

Službeni list

Europske unije

Hrvatsko izdanje

Posebno izdanje 2013.

15. Okoliš, potrošači i zaštita zdravlja

Cijena: 10 EUR

HR

Svezak 17

Sadržaj

Uvodna napomena	1
-----------------------	---

Referenca		Stranica		
Godina	SL			
1996.	L 213	16	(96/511/EZ)	31996D0511
			Odluka Komisije od 29. srpnja 1996. o upitnicima utvrđenima direktivama Vijeća 80/779/EEZ, 82/884/EEZ, 84/360/EEZ i 85/203/EEZ ⁽¹⁾	3
1998.	L 268	1		31998D2119
			Odluka br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 1998. o uspostavi mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti u Zajednici	12
2000.	L 21	32	(2000/57/EZ)	32000D0057
			Odluka Komisije od 22. prosinca 1999. o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti na temelju Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (priopćena pod brojem dokumenta C(1999) 4016)	18
2001.	L 237	5	(2001/677/EZ)	32001D0677
			Odluka Komisije od 10. kolovoza 2001. o obrascu izvješća koje države članice ispunjavaju u skladu s člankom 9. Direktive 1999/94/EZ (priopćena pod brojem dokumenta C(2001) 1883) ⁽¹⁾	22
	L 244	19		32001R1800
			Uredba Komisije (EZ) br. 1800/2001 od 13. rujna 2001. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1420/1999 i Uredbe (EZ) br. 1547/1999 u pogledu pošiljaka određenih vrsta otpada u Gvineju ⁽¹⁾	33
2002.	L 200	22	(2002/623/EZ)	32002D0623
			Odluka Komisije od 24. srpnja 2002. o utvrđivanju smjernica koje dopunjuju Prilog II. Direktivi 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ (priopćena pod brojem dokumenta C(2002) 2715) ⁽¹⁾	34
	L 280	27	(2002/811/EZ)	32002D0811
			Odluka Komisije od 3. listopada 2002. o utvrđivanju smjernica koje dopunjuju Prilog VII. Direktivi 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ	46
2003.	L 11	27	(2003/33/EZ)	32003D0033
			Odluka Vijeća od 19. prosinca 2002. o utvrđivanju kriterija i postupaka za prihvrat otpada na odlagališta sukladno članku 16. i Prilogu II. Direktivi 1999/31/EZ	56
	L 152	16		32003L0033
			Direktiva 2003/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda ⁽¹⁾	79

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Referenca				
Godina	SL	Stranica		
2003.	L 226	24	(2003/641/EZ)	32003D0641
			Odluka Komisije od 5. rujna 2003. o korištenju fotografija u boji ili drugih ilustracija kao zdravstvenih upozorenja na paketima duhanskih proizvoda (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2003) 3184</i>) ⁽¹⁾	83
	L 254	21	(2003/701/EZ)	32003D0701
			Odluka Komisije od 29. rujna 2003. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obrasca za dostavu rezultata namjernog uvođenja u okoliš genetski modificiranih viših biljaka u druge svrhe osim u svrhu stavljanja na tržište (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2003) 3405</i>) ⁽¹⁾	86
	L 318	5		32003R2118
			Uredba Komisije (EZ) br. 2118/2003 od 2. prosinca 2003. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1420/1999 i Uredbe (EZ) br. 1547/1999 u pogledu pošiljaka određenih vrsta otpada u Tanzaniju i Srbiju i Crnu Goru ⁽¹⁾	94
2004.	L 49	1		32004D0280
			Odluka br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola	98
	L 68	27	(2004/224/EZ)	32004D0224
			Odluka Komisije od 20. veljače 2004. o određivanju postupaka za dostavu informacija o planovima ili programima zahtijevanim na temelju Direktive Vijeća 96/62/EZ u vezi s graničnim vrijednostima određenih onečišćujućih tvari u zraku (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2004) 491</i>) ⁽¹⁾	106
	L 87	50	(2004/279/EZ)	32004D0279
			Odluka Komisije od 19. ožujka 2004. o smjernicama za provedbu Direktive 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ozonu u zraku (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2004) 764</i>) ⁽¹⁾	113
2009.	L 87	157		32009R0221
			Uredba (EZ) br. 221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2150/2002 o statističkim podacima o otpadu u pogledu provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾	123
	L 140	136		32009D0406
			Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine	126
	L 181	57	(2009/547/EZ)	32009D0547
			Odluka Komisije od 10. srpnja 2009. o izmjeni Odluke 2000/57/EZ o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti na temelju Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 5515</i>) ⁽¹⁾	139
	L 271	12		32009R0967
			Uredba Komisije (EZ) br. 967/2009 od 15. listopada 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1418/2007 o izvozu određenog otpada namijenjenog za uporabu u određene zemlje koje nisu članice OECD-a ⁽¹⁾	143

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Referenca				
Godina	SL	Stranica		
2009.	L 275	9	(2009/770/EZ)	32009D0770
			Odluka Komisije od 13. listopada 2009. o utvrđivanju standardnih obrazaca za izvješćivanje o rezultatima praćenja namjernog uvođenja genetski modificiranih organizama u okoliš, kao proizvoda ili u sastavu proizvoda, za potrebe stavljanja na tržište, u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 7680</i>) ⁽¹⁾	148
2010.	L 8	32	(2010/18/EZ)	32010D0018
			Odluka Komisije od 26. studenoga 2009. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za drvene podne obloge (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 9427</i>) ⁽¹⁾	167
	L 70	1	(2010/151/EZ)	32010D0151
			Odluka Vijeća od 16. studenoga 2009. o potpisivanju i zaključivanju dobrovoljnog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice i Republike Gane o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šuma i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu	178
	L 70	3		22010A0319(01)
			Dobrovoljni sporazum o partnerstvu između Europske zajednice i Republike Gane o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šumarstva i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu	180
	L 285	1	(2010/655/EU)	32010D0655
			Odluka Vijeća od 19. listopada 2010. o sklapanju, u ime Europske unije, Dodatnog protokola uz Sporazum o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja	253
2011.	L 169	28	(2011/381/EU)	32011D0381
			Odluka Komisije od 24. lipnja 2011. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Europske unije za maziva (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 4447</i>) ⁽¹⁾	256
	L 169	40	(2011/382/EU)	32011D0382
			Odluka Komisije od 24. lipnja 2011. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za deterdžente za ručno pranje posuđa (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 4448</i>) ⁽¹⁾	268
	L 297	64	(2011/740/EU)	32011D0740
			Odluka Komisije od 14. studenoga 2011. o izmjeni odluka 2006/799/EZ, 2007/64/EZ, 2007/506/EZ, 2007/742/EZ, 2009/543/EZ i 2009/544/EZ radi produženja važenja ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za određene proizvode (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 8041</i>) ⁽¹⁾	280
	L 305	53		32011R1208
			Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1208/2011 od 22. studenoga 2011. o izmjeni i ispravku Uredbe (EZ) br. 288/2009 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EU) br. 1234/2007 u pogledu potpore Zajednice za isporuku voća i povrća, prerađenog voća i povrća i proizvoda od banana za djecu u obrazovnim ustanovama, u okviru Programa distribucije voća u školama	282
	L 330	25	(2011/832/EU)	32011D0832
			Odluka Komisije od 7. prosinca 2011. o smjernicama za skupnu registraciju na razini EU-a i trećih zemalja te globalnu registraciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 8896</i>) ⁽¹⁾	286

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Referenca		Stranica		
Godina	SL			
2012.	L 52	12	(2012/115/EU)	32012D0115
			Provedbena odluka Komisije od 10. veljače 2012. o utvrđivanju pravila o prijelaznim nacionalnim planovima iz Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 612</i>) ⁽¹⁾	300
	L 151	9		32012R0493
			Uredba Komisije (EU) br. 493/2012 od 11. lipnja 2012. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, detaljnih pravila za izračunavanje učinkovitosti recikliranja u procesima recikliranja otpadnih baterija i akumulatora ⁽¹⁾	314
	L 226	5	(2012/482/EU)	32012D0482
			Provedbena odluka Komisije od 20. kolovoza 2012. o izmjeni Odluke 2002/994/EZ o određenim zaštitnim mjerama u vezi s proizvodima životinjskog podrijetla uvezenim iz Kine (<i>priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 5753</i>) ⁽¹⁾	327
	L 252	4		32012R0836
			Uredba Komisije (EU) br. 836/2012 od 18. rujna 2012. o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu olova ⁽¹⁾	328

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Uvodna napomena

U skladu s člankom 52. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, potpisanog 9. prosinca 2011., tekstovi akata institucija donesenih prije pristupanja koje su te institucije sastavile na hrvatskom jeziku od dana pristupanja vjerodostojni su pod istim uvjetima kao i tekstovi sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima. Tim se člankom također predviđa da se tekstovi objavljuju u *Službenom listu Europske unije* ako su tekstovi na sadašnjim jezicima tako objavljeni.

U skladu s tim člankom objavljuje se posebno izdanje *Službenog lista Europske unije* na hrvatskom jeziku, koje sadržava tekstove obvezujućih općih akata. To izdanje obuhvaća akte usvojene u razdoblju od 1952. godine do dana pristupanja.

Objavljeni tekstovi podijeljeni su na 20 poglavlja koja slijede raspored iz Registra važećeg zakonodavstva Europske unije, i to:

- 01 Opća, financijska i institucionalna pitanja
- 02 Carinska unija i slobodno kretanje robe
- 03 Poljoprivreda
- 04 Ribarstvo
- 05 Sloboda kretanja radnika i socijalna politika
- 06 Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga
- 07 Prometna politika
- 08 Politika tržišnog natjecanja
- 09 Porezi
- 10 Ekonomska i monetarna politika i slobodno kretanje kapitala
- 11 Vanjski odnosi
- 12 Energetika
- 13 Industrijska politika i unutarnje tržište
- 14 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata
- 15 Okoliš, potrošači i zaštita zdravlja
- 16 Znanost, informiranje, obrazovanje i kultura
- 17 Pravo poduzeća
- 18 Zajednička vanjska i sigurnosna politika
- 19 Područje slobode, sigurnosti i pravde
- 20 Europa građana

Spomenuti registar, koji vodi Ured za publikacije, dostupan je na internetu (eur-lex.europa.eu) na službenim jezicima Europske unije. Bibliografskoj bilješci svakog akta može se pristupiti putem registra, gdje se mogu pronaći upućivanja na posebno izdanje i na ostale analitičke metapodatke.

Akti objavljeni u posebnom izdanju, uz određene iznimke, objavljuju se u obliku u kojem su bili objavljeni u *Službenom listu* na izvornim službenim jezicima. Stoga pri uporabi posebnog izdanja treba uzeti u obzir naknadne izmjene, prilagodbe ili odstupanja koje su usvojile institucije, Europska središnja banka ili su predviđene u Aktu o pristupanju.

Iznimno, kad se opsežni tehnički prilozi poslije zamijene novim priložima, navodi se samo upućivanje na posljednji akt koji zamjenjuje prilog. Takav je slučaj u pojedinim aktima koji sadržavaju popise carinskih oznaka (poglavlje 02), aktima o prijevozu opasnih tvari, aktima o pakiranju i označivanju tih tvari (poglavlja 07 i 13) te nekima od protokola i priloga Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru.

Također, Pravilnik o osoblju objavljuje se kao pročišćeni tekst koji obuhvaća sve izmjene do kraja 2012. godine. Daljnje izmjene objavljuju se u izvornom obliku.

Posebno izdanje sadržava dva sustava numeracije stranica:

- i. izvorna numeracija stranica, zajedno s datumom objave francuskog, talijanskog, njemačkog i nizozemskog izdanja Službenog lista, engleskog i danskog izdanja od 1. siječnja 1973., grčkog izdanja od 1. siječnja 1981., španjolskog i portugalskog izdanja od 1. siječnja 1986., finskog i švedskog izdanja od 1. siječnja 1995., češkog, estonskog, latvijskog, litavskog, mađarskog, malteškog, poljskog, slovačkog i slovenskog izdanja od 1. svibnja 2004. te bugarskog i rumunjskog izdanja od 1. siječnja 2007.

U numeraciji stranica postoje praznine jer svi akti objavljeni u to vrijeme nisu objavljeni u posebnom izdanju. Kada se prilikom citiranja akata upućuje na Službeni list, potrebno je navesti stranicu sukladno izvornoj numeraciji;

- ii. numeracija stranica posebnog izdanja neprekinuta je i ne smije se navoditi prilikom citiranja akata.

Do lipnja 1967. numeracija stranica u Službenom listu počinjala je iznova svake godine. Od tada nadalje svaki broj Službenog lista počinje na prvoj stranici.

Od 1. siječnja 1968. Službeni list podijeljen je na dva dijela:

- Zakonodavstvo („L”),
- Informacije i objave („C”).

Od 1. veljače 2003. prijašnje ime „Službeni list Europskih zajednica” promijenjeno je, na temelju Ugovora iz Nice, u „Službeni list Europske unije”.

31996D0511

L 213/16

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

22.8.1996.

ODLUKA KOMISIJE**od 29. srpnja 1996.****o upitnicima utvrđenima direktivama Vijeća 80/779/EEZ, 82/884/EEZ, 84/360/EEZ i 85/203/EEZ****(Tekst značajan za EGP)****(96/511/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 80/779/EEZ od 15. srpnja 1980. o graničnim vrijednostima kvalitete zraka i orijentacijskim vrijednostima za sumporov dioksid i lebdeće čestice ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Aktom o pristupanju Austrije, Finske i Švedske, a posebno njezin članak 8.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 82/884/EEZ od 3. prosinca 1982. o graničnoj vrijednosti za olovo u zraku ⁽²⁾, kako je zadnje izmijenjena Aktom o pristupanju Austrije, Finske i Švedske, a posebno njezin članak 6.,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 84/360/EEZ od 28. lipnja 1984. o suzbijanju onečišćenja zraka iz industrijskih postrojenja ⁽³⁾, kako je zadnji put izmijenjena Aktom o pristupanju Austrije, Finske i Švedske, a posebno njezin članak 15.a,uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 85/203/EEZ od 7. ožujka 1985. o normama kvalitete zraka za dušikov dioksid ⁽⁴⁾, kako je zadnje izmijenjena Direktivom 91/692/EEZ ⁽⁵⁾, a posebno njezin članak 8.,

budući da su Direktive 80/779/EEZ, 82/884/EEZ, 84/360/EEZ i 85/203/EEZ izmijenjene člankom 4. Direktive 91/692/EEZ kojom se od država članica traži da Komisiji prenesu podatke o provedbi određenih direktiva u obliku sektorskog izvješća;

budući da to izvješće treba utvrditi na temelju upitnika ili kao kratki pregled koji sastavlja Komisija u skladu s postupkom utvrđenim u članku 6. Direktive 91/692/EEZ;

budući da su mjere predviđene ovom Direktivom u skladu s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 6. Direktive 91/692/EEZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ovime se usvajaju upitnici utvrđeni u Prilogu, koji se odnose na direktive 80/779/EEZ, 82/884/EEZ, 84/360/EEZ i 85/203/EEZ.

Članak 2.

Države članice upotrebljavaju upitnike utvrđene u Prilogu kao osnovu za sastavljanje sektorskih izvješća koja su dužne dostaviti Komisiji na temelju članka 4. Direktive 91/692/EEZ.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. srpnja 1996.

Za Komisiju

Ritt BIERREGAARD

Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 229, 30.8.1980., str. 30.⁽²⁾ SL L 378, 31.12.1982., str. 15.⁽³⁾ SL L 188, 16.7.1984., str. 20.⁽⁴⁾ SL L 87, 27.3.1985., str. 1.⁽⁵⁾ SL L 377, 31.12.1991., str. 48.

*PRILOG***POPIS UPITNIKA**

- I. Upitnik o Direktivi Vijeća 80/779/EEZ od 15. srpnja 1980. o graničnim vrijednostima kvalitete zraka i orijentacijskim vrijednostima za sumporov dioksid i lebdeće čestice
- II. Upitnik o Direktivi Vijeća 82/884/EEZ od 3. prosinca 1982. o graničnoj vrijednosti za olovo u zraku
- III. Upitnik o Direktivi Vijeća 84/360/EEZ od 28. lipnja 1984. o suzbijanju onečišćenja zraka iz industrijskih postrojenja
- IV. Upitnik o Direktivi Vijeća 85/203/EEZ od 7. ožujka 1985. o normama kvalitete zraka za dušikov dioksid

UPITNIK O DIREKTIVI 80/779/EEZ

Država članica:

Obuhvaćeno razdoblje:

1. 4. ... do 31. 3. ...

I. Nesukladnost s graničnim vrijednostima utvrđenima u direktivama

Ispunite sljedeći upitnik za svaku zonu ili konurbaciju za koju je poznato da su granične vrijednosti utvrđene u Direktivama prekoračene:

1. Promatrano mjesto i vrijednosti

— zona/konurbacija:

— zona prijavljena na temelju članka 3.:

da/ne

— primjena (vrijednosti/metode):

Prilog I./Prilog IV.

— grad/mjesto:

— postaja/postaje (naziv + kod) ⁽¹⁾:— procijenjena površina (km²):

— procijenjena populacija pod utjecajem (tisuće stanovnika):

Dostavite sljedeće statističke podatke u mikrogramima/m³ za svaku postaju za koju se zna da su granične vrijednosti prekoračene:

Postaja	Godina	Onečišćujuća tvar	Godišnja srednja vrijednost	Godišnji medijan	Zimski medijan	95. percentil godišnja vrijednost	98. percentil godišnja vrijednost	Pravilo 3 dana ⁽¹⁾	Postotak valjanih podataka
	GG	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							
	GG + 1	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							
	GG + 2	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							

⁽¹⁾ Broj razdoblja od više od tri uzastopna dana na koje su prekoračene 98. percentil granične vrijednosti

2. Izvor onečišćenja

Za svaku onečišćujuću tvar koja prekoračuje vrijednosti, označite glavne izvore emisija koji doprinose uočenim koncentracijama. Ako je moguće, navedite procjenu (postotka) doprinosa najznačajnijih izvora navedenih u nastavku:

— onečišćujuća tvar: SO₂/lebdeće čestice

— izvori:

— termoelektrana/elektrana:

— komercijalni/institucionalni/rezidencijalni uređaj za loženje:

— industrijski uređaj za loženje:

— industrijsko postrojenje bez uređaja za loženje:

⁽¹⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

- cestovni prijevoz:
- ostale vrste prijevoza:
- spaljivanje otpada:

3. Mjere poboljšanja:

- Status programa: obvezan/neobvezan
- Cilj:
- Financiranje:
 - procijenjeni trošak (navesti, ako je moguće):
 - vrsta financiranja (javno, privatno, drugo):
- Odgovorni za provedbu programa:
- Vremenski raspored:
 - godina usvajanja programa:
 - razdoblje kroz koje će se mjere provoditi:
 - rok za provedbu (godina):
- Opis predviđenih mjera:

II. Koncentracije zabilježene u zonama prijavljenima na temelju članka 3. i neobuhvaćene odjeljkom I. ⁽¹⁾

Za svaku zonu prijavljenu na temelju članka 3. Direktive, ispunite sljedeći upitnik:

- zona/konurbacija:
 - primjena (vrijednosti/metode):
- grad/mjesto:
- postaja/postaje (naziv + kod) ⁽²⁾:

Prilog I./Prilog IV.

Dostavite sljedeće statističke podatke u mikrogramima/m³ za svaku postaju:

Postaja	Godina	Onečišćujuća tvar	Godišnja srednja vrijednost	Godišnji medijan	Zimski medijan	95. percentil godišnja vrijednost	98. percentil godišnja vrijednost	3 dana Pravilo ⁽¹⁾	Postotak valjanih podataka
	GG	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							
	GG + 1	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							
	GG + 2	SO ₂ Lebdeće čestice (dim) Lebdeće čestice (gravimetrijska metoda)							

⁽¹⁾ Broj razdoblja od više od tri uzastopna dana na koje su prekoračene 98. percentil granične vrijednosti

⁽¹⁾ Samo ako se i dalje primjenjuju odredbe članka 3.
⁽²⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

III. Dodatni podaci

Ako se primijenjene metode mjerenja razlikuju od referentnih metoda utvrđenih u Direktivi, navedite pojedinosti o sljedećem:

- korištena metoda:
- rezultati koji pokazuju:
 - korelaciju između korištene metode i referentne metode
 - ili
 - postojanje stabilnog odnosa između rezultata dobivenih dvjema metodama (lokalna/nacionalna i referentna) na temelju članka 1. stavka 1. Direktive 89/427/EEZ

UPITNIK O DIREKTIVI 82/884/EEZ

Država članica:

Obuhvaćeno razdoblje:

1. 1. .. do 31. 12. ..

I. Nesukladnost s graničnim vrijednostima utvrđenima u Direktivi

Ispunite sljedeći upitnik za svaku zonu ili konurbaciju za koju je poznato da su granične vrijednosti utvrđene u Direktivi prekoračene:

1. Promatrano mjesto i vrijednosti

- zona/konurbacija:
 - zona prijavljena na temelju članka 3.: da/ne
- grad/mjesto:
- postaja/postaje (naziv + kod) ⁽¹⁾:
- procijenjena površina (km²):
- procijenjena populacija pod utjecajem (tisuće stanovnika):

Dostavite sljedeće statističke podatke u mikrogramima/m³ za svaku postaju za koju se zna da su granične vrijednosti prekoračene:

Postaja	Godina	Godišnja srednja vrijednost	Postotak valjanih podataka
	GG		
	GG + 1		
	GG + 2		

2. Izvor onečišćenja

Navedite glavne izvore emisija koji doprinose uočenim koncentracijama. Ako je moguće, navedite procjenu (postotka) doprinosa najznačajnijih izvora navedenih u nastavku:

- industrijsko postrojenje bez uređaja za loženje:
- cestovni prijevoz:
- ostale vrste prijevoza:
- spaljivanje otpada:

⁽¹⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

3. Mjere poboljšanja:

- Status programa: obvezan/neobvezan
- Cilj:
- Financiranje:
 - procijenjeni trošak (navesti, ako je moguće):
 - vrsta financiranja (javno, privatno, drugo):
- Odgovorni za provedbu programa:
- Vremenski raspored:
 - godina usvajanja programa:
 - razdoblje kroz koje će se mjere provoditi:
 - rok za provedbu (godina):
- Opis predviđenih mjera:

II. Koncentracije zabilježene u zonama prijavljenima na temelju članka 3. i neobuhvaćene odjeljkom I. ⁽¹⁾

Za svaku zonu prijavljenu na temelju članka 3. Direktive, ispunite sljedeći upitnik:

- zona/konurbacija:
- grad/mjesto:
- postaja/postaje (naziv + kod) ⁽²⁾:

Dostavite sljedeće statističke podatke u mikrogramima/m³ za svaku postaju:

Postaja	Godina	Godišnja srednja vrijednost	Postotak valjanih podataka
	GG		
	GG + 1		
	GG + 2		

III. Dodatne informacije

Ako se primijenjene metode mjerenja razlikuju od referentnih metoda utvrđenih u Direktivi, navedite pojedinosti o sljedećem:

- korištena metoda:
- rezultati koji pokazuju ekvivalentnost korištene metode i referentne metode:

⁽¹⁾ Samo ako se i dalje primjenjuju odredbe članka 3.

⁽²⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

UPITNIK SASTAVLJEN NA TEMELJU DIREKTIVE 91/692/EEZ

PROVEDBA DIREKTIVE VIJEĆA 84/360/EEZ OD 28. LIPNJA 1984. O SUZBIJANJU ONEČIŠĆENJA ZRAKA IZ INDUSTRIJSKIH POSTROJENJA

I. Uključenje u nacionalno pravo

1. Navedite koje je zakonodavstvo i koji su propisi doneseni radi uključivanja Direktive u nacionalno pravo osim ako su već poslani Komisiji u jasnom i detaljnom obliku.
2. Navedite odredbe tih akata u kojima su sadržani članci 3., 4., 5., 6., 9., 11., 12. i 13. Direktive.

II. Provedba Direktive**1. Članak 3.**

- Potvrdite Komisiji, u vezi sa stavkom 1., da li se država članica pozivala strogo na kategorije industrijskih postrojenja navedene u Prilogu I. Direktivi kada je od postrojenja zahtijevala da moraju imati uporabnu dozvolu prije puštanja u rad.
- Ako se u državi članici kategorije postrojenja za koja se traži uporabna dozvola prije puštanja u rad razlikuju od onih navedenih u Prilogu I. Direktivi, dostavite Komisiji nazive kategorija koje se koriste na nacionalnoj razini zajedno s memorandumom koji sadrži objašnjenja u kojem se navode razlozi za izbor tih naziva od strane države članice.
- Navedite, u vezi sa stavkom 3., da li država članica traži od drugih kategorija postrojenja, osim onih iz Priloga I., ishođenje uporabne dozvole, te navedite te kategorije. Ditto za slučajeve prethodne obavijesti ⁽¹⁾.

2. Članak 4.

- Navedite mjere koje su države članice poduzele kako bi osigurale da su kod uporabne dozvole uzete u obzir sve odgovarajuće mjere za sprečavanje onečišćenja zraka.

3. Članak 9.

Kako je država članica protumačila koncept „javnosti zainteresirane za odluke nadležnih tijela“?

Navedite:

- jedan ili više postupaka koje je država članica usvojila za obavješćivanje javnosti zainteresirane za ishođenje uporabnih dozvola.

4. Članak 11.

- Navedite mjere koje je poduzela država članica za utvrđivanje i praćenje emisija.

⁽¹⁾ Odgovor na ovo pitanje može biti uključen u odgovor koji se daje Komisiji u drugom stavku.

UPITNIK O DIREKTIVI 85/203/EEZ

Država članica:

Obuhvaćeno razdoblje:

1. 1. .. do 31. 12. ..

I. Nesukladnost s graničnim vrijednostima utvrđenima u Direktivi

Ispunite sljedeći upitnik za svaku zonu ili konurbaciju za koju je poznato da su granične vrijednosti utvrđene u Direktivi prekoračene:

1. Promatrano mjerno mjesto i vrijednosti

— zona/konurbacija:

— zona prijavljena na temelju članka 3.:

da/ne

— grad/mjesto:

— postaja/postaje (naziv + kod) ⁽¹⁾:— procijenjena površina (km²):

— procijenjena populacija pod utjecajem (tisuće stanovnika):

Dostavite sljedeće statističke podatke u mikrogramima/m³ za svaku postaju za koju se zna da su granične vrijednosti prekoračene:

Postaja	Godina	98 percentil godišnja vrijednost	Postotak valjanih podataka
	GG		
	GG + 1		
	GG + 2		

2. Izvor onečišćenja

Navedite glavne izvore emisija koji doprinose uočenim koncentracijama. Ako je moguće, navedite procjenu (postotka) doprinosa najznačajnijih izvora navedenih u nastavku:

— termoelektrana/elektrana

— komercijalni/institucionalni/rezidencijalni uređaj za loženje:

— industrijski uređaj za loženje:

— industrijsko postrojenje bez uređaja za loženje:

— cestovni prijevoz:

— ostale vrste prijevoza:

— spaljivanje otpada:

⁽¹⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

3. Mjere poboljšanja:

- Status programa: obvezan/neobvezan
- Cilj:
- Financiranje:
 - procijenjeni trošak (navesti, ako je moguće):
 - vrsta financiranja (javno, privatno, drugo):
- Odgovorni za provedbu programa:
- Vremenski raspored:
 - godina usvajanja programa:
 - razdoblje kroz koje će se mjere provoditi:
 - rok za provedbu (godina):
- Opis predviđenih mjera:

II. Koncentracije zabilježene u zonama prijavljenima na temelju članka 3. i neobuhvaćene odjeljkom I. ⁽¹⁾

Za svaku zonu prijavljenu na temelju članka 3. Direktive, ispunite sljedeći upitnik:

- zona/konurbacija:
- grad/mjesto:
- postaja/postaje (naziv + kod) ⁽²⁾:

Dostavite sljedeće statističke podatke za svaku postaju:

Postaja	Godina	98. percentil godišnja vrijednost	Postotak valjanih podataka
	GG		
	GG + 1		
	GG + 2		

III. Dodatne informacije

Ako se primijenjene metode mjerenja razlikuju od referentnih metoda utvrđenih u Direktivi, navedite pojedinosti o sljedećem:

- korištena metoda:
- rezultati koji pokazuju ekvivalentnost korištene metode i referentne metode:

⁽¹⁾ Samo ako se i dalje primjenjuju odredbe članka 3.

⁽²⁾ U skladu s navedenim u nacionalnoj nomenklaturi.

31998D2119

3.10.1998.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 268/1

ODLUKA br. 2119/98/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 24. rujna 1998.****o uspostavi mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti u Zajednici**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

i širenja podataka koje države članice imaju o takvim bolestima, te radi suradnje s nacionalnim i međunarodnim agencijama u tim područjima.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 129.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

- (3) Budući da se u svojoj Rezoluciji o određivanju okvira potrebnog za djelovanje Zajednice u području javnog zdravlja od 2. lipnja 1994. ⁽⁶⁾ Vijeće složilo da bi trenutačno prednost trebalo dati posebno zaraznim bolestima.

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

- (4) Budući da Vijeće u svojim Zaključcima od 13. prosinca 1993. ⁽⁷⁾ smatra kako postoji potreba da se na razini Zajednice razvije mreža za nadzor i kontrolu zaraznih bolesti, čija bi glavna svrha bila prikupljanje podataka iz nadzornih mreža unutar država članica i njihovo koordiniranje.

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 189.b Ugovora ⁽⁴⁾, s obzirom na zajednički tekst koji je Odbor za mirenje odobrio 27. svibnja 1998.,

- (5) Budući da je Vijeće u tim istim Zaključcima zatražilo od Komisije da u svojim prijedlozima koji se odnose na okvir potreban za djelovanje unutar područja javnog zdravlja posebnu pozornost obrati osnivanju epidemiološke mreže u Zajednici, vodeći pritom računa o tekućim postupcima i mehanizmima koji postoje na razini Zajednice i država članica, te osiguravajući usporedivost i spojivost podataka.

- (1) Budući da je sprečavanje bolesti, a posebno sprečavanje raširenih teških bolesti, prioritet u djelovanju Zajednice koji zahtijeva globalan pristup koordiniran između država članica.

- (2) Budući da je Europski parlament u svojoj Rezoluciji o politici javnog zdravlja usvojenoj nakon sastanka u Maastrichtu ⁽⁵⁾ pozvao Komisiju da osnuje prekograničnu mrežu radi sastavljanja radnih definicija bolesti koje se moraju prijaviti, radi prikupljanja, ažuriranja, analiziranja

- (6) Budući da su u svojoj Rezoluciji o praćenju i nadzoru zaraznih bolesti ⁽⁸⁾ od 13. studenoga 1992. Vijeće i ministri zdravstva, koji su se sastali unutar Vijeća, istaknuli da je poželjno da se unutar Zajednice poboljša opseg i učinkovitost postojećih mreža između država članica koje služe za nadzor zaraznih bolesti (uključujući mreže za obradu podataka), kao i da je poželjno da se koordinacija između njih održi, uspostavi i ojača radi praćenja izbijanja zaraznih bolesti u onim slučajevima kada bi takvim djelovanjem postojeće mjere dodatno dobile na vrijednosti.

⁽¹⁾ SL C 123, 26.4.1996., str. 10. i

SL C 103, 2.4.1997., str. 11.

⁽²⁾ SL C 30, 30.1.1997., str. 1.

⁽³⁾ SL C 337, 11.11.1996., str. 67.

⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 13. studenoga 1996. (SL C 362, 2.12.1996., str. 111.), Zajedničko stajalište Vijeća od 22. srpnja 1997. (SL C 284, 19.9.1997., str. 10.) i Odluka Europskog parlamenta od 14. siječnja 1998. (SL C 34, 2.2.1998., str. 70.). Odluka Europskog parlamenta od 15. srpnja 1998. (SL C 292, 21.9.1998.). Odluka Vijeća od 20. srpnja 1998.

⁽⁵⁾ SL C 329, 6.12.1993., str. 375.

⁽⁶⁾ SL C 165, 17.6.1994., str. 1.

⁽⁷⁾ SL C 15, 18.1.1994., str. 6.

⁽⁸⁾ SL C 326, 11.12.1992., str. 1.

- (7) Budući da su u toj istoj Rezoluciji, Vijeće i ministri zdravlja, koji su se sastali unutar Vijeća, istaknuli vrijednost prikupljanja podataka koje države članice imaju o ograničenom broju rijetkih i ozbiljnih bolesti koje za potrebe epidemioloških proučavanja zahtijevaju veliki broj uzoraka.
- (8) Budući da su u toj istoj Rezoluciji, Vijeće i ministri zdravlja, koji su se sastali unutar Vijeća, pozvali Komisiju da razmotri je li poželjno određenim prikladnim prijedlozima koji se odnose na kontrolu i nadzor zaraznih bolesti dati prednost, s obzirom na, između ostalog, njihovu predviđenu isplativost.
- (9) Budući da u skladu s načelom supsidijarnosti svaku novu mjeru koja se poduzima u području koje nije pod isključivom nadležnošću Zajednice, kao primjerice epidemiološki nadzor i kontrola zaraznih bolesti, Zajednica može poduzeti samo ako, zbog opsega učinaka predloženog djelovanja, ciljeve predloženog djelovanja može bolje ostvariti Zajednica nego države članice.
- (10) Budući da je zbog promjenjive razine i potrebe epidemiološkog nadzora zaraznih bolesti unutar država članica potrebno osnovati stalnu mrežu na razini Zajednice.
- (11) Budući da mjere koje treba poduzeti u području zdravlja moraju voditi računa o drugim aktivnostima koje je Zajednica poduzela u području javnog zdravlja ili koje utječu na javno zdravlje.
- (12) Budući da su mjere koje treba poduzeti sukladno ovoj Odluci usvojene isključujući eventualno usklađivanje zakona i propisa država članica.
- (13) Budući da se Odlukom br. 647/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. ožujka 1996. o usvajanju programa djelovanja Zajednice za sprečavanje kopnice i određenih drugih zaraznih bolesti unutar okvira djelovanja u području javnog zdravlja (od 1996. do 2000.) ⁽¹⁾ predviđaju mnoge aktivnosti Zajednice potrebne za stvaranje i razvoj mreža za kontrolu i nadzor određenih zaraznih bolesti, rano otkrivanje takvih bolesti i promicanje stručnog usavršavanja epidemiologa za to područje.
- (14) Budući da se mora poticati suradnja s nadležnim međunarodnim organizacijama, posebno sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, te posebno u vezi s klasifikacijom bolesti, kao i uporaba odgovarajućeg jezika i tehnologije.
- (15) Budući da se mora poduprijeti suradnja s državama nečlanicama, a posebno u slučajevima pojave ozbiljnih zaraznih bolesti ili njihovog ponovnog izbijanja.
- (16) Budući da je nedavna pojava, odnosno ponovno izbijanje ozbiljnih zaraznih bolesti pokazalo kako se u slučaju pojave hitnog slučaja sve potrebne informacije i podaci prikupljeni u skladu s utvrđenom metodologijom moraju hitno dostaviti Komisiji.
- (17) Budući da države članice radi zaštite stanovništva u hitnom slučaju odmah moraju razmijeniti relevantne podatke i informacije putem mreže Zajednice; budući da se prednost uvijek mora dati zaštiti javnog zdravlja.
- (18) Budući da se Direktiva Vijeća 92/117/EEZ od 17. prosinca 1992. o mjerama za zaštitu protiv određenih zoonoza, odnosno njihovih uzročnika u životinja i proizvoda životinjskog podrijetla radi sprečavanja izbijanja zaraza i infekcija i trovanja hranom ⁽²⁾ jednako primjenjuje i na podatke u vezi sa zoonozama koji utječu na ljude; budući da ta ista Direktiva osigurava sustav za prikupljanje i slanje podataka o određenim zoonozama i zoonotičkim agensima.
- (19) Budući da osnivanje mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti na razini Zajednice nužno pretpostavlja poštovanje svih zakonskih odredaba koje se odnose na zaštitu pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka i uvođenja rješenja koja bi zajamčila tajnost i sigurnost takvih podataka; budući da su, u skladu s navedenim, Europski parlament i Vijeće donijeli Direktivu 95/46/EZ ⁽³⁾.
- (20) Budući da bi se projekti Zajednice u području telematske razmjene podataka između uprava (IDA) ⁽⁴⁾ i projekata skupine G7 trebali usko koordinirati s provedbom djelovanja Zajednice koja se odnose na epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti.
- (21) Budući da se moraju razmotriti naponi koji se ulažu kako bi se potakla međunarodna suradnja u tom području, posebno kao dio zajedničkog plana djelovanja sa Sjedinjenim Američkim Državama.

⁽¹⁾ SL L 95, 16.4.1996., str. 16.

⁽²⁾ SL L 62, 15.3.1993., str. 38.

⁽³⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽⁴⁾ SL L 269, 11.11.1995., str. 23.

- (22) Budući da je u hitnim slučajevima važno ojačati suradnju nadležnih državnih struktura i/ili tijela, posebno u pogledu identifikacije bioloških uzoraka.
- (23) Budući da ni jedan postupak Zajednice koji bi se mogao utvrditi radi brze razmjene podataka ne utječe na prava i obveze država članica na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma i konvencija.
- (24) Budući da radi promicanja koordinacije između država članica treba uspostaviti postupak u pogledu mjera koje bi te države članice mogle odlučiti poduzeti kako bi kontrolirale širenje zaraznih bolesti; budući da su usvajanje i provedba tih mjera u isključivoj nadležnosti država članica.
- (25) Budući da je važno da Komisija provede mrežu Zajednice u tijesnoj suradnji s državama članicama; budući da bi se stoga trebali uspostaviti postupci kako bi se osiguralo potpuno sudjelovanje država članica u toj provedbi.
- (26) Budući da bi se troškovi koji mogu rezultirati iz funkcioniranja mreže na razini Zajednice trebali financirati sredstvima Zajednice i/ili sredstvima iz relevantnih programa Zajednice.
- (27) Budući da će troškove koji mogu rezultirati iz funkcioniranja mreže na razini Zajednice morati financirati države članice, osim ako se odredbama Zajednice predviđi drukčije.
- (28) Budući da je *modus vivendi* između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije provedbenim mjerama za akte koji su doneseni u skladu s postupcima predviđenima u članku 189.b Ugovora ⁽¹⁾ sklopljen 20. prosinca 1994.,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Cilj je ove Odluke uspostava mreže na razini Zajednice kako bi se uz pomoć Komisije promicala suradnja i koordinacija između država članica radi unapređenja sprečavanja i kontrole, unutar Zajednice, kategorija zaraznih bolesti navedenih u Prilogu. Ta se mreža koristi za:

- epidemiološki nadzor navedenih bolesti, i
- sustav ranog upozorenja i odgovora radi sprečavanja i kontrole navedenih bolesti.

⁽¹⁾ SL C 102, 4.4.1996., str. 1.

Vezano za epidemiološki nadzor, mreža se uspostavlja tako da se uporabom svih tehničkih sredstava uspostavlja stalna komunikacija između Komisije i struktura i/ili tijela koja su, na razini svake države članice i pod odgovornošću te države članice, nadležna na nacionalnoj razini te su zadužena za prikupljanje podataka koji se odnose na epidemiološki nadzor zaraznih bolesti, kao i uspostavljanjem postupaka za širenje podataka relevantnih za nadzor na razini Zajednice.

Vezano za sustav ranog upozorenja i odgovora, navedena se mreža uspostavlja tako da se odgovarajućim sredstvima uspostavlja stalna komunikacija između Komisije i nadležnih tijela za javno zdravlje u svakoj državi članici odgovornih za utvrđivanje mjera koje bi mogle biti potrebne radi zaštite javnoga zdravlja.

Komisija osigurava koordinaciju mreže u suradnji s državama članicama.

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke, dolje navedeni pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. „epidemiološki nadzor”: trajno sustavno prikupljanje, analiziranje, tumačenje i širenje podataka o zdravlju, uključujući epidemiološke studije, u vezi s kategorijama zaraznih bolesti navedenih u Prilogu, a posebno onih koje se odnose na uzorak širenja takvih bolesti u vremenu i prostoru, te analiziranje rizičnih faktora za dobivanje takvih bolesti, kako bi se omogućilo poduzimanje odgovarajućih preventivnih mjera i protumjera;
2. „sprečavanje i kontrola zaraznih bolesti”: niz mjera, uključujući epidemiološke istrage, koje su poduzela tijela nadležna za javno zdravlje unutar država članica, kako bi spriječila i zaustavila širenje zaraznih bolesti;
3. „mreža Zajednice”: mreža za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti, i to sustav putem kojeg se razmjenjuju informacije potrebne za obavljanje aktivnosti iz točaka 1. i 2.

Članak 3.

S ciljem postizanja učinkovitog funkcioniranja mreže Zajednice s obzirom na epidemiološki nadzor i postizanje jednoobraznosti informacija unutar te mreže, dolje navedeno utvrđuje se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 7.:

- (a) zarazne bolesti koje treba postupno obuhvatiti mrežom Zajednice;
- (b) kriteriji za odabir navedenih bolesti, s obzirom na kategorije navedene u Prilogu i postojeće skupne mreže za nadzor bolesti, koje se mogu dograđivati;
- (c) definicije slučajeva, posebno kliničkih i mikrobioloških svojstava;
- (d) priroda i vrsta podataka i informacija koje strukture i/ili tijela iz drugog stavka članka 1. trebaju prikupljati i prenositi u području epidemiološkog nadzora, i načini na koje se takvi podaci obrađuju kako bi postali međusobno usporedivi i spojivi;
- (e) metode epidemiološkog i mikrobiološkog nadzora;
- (f) smjernice o preventivnim mjerama koje treba poduzeti, posebno na vanjskim granicama država članica, a osobito u hitnim slučajevima;
- (g) smjernice o podacima i vodiči za dobru praksu namijenjeni javnosti;
- (h) prikladna tehnička sredstva i postupci pomoću kojih će se podaci širiti i analizirati na razini Zajednice.

Članak 4.

Svaka struktura i/ili tijelo iz drugog ili trećeg stavka članka 1., ovisno o tome koji je stavak prikladniji, obvezni su mreži Zajednice dostaviti sljedeće:

- (a) informacije koje se odnose na pojavljivanje ili ponovno izbijanje slučajeva zaraznih bolesti iz članka 3. točke (a) u državi članici kojoj pripada ta struktura i/ili to tijelo, zajedno s informacijama o kontrolnim mjerama koje su primijenjene;
- (b) svaku relevantnu informaciju u vezi s razvojem epidemioloških situacija tijekom kojih su odgovorni za prikupljanje informacija;
- (c) informacije o neobičnim epidemiološkim pojavama ili novim zaraznim bolestima nepoznatog podrijetla;
- (d) bilo koje relevantne informacije koje posjeduju:
 - o slučajevima zaraznih bolesti obuhvaćenih kategorijama navedenima u Prilogu,
 - o novim zaraznim bolestima nepoznatog podrijetla u državama nečlanicama;

- (e) informacije u vezi s postojećim i predloženim mehanizmima i postupcima za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti, posebno u hitnim slučajevima;
- (f) sva relevantna razmatranja koja bi mogla pomoći državama članicama prilikom koordinacije njihovih napora u sprečavanju i kontroli zaraznih bolesti, uključujući sve provedene protumjere.

Članak 5.

Komisija stavlja na raspolaganje svim strukturama i tijelima iz članka 1. informacije iz članka 3. Svaka struktura/svako tijelo obvezno je osigurati da se informacija koju sukladno članku 4. dostavi mreži na vrijeme proslijedi svim drugim strukturama/tijelima koja sudjeluju, kao i Komisiji.

Članak 6.

1. Na temelju podataka raspoloživih putem mreže Zajednice države članice međusobno se savjetuju u suradnji s Komisijom radi koordiniranja svojih napora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti.

2. U slučajevima kada država članica namjerava usvojiti mjere za kontrolu zaraznih bolesti, prije usvajanja navedenih mjera ona putem mreže Zajednice obavješćuje druge države članice i Komisiju o prirodi i opsegu tih mjera. Dotična država članica putem mreže Zajednice savjetuje i druge države članice i Komisiju o prirodi i opsegu namijenjenih mjera, osim ako potreba zaštite javnog zdravlja nije toliko hitna da se savjetovanje pokaže nemogućim.

3. U slučajevima kada država članica mora hitno usvojiti kontrolne mjere kao odgovor na pojavu ili ponovno izbijanje zaraznih bolesti, ona što je prije moguće putem mreže Zajednice o tome obavješćuje ostale države članice i Komisiju.

U propisno opravdanim posebnim slučajevima, države članice koje to žele mogu poduzeti odgovarajuće preventivne i zaštitne mjere usvojene obostranim sporazumom među državama članicama u suradnji s Komisijom.

4. Države članice na temelju savjetovanja i pruženih informacija, međusobno te u suradnji s Komisijom, koordiniraju mjere koje su usvojile ili namjeravaju usvojiti na nacionalnoj razini.

5. Postupci o informacijama i savjetovanjima iz stavaka 1., 2. i 3. te postupci o koordinaciji iz stavaka 1. i 4. utvrđuju se u skladu s postupkom utvrđenim u članku 7.

Članak 7.

1. Za potrebe provedbe ove Odluke, Komisiji pomaže Odbor sastavljen od predstavnika svake države članice, kojim predsjedava predstavnik Komisije.

2. Predstavnik Komisije Odboru dostavlja nacrt mjera koje treba poduzeti. Odbor dostavlja svoje mišljenje o nacrtu unutar razdoblja koje predsjednik može utvrditi prema hitnosti predmeta. Mišljenje se daje većinom utvrđenom u članku 148. stavku 2. Ugovora u slučaju odluka koje je Vijeće dužno donijeti na prijedlog Komisije. Glasovi predstavnika država članica unutar Odbora ponderiraju se na način utvrđen u navedenom članku. Predsjednik nema pravo glasa.

3. (a) Komisija usvaja planirane mjere ako su one u skladu s mišljenjem Odbora.

(b) Ako planirane mjere nisu u skladu s mišljenjem Odbora, ili ako navedeno mišljenje nije dano, Komisija bez odlaganja dostavlja Vijeću prijedlog o mjerama koje treba poduzeti. Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom.

Ako Vijeće nije odlučilo unutar tri mjeseca od dana kada mu je predmet upućen, predložene mjere usvaja Komisija.

Članak 8.

Prilog se može izmijeniti ili dopuniti u skladu s postupkom utvrđenim u članku 7.

Članak 9.

Svaka država članica, unutar šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke, određuje strukture i/ili tijela iz drugog i trećeg stavka članka 1. i o tome obavješćuje Komisiju i druge države članice. Tako određene strukture i/ili tijela države članice javno imenuju dijelom mreže Zajednice utvrđene ovom Odlukom.

Članak 10.

Za potrebe ove Odluke, nadležna tijela država članica i Komisija potiču suradnju sa zemljama nečlanicama i međunarodnim organizacijama nadležnima u području javnog zdravlja, a posebno sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom.

Članak 11.

Ova se Odluka primjenjuje ne dovodeći u pitanje direktive 92/117/EEZ i 95/46/EZ.

Članak 12.

1. Ova Odluka ne utječe na pravo država članica da provode ili uvedu druga rješenja, postupke i mjere za svoje nacionalne sustave za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti.

2. Ova Odluka ne utječe na prava i obveze država članica koji proizlaze iz postojećih i budućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili konvencija u području na koje se odnosi ova Odluka.

Članak 13.

Komisija uz pomoć država članica osigurava dosljednost i komplementarnost između ove Odluke i relevantnih programa i inicijativa Zajednice, uključujući one poduzete u kontekstu djelovanja za javno zdravlje, kao i, posebno, okvirnog programa za statističke podatke, projekata u području telematske razmjene podataka između uprava i okvirnog programa za istraživanja i tehnološki razvoj, a posebno telematske primjene tog programa.

Članak 14.

1. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja redovita izvješća kojima ocjenjuje djelovanje mreže Zajednice.

2. U prvom izvješću, koje se dostavlja unutar tri godine od dana stupanja na snagu ove Odluke, određuju se posebno oni elementi mreže Zajednice koje bi trebalo poboljšati ili prilagoditi. Izvješće sadrži i svaki prijedlog koji Komisija smatra potrebnim za izmjenu ili prilagodbu ove Odluke.

3. Nakon toga, Komisija svakih pet godina ocjenjuje mrežu Zajednice, pri čemu posebnu pozornost obraća njezinom strukturnom kapacitetu i učinkovitosti uporabi resursa, te o tome dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 15.

Ova Odluka stupa na snagu 3. siječnja 1999.

Članak 16.

Ova je Odluka upućena svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. rujna 1998.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. M. GIL-ROBLES

Za Vijeće
Predsjednik
J. FARNLEITNER

*PRILOG***POPIS KATEGORIJA ZARAZNIH BOLESTI**

- Bolesti koje se mogu spriječiti cijepljenjem,
- spolno prenosive bolesti,
- virusni hepatitis,
- bolesti uzrokovane hranom,
- bolesti uzrokovane vodom i bolesti uzrokovane okolišem,
- nozokomijalne infekcije,
- ostale bolesti koje se prenose nekonvencionalnim agensima (uključujući Creutzfeldt-Jakobovu bolest),
- bolesti koje su obuhvaćene međunarodnim zdravstvenim organizacijama (žutica, kolera, kuga),
- ostale bolesti (bjesnoća, tifus, virusna hemoragična groznica, malarija i sve druge još uvijek neklasificirane ozbiljne epidemiološke bolesti itd.).

Izjava Komisije

Kako bi osigurala primjenu ove Odluke, Komisija će posebnu pažnju obratiti uspostavljanju, s obzirom na dostupna sredstva, jasno određene strukture s dostatnim brojem osoblja.

32000D0057

L 21/32

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

26.1.2000.

ODLUKA KOMISIJE**od 22. prosinca 1999.****o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti na temelju
Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća***(priopćena pod brojem dokumenta C(1999) 4016)**(2000/57/EZ)*

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Odluku br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 1998. o uspostavi mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti unutar Zajednice ⁽¹⁾, a posebno njezine članke 1. i 7.,

budući da:

(1) U skladu s Odlukom br. 2119/98/EZ, mrežu na razini Zajednice treba osnovati u svrhu promicanja suradnje i koordinacije između država članica, uz pomoć Komisije, s ciljem unapređenja sprečavanja i kontrole kategorija zaraznih bolesti u Zajednici navedenih u Prilogu spomenutoj Odluci. Tu mrežu treba koristiti za epidemiološki nadzor tih bolesti te radi uspostave sustava ranog upozorenja i odgovora.

(2) Bolesti i posebna zdravstvena pitanja koje treba obuhvatiti sustavom ranog upozorenja i odgovora na razini Zajednice, trebala bi odražavati trenutačne potrebe u Zajednici, a posebno dodanu vrijednost reakcije na razini Zajednice.

(3) Sustav ranog upozorenja i odgovora mora rješavati pitanja koja postave tijela nadležna za javno zdravlje u svakoj državi članici ili pitanja otvorena na temelju podataka prikupljenih sukladno članku 4. Odluke br. 2119/98/EZ.

(4) Ova bi Odluka trebala olakšati integraciju mreže Zajednice osnovane na temelju Odluke br. 2119/98/EZ s ostalim mrežama za brzo uzbunjivanje osnovanima na nacionalnoj razini ili na razini Zajednice, kako bi sustav ranog upozorenja i odgovora mogao obuhvatiti bolesti i posebna pitanja. U svrhu njezine primjene, mreža Zajednice stoga treba funkcionirati prije svega uporabom Sustava zdravstvenog nadzora zaraznih bolesti unutar Europske informacijske mreže za javno zdravlje (EUPHIN-HSSCD), a koji se sastoji od tri komponente:

(a) sustava ranog upozorenja i odgovora za izvješća o posebnim prijetnjama javnosti koje prenesu tijela nadležna za javno zdravlje svake države članice odgovorna za određivanje mjera koje bi mogle biti potrebne radi zaštite javnog zdravlja;

(b) razmjene informacija između akreditiranih struktura i tijela država članica bitnih za javno zdravlje;

(c) posebne mreže o bolestima koje su odabrane da se epidemiološki nadziru, između akreditiranih struktura i tijela država članica;

(5) Razvoj novih korisnih tehnologija trebalo bi redovito pratiti i uzeti u obzir radi uvođenja operativnog sustava EUPHIN-HSSCD.

(6) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 7. Odluke 2119/98/EZ,

⁽¹⁾ SL L 268, 3.10.1998., str. 1.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Sustav ranog upozorenja i odgovora unutar mreže Zajednice predviđa se samo za događaje definirane Prilogom I. (dalje u tekstu: „događaji”) ili indikacije takvih događaja koji, samostalno ili u zajedno s drugim sličnim događajima, predstavljaju prijetnju javnom zdravlju ili imaju potencijal da postanu prijetnja javnom zdravlju.

2. Strukture i/ili tijela svake države članice prikupljaju i razmjenjuju sve potrebne informacije koje imaju o takvim događajima, npr. uporabom nacionalnih nadzornih sustava, komponenta epidemiološkog nadzora mreže Zajednice ili bilo kojeg drugog sustava Zajednice za prikupljanja informacija.

Članak 2.

1. Postupci za razmjenu informacija koje ukazuju na pojavu nekog slučaja opisane su u Prilogu II. odjeljku 1. (1. razina: razmjena informacija).

2. Postupci koje treba poštovati kada neki događaj ima potencijal postati prijetnja javnom zdravlju ili kada neki događaj predstavlja definitivnu prijetnju javnom zdravlju opisani su u Prilogu II. odjeljku 2. (2. razina: potencijalna prijetnja) i odjeljku 3. (3. razina: sigurna prijetnja).

3. Postupci koje treba poštovati kako bi se osigurale informacije za javnost i za dotične profesije opisani su u Prilogu II. odjeljku 4.

Članak 3.

1. Nadležna tijela u državama članicama svake godine, najkasnije do 31. ožujka, Komisiji dostavljaju analitičko izvješće o događajima i postupcima koji se primjenjuju u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora. Dodatno, nadležna tijela u državama članicama mogu redovito izvješćivati o određenim događajima od posebnog značaja.

2. Komisija, u godišnjem izvješću na temelju tih izvješća, ispituje djelovanje sustava ranog upozorenja i odgovora i, ako je potrebno, predlaže promjene tog sustava.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu 1. siječnja 2000.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. prosinca 1999.

Za Komisiju

David BYRNE

Član Komisije

PRILOG I.

Događaji koje treba prijaviti unutar sustava ranog upozorenja i odgovora

1. Izbijanja zaraznih bolesti koja obuhvaćaju više od jedne države članice u Zajednici.
 2. Prostorne ili privremene skupine bolesti sličnog tipa, ako patogeni agensi predstavljaju mogući uzrok, a postoji rizik od širenja između država članica unutar Zajednice.
 3. Povremene ili stalne skupine bolesti sličnog tipa izvan Zajednice, ako patogeni agensi predstavljaju mogući uzrok, a postoji rizik od širenja na Zajednicu.
 4. Pojava ili ponovno izbijanje zaraznih bolesti ili nekog zaraznog agensa koji bi radi sprečavanja njihovog širenja mogli zahtijevati pravovremeno i koordinirano djelovanje Zajednice.
-

PRILOG II.

Postupci za informiranje, savjetovanje i suradnju u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora**1. 1. razina aktivacije: razmjena informacija**

1. Ako informacije prikupljene unutar jedne ili više država članica, odnosno informacije koje dolaze iz drugih priznatih izvora ukazuju da je događaj vjerojatan, nadležna tijela odgovorna za određivanje mjera za zaštitu javnog zdravlja u svakoj dotičnoj državi članici putem mreže, bez odlaganja obavješćuju svoje kolege u drugim državama članicama, kao i Komisiju, o okolnostima i cjelokupnoj situaciji. Nakon primitka navedenih informacija, nadležna tijela u dotičnim državama članicama izražavaju svoje mišljenje o tome jesu li mjere drugih država članica odnosno koordinirana djelovanja Zajednice potpomoćne Komisijom potrebne.
2. Komisija i dotične države članice osiguravaju neprekidnu uzajamnu i brzu razmjenu primljenih informacija te o tome redovito informiraju druge države članice.
3. Tijela nadležna za javno zdravlje u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama) bez odlaganja, u suradnji sa strukturama i/ili tijelima procjenjuju prikupljene informacije kako bi utvrdile postoji li događaj koji predstavlja prijetnju javnom zdravlju.
4. Komisija može sazvati izvanredan sastanak odbora za mrežu ili stručnjaka koje taj odbor predloži, kako bi osigurala transparentnost i učinkovitost eventualnog djelovanja.

2. 2. razina aktivacije: potencijalna prijetnja

U slučajevima kada informacija o događaju ili indikacije takvog događaja ukazuju na potencijalnu prijetnju javnom zdravlju, tijela nadležna za javno zdravlje u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama) bez odlaganja obavješćuju svoje kolege u drugim državama članicama, kao i Komisiju o prirodi i opsegu potencijalne prijetnje i mjerama koje namjeravaju poduzeti samostalno ili u suradnji s drugim dotičnim državama članicama, Komisijom ili trećim stranama.

2.1. Verifikacija i ocjenjivanje

Tijela nadležna za javno zdravlje u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama) bez odlaganja, u suradnji sa strukturama i/ili tijelima procjenjuju prikupljene informacije kako bi utvrdile postoji li događaj koji predstavlja prijetnju javnom zdravlju.

Terenska epidemiološka ekspertiza, laboratorijska podrška, klinička i druga prijeko potrebna ekspertiza na raspolaganju su u obliku tehničke pomoći za svaku daljnju istragu unutar država članica. Zajednica ili pojedinačne države članice mogu ih osigurati ako je tako zatražila dotična država članica.

Komisija pomaže u koordinaciji mjera predostrožnosti tijekom pripreme za bilo koju potencijalnu prijetnju javnom zdravlju.

Komisija može sazvati izvanredan sastanak odbora za mrežu ili stručnjaka koje taj odbor predloži kako bi koordinirala potrebno djelovanje.

2.2. Deaktivacija

Ako se konačnom procjenom rizika zaključi da se nije razvila ni jedna prijetnja javnom zdravlju, te da nije potrebno poduzimati nikakvo djelovanje, odnosno lokalno djelovanje, tijela nadležna za javno zdravlje u svakoj dotičnoj državi članici bez odlaganja obavješćuju svoje kolege u drugim državama članicama i Komisiju o prirodi i opsegu mjera koje su već poduzele ili ih imaju namjeru poduzeti.

Ako druge države članice ili Komisija u roku od tri dana ne podnesu prigovor, nije potrebna ni jedna druga aktivnost za sustav ranog upozorenja i odgovora.

3. 3. razina aktivacije: sigurna prijetnja

Ako neki događaj rezultira prijetnjom javnom zdravlju, tijela nadležna za javno zdravlje u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama) bez odlaganja obavješćuju svoje kolege u drugim državama članicama i Komisiju o prirodi i opsegu potencijalne prijetnje, kao i o mjerama koje namjeravaju poduzeti samostalno ili u suradnji s drugim dotičnim državama članicama, Komisijom ili trećim stranama.

3.1. Koordinacija mjera

Tijela nadležna za javno zdravlje u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama) bez odlaganja obavješćuju druge države članice i Komisiju o napretku i rezultatima poduzetih mjera.

Države članice i Komisija koordiniraju daljnje mjere koje treba poduzeti na razini Zajednice sukladno člancima 3. i 6. Odluke 2119/98/EZ.

Komisija podupire države članice u koordinaciji njihovih napora da se nose s prijetnjom javnom zdravlju te kako bi osigurale zaštitu stanovništva.

Komisija može sazvati izvanredan sastanak odbora za mrežu ili delegata koje taj odbor predloži, kako bi koordinirala djelovanje.

3.2. Deaktivacija

Sustav se deaktivira nakon suglasnosti dotične države članice, koja o tome obavještuje druge države članice i Komisiju.

4. Informiranje javnosti i dotičnih profesija

Ako do događaja dođe, države članice bez odlaganja osiguravaju prikladni informativni materijal za osobe dotičnih profesija, kao i za javnost, i obavještuju ih o usvojenim mjerama.

Komisija i države članice obavještuju osobe dotične profesije te javnost o svim smjernicama dogovorenima na razini Zajednice i bez odlaganja ih obavještuju kada je prijetnja javnom zdravlju prestala.

32001D0677

6.9.2001.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 237/5

ODLUKA KOMISIJE
od 10. kolovoza 2001.

o obrascu izvješća koje države članice ispunjavaju u skladu s člankom 9. Direktive 1999/94/EZ

(priopćena pod brojem dokumenta C(2001) 1883)

(Tekst značajan za EGP)

(2001/677/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂, u vezi s prodajom novih osobnih automobila ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9.,

budući da:

- (1) Države članice su obvezne dostaviti Komisiji do 31. prosinca 2003. izvješće o učinkovitosti određaba Direktive 1999/94/EZ u razdoblju od 18. siječnja 2001. do 31. prosinca 2002.
- (2) Obrazac tog izvješća utvrđuje se najkasnije do 18. siječnja 2001.
- (3) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog prema članku 10. Direktive 1999/94/EZ.

- (4) Odgovori na pitanja u obrascu izvješća moraju se temeljiti na nacionalnim podacima i informacijama koje se prikupljaju korištenjem odgovarajućih nacionalnih metodologija, a odgovori moraju biti što sveobuhvatniji,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Države članice dostavljaju Komisiji izvješća zahtijevana člankom 9. Direktive 1999/94/EZ u skladu s obrascem koji se nalazi u Prilogu.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. kolovoza 2001.

Za Komisiju
Margot WALLSTRÖM
Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 12, 18.1.2000., str. 16.

PRILOG

Obrazac izvješća koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 9. Direktive 1999/94/EZ

GLOSAR

Sljedeće definicije uključene su samo za potrebe tumačenja ovog izvješća

Sustav razvrstavanja vozila znači sustav razvrstavanja automobila npr. prema njihovom tipu ili kategoriji (npr. obiteljsko, mini, kompaktno, limuzina ili sportsko vozilo, ili prema drugim parametrima).

Potrošač-gospodarski subjekt znači pravna ili fizička osoba – gospodarski subjekt koji plaća za leasing ili za kupnju vozila koje će se pretežito koristiti za poslovne potrebe.

Predstavnik trgovca znači osoba koja predstavlja trgovca i putem koje potrošač kupuje ili uzima u leasing vozilo.

Trgovac znači trgovačko društvo od kojeg potrošač kupuje ili uzima u leasing vozilo.

Multi-franšiza znači trgovac koji prodaje više marki automobila (tj. prodaje automobile više proizvođača).

Prodajno mjesto znači mjesto, kao što je salon ili prostor, na kojem su novi osobni automobili izloženi ili ponuđeni na prodaju ili uzimanje u leasing potencijalnim potrošačima. Trgovački sajmovi na kojima se novi osobni automobili predstavljaju javnosti su uključeni u ovu definiciju.

Potrošač-pojedinac znači fizička osoba koja plaća za leasing ili za kupnju vozila koje se neće koristiti za poslovne potrebe.

Mono-franšiza znači trgovac koji prodaje samo jednu marku automobila (tj. prodaje vozila samo jednog proizvođača).

Kratice

(O) Obvezno

(F) Fakultativno

A. PODACI O INSTITUCIJI (INSTITUCIJAMA) KOJA (KOJE) PODNOSI (PODNOSE) IZVJEŠĆE (*)

SVE OBVEZNO

1. Ime i prezime osobe koja popunjava obrazac:
2. Službeni naziv funkcije osobe koja popunjava obrazac:
3. Naziv organizacije i odjela organizacije:
4. Vrsta organizacije:
5. Adresa:
6. Međunarodni telefonski broj:
7. Međunarodni telefaks:
8. Elektronička pošta:
9. Je li institucija imenovana prema članku 8. Direktive?

B. KONTEKST PROVEDBE

1. Navedite podatke o propisima ili tržišnim rješenjima koji utječu na izbor novog osobnog automobila ili koji na drugi način mogu utjecati na odgovore u odnosu na informacije navedene u Direktivi. (O)
- 1.1. Ukratko navedite bilo koje propise koji se primjenjuju u vašoj državi članici u odnosu na osobne automobile ili ekonomičnost potrošnje goriva. Jasno navedite da li se i na koji način bilo koja od tih ekonomskih mjera razlikuje u primjeni u odnosu na gospodarske subjekte i potrošače-pojedince koji uzimaju u leasing ili kupuju novi(-e) osobni(-e) automobil(e) (npr. porezna olakšica za službeni automobil). (O)
- 1.2. Jesu li bilo koji propisi opisani u odgovoru na pitanje broj 1.1. vezani za oznaku, vodič ili plakat? Ako jesu, navedite podatke. (O)

(*) U slučaju da više osoba (ili organizacija/odjela) popunjava obrazac, navedite gore navedene podatke za svaki pojedini slučaj.

- 1.3. Postoje li, pored gore navedenih, bilo koji propisi ili tržišna rješenja državnih tijela za osobni automobil koji mogu utjecati na izbor novog osobnog automobila ili utjecati na odgovore u odnosu na informacije navedene u Direktivi? Ako da, navedite podatke. (O)
- 1.4. Imate li saznanja o bilo kojim tržišnim rješenjima za osobne automobile, pored gore navedenih, koja nisu donijela državna tijela, a koja mogu utjecati na izbor novog osobnog automobila ili utjecati na odgovore u odnosu na informacije navedene u Direktivi? Ako da, navedite podatke. (O)
2. Podaci o preklapajućim ili prijašnjim informativnim inicijativama radi poticanja svijesti o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva. (O)
 - 2.1. Ukratko navedite podatke o bilo kojim inicijativama ili programima koji su u vašoj državi članici pokrenuti prije primjene odredaba Direktive radi poticanja svijesti o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva među vozačima motocikala (npr. program označavanja ekonomičnoga goriva, televizijske i radijske kampanje). (O)
 - 2.1.1. Za takve uvedene programe, navedite razdoblje tijekom kojeg su primjenjivane te inicijative ili programi. (O)
 - 2.1.2. Za takve uvedene programe, ukatko opišite da li se pokazalo da takve inicijative imaju utjecaja i zaključke o razlozima utjecaja odnosno ne-utjecaja tih inicijativa (vidjeti gore). Alternativno se mogu dostaviti bilo koja izvješća o procjeni koja su sastavljena i koja udovoljavaju prethodno navedenim zahtjevima za informacijama. (O)
 - 2.2. Jesu bi bilo koja dodatna „sredstva” informiranja korištena kao nadopuna odredaba Direktive 1999/94/EZ (npr. televizijske, radijske ili novinske kampanje; informativni dani, konferencije)? Za svako korišteno sredstvo, naznačite vrstu korištenog(-ih) sredstva, korišteni medij, trajanje primjene, procjenu troškova i procjenu broja ljudi do kojih se doprla. (O)
3. Ukratko opišite strukturu tržišta osobnih automobila. (O)
 - 3.1. Broj trgovaca registriranih u državi članici. (O)
 - 3.2. Postotak neovisnih trgovaca (tj. trgovaca koji nisu u vlasništvu proizvođača) i postotak ovisnih trgovaca (tj. trgovaca u vlasništvu proizvođača). (O)
 - 3.3. Postotak trgovaca s mono-franšizom i postotak trgovaca s multi-franšizom. (O)
 - 3.4. Postotak novih automobila koja su registrirali (kupili ili uzeli u leasing) potrošači-pojedinci. (F)
 - 3.5. Postotak novih automobila koja su registrirali (kupili ili uzeli u leasing) potrošači-gospodarski subjekti. (F)

C. OCJENA UČINKOVITOSTI ODREĐABA DIREKTIVE I NJIHOVE PROVEDBE

1. Jeste li provodili studije o učinkovitosti Direktive 1999/94/EZ u pogledu bilo kojeg smanjenja ukupnih emisija CO₂ ili određenih emisija CO₂ iz osobnih automobila? Navedite rezultate i podatke o studijama. (F)
2. Jeste li provodili studije o troškovima i pogodnostima povezanim s primjenom ove Direktive (npr. za trgovce, državna tijela ili proizvođače motornih automobila) u pogledu proizvodnje i dijeljenja vodiča, oznaka i plakata? (F)
 - 2.1. Navedite rezultate procjena troškova ili analiza troškova i koristi i jasno navedite korištene pretpostavke i metodologije. Procijenjeni troškovi moraju isključivo biti povrh troškova koji bi nastali da nije donesena Direktiva. (F)
 - 2.2. Da li sva tijela smatraju da su troškovi prihvatljivi? Ako ne, navedite podatke. (F)
 - 2.3. Kako je predviđeno smanjivanje troškova, ako je uopće predviđeno? (F)
3. Ocjena učinkovitosti Direktive u pogledu informiranja i utjecanja na potrošače. (O)

Metode ocjenjivanja

- 3.1. Je li vaša država članica ocijenila stupanj svijesti potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva prije primjene odredaba Direktive? Ako jest, navedite rezultate, donesene zaključke, podatke o korištenim metodama ocjenjivanja i procijenjene razine točnosti. Ako su provedena istraživanja, navedite podatke, uključujući broj ispitanika, procjene o točnosti i procjene o zastupljenosti. Također navedite razdoblje tijekom kojeg su ocjenjivanja bila provedena. (O)

- 3.2. Jeste li testirali različite oblike vodiča, oznaka ili plakata u uvjetima na terenu? Ako jeste, navedite podatke o metodama testiranja i uvjetima, kao i rezultate testova. (O)
- 3.3. Je li vaša država članica ocijenila učinkovitost odredaba Direktive (tj. oznake, vodiča, plakata i promotivnih materijala) u pogledu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? Je li vaša država članica ocijenila razmišljanja i odgovore potrošača u pogledu informacija o ekonomičnosti potrošnje goriva koje pruža Direktiva? Ako jest, navedite podatke o bilo kojim provedenim postupcima ocjenjivanja, korištenim metodama i procijenjenim razinama točnosti. Ako su provedena istraživanja, navedite podatke, uključujući broj ispitanika, procjene o točnosti i procjene o zastupljenosti. Također navedite razdoblje tijekom kojeg su ocjenjivanja bila provedena. (O)

Svijest i shvaćanje potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva

- 3.4. Koliko je razvijena svijest i shvaćanje potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva? (F)
- 3.4.1. Kako potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti ocjenjuju različite faktore koji se mogu razmatrati, uključujući ekonomičnost potrošnje goriva, prilikom izbora novog automobila radi kupnje ili uzimanja u leasing? (F)
- 3.4.2. Koliko je, prema mišljenju potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata, bitna razlika u pogledu ekonomičnosti potrošnje goriva između automobila iste veličine? (F)
- 3.4.3. Kako se važnost koju potrošači-gospodarski subjekti pridaju ekonomičnosti potrošnje goriva razlikuje s obzirom na namjeravano korištenje automobila, vozača, ekonomske faktore osim troškova goriva, politiku organizacije o zaštiti okoliša ili bilo koje druge važne faktore? (F)
- 3.4.4. Koliko su potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti svjesni globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena i njihovih veza s potrošnjom goriva (fosilnih goriva)? (F)
- 3.4.5. Koliko se svijest i shvaćanje potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva razlikuje s obzirom na socijalno-ekonomski status potrošača, dob potrošača, spol potrošača, važnost koju potrošač pridaje troškovima goriva i porezima na vozila, te bilo koje druge faktore za koje se smatra da su bitni? (F)
- 3.4.6. Prema mišljenju trgovaca, koliko je za potrošače-pojedince i potrošače-gospodarske subjekte bitna ekonomičnost potrošnje goriva? (F)
- 3.4.7. Prema mišljenju trgovaca, koliko često potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti postavljaju pitanja o ekonomičnosti potrošnje goriva? (F)

Stav potrošača prema izvorima informacija o ekonomičnosti potrošnje goriva

- 3.5. Koje je mišljenje potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata u pogledu izvora informacija o ekonomičnosti potrošnje goriva? (F)
- 3.5.1. Za koje izvore informacija potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti smatraju da su bitni prilikom odabira novog osobnog automobila radi kupnje ili uzimanja u leasing, uključujući izvore informacija o ekonomičnosti potrošnje goriva koji su navedeni u Direktivi? (F)
- 3.5.2. S kojom lakoćom potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti dobivaju podatke o ekonomičnosti potrošnje goriva i uspoređuju ekonomičnost potrošnje goriva za različite automobile? (F)
- 3.5.3. S kojom lakoćom potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti dobivaju podatke o utjecaju na okoliš i uspoređuju podatke o utjecaju na okoliš za različite automobile? (F)

Učinkovitost odredaba Direktive općenito

- 3.6. Koliko su učinkovite odredbe Direktive (tj. oznake, vodiči, plakati, promotivni materijali) u cjelini, u smislu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? (O)

- 3.6.1. Koju informativnu vrijednost potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) pridaju programu informiranja o ekonomičnosti potrošnje goriva (tj. oznakama, vodičima, plakatima, promotivnim materijalima) u cjelini? Koliko se to razlikuje s obzirom na svijest potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva, socijalno-ekonomski status potrošača, dob potrošača, spol potrošača, važnost koju potrošač pridaje troškovima goriva i porezima na vozila, te bilo koje druge faktore za koje se smatra da su bitni? (F)
- 3.7. Koliko odredbe Direktive utječu, u cjelini, na ponašanje potrošača? (O)
- 3.7.1. Koliko utjecajnim potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) smatraju program informiranja o ekonomičnosti potrošnje goriva (tj. oznakama, vodičima, plakatima, promotivnim materijalima) u cjelini? Koliko se odgovor potrošača razlikuje s obzirom na svijest potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva, socijalno-ekonomski status potrošača, dob potrošača, spol potrošača, važnost koju potrošač pridaje troškovima goriva i porezima na vozila, te bilo koje druge faktore za koje se smatra da su bitni? (F)
- 3.7.2. Kako potrošači-pojedinci prilagođavaju svoje ponašanje prilikom odabira automobila, kao posljedicu informiranja prema programu informiranja o ekonomičnosti potrošnje goriva određenom odredbama Direktive? Koliko se odgovor potrošača razlikuje s obzirom na svijest potrošača o pitanjima ekonomičnosti potrošnje goriva, mišljenje potrošača o utjecajnosti odredaba Direktive, socijalno-ekonomski status potrošača, dob potrošača, spol potrošača, važnost koju potrošač pridaje troškovima goriva i porezima na vozila, te bilo koje druge faktore za koje se smatra da su bitni? (F)

Učinkovitost vodiča

- 3.8. Koliko je učinkovit vodič u smislu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? (O)
- 3.8.1. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata ima saznanja o vodiču i kako ih se informira o vodiču?
- 3.8.2. Kako potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti pribavljaju vodič? Zašto potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti koji imaju saznanja o vodiču ne pribavljaju vodič? Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata kaže da na zahtjev nisu dobili vodič na prodajnom mjestu? (F)
- 3.8.3. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata uzima u obzir informacije u vodiču? (F)
- 3.8.4. Koliko jasnim i razumljivim potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) smatraju vodič? (F)
- 3.8.5. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da je vodič koristan? (F)
- 3.8.6. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da se vodič može poboljšati? Koja poboljšanja preporučuju? (F)
- 3.9. Koliko je vodič utjecajan? (O)
- 3.9.1. Koliko je vodič utjecajan, prema mišljenju potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata (i trgovaca), u pogledu promicanja automobila s ekonomičnom potrošnjom goriva? (F)

Učinkovitost oznake

- 3.10. Koliko je učinkovita oznaka u smislu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? (O)
- 3.10.1. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata vidjeti oznaku na automobilu ili pored automobila? (F)
- 3.10.2. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata kaže da ih je prodavač uputio na oznaku? Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata kaže da im je prodavač objasnio oznaku? Koliki je postotak tih potrošača pitao prodavača da im objasni oznaku? (F)
- 3.10.3. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata čita oznaku? (F)
- 3.10.4. Koliko jasnom i razumljivom potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) smatraju oznaku? (F)
- 3.10.5. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da je oznaka korisna? (F)
- 3.10.6. Da li bi potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti preferirali da se u oznaci uspoređuje ekonomičnosti potrošnje goriva automobila u odnosu na druge automobile? Koji bi metodu usporedbe potrošači preferirali? (F)

- 3.10.7. Imaju li potrošači-pojedinci saznanja o Europskoj energetskej oznaci za aparate? Da li potrošači-pojedinci preferiraju oblik Europske energetske oznake za aparate u odnosu na oblik koji se koristi za oznaku o ekonomičnosti potrošnje goriva? Da li bi potrošači-pojedinci preferirali da oznake za sve proizvode koji koriste energiju budu sličnog oblika? (F)
- 3.10.8. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da se oznaka može poboljšati? Koja poboljšanja preporučuju? (F)
- 3.11. Koliko je utjecajna oznaka? (O)
- 3.11.1. Koliko je oznaka utjecajna, prema mišljenju potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata (i trgovaca), u pogledu promicanja automobila s ekonomičnom potrošnjom goriva? (F)

Učinkovitost plakata (ili drugog oblika oglašavanja)

- 3.12. Koliko je učinkovit plakat (ili drugi oblik oglašavanja) u smislu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? (O)
- 3.12.1. Koliki postotak potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata vidjeti plakat (ili drugi oblik oglašavanja)? (F)
- 3.12.2. Što potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti saznaju iz plakata (ili drugog oblika oglašavanja)? (F)
- 3.12.3. Koliko jasnim i razumljivim potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) smatraju plakat (ili drugi oblik oglašavanja)? (F)
- 3.12.4. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da je plakat (ili drugi oblik oglašavanja) koristan? (F)
- 3.12.5. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti (i trgovci) da se plakat (ili drugi oblik oglašavanja) može poboljšati? Koja poboljšanja preporučuju? (F)
- 3.13. Koliko je utjecajan plakat (ili drugi oblik oglašavanja)? (O)
- 3.13.1. Koliko je plakat (ili drugi oblik oglašavanja) utjecajan, prema mišljenju potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata (i trgovaca), u pogledu promicanja automobila s ekonomičnom potrošnjom goriva? (F)

Učinkovitost drugih promotivnih materijala

- 3.14. Koliko su učinkovite odredbe Direktive za druge promotivne materijale u smislu omogućavanja potrošaču da donese informiranu odluku? (O)
- 3.14.1. Koliko potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti primjećuju informacije o ekonomičnosti potrošnje goriva na drugim promotivnim materijalima? (F)
- 3.14.2. Smatraju li potrošači-pojedinci i potrošači-gospodarski subjekti da je korisno jasno navesti podatke o ekonomičnosti potrošnje goriva na svim promotivnim materijalima? (F)
- 3.15. Koliko su utjecajne odredbe Direktive za druge promotivne materijale? (O)
- 3.15.1. Koliko su utjecajne odredbe Direktive za druge promotivne materijale, prema mišljenju potrošača-pojedinaca i potrošača-gospodarskih subjekata (i trgovaca), u pogledu promicanja automobila s ekonomičnom potrošnjom goriva? (F)
- 3.16. Navedite zaključke o učinkovitosti odredaba Direktive u pogledu informiranja i utjecanja na potrošače. (O)

D. OBLIK I PRIMJENA SREDSTAVA INFORMIRANJA

Oblik oznake

1. Koji se oblik oznake koristi u vašoj državi članici? Navedite primjere. (O)
- 1.1. Da li oznaka uspoređuje ekonomičnost potrošnje goriva automobila na koje se odnosi u odnosu na ekonomičnost potrošnje goriva drugih automobila? Ako da, objasnite način usporedbe (npr. automobili se uspoređuju u odnosu na standard ekonomičnosti potrošnje goriva; automobili se razvrstavaju prema određenom sustavu razvrstavanja tako da se automobil može usporediti s drugim automobilima u istoj klasi). (O)
- 1.2. Ako se automobili razvrstavaju prema njihovoj ekonomičnosti potrošnje goriva, objasnite kako se sustav razvrstavanja primjenjuje na niz modela automobila na tržištu. Koliko se često stupnjevi razvrstavanja ažuriraju? Koji je stupanj voznog parka srednje ekonomičnosti potrošnje goriva? (O)

- 1.3. Ako su troškovi goriva navedeni u oznaci, navedite osnovu za njihov izračun (tj. korištenu udaljenost i troškove goriva po litri ili galonu za svaku vrstu goriva i broj godina itd.). (O)
- 1.4. Ako je na oznaci naveden „indeks ili stupanj zaštite okoliša” radi usporedbe utjecaja automobila na okoliš u odnosu na druge automobile, navedite izvor tih podataka i kako su oni izraženi. (O)
- 1.5. Ako su podaci o buci navedeni na oznaci, navedite izvor tih podataka i kako su oni izraženi. Ako su podaci o buci uspoređeni u odnosu na druge automobile, navedite način te usporedbe. (O)
- 1.6. Ako su podaci emisijama otrova navedeni na oznaci, navedite izvor tih podataka i kako su oni izraženi. Ako su ti podaci uspoređeni u odnosu na druge automobile, navedite način te usporedbe. (O)
- 1.7. Je li osmišljen sustav razvrstavanja osobnih automobila u određene klase za potrebe oznake? Ako jest, opišite način funkcioniranja tog sustava. (O)
- 1.8. Jesu li upućivanja na ekonomske prednosti ili nedostatke vozila, kao što su porezi – a koje mogu utjecati na vrstu izabranog automobila i stoga se povezati s ekonomičnošću potrošnje goriva – navedeni na oznaci? Objasnite način prikazivanja tih podataka. (O)
- 1.9. Pored gore navedenog, postoje li bilo koji drugi načini na koji vaša oznaka o ekonomičnosti potrošnje goriva nadilazi minimalne zahtjeve navedene u Prilogu I. Direktivi 1999/94/EZ? Navedite izvor tih podataka. Također objasnite zašto je oznaka oblikovana na taj(te) način(e). (O)
- 1.10. Postoje li planovi za usklađivanje oblika oznake u budućnosti? Ako postoje, navedite podatke, uključujući predviđeni(-e) datum(e), o izvoru bilo kojih podataka koji će biti dodani i razloge planiranih promjena. (O)

Oblik vodiča

2. Koji se oblik vodiča koristi u vašoj državi članici? Navedite primjer(e). (O)
- 2.1. Da li se samo jedna verzija vodiča o ekonomičnosti potrošnje goriva koristi u vašoj državi članici (ne računajući verzije na različitim jezicima)? (O)
- 2.2. Ako su troškovi goriva navedeni u vodiču, navedite osnovu za njihov izračun (tj. korištenu udaljenost i troškove goriva po litri ili galonu za svaku vrstu goriva i broj godina itd.) (navedite ako je isto kao za oznaku). (O)
- 2.3. Ako se koristi „indeks ili stupanj zaštite okoliša” radi usporedbe utjecaja vozila na okoliš u odnosu na druga vozila, navedite izvor tih podataka (navedite ako je isto kao za oznaku). (O)
- 2.4. Ako su podaci o buci navedeni u vodiču, navedite izvor tih podataka i kako su oni izraženi. Ako su podaci o buci uspoređeni u odnosu na druge automobile, navedite način te usporedbe (navedite ako je isto kao za oznaku). (O)
- 2.5. Ako su podaci o emisijama otrova navedeni u vodiču, navedite kako su ti podaci izraženi. Ako su ti podaci uspoređeni u odnosu na druge automobile, navedite način te usporedbe. (O)
- 2.6. Je li osmišljen sustav razvrstavanja osobnih automobila u određene klase za potrebe vodiča? Ako jest, opišite način funkcioniranja tog sustava (navedite ako je isto kao za oznaku). (O)
- 2.7. Jesu li upućivanja na ekonomske prednosti ili nedostatke vozila, kao što su porezi – a koje mogu utjecati na vrstu izabranog automobila i stoga se povezati s ekonomičnošću potrošnje goriva – navedeni u vodiču? Objasnite način prikazivanja tih podataka. (O)
- 2.8. Jesu li stupnjevi ekonomičnosti potrošnje goriva navedeni u vodiču? Objasnite način prikazivanja tih podataka. (O)
- 2.9. Postoje li, pored gore navedenog, bilo koji drugi načini na koji vaš(i) vodič(i) nadilazi(-e) minimalne zahtjeve navedene u Prilogu I. Direktivi 1999/94/EZ? Ako da, opišite na koji način vodič nadilazi zahtjeve Direktive i navedite razloge za dodatne odredbe. (O)
- 2.10. Postoji li elektronska verzija vodiča? Navedite adresu internetske stranice, razdoblje funkcioniranja stranice i broj posjeta do danas. Jesu li dostupni alati za razvrstavanje i pretraživanje? Koliko često se ažurira elektronska verzija vodiča? Ukratko opišite njezin sadržaj i oblik. (O)

- 2.11. Postoje li planovi za usklađivanje papirnog ili elektronskog oblika vodiča u budućnosti? Ako postoje, navedite podatke, uključujući predviđeni(-e) datum(e), o izvoru bilo kojih podataka koji će biti dodani i razloge planiranih promjena. (O)

Oblik plakata (ili drugog oblika oglašavanja)

3. Koji se oblik plakata (ili drugog oblika oglašavanja) koristi u vašoj državi članici? Navedite primjere. (O)
- 3.1. Je li vaša država članica odredila bilo koje odredbe, pored odredaba Direktive 1999/94/EZ, za plakate (ili druge oblike oglašavanja) o ekonomičnosti potrošnje goriva? Ako jest, navedite dodatne odredbe određene u zakonodavstvu ili politikama vaše države članice i navedite razloge za te dodatne odredbe. (O)
- 3.2. Postoje li planovi za usklađivanje oblika plakata (ili drugog oblika oglašavanja) u budućnosti? Ako postoje, navedite podatke, uključujući predviđeni(-e) datum(e), o izvoru bilo kojih podataka koji će biti dodani i razloge planiranih promjena. (O)

Oblik promotivnog materijala

4. Koji se oblik koristi za promotivne materijale? (O)
- 4.1. Je li vaša država članica odredila bilo koje odredbe, pored odredaba Direktive 1999/94/EZ, za „druge promotivne materijale”? Ako jest, navedite dodatne odredbe određene u zakonodavstvu ili politikama vaše države članice i navedite razloge za te dodatne odredbe. (O)
- 4.2. Ima li vaša država članica bilo koje odredbe za nedokumentarne promotivne materijale (npr. internet, televizija, radio)? Ako da, navedite te odredbe. (O)
- 4.3. Postoje li planovi za usklađivanje postojećih odredaba za dokumentarne ili nedokumentarne promotivne materijale u budućnosti? Ako postoje, navedite podatke, uključujući predviđeni(-e) datum(e), o izvoru bilo kojih podataka koji će biti dodani i razloge planiranih promjena. (O)

Usklađivanje oblika nakon provedbe Direktive

5. Jesu li bilo koje od odredaba Direktive primijenjene u vašoj državi članici (npr. plakat, vodič, oznaka) izmijenjene tijekom razdoblja ocjenjivanja (tj. od izvorne primjene odredaba Direktive u vašoj državi)? (O)
- 5.1. Navedite koje su odredbe Direktive 1999/94/EZ, koje su provedene od 18. siječnja 2001., naknadno izmijenjene. Ako je moguće, navedite primjere (npr. oznaka, vodič). (O)
- 5.2. Navedite razloge za različite izmjene. (O)

E. PITANJA PROVEDBE

Općenito

1. Kako su odgovornosti podijeljene između državnih tijela, trgovaca, proizvođača i uvoznika? (O)
- 1.1. Tko je odgovoran za nadzor nad oblikovanjem, proizvodnjom i dijeljenjem vodiča? (O)
- 1.2. Tko je odgovoran za nadzor nad oblikovanjem, proizvodnjom i dijeljenjem oznaka? (O)
- 1.3. Tko plaća troškove proizvodnje i dijeljenja vodiča, oznaka i plakata? (O)
2. Koji su sustavi uspostavljeni za proizvodnju, upravljanje i pružanje informacija? (O)
- 2.1. Koliko se vodiča tiska svake godine? Kako i kome se dijeli vodiče? (O)
- 2.2. Kako trgovci pribavljaju oznake? (O)
- 2.3. Kako trgovci pribavljaju plakate? (O)
- 2.4. Koji je učinkovitiji način, prema mišljenju trgovaca, za pribavljanje oznaka, vodiča i plakata (ili drugih oblika oglašavanja) i koje su, prema njihovom mišljenju, prepreke uvođenju takvih poželjnijih sustava? (F)
3. Mislite li nastaviti koristiti vaše postojeće sustave proizvodnje i dijeljenja vodiča, oznaka i plakata? Ako ne, navedite podatke i razloge u pogledu namjeravanih usklađivanja i navedite kada se predviđa stupanje na snagu takvih izmjena. (O)

4. Do kojeg je datuma vaša država članica provodila odredbe Direktive 1999/94/EZ? Navedite ako su različite odredbe stupile na snagu u različito vrijeme. (O)
5. Je li ocijenjen stupanj usklađenosti s odredbama Direktive? Ako jest, navedite podatke o bilo kojim korištenim metodama ocjenjivanja i procijenjenim razinama točnosti. Jasno navedite ako se aspekti ocjenjivanja razlikuju za oznaku, plakat, vodič i promotivne materijale. Ako su provedena istraživanja, navedite podatke, uključujući broj ispitanika, procjene o točnosti i procjene o zastupljenosti. Također navedite razdoblje tijekom kojeg su ocjenjivanja bila provedena. (O)
6. Koji je stupanj usklađenosti s odredbama Direktive? (O)

Usklađenost oznake

- 6.1. Je li sadržaj i oblik oznake u skladu s odredbama Direktive i je li oznaka prikazana u skladu s odredbama Direktive? (O)
 - 6.1.1. Jesu li oznake u skladu sa standardiziranim oblikom radi postizanja lakšeg prepoznavanja od strane potrošača? (O)
 - 6.1.2. Jesu li oznake veličine A4 (tj. 297 mm × 210 mm)? (O)
 - 6.1.3. Da li oznake sadrže informacije o potrošnji goriva i emisijama CO₂ u skladu s Prilogom I. Direktivi? (O)
 - 6.1.4. Da li oznake sadrže tekst određen u Prilogu I. Direktivi u pogledu dostupnosti vodiča i emisija CO₂? (O)
 - 6.1.5. Koliko posto automobila ima odgovarajuću oznaku koja je u skladu sa svim odredbama Direktive? (F)
 - 6.1.6. Koliki postotak automobila ima oznaku prilijepljenu na automobil? (F)
 - 6.1.7. Koliki postotak automobila ima oznaku na odgovarajućoj udaljenosti od automobila? (F)
 - 6.1.8. Koliki postotak automobila nema oznaku prilijepljenu na automobil ili postavljenu u blizini automobila? Koji su razlozi, prema mišljenju trgovaca, za nepostavljanje oznake na automobil ili pored automobila? (F)
 - 6.1.9. Koliki postotak automobila ima oznaku koja je prekrivena? (F)
 - 6.1.10. Koliki postotak automobila ima oznaku koja je oštećena? (F)
 - 6.1.11. Koliki postotak automobila ima oznaku koja točno ne odgovara automobilu? (F)
 - 6.1.12. Koliki postotak automobila ima oznaku čiji sadržaj nije u skladu s Direktivom? Koji su razlozi, u slučajevima kada sadržaj oznake nije u skladu s Direktivom, za neusklađenost sadržaja? (F)
 - 6.1.13. Koliki postotak automobila ima oznaku čiji oblik nije u skladu s Direktivom? Koji su razlozi, u slučajevima kada oblik oznake nije u skladu s Direktivom, za neusklađenost oblika? (F)
 - 6.1.14. Navedite podatke o bilo kojim slučajevima oznaka sa zbunjujućim oznakama, simbolima ili napisima na oznaci koji se odnose na ekonomičnost potrošnje goriva ili na emisije CO₂, a koji nisu u skladu sa zahtjevima Direktive. (O)
 - 6.1.15. Postoje li bilo koji slučajevi konkurentskih oznaka postavljenih na automobilima koje sadrže informacije koje se odnose na ekonomičnost potrošnje goriva i koje proturječe informacijama navedenima u službenoj oznaci? Ako postoje, navedite te slučajeve. (F)
- 6.2. Navedite zaključke u pogledu oznake i usklađenosti s odredbama Direktive. (O)

Usklađenost vodiča

- 6.3. Je li sadržaj i oblik vodiča u skladu s odredbama Direktive i da li se vodič dijeli u skladu s odredbama Direktive? (O)
 - 6.3.1. Koja je veličina vodiča i koliko stranica ima vodič? (O)
 - 6.3.2. Jesu li modeli automobila grupirani po marki automobila i abecednim redom? (O)
 - 6.3.3. Pored grupiranja abecednim redom, jesu li modeli automobila grupirani na druge načine? Opišite kako su grupirani modeli. (O)
 - 6.3.4. Koliko često se vodič ažurira? (O)
 - 6.3.5. Kada je vodič ažuriran da li sadrži popis novih modela osobnih automobila dostupnih na datum objave tog ažuriranog vodiča? (O)

- 6.3.6. Za svaki model naveden u popisu, je li vrsta goriva, brojčana vrijednost službene potrošnje goriva i službene emisije CO₂ ispravno navedena u skladu s odredbama Direktive? (O)
- 6.3.7. Jesu li bilo koji drugi podaci, pored podataka određenih u Direktivi, navedeni za svaki model naveden u popisu? Ako jesu, navedite podatke i razloge za njihovo uključivanje u vodič. (O)
- 6.3.8. Jesu li u vodiču korištene druge zbunjujuće oznake, simboli ili napisi koji se odnose na potrošnju goriva ili emisije CO₂, a koji nisu u skladu sa zahtjevima Direktive? Ako jesu, navedite podatke. (O)
- 6.3.9. Postoje li bilo koji slučajevi konkurentskih vodiča postavljenih u prodajnim salonima koje sadrže informacije koje se odnose na ekonomičnost potrošnje goriva i koje proturječe informacijama navedenima u službenom vodiču? Ako postoje, navedite te slučajeve. (F)
- 6.3.10. Koliko posto trgovaca ima besplatni vodič dostupan na prodajnom mjestu a koliko posto nema besplatan vodič? Zašto besplatan vodič nije dostupan na prodajnom mjestu? (F)
- 6.3.11. Imaju li trgovci problema s dostavom vodiča? (F)
- 6.3.12. Je li vodič izložen na prodajnom mjestu? Zašto trgovci ne izlažu vodič? (F)
- 6.4. Navedite zaključke u pogledu vodiča i usklađenosti s odredbama Direktive. (O)

Usklađenost plakata (ili drugog oblika oglašavanja)

- 6.5. Je li sadržaj i oblik plakata (ili drugog oblika oglašavanja) u skladu s odredbama Direktive i da li se plakat (ili drugi oblik oglašavanja) postavlja u skladu s odredbama Direktive? (O)
- 6.5.1. Koliko posto trgovaca ne postavlja plakat (ili drugi oblik oglašavanja) na prodajnom mjestu? (F)
- 6.5.2. Koliko posto trgovaca ne postavlja plakat (ili drugi oblik oglašavanja) na istaknutom dijelu prodajnog mjesta? (F)
- 6.5.3. Na koji način plakati (ili drugi oblici oglašavanja) koji se postavljaju na prodajnom mjestu nisu u skladu s Direktivom? (F)
- 6.5.4. Koje razloge navode trgovci za nepostavljanje plakata (ili drugog oblika oglašavanja) o ekonomičnoj potrošnji goriva? (F)
- 6.5.5. Koje razloge navode trgovci za nepostavljanje plakata (ili drugog oblika oglašavanja) o ekonomičnoj potrošnji goriva na istaknutom mjestu? (F)
- 6.5.6. Koje razloge navode trgovci za slučajeve kada oblik ili sadržaj plakata (ili drugog oblika oglašavanja) nije u skladu s Direktivom? (F)
- 6.6. Navedite zaključke u pogledu plakata (ili drugog oblika oglašavanja) i usklađenosti s odredbama Direktive. (O)

Usklađenost ostalih promotivnih materijala

- 6.7. Jesu li promotivni materijali u skladu s odredbama Direktive? (O)
- 6.8. Navedite slučajeve kada je utvrđeno da promotivni materijali nisu u skladu s odredbama Direktive? (O)
- 6.9. Navedite zaključke u pogledu usklađenosti promotivnih materijala s odredbama Direktive. (O)

Ocjena trendova usklađenosti

- 6.10. Kako se usklađenost trgovaca (u pogledu postavljanja oznake i plakata te u pogledu dijeljenja vodiča u skladu s odredbama Direktive) razlikuje po regijama i vrstama trgovaca (tj. neovisnih i ovisnih trgovaca, trgovaca s mono- ili multi-franšizom; po proizvođačima)? (F)
- 6.11. Kako se usklađenost trgovaca (u pogledu postavljanja oznake i plakata te u pogledu dijeljenja vodiča u skladu s odredbama Direktive) razlikuje u pogledu sustava bonusa (provizije) koji se koriste za nagrađivanje prodavača? (F)
- 6.12. Kako se stupanj usklađenosti u vašoj državi članici razlikuje u pogledu svijesti potrošača o ekonomičnosti potrošnje goriva i u pogledu procijenjenog utjecaja odredaba Direktive na ponašanje potrošača. (F)

Sustav kažnjavanja

- 6.13. Koji je sustav kažnjavanja osmislila vaša država članica radi primjene na povrede odredaba nacionalnih propisa donesenih u skladu s ovom Direktivom? (O)
- 6.13.1. Je li vaša država članica odredila kazne primjenjive na povrede odredaba nacionalnih propisa donesenih u skladu s ovom Direktivom? (O)

6.13.2. Opišite sustav kažnjavanja. (O)

6.13.3. Jesu li izrečene bilo koje kazne? Ako jesu, kome su kazne određene i koji je oblik kazne primijenjen? (O)

Sustav grupiranja

7. Članak 2. stavci 5. i 6. Direktive određuju da se izvedbe i varijante vrste vozila mogu grupirati u jedan model. Je li takav sustav grupiranja razvijen? Navedite osnovu na kojoj je sustav grupiranja razvijen. Navedite kako je sustav grupiranja primijenjen na odredbe Direktive. (F)

F. PRIMJENA NA DRUGE MEDIJE

1. Jeste li i/ili namjeravate dalje razvijati sustav informiranja na npr. druge medije? Ako da, kako i u koju svrhu? (F)
2. Jeste li ispitali bilo koje zamjenske medije na terenu? Ako jeste, navedite podatke o metodama i uvjetima testiranja, te o rezultatima testiranja. (F)
3. Jeste li utvrdili pravne i institucionalne prepreke za proširenje zahtjeva za promotivne materijale na druge medije? Ako jeste, navedite podatke. (F)

G. SVEUKUPNA OCJENA

1. Navedite glavne pouke koje ste izveli iz provedbe Direktive (i dodatnih odredaba zakonodavstva vaše države članice). (F)
 2. Navedite radnju za koju smatrate da je najhitnija radi poboljšanja učinkovitosti Direktive u vašoj državi članici i u Europskoj uniji. (F)
-

32001R1800

14.9.2001.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 244/19

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 1800/2001**od 13. rujna 2001.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1420/1999 i Uredbe (EZ) br. 1547/1999 u pogledu pošiljaka određenih vrsta otpada u Gvineju****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 259/93 od 1. veljače 1993. o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada koje se otpremaju unutar Europske zajednice, ulaze u nju ili iz nje izlaze ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Odlukom Komisije 1999/816/EZ ⁽²⁾, a posebno njezin članak 17. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1420/1999 od 29. travnja 1999. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i postupaka koji se primjenjuju na pošiljke određenih vrsta otpada u zemlje koje nisu članice OECD-a ⁽³⁾, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 77/2001 ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 5.,

budući da:

- (1) Gvineja je obavijestila Komisiju 22. ožujka 2001. da se uvoz svih vrsta otpada koje su navedene u kategoriji GM u Prilogu II. Uredbi (EEZ) br. 259/93 prihvaća bez ikakvog postupka kontrole.
- (2) U skladu s člankom 17. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 259/93, Odbor osnovan na temelju članka 18. Direktive Vijeća 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu ⁽⁵⁾, kako je izmijenjena Odlukom Komisije 96/350/EZ ⁽⁶⁾, obaviješten je o službenom zahtjevu Gvineje 5. travnja 2001.
- (3) Kako bi se uzela u obzir novonastala situacija u toj zemlji, istodobno je potrebno izmijeniti Uredbu (EZ) br. 1420/1999 i Uredbu Komisije (EZ) br. 1547/1999 ⁽⁷⁾,

kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1552/2000 ⁽⁸⁾.

- (4) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 18. Direktive 75/442/EEZ,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Između teksta koji se odnosi na GRENADU i HONGKONG u Prilogu D Uredbi (EZ) br. 1547/1999, umeće se sljedeći tekst:
„GVINEJA

Sve vrste otpada u odjeljku GM (Otpad iz poljoprivredno-prehrambene proizvodnje)“.

Članak 2.

Nakon teksta „Sve vrste osim“ koji se odnosi na Gvineju u Prilogu B Uredbi (EZ) br. 1420/1999, tekst:

„GJ 120 6309 00 Rabljena odjeća i ostali rabljeni tekstilni proizvodi“

zamjenjuje se sljedećim tekstom:

„1. GJ 120 6309 00 Rabljena odjeća i ostali rabljeni tekstilni proizvodi

2. Sve vrste otpada u odjeljku GM (Otpad iz poljoprivredno-prehrambene proizvodnje)“.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. rujna 2001.

Za Komisiju

Pascal LAMY

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 30, 6.2.1993., str. 1.

⁽²⁾ SL L 316, 10.12.1999., str. 45.

⁽³⁾ SL L 166, 1.7.1999., str. 6.

⁽⁴⁾ SL L 11, 16.1.2001., str. 14.

⁽⁵⁾ SL L 194, 25.7.1975., str. 39.

⁽⁶⁾ SL L 135, 6.6.1996., str. 32.

⁽⁷⁾ SL L 185, 17.7.1999., str. 1.

⁽⁸⁾ SL L 176, 15.7.2000., str. 27.

32002D0623

L 200/22

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

30.7.2002.

ODLUKA KOMISIJE**od 24. srpnja 2002.****o utvrđivanju smjernica koje dopunjuju Prilog II. Direktivi 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ***(priopćena pod brojem dokumenta C(2002) 2715)***(Tekst značajan za EGP)****(2002/623/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ ⁽¹⁾, a posebno prvi stavak njezinog Priloga II.,

budući da:

- (1) Na temelju Direktive 2001/18/EZ, države članice i, prema potrebi, Komisija moraju osigurati da se potencijalni štetni učinci na zdravlje ljudi i okoliš do kojih može doći izravno ili neizravno genetskim prijenosom iz genetski modificiranih organizama, procjenjuju točno, u skladu s Prilogom II. toj Direktivi i za svaki pojedinačni slučaj.
- (2) Na temelju članka 6. stavka 2. točke (b) i članka 13. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/18/EZ, prijave za uvođenje ili stavljanje GMO-a na tržište moraju uključivati procjenu rizika za okoliš i zaključke o mogućem utjecaju na okoliš uvođenja ili stavljanja tih GMO-a na tržište u skladu s Prilogom II. toj Direktivi.

- (3) Prilog II. Direktivi 2001/18/EZ treba upotpuniti napomenama koje pružaju detaljne smjernice u vezi s ciljem, elementima, općim načelima i metodologijom procjene rizika za okoliš iz tog Priloga.

- (4) Mjere utvrđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog na temelju članka 30. stavka 1. Direktive 2001/18/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice navedene u Prilogu ovoj Odluci koriste se kao dopuna Prilogu II. Direktivi 2001/18/EZ.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. srpnja 2002.

Za Komisiju
Margot WALLSTRÖM
Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

PRILOG

**SMJERNICE O CILJU, ELEMENTIMA, OPĆIM NAČELIMA I METODOLOGIJI PROCJENE RIZIKA ZA OKOLIŠ
IZ PRILOGA II. DIREKTIVI 2001/18/EZ****1. UVOD**

Procjena rizika za okoliš definirana je u članku 2. stavku 8. Direktive 2001/18/EZ kao „procjena rizika za zdravlje ljudi i za okoliš, bilo izravnog ili neizravnog, neposrednog ili odgođenog, koji može izazvati namjerno uvođenje ili stavljanje na tržište GMO-a”. Kao jednu od općih obveza na temelju Direktive, člankom 4. stavkom 3. zahtijeva se od država članica i, prema potrebi, od Komisije, da osiguraju da se potencijalni štetni učinci na zdravlje ljudi i na okoliš, do kojih posebno može doći izravno ili neizravno, procjenjuju točno i za svaki pojedinačni slučaj uzimajući u obzir djelovanje na okoliš prema prirodi unesenog organizma i okoliša primatelja. Procjena rizika za okoliš provodi se u skladu s Prilogom II. Direktivi, a spominje se i u njezinim dijelovima B i C. Prilog II. u općim crtama opisuje cilj koji treba postići, elemente koje treba razmotriti te opća načela i metodologiju koje treba slijediti u provođenju procjene rizika za okoliš, uzimajući u obzir učinak na zdravlje ljudi i na okoliš prema prirodi unesenog organizma te okoliša primatelja.

Podnositelji prijava moraju predati prijavu uključujući i procjenu rizika za okoliš za namjerno uvođenje prema članku 6. stavku 2. ili za stavljanje na tržište u skladu s članku 13. stavku 2.

Ova napomena o smjernicama dopunjuje Prilog II. Direktivi 2001/18/EZ te u glavnim crtama iznosi ciljeve i načela, kao i metodologiju za PRO, kako bi pomogla podnositeljima prijava, olakšala nadležnim tijelima obavljanje sveobuhvatne i odgovarajuće procjene rizika za okoliš na temelju Direktive 2001/18/EZ te kako bi za javnost postupak za procjene rizika za okoliš učinila transparentnom.

Šest koraka procjene rizika za okoliš navedeno je u poglavlju 4.2.

2. CILJ

U skladu s Prilogom II. Direktivi 2001/18/EZ, cilj procjene rizika za okoliš je, za svaki pojedinačni slučaj, identificirati i procijeniti potencijalne štetne učinke GMO-a, bilo izravne ili neizravne, neposredne ili odgođene, na zdravlje ljudi i okoliš koji mogu nastati namjernim uvođenjem ili stavljanjem na tržište GMO-a. Procjenu rizika za okoliš treba provesti s ciljem utvrđivanja ima li potrebe za upravljanje rizicima i ako ima, najprimjerenijim metodama koje će se koristiti ⁽¹⁾.

Dakle, procjena rizika za okoliš obuhvaća namjerno uvođenje (dio B) i stavljanje na tržište (dio C), kako je navedeno u Direktivi 2001/18/EZ. Stavljanje na tržište vrlo često, iako ne nužno, uključuje namjerno uvođenje u okoliš, ali se uvijek odnosi na namjerno uvođenje na tržište (primjerice, poljoprivredni proizvodi koji sadrže ili se sastoje od GMO-a, a koriste se samo za hranu, hranu za životinje i preradu). U tim slučajevima procjena rizika za okoliš također mora biti uključena u postupak prijave. Općenito, može postojati razlika između procjene rizika za okoliš za namjerno uvođenje i procjene rizika za okoliš za stavljanje na tržište zbog, primjerice, razlika u postojećim podacima, razdoblju i području.

Osim toga, ove se smjernice odnose na sve GMO-e, uključujući mikroorganizme, biljke i životinje. Iako su većina GMO-a koji su dosad namjerno uvedeni ili stavljeni na tržište bile više biljke, to se u budućnosti može promijeniti.

Procjena rizika za okoliš služiti će kao temelj za određivanje potrebe za upravljanje rizikom, a ako ona postoji, i najprikladnijih metoda koje će se koristiti, te za pažljivo praćenje (vidjeti poglavlje 3.).

Opća procjena svakog pojedinačnog slučaja obuhvaća dotične GMO-e (procjena svakog pojedinačnoga GMO-a) te okoliša u koji GMO treba uvesti (primjerice, procjena svakog pojedinačnog mjesta i regije, ako je moguće).

Zbog razvoja u genetskom modificiranju u budućnosti može postati potrebno prilagoditi Prilog II. i ove smjernice tehničkom napretku. Daljnje razlikovanje između zahtjeva u pogledu informacija o različitim vrstama GMO-a poput jednostaničnih organizama, riba ili kukaca, ili za pojedinačne upotrebe GMO-a poput razvoja cjepiva, može biti moguće nakon što se sakupi dovoljno iskustva iz prijava o uvođenju određenih GMO-a u Zajednici (Prilog III. četvrti stavak i poglavlje 6.).

Procjena rizika korištenja marker gena za otpornost na antibiotike vrlo je specifično pitanje pa se za to pitanje mogu preporučiti dodatne smjernice.

⁽¹⁾ Tekst pisan kurzivom uzet je izravno iz Priloga II. Direktivi 2001/18/EZ.

Različite „kategorije učinaka” GMO-a na zdravlje ljudi ili na okoliš opisane su u Prilogu II. Direktivi 2001/18/EZ. U interesu zajedničkog tumačenja, definicije sljedećih izraza navedene u Direktivi prikazane su ovako:

- „izravni učinci” odnose se na primarne učinke na zdravlje ljudi ili okoliš koji su posljedica samoga GMO-a i ne nastaju uzročno-posljedičnim slijedom događaja (na primjer, izravan učinak Bt toksina na ciljane organizme ili patogeni učinak GM mikroorganizma na zdravlje ljudi),
- „neizravni učinci” odnose se na učinke na zdravlje ljudi ili okoliš koji nastaju uzročno-posljedičnim slijedom događaja, mehanizmima poput interakcije s drugim organizmima, prijenosa genetskog materijala ili promjena u korištenju ili upravljanju; uočavanje neizravnih učinaka može nastupiti s odgodom (na primjer, kada smanjenje ciljane populacije kukaca utječe na populaciju drugih kukaca ili kada će razvoj višestruke otpornosti ili sistemskih učinaka zahtijevati procjenu dugoročne interakcije; međutim, neki neizravni učinci poput smanjenja korištenja pesticida, mogu biti neposredni),
- „neposredni učinci” odnose se na učinke na zdravlje ljudi ili okoliš koji se uoče tijekom razdoblja uvođenja GMO. Neposredni učinci mogu biti izravni ili neizravni (na primjer, ugiibanje kukaca koji se hrane transgenim biljkama otpornima na nametnike ili izazivanje alergija kod osjetljivih ljudi izlaganjem određenom GMO-u),
- „odgođeni učinci” odnose se na učinke na zdravlje ljudi ili okoliš koji se ne mogu uočiti tijekom razdoblja uvođenja GMO, ali postaju očiti kao izravan ili neizravan učinak bilo u kasnijoj fazi ili nakon prestanka uvođenja (na primjer, uspostava ili invazivno ponašanje GMO-a nekoliko generacija nakon namjernog uvođenja, što je vrlo važno ako GMO živi duže poput genetski modificiranih vrsta drveća; ili hibridi bliskih srodnika transgenih usjeva koji postaju invazivni u prirodnim ekosustavima).

Odgođene učinke može biti teže odrediti, posebno ako postaju vidljivi tek dugoročno. Odgovarajuće mjere kao što je praćenje (vidjeti dolje), mogu pomoći pri uočavanju tih učinaka.

3. OPĆA NAČELA

U skladu s načelom predostrožnosti, procjenu rizika za okoliš treba temeljiti na sljedećim općim načelima:

- Utvrđena svojstva GMO-a i njegovo korištenje koji imaju potencijal za uzrokovanje štetnih učinaka treba usporediti s onima koje predstavlja nemodificirani organizam iz kojeg je dobiven i njegovo korištenje u odgovarajućim situacijama.

Prije nego što je moguće odrediti bilo kakve (štetne) karakteristike GMO-a, potrebno je utvrditi početno stanje primateljskog okoliša, uključujući organizme i njihove interakcije u njemu kao i njihove poznate varijacije. Polazne osnove služe kao točka za usporedbu s kojom se mogu usporediti sve buduće promjene. Na primjer, u slučaju usjeva koji se razmnožavaju vegetativno, komparativna analiza treba uključivati roditeljske vrste pomoću kojih su nastale transgene linije. U slučaju biljaka koje se razmnožavaju spolnim putem, točke za usporedbu bi uključivale odgovarajuće istorodne linije. Ako se usjevi razvijaju pomoću povratnog križanja, u takvim je slučajevima važno da se u pokusu sadržajne ekvivalentnosti koristi najprikladniji nadzor te da se ono ne oslanja samo na usporedbe s izvornim roditeljskim materijalom.

Ako postojeći podaci nisu dovoljni, početno stanje mora se odrediti u odnosu na druge točke kako bi se omogućila usporedba. Početno stanje će u znatnoj mjeri ovisiti o okolišu primatelju, uključujući biotičke i abiotičke čimbenike (na primjer, prirodno očuvana staništa, poljoprivredna zemljišta ili onečišćeno tlo) ili kombinaciju različitih okoliša.

- Procjenu rizika za okoliš treba provoditi na znanstveno utemeljen i transparentan način, na temelju raspoloživih znanstvenih i tehničkih podataka.

Procjenu potencijalnih štetnih učinaka treba temeljiti na znanstvenim i tehničkim podacima te na zajedničkoj metodologiji za određivanje, prikupljanje i tumačenje relevantnih podataka. Podaci, mjerenja i ispitivanja trebaju biti jasno opisani. Usto, korištenje znanstveno utemeljenih postupaka modeliranja može dati korisne dodatne podatke za PRO.

U procjeni rizika za okoliš mora se u obzir uzeti nesigurnost na različitim razinama. Znanstvena nesigurnost obično proizlazi iz pet karakteristika znanstvene metode: odabrane varijable, obavljenog mjerenja, prikupljenih uzoraka, korištenih modela i uzročno-posljedičnih odnosa. Znanstvena nesigurnost može također nastati iz proturječnosti postojećih podataka ili manjka nekih bitnih podataka. Nesigurnost može utjecati na kvalitativne ili kvantitativne elemente analize. Razina znanja ili podataka za početno stanje odražava se razinom nesigurnosti, koju podnositelj prijave mora navesti (procjena nesigurnosti, uključujući nedostatak podataka, nedostatan poznavanje materije, standardnu devijaciju, složenost itd.) u usporedbi sa znanstvenim nesigurnostima u trenutačnoj praksi.

Zbog nedostatka podataka procjena rizika za okoliš ne mora uvijek dati definitivne odgovore na sva pitanja. Dostupnost podataka za moguće dugoročne učinke, primjerice, može biti vrlo mala. U tim slučajevima moraju se razmotriti odgovarajući načini upravljanja rizikom (jamstva) u skladu s načelom predostrožnosti, kako bi se spriječili štetni učinci na zdravlje ljudi i na okoliš.

Kao opće načelo, u procjeni rizika za okoliš rezultate odgovarajućih istraživanja treba uključiti u mogući rizik povezan s namjernim uvođenjem ili stavljanjem GMO-a na tržište, uz sva jasno dokumentirana usporediva iskustva.

Koristan može biti pristup korak po korak (tj. svi koraci, počevši od pokusa s uporabom u zatvorenim sustavima, preko namjernog uvođenja, sve do stavljanja na tržište). Podaci o svakom koraku trebaju se prikupiti što je ranije moguće za vrijeme postupka. Simulirani uvjeti okoliša u zatvorenom sustavu mogu dati rezultate bitne za namjerno uvođenje (na primjer, ponašanje mikroorganizama može se simulirati u mikrokozimima, ponašanje biljaka može se donekle simulirati u staklenicima).

Kako bi GMO-i bili stavljeni na tržište, potrebno je pribaviti relevantne i dostupne podatke o namjernim uvođenjima na tipovima okoliša na kojima će se GMO koristiti.

- *Procjenu rizika za okoliš treba provesti za svaki pojedinačni slučaj, što znači da potrebne informacije mogu varirati ovisno o vrsti GMO-a, njihovoj namjeni i potencijalnom okolišu koji ih prima, uzvši u obzir između ostalog i GMO-e koji su već u tom okolišu.*

U procjeni rizika za okoliš treba koristiti načelo pojedinačnog slučaja zbog širokog raspona pojedinačnih karakteristika različitih organizama (GMO po GMO) i različitih vrsta okoliša (mjesto po mjesto i regiju po regiju).

Moguća je ogromna raznovrsnost učinaka na okoliš izazvanih genetski modificiranim mikroorganizmima (zbog njihove male veličine i često nepoznatih interakcija), biljkama (primjerice više biljke koje se koriste kao hrana i hrana za životinje, ili drveće zbog svoje potencijalne dugovječnosti) i životinjama (primjerice, kukci zbog svoje male veličine i visoke sposobnosti prilagodljivosti; ili morske ribe zbog potencijalne široke rasprostranjenosti).

Nadalje, moguć je i širok raspon karakteristika okoliša (svojstvenih mjestu ili regiji) koje treba uzeti u obzir. U prilog procjeni svakog pojedinačnog slučaja, moglo bi biti korisno podatke o regiji razvrstati prema području staništa koje pokazuje aspekte primateljskog okoliša bitne za GMO-e (na primjer, botaničke podatke o postojanju divljih srodnika GMO biljaka u različitim poljoprivrednim ili prirodnim staništima Europe).

Podnositelj prijave mora uzeti u obzir i potencijalne štetne interakcije GMO-a s bilo kojim relevantnim GMO-ima koji su mogli biti namjerno uvedeni ili stavljeni na tržište u prošlosti, uključujući ponovljena uvođenja istoga GMO-a kao što je uporaba sredstava za zaštitu biljaka. Ponovljena uvođenja, za razliku od povremenih uvođenja, mogu s vremenom uzrokovati da visoka pozadinska razina GMO-a u okolišu postane stalna.

Ako novi podaci o GMO-ima i njihovim učincima na zdravlje ljudi i na okoliš postanu dostupni, možda će procjeni rizika za okoliš trebati ponoviti kako bi se:

- odredilo ima li kakvih promjena u stupnju rizika,
- odredilo treba li u skladu s tim izmijeniti upravljanje rizikom.

U slučaju pojavljivanja novih informacija, bez obzira na to je li trenutačno potrebno poduzimati neke mjere, možda će biti potrebna nova procjena rizika za okoliš kako bi se ocijenila potreba za promjenom uvjeta odobravanja za uvođenje ili stavljanje GMO-a na tržište ili kako bi se prilagodile mjere upravljanja rizikom (vidjeti također poglavlje 6.). Do novih informacija može se doći istraživanjem ili kroz planove praćenja ili kroz relevantno iskustvo stečeno u nekom drugom području.

Procjena rizika za okoliš i praćenje usko su povezani. Procjena rizika za okoliš predstavlja temelj za planove praćenja, koji se usredotočuju na štetne učinke na zdravlje ljudi i na okoliš. Zahtjevi za planove praćenja namjernog uvođenja GMO-a (dio B u skladu s relevantnim dijelovima Priloga III.) i stavljanja GMO-a na tržište (dio C u skladu s Prilogom VII.) različiti su. Praćenje iz dijela C, uključujući opći nadzor, također može imati važnu ulogu u pružanju podataka o dugoročnim potencijalnim štetnim učincima GMO-a. Rezultati praćenja mogu potvrditi procjenu rizika za okoliš ili dovesti do ponovne evaluacije procjene.

- Još jedno opće načelo za procjenu rizika za okoliš jest da se mora provesti analiza „kumulativnih dugoročnih učinaka” bitnih za uvođenje i stavljanje na tržište. „Kumulativni dugoročni učinci” odnose se na akumulirane učinke suglasnosti na zdravlje ljudi i okoliš, uključujući između ostalog floru i faunu, plodnost tla, razlaganje organskog materijala u tlu, hranidbeni lanac, biološku raznolikost, zdravlje životinja i probleme otpornosti u odnosu na antibiotike.

Pri razmatranju mogućih kumulativnih dugoročnih učinaka, u procjeni rizika za okoliš treba uzeti u obzir probleme kao što su:

- dugoročne interakcije GMO-a i primateljskog okoliša,
- karakteristike GMO-a koje dugoročno postaju važne,
- ponovljena namjerna uvođenja ili stavljanja na tržište kroz duže razdoblje,
- GMO-i namjerno uvedeni ili stavljeni na tržište u prošlosti.

Možda će biti potrebne daljnje informacije o pojedinačnim dugoročnim učincima (na primjer, višestruka otpornost na herbicide) pa se mora provesti odgovarajuće istraživanje, djelomično unutar okvira planova praćenja, koje može pružiti važne podatke za procjenu kumulativnih dugoročnih učinaka. Preporučaju se daljnje smjernice o ovom pitanju.

4. METODOLOGIJA

4.1. Karakteristike GMO-a i uvođenja

U procjeni rizika za okoliš moraju se uzeti u obzir relevantne tehničke i znanstvene pojedinosti o karakteristikama:

- primateljskog ili jednog ili više roditeljskih organizama,
- jedne ili više genetskih modifikacija, bez obzira na to radi li se o uključivanju ili brisanju genetskog materijala, te relevantnih informacija o vektoru i donoru,
- GMO-a,
- namjeravanog uvođenja ili korištenja uključujući i razmjere,
- potencijalnog primateljskog okoliša, i
- interakcije gore navedenog.

Podaci o uvođenju sličnih organizama i organizama sa sličnim obilježjima te njihovoj interakciji sa sličnim okolišem mogu biti od koristi u PRO.

Prije namjernog uvođenja GMO-a ili kombinacije GMO-a na temelju dijela B ili prije stavljanja na tržište na temelju dijela C Direktive, potrebno je nadležnom tijelu države članice u kojoj će se uvođenje ili stavljanje na tržište dogoditi po prvi put predati prijavu koja uključuje informacije navedene u prilogima III.A i III.B Direktivi (informacije o GMO-u, donoru, primatelju, vektoru, uvjetima uvođenja i okolišu, interakcijama između GMO-a i okoliša te o praćenju GMO-a).

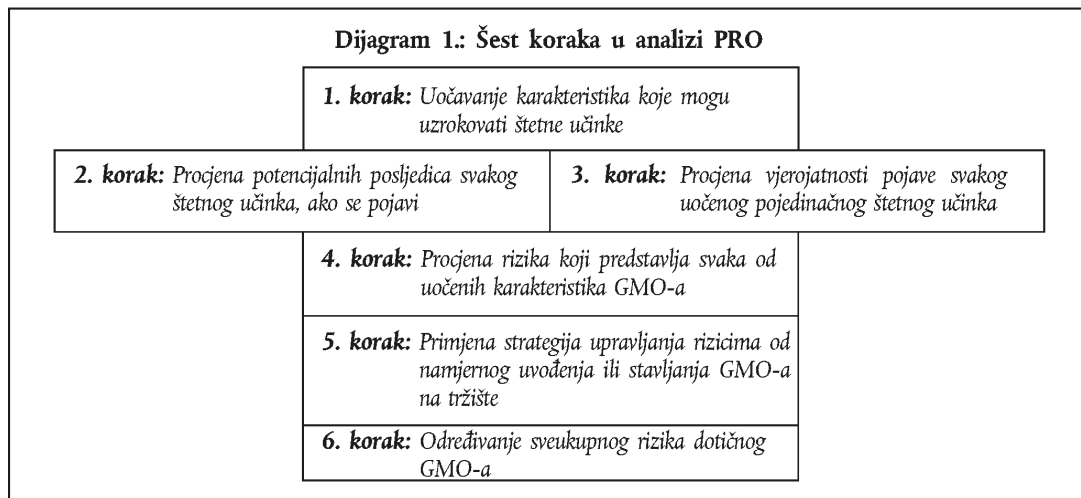
Te prijave trebaju sadržavati tehnički dosje informacija koje uključuju potpunu procjenu rizika za okoliš u skladu s člankom 6. stavkom 2. i člankom 13. stavkom 2. Direktive, količinu pojedinosti potrebnu za obrazloženje bilo koje točke, ovisno o njezinoj važnosti za procjenu rizika za okoliš. Podnositelji prijava daju bibliografske bilješke i navode korištene metode.

Podaci o primatelju, donoru, vektoru, genetskoj modifikaciji i GMO-u, na temelju potrebnih informacija iz priloga III.A i III.B Direktivi, ne ovise o okolišu u koji GMO treba eksperimentalno uvesti ili staviti na tržište, ni o okolnostima pod kojima će biti eksperimentalno uveden ili stavljen na tržište. Te su informacije temelj za uočavanje bilo kakvih potencijalnih štetnih karakteristika (potencijalnih opasnosti) GMO-a. Znanje i iskustvo stečeno u uvođenjima istog ili sličnoga GMO-a može pružiti važne informacije o mogućim opasnostima dotičnoga uvođenja.

Informacije o namjeravanom uvođenju, o primateljskom okolišu i interakciji između njih, prema zahtjevima iz priloga III.A i III.B Direktivi, odnose se na pojedinačne okoliše u koje će GMO biti uvedeni kao i na uvjete, uključujući opseg uvođenja. Te će informacije odrediti opseg svih potencijalnih štetnih karakteristika GMO-a.

4.2. Koraci u analizi procjene rizika za okoliš

U donošenju zaključaka za procjenu rizika za okoliš iz članaka 4., 6., 7. i 13., potrebno je provesti sljedeće korake kao glavne korake u procjeni rizika za okoliš.

„Opasnost” (štetne karakteristike) definirana je kao potencijal nekog organizma da štetno djeluje ili uzrokuje štetne učinke na zdravlje ljudi i/ili na okoliš.

„Rizik” je kombinacija opsega posljedica opasnosti, ako do toga dođe, te vjerojatnost javljanja tih posljedica.

4.2.1. 1. korak: Uočavanje karakteristika koje mogu izazvati štetne učinke

Moraju se izdvojiti sve karakteristike GMO-a povezane s genetskom modifikacijom koje bi mogle uzrokovati štetne učinke na zdravlje ljudi ili na okoliš. Uspoređivanje karakteristika GMO-a s karakteristikama nemodificiranih organizama u odgovarajućim uvjetima uvođenja ili korištenja pomoći će u određivanju potencijalnih štetnih učinaka koji su posljedica genetske modifikacije u GMO-u. Važno je ne zanemariti ni jedan mogući štetni učinak zato što je vjerojatnost njegova pojavljivanja mala.

Potencijalni štetni učinci GMO-a razlikuju se od slučaja do slučaja, a mogu uključivati:

- bolest kod ljudi, uključujući alergijske ili toksične učinke,
- bolest kod životinja i biljaka, uključujući toksične i, ovisno o okolnostima, alergijske učinke,
- učinke na dinamiku populacija vrsta u primateljskom okolišu i na genetsku raznolikost svake od tih populacija,
- izmijenjenu podložnost patogenima koji olakšavaju širenje zaraznih bolesti i/ili stvaranje novih spremnika ili vektora,
- ugrožavanje profilaktičkih ili terapijskih medicinskih ili veterinarskih tretmana ili tretmana zaštite bilja, na primjer prijenosom gena koji omogućuju otpornost na antibiotike korištene u medicini ili veterini,
- učinke na biogeokemiju (biogeokemijske cikluse), posebno na recikliranje ugljika i dušika kroz promjene u razlaganju organskog materijala u tlu.

Primjeri gore navedenih potencijalnih štetnih učinaka navedeni su u prilogima III.A i III.B Direktivi 2001/18/EZ.

Većina uočljivih opasnosti (štetnih karakteristika) koje mogu izazvati štetne učinke povezane su s dotičnim genom ili genima, namjerno su uvedene u GMO te u dotične proteine koji su izraženi tim genima. Dodatni štetni učinci, na primjer pleiotrofični učinci, mogli su nastati kao rezultat metode korištene za stvaranje transgena, i lokacije konstrukcije u genomu GMO-a u koji su transgeni umetnuti. Kada se u primatelja prenosi više od jednoga gena ili kada se transgen prenosi u GMO, mora se uzeti u obzir moguća interakcija različitih transgena radi mogućih epigenetskih ili regulatornih učinaka.

Dok je moguću opasnost važno definirati što je točnije moguće, u mnogim će slučajevima biti korisno uzeti u obzir moguće opasnosti navedene pod dolje navedenim naslovima, te potom specificirati pojedinu moguću opasnost izdvojenu u svrhu procjene rizika za okoliš (na primjer, ako je u određenom slučaju uočena mogućnost nastanka štetnih učinaka na zdravlje ljudi – alergenost i toksigenost – u procjeni rizika za okoliš treba ih razmotriti odvojeno).

Ako je u GMO-u opasnost prisutna, ona je uvijek prisutna i može se smatrati urođenim svojstvom. Opasnost može – uz zadanu vjerojatnost (3. korak) – povećati ozbiljnost negativnih posljedica, a one zauzvrat mogu biti različitih redova veličine (2. korak). Napokon, pojedinačne mogućnosti opasnosti za svaki GMO moraju biti ukratko navedene.

Na ovom stupnju procjena rizika za okoliš, međutim, nužno je razmotriti opasnosti koje se javljaju kao posljedica genetske modifikacije koja može uzrokovati štetne učinke. 1. korak pruža znanstveni temelj za daljnje korake u procjeni rizika za okoliš. Čak i na tom stupnju, ključno je za svaku pojedinačnu opasnost odrediti specifičnu razinu znanstvene nesigurnosti kako bi se u kasnijim fazama ona mogla uzeti u obzir.

Štetni učinci mogu nastati izravno ili neizravno, mehanizmima koji mogu uključivati:

— *Širenje GMO-a u okolišu*

Putevi rasprostranjivanja pokazuju moguće puteve širenja GMO-a ili moguće opasnosti u okoliš i unutar okoliša (na primjer, toksičnost za ljude: udisanje toksičnih mikroorganizama ili toksičnih proteina).

Potencijal GMO-a za širenje u okolišu ovisit će, primjerice, o:

- njegovoj biološkoj sposobnosti (GMO-i razvijeni za bolji opstanak u ciljanom okolišu ekspresijom osobina koje dovode do pojačane prodornosti u prirodnom okolišu, ili kvalitativna i kvantitativna promjena u sastavu sastojaka, ili GMO-i otporni na pritiske prirodnog odabira kao što su bolest ili abiotički stres poput vrućine, hladnoće, slanosti ili stvaranja anti-mikrobskih tvari u mikroorganizmima),
- uvjetima namjernog uvođenja ili stavljanja na tržište (a posebno, područje uvođenja i opseg, odnosno, broj puštenih GMO-a),
- vjerojatnosti namjernog uvođenja ili stavljanja na tržište, ili nenamjernih uvođenja u okoliš (na primjer GMO-i za obradu),
- putevi raspršivanja vitalnog materijala (na primjer sjemenja, spora i tako dalje) putem vjetera, vode, životinja itd.,
- određenim uvjetima okoliša (specifičnima za mjesto ili regiju): kako bi se omogućila procjena svakog mjesta ili svake regije, može biti korisno klasificirati podatke prema području staništa, koji odražavaju aspekte primateljskog okoliša važne za dotični GMO (na primjer, botaničke podatke o učestalosti divljih srodnika GMO biljaka koji se mogu međusobno križati u različitim poljoprivrednim ili prirodnim staništima u Europi).

Važno je također procijeniti koliko dugo će pojedini GMO ili određeni broj GMO-a određene vrste općenito vjerojatno moći preživjeti, kao i njegovu spremnost da se razmnoži i udomači u različitim staništima. Bit će potrebno razmotriti oblike za razmnožavanje, preživljavanje i neaktivne oblike, uključujući na primjer:

- za biljke: vitalnost peluda, sjemenja i vegetativnih struktura,
- za mikroorganizme: vitalnost spora kao oblika za preživljavanje, ili potencijal mikroorganizama da se razmnožavaju ali ne i kultiviraju.

Opći potencijal širenja može znatno varirati ovisno o vrsti, genetskoj modifikaciji i primateljskom okolišu, primjerice, uzgajanje biljaka u pustinji ili riba u moru.

— *Prijenos umetnutoga genetskoga materijala u druge organizme, ili u isti organizam, bez obzira na to je li genetski modificiran ili ne*

Potencijalna opasnost može izazvati štetne učinke putem prijenosa gena unutar iste vrste ili na drugu vrstu (vertikalni i horizontalni prijenos gena). Brzina i opseg prijenosa gena na druge vrste (obično spolno kompatibilne u slučaju viših organizama) ovisit će, na primjer, o:

- reproduktivnim svojstvima samoga GMO-a, uključujući modificirane sekvence,
- uvjetima uvođenja te pojedinačnim uvjetima u okolišu, primjerice klimatskim (na primjer vjetar),
- razlikama u reproduktivnoj biologiji,
- poljoprivrednoj praksi,
- dostupnosti potencijalnih partnera za križanje,
- prisutnosti vektora za prijenos i oprašivanje (na primjer kukci ili ptice, životinje općenito),
- dostupnosti domaćina za parazite.

Učestalost specifičnih štetnih učinaka putem prijenosa gena može biti povezana s brojem uvedenih GMO-a. Velika polja transgenih biljaka mogu imati sasvim drukčiji potencijal za prijenos gena nego mala polja, čak i proporcionalno. Štoviše, kvalitativni i kvantitativni podaci o postojanju potencijalnih partnera za križanje ili primatelja (za biljke unutar dotičnih udaljenosti) vrlo su važni.

U slučaju viših biljaka i životinja potrebno je ustanoviti daljnje razlikovanje u vezi s mogućim prijenosom gena na iste, bliže ili dalje povezane i nepovezane vrste.

U slučaju mikroorganizama, horizontalni prijenos gena igra važniju ulogu. Određeni genetski materijal može se lako prenositi između bliže povezanih organizama, na primjer putem plazmida ili faga. Potencijalno brza stopa rasta mikroorganizama može omogućiti prijenos gena na relativno visokim razinama u usporedbi s višim organizmima.

Prijenos transgena može nakon nekog vremena dovesti do miješane populacije GMO-a ili do različitih kombinacija gena i biljaka, što zatim može uzrokovati nastajanje složenih uzoraka vrlo dugotrajnih štetnih učinaka. Oni će postajati sve složeniji što se više transgenog materijala bude prenosilo u populaciju (na primjer, nagomilavanje gena u višestrukom GM genomu).

U nekim slučajevima metoda genetske modifikacije može izmijeniti potencijal za prijenos gena, kao u slučaju neintegriranih plazmida i viralnih vektora. Metoda genetskog modificiranja može smanjiti i potencijal za prijenos gena, na primjer transformacija kloroplasta.

Prijenos gena može rezultirati ustrajnošću unesenoga genskog materijala u prirodne populacije. Ako GMO ima potencijal za prijenos gena, to nužno ne znači urođeni rizik ili promjenu sposobnosti preživljavanja, udomaćivanja ili uzrokovanja štetnih učinaka. To će ovisiti o unesenom genskom materijalu, vrsti i primateljskom okolišu, uključujući potencijalne primatelje.

— *Fenotipska i genetska nestabilnost*

Potrebno je razmotriti stupanj u kojem genetska (ne)stabilnost može dovesti do fenotipske (ne)stabilnosti i rezultirati opasnim učinkom. Nestabilnost genetske modifikacije u nekim slučajevima može rezultirati povratkom u divlji tip fenotipa. Potrebno je razmotriti i druge slučajeve, na primjer:

- ako, u transgenoj liniji biljke koja sadrži više od jednog transgena, postupak naknadnog razdvajanja uzrokuje razdvajanje tih transgena kod potomstva, mogu se dobiti biljke s manje transgena, ali s novim fenotipovima,
- ako oslabljeni mutanti zbog nestabilnosti (zbog konstrukcije određene mutacije) mogu povratiti vitalnost,
- ako dupliciranje transgena dovodi do utišavanja gena,
- ako je broj kopija vrlo velik,
- ako ponovno umetanje premjestivih elemenata dovodi do novih fenotipova zbog inaktivacije transgena umetanjem mobilnih genetskih elemenata,
- ako je razina transgene ekspresije (na primjer, vrlo niska ekspresija neke toksične tvari), genetska nestabilnost regulatornih elemenata može dovesti do više transgene ekspresije.

Fenotipska nestabilnost može nastati interakcijom s okolišem za vrijeme kultivacije pa bi stoga u procjeni rizika za okoliš trebalo razmotriti učinke čimbenika okoliša i poljoprivrede na ekspresiju transgena.

Ako je transgena ekspresija ograničena na određeni dio u GMO-u (kao što je određeno biljno tkivo), nestabilnost regulacije može dovesti do ekspresije transgena u čitavom organizmu. U tom kontekstu regulatorni signali (kao što su promotori) igraju važnu ulogu i trebaju se razmotriti.

Potrebno je također razmotriti ekspresiju transgena u određenom vremenu u životnom ciklusu organizma ili pod određenim okolnostima u okolišu.

Moguće je da su u GMO uneseni posebni transgeni za neplodnost, kako bi ga učinili neplodnim (na primjer radi sprečavanja prijenosa i širenja određenih transgena). Nestabilnost transgena za neplodnost može dovesti do reaktivacije plodnosti biljke i omogućiti širenje tih transgena, što bi moglo imati štetne učinke.

Stabilnost različitih transgena, ne samo u primarnom GMO-u već i u njegovom potomstvu, posebno je važna za dugoročne učinke.

— *Interakcije s drugim organizmima (osim razmjene genetskog materijala/peludi)*

Moguće interakcije s drugim organizmima, uključujući druge GMO-e, moraju se pažljivo procijeniti, uzimajući u obzir složenost multitrofičkih interakcija. Izravno opasne interakcije koje mogu izazvati štetne učinke mogu uključivati:

- izloženost ljudima (kao što su poljoprivrednici, potrošači),
- izloženost životinjama,
- nadmetanje za prirodne resurse kao što su zemlja, područje, voda, svjetlost,
- premještanje staništa prirodnih populacija drugih organizama,
- unošenje toksičnih tvari,
- različiti uzorci rasta.

Općenito govoreći, ako se biološka sposobnost genetskim modificiranjem unaprijedi, dotični GMO može zauzeti novi okoliš i zamijeniti postojeće vrste. Često je pojava specifičnih štetnih učinaka proporcionalno povezana s opsegom uvođenja.

— Promjene u upravljanju, uključujući, ako je primjenjivo, poljoprivrednu praksu

Važnost promjena u postupcima upravljanja kao neizbježna posljedica namjernog uvođenja GMO-a mora se procijeniti na temelju postojećih postupaka. Promjene u upravljanju obradivim površinama mogle bi, primjerice, biti povezane sa:

- sjetvom, sadnjom, rastom, žetvom ili prijenosom (na primjer, sadnjom na malim ili velikim poljima), tempiranjem,
- rotacijom usjeva (na primjer, uzgojem iste vrste biljaka svake godine ili svake četvrte godine),
- nadzorom bolesti i nametnika (na primjer, vrsta i doziranje insekticida za biljke, ili antibiotika za životinje, ili alternativne mjere),
- upravljanjem otpornosti (na primjer, vrsta i doziranje herbicida za biljke koje podnose herbicide, ili promjena u korištenju biološke kontrole putem Bt proteina, ili utjecaj virusa),
- izolacija u kopnenim i vodenim poljoprivrednim sustavima (na primjer, izolacijske udaljenosti u uzgoju biljaka ili kvaliteta izolacije u uzgajalištima riba),
- poljoprivredne prakse (uzgajanje GMO-a i ne-transgeni uzgoj, uključujući organski uzgoj),
- upravljanje u nepoljoprivrednim sustavima (na primjer, izolacijske udaljenosti prirodnih staništa od područja sadnje GMO-a).

4.2.2. 2. korak: Procjena potencijalnih posljedica svakog štetnog učinka, ako se pojavi

Potrebno je procijeniti opseg posljedica svakog potencijalnog štetnog učinka.

Osim procjene vjerojatnosti potencijalno opasnih karakteristika (vidjeti poglavlje 4.2.3., 3. korak), procjenjivanje opsega posljedica važan je dio procjene rizika. Opseg je stupanj do kojeg će posljedice bilo kojeg moguće opasnog učinka GMO-a koji treba namjerno uvesti u okoliš ili staviti na tržište biti ostvarene.

Opseg se određuje u odnosu na početno stanje, a vjerojatno će biti pod utjecajem:

- genetske konstrukcije,
- svakog utvrđenog štetnog učinka,
- broja uvedenih GMO-a (opsega),
- okoliša u koji će GMO-i biti uvedeni,
- okolnosti uvođenja, uključujući mjere kontrole,
- kombinacije gore navedenoga.

Za svaki utvrđeni štetni učinak, moraju se procijeniti posljedice za druge organizme, populacije, vrste ili ekosustave izložene GMO-u. To zahtijeva detaljno poznavanje okoliša u koji će GMO biti uveden (mjesto, regija), kao i metode uvođenja. Posljedice će se kretati od „zanemarljivih” ili nebitnih i samo-ograničavajućih do „snažnih” ili bitnih, a imat će ili ozbiljni neposredni štetni učinak ili će možda dovesti do dugoročnih trajnih štetnih učinaka.

U kvantitativnom smislu, opseg bi se trebao, ako je to moguće, izražavati kao „visok”, „umjeren”, „nizak” ili „zanemarljiv”. U nekim slučajevima nije moguće utvrditi štetan učinak u određenom okolišu. U takvim slučajevima rizik povezan s tim određenim štetnim učinkom može se označiti kao „zanemarljiv” ili nebitan.

Dolje navedene posljedice predložene su kao opisni i kvalitativni primjeri u vrlo širokom smislu. Nisu namijenjeni da budu konačni ili isključivi, već da pruže primjer razmatranja koje se može uzeti u obzir pri procjeni posljedica:

- „snažne posljedice” mogu biti znatne promjene u broju jedne ili više vrsta drugih organizama, uključujući ugrožene i korisne vrste u kratkom ili dugom vremenskom razdoblju. Takve promjene mogu uključivati smanjenje ili potpuno iskorjenjivanje vrste, što dovodi do negativnog učinka na funkcioniranje ekosustava i/ili drugih povezanih ekosustava. Takve promjene vjerojatno neće biti lako vratiti u prvotno stanje, a svaki oporavak ekosustava koji će se dogoditi vjerojatno će biti spor,
- „umjerene posljedice” mogu biti znatne promjene u gustoći populacije drugih organizama, ali takve koje neće dovesti do potpunog iskorjenjivanja neke vrste ili do bilo kakvog značajnog učinka na ugrožene ili korisne vrste. Mogu se uključiti popratne prijelazne i korjenite promjene u populaciji, ako ih bude moguće vratiti u prvotno stanje. Mogući su dugoročni učinci, ako nema nikakvih ozbiljnih negativnih učinaka na funkcioniranje ekosustava,
- „slabo izražene posljedice” mogu biti beznačajne promjene u gustoći populacije drugih organizama, koje ne dovode do potpunog iskorjenjivanja niti jedne vrste organizama niti imaju ikakvih negativnih učinaka na funkcioniranje ekosustava. Organizmi koji bi mogli biti pogođeni bili bi samo neugrožene i beskorisne vrste, na duže ili kraće vremensko razdoblje,
- „zanemarljive posljedice” značilo bi da ni u jednoj od populacija u okolišu i ni u jednom od ekosustava nisu uzrokovane nikakve značajne promjene.

Gore navedeni primjeri opisuju potencijalne štetne učinke GMO-a na populacije iako bi u nekim slučajevima moglo biti prikladnije razmotriti vjerojatne učinke na pojedinačne organizme. Samo jedna potencijalna opasnost može imati više od jednog štetnog učinka, a opsezi pojedinačnih štetnih učinaka mogu se razlikovati. Štetni učinci jedne jedine opasnosti na zdravlje ljudi te poljoprivredna i prirodna staništa mogu varirati.

Potencijalne posljedice mogu se sažeti tako da se njima obuhvate sve ekološke cjeline koje su njima pogođene (kao što su vrste, populacije, trofičke razine, ekosustavi) uključujući potencijalne učinke i razinu nesigurnosti.

4.2.3. 3. korak: Procjena vjerojatnosti pojave svakog uočenog pojedinačnog štetnog učinka

Jedan od glavnih čimbenika u procjeni vjerojatnosti ili mogućnosti pojave štetnih učinaka su karakteristike okoliša u koji se GMO namjerava uvesti, te način uvođenja.

Osim opsega posljedica opasnosti (vidjeti poglavlje 4.2.2., 2. korak), procjena vjerojatnosti pojave štetnih učinaka još je jedan važan dio procjene rizika. Ovim se korakom procjenjuje stupanj vjerojatnosti stvarnog pojavljivanja štetnih učinaka. U nekim slučajevima potrebno je obratiti pažnju i na vjerojatnost i na učestalost. Kao u 2. koraku (procjenjivanje mogućih posljedica svakog štetnog učinka, ako do njega dođe), osim same opasnosti, broj GMO-a, primateljski okoliš i uvjeti puštanja također su važni za određivanje vjerojatnosti. Među važne čimbenike spadaju klimatski, geografski i demografski uvjeti, tlo, te vrste flore i faune u potencijalnom primateljskom okolišu.

U pogledu sposobnosti preživljavanja potrebno je, dakle, procijeniti udio GMO-a koji će vjerojatno preživjeti, izvan namijenjenih mjera upravljanja rizikom predloženih za namjerno uvođenje ili stavljanje na tržište. U slučajevima u kojima će vjerojatno doći do prijenosa gena, potrebno je razmotriti vjerojatni broj takvih slučajeva ili stupanj u kojem će se dogoditi prijenos. Ako GMO ima patogene ili toksične karakteristike, treba procijeniti udio ciljanih organizama u okolišu koji će vjerojatno osjetiti učinak.

Nadalje, vjerojatnost pojave učinka ovisit će o specifičnim mjerama upravljanja rizikom koje mogu spriječiti takve učinke (na primjer, ako je širenje peludi onemogućeno uništenim cvatovima).

Relativnu vjerojatnost posljedica vjerojatno neće biti moguće procijeniti za svaki utvrđeni štetni učinak, ali će ona moći biti izražena izrazima „visoka”, „umjerena”, „niska” ili „zanemariva”.

Gore navedeni primjeri predstavljaju potencijalni štetni učinak GMO-a na populacije, iako bi u nekim slučajevima bilo prikladnije razmotriti vjerojatne učinke na pojedinačne organizme. Jedna moguća opasnost može uzrokovati više od jednog štetnog učinka pa vjerojatnost pojedinačnog štetnog učinka može također biti različita. Štetni učinci jedne moguće opasnosti na zdravlje ljudi, poljoprivredna ili prirodna staništa može varirati.

Vjerojatnost se može sažeti tako da obuhvaća sve ekološke cjeline koje se mogu naći na udaru (kao što su vrste, populacije, trofičke razine, ekosustavi) uključujući moguće učinke i razinu nesigurnosti.

4.2.4. 4. korak: Procjena rizika koji predstavlja svaka od uočenih karakteristika GMO-a

Procjena rizika za zdravlje ljudi ili za okoliš koju predstavlja svaka uočena karakteristika GMO-a koja može izazvati štetne učinke treba biti što opsežnija, s obzirom na najnovije znanstvene spoznaje, uz kombiniranje vjerojatnosti pojave štetnog učinka i važnosti posljedica ako se pojavi.

Na temelju zaključaka iz 2. i 3. koraka, potrebno je napraviti procjenu rizika od štetnih učinaka za svaku moguću opasnost utvrđenu 1. korakom. Mogućnost kvantitativne procjene je ponovno malo vjerojatna. Procjena za svaku opasnost treba uzeti u obzir:

- opseg posljedica („visoka”, „umjerena”, „niska” ili „zanemariva”),
- vjerojatnost pojave štetnog učinka („visoka”, „umjerena”, „niska” ili „zanemariva”),
- uključuje li opasnost više od jednog štetnog učinka, opseg i vjerojatnost svakog pojedinačnog štetnog učinka.

Svaki se GMO treba razmotriti po načelu pojedinačnog slučaja. Svaki općeniti pokušaj da se kvantificira gore opisano mora se izvoditi vrlo pažljivo. Primjerice, u jednom slučaju se visoki opseg posljedica štetnog učinka može kombinirati sa zanemarivom vjerojatnošću pojave toga učinka, što će uzrokovati širok raspon, od visokog do zanemarivog rizika. Rezultat će ovisiti o okolnostima dotičnoga slučaja i o razmatranju određenih čimbenika od strane podnositelja prijave, što sve treba biti jasno izneseno i objašnjeno u PRO.

Opća nesigurnost za svaki utvrđeni rizik mora se opisati, po mogućnosti uz priloženu dokumentaciju u vezi s:

- predviđanjima i projekcijama provedenih u različitim stupnjevima procjene rizika za okoliš,
- različitim znanstvenim procjenama i stajalištima,
- nesigurnostima,
- poznatim granicama mjera ublažavanja,
- zaključcima koji se mogu izvesti iz tih podataka.

Iako procjenu rizika za okoliš treba temeljiti na mjerljivim rezultatima, vjerojatno je da će mnogi rezultati procjene rizika za okoliš morati biti kvalitativni. No nužno je, gdje je god to moguće, dobiti relativne rezultate procjene rizika za okoliš (u usporedbi s nemodificiranim organizmima na primjer), čak i kada su kvalitativni.

4.2.5. 5. korak: Primjena strategija upravljanja rizikom namjernog uvođenja ili stavljanja GMO-a na tržište

Procjenom rizika za okoliš mogu se utvrditi rizici koji zahtijevaju mjere upravljanja pa je potrebno odrediti strategiju upravljanja rizikom.

Prije primjene mjera za upravljanje rizikom treba, u svrhu preventive/prevencije, razmotriti modifikaciju uvođenja, po mogućnosti dok je rizik zanemariv. Na primjer, u postupku konstruiranja gena treba izbjegavati genetske elemente koji mogu izazvati štetne učinke ili koji su nedefinirani. Ako to nije moguće, ti bi se genetski elementi po mogućnosti trebali ukloniti iz GMO-a u kasnijoj fazi, prije namjernog uvođenja ili stavljanja na tržište.

Ovo treba uzeti u obzir u koracima 1. do 4. Upravljanje rizikom treba nadzirati utvrđeni rizik i pokrivati nesigurnosti. Zaštitne mjere trebaju biti razmjerne razini rizika i razini nesigurnosti. Kada u kasnijoj fazi relevantni podaci postanu dostupni, upravljanje rizikom treba se primijeniti u skladu s tim novim podacima.

Kako bi se upravljanjem smanjio rizik, mjere trebaju jasno postići taj cilj. Na primjer, ako postoji rizik da se gen toksičan za kukce, umetnut u biljku iz usjeva, prenese na srodnu vrstu biljaka, odgovarajuće mjere kontrole mogu sadržavati prostornu ili vremensku izolaciju od dotičnih vrsta ili promjenu mjesta uvođenja na područje na kojem nema izloženosti određenom riziku (kao što su biljne vrste).

Strategije upravljanja mogu uključivati mjere izolacije u svakoj bitnoj fazi rukovanja i korištenja GMO-a. Mogu također uključivati širok raspon mjera, uključujući različita sredstva u svrhu izoliranja reprodukcije, fizičke ili biološke prepreke te čišćenje strojeva ili kontejnera u dodiru s GMO-ima, i tako dalje.

Podrobni postupci upravljanja rizikom ovisit će o:

- upotrebi GMO-a (vrsta i opseg namjernog uvođenja ili stavljanja na tržište),
- vrsti GMO-a (na primjer, genetski modificirani mikroorganizmi, viša godišnja biljka, viša dugotrajna biljka ili životinja, GMO s jednom ili višestrukom modifikacijom, jedna ili različite vrste GMO-a),
- općoj vrsti staništa (na primjer, biogeokemijski status, klima, dostupnost međusobnih i međusobno specifičnih partnera za križanje, središta porijekla, povezanost različitih staništa),
- vrsti poljoprivrednog staništa (na primjer, poljoprivreda, šumarstvo, vodena kultura, seosko područje, veličina lokaliteta, broj različitih GMO-a),
- vrsti prirodnog staništa (na primjer, status očuvanih područja).

Implikacije upravljanja rizikom trebaju biti jasno navedene u smislu nužnih prilagodbi pokusima, uvjetima za stavljanje na tržište i tako dalje, te posljedičnog smanjenja rizika koje će vjerojatno biti postignuto.

4.2.6. 6. korak: Određivanje sveukupnog rizika dotičnoga GMO-a

Potrebno je provesti procjenu sveukupnog rizika GMO-a uzimajući u obzir sve predložene strategije upravljanja rizicima.

Na temelju 4. koraka i, ako je prikladno, 5. koraka, trebalo bi napraviti konačnu procjenu općenitog rizika, uključujući opseg i vjerojatnost pojave štetnih učinaka GMO-a, na temelju kombinacije rizika od svakog pojedinačnog štetnog učinka, uključujući kumulativne učinke drugih GMO-a. Ova konačna procjena treba biti izražena kao sažetak općih rizika od namjernog uvođenja ili stavljanja na tržište, uključujući opće nesigurnosti.

5. ZAKLJUČCI O POTENCIJALNOM UTJECAJU KOJI UVOĐENJE GMO-A ILI STAVLJANJE GMO-A NA TRŽIŠTE MOŽE IMATI NA OKOLIŠ

Na temelju procjene rizika za okoliš provedene u skladu s općim načelima i metodologijom navedenima u odjeljcima 3. i 4., u prijavu prema potrebi treba uključiti podatke o točkama iz odjeljaka D1 ili D2 Priloga II. Direktivi 2001/18/EZ s ciljem pružanja pomoći u donošenju zaključaka o utjecaju koji uvođenje GMO-a ili stavljanje GMO-a na tržište može imati na okoliš.

Daljnji napredak, posebno na području koje ne uključuje biljke, može ponuditi daljnje smjernice o informacijama koje treba uključiti u prijavu.

6. PREISPITIVANJE I PRILAGODBA

6.1. Preispitivanje i prilagodba procjene rizika za okoliš

Procjenu rizika ne bi trebalo smatrati statičnom. Treba je redovito preispitivati i obnavljati ili mijenjati kako bi se usvojili novi relevantni podaci (u skladu s člancima 8. ili 20. Direktive 2001/18/EZ). U svakom bi preispitivanju trebalo uzeti u obzir učinkovitost, djelotvornost i točnost procjene rizika za okoliš i upravljanja rizikom, uzimajući u obzir podatke iz istraživanja, druga namjerna uvođenja i podatke praćenja. To će ovisiti i o stupnju nesigurnosti određenim u procjeni rizika za okoliš.

Nakon svakog takvog preispitivanja, procjena rizika za okoliš i upravljanje rizikom trebaju se prilagoditi ili nadograditi prema potrebi.

6.2. Preispitivanje i prilagodba smjernica za procjenu rizika za okoliš

Budući razvoj genetskog modificiranja i tehničkog napretka mogu zahtijevati prilagodbu Priloga II. i ovih smjernica. Daljnja razrada potrebnih informacija za različite vrste GMO-a poput jednostaničnih organizama, riba ili kukaca, ili za određenu uporabu GMO-a kao što je razvoj cjepiva, može biti moguća nakon što se sakupi dovoljno iskustva s prijavama o uvođenju određenih GMO-a u Zajednici (Prilog III. četvrti stavak).

Preispitivanje i prilagodba smjernica za procjenu rizika za okoliš također treba uzeti u obzir, gdje je to moguće, potrebu za prilagođavanjem tehničkom napretku te potrebu za razvijanjem daljnjih smjernica na temelju iskustva – gdje je prikupljeno dovoljno iskustva – s uvođenjem određenih GMO-a u određene ekosustave, u skladu s kriterijima iz Priloga V. (članak 7. stavak 1.) Direktivi, kao i iskustva i znanstvene dokaze u vezi sa sigurnošću za zdravlje ljudi i okoliša u vezi sa stavljanjem određenih GMO-a na tržište (članak 16. stavak 2.).

32002D0811

18.10.2002.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 280/27

ODLUKA KOMISIJE**od 3. listopada 2002.****o utvrđivanju smjernica koje dopunjuju Prilog VII. Direktivi 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ**

(2002/811/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a posebno prvi stavak njezinoga Priloga VII.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

- (1) Direktiva 2001/18/EZ određuje da se, prije nego što je genetski modificirani organizam (dalje u tekstu GMO) stavljen na tržište kao proizvod ili sastojak nekog proizvoda, nadležnim tijelima države članice u kojoj će takav GMO biti prvi put stavljen na tržište mora dostaviti prijavu.
- (2) Prema Direktivi 2001/18/EZ, podnositelj prijave mora osigurati da se praćenje i podnošenje izvješća o namjernom uvođenju GMO-a provodi u skladu s uvjetima navedenim u odobrenju za stavljanje GMO-a na tržište na temelju članka 13. stavka 2., članka 19. stavka 3. i članka 20. te Direktive. Takva prijava, dakle, mora sadržavati plan praćenja, uključujući i prijedlog za trajanje plana praćenja, u skladu s Prilogom VII. Direktivi 2001/18/EZ.

- (3) Prilog VII. Direktivi 2001/18/EZ treba dopuniti bilješkama s iscrpnim pomoćnim smjernicama u vezi s ciljevima, općim načelima i nacrtu plana praćenja iz dotičnog priloga.

- (4) Mišljenje Odbora osnovanog na temelju članka 30. stavka 2. Direktive 2001/18/EZ zatraženo je 12. lipnja 2002., ali se on nije izjasnio o prijedlogu odluke koji je dala Komisija,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice utvrđene Prilogom ovoj Odluci koriste se kao dopuna Prilogu VII. Direktivi 2001/18/EZ.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourg 3. listopada 2002.

Za Vijeće
Predsjednik
F. HANSEN

⁽¹⁾ SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

PRILOG

UVOD

Direktiva 2001/18/EZ uvodi obvezu podnositelja prijave da primjenjuju planove praćenja kako bi pronašli i uočili bilo kakve izravne ili neizravne, trenutačne, odgođene ili nepredviđene učinke GMO-a, kao proizvoda ili sastojka proizvoda, na zdravlje ljudi ili na okoliš nakon stavljanja na tržište.

Prema članku 13. stavku 2. točki (e) te Direktive, podnositelji prijave moraju, u okviru prijave o stavljanju GMO-a na tržište, predati plan za praćenje u skladu s Prilogom VII. istoj Direktivi. Plan treba sadržavati prijedlog za trajanje plana praćenja, budući da se to razdoblje može razlikovati od onog predloženog za suglasnost. Prilog VII. u općim crtama opisuje cilj kojemu se teži te opća načela koja treba poštovati pri izradi plana praćenja iz članka 13. stavka 2., članka 19. stavka 3. i članka 20.

Ove smjernice dopunjuju podatke iz Priloga VII. te, u kontekstu Direktive:

- proširuju ciljeve praćenja,
- proširuju opća načela praćenja,
- nude osnovu za opći okvir za izradu prikladnih planova praćenja nakon stavljanja na tržište.

Prema članku 20. stavku 1. Direktive, nakon stavljanja GMO-a na tržište podnositelj prijave ima pravnu obvezu osigurati da se praćenje i izvješćivanje provode u skladu s uvjetima određenim u odobrenju. Članak 19. stavak 3. točka (f) detaljnije objašnjava kako u pisanom odobrenju u svim slučajevima trebaju izravno biti navedeni uvjeti za praćenje u skladu s Prilogom VII., uključujući obaveze podnošenja izvješća Komisiji i nadležnim tijelima. Osim toga, da bi se osigurala transparentnost u skladu s člankom 20. stavkom 4., i rezultati praćenja trebaju biti dostupni javnosti.

Planove praćenja za GMO-e koje treba staviti na tržište očito će trebati izraditi za svaki pojedinačni slučaj, uzimajući u obzir procjenu rizika za okoliš, modificirane karakteristike specifične za dotični GMO, njihovu namijenjenu uporabu te primateljski okoliš. Ove se smjernice pozivaju na opći okvir, ali nemaju namjeru osigurati eksplicitne detalje za izradu planova praćenja kojima bi se obuhvatili svi GMO-i.

Može biti potrebno ovaj okvir nadopuniti specifičnijim dodatnim smjernicama o planovima praćenja ili popisima s obzirom na određene karakteristike GMO-a, GM usjeve ili skupine GMO-a.

Praćenje se općenito može definirati kao sustavno mjerenje varijabli i procesa u vremenu, a pretpostavlja specifične razloge za prikupljanje takve vrste podataka, primjerice, radi osiguravanja ispunjenja određenih standarda ili uvjeta kako bi se ispitala potencijalne promjene s obzirom na određeno početno stanje. To je podloga na kojoj treba odrediti vrste učinaka ili varijabli koje treba pratiti te, još važnije, sredstva i načine mjerenja kao i odgovarajuće razdoblje mjerenja. Rezultati praćenja mogu, međutim, biti važni u razvoju daljnjeg istraživanja.

Učinkovito praćenje i opći nadzor zahtijeva razvijenu odgovarajuću metodologiju koja je dostupna prije početka programâ praćenja. Praćenje samo po sebi ne bi trebalo smatrati istraživanjem, već sredstvom procjenjivanja ili provjere rezultata i pretpostavki koje proizlaze iz prethodnog istraživanja i procjene potencijalnog rizika i istraživanja.

A. CILJEVI

Prije nego što se GMO ili kombinacija GMO-a kao proizvoda ili kao sastojaka proizvoda stavi na tržište, nadležnom tijelu države članice u kojoj GMO prvi put treba staviti na tržište treba dostaviti prijavu. Ta prijava, u skladu s člankom 13. stavkom 2., treba sadržavati tehnički dosje informacija, uključujući potpunu procjenu rizika za okoliš.

Cilj procjene rizika za okoliš je da se za svaki pojedinačni slučaj odrede i procijene mogući štetni učinci GMO-a, izravni ili neizravni, trenutačni ili odgođeni, na zdravlje ljudi i na okoliš koji proizlaze iz stavljanja GMO-a na tržište. U procjeni će se možda morati uzeti u obzir potencijalni dugoročni učinci u vezi s interakcijom s drugim organizmima i okolišem. Procjena takvih mogućih štetnih učinaka treba se zasnivati na zajedničkoj metodologiji, utemeljenoj na neovisno provjerenim znanstvenim dokazima.

Pojedini GMO-i vjerojatno će se znatno razlikovati u pogledu inherentnih karakteristika modificiranih vrsta kao i specifičnih modifikacija i karakteristika koje su rezultat toga. Te će karakteristike uvelike odrediti prirodu svakog mogućeg učinka uzrokovanog stavljanjem GMO-a na tržište.

Također je, nakon što je GMO stavljen na tržište, nužno potvrditi točnost procjene rizika prije stavljanja GMO-a na tržište. Nadalje, nemoguće je zanemariti mogućnost pojave potencijalnih štetnih učinaka koji u procjeni nisu predviđeni. U tu je svrhu predviđeno praćenje nakon stavljanja na tržište, kako je propisano člankom 20. Direktive.

To je podloga na kojoj se predviđa da ciljevi praćenja nakon stavljanja na tržište, detaljnije navedeni u Prilogu VII., trebaju:

- potvrditi točnost svih pretpostavki navedenih u procjeni rizika za okoliš u pogledu pojave i djelovanja mogućih štetnih učinaka GMO-a ili njegovog korištenja, i
- identificirati pojavu štetnih učinaka GMO-a ili njegovoga korištenja na zdravlje ljudi ili na okoliš, koji nisu predviđeni u procjeni rizika za okoliš.

B. OPĆA NAČELA

Praćenje kako je opisano u člancima 13., 19. i 20. Direktive 2001/18/EZ, a u kontekstu ovih smjernica, odnosi se na praćenje nakon stavljanja na tržište, koje se provodi nakon izdavanja odobrenja za stavljanje GMO-a na tržište.

U članku 13. stavku 2. točki (e) Direktive propisuje se da podnositelji prijave moraju, kao dio svojih prijava, predati plan praćenja u skladu s Prilogom VII.

U tom odobrenju treba, prema članku 19. stavku 3. točki (f), točno navesti razdoblje plana praćenja i, ako je potrebno, sve obaveze osoba koje prodaju dotični proizvod ili korisnika proizvoda, *inter alia*, u slučajevima kultivacije, u vezi s razinom podataka koja se smatra prikladnom za dotičnu lokaciju.

Na temelju izvješća koje su podnijeli podnositelji prijave, u skladu s odobrenjem i okvirom za dotični plan praćenja, nadležno tijelo koje prima izvornu prijavu treba Komisiju i nadležna tijela obavijestiti o rezultatima, a nakon prvog razdoblja praćenja može, kako je opisano u članku 20. stavku 1., prema potrebi i u suradnji s ostalim državama članicama, prilagoditi plan praćenja.

Planiranje je od najveće važnosti za sve vrste praćenja, a pri izradi planova praćenja treba uzeti u obzir i praćenje specifično za svaki pojedinačni slučaj i opće praćenje. Osim toga, praćenje mogućih kumulativnih štetnih učinaka trebalo bi smatrati obaveznim dijelom plana praćenja.

Ako je uključeno u plan praćenja, u praćenjima specifičnim za svaki pojedinačni slučaj, trebalo bi se usredotočiti na moguće učinke koji nastaju zbog stavljanja GMO-a na tržište, a koji su naglašeni kao rezultat zaključaka i pretpostavki procjene rizika za okoliš. Međutim, dok je na temelju procjene rizika i dostupnih znanstvenih podataka moguće predvidjeti pojavu određenih učinaka, znatno je teže planirati moguće učinke ili varijable koje je nemoguće naslutiti ili predvidjeti. Međutim, prikladnim planiranjem planova nadzora i praćenja moguće je poboljšati šanse za rano uočavanje takvih učinaka. U nacrt plana praćenja trebalo bi, dakle, unijeti opći nadzor za nepredviđene ili neočekivane štetne učinke.

U tom kontekstu treba uzeti u obzir financijsku isplativost praćenja specifičnog za svaki pojedinačni slučaj i općeg nadzora. Nadalje, plan praćenja treba biti u skladu s najnovijim znanstvenim spoznajama i praksom.

Države članice mogu i same sudjelovati u praćenju putem opće dužnosti propisane člankom 4. stavkom 5., koji propisuje da nadležno tijelo prema potrebi treba organizirati inspekcije i druge oblike kontrole kako bi osiguralo poštovanje Direktive. Štoviše, u skladu s Ugovorom, države članice imaju pravo, primjerice putem nacionalnih tijela, poduzeti daljnje mjere za praćenje i inspekciju GMO-a kao proizvoda ili kao sastojka proizvoda stavljenih na tržište. Međutim, treba potvrditi da takvo djelovanje nije zamjena za plan praćenja za koji su odgovorni podnositelji prijave (iako ono, uz suglasnost svih strana, može biti dijelom plana).

Pri tumačenju podataka prikupljenih praćenjem u obzir treba uzeti postojeće uvjete i aktivnosti u okolišu, kako bi se odredilo odgovarajuće početno stanje. U tom kontekstu slično mogu pomoći opći nadzor i programi praćenja u okolišu. Pri promatranju neočekivanih promjena u okolišu možda će biti potrebno razmotriti daljnju procjenu rizika da bi se ustanovilo jesu li promjene nastale kao posljedica stavljanja GMO-a na tržište ili kao rezultat drugih čimbenika. To je podloga na temelju koje može biti potrebno razmotriti i mjere nužne za zaštitu zdravlja ljudi i okoliša.

C. NACRT PLANA PRAĆENJA

Nacrti planova praćenja trebaju biti utemeljeni na okviru koji se sastoji od tri ključna dijela, a to su:

1. Strategija praćenja;
2. Metodologija praćenja;
3. Analiza, izvješćivanje, preispitivanje.

1. Strategija praćenja

Za strategiju praćenja važno je uočavanje mogućih učinaka koji mogu nastati stavljanjem GMO-a na tržište, stupnja do kojeg ih je potrebno pratiti te odgovarajućeg pristupa (ili više njih) i razdoblje(-a) u kojem(-ima) će se praćenje(-a) provoditi.

Kao prvo, vjerojatnost mogućih izravnih, neizravnih, trenutačnih ili odgođenih štetnih učinaka GMO-a treba razmotriti u skladu s namijenjenom uporabom i primateljskim okolišem.

Izravni učinci odnose se na primarne učinke na zdravlje ljudi ili na okoliš koji su rezultat samoga GMO-a, a koji se ne javljaju kauzalnim slijedom događaja. Na primjer, u slučaju usjeva modificiranih radi stvaranja otpornosti na određenu vrstu kukca, izravni učinci mogu uključivati smrt i promjene u populaciji i ciljanim i neciljanim vrstama kukaca kao rezultat toksina nastalog od GMO-a.

Neizravni učinci odnose se na učinke na zdravlje ljudi i na okoliš koji nastaju kauzalnim slijedom događaja. Na primjer, u gore navedenom slučaju neizravni učinci mogu se pojaviti ako smanjenje populacije ciljane vrste kukaca utječe na populacije drugih organizama koji se obično hrane tim kukcima.

Neizravni učinci mogu uključivati interakciju između određenog broja organizama i okoliša, čime je teže predvidjeti bilo kakav mogući učinak. Vjerojatno će i opažanje neizravnih učinaka biti s vremenskim odmakom. Ti se čimbenici, međutim, moraju uzeti u obzir kao dio strategije.

Trenutačni učinci odnose se na učinke na zdravlje ljudi i na okoliš uočene u razdoblju uvođenja GMO-a. Trenutačni učinci mogu biti izravni i neizravni.

Zakašnjeni učinci odnose se na učinke na zdravlje ljudi i na okoliš koje nije moguće opaziti u razdoblju uvođenja GMO-a, već oni postaju vidljivi kao izravni ili neizravni učinak ili na kasnijem stupnju ili nakon završetka uvođenja. Primjer odgođenog učinka je izgradnja otpornosti kukaca na Bt-toksin zbog stalne izloženosti.

Trenutačni i odgođeni učinci mogu i sami biti izravni ili neizravni, no uključuju određeno razdoblje unutar kojeg se promjena događa. Vjerojatnije je da će se izravni učinci u uočljivim stupnjevima javiti odmah ili u kratkom vremenskom roku. Neizravni učinci se mogu manifestirati nakon dužeg razdoblja, ali ih svejedno može biti potrebno uzeti u obzir.

Vrlo je teško, ako ne i nemoguće, predvidjeti pojavu mogućih nepredviđenih ili neočekivanih učinaka koji nisu naglašeni u procjeni rizika. Opći nadzor mogućih nepredviđenih ili neočekivanih učinaka trebalo bi stoga razmotriti kao dio strategije praćenja.

1.1. Procjena rizika

Strategijom praćenja trebalo bi odrediti kako treba potvrditi da ocjene dobivene procjenom rizika proizlaze iz uporabe GMO-a i primateljskog okoliša. Pri tome treba uzeti u obzir zaključke i pretpostavke iz procjene rizika, utemeljene na znanstvenoj procjeni i preporukama stručnih odbora. Osim toga, pitanja iz procjene rizika koja su podložna određenom stupnju nesigurnosti, na primjer mogući učinci koji se mogu pojaviti samo kod uvođenja širokog opsega, mogu također biti potrebni kao dio strategije praćenja. Pozivanje na smjernice kao dopunu Priloga II. o načelima za procjenu rizika za okoliš Direktive 2001/18/EZ trebalo bi u tom pogledu biti korisno.

1.2. Podloge

Podloge o dotičnom GMO-u, uključujući podatke i informacije dobivene iz pokusnih uvođenja, znanstvenih publikacija i relevantnih usporedivih dokaza iz drugih uvođenja, mogu se koristiti u planiranju i osmišljavanju plana praćenja. U tom kontekstu važna pomoć bit će posebno podaci dobiveni dostupnim studijama istraživanja rizika i praćenjem pokusnih uvođenja.

1.3. Pristup

Pristup strategije praćenja treba opisati. Pažnja će u mnogim slučajevima vjerojatno biti usmjerena prema osnovnoj zabrinutosti (što je potrebno znati) i uspostavi cikličnog procesa praćenja kako bi se omogućilo trajno poboljšavanje kvalitete programa.

Pristup treba osigurati sredstva uočavanja mogućih štetnih učinaka u ranoj fazi manifestacije. Rano uočavanje bilo kakvih štetnih učinaka koji se mogu pripisati GMO-u omogućit će bržu ponovnu procjenu te primjenu mjera za smanjivanje bilo kakvih posljedica za okoliš.

U izradi planova praćenja za GMO-e treba koristiti pristup „korak po korak“, uzimajući u obzir postojeće podatke i metodologiju praćenja. Kod pristupa „korak po korak“ u mnogim će se slučajevima morati uzeti u obzir i opseg uvođenja. Prvi korak može biti utemeljen na dokazima iz pokusnih polja dok se sljedeći koraci temelje na pokusnim poljima širokog opsega i, konačno, na istraživanjima na komercijalnim površinama. Vjerojatno je, dakle, da će iskustvo i podaci prikupljeni praćenjem uvođenja GMO-a u eksperimentalne svrhe biti korisni u osmišljavanju režima praćenja nakon stavljanja na tržište koji je propisan za stavljanje GMO-a na tržište.

Postojeći programi praćenja mogu se prilagoditi potrebama praćenja GMO-a i kao sredstvo za osiguravanje kompatibilnosti te za ograničavanje trošenja sredstava pri izradi pristupa. To bi uključivalo postojeće programe promatranja okoliša u području poljoprivrede, istraživanja o hrani, očuvanja prirode, programa ekološkog dugoročnog praćenja, promatranja tla i veterinarskih istraživanja. Uključivanje takvih programa u plan praćenja prije svega bi zahtijevalo od podnositelja prijave da zaključe odgovarajući sporazum s osobama ili organizacijama, uključujući državna tijela, koje obavljaju takve poslove.

Ovaj se odjeljak usredotočuje na praćenje specifično za svaki pojedinačni slučaj i opći nadzor u skladu s dva glavna cilja prema Prilogu VII., iako nije isključena mogućnost razmatranja drugih vrsta sustava praćenja.

1.3.1. *Praćenje specifično za svaki pojedinačni slučaj*

Praćenje specifično za svaki pojedinačni slučaj služi za potvrđivanje točnosti znanstveno utemeljenih pretpostavki o mogućim štetnim učincima uzrokovanim GMO-om i njegovom uporabom, iznesenih u procjeni rizika za okoliš.

Taj bi pristup trebao:

- usredotočiti se na sve moguće učinke na zdravlje ljudi i na okoliš utvrđene procjenom rizika, uzimajući u obzir npr. različite lokacije, vrste tla, klimatske uvjete, i
- definirati određeno razdoblje u kojemu se moraju postići rezultati.

Prvi korak u izradi plana praćenja specifičnog za svaki pojedinačni slučaj je utvrđivanje ciljeva specifičnih za svaki pojedinačni slučaj u svrhu strategije praćenja. To uključuje određivanje koje su pretpostavke u vezi s pojavom i posljedicama mogućih štetnih učinaka GMO-a ili njegove uporabe uzete u obzir u procjeni rizika na okoliš i treba ih potvrditi praćenjem specifičnim za svaki pojedinačni slučaj. Međutim, ako zaključci procjene rizika utvrde nepostojanje rizika ili zanemariv rizik, tada se nužno ne treba tražiti takva vrsta praćenja.

Mogući štetni učinci utvrđeni u procjeni rizika za okoliš trebaju biti uključeni u plan praćenja samo na temelju činjenice da bi praćenje moglo doprinijeti potvrdi ili odbacivanju pretpostavki vezanih uz te učinke.

Ako namijenjena uporaba GMO-a uključuje kultivaciju, tada se može razmotriti praćenje mogućih rizika koji proizlaze iz prijenosa peludi, širenja i postojanosti dotičnih GMO-a. Stupanj u kojem će se ti fenomeni vjerojatno pojavljivati ovisit će i o opsegu i uporabi te o primateljskom okolišu, uključujući blizinu i opseg proizvodnje spolno kompatibilnih vrsta običnih kultiviranih biljaka te njihovih divljih srodnika.

I obratno, mogući rizici za okoliš uzrokovani GMO-ima odobrenim samo za uvoz i obradu vjerojatno će često biti procijenjeni kao iznimno ograničeni, s obzirom da neće biti namjerno uvođeni u okoliš te da je malo vjerojatno da će se širiti.

Mogući učinci na zdravlje ljudi ili na okoliš uzrokovani uvođenjem u okoliš ili stavljanjem GMO-a na tržište prije svega će ovisiti o urođenoj prirodi GMO-a i njegovoj specifičnoj genetskoj modifikaciji. Primjerice, mogući učinci prijenosa peludi s genetski modificiranih usjeva na nemodificirane usjeve ili na srodne divlje vrste biljaka na prvom će mjestu uvelike ovisiti o tome je li se genetski modificirani usjev križao izvan svoje vrste ili se samooprašivao. U tom kontekstu može biti potrebno razmotriti i prisutnost divljih srodnika.

Međutim, bilo kakvi naknadni učinci, primjerice, mogući razvoj otpornosti kukaca na Bt-toksin, bit će povezani samo s GMO-ima modificiranim tako da iskazuju taj toksin. To ne bi bio slučaj s GMO-ima modificiranim samo za toleranciju na herbicide budući da ti GMO-i ne sadrže gen Bt-toksina.

Slično tome, bilo bi relevantno pratiti samo mogući prijenos gena za otpornost na antibiotike te moguće posljedice s obzirom na GMO-e koji kao dio modifikacije uključuju marker gene za antibiotike.

Nakon utvrđivanja ciljeva na temelju mogućih štetnih učinaka, sljedeći bi korak trebao biti utvrđivanje parametara koje treba izmjeriti kako bi se ti ciljevi postigli. Parametri, kao i metode korištene za mjerenje i procjenu, moraju biti valjani i prikladni svrsi.

1.3.2. Opći nadzor

Opći nadzor uvelike se temelji na rutinskom promatranju (pristup „gledaj-vidi”) te se treba koristiti za određivanje pojave nepredviđenih štetnih učinaka GMO-a ili njegove uporabe na zdravlje ljudi ili na okoliš, a koji nisu bili predviđeni u procjeni rizika. To će vjerojatno uključivati promatranje fenotipskih karakteristika, ali nisu isključene ni detaljnije analize.

Za razliku od praćenja specifičnog za svaki pojedinačni slučaj, opći nadzor bi trebao:

- nastojati utvrditi i zabilježiti sve neizravne, odgođene i/ili kumulativne štetne učinke koji nisu predviđeni u procjeni rizika,
- biti provoden kroz duže razdoblje te po mogućnosti na širem području.

Vrsta općeg nadzora, uključujući lokacije, područja te bilo kakve parametre koje treba mjeriti, uvelike će ovisiti o vrsti nepredviđenog štetnog učinka koji se nadzire. Na primjer, svaki nepredviđeni štetni učinak na sustav usjeva poput promjena u bioraznolikosti, kumulativnih utjecaja na okoliš uzrokovanih višestrukim uvođenjima i interakcijama može zahtijevati drukčiji pristup općem nadzoru drugih učinaka uzrokovanih prijenosom gena.

Za opći nadzor može se, u slučaju kompatibilnosti, iskoristiti postojeća praksa rutinskog nadzora poput praćenja poljoprivrednih usjeva, zaštite biljaka, veterinarskih i medicinskih proizvoda, kao i ekološko praćenje, motrenje okoliša te program za očuvanje prirode. Plan praćenja može ponuditi i detalje o tome kako dobiti ili vlasniku odobrenja učiniti dostupnim relevantne informacije prikupljene postojećom praksom rutinskog nadzora koju obavljaju treće strane.

Ako se postojeća praksa rutinskog nadzora koristi u općem nadzoru, ona bi morala biti opisana jednako kao i promjene u praksi potrebne radi obavljanja relevantnog općeg nadzora.

1.4. Početno stanje

Određivanje početnog stanja primateljskog okoliša preduvjet je za uočavanje i procjenu promjena koje se praćenjem promatraju. Ukratko, početno stanje služi kao točka za usporedbu s kojom se mogu usporediti svi učinci stavljanja GMO-a na tržište. To početno stanje treba stoga odrediti prije pokušaja uočavanja i praćenja bilo kakvih sličnih učinaka. Usporedno praćenje „GMO područja” i usporedivih „ne-GMO referentnih područja” može ponuditi alternativu i može biti važno u slučaju visoko dinamične okoline.

Pouzdan podaci o stanju primateljskog okoliša na temelju odgovarajućih sustava promatranja okoliša mogu, dakle, biti potrebni prije primjene programa praćenja i aktivnosti politike o okolišu. Programi promatranja okoliša osmišljeni su tako da uzimaju u obzir dokazane ili pretpostavljane i vjerojatne odnose u ekosustavima te mogu biti od pomoći pri određivanju:

- statusa okoliša i promjena u njemu,
- uzroka takvih promjena, i
- očekivanog razvoja okoliša.

Primjeri pokazatelja stanja primateljskog okoliša mogu uključivati životinje, biljke i mikroorganizme iz različitih skupina organizama i ekosustava. Relevantni pokazatelji mogu se razmatrati na temelju karakteristika dotičnoga GMO-a i parametara koji će se promatrati. U tom kontekstu može biti relevantna i spolna kompatibilnost drugih organizama s GMO-om. Za određenu vrstu pokazatelja postojat će nekoliko mogućih parametara ili varijabli sposobnosti za mjerenje uključujući brojeve, stopu rasta, bio masu, reproduktivnu snagu, stopu porasta/pada populacije te genetsku raznolikost.

Može biti primjereno početno stanje razmotriti i u vezi s promjenama u praksi upravljanja koje nastaju zbog uporabe GMO-a. To može uključivati promjene u uporabi pesticida u odnosu na vrstu usjeva modificiranog za otpornost na herbicide i otpornost na kukce. Pri razmatranju plana praćenja za genetski modificirane usjeve otporne na herbicide, kao dio prikladnog početnog stanja može biti primjereno uzeti u obzir i uporabu herbicida za konvencionalne usjeve.

1.5. Vremensko razdoblje

Promatranje treba provoditi vremenski dovoljno dugo kako bi se otkrili ne samo neposredni mogući učinci, tamo gdje je to prikladno, već i odgođeni učinci utvrđeni procjenom rizika za okoliš. Treba uzeti u obzir i međusobni utjecaj procijenjene razine rizika i trajanja uvođenja. Produženo razdoblje uvođenja može povećati rizik od kumulativnih učinaka. S druge strane, nepojavljivanje trenutačnih učinaka u produženom razdoblju može omogućiti praćenje i fokusiranje na odgođene i neizravne učinke. Treba razmotriti i potrebu za produživanje plana praćenja preko prethodno utvrđenog razdoblja. To se može dogoditi, primjerice, kada postoji mogućnost da će postojanost GMO-a u okolišu biti znatna.

Predloženo vremensko razdoblje za plan praćenja treba biti navedeno, uključujući okvir vjerojatne učestalosti obilazaka/inspekcija te eventualnih intervala za preispitivanje plana praćenja. Pritom treba uzeti u obzir moguću pojavu eventualnih mogućih učinaka, kako su naglašeni u procjeni rizika. Na primjer, potrebno je uzeti u obzir eventualne štetne učinke koji su rezultat širenja sjemenja, razmnožavanja i upornosti/preživljavanja GMO-a u okolišu nakon stavljanja na tržište. To može trajati nekoliko dana ili mjeseci kod genetski modificiranih mikroba uvedenih u programima biološkog oporavka, ali se može protegnuti i na nekoliko godina u slučaju određenih vrsta usjeva. Vjerojatnost širenja i postojanost samih modificiranih sekvenci također treba uzeti u obzir u smislu križanja spolno kompatibilnih vrsta.

Planiranje inspekcija uvelike će ovisiti o vrsti učinka koji će se pratiti. Na primjer, učinci uzrokovani prijenosom peludi bit će vidljivi samo za vrijeme cvatnje, iako bi bilo primjereno lokaciju obići prije cvatnje kako bi se ustanovio stupanj prisutnosti spolno kompatibilnih vrsta u blizini. Slično tome, praćenje pojave biljaka samoniklih iz istog sjemenja u sljedećoj sezoni bit će povezano s vremenom odbacivanja sjemenja te s postojanošću i klijanjem sljedećeg naraštaja sjemenja.

Prema potrebi, kako bi se utvrdilo relevantno početno stanje, može biti potreban i obilazak prije početka praćenja.

Planove praćenja i njihova razdoblja ne treba konačno utvrditi, već preispitivati i dopunjavati s obzirom na rezultate dobivene za vrijeme trajanja programa praćenja.

1.6. Raspodjela odgovornosti

Konačno, podnositelj prijave/vlasnik odobrenja je taj koji je, prema Direktivi, odgovoran za to da plan praćenja bude uključen u prijavu, primijenjen i proveden na odgovarajući način.

Prema članku 13. stavku 12. točki (e) Direktive, u prvom stupnju podnositelji prijava odgovorni su za dostavu plana praćenja u skladu s Prilogom VII. Prikladnost predloženog plana praćenja jedan je od kriterija prema kojima treba ocjenjivati svaki zahtjev za stavljanje GMO-a na tržište. Plan treba ocjenjivati isključivo na temelju toga je li prikladan ili nije, što zahtijeva ispunjavanje uvjeta utvrđenih u samoj Direktivi, za razliku od stroge usklađenosti s ovim smjernicama.

Članak 20. stavak 1. slijedom toga propisuje da, nakon stavljanja GMO-a na tržište u obliku proizvoda ili sastojka proizvoda, podnositelj prijave treba osigurati da se praćenje i izvješćivanje provodi prema uvjetima određenim u odobrenju. To treba postići odgovarajućom provedbom plana praćenja.

Odgovornosti za svaki korak plana praćenja trebaju stoga biti jasno dodijeljene u prijavi. Ovo se odnosi i na praćenje specifično za svaki pojedinačni slučaj i na opći nadzor kao dio plana praćenja. Dok je odgovornost osiguranog izvođenja praćenja još uvijek na podnositelju prijave, to ne sprečava da treće strane, npr. savjetnici i korisnici, budu uključene u praćenje kroz obavljanje različitih zadataka koje zahtijeva plan praćenja. U slučaju općeg praćenja to može uključivati Komisiju, države članice i/ili nadležna tijela. Ako su treće strane zaposlene ili unajmljene za vođenje studija praćenja, struktura njihovog posla treba biti detaljno opisana. Podnositelj prijave/vlasnik odobrenja odgovoran je za prikupljanje podataka praćenja i rezultate pa mora osigurati prijenos tih podataka Komisiji i nadležnim tijelima, prema planu praćenja, posebno u vezi s utvrđivanjem eventualnih štetnih učinaka.

Također treba istaknuti da nije isključeno da države članice provode dodatno praćenje u obliku praćenja specifičnog za svaki pojedinačni slučaj ili općeg nadzora. Cilj je takvog nadzora omogućiti upravitelju rizikom da bez odlaganja poduzme prikladne mjere ako se u okviru prethodne procjene rizika pojave eventualni neželjeni i neidentificirani učinci. To ipak bi trebalo smatrati zamjenom za plan praćenja, za čiju je provedbu i dalje odgovoran podnositelj prijave (iako, uz suglasnost svih strana, može biti dijelom plana praćenja).

1.7. Postojeći sustavi

Moguće je proširiti postojeće sustave praćenja ili općeg nadzora kako bi se obuhvatili mogući štetni učinci stavljanja GMO-a na tržište. Ti sustavi mogu uključivati programe promatranja u području poljoprivrede, istraživanja o hrani, očuvanja prirode, sustava dugoročnog ekološkog promatranja, programa promatranja okoliša te veterinarska istraživanja.

Na primjer, sustavi proizvodnje sjemenja u kojima se poštuju pravila OECD-a te koji stoga uključuju rutinske inspekcije polja i okolnog područja mogu se prilagoditi praćenju na terenu za posebne parametre.

Praćenje i nadzor konvencionalnih komercijalnih usjeva već se provode, što se podrazumijeva u državama članicama, s obzirom na izračune o uporabi gnojiva kao i kontrolu nametnika, bolesti i korova. Ovu vrstu praćenja i nadzora kroz cijelo doba rasta redovito provode savjetnici koji prodaju dotične agronomске proizvode, kao i sami uzgajivači.

Stoga može biti moguće sličnu uslugu povezati uz prodaju genetski modificiranog sjemenja gdje bi predstavnici tvrtke, ili unajmljeni savjetnici, obavljali barem nekakav oblik općeg nadzora. Upute u vezi s nadzorom, praćenjem i izvješćivanjem mogu se podijeliti uzgajivačima koji kupuju zalihe genetski modificiranog sjemenja, a ugovorni sporazumi mogu biti sročeni kao uvjet za prodaju i uporabu.

Svakako je izvedivo da uzgajivači ili agronomi savjetnici, ako im se daju jasne upute, provode istraživanja većih nepredviđenih promjena ili učinaka kao što su širenje sjemenja ili udomaćivanje samoniklih biljaka u okolnim područjima. U tim okolnostima može se predvidjeti da bi se praćenje i nadzor štetnih učinaka mogli ugraditi u svakodnevne aktivnosti radi utvrđivanja agronomskih podataka o nametnicima i kontroli korova.

2. Metodologija praćenja

Ovaj odjeljak sadrži smjernice o vrsti parametara i elemenata koje će možda trebati identificirati i pratiti kao dio programa praćenja, kao i o sredstvima za provođenje takvog praćenja, uključujući područja koja se prate i učestalost praćenja.

2.1. Parametri/elementi praćenja

Prvo će trebati odrediti relevantne parametre/elemente koji će se pratiti, uz prikladno obrazloženje za takav odabir. To će uvelike ovisiti o zaključcima procjene rizika za okoliš. Odluke u vezi s parametrima/elementima koji će se pratiti moraju se donositi za svaki pojedinačni slučaj u skladu s modificiranim karakteristikama dotičnoga GMO-a. To bi uključilo praćenje željenih učinaka na ciljanim organizmima nastalom modifikacijom, primjer čega bi bio praćenje populacija kukuruznog moljca s obzirom na kultivaciju različitih sorti Bt-kukuruz.

Međutim, i nespecifične elemente može biti potrebno razmotriti kao dio plana praćenja, a primjeri takvih elemenata su sljedeći, iako ni drugi nisu isključeni:

- učinci na neciljane organizme uzrokovani modifikacijom, uključujući razvoj otpornosti kod divljih srodnika ili organizama nametnika, promjena u ukupnom dometu ili proširenosti organizama nametnika i virusa, razvoj novih virusa,
- proširenost, udomaćenost i postojanost u neciljanom okolišu ili ekosustavima,
- oplođivanje/križanje izvan vlastite vrste (npr. pojava, sredstva i učestalost oplođivanja/križanja izvan vlastite vrste), sa spolno kompatibilnim divljim srodnicima u prirodnim populacijama,
- neželjene promjene u osnovnom ponašanju organizma, na primjer promjene pri razmnožavanju, broju potomaka, ponašanju kod rasta te sposobnosti preživljavanja sjemenja,
- promjene u bioraznolikosti (npr. u broju ili sastavu vrsta).

2.2. Područja/uzorci

Plan praćenja može uključivati detalje o tome gdje će se i na kojem području praćenje izvoditi. To može biti na razini pojedinačnih država članica, zemljopisnih regija, pojedinačnih lokacija, parcela ili bilo kojeg drugog područja koje se smatra pogodnim.

Treba identificirati područja i/ili uzorke koji će se pratiti s obzirom na moguće učinke koji nastaju stavljanjem GMO-a na tržište, uključujući one koji će poslužiti za usporedbu ili kontrolu. Sva područja i/ili uzorci za usporedbu ili kontrolu moraju biti dovoljno reprezentativni u smislu okoliša i uvjeta uporabe, kako bi se mogli izvući smisleni zaključci. Nadalje, sva metodologija uzorkovanja treba biti znanstveno i statistički utemeljena. Na temelju toga takvi podaci mogu pružiti važne informacije o varijacijama pokazatelja, što će povećati sposobnost otkrivanja učinaka.

Pri razmatranju područja koja će se pratiti s obzirom na, primjerice, genetski modificirane vrste usjeva, karakteristike (urođene i modificirane), kao i njihovo razmnožavanje i širenje te vrste ekosustava koji se mogu naći na udaru, mogu se uzeti u obzir pri određivanju staništa odabranih za praćenje. Relevantna područja koja će se pratiti uključivala bi odabrane obrađene površine na kojima se usjevi uzgajaju u komercijalne svrhe, kao i okolna staništa.

Može biti potrebno praćenje/nadzor proširiti i na spojena ili susjedna obrađena ili neobrađena područja, područja nadzora nakon žetve za samonikle biljke te zaštićena područja. Određene vrste staništa poput pogođenih područja te biljne zajednice bogate različitim vrstama sklonije su invaziji od ostalih. Pogođena područja s niskim raslinjem i velikim bogatstvom različitih vrsta trava naročito su prikladna za potrebe praćenja. Prvo, široko su rasprostranjena i često ih se nalazi u blizini obrađenih poljoprivrednih područja. Drugo, ta su područja često tipična za rubove cesta, jarke i rubove polja na kojima će najvjerojatnije doći do slučajnih gubitaka i širenja sjemenja u prvoj fazi.

Praćenje radi mogućnosti prijenosa genetskog materijala na spolno kompatibilne organske i konvencionalne usjeve također se može razmotriti. To će zahtijevati procjenu opsega uzgoja takvih usjeva u spojenim ili susjednim područjima.

2.3. Inspekcije

U planu praćenja treba navesti vjerojatnu učestalost inspekcija. To može uključivati raspored koji bi odredio vrijeme i broj planiranih obilazaka lokacije. U tom smislu, kako je već detaljnije navedeno u odjeljcima 1.5. i 2.2., bitno je uzeti u obzir vrijeme kada će se mogući štetni učinci najvjerojatnije pojaviti, kao i područje(-a) koja će se pratiti.

2.4. Uzorkovanje i analiza

Metodologija kojom će se potom pratiti ti parametri/elementi također bi trebala biti jasno utvrđena i navedena, uključujući i tehnike za uzorkovanje i analizu. Tamo gdje je to prikladno treba poštovati standardnu metodologiju koju propisuju pravilnici, poput europskih normi CEN i metoda OECD-a za praćenje organizama u prirodi, a potrebno je priložiti i uputu na izvor metodologije. Metode koje se koriste za praćenje trebaju biti znanstveno utemeljene i valjane u eksperimentalnim uvjetima u kojima će se primjenjivati: stoga je potrebno razmotriti karakteristike metoda koje će se koristiti, npr. selektivnost, specifičnost, reproduktivnost, eventualna ograničenja, granice otkrivanja te raspoloživost prikladnih kontrola.

U planu praćenja treba navesti i kako se očekuje da se metodologija prema potrebi ažurira u skladu s odabranim pristupom/strategijom praćenja.

Pri izradi prikladne metodologije uzorkovanja i testiranja također se može koristiti statistička analiza, kako bi se odredile optimalne veličine uzoraka te najmanja razdoblja praćenja za potrebne statističke razine otkrivanja učinaka.

2.5. Prikupljanje i uspoređivanje podataka

U planu praćenja, kod praćenja koja su specifična za svaki pojedinačni slučaj kao i kod općeg nadzora, treba odrediti kako će se podaci prikupljati i uspoređivati, tko će to činiti i kako često. To može biti od iznimne važnosti ako su za prikupljanje podataka uključene ili unajmljene treće strane. Podnositelj prijave će možda trebati priložiti standardne mehanizme, obrasce i protokole za prikupljanje i bilježenje podataka kao sredstvo kojim osigurava dosljednost. Na primjer, mogu se ponuditi standardizirani listovi za upisivanje podataka ili izravno unošenje bilježaka, ili bilježenje podataka u standardizirane „tablice” putem prijenosnih računala. Podnositelj prijave će također možda trebati detaljno objasniti kako će se podaci uspoređivati te, što je posebno važno, kako će se podaci uzimati od trećih strana, npr. savjetnika ili korisnika.

Također treba odrediti rokove i intervale za predavanje izvješća s detaljima o rezultatima praćenja.

3. Analiza, izvješćivanje, preispitivanje

U planu praćenja treba navesti koliko se često podaci preispituju i razmatraju u općoj analizi.

3.1. Procjena

Procjena podataka treba, prema potrebi, uključivati statističke analize s odgovarajućim vrijednostima standardnih pogrešaka kako bi se omogućilo donošenje odluka na zdravim temeljima. To obuhvaća odluke o tome jesu li procjene naglašene u procjeni rizika ispravne. U tom pogledu, točno početno stanje i/ili kontrole u vezi sa statusom primateljskog okoliša također su od iznimne važnosti za točne procjene. Primjena statističkih analiza također treba osigurati informacije o tome je li dotični tip metodologije, uključujući uzorkovanje i testiranje, prikladan.

Procjena rezultata praćenja i promatranja može otkriti treba li pratiti i druge parametre u programu. Može biti potrebno preispitati i odgovarajuće rezultate svih preliminarne otkrića, posebno ako su mogući negativni učinci na osjetljiva staništa i skupine organizama.

Tumačenje podataka prikupljenih praćenjem možda će biti potrebno razmotriti s obzirom na druge postojeće uvjete i aktivnosti u okolišu. Kada se u okolišu promatraju promjene, može biti potrebna daljnja procjena da bi se ustanovilo jesu li promjene nastale kao posljedica GMO-a ili njegovog korištenja ili su one možda rezultat nekih drugih čimbenika u okolišu, uz stavljanje GMO-a na tržište. Može biti potrebno ponovo ocijeniti početno stanje koje je u tom pogledu uzeto za usporedbu.

Plan praćenja treba biti strukturiran tako da se rezultati praćenja dobiveni na temelju praćenja specifičnog za svaki pojedinačni slučaj i kod općeg nadzora, te dodatnih istraživanja, mogu jasno koristiti u odlučivanju pri obnovi odobrenja za proizvod.

3.2. Izvješćivanje

Prema članku 20. stavku 1. Direktive, podnositelj prijave ima pravnu obvezu, nakon stavljanja GMO-a na tržište, osigurati da se praćenje i izvješćivanje provode u skladu s uvjetima navedenim u odobrenju. Izvješća o tom praćenju moraju se predati Komisiji i nadležnim tijelima država članica iako nije utvrđen nikakav vremenski okvir. Te informacije također trebaju biti dostupne javnosti u skladu sa zahtjevima iz članka 20. stavka 4. Direktive. Na osnovu svega toga, podnositelji prijave trebaju opisati uvjete izvješćivanja u planu praćenja.

Osim toga, plan praćenja treba sadržavati i uputu o načinu na koji će se relevantne informacije prikupljene bilo kojom prihvaćenom rutinskom metodom nadzora učiniti dostupnima vlasniku odobrenja i nadležnim tijelima.

Podnositelj prijave/vlasnik odobrenja treba osigurati transparentnost rezultata i mjera programa praćenja, a u planu praćenja treba utvrditi kako se o prikupljenim podacima izvješćuje/kako se objavljuju. To se, primjerice, može postići putem:

- obrazaca s podacima za korisnike i ostale zainteresirane strane,
- radionica za predstavljanje i razmjenu podataka sa zainteresiranim stranama,
- internih dokumenata arhiviranih u tvrtki,
- uvrštavanjem informacija na internetske stranice tvrtki,
- objavljivanjem informacija u publikacijama iz područja trgovine i znanosti.

Odredbe članka 20. Direktive odnose se i na izvješćivanje. U skladu s člankom 20. stavkom 2., ako korisnici ili drugi izvori iznesu nove informacije o riziku, podnositelj prijave obavezan je odmah poduzeti potrebne mjere za zaštitu zdravlja ljudi i okoliša te o tome obavijestiti nadležno tijelo.

Osim toga, podnositelj prijave je također obavezan revidirati informacije i uvjete iznesene u prijavi.

3.3. Preispitivanje i prilagodba

Planove praćenja ne bi trebalo smatrati statičnima. Od najveće je važnosti da se plan praćenja i pripadajuća metodologija preispituju u odgovarajućim vremenskim razmacima te ažuriraju ili prilagođavaju prema potrebi.

Članak 20. stavak 1. Direktive dozvoljava nadležnom tijelu koje prima originalnu prijavu da na temelju izvješća podnositelja te u skladu s odobrenjem i okvirom za određeni plan praćenja prilagodi plan praćenja nakon prvog razdoblja praćenja. Međutim, provedba promijenjenog plana praćenja ostaje u odgovornosti podnositelja prijave.

Preispitivanjima treba ispitati uspješnost i učinkovitost mjerenja i prikupljanja podataka, uključujući uzorkovanje i analizu. Preispitivanjem također treba procijeniti učinkovitost mjera praćenja u vezi s procjenama i eventualnim pitanjima iz procjene rizika.

Na primjer, ako se u predvidive svrhe koriste specifični modeli, može se provesti validacija na temelju prikupljenih podataka i njihove procjene. Slično tomu, gdje je to moguće, potrebno je uzeti u obzir novi razvoj događaja i napredak u uzorkovanju i analitičkim tehnikama.

Nakon takvih preispitivanja mogu biti potrebne prilagodbe metoda, ciljeva praćenja i programa praćenja pa ih shodno tome treba prilagoditi ili nadograditi.

32003D0033

16.1.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 11/27

ODLUKA VIJEĆA**od 19. prosinca 2002.****o utvrđivanju kriterija i postupaka za prihvatanje otpada na odlagališta sukladno članku 16. i Prilogu II. Direktivi 1999/31/EZ**

(2003/33/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

kratko prijelazno razdoblje u kojemu će osigurati primjenu graničnih vrijednosti.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 16. i Prilog II.,

- (7) Mjere predviđene ovom Odlukom nisu u skladu s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 18. Direktive Vijeća 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu ⁽²⁾. Stoga ih Vijeće treba donijeti u skladu s člankom 18. stavkom 4. te Direktive,

budući da:

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

- (1) Komisija je na temelju članka 16. Direktive 1999/31/EZ dužna donijeti posebne kriterije i/ili metode ispitivanja i pripadajuće granične vrijednosti za svaku kategoriju odlagališta.

Članak 1.

Ovom se Odlukom utvrđuju kriteriji i postupci za prihvatanje otpada na odlagališta u skladu s načelima utvrđenim u Direktivi 1999/31/EZ, a posebno u njezinom Prilogu II.

- (2) Potrebno je utvrditi postupak za utvrđivanje prikladnosti otpada za prihvatanje na odlagališta.

Članak 2.

Pri utvrđivanju prikladnosti otpada za prihvatanje na odlagališta države članice primjenjuju postupak utvrđen u odjeljku 1. Priloga ovoj Odluci.

- (4) Potrebno je utvrditi metode ispitivanja koje će se koristiti pri utvrđivanju prikladnosti otpada za prihvatanje na odlagališta.

Članak 3.

Države članice osiguravaju da otpad bude prihvaćen na odlagalište samo ako ispunjava kriterije prihvata za odgovarajuću kategoriju odlagališta, kako je utvrđeno u odjeljku 2. Priloga ovoj Odluci.

- (5) S tehničkog je gledišta potrebno iz kriterija i postupaka utvrđenih u Prilogu ovoj Odluci izuzeti otpad iz industrije istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina koji se odlaže na licu mjesta.

Članak 4.

Pri utvrđivanju prikladnosti otpada za prihvatanje na odlagališta koriste se metode uzorkovanja i ispitivanja navedene u odjeljku 3. Priloga ovoj Odluci.

- (6) Državama članicama treba dati odgovarajuće kratko prijelazno razdoblje kako bi razvile sustav potreban za primjenu ove Odluke te, prema potrebi, još jedno

⁽¹⁾ SL L 182, 16.7.1999., str. 1.

⁽²⁾ SL L 194, 25.7.1975., str. 39. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Odlukom Komisije 96/350/EZ (SL L 135, 6.6.1996., str. 32.).

Članak 5.

Ne dovodeći u pitanje postojeće zakonodavstvo Zajednice, kriteriji i postupci utvrđeni u Prilogu ovoj Odluci ne primjenjuju se na otpad koji nastaje istraživanjem, vađenjem, obrađivanjem i skladištenjem mineralnih resursa niti radom kamenoloma, ako se taj otpad odlaže na licu mjesta. Ako ne postoji posebno zakonodavstvo Zajednice, države članice primjenjuju nacionalne kriterije i postupke.

Članak 6.

Potrebne izmjene u vezi s budućim prilagodbama ove Odluke znanstvenom i tehničkom napretku donosi Komisija uz pomoć Odbora uspostavljenog na temelju članka 18. Direktive 75/442/EEZ, npr. prilagodba parametara iz popisa graničnih vrijednosti i/ili izrada kriterija prihvata i graničnih vrijednosti za dodatne podkategorije odlagališta neopasnog otpada.

Članak 7.

1. Ova Odluka proizvodi učinke od 16. srpnja 2004.
2. Države članice kriterije utvrđene u odjeljku 2. Priloga ovoj Odluci primjenjuju do 16. srpnja 2005.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. prosinca 2002.

Za Vijeće
Predsjednica
M. FISCHER BOEL

PRILOG

KRITERIJI I POSTUPCI ZA PRIHVAT OTPADA NA ODLAGALIŠTA

Uvod

Ovim se Prilogom utvrđuje jedinstvena klasifikacija otpada i postupak prihvata otpada u skladu s Prilogom II. Direktivi 1999/31/EZ o odlagalištima otpada („Direktiva o odlagalištima”).

U skladu s člankom 176. Ugovora, države članice imaju mogućnost zadržati ili uvesti strože zaštitne mjere od onih koje su utvrđene u ovom Prilogu, pod uvjetom da su te mjere u skladu s Ugovorom. O takvim mjerama obavješćuju Komisiju. To može biti od posebne važnosti u pogledu graničnih vrijednosti za kadmij i živu iz odjeljka 2. Države članice mogu također uvesti granične vrijednosti za parametre koji nisu obuhvaćeni odjeljkom 2.

U odjeljku 1. ovog Priloga utvrđen je postupak za utvrđivanje prikladnosti otpada za prihvata na odlagališta. Taj se postupak sastoji od osnovne karakterizacije, provjere sukladnosti i provjere na licu mjesta, kako je utvrđeno u odjeljku 3. Priloga II. Direktivi o odlagalištima.

U odjeljku 2. ovog Priloga utvrđeni su kriteriji prihvata za sve kategorije odlagališta. Otpad se može prihvatiti na odlagalište samo ako ispunjava uvjete za prihvata na odlagališta odgovarajuće kategorije, kako je utvrđeno u odjeljku 2. ovog Priloga.

U odjeljku 3. ovog Priloga navedene su metode koje se koriste kod uzorkovanja i ispitivanja otpada.

U Dodatku A utvrđena je ocjena sigurnosti koju treba provesti za podzemno odlaganje.

Dodatak B je informativni prilog koji daje pregled mogućnosti odlaganja koje su predviđene u okviru Direktive te primjere podkategorija odlagališta neopasnog otpada.

1. POSTUPAK PRIHVATA OTPADA NA ODLAGALIŠTE

1.1. Osnovna karakterizacija

Osnovna karakterizacija je prvi korak u postupku prihvata otpada i sastoji se od potpune karakterizacije otpada prikupljanjem svih potrebnih informacija za njegovo dugoročno sigurno odlaganje. Osnovnu je karakterizaciju potrebno provesti za svaku vrstu otpada.

1.1.1. Zadaće osnovne karakterizacije

- (a) Osnovni podaci o otpadu (vrsta i podrijetlo, sastav, homogenost, stvaranje procjednih voda te – prema potrebi i mogućnosti – ostala značajna svojstva)
- (b) Osnovne informacije potrebne za razumijevanje ponašanja otpada na odlagalištima te mogućnostima obrade kako je utvrđeno u članku 6. točki (a) Direktive o odlagalištima
- (c) Procjena otpada s obzirom na granične vrijednosti
- (d) Pronalaženje ključnih varijabli (kritičnih parametara) za provjeru sukladnosti i mogućnosti pojednostavnjenja provjere sukladnosti (čime se značajno smanjuju potrebna mjerenja, ali tek nakon što se dokažu relevantni podaci). Karakterizacijom se mogu dobiti pokazatelji za usporedbu osnovne karakterizacije s rezultatima pojednostavnjenih postupaka ispitivanja te odrediti dinamika provjera sukladnosti.

Ako se osnovnom karakterizacijom otpada pokaže da otpad ispunjava kriterije za određenu kategoriju odlagališta, kako je utvrđeno u odjeljku 2. ovog Priloga, smatra se da je otpad prikladan za prihvata na odlagalište te kategorije. U protivnom se otpad ne može prihvatiti na odlagalište te kategorije.

Proizvođač otpada odnosno, ako njega nema, osoba odgovorna za gospodarenje otpadom dužna je osigurati točnost podataka vezanih uz karakterizaciju otpada.

Operator je dužan voditi evidenciju potrebnih podataka za razdoblje koje odredi država članica.

1.1.2. Temeljni zahtjevi osnovne karakterizacije otpada

- (a) Izvor i podrijetlo otpada
- (b) Podaci o postupku u kojemu se proizvodi otpad (opis i svojstva sirovina i proizvoda)
- (c) Opis postupka obrade otpada koji se primjenjuje u skladu s člankom 6. točkom (a) Direktive o odlagalištima odnosno obrazloženje zašto se ta obrada smatra nepotrebnom
- (d) Podaci o sastavu otpada i ponašanju pri eluiranju, prema potrebi
- (e) Vanjska obilježja otpada (miris, boja, fizički oblik)
- (f) Oznaka prema Europskom katalogu otpada (Odluka Komisije 2001/118/EZ) ⁽¹⁾
- (g) Kod opasnog otpada, u slučaju zrcalnih stavki: relevantna opasna svojstva u skladu s Prilogom III. Direktivi Vijeća 91/689/EEZ od 12. prosinca 1991. o opasnom otpadu ⁽²⁾
- (h) Podaci kojima se dokazuje da otpad nije obuhvaćen isključenjima iz članka 5. stavka 3. Direktive o odlagalištima
- (i) Kategorija odlagališta na koja se otpad može prihvatiti
- (j) Prema potrebi, dodatne mjere predostrožnosti koje treba poduzeti na odlagalištu
- (k) Provjera može li se otpad reciklirati ili oporabiti.

1.1.3. Ispitivanje

Otpad se u pravilu mora ispitati kako bi se dobili gore navedeni podaci. Osim ponašanja pri eluiranju mora biti poznat i sastav otpada, ili ga treba utvrditi ispitivanjem. Ispitivanja koja se koriste kod osnovne karakterizacije obavezno uključuju ispitivanja koja se koriste kod provjere sukladnosti.

Sadržaj karakterizacije, opseg potrebnih laboratorijskih ispitivanja i odnos između osnovne karakterizacije i provjere sukladnosti ovisi o vrsti otpada. Pritom se mogu razlikovati:

- (a) otpad koji redovito nastaje u istom procesu;
- (b) otpad koji ne nastaje redovito.

Karakterizacijom na temelju kriterija iz točaka (a) i (b) dobivaju se podaci koji se mogu izravno usporediti s kriterijima prihvata za određenu kategoriju odlagališta, a uz to se mogu navesti i opisni podaci (npr. posljedice odlaganja s komunalnim otpadom).

(a) Otpad koji redovito nastaje u istom procesu

To je poseban otpad ustaljenih svojstava koji redovito nastaje u istom procesu i gdje:

- su postrojenje i postupak u kojemu se proizvodi otpad dobro poznati, a materijali koji ulaze u postupak i sam postupak jasno definirani,
- operator postrojenja pruža sve potrebne informacije i obavješćuje operatera odlagališta o promjenama postupka (posebno o promjenama ulaznog materijala).

Postupak se često odvija u jednom postrojenju. Otpad može biti i iz različitih postrojenja ako se može identificirati kao jedan tijek zajedničkih svojstava unutar poznatih granica (npr. pepeo nastao spaljivanjem komunalnog otpada).

Kod ovih otpada osnovna karakterizacija obuhvaća temeljne zahtjeve navedene u odjeljku 1.1.2., a posebno:

- raspon sastava pojedinih otpada,
- raspon i promjenljivost karakterističnih svojstava,
- prema potrebi, ponašanje otpada pri eluiranju, koje se određuje šaržnim ispitivanjem ponašanja pri eluiranju i/ili perkolacijskim ispitivanjem i/ili ispitivanjem ovisnosti o pH vrijednosti,
- ključne varijable koje treba redovito ispitivati.

⁽¹⁾ SL L 47, 16.2.2001., str. 1.

⁽²⁾ SL L 337, 31.12.1991., str. 20. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 31/1994/EZ (SL L 168, 2.7.1994., str. 28.).

Ako se otpad proizvodi u istom postupku, ali u različitim postrojenjima, treba navesti podatke o opsegu ispitivanja. Stoga je potrebno provesti dovoljan broj mjerenja kako bi se pokazao raspon i promjenljivost karakterističnih svojstava otpada. Tada se može smatrati da je karakterizacija obavljena i otpad nakon toga treba samo podvrgnuti provjeri sukladnosti, osim ako je došlo do značajne promjene u procesu stvaranja otpada.

Što se tiče svojstava otpada koji nastaju u istom postupku i istom postrojenju, rezultati mjerenja smiju pokazivati tek sitna odstupanja u odnosu na odgovarajuće granične vrijednosti. Tada se može smatrati da je karakterizacija obavljena i otpad nakon toga treba samo podvrgnuti provjeri sukladnosti, osim ako je došlo do značajne promjene u procesu stvaranja otpada.

Otpad iz postrojenja za miješanje otpada i pretovarnih stanica te tijekom miješanog otpada iz sabirnika otpada može imati jako promjenljiva svojstva. To treba uzeti u obzir kod osnovne karakterizacije. Taj se otpad može svrstati pod točku (b).

(b) Otpad koji nastaje redovito

Ovaj otpad ne nastaje redovito u istom procesu i istom postrojenju i nisu dio jasno definiranog tijeka otpada. Za svaku šaržu ovakvog otpada treba obaviti zasebnu karakterizaciju. Osnovna karakterizacija mora obuhvaćati temeljne zahtjeve za osnovnu karakterizaciju. Budući da se karakterizacija obavlja za svaku šaržu posebno, provjera sukladnosti nije potrebna.

1.1.4. Slučajevi u kojima ispitivanje nije potrebno

Ispitivanje za potrebe osnovne karakterizacije nije nužno u sljedećim slučajevima:

- (a) otpad se nalazi na popisu otpada kod kojih nije potrebno ispitivanje, kako je utvrđeno u odjeljku 2. ovog Priloga;
- (b) poznati su svi potrebni podaci za osnovnu karakterizaciju i nadležnim su tijelima pruženi svi potrebni dokazi;
- (c) određene vrste otpada kod kojih ispitivanje nije izvedivo odnosno kod kojih nisu raspoloživi odgovarajući postupci ispitivanja i kriteriji prihvata. To treba obrazložiti i dokumentirati te objasniti zašto se smatra da je otpad prikladan za prihvata na odlagalište kategorije u pitanju.

1.2. Provjera sukladnosti

Ako se na temelju osnovne karakterizacije iz odjeljka 1. smatra da je otpad prikladan za prihvata na odlagalište određene kategorije, treba ga podvrgnuti provjeri sukladnosti kako bi se utvrdilo je li taj otpad u skladu s rezultatima osnovne karakterizacije i zadovoljava li relevantne kriterije prihvata utvrđene u odjeljku 2.

Zadaca provjere sukladnosti je periodična provjera tijekova otpada koji se redovito stvaraju.

Parametri koje treba ispitati određuju se kod osnovne karakterizacije. Parametri moraju biti povezani s podacima iz osnovne karakterizacije; potrebno je provjeriti samo one parametre (ključne varijable) koji su kod osnovne karakterizacije određeni kao kritični. Provjera mora pokazati da otpad zadovoljava granične vrijednosti za kritične parametre.

Kod provjere sukladnosti primjenjuje se jedno ili više ispitivanja koja su korištena kod osnovne karakterizacije. Ispitivanje se sastoji barem od šaržnog ispitivanja ponašanja otpada pri eluiranju. U tu se svrhu koriste metode navedene u odjeljku 3.

Otpad koji je izuzet od ispitivanja za potrebe osnovne karakterizacije u odjeljku 1.1.4. točki (a) i odjeljku 1.1.4. točki (c) također je izuzet od provjere sukladnosti. Ipak, treba provjeriti usklađenost s ostalim podacima iz osnovne karakterizacije (koji se ne odnose na ispitivanja).

Provjera sukladnosti se provodi najmanje jedanput godišnje, a operater se mora u svakom slučaju pobrinuti da se provjera sukladnosti provodi u opsegu i dinamikom određenom osnovnom karakterizacijom.

Razdoblje za koje se vode evidencije rezultata ispitivanja određuje država članica.

1.3. Provjera na licu mjesta

Svaku pošiljku otpada dostavljenu na odlagalište treba vizualno pregledati prije i nakon istovara. Potrebno je provjeriti potrebnu dokumentaciju.

Ako proizvođač otpad odlaže na odlagalište pod vlastitim nadzorom, ta se provjera može obaviti na mjestu otpreme.

Otpad se može prihvatiti na odlagalište ako je istovjetan otpadu koji je podvrgnut osnovnoj karakterizaciji i provjeri sukladnosti i koji je opisan u pratećoj dokumentaciji. U protivnom se otpad ne smije prihvatiti.

Države članice određuju zahtjeve ispitivanja za provjeru na licu mjesta te, prema potrebi, brze metode ispitivanja.

Nakon dostave potrebno je vršiti povremeno uzorkovanje otpada. Uzorke treba nakon prihvata čuvati u roku koji odredi država članica (najmanje jedan mjesec; vidjeti članak 11. točku (b) Direktive o odlagalištima).

2. KRITERIJI ZA PRIHVAT OTPADA

U ovom se odjeljku određuju kriteriji za prihvrat otpada za svaku kategoriju odlagališta, uključujući kriterije za podzemna odlagališta.

U određenim se okolnostima mogu prihvatiti i do tri puta više granične vrijednosti za pojedine parametre iz ovog odjeljka (osim u slučaju otopljenog organskog ugljika (DOC) iz odjeljaka 2.1.2.1., 2.2.2., 2.3.1. i 2.4.1., BTEX, PCB i mineralnog ulja iz odjeljka 2.1.2.2., ukupnog organskog ugljika (TOC) i pH vrijednosti iz odjeljka 2.3.2. i gubitka žarenjem (LOI) i/ili TOC iz odjeljka 2.4.2., a kod TOC iz odjeljka 2.1.2.2. ograničeno na dvostruku graničnu vrijednost), ako

- je nadležno tijelo u konkretnom slučaju izdalo dozvolu za određeni otpad odlagalištu koje ga preuzima, uzimajući u obzir svojstva odlagališta i njegovu okolinu i
- emisije (uključujući procjednu vodu) s odlagališta u skladu s procjenom rizika neće predstavljati dodatni rizik za okoliš, uzimajući u obzir ograničenja za odgovarajuće parametre iz ovog odjeljka.

Države članice izvješćuju Komisiju o godišnjem broju dozvola koje su izdale na temelju ove odredbe. One ta izvješća šalju Komisiji svake tri godine u sklopu izvješćivanja o provedbi Direktive o odlagalištima u skladu sa zahtjevima članka 15. te Direktive.

Države članice definiraju kriterije za ispunjenje graničnih vrijednosti utvrđenih u ovom odjeljku.

2.1. Kriteriji za odlagališta inertnog otpada

2.1.1. Popis otpada koji se mogu prihvatiti na odlagalište inertnog otpada bez ispitivanja

Pretpostavlja se da otpad sa sljedećeg kratkog popisa zadovoljava kriterije utvrđene definicijom inertnog otpada iz članka 2. točke (e) Direktive o odlagalištima i kriterije navedene u odjeljku 2.1.2. Taj se otpad može prihvatiti na odlagalište inertnog otpada bez ispitivanja.

Otpad mora biti iz jednog tijeka otpada (samo jedan izvor) i sastojati se od jedne vrste otpada. Različiti otpad s popisa može se zajedno prihvatiti pod uvjetom da potječe iz istog izvora.

U slučaju sumnje u onečišćenje (na temelju vizualne provjere ili saznanja o podrijetlu otpada) treba provesti ispitivanje ili odbiti otpad. Ako je otpad s popisa onečišćen odnosno sadrži druge materijale ili tvari, kao što su metali, azbest, plastika, kemikalije itd., u količini kojom se toliko povećava rizik otpada da je opravdano njegovo odlaganje na odlagališta drugih kategorija, on se ne smije prihvatiti na odlagalište inertnog otpada.

Ako postoje dvojbe oko toga zadovoljava li otpad definiciju inertnog otpada u skladu s člankom 2. točkom (e) Direktive o odlagalištima i kriterije navedene u odjeljku 2.1.2. odnosno u slučaju sumnje u onečišćenje otpada, mora se provesti ispitivanje. U tu se svrhu koriste metode iz odjeljka 3.

Oznaka iz Europskog kataloga otpada (EWC)	Opis	Ograničenja
1011 03	Otpadni vlaknasti materijali na bazi stakla	Sami bez organskih veziva
1501 07	Staklena ambalaža	
1701 01	Beton	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja (*)
1701 02	Opeka	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja (*)
1701 03	Crijep/pločice i keramika	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja (*)
1701 07	Mješavine betona, opeke, crijepa/pločica i keramike	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja (*)
1702 02	Staklo	
1705 04	Zemlja i kamenje	Isključujući površinski sloj tla, treset; isključujući zemlju i kamenje s onečišćenih/kontaminiranih lokacija
1912 05	Staklo	
2001 02	Staklo	Samo odvojeno skupljeno staklo
2002 02	Zemlja i kamenje	Samo otpad iz vrtova i parkova; isključujući površinski sloj tla, treset

(*) Odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja; s niskim sadržajem drugih vrsta materijala (kao što su metali, plastika, zemlja, organski materijali, drvo, guma itd.). Podrijetlo otpada mora biti poznato, plastika, tlo, organski materijali, drvo, guma itd.). Podrijetlo otpada mora biti poznato.

- Bez građevinskog otpada i otpada od rušenja koji je onečišćen anorganskim ili organskim opasnim tvarima, npr. zbog proizvodnih postupaka kod građenja, onečišćenja tla, skladištenja i uporabe pesticida ili drugih opasnih tvari itd., osim ako se dokaže da srušena građevina nije bila značajno onečišćena.
- Bez građevinskog otpada i otpada od rušenja koji je obrađen, prekriven ili obojen materijalima koji sadrže značajne količine opasnih tvari.

Ako se otpad ne nalazi na ovom popisu, on se mora podvrgnuti ispitivanju utvrđenom u odjeljku 1. kako bi se odredilo ispunjava li kriterije za otpad koji je prikladan za prihvatanje na odlagališta inertnog otpada utvrđene u odjeljku 2.1.2.

2.1.2. Granične vrijednosti za otpad koji je prikladan za prihvatanje na odlagališta inertnog otpada

2.1.2.1. Granične vrijednosti parametara eluata otpada

Za otpad koji je prikladan za prihvatanje na odlagališta inertnog otpada vrijede sljedeće granične vrijednosti parametara eluata otpada, koje su izračunane na temelju omjera tekuće-čvrsto (L/S) od 2 l/kg i 10 l/kg za ukupnu ispuštenu količinu i izravno izražene u mg/l za C_0 (prvi eluat perkolacijskog ispitivanja kod L/S = 0,1 l/kg). Države članice određuju koje se metode ispitivanja (vidjeti odjeljak 3.) i granične vrijednosti iz tablice primjenjuju.

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C_0 (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
As	0,1	0,5	0,06
Ba	7	20	4
Cd	0,03	0,04	0,02
Cr ukupno	0,2	0,5	0,1

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
Cu	0,9	2	0,6
Hg	0,003	0,01	0,002
Mo	0,3	0,5	0,2
Ni	0,2	0,4	0,12
Pb	0,2	0,5	0,15
Sb	0,02	0,06	0,1
Se	0,06	0,1	0,04
Zn	2	4	1,2
Klorid	550	800	460
Fluorid	4	10	2,5
Sulfat	560 (*)	1 000 (*)	1 500
Fenolni indeks	0,5	1	0,3
DOC (**)	240	500	160
TDS (***)	2 500	4 000	—

(*) Može se smatrati da otpad zadovoljava kriterije prihvata, čak i ako ne zadovoljava ove vrijednosti za sulfat, ako procjeđivanje ne prelazi sljedeće vrijednosti: 1 500 mg/l kao C₀ kod L/S = 0,1 l/kg i 6 000 mg/kg kod L/S = 10 l/kg. Perkolacijsko ispitivanje je potrebno provesti kako bi se odredila granična vrijednost kod L/S = 0,1 l/kg u uvjetima početne ravnoteže, dok se vrijednost kod L/S = 10 kg/l može odrediti pomoću šaržnog ispitivanja ponašanja pri eluiranju ili perkolacijskim ispitivanjem u uvjetima koji približno odgovaraju uvjetima lokalne ravnoteže.

(**) Ako otpad ne zadovoljava ove vrijednosti za DOC kod vlastite pH vrijednosti, on se može ispitati kod L/S = 10 kg/l i pH vrijednosti između 7,5 i 8,0. Može se smatrati da otpad zadovoljava uvjete prihvata za DOC ako rezultat ovog ispitivanja ne prelazi 500 mg/kg (raspoloživ je nacrt metode na temelju prEN 14429).

(***) Vrijednosti za ukupnu otoplenu krutu tvar (TDS) mogu se koristiti umjesto vrijednosti za sulfat i klorid.

2.1.2.2. Granične vrijednosti za ukupni sadržaj organskih parametara

Uz granične vrijednosti parametara eluata otpada iz odjeljka 2.1.2.1., inertni otpad mora zadovoljiti sljedeće dodatne granične vrijednosti:

Parametar	Vrijednost mg/kg
TOC (ukupni organski ugljik)	30 000 (*)
BTEX (benzen, toluen, etilbenzen i ksileni)	6
PCB (poliklorirani bifenili, 7 srodnih spojeva)	1
Mineralno ulje (C10 do C40)	500
PAH (policiklički aromatski ugljikovodici)	graničnu vrijednost određuju države članice

(*) Nadležno tijelo može dopustiti višu graničnu vrijednost za zemlju pod uvjetom da je postignuta vrijednost za DOC od 500 mg/kg kod L/S = 10 l/kg bilo kod vlastite pH vrijednosti zemlje ili pH vrijednosti između 7,5 i 8,0.

2.2. Kriteriji za odlagališta neopasnog otpada

Države članice mogu odrediti potkategorije odlagališta neopasnog otpada.

U ovom se Prilogu utvrđuju granične vrijednosti samo za neopasni otpad koji se odlaže u isti odjeljak odlagališta kao stabilni nereaktivni opasni otpad.

2.2.1. Otpad koji se može prihvatiti na odlagalište neopasnog otpada bez ispitivanja

Komunalni otpad prema definiciji iz članka 2. točke (b) Direktive o odlagalištima koji je u poglavlju 20. Europskog kataloga otpada klasificiran kao neopasni, odvojeno sakupljene neopasne frakcije otpada iz kućanstva i istovjetni neopasni materijali iz drugih izvora mogu se prihvatiti na odlagalište neopasnog otpada bez ispitivanja.

Ovaj se otpad ne smije prihvatiti ako nije prethodno obrađen u skladu s člankom 6. točkom (a) Direktive o odlagalištima, ili ako je onečišćen u mjeri koja toliko povećava rizik otpada da je opravdano njegovo odlaganje u drugim objektima.

Ovaj se otpad ne smije prihvaćati u odjeljke odlagališta gdje se odlaže nereaktivni opasni otpad sukladno članku 6. točki (c) podtočki iii. Direktive o odlagalištima.

2.2.2. Granične vrijednosti za neopasni otpad

Za zrnati neopasni otpad koji se prihvaća u odjeljak sa stabilnim nereaktivnim opasnim otpadom vrijede sljedeće granične vrijednosti, koje su izračunane na temelju $L/S = 2$ l/kg i 10 l/kg za ukupnu ispuštenu količinu i izravno izražene u mg/l za C_0 (prvi eluat perkolacijskog ispitivanja kod $L/S = 0,1$ l/kg). Zrnati otpad obuhvaća sav otpad koji nije monolitni. Države članice određuju koje se metode ispitivanja (vidjeti odjeljak 3.) i granične vrijednosti iz tablice primjenjuju.

Parametar	$L/S = 2$ l/kg	$L/S = 10$ l/kg	C_0 (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr ukupni	4	10	2,5
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Klorid	10 000	15 000	8 500

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
Fluorid	60	150	40
Sulfat	10 000	20 000	7 000
DOC (*)	380	800	250
TDS (**)	40 000	60 000	—

(*) Ako otpad ne zadovoljava ove vrijednosti za DOC kod vlastite pH vrijednosti, on se može ispitati kod L/S = 10 kg/l i pH vrijednosti od 7,5 – 8,0. Može se smatrati da otpad zadovoljava kriterije prihvata za DOC ako rezultat ovog ispitivanja ne prelazi 800 mg/kg (raspoloživ je nacrt metode na temelju prEN 14429).

(**) Vrijednosti za TDS mogu se koristiti umjesto vrijednosti za sulfat i klorid.

Države članice određuju kriterije za monolitni otpad kako bi osigurale razinu zaštite okoliša u skladu s gornjim graničnim vrijednostima.

2.2.3. Gipsani otpad

Neopasni materijali na bazi gipsa koji se odlažu na odlagališta neopasnog otpada smiju se odložiti isključivo u odjeljke odlagališta gdje se ne prihvaća biorazgradivi otpad. Granične vrijednosti za TOC i DOC navedene u odjeljcima 2.3.2. i 2.3.1. primjenjuju se za otpad koji se odlaže zajedno s materijalima na bazi gipsa.

2.3. Kriteriji za opasni otpad koji je prikladan za prihvata na odlagališta neopasnog otpada sukladno članku 6. točki (c) podtočki iii.

Da je otpad stabilan i nereaktivan znači da se, dugoročno gledano, ponašanje otpada pri eluiranju neće promijeniti nagore u projektnim uvjetima odlagališta ili u slučaju predvidivih nezgoda:

- u samome otpadu (primjerice biodegradacijom),
- pod utjecajem dugoročnih uvjeta okoline (primjerice voda, zrak, temperatura, mehanička ograničenja),
- pod utjecajem drugih otpada (uključujući otpadne proizvode kao što je procjedna voda i plin).

2.3.1. Granične vrijednosti parametara eluata otpada

Za zrnati opasni otpad koji je prikladan za prihvata na odlagališta neopasnog otpada vrijede sljedeće granične vrijednosti parametara eluata otpada, izračunane kod L/S = 2 l/kg i 10 l/kg za ukupnu ispuštenu količinu i izravno izražene u mg/l za C₀ (prvi eluat perkolacijskog ispitivanja kod L/S = 0,1 l/kg). Zrnati otpad obuhvaća sav otpad koji nije monolitni. Države članice određuju koje se metode ispitivanja i granične vrijednosti primjenjuju.

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
As	0,4	2	0,3
Ba	30	100	20
Cd	0,6	1	0,3
Cr ukupni	4	10	2,5

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
Cu	25	50	30
Hg	0,05	0,2	0,03
Mo	5	10	3,5
Ni	5	10	3
Pb	5	10	3
Sb	0,2	0,7	0,15
Se	0,3	0,5	0,2
Zn	25	50	15
Klorid	10 000	15 000	8 500
Fluorid	60	150	40
Sulfat	10 000	20 000	7 000
DOC (*)	380	800	250
TDS (**)	40 000	60 000	—

(*) Ako otpad ne zadovoljava ove vrijednosti za DOC kod vlastite pH vrijednosti, on se može ispitati kod L/S = 10 kg/l i pH vrijednosti od 7,5 – 8,0. Može se smatrati da otpad zadovoljava kriterije prihvata za DOC ako rezultat ovog ispitivanja ne prelazi 800 mg/kg (raspoloživ je nacrt metode na temelju prEN 14429).

(**) Vrijednosti za TDS mogu se koristiti umjesto vrijednosti za sulfat i klorid.

Države članice određuju kriterije za monolitni otpad kako bi osigurale razinu zaštite okoliša u skladu s gornjim graničnim vrijednostima.

2.3.2. Drugi kriteriji

Uz granične vrijednosti parametara eluata otpada iz odjeljka 2.3.1., zrnati otpad mora zadovoljiti sljedeće dodatne kriterije:

Parametar	Vrijednost
TOC (ukupni organski ugljik)	5 % (*)
pH	najmanje 6
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	utvrđuje se naknadno

(*) Ako se ne postigne ova vrijednost, nadležno tijelo može dopustiti višu graničnu vrijednost, pod uvjetom da je postignuta vrijednost za DOC od 800 mg/kg kod L/S = 10 l/kg bilo kod vlastite pH vrijednosti materijala ili kod pH vrijednosti između 7,5 i 8,0.

Države članice određuju kriterije kojima se otpadu osiguravaju dovoljna fizička stabilnost i nosivost.

Države članice određuju kriterije kojima se osigurava da opasni monolitni otpad koji se prihvaća na odlagališta neopasnog otpada bude stabilan i nereaktivan.

2.3.3. *Azbestni otpad*

Građevinski materijali koji sadrže azbest i drugi prikladni azbestni otpad mogu se odložiti na odlagalište neopasnog otpada bez ispitivanja u skladu s člankom 6. točkom (c) podtočkom iii. Direktive o odlagalištima.

Odlagališta koja primaju građevinske materijale koji sadrže azbest i drugi prikladni azbestni otpad moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- otpad ne sadrži druge opasne tvari osim vezanog azbesta odnosno azbestnih vlakana povezanih vezivom ili zapakiranih u plastiku,
- odlagalište prihvaća samo građevinski materijal koji sadrži azbest i drugi prikladni azbestni otpad. Taj se otpad može odložiti i u zasebni odjeljak odlagališta neopasnog otpada ako je taj odjeljak dovoljno dobro odijeljen od ostatka odlagališta,
- kako bi se izbjeglo oslobađanje vlakana, područje s odloženim otpadom se svakodnevno te prije svakog postupka zbijanja prekriva odgovarajućim materijalom, a ako otpad nije pakiran i redovito se prska vodom,
- na odlagalište/odlagališno polje se stavlja brtveni sloj kako bi se izbjeglo raspršivanje vlakana,
- na odlagalištu/odlagališnom polju se ne obavljaju nikakvi radovi koji bi mogli dovesti do oslobađanja vlakana (npr. bušenje rupa),
- nakon zatvaranja, čuva se plan odlagališta/odjeljka s naznačenim lokacijama gdje je odložen azbestni otpad,
- poduzimaju se potrebne mjere kako bi se ograničile moguće uporabe zemljišta nakon zatvaranja odlagališta i tako izbjeglo da ljudi dođu u dodir s otpadom.

U slučaju odlagališta koja primaju samo građevinski materijal koji sadrži azbest moguće je smanjiti zahtjeve iz Priloga I. točaka 3.2. i 3.3. Direktive o odlagalištima, pod uvjetom da su ispunjeni gornji zahtjevi.

2.4. **Kriteriji za otpad koji je prikladan za prihvrat na odlagališta opasnog otpada**2.4.1. *Granične vrijednosti parametara eluata otpada*

Za zrnati otpad koji je prikladan za prihvrat na odlagališta opasnog otpada vrijede sljedeće granične vrijednosti parametara eluata otpada, izračunane na temelju $L/S = 2$ l/kg i 10 l/kg za ukupnu ispuštenu količinu i izravno izražene u mg/l za C_0 (prvi eluat perkolacijskog ispitivanja kod $L/S = 0,1$ l/kg). Zrnati otpad uključuje sav otpad koji nije monolitni. Države članice određuju koje se metode ispitivanja i granične vrijednosti primjenjuju.

Parametar	$L/S = 2$ l/kg	$L/S = 10$ l/kg	C_0 (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
As	6	25	3
Ba	100	300	60
Cd	3	5	1,7
Cr ukupni	25	70	15
Cu	50	100	60
Hg	0,5	2	0,3
Mo	20	30	10
Ni	20	40	12
Pb	25	50	15

Parametar	L/S = 2 l/kg	L/S = 10 l/kg	C ₀ (perkolacijsko ispitivanje)
	mg/kg suhe tvari	mg/kg suhe tvari	mg/l
Sb	2	5	1
Se	4	7	3
Zn	90	200	60
Klorid	17 000	25 000	15 000
Fluorid	200	500	120
Sulfat	25 000	50 000	17 000
DOC (*)	480	1 000	320
TDS (**)	70 000	100 000	—

(*) Ako otpad ne zadovoljava ove vrijednosti za DOC kod vlastite pH vrijednosti, on se može ispitati kod L/S = 10 kg/l i pH vrijednosti od 7,5 – 8,0. Može se smatrati da otpad zadovoljava kriterije prihvata za DOC ako rezultat ovog ispitivanja ne prelazi 1 000 mg/kg (raspoloživ je nacrt metode na temelju prEN 14429).

(**) Vrijednosti za TDS mogu se koristiti umjesto vrijednosti za sulfat i klorid.

Države članice određuju kriterije za monolitni otpad kako bi osigurale razinu zaštite okoliša u skladu s gornjim graničnim vrijednostima.

2.4.2. Drugi kriteriji

Uz granične vrijednosti parametara eluata otpada iz odjeljka 2.4.1., opasni otpad mora zadovoljiti sljedeće dodatne kriterije:

Parametar	Vrijednost
Gubitak žarenjem (LOI) (*)	10 %
TOC (*)	6 % (**)
Kapacitet neutralizacije kiselina (ANC)	utvrđuju se naknadno

(*) Treba koristiti LOI ili TOC.

(**) Ako se ova vrijednost ne postigne, nadležno tijelo može dopustiti višu graničnu vrijednost, pod uvjetom da je postignuta vrijednost za DOC od 1 000 mg/kg kod L/S = 10 l/kg bilo kod vlastite pH vrijednosti materijala ili kod pH vrijednosti između 7,5 i 8,0.

2.5. Kriteriji za podzemno odlaganje

Za prihvata otpada na lokacijama za podzemno odlaganje, za svaku lokaciju treba obaviti posebnu ocjenu sigurnosti kako je utvrđeno u Prilogu A. Otpad se može prihvatiti samo ako je to u skladu sa ocjenom sigurnosti za pojedinu lokaciju.

Na lokacijama za podzemno odlaganje inertnog otpada može se prihvatiti samo otpad koji ispunjava kriterije iz odjeljka 2.1.

Na lokacijama za podzemno odlaganje neopasnog otpada može se prihvatiti samo otpad koji ispunjava kriterije iz odjeljka 2.2. odnosno 2.3.

Otpad se može prihvatiti na lokaciju za podzemno odlaganje opasnog otpada samo ako je to u skladu sa ocjenom sigurnosti za tu lokaciju. U tom se slučaju ne primjenjuju kriteriji iz odjeljka 2.4. Ipak, otpad mora proći postupak prihvata utvrđen u odjeljku 1.

3. METODE UZORKOVANJA I ISPITIVANJA

Uzorkovanje i ispitivanje za potrebe osnovne karakterizacije te provjeru sukladnosti obavljaju neovisne i kvalificirane osobe i institucije. Laboratoriji moraju dokazati da posjeduju iskustvo u ispitivanju i analizi otpada i da raspolažu učinkovitim sustavom osiguranja kvalitete.

Države članice mogu odlučiti da:

1. uzorkovanje obavljaju proizvođači otpada odnosno operateri odlagališta pod uvjetom da se primjerenim mjerama nadzora putem neovisnih i kvalificiranih osoba ili institucija osigura ostvarivanje ciljeva ove Odluke;
2. ispitivanje otpada obavljaju proizvođači otpada odnosno operateri odlagališta ako su uspostavili odgovarajući sustav osiguranja kvalitete koji uključuje redovite provjere putem neovisnih osoba/institucija.

Dok norma CEN ne postane raspoloživa kao službena europska norma, države članice koriste nacionalne norme ili postupke odnosno nacrt norme CEN kada on dobije status nacrta norme (prEN).

Koriste se sljedeće metode:

Uzorkovanje

Kod uzorkovanja otpada – za potrebe osnovne karakterizacije, provjere sukladnosti i provjere na licu mjesta – treba izraditi plan uzorkovanja u skladu s dijelom 1. norme za uzorkovanje trenutačno u izradi kod CEN-a.

Opća svojstva otpada

EN 13137	Određivanje ukupnog organskog ugljika (TOC) u otpadu, mulju i sedimentima
prEN 14346	Utvrđivanje sadržaja suhe tvari određivanjem suhog ostatka ili sadržaja vode

Ispitivanje ponašanja pri eluiranju

prEN 14405	Ispitivanje ponašanja pri eluiranju – Perkolacijsko ispitivanje (perkolacijsko ispitivanje za anorganske sastojke)
EN 12457/1-4	Eluiranje – Provjera sukladnosti eluiranja zrnatog otpadnog materijala i muljeva:
dio 1.:	L/S = 2 l/kg, veličina čestica < 4 mm
dio 2.:	L/S = 10 l/kg, veličina čestica < 4 mm
dio 3.:	L/S = 2 l/kg i 8 l/kg, veličina čestica < 4 mm
dio 4.:	L/S = 10 l/kg, veličina čestica < 10 mm

Digestija sirovog otpada

EN 13657	Digestija zlatotopkom za naknadno određivanje topivih elemenata (djelomična digestija krutog otpada prije elementarne analize, kod koje se ne oštećuje silikatna matrika)
EN 13656	Mikrovalna digestija smjesom fluorovodične (HF), dušične (HNO ₃) i klorovodične (HCl) kiselina radi određivanja elemenata (potpuna digestija krutog otpada prije elementarne analize)

Analiza

ENV 12506	Analiza eluata – Određivanje pH vrijednosti, As, Ba, Cd, Cl, Co, Cr, Cr(VI), Cu, Mo, Ni, NO ₂ , Pb, ukupnog S, SO ₄ , V i Zn (analiza anorganskih sastojaka krutog otpada i/ili njegovog eluata; glavni i sporedni elementi i elementi u tragovima)
ENV 13370	Analiza eluata – Određivanje amonija, adsorbilnih organskih halogena (AOX), vodljivosti, žive, fenolnog indeksa, ukupnog organskog ugljika (TOC), lakooslobađajućih cijanida i fluorida (analiza anorganskih sastojaka krutog otpada i/ili njegovog eluata (anioni))
prEN 14039	Određivanje sadržaja ugljikovodika od C10 do C40 plinskom kromatografijom

Ovaj se popis izmjenjuje kada budu raspoložive dodatne norme CEN.

Za ispitivanja i analize za koje metode CEN (još) nisu raspoložive, za korištene metode treba pribaviti odobrenje nadležnih tijela.

Dodatak A

OCJENA SIGURNOSTI ZA PRIHVAT OTPADA U PODZEMNO ODLAGALIŠTE

1. FILOZOFIJA SIGURNOSTI PODZEMNOG ODLAGANJA: SVE VRSTE

1.1. Važnost geološke barijere

Odvajanje otpada od biosfere je krajnji cilj konačnog odlaganja otpada u podzemna odlagališta. Otpad, geološka barijera, šupljine kao i sva tehnička rješenja čine sustav koji zajedno sa svim drugim tehničkim aspektima mora ispuniti odgovarajuće zahtjeve.

Zahtjevi Okvirne direktive o vodama (2000/60/EZ) mogu se ispuniti samo ako se dokaže dugoročna sigurnost postrojenja (vidjeti odjeljak 1.2.7.). U članku 11. stavku 3. točki (j) Direktive 2000/60/EZ općenito se zabranjuje izravno ispuštanje onečišćujućih tvari u podzemne vode. U članku 4. stavku 1. točki (b) podtočki i. Direktive 2000/60/EZ zahtijeva se da države članice poduzmu mjere kako bi spriječile pogoršanje stanja svih podzemnih voda.

1.2. Posebna procjena rizika za svaku lokaciju

Kod procjene rizika treba utvrditi:

- opasnost (u ovom slučaju odloženi otpad),
- prijamnike (u ovom slučaju biosfera i eventualno podzemne vode),
- putove kojima tvari iz otpada mogu dospjeti u biosferu,
- procjenu utjecaja tvari koje mogu dospjeti u biosferu.

Kriterije za prihvata u podzemno odlagalište treba odrediti, *inter alia*, na temelju analize matične stijene, koja mora potvrditi da za lokaciju nisu značajni uvjeti iz Priloga I. Direktivi o odlagalištima (uz izuzeće Priloga I. odjeljaka 2., 3., 4. i 5.).

Kriteriji za prihvata u podzemno odlagalište mogu se izraditi samo na temelju lokalnih uvjeta. Pritom treba dokazati prikladnost slojeva za izgradnju odlagališta tj. izraditi procjenu rizika propusnosti uzimajući u obzir cjelokupni sustav otpada, tehničkih rješenja i šupljina te matičnu stijenu.

Procjenu rizika postrojenja treba izraditi za fazu rada i fazu nakon zatvaranja. Na temelju tih procjena mogu se utvrditi potrebne mjere kontrole i sigurnosne mjere te izraditi kriteriji prihvata.

Potrebno je izraditi cjelovitu analizu uspješnosti koja obuhvaća sljedeće komponente:

1. geološka procjena;
2. geomehanička procjena;
3. hidrogeološka procjena;
4. geokemijska procjena;
5. procjena utjecaja na biosferu;
6. procjena faze rada;
7. procjena dugoročnog utjecaja;
8. procjena utjecaja na sve površinske objekte na lokaciji.

1.2.1. Geološka procjena

Potrebno je provesti temeljito istraživanje odnosno poznavati geološke uvjete lokacije. To uključuje istraživanja i analize vrsta stijena, tla i topografije. Geološkom procjenom treba dokazati prikladnost lokacije za podzemno odlaganje. U procjenu treba uključiti položaj, učestalost i strukturu svih lomova odnosno pukotina u okolnim geološkim slojevima te potencijalni utjecaj seizmičke aktivnosti na te strukture. Treba razmotriti alternativne lokacije.

1.2.2. Geomehanička procjena

Stabilnost podzemnih prostora treba dokazati odgovarajućim ispitivanjima i prognozama. Kod procjene treba uzeti u obzir odloženi otpad. Procese treba sustavno analizirati i dokumentirati.

Potrebno je dokazati:

1. da se za vrijeme i nakon nastanka podzemnih prostora ne očekuje nikakva značajna defamacija u samom prostoru niti na površini tla koja bi mogla narušiti funkciju podzemnog odlagališta odnosno omogućiti prolaz do biosfere;
2. da je nosivost podzemnog prostora dovoljna da ne dođe do urušavanja za vrijeme rada;
3. da odloženi materijal posjeduje potrebnu stabilnost s obzirom na geomehanička svojstva matične stijene.

1.2.3. Hidrogeološka procjena

Potrebno je provesti temeljito istraživanje vodenih svojstava kako bi se procijenili tokovi podzemnih voda u okolnim slojevima na temelju podataka o hidrauličkoj provodnosti masa stijena, pukotina i vodnih gradijenata.

1.2.4. Geokemijska procjena

Potrebno je provesti temeljito ispitivanje sastava stijene i podzemnih voda kako bi se procijenio trenutni sastav podzemnih voda i njegove moguće promjene tijekom vremena, vrsta i količina minerala koje ispunjavaju lomove kao i kvantitativni mineraloški opis matične stijene. Treba procijeniti utjecaj promjenljivosti na geokemijski sustav.

1.2.5. Procjena utjecaja na biosferu

Potrebno je istražiti biosferu na koju bi moglo utjecati podzemno odlaganje. Treba izraditi analizu polaznog stanja radi definiranja lokalnih razina odgovarajućih tvari u prirodnom okolišu.

1.2.6. Procjena faze rada

Analizom treba dokazati sljedeće za fazu rada:

1. stabilnost podzemnih prostora, kako je navedeno u odjeljku 1.2.2.;
2. da nema neprihvatljivih rizika da otpad pronađe put do biosfere;
3. da nema neprihvatljivih rizika koji bi utjecali na rad objekta.

Kod dokazivanja sigurnosti rada treba provesti sustavnu analizu rada objekta na temelju konkretnih podataka o popisu otpada i upravljanju objektom te plana rada. Pritom treba pokazati da između otpada i stijene neće doći ni do kakvih kemijskih i fizikalnih reakcija koje bi mogle narušiti čvrstoću i nepropusnost stijene i ugroziti samo odlaganje. Stoga uz otpad koji je zabranjen člankom 5. stavkom 3. Direktive o odlagalištima ne treba prihvaćati otpad koji je sklon samozapaljenju u uvjetima odlaganja (temperatura, vlaga), plinovite proizvode, hlapljivi otpad niti otpad koji potječe iz neidentificiranih mješavina.

Treba utvrditi događaje koji bi mogli dovesti do probijanja puta od otpada do biosfere u fazi rada. Također je potrebno rezimirati različite vrste potencijalnih operativnih rizika po pojedinim kategorijama. Treba ocijeniti njihove moguće učinke. Pritom treba pokazati da ne postoji nikakav neprihvatljivi rizik koji bi mogao narušiti nepropusnost odlagališta. Treba predvidjeti mjere u slučaju izvanrednih događaja.

1.2.7. Procjena dugoročnog utjecaja

Kako bi se ispunili ciljevi održivog odlaganja, procjenu rizika treba izraditi na dugoročnoj osnovi. Treba se uvjeriti da ni u dugoročnom razdoblju nakon zatvaranja podzemnog odlagališta neće doći do probijanja putova od otpada do biosfere.

Treba izraditi dugoročnu kvantitativnu procjenu pregrada na lokaciji podzemnog odlagališta (npr. kvaliteta otpada, tehnička rješenja, punjenje i brtvljenje jama i bušotina), ponašanja matične stijene, okolnih slojeva i preopterećenja te dati odgovarajuću ocjenu na temelju podataka za konkretnu lokaciju ili dovoljno predostrožnih pretpostavki. Pritom treba uzeti u obzir geokemijske i geohidrološke uvjete, kao što je protok podzemne vode (vidjeti odjeljke 1.2.3. i 1.2.4.), učinkovitost pregrada, prirodno trošenje te cijeđenje odloženog otpada.

Dugoročnu sigurnost podzemnog odlagališta treba dokazati ocjenom sigurnosti koja se sastoji od opisa početnog stanja u konkretnom trenutku (npr. trenutak zatvaranja) sa scenarijem značajnih promjena koje se očekuju tijekom geološkog vremena. Na kraju treba procijeniti posljedice ispuštanja relevantnih tvari iz podzemnog odlagališta za različite scenarije koji odražavaju moguće dugoročne promjene biosfere, geosfere i podzemnog odlagališta.

Sanduci i oplata podzemnih prostora ne treba uzimati u obzir kod procjene dugoročnih rizika odloženog otpada budući da oni imaju kratak životni vijek.

1.2.8. Procjena utjecaja površinskih prihvatnih objekata

Iako je otpad preuzet na lokaciji namijenjen odlaganju ispod površine, on se prije nego što stigne na krajnje odredište istovaruje, ispituje, a ponekad i skladišti, na površini. Prihvatni objekti moraju biti koncipirani i vođeni tako da se spriječi štetni utjecaj na zdravlje ljudi i lokalni okoliš. One moraju zadovoljavati iste zahtjeve kao bilo koja druga građevina za prihvat otpada.

1.2.9. Procjena ostalih rizika

Otpad se u interesu zaštite radnika smije odlagati samo u podzemna odlagališta koja su sigurno odvojena od rudarskih aktivnosti. Otpad ne treba prihvatiti ako sadrži ili bi mogao proizvesti opasne tvari koje bi mogle štetno utjecati na zdravlje ljudi, npr. patogene klice zaraznih bolesti.

2. KRITERIJI ZA PRIHVAT U PODZEMNO ODLAGALIŠTE: SVE VRSTE

2.1. Izuzeti otpad

U svjetlu odjeljaka 1.2.1. do 1.2.8., otpad kod kojeg nakon odlaganja može doći do neželjenih fizikalnih, kemijskih ili bioloških promjena ne smije se odlagati u podzemna odlagališta. To uključuje:

- (a) otpad iz članka 5. stavka 3. Direktive o odlagalištima;
- (b) otpad i pripadajuće spremnike koji bi u uvjetima skladištenja mogli reagirati s vodom ili matičnom stijenom i dovesti do:
 - promjene volumena,
 - stvaranja samozapaljivih, toksičnih ili eksplozivnih tvari ili plinova, ili
 - bilo koje druge reakcije koja bi mogla ugroziti sigurnost rada i/ili cjelovitost pregrade.
- Treba definirati otpad kod kojeg bi moglo doći do uzajamnih reakcija i klasificirati ga u grupe kompatibilnosti; različite grupe kompatibilnosti treba u skladištu fizički odvojiti;
- (c) otpad koji je biorazgradiv;
- (d) otpad nadražujućeg mirisa;
- (e) otpad koji može stvoriti toksičnu ili eksplozivnu smjesu plina i zraka. Ovo se posebno odnosi na otpad koji:
 - stvara koncentracije toksičnih plinova zbog parcijalnih tlakova svojih parametara,
 - kada je zasićen u spremniku stvara koncentracije više od 10 % koncentracije koja odgovara donjoj granici eksplozivnosti;
- (f) otpad koji nije dovoljno stabilan s obzirom na geomehaničke uvjete;
- (g) otpad koji je samozapaljiv ili sklon samozapaljenju u uvjetima skladištenja, plinovite proizvode, hlapljivi otpad, otpad koji potječe iz neidentificiranih mješavina;
- (h) otpad koji sadrži ili bi mogao stvoriti patogene klice zaraznih bolesti (kao što je predviđeno u članku 5. stavku 3. točki (c) Direktive o odlagalištima).

2.2. Popisi otpada koji je prikladan za podzemno odlaganje

Inertni otpad te opasni i neopasni otpad koji nisu isključeni temeljem odjeljaka 2.1. i 2.2. mogu biti prikladni za podzemno odlaganje.

Države članice mogu sastaviti popise otpada koji je prikladan za prihvata u podzemna odlagališta prema kategorijama iz članka 4. Direktive o odlagalištima.

2.3. Posebna procjena rizika za svaku lokaciju

Prihvata otpada na pojedinu lokaciju podliježe posebnoj procjeni rizika za tu lokaciju.

U posebnim procjenama rizika za otpad koji se prihvaća u podzemno odlagalište, koje su opisane u odjeljku 1.2., treba dokazati da je stupanj odvojenosti od biosfere prihvatljiv. U uvjetima skladištenja moraju biti ispunjeni odgovarajući kriteriji.

2.4. Uvjeti prihvata

Otpad se može odložiti u podzemno odlagalište samo ako je ono sigurno odvojeno od rudarskih aktivnosti.

Treba definirati otpad kod kojeg bi moglo doći do uzajamnih reakcija i klasificirati ga u grupe kompatibilnosti; različite grupe kompatibilnosti treba u skladištu fizički odvojiti.

3. DODATNA RAZMATRANJA: RUDNICI SOLI

3.1. Važnost geološke barijere

U filozofiji sigurnosti za rudnike soli stijena koja okružuje otpad ima dvostruku ulogu:

- djeluje kao matična stijena u kojoj je kapsuliran otpad,
- djeluje zajedno s nepropusnim slojevima stijene koji su položeni ispod i iznad nje (npr. anhidrit) kao geološka barijera koja treba spriječiti da podzemna voda ulazi u odlagalište te prema potrebi učinkovito sprečava istjecanje tekućina i plinova s područja s odloženim otpadom. Ako je geološka barijera probijena jamama ili bušotinama, njih treba za vrijeme rada podzemnog odlagališta zabrtviti kako bi ih se osiguralo od ulaska vode, a nakon prestanka rada ih treba hermetički zatvoriti. Ako se vađenje minerala nastavlja i nakon prestanka rada odlagališta, područje s odloženim otpadom treba zatvoriti vodonepropusnom pregradom koju treba postaviti u skladu s izračunanim hidrauličkim tlakom na odgovarajućoj dubini, tako da voda koja ulazi u rudnik ne može prodrijeti do područja s odloženim otpadom,
- smatra se da u rudnicima soli sol osigurava potpunu nepropusnost. Otpad će doći u dodir s biosferom samo u slučaju izvanrednog događaja ili događaja u geološkom vremenu kao što je pomicanje tla ili erozija (npr. u vezi s podizanjem razine mora). Nije vjerojatno da će se otpad promijeniti za vrijeme odlaganja, ali treba uzeti u obzir posljedice takvih događaja.

3.2. Procjena dugoročnih utjecaja

Kod dokazivanja dugoročne sigurnosti podzemnog odlaganja u slanoj stijeni tu stijenu u načelu treba odrediti kao pregradu. Slana stijena ispunjava zahtjev nepropusnosti za plinove i tekućine, zahtjev mogućnosti obavijanja otpada (zbog svoga konvergentnog ponašanja) i sposobnosti da otpad nakon završetka procesa transformacije potpuno zatvori.

Prema tomu, konvergentno ponašanje slane stijene nije suprotno zahtjevu stabilnosti podzemnih prostora u fazi rada. Stabilnost je važna kako bi se zajamčila sigurnost za vrijeme rada te kako bi se trajno održala cjelovitost geološke barijere i osigurala stalna zaštita biosfere. Otpad treba trajno odvojiti od biosfere. Kontrolirano tonjenje pokrova i druge štete koje mogu dugoročno nastati prihvatljive su samo ako se može dokazati da u slučaju transformacija neće doći do lomova, da će se održati cjelovitost geološke barijere i da se neće stvoriti putovi kojima bi voda mogla doći u dodir s otpadom odnosno kojima bi otpad ili njegovi parametri mogli dospjeti u biosferu.

4. DODATNA RAZMATRANJA: TVRDA STIJENA

Ovdje se dubinsko skladištenje u tvrdoj stijeni definira kao podzemno odlaganje na dubini od nekoliko stotina metara, s time da tvrda stijena obuhvaća različite magmatske stijene npr. granit ili gnajs, a može uključivati i sedimentne stijene npr. vapnenac i pješčenjak.

4.1. Filozofija sigurnosti

Dubinsko odlaganje u tvrdoj stijeni je izvediv način da se izbjegne opterećenje budućih generacija odgovornošću za otpad, budući da je odlagalište zamišljeno kao pasivno, bez potrebe za održavanjem. Nadalje, njegova konstrukcija ne bi smjela onemogućavati uporabu otpada niti poduzimanje korektivnih mjera u budućnosti. Odlagalište treba biti koncipirano tako da negativni utjecaji na okoliš odnosno obveze koje proizlaze iz postupaka današnje generacije ne idu na teret budućih generacija.

Glavni pojam filozofije sigurnosti podzemnog odlaganja otpada je odvajanje otpada od biosfere te prirodno razrjeđenje svih onečišćujućih tvari koje se oslobađaju iz otpada. Kod određenih vrsta opasnih tvari i otpada prepoznata je potreba za dugoročnijom zaštitom društva i okoliša od stalne izloženosti. Dugoročnija zaštita podrazumijeva razdoblje od nekoliko tisuća godina. Takva se razina zaštite može postići dubinskim odlaganjem u tvrdoj stijeni. Dubinsko odlagalište otpada u tvrdoj stijeni može se smjestiti u bivše rudnike u kojima se više ne obavlja rudarska djelatnost ili u novi objekt za odlaganje.

U slučaju odlaganja u tvrdoj stijeni nije moguće postići potpunu nepropusnost. U tom slučaju podzemno odlagalište treba koncipirati tako da prirodna sposobnost razrjeđenja onečišćujućih tvari koju posjeduju okolni slojevi u toj mjeri umanju njihov utjecaj da oni ne mogu imati ireverzibilne negativne utjecaje na okoliš. To znači da će prihvatljivost emisija iz takvog objekta ovisiti o sposobnosti bližeg okoliša da razrijedi i razgradi onečišćavala.

Zahtjevi Okvirne direktive EU o vodama (2000/60/EZ) mogu se ispuniti samo ako se dokaže dugoročna sigurnost postrojenja (vidjeti odjeljak 1.2.7.). Kod procjene učinkovitosti sustava dubinskog odlaganja treba sagledati sve aspekte cjeline i uzeti u obzir skladno funkcioniranje različitih dijelova sustava. Kod dubinskih odlagališta u tvrdoj stijeni odlagalište se nalazi ispod razine podzemne vode. U članku 11. stavku 3. točki (j) općenito je zabranjeno izravno ispuštanje onečišćujućih tvari u podzemne vode. U članku 4. stavku 1. točki (b) podtočki i. Direktive se zahtijeva da države članice poduzmu mjere kako bi spriječile pogoršanje stanja svih podzemnih voda. Za dubinsko odlagalište u tvrdoj stijeni ovaj zahtjev znači da nikakve opasne tvari ispuštene iz odlagališta ne smiju dospjeti u biosferu (uključujući gornje dijelove sustava podzemnih voda koji su dostupni biosferi) u količinama odnosno koncentracijama koje će proizvesti štetne utjecaje. Stoga treba ispitati vodene tokove u biosferu i iz biosfere. Treba procijeniti promjenljivost geohidrauličkog sustava.

Kod dubinskog skladištenja u tvrdoj stijeni može doći do stvaranja plinova zbog dugoročnog kvarenja otpada, ambalaže i dijelova objekta. Prema tomu, ovo treba uzeti u obzir kod projektiranja objekata za dubinsko odlaganje u tvrdoj stijeni.

Dodatak B

PREGLED MOGUĆNOSTI ODLAGANJA OTPADA PREDVIĐENIH DIREKTIVOM O ODLAGALIŠTIMA**Uvod**

Na slici 1. nalazi se pregled mogućnosti odlaganja otpada koje su predviđene Direktivom o odlagalištima, zajedno s primjerima potkategorija glavnih kategorija odlagališta. Polazna točka (gornji lijevi ugao) je otpad koji se odlaže. U skladu s člankom 6. točkom (a) Direktive o odlagalištima, većinu je otpada prije odlaganja potrebno na određeni način obraditi. Opća definicija „obrade“ je razmjerno široka i u velikoj mjeri ostavljena nadležnim tijelima država članica. Polazi se od pretpostavke da otpad ne pripada niti jednoj kategoriji iz članka 5. stavka 3. Direktive o odlagalištima.

Odlagalište inertnog otpada

Prvo se postavlja pitanje treba li otpad klasificirati kao opasan otpad ili ne. Ako otpad nije opasan (u skladu s Direktivom o opasnom otpadu (91/689/EZ) i aktualnim popisom otpada), sljedeće pitanje bi bilo je li otpad inertan. Ako otpad zadovoljava kriterije za otpad koji se odlaže na odlagališta inertnog otpada (kategorija A, vidjeti sliku 1. i tablicu 1.), on se može odložiti na odlagalište inertnog otpada.

Inertni otpad se osim toga može odložiti na odlagalište neopasnog otpada pod uvjetom da ispunjava odgovarajuće kriterije (koje bi u pravilu trebao ispunjavati).

Odlagalište neopasnog otpada i odgovarajuće potkategorije

Ako otpad nije opasan niti inertan, znači da je neopasan i treba ga odložiti na odlagalište neopasnog otpada. Države članice mogu definirati potkategorije odlagališta neopasnog otpada u skladu s nacionalnim strategijama gospodarenja otpadom, s time da pritom moraju ispuniti zahtjeve Direktive o odlagalištima. Na slici 1. prikazane su tri glavne potkategorije odlagališta neopasnog otpada: odlagalište anorganskog otpada s niskim sadržajem organskih/biorazgradivih materijala (B1), odlagalište organskog otpada (B2) i odlagalište miješanog neopasnog otpada sa značajnim sadržajem organskih/biorazgradivih i anorganskih materijala. Odlagališta kategorije B1 mogu se dalje podijeliti na odlagališta otpada koji ne zadovoljavaju kriterije za anorganski neopasni otpad koji se može odložiti zajedno sa stabilnim nereaktivnim opasnim otpadom utvrđenim u odjeljku 2.2.2. (B1a) i odlagališta za otpad koji zadovoljava te kriterije (B1b). Odlagališta kategorije B2 mogu se primjerice dalje podijeliti na bioreaktorska odlagališta i odlagališta za manje reaktivni biološki obrađeni otpad. Države članice koje to žele mogu predvidjeti daljnje podjele odlagališta neopasnog otpada, a unutar svake potkategorije mogu definirati specijalizirana odlagališta i odlagališta za stvrdnuti/monolitni otpad (vidjeti bilješku ispod tablice 1.). Države članice mogu izraditi nacionalne kriterije prihvata kako bi osigurale pravilnu klasifikaciju neopasnog otpada po potkategorijama odlagališta neopasnog otpada. Ako država članica ne želi uvesti dodatne potkategorije odlagališta neopasnog otpada, sav se neopasni otpad (naravno, podložno odredbama članka 3. i 5. Direktive o odlagalištima) može odložiti na odlagalište za miješani neopasni otpad (kategorija B3).

Odlaganje stabilnog nereaktivnog opasnog otpada na odlagalištu neopasnog otpada

Ako je otpad opasan (u skladu s Direktivom 91/689/EZ i aktualnim popisom otpada), on se može obraditi kako bi zadovoljio kriterije za odlaganje stabilnog nereaktivnog opasnog otpada u odjeljke odlagališta neopasnog otpada u kojima se odlaže anorganski otpad s niskim sadržajem organskih/biorazgradivih materijala koji zadovoljava kriterije iz odjeljka 2.2.2. (kategorija B1b). Otpad može biti zrnat (kemijski stabiliziran) ili stvrdnut/monolitan.

Odlagalište opasnog otpada

Ako opasni otpad ne zadovoljava kriterije za odlaganje na odlagalište kategorije B1b odnosno u odjeljak za neopasni otpad, postavlja se pitanje zadovoljava li kriterije za prihvata na odlagalište opasnog otpada (kategorija C). Ako otpad zadovoljava te kriterije, on se može odložiti na odlagalište opasnog otpada.

Ako otpad ne zadovoljava kriterije za prihvata na odlagalište opasnog otpada, on se može podvrgnuti daljnjoj obradi i ponovno ispitati prema istim kriterijima; ovaj se postupak može ponavljati sve dok kriteriji ne budu zadovoljeni.

Podzemno odlaganje

Otpad se osim toga može ispitati prema kriterijima za podzemno odlaganje. Ako otpad zadovoljava te kriterije, on se može odložiti u podzemno odlagalište za opasni otpad (odlagalište kategorije D_{HAZ}). Ako kriteriji za podzemno odlaganje nisu zadovoljeni, otpad se može podvrgnuti daljnjoj obradi i ponovno ispitati.

Iako je podzemno odlaganje obično rezervirano za posebno opasni otpad, ova se potkategorija u načelu može koristiti i za inertni otpad (kategorija D_{INERT}) i neopasni otpad (kategorija D_{NON-HAZ}).

Tablica 1.

Pregled kategorija odlagališta i primjeri potkategorija

Kategorija odlagališta	Glavne potkategorije (podzemna odlagališta, specijalizirana odlagališta i odlagališta za stvrdnuti/monolitni (*) otpad koji se može prihvatiti na odlagališta svih kategorija)	ID	Kriteriji prihvata
Odlagalište inertnog otpada	Odlagalište koje prihvaća inertni otpad	A	Kriteriji za ponašanje pri eluiranju i sadržaj organskih sastojaka određuju su na razini EU-a (odjeljak 2.1.2.). Kriteriji u pogledu sadržaja anorganskih parametara mogu se odrediti na razini države članice
Odlagalište neopasnog otpada	Odlagalište anorganskog neopasnog otpada s niskim sadržajem organske/bio-razgradive tvari, na koje se odlažu otpad koji ne zadovoljava kriterije iz odjeljka 2.2.2. za anorganski neopasni otpad koji se može odložiti zajedno sa stabilnim nereaktivnim opasnim otpadom	B1a	Kriteriji za ponašanje pri eluiranju i ukupni sadržaj se ne određuju na razini EU-a
	Odlagalište anorganskog neopasnog otpada s niskim sadržajem organske/bio-razgradive tvari	B1b	Kriteriji za ponašanje pri eluiranju i sadržaj organskih tvari (TOC) te druga svojstva određuju se na razini EU-a, zajedno za zrnati neopasni otpad i stabilni nereaktivni opasni otpad (odjeljak 2.2.). Dodatne kriterije u pogledu stabilnosti nereaktivnog opasnog otpada treba odrediti na razini države članice. Kriterije za monolitni otpad treba odrediti na razini države članice
	Odlagalište organskog neopasnog otpada	B2	Kriteriji za ponašanje pri eluiranju i ukupni sadržaj se ne određuju na razini EU-a
	Odlagalište miješanog neopasnog otpada sa značajnim sadržajem organskog/bio-razgradivog i anorganskog otpada	B3	Kriteriji za ponašanje pri izluživanju i ukupni sadržaj se ne određuju na razini EU-a
Odlagalište opasnog otpada	Površinsko odlagalište opasnog otpada	C	Kriteriji za ponašanje pri eluiranju za zrnati opasni otpad i ukupni sadržaj određenih parametara utvrđeni su na razini EU-a (odjeljak 2.4.). Kriterije za monolitni otpad treba odrediti na razini države članice. Dodatni kriteriji u pogledu sadržaja onečišćujućih tvari mogu se odrediti na razini države članice
	Podzemno odlagalište	D _{HAZ}	Posebni zahtjevi na razini EU-a navedeni su u Prilogu A

(*) Potkategorije monolitnog otpada relevantne su samo za B1, C i D_{HAZ} te eventualno A.

32003L0033

L 152/16

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

20.6.2003.

DIREKTIVA 2003/33/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 26. svibnja 2003.****o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 47. stavak 2. i članke 55. i 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Postoje razlike u zakonima i drugim propisima država članica o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda. To oglašavanje i sponzorstvo u nekim slučajevima prelazi granice država članica ili uključuje događaje koji su organizirani na međunarodnoj razini i pripada aktivnostima na koje se primjenjuje članak 49. Ugovora. Razlike u nacionalnim zakonodavstvima mogu dovesti do sve većih prepreka u slobodnom kretanju, između država članica, proizvoda ili usluga koji služe kao potpora tom oglašavanju i sponzorstvu. U primjeru oglašavanja u tiskovnim medijima već su se pojavile neke prepreke. U slučaju sponzorstva mogu se povećati slučajevi narušavanja tržišnog natjecanja, a već su primijećeni u organizaciji nekih sportskih i kulturnih događaja od većeg značenja.
- (2) Te bi prepreke trebalo ukloniti i, u tu svrhu, u određenim slučajevima trebalo bi uskladiti pravila koja se odnose na oglašavanje i sponzorstvo duhanskih proizvoda. Posebno treba odrediti mjeru u kojoj je dopušteno oglašavanje duhana u nekim kategorijama publikacija.
- (3) Članak 95. stavak 3. Ugovora zahtijeva od Komisije da svoje prijedloge za uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta u pogledu zdravlja temelji na visokoj razini zaštite.

U granicama svojih ovlasti, Europski parlament i Vijeće također teže tom cilju. Zakonodavstvo država članica, koje treba uskladiti, namijenjeno je zaštititi javnog zdravlja putem uređivanja promidžbe duhana, proizvoda koji stvara ovisnost i koji je svake godine odgovoran za preko pola milijuna smrti u Zajednici, izbjegavajući na taj način situaciju u kojoj mladi ljudi zbog te promidžbe počinju pušiti vrlo rano te postaju ovisni.

- (4) Opticaj publikacija poput periodičnih publikacija, novina i časopisa na unutarnjem tržištu podložan je znatnom riziku u vezi prepreka slobodnom kretanju kao posljedica zakona i drugih propisa država članica koji zabranjuju ili uređuju oglašavanje duhana u tim medijima. Radi osiguranja slobodnog opticaja svih tih medija na unutarnjem tržištu, potrebno je ograničiti oglašavanje duhana na časopise ili periodične publikacije koje nisu namijenjene široj javnosti, npr. na publikacije koje su namijenjene isključivo stručnjacima u duhanskoj trgovini te publikacija koje se tiskaju i izdaju u trećim zemljama, koje nisu prvenstveno namijenjene tržištu Zajednice.
- (5) Zakoni i drugi propisi država članica koji se odnose na neke oblike sponzorstva u korist duhanskih proizvoda s prekograničnim učincima dovode do znatnog rizika narušavanja tržišnog natjecanja u toj aktivnosti na unutarnjem tržištu. Radi otklanjanja tih narušavanja, potrebno je zabraniti sponzorstvo samo u onim aktivnostima ili događajima s prekograničnim učincima, koje bi u suprotnom moglo biti sredstvo za izbjegavanje ograničenja koja vrijede za izravne oblike oglašavanja, bez uređivanja sponzorstva na isključivo nacionalnoj razini.
- (6) Uporaba usluga informacijskog društva sredstvo je za oglašavanje duhanskih proizvoda, koje raste zajedno s porastom javne potrošnje i pristupa tim uslugama. Te usluge, kao i radijsko emitiranje koje je moguće prenositi putem usluga informacijskog društva, posebno su privlačni i dostupni mladim potrošačima. Oglašavanje duhanskih proizvoda u oba navedena medija ima, već po svojoj prirodi, prekogranični karakter i treba ga urediti na razini Zajednice.
- (7) Besplatna distribucija duhanskih proizvoda podložna je ograničenjima u više država članica zbog visokog rizika stvaranja ovisnosti. Primjeri besplatne distribucije pojavili su se u okviru sponzorstva događaja s prekograničnim učincima i zato je treba zabraniti.

⁽¹⁾ SL C 270 E, 25.9.2001., str. 97.

⁽²⁾ SL C 36, 8.2.2002., str. 104.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 20. studenoga 2002. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 27. ožujka 2003.

- (8) Međunarodno primjenjivi standardi oglašavanja i sponzorstva duhanskih proizvoda predmet su pregovora za izradu Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o ograničenju duhana. Namjera je tih pregovora stvaranje obvezujućih međunarodnih pravila koja će dopunjavati pravila sadržana u ovoj Direktivi.
- (9) Komisija bi trebala sastaviti izvješće o provedbi ove Direktive. U relevantnim programima Zajednice trebalo bi predvidjeti odredbe za praćenje učinaka ove Direktive na javno zdravlje.
- (10) Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće i učinkovite korake kako bi osigurale nadzor nad provedbom mjera koje su usvojene sukladno ovoj Direktivi u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, kako je navedeno u Priopćenju Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o ulozi kazni u provedbi zakonodavstva Zajednice u području unutarnjeg tržišta i u Rezoluciji Vijeća od 29. lipnja 1995. o učinkovitoj jedinstvenoj primjeni prava Zajednice i o kaznama za nepoštovanje prava Zajednice u području unutarnjeg tržišta⁽¹⁾. Te mjere trebale bi obuhvaćati odredbe o intervenciji osoba ili organizacija s legitimnim interesom za sprečavanje aktivnosti koje nisu u skladu s ovom Direktivom.
- (11) Kazne predviđene ovom Direktivom nemaju utjecaja na ostale kazne ili pravna sredstva predviđena nacionalnim pravom.
- (12) Ova Direktiva uređuje oglašavanje duhanskih proizvoda u medijima osim televizije, tj. u tisku i u ostalim tiskovnim publikacijama, u radijskom emitiranju te u uslugama informacijskog društva. Ova Direktiva uređuje i sponzorstvo, od strane duhanskih poduzeća, radijskih programa i događaja ili aktivnosti koje uključuju, ili se održavaju u više država članica, ili na drugi način imaju prekogranične učinke, uključujući besplatnu distribuciju duhanskih proizvoda ili njihovu distribuciju po sniženim cijenama. Ostali oblici oglašavanja, kao što su neizravno oglašavanje te sponzorstvo događaja ili aktivnosti bez prekograničnog učinka, nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive. Prema Ugovoru, države članice zadržavaju nadležnost za uređivanje ovih pitanja, kako smatraju potrebnim, radi osiguravanja zaštite zdravlja ljudi.
- (13) Oglašavanje lijekova za ljude uređuje Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za ljudsku uporabu⁽²⁾. Oglašavanje proizvoda namijenjenih za uporabu pri svladavanju ovisnosti o duhanu nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive.
- (14) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje Direktivu Vijeća 89/552/EEZ od 3. listopada 1989. o koordinaciji određenih odredaba predviđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama u pogledu obavljanja djelatnosti televizijskog emitiranja⁽³⁾, koji zabranjuju sve oblike televizijskog oglašavanja cigareta i ostalih duhanskih proizvoda. Direktiva 89/552/EEZ propisuje da televizijske programe ne smiju sponzorirati poduzeća čija je glavna aktivnost proizvodnja ili prodaja cigareta i ostalih duhanskih proizvoda, ili pružati usluge čije je oglašavanje zabranjeno tom Direktivom. Direktiva 89/552/EEZ zabranjuje i trgovinu duhanskim proizvodima putem televizije.
- (15) Direktiva Vijeća 84/450/EEZ od 10. rujna 1984. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na zavaravajuće oglašavanje⁽⁴⁾ priznaje nadnacionalni značaj oglašavanja. Direktiva 2001/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih proizvoda⁽⁵⁾, sadrži odredbe o uporabi zavaravajućih natpisa na naljepnicama duhanskih proizvoda, čiji je prekogranični učinak isto tako priznat.
- (16) Direktivu 98/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda⁽⁶⁾ poništio je Sud EZ-a u predmetu C-376/98 *Savezna Republika Njemačka v Europski parlament i Vijeće Europske unije*⁽⁷⁾. Upućivanja na Direktivu 98/43/EZ stoga bi se trebalo tumačiti kao upućivanja na ovu Direktivu.

⁽²⁾ SL L 311, 28.11.2001., str. 67.

⁽³⁾ SL L 298, 17.10.1989., str. 23. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 97/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 202, 30.7.1997., str. 60.).

⁽⁴⁾ SL L 250, 19.9.1984., str. 17. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 97/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 290, 23.10.1997., str. 18.).

⁽⁵⁾ SL L 194, 18.7.2001., str. 26.

⁽⁶⁾ SL L 213, 30.7.1998., str. 9.

⁽⁷⁾ [2000] Izvješća Suda EZ-a I-8419.

⁽¹⁾ SL C 188, 22.7.1995., str. 1.

- (17) U skladu s načelom proporcionalnosti, za postizanje osnovnog cilja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, potrebno je i primjereno utvrditi pravila o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda. Ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za postizanje ciljeva u skladu s trećim stavkom članka 5. Ugovora.
- (18) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i vodi računa o načelima koje priznaje posebno Povelja Europske unije o temeljnim pravima. Ova Direktiva posebno nastoji osigurati poštovanje temeljnog prava slobode izražavanja,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Cilj je ove Direktive usklađivanje zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju duhanskih proizvoda i njihovoj promidžbi:

- (a) u tisku i ostalim tiskovnim publikacijama;
- (b) u radijskom emitiranju;
- (c) u uslugama informacijskog društva; i
- (d) putem sponzorstva, povezanog s duhanom, uključujući i besplatnu distribuciju duhanskih proizvoda.

2. Ova je Direktiva namijenjena osiguravanju slobode kretanja medija na koje se odnosi i povezanih usluga te otklanjanju prepreka pri djelovanju unutarnjeg tržišta.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „duhanski proizvodi” znači svi proizvodi izrađeni, makar djelomično od duhana, koji su namijenjeni za pušenje, šmrkanje, udisanje ili žvakanje.
- (b) „oglašavanje” znači svaki oblik komercijalnog obavješćivanja čiji je cilj ili izravan ili neizravan učinak promidžba duhanskog proizvoda;
- (c) „sponzorstvo” znači svaki oblik doprinosa, pravne ili fizičke osobe, svakom događaju, aktivnosti ili pojedincu čiji je cilj ili izravan ili neizravan učinak promidžba duhanskog proizvoda;
- (d) „usluge informacijskog društva” znači usluge u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i

Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka osiguravanja informacija u području tehničkih normi i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva ⁽¹⁾.

Članak 3.

Oglašavanje u tiskovnim medijima i usluge informacijskog društva

1. Oglašavanje u tisku i ostalim tiskovnim publikacijama dopušteno je samo u publikacijama namijenjenima isključivo stručnjacima u duhanskoj trgovini i u publikacijama koje se tiskaju i izdaju u trećim zemljama, koje nisu namijenjene prvenstveno tržištu Zajednice.

Zabranjeno je ostalo oglašavanje u tisku i u ostalim tiskovnim publikacijama.

2. Oglašavanje koje nije dopušteno u tisku i u ostalim tiskovnim publikacijama nije dopušteno ni u uslugama informacijskog društva.

Članak 4.

Radijsko oglašavanje i sponzorstvo

1. Zabranjeni su svi oblici radijskog oglašavanja duhanskih proizvoda.

2. Radijske programe ne smiju sponzorirati poduzeća čija je glavna aktivnost proizvodnja ili prodaja duhanskih proizvoda.

Članak 5.

Sponzorstvo događaja

1. Zabranjeno je sponzorstvo događaja ili aktivnosti koji uključuju ili se održavaju u više država članica, ili na drugi način imaju prekogranične učinke.

2. Zabranjuje se besplatna distribucija duhanskih proizvoda u kontekstu sponzorstva događaja spomenutih u stavku 1., čija je svrha ili izravan ili neizravan učinak promidžba duhanskih proizvoda.

Članak 6.

Izvjешće

Najkasnije do 20. lipnja 2008., Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru o provedbi ove Direktive. Uz izvješće se prilažu eventualni prijedlozi za izmjenu ove Direktive koje Komisija smatra potrebnim.

⁽¹⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ (SL L 217, 5.8.1998., str. 18.).

Članak 7.**Kazne i izvršavanje**

Države članice utvrđuju pravila o kaznama za nepoštovanje nacionalnih propisa, usvojenih prema ovoj Direktivi i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu primjenu. Predviđene kazne moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice priopćuju ta pravila Komisiji najkasnije do datuma navedenog u članku 10. te je bez odgađanja obavješćuju o svakoj naknadnoj izmjeni pravila.

Ta pravila obuhvaćaju odredbe koje jamče da osobe ili organizacije, koje u skladu s nacionalnim zakonodavstvom temelje svoj legitimni interes za sprečavanje oglašavanja, sponzorstva ili ostalih aktivnosti nespojivih s ovom Direktivom, mogu pokrenuti sudske postupke protiv takvog oglašavanja ili sponzorstva, ili mogu o takvom oglašavanju ili sponzorstvu obavijestiti upravno tijelo nadležno za odlučivanje o pritužbama ili za pokretanje odgovarajućeg sudskog postupka.

Članak 8.**Slobodno kretanje proizvoda i usluga**

Države članice ne smiju zabraniti ni ograničiti slobodno kretanje proizvoda ili usluga koje su u skladu s ovom Direktivom.

Članak 9.**Upućivanja na Direktivu 98/43/EZ**

Upućivanja na poništenu Direktivu 98/43/EZ tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu.

Članak 10.**Provedba**

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 31. srpnja 2005. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Članak 11.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 12.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. svibnja 2003.

Za Europski parlament

Predsjednik

P. COX

Za Vijeće

Predsjednik

G. DRYG

32003D0641

L 226/24

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

10.9.2003.

ODLUKA KOMISIJE**od 5. rujna 2003.****o korištenju fotografija u boji ili drugih ilustracija kao zdravstvenih upozorenja na paketima duhanskih proizvoda***(priopćena pod brojem dokumenta C(2003) 3184)***(Tekst značajan za EGP)****(2003/641/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Sporazum o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu br. 2001/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih proizvoda ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 3,

budući da:

- (1) Sukladno Direktivi 2001/37/EZ svaki jedinični paket duhanskih proizvoda, osim duhana za oralnu uporabu i drugih duhanskih proizvoda bez dima te bilo koje vanjsko pakiranje, s izuzetkom dodatnih prozirnih omota, moraju nositi opće upozorenje te dodatno upozorenje s popisa navedenog u Prilogu I. toj Direktivi.
- (2) Države članice mogu odlučiti jesu li su zdravstvena upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija potrebna na nekima ili svim paketima duhanskih proizvoda, osim duhana za oralnu uporabu i drugih duhanskih proizvoda bez dima.
- (3) Tamo gdje države članice traže dodatna upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija, one moraju biti u skladu s pravilima koje donosi Vijeće.
- (4) Direktiva 2001/37/EZ unijela je nove odredbe o stavljanju naljepnica koje znatno mijenjaju izgled duhanskih paketa, posebno što se tiče veličine upozorenja i njihove grafičke prezentacije. Da bi se iskoristila maksimalna prednost vizualnog utjecaja koji je postignut tim novim oblikovanjem, on bi trebao ostati nepromijenjen određeno vrijeme prije uvođenja fotografija u boji ili drugih ilustracija.
- (5) Kao što je pokazalo istraživanje i iskustvo u drugim zemljama koje su usvojile zdravstvena upozorenja s fotografijama u boji, zdravstvena upozorenja koja sadrže fotografije u boji ili druge ilustracije predstavljaju

učinkovita sredstva za destimuliranje pušenja i informiranje građana o zdravstvenim rizicima vezanim uz pušenje. Stoga je korištenje fotografija na paketima duhanskih proizvoda ključni element opsežne i integrirane politike kontrole duhana.

- (6) S obzirom na kulturološku raznolikost koja postoji u Europskoj uniji, trebalo bi na raspolaganje staviti izbor od nekoliko fotografija u boji ili drugih ilustracija za svako dodatno upozorenje navedeno u Prilogu I. Direktivi 2001/37/EZ.
- (7) Kada države članice zahtijevaju zdravstvena upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija, trebalo bi osigurati da takvi vizualni elementi ne budu skriveni ili na drugi način oštećeni.
- (8) Kada države članice zahtijevaju zdravstvena upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija, trebalo bi osigurati prijelazna razdoblja kako bi se omogućilo uvođenje potrebnih promjena u proizvodnji i postupku pakiranja duhanskih proizvoda i za raspolaganjem zaliha. Za duhanske proizvode koji nisu cigarete trebalo bi dopustiti korištenje naljepnica koje se ne mogu ukloniti.
- (9) Treba nadgledati uvođenje slikovnih upozorenja i njihovu učinkovitost treba povremeno ispitivati.
- (10) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem koje je dostavio Odbor osnovan sukladno članku 10. Direktive 2001/37/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.**Predmet i područje primjene**

1. Ova Odluka utvrđuje pravila za korištenje fotografija u boji ili drugih ilustracija na paketima duhana koje prikazuju i objašnjavaju zdravstvene posljedice pušenja.

⁽¹⁾ SL L 194, 18.7.2001., str. 26.

2. Ova se Odluka primjenjuje na one države članice koje odluče koristiti fotografije u boji ili ilustracije zajedno s dodatnim upozorenjima koja zahtijeva Direktiva 2001/37/EZ na paketima nekih duhanskih proizvoda ili na svim tipovima duhanskih proizvoda, osim na paketima koji sadrže duhan za oralnu uporabu i druge vrste duhana koje ne proizvode dim.

3. Kada države članice zahtijevaju da su zdravstvena upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija, one moraju biti sukladne pravilima utvrđenim ovom Odlukom.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se definicije iz članka 2. Direktive 2001/37/EZ.

Također se primjenjuju i sljedeće definicije:

1. „paket duhanskih proizvoda” znači bilo koji oblik pojedinačnog paketa i bilo koje vanjsko pakiranje koje se koristi u maloprodaji duhanskih proizvoda, s izuzećem dodatnih prozirnih omota;
2. „dodatno upozorenje” znači bilo koje upozorenje iz članka 5. stavka 2. točke (b) i iz Priloga I. Direktivi 2001/37/EZ;
3. „izvorni dokument” znači bilo koji od elektroničkih dokumenata koje je Vijeće stavilo na raspolaganje, a koji sadrži kombinirano upozorenje;
4. „kombinirano upozorenje” znači upozorenje koje se sastoji od fotografije ili bilo koje druge ilustracije i odgovarajućeg teksta dodatnog upozorenja koje je predviđeno člankom 5. stavkom 2. točkom (b) i Prilogom I. Direktivi 2001/37/EZ, kako je sadržano u svakom izvornom dokumentu.

Članak 3.

Knjižnica izvornih dokumenata

1. Najkasnije do 30. rujna 2004., Komisija dostavlja knjižnicu s prethodno testiranim izvornim dokumentima radi stavljanja na raspolaganje nekoliko fotografija ili drugih ilustracija za svako dodatno upozorenje navedeno u Prilogu I. Direktivi 2001/37/EZ.
2. Komisija na zahtjev daje na raspolaganje izvorne dokumente. Komisija daje tehničke specifikacije za ispis i one ne smiju biti izmijenjene ni na koji način.
3. Komisiji u pripremi knjižnice izvornih dokumenata pomažu znanstveni i tehnički stručnjaci.
4. Odabrani izvorni dokumenti podnose se Odboru određenom prema članku 10. Direktive 2001/37/EZ koji daje mišljenje.

Članak 4.

Korištenje kombiniranih upozorenja

1. Kada države članice zahtijevaju zdravstvena upozorenja u obliku fotografija u boji ili drugih ilustracija, duhanski paketi za

koje su takve fotografije potrebne moraju nositi kombinirano upozorenje uzeto isključivo iz izvornog dokumenta koji daje Komisija, bez ikakve promjene bilo kojih njegovih komponenti.

Zemlje članice mogu odabrati izvorne dokumente koji su najprilagođeniji potrošačima u njihovim zemljama.

2. Kombinirana upozorenja:

- (a) izmjenjuju se tako da jamče redovito prikazivanje svih dodatnih upozorenja;
- (b) ispisuju se na drugu najvidljiviju površinu paketa duhanskog proizvoda, uzimajući u obzir format i proporcije izvornog dokumenta i grafičku cjelovitost slike i teksta;
- (c) prekrivaju cijelo područje rezervirano za dodatno zdravstveno upozorenje i postavljaju paralelno gornjem rubu paketa i u istom smjeru kao i druge informacije na paketu;
- (d) umnožavaju se sukladno tehničkim specifikacijama za ispis koje Komisija stavlja na raspolaganje;
- (e) uokvirena su crnim okvirom ne tanjim od 3 mm i ne debljim od 4 mm u širini koja ni u kojem smislu ne ometa nijedan tekstualni ili vizualni element kombiniranog upozorenja.

3. Kombinirano upozorenje ne smije prekrivati manje od 40 % vanjskog područja druge najvidljivije površine pojedinačnog paketa duhanskog proizvoda. Ovaj se omjer povećava na 45 % za države članice s dva službena jezika i na 50 % za države članice s tri službena jezika.

Međutim, kod pojedinačnih paketa namijenjenih proizvodima koji nisu cigarete, čija najvidljivija površina prelazi 75 cm², kombinirano upozorenje mora prekrivati površinu od najmanje 22,5 cm² druge najvidljivije površine. Ta se površina povećava na 24 cm² za države članice s dva službena jezika i 26,25 cm² za države članice s tri službena jezika.

4. Kod duhanskih proizvoda koji nisu cigarete, kombinirana upozorenja mogu biti pričvršćena kao naljepnice, pod uvjetom da se takve naljepnice ne mogu skinuti. Umnožavanje kombiniranih upozorenja na naljepnicama mora biti sukladno tehničkim specifikacijama za ispis koje Komisija stavlja na raspolaganje.

5. Države članice mogu kao uvjet postaviti da se uz kombinirana upozorenja, izvan okvira za upozorenje, navede upućivanje na tijelo izdavatelja. Nadalje, ako to zahtijevaju države članice, kombinirana upozorenja mogu obuhvaćati druge vizualne elemente kao što su logotipi sa i bez telefonskih brojeva za pomoć pri prestanku pušenja, adresama elektroničke pošte i/ili stranica na Internetu koje su oblikovane za informiranje potrošača o tijelima izdavateljima koji izdaju upozorenje i raspoloživim programima za pružanje podrške onima koji žele prestati pušiti.

6. Osim u slučajevima predviđenim u stavku 5., kombinirana upozorenja ne smiju se komentirati, parafrazirati ni na bilo koji način spominjati u bilo kojem obliku na paketu duhanskog proizvoda.

Članak 5.

Vizualni integritet kombiniranih upozorenja

1. Kombinirana upozorenja:

(a) ispisuju se tako da se ne mogu ukloniti, izbrisati ili na bilo koji način sakriti ili ometati drugim pisanim ili slikovnim porukama ili otvaranjem paketa. Ispis kombiniranih upozorenja na poreznim pečatima ili oznakama cijena pojedinačnih pakiranja je zabranjen;

(b) prikazuju se na način koji osigurava da nijedan tekstualni niti vizualni element kombiniranih upozorenja neće biti oštećen kada se otvori paket.

2. Kada države članice odluče zatražiti korištenje kombiniranih upozorenja na paketima duhanskih proizvoda, donose potrebna pravila za sprečavanje korištenja bilo kojeg tipa omota, vrećica, košuljica, kutija ili drugih sredstava koja djelomično ili u potpunosti skrivaju ili ometaju kombinirana upozorenja ili bilo koje njihove elemente.

3. Porezni pečati ili oznake cijena ne postavljaju se na način koji djelomično ili u cijelosti skriva ili ometa kombinirana upozorenja ili njihove elemente.

4. Upućivanja ili drugi elementi navedeni u članku 4. stavku 5. ne smiju sprečavati ni ograničavati vizualizaciju kombiniranih upozorenja.

Članak 6.

Provedba

Kada države članice odluče zatražiti korištenje kombiniranih upozorenja na paketima duhanskih proizvoda, one donose i objavljuju odredbe potrebne za usklađivanje s ovom Odlukom.

One te odredbe primjenjuju najranije od 1. listopada. 2004.

Te odredbe predviđaju odgovarajuća prijelazna razdoblja u svrhu davanja vremena za neophodne promjene u postupcima proizvodnje i pakiranja duhanskih proizvoda i za prodaju zaliha, posebno što se tiče malih i srednjih poduzeća.

Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Odluku ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Odluka i obavješćuju Komisiju svake dvije godine o njihovoj provedbi. Ova informacija trebala bi uključiti procjenu utjecaja koja se odnosi posebno na potrošačke navike, s osobitim naglaskom na djecu i mlade.

Članak 7.

Izvjешćivanje i prilagodbe

1. Najkasnije do 30. rujna 2006. i nakon toga svake dvije godine, Komisija o primjeni ove Odluke obavješćuje Odbor osnovan na temelju članka 10. Direktive 2001/37/EZ. Informacija primljena od strane država članica prema članka 6. četvrtom stavku ove Odluke čini osnovu ovih izvješća.

2. Nakon predaje izvješća Komisija posebno označava teme koje se preispituju ili razvijaju s obzirom na ranije iskustvo i nove znanstvene dokaze.

3. Znanstveni i tehnički stručnjaci iz članka 11. Direktive 2001/37/EZ mogu pomoći Komisiji u pripremi ovih izvješća.

4. Informacije o provedbi ove Odluke također su dio dvogodišnjih izvješća o primjeni Direktive 2001/37/EZ koje Komisija podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru sukladno članku 11. te Direktive.

Članak 8.

Adresati

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. rujna 2003.

Za Komisiju

David BYRNE

Član Komisije

32003D0701

8.10.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 254/21

ODLUKA KOMISIJE**od 29. rujna 2003.****o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, obrasca za dostavu rezultata namjernog uvođenja u okoliš genetski modificiranih viših biljaka u druge svrhe osim u svrhu stavljanja na tržište***(priopćena pod brojem dokumenta C(2003) 3405)***(Tekst značajan za EGP)****(2003/701/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

koliko god je to moguće kako bi se, prema potrebi, uvođenja na više lokacija tijekom više godina ili uvođenja različitih GMO-a mogla obuhvatiti jednim izvješćem.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ ⁽¹⁾, a posebno drugu rečenicu njezinog članka 10.,

- (3) Budući da genetski inženjering nije ograničen samo na više biljke, trebat će utvrditi obrasce koji će obuhvatiti i druge vrste GMO-a, primjerice genetski modificirane (GM) životinje (uključujući i GM insekte), veterinarske i medicinske proizvode (koji sadrže GMO-e ili se od njih sastoje) ili GM biljke koje se mogu koristiti za dobivanje farmaceutskih proizvoda. Zbog budućeg razvoja događaja također može postati potrebno da se već utvrđeni obrasci izvješća prilagođavaju.

budući da:

- (1) U vezi s namjernim uvođenjem genetski modificiranih organizama (GMO-a) u sve druge svrhe osim u svrhu stavljanja na tržište, članak 10. Direktive 2001/18/EZ zahtijeva da poslije okončanja uvođenja i potom u određenim vremenskim razmacima utvrđenim u odobrenju na temelju rezultata procjene rizika za okoliš, podnositelj prijave dostavi nadležnom tijelu rezultate uvođenja s obzirom na rizik za ljudsko zdravlje ili okoliš, pri čemu, prema potrebi, posebno treba navesti sve vrste proizvoda o kojima podnositelj prijave namjerava kasnije dostaviti obavijest.

- (4) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog u skladu s člankom 30. Direktive 2001/18/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

U svrhu dostavljanja nadležnom tijelu rezultata namjernog uvođenja u okoliš genetski modificiranih viših biljaka (GMVB) u skladu s člankom 10. Direktive 2001/18/EZ, podnositelj prijave koristi obrazac utvrđen Prilogom ovoj Direktivi, dalje u tekstu „obrazac izvješća”.

Članak 2.

Svaki obrazac izvješća odnosi se na samo jedno odobrenje koje je izdalo nadležno tijelo i ima jedinstveni broj prijave.

⁽¹⁾ SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

Članak 3.

1. Za svaki broj prijave, podnositelj prijave dostavlja završno izvješće, a završno(-a) kao i prijelazno(-a) izvješće(-a) o nadzoru poslije uvođenja dostavlja(ju) se ovisno o slučaju. Obje vrste izvješća sastavljaju se u skladu s obrascem izvješća.

2. Završno izvješće dostavlja se poslije posljednje žetve GMVB-a. Ako se za prijavu ne zahtijeva nadzor poslije uvođenja, daljnja izvješća nisu potrebna.

3. Završno izvješće o praćenju poslije uvođenja dostavlja se nakon okončanja praćenja poslije uvođenja.

Prema potrebi, nadležno tijelo u odobrenju određuje koliko će dugo trajati praćenje poslije uvođenja, kao i rokove dostavljanja prijelaznih izvješća o praćenju poslije uvođenja.

4. Nadležno tijelo potiče podnositelje prijava da izvješća dostavljaju u elektroničkom obliku.

Članak 4.

Nadležno tijelo može zatražiti od podnositelja prijave da za vrijeme trajanja istraživačkog programa, a prije okončanja uvođenja dostavi dodatne informacije, posebno u obliku zapišnika ili privremenih izvješća.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. rujna 2003.

Za Komisiju
Margot WALLSTRÖM
Članica Komisije

PRILOG

OBRAZAC ZA DOSTAVU REZULTATA NAMJERNOG UVOĐENJA U OKOLIŠ GENETSKI MODIFICIRANIH VIŠIH BILJAKA U SKLADU S ČLANKOM 10. DIREKTIVE 2001/18/EZ

LOGOTIP TVRTKE ILI ISTRAŽIVAČKOG INSTITUTA (NEOBVEZNO)

Obrazac izvješća ispunjava podnositelj prijave

Podnositelj prijave ispunjava obrazac izvješća u skladu s predloženim obrascem (označite rubrike i/ili upotrijebite što je moguće više ključnih riječi u poljima s tekstom).

Podnositelj prijave što je moguće potpunije ilustrira podatke u izvješću pomoću grafičkih prikaza, slika i tablica. Može dostaviti i statističke podatke kada su relevantni.

U slučaju uvođenja na više lokacija, više transgenskih usjeva/više unetnutih gena i/ili tijekom više godina, podnositelj prijave dostavlja i opći pregled mjera koje su poduzete i učinaka koji su zapaženi u cijelom razdoblju trajanja odobrenja.

Prostor ostavljen iza svake točke ne pokazuje koliko opširni moraju biti traženi podaci u ovom izvješću.

1. Opći podaci

1.1. Broj europske prijave: B/XX/YY/ZZ

1.2. Država članica prijave:

1.3. Datum suglasnosti i broj odobrenja:

2. Status izvješća

2.1. Molimo naznačite je li, u skladu s člankom 3. ove Odluke, ovo izvješće:

— završno izvješće

— izvješće o praćenju poslije uvođenja

— ☐ završno ☐ prijelazno

3. Karakteristike uvođenja

3.1. Znanstveni naziv organizma primatelja:

3.2. Identitet događaja transformacije (akronim(i)) ili vektori ⁽¹⁾ koji su primijenjeni (ako identitet transformacije nije dostupan):

3.3. Jedinstveni identifikacijski kod, ako postoji:

3.4. Molimo navedite sljedeće podatke kao i raspored polja:

Zemljopisna(-e) lokacija(-e) (administrativno područje i, kada je prikladno, mrežne koordinate)	Veličina lokacije(-a) uvođenja ⁽¹⁾ (m ²)	Identitet ⁽²⁾ i približni broj GM viših biljaka, koji je stvarno uveden po jednoj transformaciji (broj sjemenja/biljaka po m ²)	Trajanje uvođenja (od ...(dan, mjesec, godina) do (d,m,g))

⁽¹⁾ Navedite veličinu GM područja i, ako je prikladno, veličinu područja bez GM-a (npr. granice područja bez GM-a).

⁽²⁾ Korišteni vektori.

⁽¹⁾ Ako se radi o pokusima na poljima manjih razmjera u kojima se može ispitivati više linija, treba navesti upotrijebljene vektore, čime se dobiva uvid u uvedena svojstva i/ili genetske elemente. Ako se radi o ispitivanjima većih razmjera, broj transformacija o kojima se izvješćuje ograničen je na samo jednu ili tek nekoliko.

4. **Sve vrste proizvoda za koje podnositelj namjerava kasnije dati obavijest**

4.1. **Namjerava li podnositelj prijave kasnije dati obavijest o uvedenoj transformaciji kao proizvodu za stavljanje na tržište, u skladu sa zakonodavstvom Zajednice?**

☐ Da ☐ Ne ☐ Do danas nije poznato

Ako da, navedite zemlju(-e) prijave:

Ako da, specificirajte za koju(-e) uporabu(-e):

- Uvoz
- Uzgoj (npr. za proizvodnju sjemenskog/sadnog materijala)
- Hrana
- Hrana za životinje
- Farmaceutska upotreba (ili prerada za farmaceutsku upotrebu)
- Prerada za
 - Uporabu kao hranu
 - Uporabu kao hranu za životinje
 - Industrijsku uporabu
- Ostalo (navedite):

5. **Vrsta(-e) namjernog(-ih) uvođenja:**

Molimo, odaberite glavnu(-e) vrstu(-e) (u rubrikama) kao i podvrstu(-e) koje se uvode. U slučaju uvođenja na više lokacija, više transgenskih usjeva/više umetnutih gena i/ili tijekom više godina, molimo, dostavite opći pregled vrste(-a) namjernog(-ih) uvođenja koja(-e) je(su) izvršena(-e) za cjelokupno vrijeme važenja suglasnosti. Molimo označite odgovarajuću(-e) vrstu(-e):

5.1. **Namjerno(-a) uvođenje(-a) u istraživačke svrhe** ☐

5.2. **Namjerno(-a) uvođenje(-a) u razvojne svrhe** ☐

- Probir transformacije
- Dokaz koncepcije ⁽²⁾
- Agronomska dostignuća (npr. učinkovitost/selektivnost sredstva za zaštitu bilja, sposobnost davanja prinosa, kljavost, utvrđivanje usjeva, jakost biljke, visina biljke, podložnost klimatskim čimbenicima/bolestima itd.) (navedite)
- Promijenjene agronomske osobine (npr. otpornost na bolesti/štetočine/sušu/hladnoću itd.) (navedite)
- Promijenjene osobine što se tiče kvalitete (produžena trajnost, poboljšana hranjiva vrijednost, promijenjen sastav itd.) (navedite)
- Stabilnost izražaja
- Umnožavanje linija
- Proučavanje snage hibrida
- Molekularno kultiviranje ⁽³⁾
- Fitosanacija
- Ostalo (opišite)

5.3. **Službena ispitivanja** ☐

- Registracija sorte u nacionalnom popisu sorata
 - Posebnost, homolognost i stabilnost (DUS)
 - Vrijednost uzgoja i uporaba (VCU)
- Ostalo: (navedite)

⁽²⁾ Primjerice, ispitivanje novog svojstva u uvjetima okoliša.

⁽³⁾ „Molekularno kultiviranje“ znači proizvodnju tvari (primjerice bjelančevina, farmaceutskih proizvoda) od strane biljaka koje su genetski promijenjene kako bi se dobila određena svojstva. „Molekularno kultiviranje“ moglo bi se definirati i kao proizvodnja sintetiziranih farmaceutskih proizvoda iz biljaka, pripremanje farmaceutskih proizvoda od biljaka, proizvodnja bjelančevina na bazi biljaka itd.

- 5.4. **Odobrenje herbicida** ☐
- 5.5. **Namjerno(-a) uvođenje(-a) u svrhu demonstracije** ☐
- 5.6. **Umnožavanje sjemenja** ☐
- 5.7. **Namjerno(-a) uvođenje(-a) za istraživanje biosigurnosti/procjene rizika** ☐
- Istraživanja vertikalnog prijenosa gena
- Križanja izvan vrste s uobičajenim biljnim kulturama
- Križanja izvan vrste s divljim srodnicima
- Istraživanja horizontalnog prijenosa gena (prijenos gena u mikroorganizme)
- Postupanje sa samoniklim biljem
- Moguće promjene postojanosti ili širenja
- Moguća invazivnost
- Moguće djelovanje na ciljane organizme
- Moguće djelovanje na neciljane organizme
- Promatranje rezistentnih srodnih biljaka
- Promatranje rezistentnih insekata
- Ostalo: (opišite)
- 5.8. **Drugi oblik(oblici) namjernog uvođenja:** ☐
- (opišite)
6. **Metoda(-e), rezultat(i) uvođenja, upravljanje i mjere praćenja u odnosu na rizike po zdravlje ljudi ili okoliš**
- 6.1. **Mjera(-e) upravljanja rizicima**
- Molimo unesite u izvješće mjere za upravljanje rizicima koje se primjenjuju kako bi se izbjeglo ili ograničilo širenje jednog ili više GMO-a izvan lokacije(-a) uvođenja, a pogotovo mjere
- koje nisu prvobitno prijavljene u zahtjevu prijave,
- koje su primjenjivane i u drugim uvjetima osim onih za koje je dobivena suglasnost,
- koje su za dobivanje suglasnosti propisane samo pod izvjesnim okolnostima (npr. sušna razdoblja, poplava),
- za koje se za dobivanje suglasnosti podnositelju prijave ostavio izbor između različitih mjera.
- Označite odgovarajuće primjere.
- 6.1.1. *Prije sijanja/sađenja:*
- Jasno označivanje GM sjemenja/sadnica/površina/parcela (da ih se jasno razlučuje od ostalog sjemenja/gomolja/itd.) (opišite)
- Odvajanje za vrijeme prerade i prijevoza sjemenja/sadnica (opišite metodu odvajanja i ograđivanja u svrhu sprečavanja rasipanja prilikom prerade i prijevoza koja se koristi i navedite primjere)
- Uništavanje viška sjemenja/sadnica (opišite metodu koja se koristi)
- Trajanje izolacije (navedite)
- Plodored (navedite prethodne usjeve)
- Ostalo (navedite)
- 6.1.2. *Za vrijeme sijanja/sadnje:*
- Metoda sijanja/sadnje
- Pražnjenje i čišćenje strojeva za sijanje i sadnju na polju na kojem se uvođenje provodi
- Odvajanje za vrijeme sijanja/sadnje (navedite primjer(e) mjere(-a) odvajanja da ne dođe do rasipanja za vrijeme sijanja/sadnje)
- Ostalo (navedite)

6.1.3. U razdoblju uvođenja:

- Razmak(razmaci) odvajanja (x metara)
 - od spolno kompatibilnih komercijalnih biljnih vrsta,
 - od spolno kompatibilnih divljih srodnika.
- Granični red(ovi) (s istim ili različitim usjevom, s ne-transgenskim usjevom, x metara itd.)
- Kavez/ograda/natpis (navedite)
- Zamka za pelud (navedite)
- Uklanjanje GM cvatova prije cvjetanja (navedite učestalost uklanjanja)
- Uklanjanje mladica/srodnih biljaka/hibridnih križanaca (navedite učestalost uklanjanja, udaljenost u metrima oko GM polja itd.)
- Ostalo: (navedite):

6.1.4. Na kraju uvođenja:

- Metoda žetve/uništenja (usjeva ili njegovog dijela) ili drugi postupak (npr. uzimanje uzorka i analiza pulpe šećerne repe) (opišite)
- Žetva/uništenje sjemenja prije sazrijevanja
- Djelotvorno zbrinjavanje dijelova biljke
- Odvojeno skladištenje i prijevoz usjeva/otpada (navedite primjer(e) sprečavanja rasipanja skupljenog sjemenja/usjeva/otpada)
- Čišćenje strojeva na lokaciji uvođenja
- Odredište otpada, obrada otpada/viška ljetine/ostataka biljaka (opišite)
- Mjere obrade i uzgoja poslije žetve na lokaciji uvođenja (opišite metodu(-e) pripreme i obrade lokacije uvođenja po okončanju uvođenja, uključujući i praksu kultiviranja)
- Ostalo: (opišite)

6.1.5. Mjere poslije žetve

Molimo navedite koje su mjere poduzete na lokaciji uvođenja poslije žetve:

Učestalost pregleda (prosjek):

- Sljedeći usjevi (navedite)
- Rotacija usjeva/plodored (navedite)
- Ugar/bez obrade (navedite)
- Površinska obrada tla/bez dubokog oranja
- Tretiranje korova (lažne gredice)
- Kontrola samoniklog bilja (navedite u kojim vremenskim razmacima i trajanju)
- Prikladna kemijska(-e) obrada(-e) (navedite)
- Prikladna(-e) obrada(-e) tla (navedite)
- ostalo (navedite)

6.1.6. Ostale mjere (opišite):

6.1.7. Plan hitnih intervencija

Navedite:

(a) je li uvođenje proteklo prema planu:

- da
- ne (opišite razloge zašto nije, npr. vandalizam, klimatski uvjeti itd.):

(b) je li trebalo poduzeti mjere prema planu hitnih intervencija (članak 6. stavak 2. točka (a) alineja vi. i Prilog III.B Direktivi 2001/18/EZ):

- ne
- da (opišite):

6.2. Mjere praćenja/nadzora poslije uvođenja u okoliš

Zbog činjenice da se postojeći obrazac izvješća može rabiti kao završno izvješće, ali i kao izvješće o praćenju poslije uvođenja, mole se podnositelji prijave da u ovom odjeljku 2. poglavlja 6. jasno prave razliku između te dvije vrste izvješća. Molimo navedite

- hoće li **plan praćenja poslije uvođenja početi** (u slučaju završnog izvješća poslije posljednje žetve GM viših biljaka),
- je li **plan praćenja poslije uvođenja u tijeku** (u slučaju prijelaznog izvješća o praćenju poslije uvođenja),
- je li **plan praćenja poslije uvođenja završen** (u slučaju završnog izvješća o praćenju poslije uvođenja),
- da **plan praćenja poslije uvođenja nije potreban**.

Rezultati ovog praćenja trebaju potvrditi ili opovrgnuti ranije pretpostavke o procjeni rizika.

Molimo navedite, ovisno o gore navedenim slučajevima, koje će se mjere praćenja poduzimati/već se poduzimaju/poduzimale su se i gdje (na lokaciji uvođenja/u blizini te lokacije (npr. na rubovima polja)). Molimo pazite da ovdje navedete sve mjere nadzora poslije uvođenja koje su poduzete u cjelokupnom razdoblju poslije uvođenja.

Navedite:

- Mjere praćenja na lokaciji

Trajanje:

Učestalost pregleda (prosječna):

- Promatranje rezistentnih srodnih biljaka
- Promatranje rezistentnih insekata
- Nadzor samoniklog bilja (navedite vremenske razmake i trajanje)
- Praćenje tijeka gena (navedite)
- Prikladna kemijska obrada i/ili obrada tla
- Ostalo (navedite)

- Mjere nadzora poduzete na susjednim područjima

Trajanje:

Učestalost pregleda (prosječna):

Područje koje se nadzire:

- Promatranje rezistentnih srodnih biljaka
- Promatranje rezistentnih insekata
- Nadzor samoniklog bilja i/ili nadzor divljih populacija (navedite vremenske razmake i trajanje)
- Praćenje tijeka gena (navedite)
- Prikladna kemijska obrada i/ili obrada tla
- Ostalo (navedite)

6.3. Primijenjeni plan i metoda(e) promatranja

U ovom poglavlju treba izvijestiti o planu promatranja i metodama utvrđivanja učinaka o kojima se izvješćuje u skladu s idućim poglavljem (6.4.). Treba detaljno navesti svaku izmjenu ili promjenu plana koji je predložen u zahtjevu i dijelu B obrasca za dostavu sažetka informacija prijave (SNIF) ⁽⁴⁾.

U razdoblju između prijave i dostave završnog izvješća može doći do novih znanstvenih spoznaja koje će uvjetovati promjene metoda koje se upotrebljavaju. U tom poglavlju treba navesti upravo takve promjene.

6.4. Primijećeni učinak(učinci)

6.4.1. Objašnjenje

Treba navesti sve rezultate namjernog(namjernih) uvođenja s obzirom na rizike po zdravlje ljudi i okoliš, bez obzira pokazuju li rezultati da se rizik povećao, smanjio ili ostao jednak.

Glavni cilj dostave podataka u ovom poglavlju jest:

- potvrditi ili opovrgnuti pretpostavke s obzirom na pojavu ili posljedice mogućeg djelovanja jednog ili više GMO-a koje su navedene u procjeni rizika za okoliš,
- ustanoviti učinke jednog ili više GMO-a koji nisu predviđeni u procjeni rizika po okoliš.

⁽⁴⁾ SNIF – Summary notification information format –obrazac za dostavu sažetka informacija prijave

U ovom poglavlju treba navesti zamijećen učinak/učinke/uzajamno djelovanje jednog ili više GMO-a

- u odnosu na rizik za zdravlje ljudi,
- u odnosu na rizik za okoliš.

Posebnu pozornost treba obratiti na neočekivane i nehotične učinke.

U daljnjem tekstu navedeni su učinci koje će podnositelj prijave možda morati uključiti u izvješće. Očito je da učinke treba procjenjivati s obzirom na vrstu usjeva, nova svojstva, okoliš koji prihvaća GMO, kao i s obzirom na rezultate procjena rizika za okoliš koje se provode posebno za svaki pojedini slučaj.

Kako bi se organizirale informacije i olakšalo njihovo učinkovito pretraživanje, pri ispunjavanju tekstualnih rubrika u poglavlju 6., a posebno odjeljaka 6.4.2., 6.4.3. i 6.4.4., podnositelj prijave treba što je moguće više koristiti specifične ključne izraze. Aktualni popis ključnih izraza dostupan je na internetskoj stranici <http://gmoinfo.jrc.it>.

6.4.2. Očekivani učinak(učinci)

Ovaj se odjeljak odnosi na „Očekivane učinke“, tj. moguće učinke, koji su već navedeni u procjeni opasnosti za okoliš u prijavi, pa se stoga mogu očekivati.

Podnositelji prijave moraju navesti podatke iz namjernog(namjernih) uvođenja koji potvrđuju pretpostavke iz procjene rizika za okoliš.

6.4.3. Neočekivan(i) učinak(učinci) ⁽⁵⁾

„Neočekivani učinci“ odnose se na učinke po zdravlje ljudi ili okoliš **koji nisu predviđeni u procjeni rizika za okoliš** iz prijave. Ovaj odjeljak izvješća treba sadržavati informacije o neočekivanim učincima ili opažanjima koji su važni za prvobitnu procjenu rizika za okoliš. U slučaju da se primijete neočekivani učinci ili opažanja, treba ih u ovom odjeljku navesti što je moguće detaljnije kako bi se omogućilo pravilno tumačenje podataka.

6.4.4. Ostale informacije

Mole se podnositelji prijave da pruže sve informacije koje se ne zahtijevaju u okviru prijave, ali koje bi mogle biti od važnosti za dotična ispitivanja na poljima. U to se ubrajaju i opažanja o korisnim učincima.

7. Zaključak

U ovom poglavlju, podnositelj prijave treba navesti zaključke do kojih je došao i mjere koje je poduzeo ili će poduzeti na temelju rezultata uvođenja s obzirom na buduće(-a) uvođenje(-a) i prema potrebi navesti podatke o svim vrstama proizvoda koje podnositelj namjerava kasnije prijaviti.

Informacije navedene u ovom izvješću ne smatraju se povjerljivima u skladu s člankom 25. Direktive 2001/18/EZ.

Ovo ne sprečava nadležno tijelo da od podnositelja prijave zatraži dodatne informacije, povjerljive ili nepovjerljive.

Povjerljive podatke treba navesti u prilogu obrascu za dostavu izvješća uz koji treba dati sažetak ili opći opis takvih podataka koji neće biti povjerljive prirode i koji se objavljuje u javnosti.

DATUM:

⁽⁵⁾ Ne dovodeći u pitanje članak 8. Direktive 2001/18/EZ o postupanju s modifikacijama ili s novim informacijama.

32003R2118

3.12.2003.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 318/5

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 2118/2003**od 2. prosinca 2003.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1420/1999 i Uredbe (EZ) br. 1547/1999 u pogledu pošiljaka određenih vrsta otpada u Tanzaniju i Srbiju i Crnu Goru****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 259/93 od 1. veljače 1993. o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada koje se otpremaju unutar Europske zajednice, ulaze u nju ili iz nje izlaze ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) 2557/2001 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 17. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1420/1999 od 29. travnja 1999. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i postupaka koji se primjenjuju na pošiljke određenih vrsta otpada ⁽³⁾ u određene zemlje koje nisu članice OECD-a, kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 2243/2001 ⁽⁴⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 5.,

budući da:

(1) 21. listopada 2002. Komisija je uputila verbalnu notu nadležnim tijelima Federativne Republike Jugoslavije s pitanjem bi li ta zemlja prihvatila izvoz iz Zajednice neopasnog otpada radi uporabe te, ako bi, koji bi se postupak kontrole, prema potrebi, primjenjivao.

(2) Svojim odgovorom od 30. siječnja 2003. Srbija i Crna Gora obavijestile su Komisiju da se uvoz iz Zajednice svih vrsta otpada koje su navedene u Prilogu II. Uredbi (EEZ) br. 259/93 prihvaća te da se neće primjenjivati nikakav postupak kontrole. Kako je bivša Federativna Republika Jugoslavija nedavno mijenjala ustav i naziv te je postala „Srbija i Crna Gora“, zahtjev (da se sav otpad obuhvati Prilogom D Uredbi Komisije (EZ) br. 1547/1999 ⁽⁵⁾), kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2243/2001 ⁽⁴⁾) trebao bi biti povod za umetanje nove stavke, s novim imenom države.

(3) 27. veljače 2003. Tanzanija je službeno obavijestila Komisiju o izmjeni postupka koji se primjenjuje na uvoz iz Zajednice otpada namijenjenog uporabi. Uvoz otpada vrste GE 010 ex 7001 00 više se ne zabranjuje i podliježe samo onim postupcima koji vrijede za uobičajene komercijalne operacije.

(4) U skladu s člankom 17. stavkom 3. Uredbe (EEZ) br. 259/93, Odbor koji je osnovan na temelju članka 18. Direktive Vijeća 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu ⁽⁷⁾, kako je izmijenjena Odlukom Komisije 96/350/EZ ⁽⁸⁾, obaviješten je o službenom zahtjevu Tanzanije i o službenom zahtjevu Srbije i Crne Gore 30. travnja 2003.

(5) Kako bi se uzela u obzir novonastala situacija u tim zemljama, istodobno je potrebno izmijeniti Uredbu (EZ) br. 1420/1999 i Uredbu (EZ) br. 1547/1999.

(6) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 18. Direktive 75/442/EEZ,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog D Uredbi (EZ) br. 1547/1999 izmjenjuje se kako je navedeno u Prilogu I. ovoj Uredbi.

Članak 2.

Prilog A Uredbi (EZ) br. 1420/1999 izmjenjuje se kako je navedeno u Prilogu II. ovoj Uredbi.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 30, 6.2.1993., str. 1.

⁽²⁾ SL L 349, 31.12.2001., str. 1.

⁽³⁾ SL L 166, 1.7.1999., str. 6.

⁽⁴⁾ SL L 303, 20.11.2001., str. 11.

⁽⁵⁾ SL L 185, 17.7.1999., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 194, 25.7.1975., str. 39.

⁽⁸⁾ SL L 135, 6.6.1996., str. 32.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 2. prosinca 2003.

Za Komisiju

Pascal LAMY

Član Komisije

PRILOG I.

Prilog D Uredbi (EZ) br. 1547/1999 mijenja se kako slijedi:

1. U Prilogu D, između stavke koja se odnosi na Sao Tome i Principe i stavke koja se odnosi na Sierra Leone, umeće se sljedeća stavka:

„SRBIJA I CRNA GORA

Sve vrste otpada”.

2. Stavka koja se odnosi na Tanzaniju zamjenjuje se sljedećim:

„TANZANIJA

1. U odjeljku GE („Stakleni otpad u nerastresivom (*) obliku)

GE 010 ex 7001 00 Otpaci od razbijenog stakla i drugi, stakleni otpad, osim stakla katodnih cijevi i drugog aktivnog stakla (sa zaštitnim slojem)

2. U odjeljku GJ („Tekstilni otpad”):

GJ 120 — 6309 00 Iznošena odjeća i ostala iznošena tekstilna roba”

—

(*) U „nerastresive” oblike ne ubraja se otpad u obliku praha, taloga, prašine ili čvrsti predmeti koji u svojoj unutrašnjosti sadrže opasne otpadne tekućine.

PRILOG II.

U Prilogu A Uredbe (EZ) br. 1420/1999, stavka koja se odnosi na Tanzaniju zamjenjuje se kako slijedi:

„Sve vrste osim:

1. U odjeljku GE („Stakleni otpad u nerastresivom (*) obliku“)

GE 010 ex 7001 00 Staklene krhotine i ostali stakleni otpad i ostaci osim stakla iz katodnih cijevi i drugog aktivnog stakla (sa zaštitnim slojem)

2. U odjeljku GJ („Tekstilni otpad“):

GJ 120 — 6309 00 Rabljena odjeća i ostali rabljeni tekstilni proizvodi”

(*) U „nerastresive“ oblike ne ubraja se otpad u obliku praha, taloga, prašine ili čvrsti predmeti koji u svojoj unutrašnjosti sadrže opasne otpadne tekućine.

32004D0280

19.2.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 49/1

ODLUKA br. 280/2004/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. veljače 2004.****o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s postupkom navedenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

(1) Odlukom Vijeća 93/389/EEZ od 24. lipnja 1993. o sustavu praćenja emisija CO₂ i drugih stakleničkih plinova u Zajednici ⁽³⁾ uspostavljen je mehanizam za praćenje emisija antropogenih stakleničkih plinova i procjenu napretka prema ispunjavanju obveza vezano za te emisije. S ciljem uzimanja u obzir razvoja na međunarodnoj razini i radi veće jasnoće, prikladno je tu Odluku zamijeniti.

(2) Krajnji je cilj Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (skraćeno: UNFCCC), koja je odobrena Odlukom Vijeća 94/69/EZ ⁽⁴⁾, postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini koja sprečava opasne antropogene utjecaje na klimatski sustav.

(3) Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime obvezuje Zajednicu i njezine države članice na izradu, povremeno ažuriranje, objavljivanje i izvješćivanje Konferencije stranaka o nacionalnim inventarima antropogenih

emisija po izvorima i njihovu uklanjanju pomoću odliva svih stakleničkih plinova koji nisu pod nadzorom na temelju Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (dalje u tekstu: staklenički plinovi) korištenjem usporedivih metodologija o kojima se suglasila Konferencija stranaka.

(4) Postoji potreba za temeljitim praćenjem i redovnom procenom emisija stakleničkih plinova u Zajednici. Potrebna je i pravovremena analiza mjera koje poduzima Zajednica i njezine države članice u području politike vezane uz klimatske promjene.

(5) Točno izvješćivanje na temelju ove Odluke u ranoj fazi bi omogućilo rano utvrđivanje razina emisija na temelju Odluke Vijeća 2002/358/EZ od 25. travnja 2002. o odobravanju, u ime Europske zajednice, Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime i zajedničkom ispunjavanju obveza koje iz njega proizlaze ⁽⁵⁾, a time bi se omogućilo rano utvrđivanje ispunjavanja mjerila za sudjelovanje u fleksibilnim mehanizmima Kyotskog protokola.

(6) Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime obvezuje sve ugovorne stranke na izradu, provedbu, objavljivanje i redovno ažuriranje nacionalnih a, prema potrebi, i regionalnih programa koji sadrže mjere za ublažavanje klimatskih promjena rješavanjem pitanja antropogenih emisija prema izvorima i uklanjanja svih stakleničkih plinova pomoću odliva.

(7) Kyotski protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime odobren je Odlukom 2002/358/EZ. Člankom 3. stavkom 2. Kyotskog protokola traži se od stranaka navedenih u Prilogu I. Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime da učine vidljivi napredak u ostvarivanju svojih obveza iz Protokola do 2005. godine.

⁽¹⁾ SL C 234, 30.9.2003., str. 51.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 21. listopada 2003. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 26. siječnja 2004.

⁽³⁾ SL L 167, 9.7.1993., str. 31. Odluka kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

⁽⁴⁾ SL L 33, 7.2.1994., str. 11.

⁽⁵⁾ SL L 130, 15.5.2002., str. 1.

- (8) U skladu s Prilogom, dijelom II., odjeljkom A Odluke 19/CP.7 Konferencije stranaka, od svake se stranke Kyotskog protokola navedene u Prilogu I. Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime traži da uspostavi i održava nacionalni registar radi osiguranja točnog obračuna izdavanja, držanja, prijenosa, poništavanja i povlačenja jedinica smanjenja emisija, ovjerenih smanjenja emisija, jedinica dodijeljenih kvota i jedinica uklanjanja.
- (9) U skladu s Odlukom 19/CP.7, svaka se jedinica smanjenja emisija, ovjerenog smanjenja emisija, dodijeljene kvote i jedinica uklanjanja treba cijelo vrijeme držati samo na jednom računu.
- (10) Registar Zajednice se može koristiti za držanje jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija generiranih projektima koje financira Zajednica, time pružajući poticaj za djelovanje Zajednice u trećim zemljama za rješavanje pitanja promjene klime na široj razini, te se može voditi u konsolidiranom sustavu zajedno s registrima država članica.
- (11) Kupovina i korištenje jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija od strane Zajednice treba podlijeći daljnjim odredbama koje će usvojiti Europski parlament i Vijeće na prijedlog Komisije.
- (12) Zajednica i države članice imaju obvezu, na temelju Odluke 2002/358/EZ, poduzeti potrebne mjere za poštivanje svojih razina emisija utvrđenih na temelju te Odluke. Utvrđenim odredbama o korištenju jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija koje se drže u registru Zajednice treba uzeti u obzir odgovornosti država članica da ispunjavaju svoje obveze u skladu s Odlukom 2002/358/EZ.
- (13) Zajednica i njezine države članice su iskoristile članak 4. Kyotskog protokola koji strankama Protokola dopušta ispunjavanje njihovih ograničenja emisija i obveza smanjenja zajedno. Stoga je primjereno osigurati djelotvornu suradnju i koordinaciju u vezi s obvezama iz ove Odluke, uključujući sastavljanje inventara stakleničkih plinova Zajednice, procjenu napretka, pripremu izvješća, kao i postupke preispitivanja i provjere usklađenosti kojima se Zajednici omogućuje ispunjavanje njezinih obveza izvješćivanja na temelju Kyotskog protokola, kako je utvrđeno u političkim sporazumima i zakonskim odlukama donesenima na sedmoj Konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime u Marrakechu (dalje u tekstu: Sporazum iz Marrakecha).
- (14) Zajednica i države članice sve su stranke Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola i odgovorne su na temelju Protokola za izvješćivanje, utvrđivanje i obračun dodijeljenih kvota i utvrđivanje i održavanje svog ispunjavanja uvjeta za sudjelovanje u mehanizmima Kyotskog protokola.
- (15) U skladu s Odlukom 19/CP.7, svaka stranka navedena u Prilogu I. Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime treba izdati količinu jedinica dodijeljene kvote jednaku njezinoj dodijeljenoj kvoti iz njezina nacionalnog registra, što odgovara njezinim razinama emisija utvrđenima na temelju Odluke 2002/358/EZ i Kyotskog protokola.
- (16) Na temelju Odluke 2002/358/EZ, Zajednica ne izdaje jedinice dodijeljene kvote.
- (17) Europska agencija za okoliš prema potrebi pomaže Komisiji u aktivnostima praćenja, posebno u okviru sustava inventara Zajednice i u Komisijinoj analizi napretka prema ispunjenju obveza na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola.
- (18) U svjetlu uloge koju Europska agencija za okoliš ima u sastavljanju godišnjeg inventara Zajednice, bilo bi primjereno da države članice izrade vlastite nacionalne sustave na način koji olakšava rad Agencije.
- (19) Budući da ciljeve predloženog djelovanja, odnosno ispunjenja obveza Zajednice na temelju Kyotskog protokola, posebno tamo utvrđenih obveza praćenja i izvješćivanja, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego ih se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (20) Mjere potrebne za provedbu ove Odluke treba usvojiti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom utvrđuje mehanizam za:

- (a) praćenje svih antropogenih emisija prema izvorima i uklanjanje pomoću odliva stakleničkih plinova koji nisu pod nadzorom na temelju Montrealskog protokola o tvarima koje oštećuju ozonski sloj u državama članicama;
- (b) procjenu napretka prema ispunjavanju obveza vezano za te emisije prema izvorima i uklanjanju pomoću odliva;
- (c) provedbu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola, vezano za nacionalne programe, inventare stakleničkih plinova, nacionalne sustave i registre Zajednice i njezinih država članica, te relevantne postupke na temelju Kyotskog protokola; i
- (d) osiguranje pravovremenosti, potpunosti, točnosti, konzistentnosti, usporedivosti i transparentnosti izvješćivanja od strane Zajednice i njezinih država članica Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime.

Članak 2.

Nacionalni programi i programi Zajednice

1. Države članice i Komisija osmišljavaju i provode nacionalne programe odnosno program Zajednice kako bi doprinijele:

- (a) ispunjenju obveza Zajednice i njezinih država članica vezano uz ograničenje i/ili smanjenje svih emisija stakleničkih plinova na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola; i
- (b) transparentnom i točnom praćenju stvarnog i planiranog napretka država članica, uključujući i doprinos učinjen mjerama Zajednice, u ispunjavanju obveza Zajednice i njezinih država članica vezano za ograničenje i/ili smanjenje svih emisija stakleničkih plinova na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola.

Ovi programi obuhvaćaju podatke navedene u članku 3. stavku 2. i ažuriraju se u skladu s tim.

2. U tom cilju, korištenje mehanizma zajedničke primjene, mehanizma čistog razvoja i međunarodne trgovine emisijskim jedinicama dopunjava korištenje nacionalnih mjera, u skladu s relevantnim odredbama Kyotskog protokola i Sporazuma iz Marrakecha.

3. Države članice nacionalne programe i njihove ažurirane verzije stavljaju na raspolaganje javnosti i u roku tri mjeseca od njihova usvajanja o tome obavješćuju Komisiju.

Na naknadnim sastancima odbora navedenog u članku 9. stavku 1. Komisija obavješćuje države članice o svim takvim nacionalnim programima i njihovim ažuriranim verzijama koje je zaprimila.

Članak 3.

Izvjешćivanje država članica

1. Radi procjene stvarnog napretka i pripreme godišnjih izvješća Zajednice, u skladu s obvezama na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola, države članice utvrđuju i dostavljaju izvješće Komisiji do 15. siječnja svake godine (godina X), u koje uključuju:

- (a) svoje antropogene emisije stakleničkih plinova navedenih u Prilogu A Kyotskom protokolu (ugljičkov dioksid (CO_2), metan (CH_4), didušikov oksid (N_2O), fluorougljikovodici (HFC), perfluorougljici (PFC) i sumporov-heksafluorid (SF_6) tijekom godine koja prethodi zadnjoj (godina X-2);
- (b) privremene podatke o svojim emisijama ugljičnog monoksida (CO), sumporovog dioksida (SO_2), dušikovih oksida (NO_x) i hlapljivih organskih spojeva (VOC) tijekom godine koja prethodi zadnjoj (godina X-2), zajedno s konačnim podacima za godinu tri godine ranije (godina X-3);
- (c) svoje antropogene emisije stakleničkih plinova prema izvorima i uklanjanja ugljikovog dioksida pomoću odliva kao posljedicu korištenja zemljišta, prenamjene korištenja zemljišta i šumarstva tijekom godine koja prethodi zadnjoj (godina X-2);
- (d) podatke vezane za izračun emisija i uklanjanja iz korištenja zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstva, u skladu s člankom 3. stavkom 3. i, ako se država članica odluči koristiti njima, člankom 3. stavkom 4. Kyotskog protokola, te relevantnih odluka na temelju tih odredaba, za godine između 1990. i godine prije zadnje (godina X-2);
- (e) sve promjene podataka navedenih u točkama (a) do (d) koje se odnose na godine između 1990. i treće godine prije (godina X-3);
- (f) elemente izvješća o nacionalnom inventaru potrebne za pripremu izvješća o inventaru stakleničkih plinova Zajednice, poput podataka o planu osiguranja kvalitete/kontrole kvalitete države članice, opće procjene nesigurnosti, opće procjene cjelovitosti, te podataka o provedenim ponovnim izračunima;

- (g) podatke iz nacionalnog registara, kad se uspostavi, o izdavanju, stjecanju, držanju, prijenosu, poništavanju, povlačenju i prenošenju jedinica dodijeljene kvote, jedinica uklanjanja, jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija tijekom prethodne godine (godina X-1);
- (h) podatke o pravnim osobama ovlaštenima za sudjelovanje u mehanizmima iz članaka 6., 12. i 17. Kyotskog protokola, u skladu s relevantnim nacionalnim odredbama ili odredbama Zajednice;
- (i) mjere poduzete na unaprijeđenju procjena, na primjer ako su područja inventara pretrpjela prilagodbe;
- (j) podatke o pokazateljima za godinu prije zadnje (godina X-2); i
- (k) sve promjene nacionalnog sustava inventara.

Države članice dostavljaju Komisiji, do 15. ožujka svake godine (godina X), svoje potpuno izvješće o nacionalnom inventaru.

2. Radi procjene predviđenog napretka, države članice dostavljaju izvješće Komisiji do 15. ožujka 2005., i svake dvije godine nakon toga datuma, koje uključuje:

- (a) podatke o nacionalnoj politici i mjerama kojima se ograničavaju i/ili smanjuju emisije stakleničkih plinova prema izvorima i unaprijeđuju uklanjanja pomoću odliva, prikazano na temelju pojedinih sektora za svaki staklenički plin, uključujući:
 - i. cilj politike i mjere;
 - ii. vrstu instrumenta politike;
 - iii. status primjene politike ili mjere;
- iv. pokazatelje za praćenje i procjenu napredovanja s politikama i mjerama kroz vrijeme, uključujući, između ostalog, one pokazatelje navedene u provedbenim odredbama usvojenima na temelju stavka 3;
- v. količinske procjene učinka politika i mjera na emisije prema izvorima i uklanjanje stakleničkih plinova pomoću odliva između bazne godine i kasnijih godina, uključujući 2005., 2010. i 2015. godinu, uključujući njihove gospodarske učinke u najvećoj mogućoj mjeri; te
- vi. opseg do kojeg domaće djelovanje stvarno predstavlja značajan element nastojanja koja se poduzimaju na nacionalnoj razini kao i mjeru do koje korištenje mehanizma zajedničke provedbe i mehanizma čistog razvoja i međunarodne trgovine emisijskim jedinicama na temelju članaka 6., 12. i 17. Kyotskog protokola stvarno nadopunjava domaće mjere, u skladu s relevantnim odredbama Kyotskog protokola i Sporazuma iz Marrakecha;

- (b) nacionalne projekcije emisija stakleničkih plinova po izvorima i njihovo uklanjanje pomoću odliva kao minimum za godine 2005., 2010., 2015. i 2020., organizirano prema plinu i prema sektoru, uključujući:

- i. projekcije „s mjerama” i „s dodatnim mjerama” poput onih navedenih u smjernicama Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i dodatno definiranim u provedbenim odredbama usvojenima na temelju stavka 3.;

- ii. jasno utvrđenje politika i mjera uključenih u projekcije;

- iii. rezultate analize osjetljivosti provedene za projekcije; i

- iv. opise i metodologije, modele, temeljne pretpostavke i ključne ulazne i izlazne parametre;

- (c) podatke o mjerama koje se poduzimaju ili se planiraju za provedbu relevantnog zakonodavstva i politike Zajednice, te podatke o pravnim i institucionalnim koracima za pripremu za provedbu obveza na temelju Kyotskog protokola i podatke o aranžmanima za postupke postizanja usklađenosti i izvršenje, te njihovoj nacionalnoj provedbi;

- (d) podatke o institucionalnim i financijskim aranžmanima i postupcima odlučivanja za koordinaciju i podršku djelatnostima vezanima za sudjelovanje u mehanizmima na temelju članaka 6., 12. i 17. Kyotskog protokola, uključujući sudjelovanje pravnih osoba.

3. Provedbene odredbe za izvješćivanje o podacima iz stavaka 1. i 2. usvajaju se u skladu s postupkom navedenim u članku 9. stavku 2.

Te provedbene odredbe mogu se, prema potrebi, revidirati uzimajući u obzir odluke donesene na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola.

Članak 4.

Sustav inventara Zajednice

1. U suradnji s državama članicama Komisija godišnje sastavlja inventar stakleničkih plinova Zajednice i izvješće o inventaru stakleničkih plinova Zajednice, prosljeđuje njihov nacrt državama članicama do 28. veljače i objavljuje ih i dostavlja Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime do 15. travnja svake godine. Procjene za podatke koji nedostaju iz nacionalnog inventara uključuju se u skladu s provedbenim odredbama usvojenima na temelju stavka 2. podstavka (b), osim ako se ažurirani podaci od država članica dobiju najkasnije do 15. ožujka te godine.

2. U skladu s postupkom navedenim u članku 9. stavku 2. i uzimajući u obzir nacionalne sustave država članica Komisija, najkasnije do 30. lipnja 2006., usvaja sustav inventara Zajednice za osiguranje točnosti, usporedivosti, konzistentnosti, potpunosti i pravovremenosti nacionalnih inventara u odnosu na inventar stakleničkih plinova Zajednice.

Sustav osigurava:

- (a) program osiguranja kvalitete/kontrole kvalitete uključujući utvrđivanje ciljeva kvalitete i plan osiguranja kvalitete i kontrole kvalitete inventara. Komisija pruža pomoć državama članicama za provedbu programa osiguranja kvalitete/kontrole kvalitete; i
- (b) postupak za procjenu podataka koji nedostaju iz nacionalnog inventara, uključujući savjetovanje s predmetnom državom članicom.

3. Europska agencija za okoliš pruža pomoć Komisiji za provedbu stavaka 1. i 2. prema potrebi, između ostalog, provedbom studija i sastavljanjem podataka, u skladu sa svojim godišnjim radnim programom.

4. Što ranije moguće i u svakom slučaju najkasnije do 31. prosinca 2005., države članice uspostavljaju sustave nacionalnih inventara na temelju Kyotskog protokola za procjenu antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ugljikovog dioksida pomoću odliva.

Članak 5.

Procjena napretka i izvješćivanja

1. Komisija jednom godišnje procjenjuje, savjetujući se s državama članicama, napredak Zajednice i njezinih država članica prema ispunjavanju njihovih obveza na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola utvrđenih u Odluci 2002/358/EZ, radi procjene da li je napredak dovoljan za ispunjenje tih obveza.

Tom se procjenom uzima u obzir napredak u politikama i mjerama Zajednice i podaci koje dostave države članice u skladu s člankom 3. i člankom 6. stavkom 2. ove Odluke i s člankom 21. Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice⁽¹⁾.

Svake dvije godine procjena obuhvaća i predviđeni napredak Zajednice i njezinih država članica prema ispunjenju njihovih obveza na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskog protokola.

2. Na temelju procjene navedene u stavku 1., Komisija jednom godišnje dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

To izvješće sadržava poglavlja o stvarnim i procijenjenim emisijama po izvorima i uklanjanjima pomoću odliva, politikama i mjerama i korištenju mehanizama na temelju članaka 6., 12. i 17. Kyotskog protokola.

3. Komisija priprema izvješće o prikazu napretka koji je Zajednica ostvarila do 2005. godine, uzimajući u obzir ažurirane podatke o projekcijama emisija koje dostave države članice najkasnije do 15. lipnja 2005., u skladu s provedbenim odredbama usvojenima na temelju članka 3. stavka 3. i dostavlja ga Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime najkasnije do 1. siječnja 2006.

4. Svaka država članica priprema izvješće o prikazu napretka koji je ta država članica ostvarila do 2005. godine, uzimajući u obzir podatke dostavljene u skladu s provedbenim odredbama usvojenima na temelju članka 3. stavka 3. i dostavlja ga Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime najkasnije do 1. siječnja 2006.

5. Zajednica i svaka država članica dostavlja izvješće Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime o dodatnom razdoblju utvrđenom u Sporazumu iz Marrakecha za ispunjenje obveza po isteku tog razdoblja.

6. U skladu s postupkom navedenim u članku 9. stavku 2., Komisija može usvojiti odredbe koje sadrže zahtjeve za izvješćivanje o prikazu napretka tražene člankom 3. stavkom 2. Kyotskog protokola i za izvješćivanje u vezi s dodatnim razdobljem utvrđenim u Sporazumu iz Marrakecha za ispunjenje obveza.

7. Europska agencija za okoliš pruža pomoć Komisiji u provedbi stavaka 1., 2. i 3. prema potrebi, u skladu sa svojim godišnjim programom rada.

Članak 6.

Nacionalni registri

1. Zajednica i njezine države članice uspostavljaju i vode registre radi osiguranja točnog obračuna izdavanja, držanja, prijenosa, stjecanja, poništavanja i povlačenja jedinica dodijeljene kvote, jedinica uklanjanja, jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija, te prenošenja jedinica dodijeljene kvote, jedinica smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija. Ti registri uključuju registre utvrđene na temelju članka 19. Direktive 2003/87/EZ u skladu s odredbama usvojenima u skladu s postupkom navedenim u članku 9. stavku 2. ove Odluke.

Zajednica i države članice mogu voditi svoje registre u konsolidiranom sustavu, zajedno s jednom ili više drugih država članica.

2. Elementi navedeni u stavku 1. prvoj rečenici stavljaju se na raspolaganje središnjem administratoru navedenom u članku 20. Direktive 2003/87/EZ.

⁽¹⁾ SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

Članak 7.**Dodijeljena kvota**

1. Zajednica i svaka država članica, najkasnije do 31. prosinca 2006., dostavljaju izvješće Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime kojim se utvrđuje njihova dodijeljena kvota koja odgovara njihovim razinama emisija utvrđenima na temelju prvog stavka članka 3. Odluke 2002/358/EZ i Kyotskog protokola. Države članice i Zajednica nastoje svoja izvješća dostaviti istodobno.

2. Države članice, nakon dovršenja revizije svojih nacionalnih inventara na temelju Kyotskog protokola za svaku godinu prvog razdoblja obveze Kyotskog protokola, uključujući rješavanje svih pitanja provedbe, odmah povlače dodijeljene kvote, jedinice uklanjanja, jedinice smanjenja emisija i ovjerenih smanjenja emisija koja odgovaraju njihovim neto emisijama tijekom te godine.

Vezano za zadnju godinu razdoblja obveze, povlačenje se odvija prije kraja dodatnog razdoblja navedenog u Sporazumu iz Marrakecha za ispunjenje obveza.

3. Države članice izdaju jedinice dodijeljene kvote u svojim nacionalnim registrima koje odgovaraju njihovim razinama emisija utvrđenima na temelju Odluke 2002/358/EZ i Kyotskog protokola.

Članak 8.**Postupci na temelju Kyotskog protokola**

1. Države članice i Zajednica osiguravaju punu i djelotvornu suradnju i međusobnu koordinaciju u vezi s obvezama iz ove Odluke vezano za:

- (a) sastavljanje inventara stakleničkih plinova Zajednice i izvješća o inventaru stakleničkih plinova Zajednice, u skladu s člankom 4. stavkom 1.;
- (b) postupke preispitivanja i postizanja usklađenosti iz Kyotskog protokola u skladu s relevantnim odlukama donesenima na temelju njega;
- (c) sva usklađenja na temelju postupka preispitivanja Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime ili druge promjene inventara i izvješća o inventarima koji su dostavljeni ili trebaju biti dostavljeni Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime;
- (d) pripreme izvješća Zajednice i izvješća država članica o prikazu napretka do 2005. godine u skladu s člankom 5. stavcima 3. i 4.
- (e) pripremu i predaju izvješća navedenog u članku 7. stavku 1.; i

(f) izvješćivanje vezano za dodatno razdoblje navedeno u Sporazumu iz Marrakecha za ispunjenje obveza na temelju članka 5. stavaka 5. i 6.

2. Države članice dostavljaju nacionalne inventare Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime do 15. travnja svake godine, koji sadržavaju podatke jednake onima koji se dostavljaju u skladu s člankom 3. stavkom 1., osim ako se podaci kojima se uklanjaju bilo kakve nesuglasnosti ili nedostaci dostave Komisiji najkasnije do 15. ožujka te godine.

3. Komisija može, u skladu s postupkom navedenim u članku 9. stavku 2. utvrditi postupke i vremenske rokove za takvu suradnju i koordinaciju.

Članak 9.**Odbor**

1. Komisiji pomaže „Odbor za klimatske promjene”.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir njezin članak 8.

Razdoblje navedeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ utvrđuje se na tri mjeseca.

3. Odbor za klimatske promjene usvaja svoj Poslovnik.

Članak 10.**Daljnje mjere**

Nakon dostave izvješća o prikazu napretka do 2005. godine, u skladu s člankom 5. stavkom 3., Komisija odmah razmatra do koje mjere Zajednica i njezine države članice napreduju prema svojim razinama emisija, utvrđenima u skladu s Odlukom 2002/358/EZ i Kyotskim protokolom, te do koje mjere ispunjavaju svoje obveze na temelju Kyotskog protokola. U svjetlu te procjene, Komisija može dati prijedloge, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću kako bi osigurala da se Zajednica i njezine države članice pridržavaju svojih razina emisija i da su sve njihove obveze na temelju Kyotskog protokola ispunjene.

Članak 11.**Stavljanje izvan snage**

Odluka 93/389/EEZ ovime se stavlja izvan snage.

Svako upućivanje na Odluku stavljenju izvan snage smatra se upućivanjem na ovu Odluku i čita se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu.

*Članak 12.***Adresati**

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu, 11. veljače 2004.

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
M. McDOWELL

PRILOG

Korelacijska tablica

Odluka 93/389/EEZ	Ova Odluka
Članak 1.	Članak 1.
članak 2. stavak 1. članak 2. stavak 2.	članak 2. stavak 1. članak 2. stavak 1. i članak 3. stavak 2.
članak 3. stavak 1. članak 3. stavak 2. članak 3. stavak 3.	članak 3. stavak 1. i članak 3. stavak 3. članak 3. stavak 1. i članak 4. stavak 2. članak 4. stavak 1.
Članak 4.	članak 3. stavak 2., članak 3. stavak 3., članak 5. stavak 1.
—	članak 4. stavak 3.
članak 5. stavci 1. i 2.	članak 2. stavak 3.
članak 5. stavak 3.	članak 5. stavak 1.
članak 5. stavak 4.	članak 5. stavak 2.
—	članak 5. stavak 3.
Članak 6.	članak 5. stavak 1.
Članak 7.	—
—	Članak 6.
—	Članak 7.
—	Članak 8.
Članak 8.	Članak 9.
—	Članak 10.
—	Članak 11.
Članak 9.	Članak 12.

32004D0224

6.3.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 68/27

ODLUKA KOMISIJE**od 20. veljače 2004.****o određivanju postupaka za dostavu informacija o planovima ili programima zahtijevanima na temelju Direktive Vijeća 96/62/EZ u vezi s graničnim vrijednostima određenih onečišćujućih tvari u zraku**

(priopćena pod brojem dokumenta C(2004) 491)

(Tekst značajan za EGP)

(2004/224/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 96/62/EZ od 27. rujna 1996. o procjeni i upravljanju kvalitetom zraka ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 12. stavak 1.,

budući da:

- (1) Temeljem članka 8. stavka 3. Direktive 96/62/EZ, u državama članicama trebaju biti izrađeni planovi ili programi za postizanje graničnih vrijednosti utvrđenih Direktivom Vijeća 1999/30/EZ od 22. travnja 1999. o graničnim vrijednostima za sumporov dioksid, dušikov dioksid i dušikov oksid, lebdeće čestice i olovo u zraku ⁽²⁾ te u Direktivi 2000/69/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2000. o graničnim vrijednostima za benzen i ugljikov monoksid u zraku ⁽³⁾ za one zone i aglomeracije u kojima su prekoračene granične vrijednosti i granice tolerancije. Ti planovi i programi trebaju uključivati barem one informacije popisane u Prilogu IV. Direktivi 96/62/EZ. Komisija treba redovito provjeravati provedbu tih planova i programa.
- (2) Članak 11. Direktive 96/62/EZ zahtijeva od država članica da jedanput godišnje Komisiji podnesu svoje planove i programe.
- (3) Dok se planovi i programi mogu izrađivati u skladu sa specifičnim administrativnim zahtjevima svake države članice, podaci koji se podnose Komisiji trebaju biti usklađeni i strukturirani u skladu s detaljnim postupcima koji su utvrđeni ovom Odlukom.

- (4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 12. Direktive 96/62/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilikom dostave informacija o planovima ili programima iz članka 8. stavka 3. Direktive 96/62/EZ, kako je propisano njezinim člankom 11. stavkom 1. točkom (a) podtočkom iii., koje se odnose na granične vrijednosti utvrđene u direktivama 1999/30/EZ i 2000/69/EZ, države članice predstavljaju te informacije strukturirane na način kako je to utvrđeno u Prilogu ovoj Odluci.

Cjeloviti planovi i programi stavljaju se na raspolaganje Komisiji na njezin zahtjev.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. veljače 2004.

Za Komisiju
Margot WALLSTRÖM
Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 296, 21.11.1996., str. 55. Direktiva kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 163, 29.6.1999., str. 41. Direktiva kako je izmijenjena Odlukom Komisije 2001/744/EZ (SL L 278, 23.10.2001., str. 35.).

⁽³⁾ SL L 313, 13.12.2000., str. 12.

PRILOG

UVOD

Izvešće Komisiji predaje se u sedam dolje opisanih obrazaca. Za svaki plan ili program mora biti ispunjen skup svih obrazaca. U obrascu 1. navode se općeniti podaci o predmetnom planu ili programu. Od drugog do šestog obrasca u svakom se stupcu opisuje okolnost u kojoj je došlo do prekoračenja, a na koju se odnosi dotični plan ili program. Stanje prekoračenja određeno je područjem prekoračenja i graničnom vrijednošću (GV) uvećanom za granicu tolerancije (GV + GT) koja je prekoračena u tom području. Područje prekoračenja je lokacija ili skup lokacija na kojima je utvrđeno da je u referentnoj godini razina prekoračila GV + GT. Referentna godina je godina u kojoj je došlo do prekoračenja koje je, na temelju članka 8. Direktive 96/62/EZ, dovelo do obveze izrade ili provedbe plana i programa. Od drugog do šestog obrasca svaki redak sadrži opisni element za stanje prekoračenja.

Područje prekoračenja može se sastojati od nekoliko lokacija na kojima je u referentnoj godini utvrđeno da je došlo do prekoračenja GV + GT, pod uvjetom da su određeni opisni elementi za te lokacije usporedivi ili identični. Od drugog do šestog obrasca ti su opisni elementi navedeni šifrom grupiranja koja je utvrđena u polju 1. Za one opisne elemente za koje je dopušteno da se razlikuju s obzirom na lokaciju, u polju 1. navedene su druge šifre; one pobliže određuju na koji se način združuju različiti elementi.

Sažeti opisi pojedinih mjera navedeni su u obrascu 7.

POLJE 1.

Specifikacija načina na koje se lokacije na kojima je utvrđeno da je došlo do prekoračenja GV + GT mogu grupirati u jedno stanje prekoračenja: šifre grupiranja koje su navedene za svaku stavku u donjim obrascima

Šifra grupiranja	Značenje šifre grupiranja
N.A.	Nije primjenjivo
S	Ova stavka treba biti jedinstveni opis (ne popis, raspon ni ukupno) koji se odnosi na sve lokacije koje su grupirane
L	Ako je grupirana, ova stavka sadržava popis ⁽¹⁾ svih stavki lokacija
LS	Ako je grupirana, ova stavka sadržava popis ⁽¹⁾ svih stavki lokacija ili jedinstveni opis
R	Ako je grupirana, ova stavka sadržava raspon stavki različitih lokacija: minimalna vrijednost – maksimalna vrijednost
T	Ako je grupirana, ova stavka sadržava ukupan zbroj svih stavki lokacija

⁽¹⁾ Svi popisi sadržavaju istovjetan slijed lokacija. Stavke za odvojene lokacije odvajaju se dvostrukom kosom crtom „/”.

OBRAZAC 1

Općeniti podaci o planu i programu

a. Referentna godina	N.A.
b. Država članica	N.A.
c. Uputa na plan i program	N.A.
d. Popis šifri stanja prekoračenja opisanih u obrascima od 2. do 6.	N.A.
e. Naziv tijela nadležnog za izradu plana i programa koji se odnosi na stanje prekoračenja	N.A.
f. Adresa nadležnog tijela	N.A.
g. Ime osobe za kontakt	N.A.
h. Adresa osobe za kontakt	N.A.

i. Telefonski broj osobe za kontakt	N.A.
j. Broj faksa osobe za kontakt	N.A.
k. Adresa elektroničke pošte osobe za kontakt	N.A.
l. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 1.:

1. Pod b.: države članice označavaju se sljedećim oznakama: Austrija: AT; Belgija: BE; Danska: DK; Finska: FI; Francuska: FR; Njemačka: DE; Grčka: EL; Irska: IE; Italija: IT; Luksemburg: LU; Nizozemska: NL; Portugal: PT; Španjolska: ES; Švedska: SE; Ujedinjena Kraljevina: UK.
2. Pod c.: uputa na plan ili program mora biti potpuna i detaljna uputa na dokument(e) u kojem(-ima) je plan ili program opisan u potpunosti. Dodatno se može navesti i internetska adresa.
3. Pod g.: osoba za kontakt je ona osoba kojoj se Komisija obraća ako zahtijeva dodatne informacije o bilo kojem aspektu ovog obrasca za izvješćivanje.

OBRAZAC 2.

Opis prekoračenja granične vrijednosti

a. Broj šifre stanja prekoračenja	N.A.
b. Onečišćujuća tvar	S
c. Šifra zone	L
d. Ime grada(-ova) ili općine(-a)	L
e. Ispuniti samo ako je onečišćujuća tvar SO ₂ , NO ₂ ili PM ₁₀ : granična vrijednost za koju je prekoračena GV + GT [sat/dan/godina]	S
f. Razina koncentracije u referentnoj godini:	
— koncentracija u µg/m ³ ako je to primjenjivo ili	R
— prosječna koncentracija CO u mg/m ³ tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
— ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV + GT ako je to primjenjivo	R
g. Ispuniti samo ako je GV izražena kao broj prekoračenja numeričke koncentracije: ukupan broj prekoračenja u referentnoj godini izražen u odnosu na GV	R
h. Razina koncentracije u referentnoj godini izražena u odnosu na ostale GV predmetnih onečišćujućih tvari, a koje se odnose na zaštitu zdravlja, ako takva GV postoji	
— koncentracija u µg/m ³ ako je to primjenjivo ili	R
— ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R
i. Koncentracije uočene tijekom prethodnih godina, ako su dostupne, a koje nisu prethodno bile dostavljene Komisiji	
— godina i koncentracija u µg/m ³ ako je to primjenjivo ili	L
— godina i prosječna koncentracija CO tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	L
— godina i ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV + GT ako je to primjenjivo	L
j. Ako je prekoračenje utvrđeno mjerenjem:	
— oznaka postaje na kojoj je uočeno prekoračenje	L
— zemljopisne koordinate postaje	L
— klasifikacija postaje	S

k. Ako je prekoračenje utvrđeno izračunom prema modelu:	
— navođenje lokacije područja prekoračenja	LS
— klasifikacija područja	S
l. Procjena površine područja (km ²) u kojem je u referentnoj godini razina bila iznad GV	T
m. Procjena dužine ceste (km) na kojoj je u referentnoj godini razina bila iznad GV	T
n. Procjena ukupnog broja stanovnika koji su u referentnoj godini bili izloženi razinama višima od GV	T
o. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 2.:

1. Pod a.: svakom stanju prekoračenja treba dodijeliti šifru koja će biti jedinstvena unutar države članice.
2. Pod b.: onečišćujuća tvar treba biti označena kao „SO₂”, „NO₂”, „PM₁₀”, „Pb” za olovo, „C₆H₆” za benzen i „CO”.
3. Pod c.: šifra zone je identična onoj koja je podnesena u godišnjem upitniku 2001/839/EZ za referentnu godinu.
4. Pod d.: ako područje prekoračenja obuhvaća više od jednoga grada ili općine, navode se svi gradovi i općine u kojima je utvrđeno da je došlo do prekoračenja i odvajaju se točkom sa zarezom.
5. Pod e: granična vrijednost za koju je prekoračena GV + GT treba biti označena kao „h” (na osnovu prosjeka po satu), „d” (dnevni prosjeci) ili „a” (godišnji prosjeci).
6. Pod f. i h.: ako je prekoračenje utvrđeno pomoću modeliranja, u ovom i sljedećim obrascima navodi se najviša razina u području prekoračenja.
7. Pod i.: informacije se navode u sljedećem obliku: „godina: koncentracija”. Navodi za nekoliko godina odvajaju se točkom sa zarezom. Nedostupnost podataka označuje se kao „n.a.”, a ranije dostavljeni podaci kao „com”.
8. Pod j.: „oznaka postaje na kojoj je uočeno prekoračenje” je ona oznaka koja je upotrijebljena u godišnjem upitniku za referentnu godinu (Odluka Komisije 2001/839/EZ).
9. Pod j.: za „zemljopisne koordinate postaje” i „klasifikaciju postaje” koriste se specifikacije koje su već u uporabi za razmjenu podataka na temelju Odluke 97/101/EZ o razmjeni informacija.
10. Pod k.: oznake za „klasifikaciju postaje” također se koriste za „klasifikaciju područja”. Ako područje prekoračenja utvrđeno pomoću modeliranja uključuje više od jedne klase, navode se oznake klase, odvojene točkom sa zarezom.
11. Pod l. i m.: „površina područja (km²) na kojem je razina bila iznad GV” označava veličinu predmetnog područja u kojem je došlo do prekoračenja. Može se ostaviti prazno ako se radi o prometnim postajama ili prometnim područjima. „Dužina ceste (km) na kojoj je razina bila iznad GV” navodi se samo za prekoračenja na prometnim postajama ili, u slučaju utvrđivanja pomoću modeliranja, za prometna područja. Ona označava ukupnu duljinu dijelova ceste na kojima je došlo do prekoračenja s jedne ili obje strane.
12. Pod n.: „stanovništvo izloženo razinama višim od GV” označava procijenjeni prosječan broj ljudi koji su bili prisutni tijekom prekoračenja granične vrijednosti.

OBRAZAC 3.

Analiza uzroka koji su doveli do prekoračenja u referentnoj godini

a. Šifra stanja prekoračenja	N.A.
b. Procjena regionalne pozadinske razine	
— godišnja prosječna koncentracija u µg/m ³ ako je to primjenjivo ili	R
— prosječna koncentracija CO u mg/m ³ tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
— ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R
c. Procjena ukupne pozadinske razine	
— godišnja prosječna koncentracija u µg/m ³ ako je to primjenjivo ili	R
— prosječna koncentracija CO u mg/m ³ tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
— ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R
d. Navođenje doprinosa lokalnih izvora prekoračenju graničnih vrijednosti:	
— promet	S
— industrija, uključujući proizvodnju toplinske i električne energije	S

— poljoprivreda	S
— komercijalni i stambeni izvori	S
— prirodni izvori	S
— ostalo	S
e. Uputa na popis emisija korišten tijekom analize	N.A.
f. Ako se radi o iznimnim okolnostima: navesti kakvi su lokalni klimatski uvjeti	S
g. Ako se radi o iznimnim okolnostima: navesti kakva je lokalna topografija	S
h. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 3:

1. Pod b. i c.: pozadinska razina je koncentracija onečišćujućih tvari u većim razmjerima nego što je područje prekoračenja. Regionalna pozadinska razina je razina za koju se procjenjuje da se javlja u slučaju nepostojanja izvora unutar udaljenosti od 30 km. Za lokacije u gradu to bi bila pozadinska razina u slučaju nepostojanja grada. Za prekoračenje koje se javlja zbog prijenosa onečišćenja zraka na velike udaljenosti, regionalna pozadinska razina može biti jednaka prekoračenju o kojem se izvješćuje u obrascu 2. Ukupna pozadinska razina je ona razina za koju se procjenjuje da se javlja u slučaju nepostojanja lokalnih izvora (s visokim dimnjacima unutar otprilike 5 km i niskim izvorima unutar otprilike 0,3 km – ova udaljenost može biti i manja, na primjer za grijanje stambenih područja, ili veća, na primjer za čeličane). Ukupna pozadinska razina uključuje regionalnu pozadinsku razinu. U gradu je ukupna pozadinska razina urbana pozadinska razina, odnosno razina koja bi se javila u slučaju nepostojanja značajnih izvora u neposrednoj blizini. U ruralnom području ukupna pozadinska razina otprilike je jednaka regionalnoj pozadinskoj razini.
2. Pod d.: doprinosi lokalnih izvora izražavaju se brojevima u nizu, pri čemu se „1” koristi za izvor koji navise doprinosi, „2” za drugi po veličini itd. Izvori koji ne doprinose u značajnijoj mjeri označavaju se s „-”.
3. Pod d.: ako je navedeno da je doprinos „ostalih” izvora značajan, u stavci „Opaske u svrhu pojašnjavanja” pojašnjava(ju) se vrsta (vrste) izvora.
4. Pod f.: iznimni lokalni klimatski uvjeti označavaju se s „+”.
5. Pod g.: iznimna lokalna topografija označava se s „+”.

OBRACAC 4

Polazišna razina

a. Šifra stanja prekoračenja	N.A.
b. Kratak opis scenarija emisije koji se koristi za polazišnu analizu:	
— izvori koji doprinose regionalnoj pozadinskoj razini	S
— regionalni izvori koji doprinose ukupnoj pozadinskoj razini, ali ne i regionalnoj pozadinskoj razini	S
— lokalni izvori ako su relevantni	S
c. Očekivane razine tijekom prve godine u kojoj treba zadovoljiti graničnu vrijednost:	
— regionalna pozadinska polazišna razina:	
Godišnja prosječna koncentracija u $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ako je to primjenjivo ili	R
Prosječna koncentracija CO u mg/m^3 tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
Ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R
— ukupna pozadinska polazišna razina:	
Godišnja prosječna koncentracija u $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ako je to primjenjivo ili	R
Prosječna koncentracija CO u mg/m^3 tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
Ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R

— polazišna razina na lokaciji prekoračenja:	
Godišnja prosječna koncentracija u $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ako je to primjenjivo ili	R
Prosječna koncentracija CO u mg/m^3 tijekom maksimalno 8 sati ako je to primjenjivo ili	R
Ukupan broj prekoračenja izražen u odnosu na GV ako je to primjenjivo	R
d. Jesu li potrebne bilo koje druge mjere, osim onih propisanih postojećim zakonodavstvom, da bi se osiguralo postizanje granične vrijednosti do zadanog roka za usklađivanje? [d/n]	S
e. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 4.:

1. Obrazac 4. se ispunjava za onu graničnu vrijednost ili vrijednosti čiji je GV + GT prekoračen.
2. Polazišna razina je koncentracija koju se može očekivati u godini u kojoj granična vrijednost stupa na snagu bez bilo kakvih dodatnih mjera osim onih koje su već dogovorene ili koje su navedene u postojećem zakonodavstvu.

OBRAZAC 5.

Detalji o mjerama osim onih koje su navedene u postojećem zakonodavstvu

a. Šifra stanja prekoračenja	N.A.
b. Oznaka(-e) mjere(-a)	S
c. Planirani raspored provedbe	L
d. Pokazatelj(i) za praćenje napretka	S
e. Dodijeljena sredstva (godina; iznos u EUR)	T
f. Procijenjeni ukupni troškovi (iznos u EUR)	T
g. Procijenjena razina u godinama u kojima treba postići graničnu vrijednost, uzimajući u obzir dodatne mjere	R
h. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 5.:

1. Obrazac 5. se ispunjava samo ako analiza zahtijevana obrascem 4. pokaže da se ne očekuje postizanje graničnih vrijednosti pomoću mjera koje postojeće zakonodavstvo već zahtijeva.
2. Pod b.: svaka mjera se označava šifrom koja se odnosi na mjeru opisanu u obrascu 7.
3. Pod c.: za različite faze provedbe navode se ključne riječi, iza kojih slijedi datum ili razdoblje u obliku „mm/gg”. Stavke trebaju biti odvojene točkom sa zarezom.
4. Pod e. i f.: dodijeljena sredstva odnose se samo na ona iz javnih fondova; procijenjeni ukupni troškovi uključuju i one troškove koje snosi (snose) zahvaćeni sektor(i).

OBRAZAC 6.

Moguće mjere koje još nisu poduzete i dugoročne mjere (neobvezatno)

a. Šifra stanja prekoračenja	N.A.
b. Šifra(-e) mogućih mjera koje još nisu poduzete	LS
c. Za mjere koje još nisu poduzete:	
administrativna razina na kojoj bi se mjera mogla poduzeti	LS
razlog za nepoduzimanje mjere	LS

d. Oznaka(-e) dugoročnih mjera	LS
e. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 6.:

1. Pod b. i d.: svaka mjera se označava oznakom koja se odnosi na mjeru opisanu u obrascu 7. Ako je naznačeno više od jedne mjere, oznake se odvajaju točkom sa zarezmom.
2. Pod c.: za obilježavanje administrativne razine na kojoj bi se mogla poduzeti neka mjera koriste se sljedeće oznake: A: lokalna; B: regionalna; C: nacionalna; D: Europske unije; E: međunarodna koja nadilazi granice Europske unije. Ako je prikladno više od jedne razine, oznake se odvajaju točkom sa zarezmom.

OBRAZAC 7

Sažetak mjera

a. Šifra mjere	N.A.
b. Naziv	N.A.
c. Opis	N.A.
d. Administrativna razina na kojoj bi se mjeru moglo poduzeti	LS
e. Vrsta mjere	N.A.
f. Radi li se o regulatornoj mjeri? [da/ne]	N.A.
g. Vremenski raspon za smanjenje	N.A.
h. Zahvaćeni izvorni sektor(-i)	N.A.
i. Prostorni raspon zahvaćenih izvora	N.A.
j. Opaske u svrhu pojašnjavanja ako je potrebno	N.A.

Napomene uz obrazac 7.:

1. Obrazac 7. se koristi za opisivanje mjera spomenutih u obrascima 5. ili 6. Za svaku mjeru se ispunjava jedan stupac obrasca 7.
2. Pod a.: svakoj se mjeri dodjeljuje jedinstvena oznaka.
3. Pod c.: opis mjere podrazumijeva slobodno napisani tekst, obično od 100 do 200 riječi.
4. Pod d.: za obilježavanje administrativne razine na kojoj bi se mogla poduzeti neka mjera koriste se sljedeće oznake: A: lokalna; B: regionalna; C: nacionalna.
5. Pod e.: za obilježavanje vrste mjere koriste se sljedeće oznake: A: ekonomska/fiskalna; B: tehnička; C: edukacijska/informacijska; D: ostalo.
6. Pod g.: za obilježavanje vremenskog raspona za postizanje smanjenja koncentracije pomoću mjere koriste se sljedeće oznake: A: kratkoročno; B: srednjoročno (oko jedne godine); C: dugoročno.
7. Pod h.: za obilježavanje izvornog sektora zahvaćenog mjerom koriste se sljedeće oznake: A: transport; B: industrija, uključujući proizvodnju toplinske i električne energije; C: poljoprivreda; D: komercijalni i stambeni izvori; E: ostalo.
8. Pod e. i h.: ako se koristi oznaka za „ostalo”, ona se pojašnjava u stavki „opaske u svrhu pojašnjavanja”.
9. Pod i.: za obilježavanje prostornog raspona izvora zahvaćenih određenom mjerom treba koristiti sljedeće oznake:
10. Pod d. - i.: Ako se primjenjuje više od jedne oznake, one se odvajaju točkom sa zarezmom.

32004D0279

L 87/50

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

25.3.2004.

ODLUKA KOMISIJE**od 19. ožujka 2004.****o smjernicama za provedbu Direktive 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ozonu u zraku**

(priopćena pod brojem dokumenta C(2004) 764)

(Tekst značajan za EGP)

(2004/279/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu 2002/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2002. o ozonu u zraku ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 12. stavak 1.,

budući da:

- (1) Direktivom 2002/3/EZ utvrđuju se dugoročni ciljevi, ciljne vrijednosti, prag upozorenja i prag obavješćivanja za koncentracije ozona u zraku.
- (2) Člankom 7. Direktive 2002/3/EZ zahtijeva se da države članice izrade kratkoročne akcijske planove za posebne uvjete u kojima postoji rizik prekoračenja pragova upozorenja. Preporuke koje je Komisija izradila u tom pogledu trebaju, u skladu s člankom 7. stavkom 3., poslužiti državama članicama kao primjer mjera čija se djelotvornost procjenjuje.
- (3) U skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive 2002/3/EZ, Komisija treba državama članicama osigurati smjernice u pogledu primjerene strategije za mjerenje prekursora ozona u zraku, kao dio savjeta koje je potrebno izraditi u skladu s člankom 12. te Direktive.
- (4) U izradi tih savjeta i smjernica Komisija je zatražila ekspertizu država članica i Europske agencije za okoliš.

- (5) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 12. stavka 2. Direktive Vijeća 96/62/EZ od 27. rujna 1996. o procjeni i upravljanju kvalitetom zraka ⁽²⁾,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Smjernice za izradu kratkoročnih akcijskih planova u skladu s člankom 7. Direktive 2002/3/EZ navedene su u Prilogu I. ovoj Odluci.
2. U izradi i provedbi kratkoročnih akcijskih planova, države članice razmatraju relevantne primjere mjera navedene u Prilogu II. ovoj Odluci u skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive 2002/3/EZ.
3. Smjernice u pogledu primjerene strategije za mjerenje prekursora ozona u zraku u skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive 2002/3/EZ utvrđene su u Prilogu III. ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. ožujka 2004.

Za Komisiju
Margot WALLSTRÖM
Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 67, 9.3.2002., str. 14.⁽²⁾ SL L 296, 21.11.1996., str. 55.

PRILOG I.

OPĆI ASPEKTI KOJE DRŽAVE ČLANICE TREBAJU RAZMOTRITI KOD IZRADE KRATKOROČNIH PLANOVA U SKLADU S ČLANKOM 7. DIREKTIVE 2002/3/EZ

U članku 7. Direktive 2002/3/EZ utvrđuju se zahtjevi za kratkoročne planove. Člankom 7. stavkom 1. se posebno zahtijeva od država članica da u skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive 96/62/EZ izrade akcijske planove, na primjerenim administrativnim razinama, navodeći posebne mjere koje kratkoročno treba poduzeti, uzimajući u obzir posebne lokalne okolnosti, za zone u kojima postoji rizik od prekoračenja praga upozorenja, ako postoji značajni potencijal za smanjenje tog rizika ili za smanjenje trajanja ili stupnja ozbiljnosti prekoračenja praga upozorenja. Međutim, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2002/3/EZ prepušta se državi članici da, uzimajući u obzir nacionalne, zemljopisne, meteorološke i gospodarske uvjete, utvrdi ima li značajnog potencijala za smanjenje rizika, trajanja ili ozbiljnosti prekoračenja.

S obzirom na dugoročnu politiku EU-a, ključno je pitanje nudi li se kratkoročnim akcijskim planovima uvijek dovoljno dodatnog potencijala za smanjenje rizika od prekoračenja praga upozorenja ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) ili za smanjenje trajanja ili ozbiljnosti prekoračenja.

Dalje u tekstu daju se smjernice o primjerenim kratkoročnim akcijama s obzirom na zemljopisne razlike, regionalni opseg i trajanje mogućih mjera.

1. ZEMLJOPISNI ASPEKT

S obzirom na potrebu da se kratkoročnim akcijama izbjegne prekoračenje praga od $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 15 država članica moguće je podijeliti u tri grupe:

1. U skandinavskim zemljama (Finska, Švedska i Danska) i Irskoj do sada nije bilo prekoračenja praga upozorenja (prema podacima koji su prijavljeni Europskoj agenciji za okoliš AIRBASE), a s obzirom na provedbu gore spomenute dugoročne politike još je manja vjerojatnost da se to dogodi u budućnosti.

Stoga skandinavske zemlje i Irska ne trebaju izrađivati kratkoročne akcijske planove jer kod njih, čini se, nema rizika od prekoračenja praga upozorenja.

2. Gibanjem zračnih masa u zemljama sjeverozapadne i središnje Europe uglavnom dominira advekcija te često dolazi do dalekosežnog prijenosa prekograničnog onečišćenja.

Postoje jasne indikacije da je u većini dijelova zemalja sjeverozapadne i središnje Europe broj prekoračenja pragova upozorenja u padu. Pokazalo se da kratkoročne mjere još iz sredine 90-ih imaju samo ograničen potencijal smanjenja, a za provedbu dugoročne strategije EU-a bit će potrebna uopćena i stalna primjena nekih prijašnjih kratkoročnih mjera.

Stoga zemlje bez značajnog potencijala za smanjenje rizika od prekoračenja putem kratkoročnih akcijskih planova ne trebaju izrađivati takve planove.

3. S druge strane, nad velikim gradovima i regijama južnih država članica, zbog topografije i utjecaja mora, češće dolazi do recirkulacije zračnih masa. U nekim slučajevima iste zračne mase recirkuliraju nekoliko puta ⁽¹⁾. Zbog velikih prirodnih emisija hlapivih organskih spojeva (VOC), smanjenja emisija tih spojeva relativno su mala (tzv. režim ograničenih vrijednosti NO_x).

Iz dosta ograničenih i tek novijih serija ne uočava se znatniji trend vršnih vrijednosti ozona. Štoviše, saznanja o učinkovitosti kratkoročnih mjera u tim područjima nedostaju.

Stoga gradovi i/ili regije u južnoj Europi koje karakteriziraju posebni ortografski uvjeti mogu u načelu na lokalnoj razini imati koristi od kratkoročnih mjera za smanjenje rizika od prekoračenja praga upozorenja ili za smanjenje ozbiljnosti prekoračenja, posebno u izuzetnim situacijama epizoda ekstremnih vrijednosti O_3 kakve su se dogodile 2003. godine.

2. REGIONALNO PROŠIRENJE MJERA

Nastojanja da se na lokalnoj razini privremeno smanje emisije prekursora ozona lokalno će donijeti bolje rezultate u recirkulacijskim režimima nego u režimima u kojima uglavnom prevladava advekcija.

U nekim zemljama (npr. Francuska) prisutna su oba režima ovisno o regiji. Te zemlje mogu izraditi posebne kratkoročne akcijske planove za južne gradove, koji možda uopće neće biti učinkoviti za velike gusto naseljene aglomeracije ili regije u sjevernijem dijelu zemlje u kojem prevladava advekcija.

⁽¹⁾ Npr., Millán, M.M., Salvador, R., Mantilla, E., Kallos, G., 1997. „Photo-oxidant dynamics in the Western Mediterranean in summer; Results of European research projects”, J. Geophy. Res., 102, D7, str. 8811. – 8823.

Rješenje problema onečišćenja zraka ozonom zahtijeva pravilnu dijagnozu procesa koji se odvijaju u svakoj regiji i u svako godišnje doba, kao i veza između regija. Kratkoročne sanacijske akcije mogu biti djelotvorne u nekim područjima kruženja određenih zračnih masa u određeno doba godine, a u drugima ne. Slično tomu, za kratkoročne akcije može biti potrebna procjena i pristup na razini regije, ako raslojavanje i prijenos zračnih masa dobrim dijelom pridonose zamićenom ozonu.

3. KRATKOROČNE NASPRAM DUGOROČNIH MJERA

Samo će dugoročna trajna opsežna i drastična smanjenja emisija prekursora ozona bitno smanjiti vršne koncentracije ozona kao i pozadinske razine ozona u gradskim i ruralnim područjima širom EU-a. Ta će smanjenja uslijediti iz same Direktive o ozonu i s njom usko povezane Direktive 2001/81/EZ o nacionalnim emisijskim kvotama za određene onečišćujuće tvari u atmosferi ⁽²⁾ (koja je i sama potvrđena Direktivom 2001/80/EZ o ograničenju emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz velikih uređaja za loženje ⁽³⁾). Nadalje, vršne razine ozona smanjit će se propisima na razini EU-a za smanjenje hlapivih organskih spojeva (Direktiva 94/63/EZ o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva koje proizlaze iz skladištenja benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih postaja ⁽⁴⁾; Direktiva 1999/13/EZ o ograničenju emisija hlapivih organskih spojeva pri upotrebi organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima ⁽⁵⁾; Direktiva 96/61/EZ o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja ⁽⁶⁾) kao i važećim strategijama za kontrolu sadržaja VOC spojeva u proizvodima. Očekuje se da će se tim trajnim smanjenjima emisija na europskoj razini vršne vrijednosti ozona smanjiti 20 do 40 % u zavisnosti od scenarija i regije.

Kratkoročne akcije smatraju se djelotvornima kada dovedu do smanjenja istog reda veličine. Nadalje, te akcije treba poduzimati dovoljno unaprijed, npr. dan ili dva prije nego što dođe do prekoračenja (bilo na temelju predviđanja ili tijekom cijele ljetne sezone), i njima primjereno obuhvatiti regiju (vidjeti gore u tekstu).

Treba napomenuti da je širenje informacija o koncentracijama ozona i upućivanje preporuka javnosti i odgovarajućim tijelima za zaštitu zdravlja obvezno. Uz odgovarajuća predviđanja za ozon, širenjem informacija moguće je smanjiti trajanje ili intenzitet izloženosti populacije visokim vrijednostima ozona.

Lokalno ograničenim privremenim mjerama (koje se aktiviraju prekoračenjem satnog praga od 240 µg/m³) vršne koncentracije ozona smanjuju se najviše 5 % (prvenstveno zbog relativno malih učinaka na smanjenje emisija). To je slučaj kod gotovo svih mjera vezanih za promet kao što su ograničenja brzine, zabrana vožnje za vozila bez katalizatora, ako su ograničene na (pod)regionalnu razinu.

Kombinacija nekoliko lokalno ograničenih mjera (uključujući industrijski sektor i kućanstva) može rezultirati većim potencijalom za smanjenje vršnih vrijednosti ozona, ali je jasno da je regionalna strategija znatno učinkovitija od pojedinačnih lokalnih mjera. Za ukupni potencijal smanjenja vršne vrijednosti ozona ipak se smatra da ne može biti veći od 20 %.

U regijama u kojima je nastanak ozona ograničen zbog hlapivih organskih spojeva, gore spomenute privremene i lokalno ograničene mjere mogu čak dovesti do većih vršnih koncentracija ozona.

⁽²⁾ SL L 309, 27.11.2001., str. 22.

⁽³⁾ SL L 309, 27.11.2001., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 365, 31.12.1994., str. 24.

⁽⁵⁾ SL L 85, 29.3.1999., str. 1.

⁽⁶⁾ SL L 257, 24.9.1996., str. 26.

PRILOG II.

Kratkoročne mjere: primjeri i iskustvo**1. POKUSI NA TERENU: HEILBRONN/NECKARSULM (NJEMAČKA)**

Pokus na terenu u konurbaciji Heilbronn/Neckarsulm (oko 200 000 stanovnika) započeo je s akcijama suzbijanja onečišćenja u četvrtak 23. lipnja 1994. i trajao je do nedjelje 26. lipnja 1994. Postupak je popraćen mjerenjima u četiri nepokretne postaje, s 15 mobilnih jedinica, avionom i balonima, a obuhvaćao je proračune modela na temelju iscrpnog popisa emisija. Na primjeru tipične ljetne epizode smoga, studijom se želio dobiti odgovor na sljedeća pitanja:

- Mogu li se vršne koncentracije tijekom jedne epizode znatno smanjiti lokalnim privremenim akcijama suzbijanja i kako postići smanjenje NO_x i VOC realnim mjerama?
- Jesu li lokalne privremene kratkoročne akcije, kao što su zabrane prometa, izvedive na temelju postojeće infrastrukture i hoće li ih javnost prihvatiti?

Pokusom su utvrđene tri zone. Ukupna površina modela obuhvaćala je 910 km². Na površini za koju je popis napravljen (400 km²) primijenjene su usporedivo blage akcije suzbijanja; ograničenje brzine na 70 km/h ili manje uvedeno je na svim cestama uključujući autoceste, a industrija i manja poduzeća obećali su dobrovoljno smanjiti emisije. U užem gradskom centru na površini od 45 km² uvedene su zabrane prometa; međutim, zabrana se nije odnosila na vozila opremljena katalizatorima s regulacijom i dizel vozila s malom emisijom, niti na osnovni promet kao što su vatrogasci, dostavljači svježe hrane i lijekova. Dodatne mjere obuhvaćale su ograničenje brzine na 60 km/h ili manje i dobrovoljno smanjenje emisija iz industrije i manjih poduzeća.

Tijekom pokusa prevladavalo je lijepo vrijeme s najvišim temperaturama koje su dostizale od 25 °C do oko 30 °C i poslijepodnevnom naoblakom 25. i 27. lipnja. Vjetar je bio umjerene brzine (tj. od 2 do 4 m/s 23. i 25. do 27. lipnja) ili pojačan (tj. od 4 do 7 m/s 24. lipnja), dakle meteorološki uvjeti su bili povoljni, ali ne izuzetno dobri za nastanak ozona.

Kao rezultat akcija suzbijanja, emisije prekursora u području modela smanjene su za 15 do 19 % za NO_x i 18 do 20 % za VOC. U području središta grada koncentracije u okolišu smanjene su do 30 % za NO_x i do 15 % za VOC.

Međutim, nisu se mogle uočiti značajne promjene opterećenja ozonom koje bi bile veće od tolerancije izmjera. Taj je rezultat u skladu s proračunima modela. Temeljitim analizom rezultata utvrđena su tri glavna razloga izostanka promjene opterećenja ozonom.

- Površina na kojoj se akcija suzbijanja strogo provodila bila je premala (45 km²).
- Dobrovoljna smanjenja u industrijskom sektoru (posebno VOC spojeva) nisu bila dostatna.
- Uslijed meteoroloških uvjeta tijekom pokusa na koncentracije ozona uglavnom je utjecalo regionalno gibanje ozona, a ne lokalna proizvodnja ozona.
- Zbog umjerene brzine vjetera eventualne se učinke moglo promatrati u smjeru vjetera dalje od područja u kojem se pokus odvijao.

Literatura:

Umweltministerium Baden-Württemberg (Hrsg.):

Ozonversuch Neckarsulm/Heilbronn. Dokumentation über die Vorbereitung und Durchführung des Versuchs, Stuttgart, 1995.

Umweltministerium Baden-Württemberg (Hrsg.):

Ozonversuch Neckarsulm/Heilbronn, Wissenschaftliche Auswertungen, Stuttgart, 1995.

Bruckmann, P. and M. Wichmann-Fiebig: 1997. „The efficiency of short-term actions to abate summer smog: Results from field studies and model calculations”, EUROTRAC Newsletter, vol. 19, str. od 2. do 9.

2. NJEMAČKI PROGRAM KONCEPATA KONTROLE I MJERA BORBE PROTIV OZONA – „LJETNI SMOG”**2.1. Cilj**

Cilj ovog istraživačkog projekta bio je utvrditi i ocijeniti učinkovitost primjene mjera širokog područja djelovanja (na području Njemačke, odnosno EU-a) kao i lokalnih mjera kontrole emisija na povišene koncentracije prizemnog ozona u ljetnim epizodama, primjenom modela fotokemijske disperzije. Tim se istraživačkim projektom dakle željelo doprinijeti donošenju znanstvenih zaključaka u pogledu učinkovitosti strategija za suzbijanje ozona. Nadalje, uzimajući u obzir tekuće političke rasprave o unapređenju zakonodavstva koje se odnosi na suzbijanje ozona na saveznoj razini kao i na razinama pokrajina, otkrića do kojih bi se ovim projektom došlo trebala su doprinijeti postizanju bolje osnove za donošenje odluka.

Simulacija se između ostalog provodila i za epizodu ozona iz 1994. (od 23. srpnja do 8. kolovoza). Vršne koncentracije prizemnog ozona od 250 do 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (jednosatne vrijednosti) zabilježene su u poslijepodnevni satima. Sažetak rezultata proračuna modela naveden je dalje u tekstu.

2.2. Učinak raznih mjera na koncentracije ozona u Njemačkoj

Mjere za trajno smanjenje: Do 2005., već provedenim mjerama kontrole emisija (Direktive EZ-a, nacionalno zakonodavstvo u području zaštite okoliša itd.), emisije prekursora ozona na nacionalnoj razini smanjit će se 37 % za NO_x i 42 % za VOC. U takvom scenariju, u velikom dijelu domene modela izračunata su smanjenja poslijepodnevni vršni koncentracija ozona u rasponu od 15 do 25 %. Tako bi se vršne vrijednosti od npr. 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ smanjile u prosjeku za 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Izračunani broj sati u mreži ⁽¹⁾ u razini tla, tijekom kojih je prema izračunu osnovnog modela došlo do prekoračenja pragova od 180 odnosno 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, u tom je scenariju smanjen 70 do 80 %.

U slučaju dodatnih mjera za trajno smanjenje (-64 % NO_x ; -72 % VOC) ⁽²⁾, izračunane poslijepodnevne vršne koncentracije su 30 do 40 % niže nego u osnovnom modelu. Izračunana učestalost broja sati u mreži u kojoj je došlo do prekoračenja pragova od 180, odnosno 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, smanjila se za oko 90 %.

Mjere za privremeno smanjenje: U slučaju „strogog” ograničenja brzine na nacionalnoj razini (-15 % NO_x ; -1 % VOC), simulacije modela pokazuju smanjenje izračunate učestalosti sati u mreži u kojima dolazi do prekoračenja koncentracija prizemnog ozona od 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za oko 14 %. Stope smanjenja vršni koncentracija ozona u poslijepodnevni satima koje su u vezi s domenom kreću se u rasponu od 2 do 6 %.

U slučaju zabrane vožnje, na nacionalnoj razini, putničkih automobila bez trostrukog katalizatora (-29 % NO_x ; -32 % VOC), simulacija pokazuje 29 %-tno smanjenje izračunatog broja sati mreže s koncentracijama prizemnog ozona iznad 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Stope smanjenja vršni koncentracija ozona u poslijepodnevni satima koje su u vezi s domenom kreću se u rasponu od 5 do 10 %. Hipotetskom izmjerom 48-sati ranije dolazi se do dodatnog smanjenja vršne koncentracije ozona od 2 %.

2.3. Učinak raznih mjera na koncentracije ozona u tri odabrane regije u Njemačkoj

Analiza učinkovitosti mjera kontrole na lokalnoj razini vršena je u tri odabrane regije modela: Rhine-Maine-Neckar (Frankfurt), Dresden i Berlin-Brandenburg. U sve tri regije vršne koncentracije ozona značajno su premašivale 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (jednosatna vrijednost) tijekom nekoliko dana u epizodi koja je proučavana.

Mjere za trajno smanjenje: Na lokalnim razinama, za tri regije modela, trajne mjere kontrole širokog opsega primjene (do -30 % NO_x ; do -31 % VOC; zajedno s učincima u Njemačkoj/Europi), dovele su do smanjenja proračunatih vršni koncentracija ozona u rasponu od 30 do 40 %. Poslijepodnevne vršne vrijednosti od 240 do 280 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ time bi dakle pale ispod 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Učinkovitost trajni mjera kontrole sa širokim opsegom primjene znatno je veća od privremenih mjera (vidjeti dalje u tekstu), iako se učinci smanjenja koji se odnose na emisije kreću „samo” od -30 do -40 %. Veću učinkovitost stalni mjera kontrole uzrokuje spomenuto smanjenje emisija prekursora na nacionalnoj (europskoj) razini. Tako dolazi do smanjenja pozadinskih koncentracija ozona i prekursora ozona.

Mjere za privremeno smanjenje: lokalna ograničenja brzine (do -14 % NO_x ; do -1 % VOC) i lokalne zabrane vožnje uključujući i dizelska vozila s većom emisijom (do -25 % NO_x ; do -28 % VOC) imaju tek neznatan učinak na vršne koncentracije ozona, najviše -4 % za ograničenje brzine i -7 % za zabranu prometa. Lokalne mjere nemaju učinka na pozadinske koncentracije ozona i prekursora, već samo na lokalnu proizvodnju ozona. To objašnjava slabu učinkovitost mjera ovog tipa.

Lokalnim strategijama kontrole koje se provode privremeno, umjerena smanjenja vršni poslijepodnevni koncentracija ozona u domeni koja je izložena mjerama moguće je postići u uvjetima vrlo male izmjene zračni masa. Čak i kad su iscrpljeni svi potencijali lokalne kontrole (što znači da su primijenjene najstrože akcije), učinci na vršne razine ozona nisu istovjetni učincima stalne kontrole emisija.

⁽¹⁾ Broj sati mreže jednak je broju sati cijele epizode tijekom koje je prag koncentracije premašen u danom polju, zbrojeno za sva polja mreže površinskog sloja domene modela.

⁽²⁾ Brojevi u zagradama označavaju smanjenje emisija.

Literatura:

Motz, G., Hartmann, A. (1997.)

Determination and evaluation of effects of local, regional and larger-scale (national) emission control strategies on ground level peak ozone concentrations in summer episodes by means of emission analyses and photochemical modelling, summary of the study commissioned by the German Federal Environmental Agency - UFO-Plan Nr. 10402812/1).

www.umweltbundesamt.de/ozon-e

3. NIZOZEMSKA

Radi analize raspona učinkovitosti kratkoročnih akcija suzbijanja u Nizozemskoj između 1995. i 2010., Državni institut za javno zdravstvo i okoliš (RIVM) proveo je studiju modela (EUROS model). Temeljna mreža rezolucije 60 km korištena je za cjelokupnu domenu modela, dok je u području zemalja Beneluksa i Njemačke primijenjena finija lokalna mreža rezolucije od 15 km. Simulacije su vršene s tri različite epizode smoga 1994. i 5 različitih tipova kratkoročnih akcija, a referentne godine za emisije bile su 1995., 2003. i 2010. Tri osnovne kratkoročne akcije ticale su se cestovnog prometa na razini države: S1 ograničenje brzine, S2 zabrana prometa za vozila bez katalizatora, S3 zabrana prometa za kamione na prometnicama unutar gradova. Scenarijem S4 nameće se združeni učinak scenarija S1, S2 i S3 u cijeloj Nizozemskoj, scenarijem S5 to se isto čini za Beneluks i dio Njemačke (North-Rhine-Westphalia), a hipotetskim scenarijem S6 pretpostavlja se da u Nizozemskoj nema emisija prekursora (ispitivanje osjetljivosti donjeg ekstrema). Učinkovitost različitih scenarija u vremenu navedena je u Tablici 1.

Tablica 1.

Pregled učinaka kratkoročnih akcija na ukupne emisije prekursora na nacionalnoj razini. Vrijednosti su postoci ukupne emisije na razini države

Države na koje se odnose učinci akcija			NL	NL	NL	NL	Beneluks/ Njemačka	NL
Scenarij br.			S1	S2	S3	S4	S5	S6
Učinak na ukupan iznos emisija na nacionalnoj razini	NO _x	1995.	– 3	– 14	– 3	– 19	– 19	– 100
		2003.	– 2	– 6	– 3	– 11	– 11	– 100
		2010.	– 1	0	– 2	– 3	– 3	– 100
	VOC	1995.	0	– 13	– 1	– 14	– 14	– 100
		2003.	0	– 5	– 1	– 6	– 6	– 100
		2010.	0	0	– 1	– 1	– 1	– 100

Sve kratkoročne akcije ticale su se isključivo cestovnog prometa jer se za ostale sektore smatralo da su neučinkoviti u smanjivanju emisija prekursora ozona i/ili sa znatnim gospodarskim posljedicama.

Kao rezultat kratkoročnih mjera na razini države, usrednjene vrijednosti 95. percentila povećale su se za nekoliko postotaka i za 1995. i za 2003. Samo je proračun donjeg ekstrema pokazao smanjenje od nekoliko postotaka. Učinkovitost kratkoročnih akcija u 2010. postaje zanemariva (također vidjeti Tablicu 1.). Dakle, čini se da se učinkovitost kratkoročnih prometnih mjera s vremenom brzo smanjuje zbog sve manjeg broja vozila bez katalizatora. Rezultati kod mreže finijeg koraka (15 × 15 km²) pokazuju da do povećanja vrijednosti 95. percentila dolazi uglavnom zbog povećanja vrijednosti u visoko industrijaliziranim/gusto naseljenim područjima (efekt titracije dušikovog oksida), dok s druge strane utjecaja na koncentracije ozona u manje industrijaliziranim/slabije naseljenim područjima gotovo da i nema. Značajnije smanjenje najviših vrijednosti ozona može se postići isključivo trajnim mjerama širokog opsega primjene, a primjer toga je približno 9 %-tno smanjenje vrijednosti 95. percentila između referentnih godina 2003. i 2010.

Literatura:

C. J. P. P. Smeets i J. P. Beck, Effects of short-term abatement measures on peak ozone concentrations during summer smog episodes in the Netherlands, Rep. 725501004/2001, RIVM, Bilthoven, 2001.

4. AUSTRIJA

U Austriji, Saveznim zakonom o ozonu iz 1992. predviđena je obveza uvođenja kratkoročnih akcijskih planova u slučaju veoma visokih razina ozona. Kao relevantni prag upozorenja određena je trosatna srednja vrijednost od $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$. S akcijom se započinje kad razina koncentracije premaši trosatnu srednju vrijednost od $260 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pri čemu se uzima u obzir činjenica da je za provedbu plana potrebno određeno vrijeme. Većina mjera odnosila se na promet (uglavnom zabrana za vozila bez katalizatora). Međutim, mjere nikada nisu trebale biti poduzete, jer gore spomenuta razina koncentracije nikada nije dostignuta. Regulativa je prilagođena Direktivi 2002/3/EZ u srpnju 2003.

Općenito, na razine ozona u Austriji utječe uglavnom prijenos onečišćujućih tvari u zračnoj masi na veliku udaljenost. U području Alpa, ozon u usporedbi s ostalim regijama ima manje izražen dnevni ciklus (UBA, 2002.). Kao posljedica toga na tim se postajama zamjećuju relativno velike srednjoročne srednje vrijednosti. Međutim, razine koje prelaze prag upozorenja utvrđen u Direktivi 2002/3/EZ ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) u posljednjih nekoliko godina nisu zabilježene u alpskom području.

Velike vršne koncentracije ozona (s vrlo malo prekoračenja ⁽¹⁾) jednosatne srednje vrijednosti od $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ mogu se zamijetiti u oblaku smoga iznad grada Beča, obično u sjeveroistočnim dijelovima Austrije. Razine ozona unutar tog oblaka mogu premašiti razine ozona van oblaka za $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i više.

Za simuliranje nastajanja ozona u ovoj regiji razvijen je model fotokemijskog prijenosa zračnih masa (Baumann et al., 1998.). Na temelju tog modela istraživalo se kako na razine ozona djeluju smanjenja emisija unutar područja istraživanja. (Schneider, 1999.).

Rezultati se općenito slažu s rezultatima ostalih, sveobuhvatnijih studija i moguće ih je sažeti na sljedeći način: Jedini značajniji učinci kratkoročnih smanjenja emisija na razine ozona u Austriji predviđaju se za uže područje grada Beča i njegov oblak smoga. Unutar područja grada Beča, gdje se podrazumijeva da je izloženost najveća, mala smanjenja emisija NO_x (od 10 do 20 %) imaju tendenciju povećati razine ozona, dok se proizvodnja ozona smanjuje kako se zračna masa udaljava od Beča.

Literatura:

UBA (2002). 6. Umweltkontrollbericht. Umweltbundesamt, Wien.

Baumann et al. (1997). Pannonisches Ozonprojekt. Zusammenfassender Endbericht. ÖFZS A-4136. Forschungszentrum Seibersdorf.

Schneider J. (1999). Untersuchungen über die Auswirkungen von Emissionsreduktionsmaßnahmen auf die Ozonbelastung in Nordostösterreich. UBA-BE-160.

5. FRANCUSKA

Francuski zakon o kvaliteti zraka i racionalnom korištenju energije koji je usvojen 30. prosinca 1996. nalaže poduzimanje mjera u slučaju incidenta vršnog onečišćenja. Kod dostizanja praga upozorenja ili kad postoji vjerojatnost da će se taj prag dostići, prefekt odmah obavješćuje javnost i poduzima mjere za ograničavanje opsega i učinaka vršnog onečišćenja na stanovništvo.

Odlukom koji donosi prefekt utvrđuju se hitne mjere koje se obvezno provode u slučaju da dođe do vršnog onečišćenja i određuje područje njihove primjene. Postupak upozorenja uključuje dvije razine:

- razinu obavješćivanja i preporuka kod dostizanja praga obavješćivanja ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za ozon),
- razinu upozorenja kod dostizanja praga upozorenja ili kad postoji vjerojatnost da će taj prag biti dostignut ($360 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za ozon).

Do prekoračenja praga obavješćivanja dolazi često. U tomu slučaju javnosti se daju preporuke.

Kad je prag upozorenja dostignut ili će vjerojatno biti dostignut, prefekt odmah mora obavijestiti javnost. Osim toga, za takve slučajeve dane su sljedeće preporuke:

- pokušati izbjeći ponovno punjenje gorivom,
- preporuka da se za košnju tratine ne koristi oprema s benzinskim motorima,
- preporuka da se koriste boje na bazi vode i izbjegava upotreba otapala,
- preporuka da se koriste prijevozna sredstva koja ne onečišćuju,

⁽¹⁾ U prosjeku jedan dan u godini; međutim, u oko polovini broja godina nakon 1990. nije izmjereno nikakvo prekoračenje.

- smanjiti maksimalno dopuštene brzine (za 20 km/h) na širem području,
- smanjiti industrijskih aktivnosti koje uzrokuju emisije NO_x i/ili VOC,
- izbjegavati punjenje otapala u industriji,
- izbjegavati gorenje baklji u rafinerijama.

Obvezatne lokalne kratkoročne akcije koje priprema Ured prefekta zasnivaju se na prometnim mjerama. Ograničenja brzine na cestama i autocestama povećavaju se 20 %. Takve se mjere provode kad se onečišćenje predviđa za sljedeći dan. U slučaju da prefekt postupkom upozorenja donese mjere kojima se ograničava ili se ukida promet motornim vozilima, javnost ima besplatan pristup javnom putničkom prijevozu.

Do sada je prag upozorenja bio premašen samo jednom na jugu Francuske u ožujku 2001. u industrijskom području Berre u blizini Marseillea. U tom industrijskom području petrokemijska industrija odgovorna je za oko 70 % emisija NO_x i VOC, dok su NO_x i VOC uglavnom posljedica prometa oko Marseillea (VOC 98 %; NO_x 87 %). Noć prije 21. ožujka vremenski su uvjeti bili pod utjecajem anticiklone, bez vjetra, bez konvekcije, pa je topla zračna masa na visini od oko 600 metara zaustavljala vertikalno raspršivanje onečišćujućih tvari. Industrijski incident koji je mogao povećati emisije onečišćujućih tvari nije bio prijavljen 21. ožujka. Kako za 22. ožujak nije bilo predviđeno vršno onečišćenje, nisu planirane nikakve kratkoročne akcije. Navečer 21. ožujka meteorološki uvjeti su se promijenili pa su koncentracije ozona brzo pale.

Kako se lokalni kratkoročni akcijski plan ograničavao na prometne mjere, od relevantnih industrijskih postrojenja zatražilo se da predlože mjere za smanjenje emisija NO_x i VOC iz svojih postrojenja. Predložili su sljedeće:

- ne paliti baklje,
- odgoditi neke radnje održavanja,
- odgoditi otplinjavanje proizvodne jedinice,
- koristiti goriva s malim sadržajem dušika (katran),
- izbjegavati pretovar tekućina ako oprema za hvatanje hlapivih organskih spojeva nije dostupna.

Ured prefekta trenutačno radi na proširenju kratkoročnih mjera na industrijska postrojenja.

6. GRČKA

6.1. Kratkoročne akcije u području Atene

Povećane koncentracije ozona često se opažaju u sjevernim i istočnim predgrađima atenskog bazena. U takvom slučaju javnost mora biti obaviještena, a povrh toga treba dati konkretne prijedloge s ciljem smanjenja prometa i opskrbe gorivom iz cestovnih cisterni.

Uglavnom zbog neobvezujuće prirode tih prijedloga i složenih meteoroloških modela i emisija na širem prostoru Atene učinkovitost ovih mjera nije posve jasna.

6.2. Trajne mjere u Ateni

U središtu općinskog područja Atene nalazi se „prsten” u kojem se promet osobnih automobila regulira prema zadnjoj znamenki broja na registarskoj pločici (par/nepar). Od početka 80-ih mjera je stalno na snazi, osim tijekom mjeseca kolovoza, radnim danom od 5.00 do 20.00 (petkom do 15.00). Prsten obuhvaća površinu od otprilike 10 km².

Mjera „par/nepar” nije povezana s razinama koncentracije ozona u zraku, već uglavnom ima za cilj smanjiti primarno onečišćenje u središtu Atene. Preliminarne studije nisu jasno pokazale vezu između te mjere i koncentracija ozona.

PRILOG III.

SMJERNICE U POGLEDU STRATEGIJE ZA MJERENJE PREKURSORA OZONA U SKLADU S ČLANKOM 9. STAVKOM 3. DIREKTIVE 2002/3/EZ

Temeljem članka 9. stavka 3. Direktive 2002/3/EZ države članice obvezne su pratiti prekursore ozona na barem jednoj mjernoj postaji. Prema stavku koji se odnosi na savjetodavnu pomoć, za to je praćenje potrebno osigurati primjerenu strategiju. Prilogom VI. Direktivi 2002/3/EZ nadalje se navodi da ciljevi takvog praćenja trebaju biti:

- analiza trendova,
- provjera učinkovitosti strategija za smanjenje emisija,
- provjera dosljednosti popisa emisija,
- pomoć oko utvrđivanja doprinosa pojedinačnih izvora emisija koncentraciji onečišćujućih tvari,
- bolje razumijevanje nastanka ozona i disperzije prekursora,
- bolje razumijevanje fotokemijskih modela.

1. PREPORUKE ZA STRATEGIJU PRAĆENJA

Najvažniji cilj praćenja prekursora ozona treba biti analiza trendova pa time i provjera učinkovitosti smanjenja emisija. Preporuča se da se analize trendova provedu i za dodatne izvore.

Redovita provjera dosljednosti popisa i utvrđivanje doprinosa određenog izvora smatraju se doista teškim zadatkom u mrežama postaja za praćenje. Samo s jednom obveznom postajom te ciljeve nije moguće postići. Stoga se preporučaju dodatna dobrovoljna mjerenja na nacionalnoj razini ili u okviru međunarodne suradnje. Dok je za analizu trenda neophodno dugoročno neprekidno praćenje, za studije utvrđivanja doprinosa prikladnije su kampanje mjerenja. Tijekom takvih mjernih kampanja preporuča se analizirati puni spektar hlapivih organskih spojeva navedenih u Prilogu VI. Direktivi 2002/3/EZ. Za bolje razumijevanje nastanka ozona, disperzije prekursora, i fotokemijskih modela, osim hlapivih organskih spojeva navedenih u Prilogu VI. Direktivi 2002/3/EZ, dobro je provesti i mjerenja foto-reaktivnih vrsta (npr. radikali HO₂ i RO₂, PAN). Za takvo praćenje koje je jače usmjereno na istraživanje ponovno se preporučaju mjerne kampanje.

Pretpostavlja se da je praćenje NO_x obuhvaćeno ispunjavanjem zahtjeva Direktive 1999/30/EZ. Preporuča se istodobno praćenje hlapivih organskih spojeva i NO_x.

1.1. Preporuke u pogledu lokacije obvezatnih mjernih postaja

Svaka država članica treba osnovati barem jednu postaju za analizu općeg trenda prekursora. Preporuča se odgovarajuću postaju za praćenje potpunog spektra hlapivih organskih spojeva navedenih u Prilogu VI. Direktivi 2002/3/EZ smjestiti na mjestu reprezentativnom za emisije prekursora i nastanak ozona. Poželjno je da to mjesto bude u gradskoj pozadini i ne treba biti pod neposrednim utjecajem snažnih lokalnih izvora kao što su promet i velika industrijska postrojenja.

1.2. Ostale preporuke**1.2.1. Praćenje ruralnih pozadinskih koncentracija**

Mjerenja hlapivih organskih spojeva u ruralnim pozadinskim postajama dio su EMEP programa praćenja. Posebno se preporuča postaviti mjesta za praćenje u područjima u kojima ne postoje EMEP lokacije za praćenje. Na jugu treba razmotriti uključivanje u program praćenja nekih od najčešćih biogenih ugljikovodika, kao što su npr. monoterpeni α -pinen i limonen.

1.2.2. Praćenje usmjereno na izvor

Najveći su izvori hlapivih organskih spojeva cestovni promet, određena industrijska postrojenja i upotreba otapala. Spojevi koje treba pratiti i analize trenda ovise o tipu izvora, pri čemu se preporuča sljedeća strategija:

— Cestovni promet

Praćenje benzena, toluena i ksilena korisno je za analizu trendova emisija iz cestovnog prometa, ali možda će biti potrebno pratiti i više komponenti, npr. acetilen. S obzirom na očekivano smanjenje benzena u gorivu, svakako treba osigurati analizu toluena i ksilena. Puni spektar hlapivih organskih spojeva treba pratiti na barem jednom mjestu praćenja prometa. Općenito, na različitim lokacijama s voznim parkom sličnih karakteristika mogu se očekivati velike sličnosti u spektru.

— Industrijska postrojenja

Petrokemijska postrojenja emitiraju široki spektar hlapivih organskih spojeva. Odluka o tome koje spojeve treba pratiti uvelike ovisi o tom spektru i mora se temeljiti na pojedinačnoj studiji slučaja. Barem po jedna postaja za praćenje mora biti smještena uz vjetar i niz vjetar od velikih izvora, s obzirom na prevladavajući smjer vjetra.

— Upotreba otapala (komercijalno područje)

Odluka o izboru hlapivih organskih spojeva za praćenje u ovom je slučaju najteža, jer može biti nekoliko manjih izvora. Odluku treba temeljiti na saznanjima o emitiranom spektru, no isto tako treba uzeti u obzir one izvore s najvećim potencijalom proizvodnje ozona.

32009R0221

31.3.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 87/157

UREDBA (EZ) br. 221/2009 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. ožujka 2009.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2150/2002 o statističkim podacima o otpadu u pogledu provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske Zajednice, a posebno njegov članak 285. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 2150/2002 ⁽²⁾ predviđena je izmjena određenih mjera u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽³⁾.
- (2) Odluka 1999/468/EZ izmijenjena je Odlukom 2006/512/EZ ⁽⁴⁾, kojom je uveden regulatorni postupak s kontrolom za donošenje mjera opće područje primjene koje su namijenjene izmjeni elemenata koji nisu ključni temeljnog akta donesenog u skladu s postupkom iz članka 251. Ugovora, između ostalog, brisanjem nekih od tih elemenata ili dopunjavanjem akta novim elementima koji nisu ključni.
- (3) U skladu s izjavom Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽⁵⁾ o Odluci 2006/512/EZ, kako bi se regulatorni postupak s kontrolom mogao primjenjivati na akte donesene u skladu s postupkom iz članka 251. Ugovora koji su već na snazi, te se akte mora prilagoditi u skladu s primjenjivim postupcima.
- (4) Komisija bi trebala biti ovlaštena za određivanje kriterija za ocjenu odgovarajuće kvalitete i sadržaja izvješća o kvaliteti, kako bi se proveli rezultati pilot studija i prilagodio sadržaj priloga. Budući da su te mjere općeg područja primjene i namijenjene su izmjeni elemenata koji nisu ključni Uredbe (EZ) br. 2150/2002, između ostalog, njezinim nadopunjavanjem novim elementima

koji nisu ključni, njih se mora donijeti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom predviđenim u članku 5.a Odluke 1999/468/EZ.

- (5) Uredbu (EZ) br. 2150/2002 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 2150/2002 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Komisija utvrđuje tablicu ekvivalenata između statističke nomenklature iz Priloga III. ovoj Uredbi i popisa otpada utvrđenog u Odluci 2000/532/EZ (*). Ova mjera, namijenjena izmjeni elemenata koji nisu ključni ove Uredbe njezinim nadopunjavanjem, donosi se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.

(*) SL L 226, 6.9.2000., str. 3.”

2. Članak 3. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ispunjavajući uvjete koji se odnose na kvalitetu i točnost koji se određuju u skladu s drugim podstavkom, države članice pribavljaju potrebne podatke za specifikaciju značajki navedenih u prilogima I. i II. i to:

— istraživanjima,

— administrativnim ili drugim izvorima, kao što su obveze izvješćivanja u skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje se odnosi na gospodarenje otpadom,

— postupcima statističkih procjena na temelju uzoraka ili ocjenjivača u području otpada, ili

— kombinacijom tih mogućnosti.

⁽¹⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 23. rujna 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 26. veljače 2009.

⁽²⁾ SL L 332, 9.12.2002., str. 1.

⁽³⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽⁴⁾ SL L 200, 22.7.2006., str. 11.

⁽⁵⁾ SL C 255, 21.10.2006., str. 1.

Komisija određuje uvjete kvalitete i točnosti. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.

Kako bi se smanjila opterećenja dužnosti izvješćivanja, nacionalna tijela i Komisija, podložno ograničenjima i uvjetima koje je utvrdila svaka država članica i Komisija u svojim vlastitim područjima nadležnosti, imaju pristup izvorima administrativnih podataka.”

3. U članku 4. stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija pokriva do 100 % troškova provođenja pilot studija. Komisija na temelju zaključaka pilot studija donosi usvaja provedbene mjere. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.”

4. Članak 5. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Na temelju zaključaka pilot studija, Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o mogućnostima prikupljanja statističkih podataka za djelatnosti i značajke obuhvaćene pilot studijama za uvoz i izvoz otpada. Komisija donosi odgovarajuće provedbene mjere. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3.”

5. Članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Provedbene mjere

1. Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe donose se u skladu s regulatornim postupkom iz članka 7. stavka 2.

One naročito uključuju mjere:

- (a) za pripremu podataka u skladu s člankom 3. stavcima 2., 3. i 4., pri čemu se u obzir uzimaju gospodarska struktura i tehnički uvjeti u državi članici. Tim se mjerama pojedinim državama članicama može dopustiti i da ne izvješćuju o podacima za određene stavke u sustavu raščlambe, pod uvjetom da se dokaže da je učinak na kvalitetu statističkih podataka ograničen. U svim drugim slučajevima gdje se dopuštaju izuzeća, prikupljaju se podaci o ukupnoj količini otpada za svaku stavku navedenu u odjeljku 2. točki 1. i odjeljku 8. točki 1. Priloga I.;

- (b) za utvrđivanje odgovarajućeg obrasca na kojem države članice dostavljaju podatke u razdoblju od dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

2. Međutim, mjere namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni, između ostalog, njezinim dopunjavanjem, a koje se odnose naročito na sljedeće namjene, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3.:

- (a) za prilagođavanje gospodarskom i tehničkom napretku u području prikupljanja podataka i njihovoj statističkoj obradi, kao i u području obrade i prijenosa podataka;
- (b) za prilagođavanje specifikacija navedenih u prilogima I., II. i III.;
- (c) za određivanje kriterija ocjene odgovarajuće kvalitete i sadržaja izvješća o kvaliteti, kako je navedeno u odjeljku 7. priloga I. i II.;
- (d) za provođenje rezultata pilot studija, kako je navedeno u članku 4. stavku 3. i članku 5. stavku 1.”

6. Članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za statistički program, osnovan prema članku 1. Odluke 89/382/EEZ, Euratom (*).

2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, pri čemu se uzimaju u obzir i odredbe njezinog članka 8.

Razdoblje iz članka 5. stavka 6. Odluke 1999/468/EZ utvrđuje se na tri mjeseca.

3. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, pri čemu se uzimaju u obzir i odredbe njezinog članka 8.

4. Komisija Odboru osnovanom u skladu s Direktivom 2006/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o otpadu (**) šalje prijedlog mjera koje namjerava podnijeti Odboru za statistički program.

(*) SL L 181, 28.6.1989., str. 47.

(**) SL L 114, 27.4.2006., str. 9.”

7. Članak 8. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija u roku od dvije godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o napretku pilot studija iz članka 4. stavka 3. i članka 5. stavka 1. Ona prema potrebi predlaže revizije pilot studija, o čemu se odlučuje u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3.”

8. Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) Odjeljak 2. točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U skladu s obvezom izvješćivanja prema Direktivi 94/62/EZ, Komisija izrađuje program za pilot studije koje države članice provode na dobrovoljnoj osnovi, kako bi se ocijenila važnost uključivanja stavke o ambalažnom otpadu (EWC-Stat verzija 3) u specifikacijski popis iz točke 1. Komisija pokriva do 100 % troškova provođenja tih pilot studija. Na temelju zaključaka pilot studija Komisija donosi potrebne provedbene mjere. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.”

(b) Odjeljak 7. točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za svaku stavku iz odjeljka 8. (djelatnosti i kućanstva) države članice navode koji udio svih otpadaka navedene stavke predstavljaju prikazani statistički podaci. Komisija određuje minimalne zahtjeve za pokrivenost. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.”

9. Prilog II. mijenja se kako slijedi:

(a) Odjeljak 7. točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Za značajke navedene u odjeljku 3. i za svaku stavku među vrstama postupaka navedenim u odjeljku 8. točki 2. države članice navode koji udio svih otpadaka navedene stavke predstavljaju prikazani statistički podaci. Komisija određuje minimalne zahtjeve za pokrivenost. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.”

(b) Odjeljak 8. točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija izrađuje program pilot studija koje države članice izvode na dobrovoljnoj osnovi. Cilj je pilot studija ocijeniti važnost i izvodivost dobivanja podataka o količinama otpada pri postupcima pripreme, kako je određeno u prilogima II.A i II.B Direktivi 2006/12/EZ. Komisija pokriva do 100 % troškova provođenja pilot studija. Na temelju zaključaka pilot studija Komisija donosi potrebne provedbene mjere. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni njezinim nadopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 7. stavka 3. ove Uredbe.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske Unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. ožujka 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće
Predsjednik
A. VONDRA

32009D0406

L 140/136

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

5.6.2009.

ODLUKA br. 406/2009/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 23. travnja 2009.****o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Temeljni je cilj Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), koja je u ime Europske zajednice potvrđena Odlukom Vijeća 94/69/EZ ⁽³⁾, stabilizirati koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi na razini koja bi spriječila opasni antropogeni utjecaj na klimatski sustav.
- (2) Najnovije je stajalište Zajednice, izraženo prije svega na zasjedanju Europskog vijeća u ožujku 2007., da za postizanje tog cilja ukupni porast globalne prosječne godišnje

površinske temperature ne smije biti veći od 2 °C iznad predindustrijske razine, što znači da globalne emisije stakleničkih plinova do 2050. godine treba smanjiti na razinu koja će biti barem za 50 % niža od razine iz 1990. Emisije stakleničkih plinova Zajednice na koje se odnosi ova Odluka treba nastaviti smanjivati i nakon 2020. godine u okviru nastojanja Zajednice da doprinese cilju smanjenja emisija na globalnoj razini. Razvijene zemlje, uključujući države članice EU-a, trebaju i dalje imati vodeću ulogu te se obvezati da će do 2020. godine zajednički smanjiti svoje emisije stakleničkih plinova za 30 % u usporedbi s razinama iz 1990. One to trebaju učiniti i s obzirom na postavljeni cilj da do 2050. zajednički smanje emisije stakleničkih plinova za 60 do 80 % u odnosu na razine iz 1990. Za postizanje tih smanjenja emisija svoj doprinos trebaju dati svi gospodarski sektori, uključujući i međunarodni pomorski promet i zrakoplovstvo. Zrakoplovstvo doprinosi tim smanjenjima svojim uključivanjem u sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (dalje u tekstu „sustav Zajednice”). U slučaju da države članice ne odobre ni jedan međunarodni sporazum koji bi bio sklopljen u okviru Međunarodne pomorske organizacije i čiji bi ciljevi obuhvaćali i smanjivanje emisija iz međunarodnog pomorskog prometa, ili da Zajednica do 31. prosinca 2011. ne odobri ni jedan takav sporazum sklopljen u okviru UNFCCCa, Komisija treba predložiti da se emisije iz međunarodnog pomorskog prometa na usklađeni način uključe u obveze smanjenja emisija na razini Zajednice, s ciljem da predloženi akt stupi na snagu do 2013. godine. Takav prijedlog treba na minimum svesti bilo kakav negativni učinak na konkurentnost Zajednice, istodobno uzimajući u obzir potencijalnu dobrobit za okoliš.

- (3) Nadalje, radi postizanja ovog cilja, Europsko vijeće je na zasjedanju u ožujku 2007. godine potvrdilo obvezu Zajednice da do 2020. godine smanji emisije stakleničkih plinova za 30 % u odnosu na 1990., kao njezin doprinos globalnom i sveobuhvatnom sporazumu za razdoblje nakon 2012., pod uvjetom da se i druge razvijene zemlje obvežu na odgovarajuća smanjenja emisija te da zemlje u razvoju koje su gospodarski naprednije isto tako daju odgovarajući doprinos u skladu sa svojim odgovornostima i mogućnostima.

⁽¹⁾ SL C 27, 3.2.2009., str. 71.⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 17. prosinca 2008. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 6. travnja 2009.⁽³⁾ SL L 33, 7.2.1994., str. 11.

- (4) Europsko Vijeće je na zasjedanju u ožujku 2007. naglasilo da je Zajednica obvezna preoblikovati gospodarstvo Europe u gospodarstvo visoke energetske učinkovitosti s niskim emisijama stakleničkih plinova, te je odlučilo da do sklapanja globalnog i sveobuhvatnog sporazuma za razdoblje nakon 2012. godine i ne dovodeći u pitanje njezinu poziciju u međunarodnim pregovorima Zajednica preuzme nezavisnu čvrstu obvezu da će do 2020. ostvariti smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 20 % u odnosu na 1990. godinu.
- (5) Poboljšanje energetske učinkovitosti predstavlja ključni element za države članice da bi mogle ispuniti zahtjeve u skladu s ovom Odlukom. U tom kontekstu Komisija treba pažljivo pratiti napredak u ostvarenju cilja smanjenja potrošnje energije za 20 % do 2020. godine i predlagati dodatne mjere ako bi taj napredak bio nedovoljan.
- (6) Direktivom 2003/87/EZ ⁽¹⁾ uspostavljen je sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice, koji pokriva određene gospodarske sektore. Svi gospodarski sektori trebaju doprinosti smanjenju emisija kako bi se do 2020. godine na isplativ način ostvario cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za 20 % u odnosu na razine iz 1990. Države članice zato trebaju provoditi dodatne politike i mjere u nastojanju da još više ograniče emisije stakleničkih plinova iz izvora koji nisu obuhvaćeni Direktivom 2003/87/EZ.
- (7) Napore svake države članice treba utvrditi s obzirom na razinu njezinih emisija stakleničkih plinova iz 2005. na koje se odnosi ova Odluka, prilagođenu tako da isključuje emisije iz postrojenja koja su postojala 2005. godine, ali su u sustav Zajednice uključena u razdoblju od 2006. do 2012. Godišnje količine emisijskih kvota koje će se dodijeliti za razdoblje od 2013. do 2020. u tonama ekvivalenta ugljikovog dioksida treba utvrditi na temelju revidiranih i verificiranih podataka.
- (8) Napori država članica za smanjenje emisija trebaju se temeljiti na načelu solidarnosti između država članica i potrebi za održivim gospodarskim rastom u cijeloj Zajednici, uzimajući u obzir relativni BDP po glavi stanovnika u državama članicama. Državama članicama koje trenutačno imaju niski BDP po glavi stanovnika te zato očekuju veliki rast BDP-a, treba dozvoliti da povećaju svoje emisije stakleničkih plinova u odnosu na 2005. godinu, ali to povećanje treba ograničiti i tako doprinijeti nezavisnoj obvezi Zajednice za smanjenje emisija. Države članice koje trenutačno imaju relativno visoki BDP po glavi stanovnika trebaju smanjiti svoje emisije stakleničkih plinova u odnosu na 2005. godinu.
- (9) Radi daljnje pravedne raspodjele aktivnosti među državama članicama, koje pomažu u ostvarivanju nezavisne obveze Zajednice za smanjenje emisija, ni od jedne države članice ne smije se zahtijevati da do 2020. godine smanji emisije stakleničkih plinova za više od 20 % u odnosu na razine iz 2005., niti joj se smije dopustiti da do 2020. godine poveća emisije stakleničkih plinova za više od 20 % u odnosu na razine iz 2005. Emisije stakleničkih plinova treba smanjiti u razdoblju između 2013. i 2020. godine. Svakoj državi članici treba dopustiti da iz sljedeće godine prenese količinu koja ne smije biti veća od 5 % njezinih godišnjih emisijskih kvota. Ako su emisije neke države članice ispod razine njezinih godišnjih emisijskih kvota, toj državi članici treba dopustiti da svoj višak smanjenja emisija prenese u sljedeće godine.
- (10) Kao sredstvo za izravnavanje razlika u troškovima smanjivanja emisija s kojima se suočavaju različite države članice, uzimajući u obzir povećanu geografsku prilagodljivost, i istodobno kao sredstvo povećanja sveukupne isplativosti cijele obveze Zajednice, države članice trebaju imati mogućnost prenijeti dio svojih godišnjih emisijskih kvota na druge države članice. Transparentnost takvih prijenosa treba osigurati kroz obavješćivanje Komisije i unošenjem svakog prijenosa u registre obiju država članica koje u tom prijenosu sudjeluju. Takav se prijenos može obaviti na način koji odgovara objema stranama, bilo da se radi o dražbovnoj prodaji, korištenju tržišnih posrednika koji djeluju u okviru neke agencije, ili dvostranim sporazumima.
- (11) Emisije stakleničkih plinova unutar Zajednice potrebno je znatno smanjiti. Korištenje jedinica iz projektnih aktivnosti treba ograničiti, tako da ono bude dopuna aktivnostima na domaćem planu. Unija je i dalje obvezna neprekidno poboljšavati mehanizam čistog razvoja (CDM) i nastojat će postići poboljšanja kroz odgovarajuće međunarodne procese. Važno je da jedinice iz projektnih aktivnosti koje koriste države članice predstavljaju stvarna, dodatna i trajna smanjenja emisija koja je moguće verificirati, da jasno koriste održivom razvoju, te da nemaju većih negativnih učinaka na okoliš i društvo. Države članice trebaju izvješćivati o kvalitativnim kriterijima koje primjenjuju za korištenje takvih jedinica.
- (12) S ciljem osiguravanja fleksibilnosti za države članice pri ispunjavanju njihovih obveza, promicanja održivog razvoja u trećim zemljama, posebno u zemljama u razvoju, i pružanja sigurnosti investitorima, Zajednica bi prije sklapanja budućeg međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama (dalje u tekstu „međunarodni sporazum o klimatskim promjenama”) trebaju nastaviti priznavati određenu količinu jedinica iz projekata za smanjivanje emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama. Države članice trebaju se pobrinuti da politike koje primjenjuju pri kupovini tih jedinica poboljšaju pravednu geografsku raspodjelu projekata, posebno kroz povećanje udjela ovjerenih smanjenja emisija (CER) kupljenih od najnerazvijenijih zemalja (LDC) i malih otočnih država u razvoju (SIDS), kao i postizanje međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.
- ⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

- (13) Zato državama članicama treba omogućiti korištenje jedinica smanjenja emisija stakleničkih plinova, izdanih na temelju smanjenja ostvarenih tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine, koja proizlaze iz projekata koji su prema vrsti ispunjavali uvjete za korištenje jedinica u okviru sustava Zajednice tijekom tog razdoblja. Državama članicama isto tako treba omogućiti korištenje jedinica smanjenja emisija stakleničkih plinova izdanih na temelju smanjenja ostvarenih nakon razdoblja od 2008. do 2012., koja proizlaze iz projekata registriranih tijekom razdoblja od 2008. do 2012., odnosno iz projekata koji su prema vrsti ispunjavali uvjete za korištenje jedinica u okviru sustava Zajednice tijekom toga razdoblja.
- (14) U najnerazvijenijim zemljama (LDC) provedeno je vrlo malo CDM projekata. Budući da Zajednica podupire pravednu raspodjelu CDM projekata, između ostalog i kroz Komisijin Globalni savez za ublažavanje klimatskih promjena, kako je navedeno u Priopćenju Komisije od 18. rujna 2007. pod naslovom „Izgradnja saveza za ublažavanje klimatskih promjena između Europske unije i siromašnih zemalja u razvoju koje su najosjetljivije na klimatske promjene” primjereno je da odobravanje jedinica iz projekata započetih u najnerazvijenijim zemljama nakon razdoblja od 2008. do 2012. bude sigurno za projekte koji su po vrsti ispunjavali uvjete za korištenje jedinica u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine. Takvo odobravanje treba nastaviti do 2020. godine ili do sklapanja relevantnog sporazuma sa Zajednicom, ovisno o tome što od toga bude ranije.
- (15) Radi veće fleksibilnosti za države članice i radi promicanja održivog razvoja u zemljama u razvoju, države članice trebaju moći koristiti dodatne jedinice iz projekata koji proizlaze iz sporazuma koje Zajednica sklopi s trećim zemljama. Nakon 2012. ne može se nastaviti s projektima zajedničke provedbe (JI) bez međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama kojim će biti utvrđene količine dodijeljene kvote razvijenim zemljama. Međutim, jedinice smanjenja emisija stakleničkih plinova koje proizlaze iz takvih projekata treba nastaviti priznavati kroz sporazume s trećim zemljama.
- (16) Da bi se lakše osiguralo tržište za CDM jedinice nakon 2012. godine, važno je da države članice mogu stalno koristiti te jedinice. Da bi se osiguralo takvo tržište te da bi se u okviru Zajednice osigurala daljnja smanjenja emisija stakleničkih plinova, što bi poboljšalo ispunjavanje ciljeva Zajednice u pogledu obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti, sigurnosti energije, inovacija i konkurentnosti, prijedlog je da se do postizanja međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama državama članicama odobri korištenje jedinica iz projekata smanjenja emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama, ili u drugim državama članicama, do količine koja predstavlja 3 % emisija stakleničkih plinova svake države članice, koje 2005. godine nisu bile obuhvaćene Direktivom 2003/87/EZ. Državama članicama trebao bi se dopustiti prijenos neiskorištenog dijela tih količina na druge države članice. Nekim državama članicama s negativnim ograničenjem, ili s pozitivnim ograničenjem od najviše 5 %, kako je utvrđeno ovom Odlukom, treba uz gore spomenute jedinice odobriti korištenje dodatnih godišnjih jedinica u iznosu od 1 % njihovih verificiranih emisija iz 2005., iz projekata u najnerazvijenijim zemljama (LDC) i malim otočnim državama u razvoju (SIDS), ako ispunjavaju jedan od četiri uvjeta utvrđena ovom Odlukom.
- (17) Ova Odluka ne smije dovesti u pitanje strože nacionalne ciljeve. Ako države članice radi ispunjavanja strožih ciljeva ograniče emisije stakleničkih plinova na koje se odnosi ova Odluka u većoj mjeri od one na koju ih ova Odluka obvezuje, ograničenja jedinica za smanjenje emisija stakleničkih plinova koja se predviđaju ovom Odlukom ne primjenjuju se na dodatna ograničenja emisija utvrđena za postizanje nacionalnih ciljeva.
- (18) Da bi se pri postizanju nacionalnih ciljeva povećala učinkovitost u odnosu na trošak, posebno za države članice koje imaju ambiciozne ciljeve, države članice mogu koristiti emisijske jedinice koje proizlaze iz projekata na razini Zajednice kako je utvrđeno člankom 24.a Direktive 2003/87/EZ.
- (19) Kad međunarodni sporazum o klimatskim promjenama bude postignut, države članice trebaju prihvaćati samo jedinice smanjenja emisija od zemalja koje su taj sporazum ratificirale u skladu sa zajedničkim pristupom.
- (20) Činjenica da se određene odredbe ove Odluke odnose na odobravanje međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama od strane Zajednice ne dovodi u pitanje zaključivanje tog sporazuma od strane država članica.
- (21) Nakon što međunarodni sporazum o klimatskim promjenama za razdoblje nakon 2012. bude odobren, Zajednica i njezine države članice trebaju sudjelovati u financiranju mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova koje je moguće mjeriti, verificirati, o njima izvješćivati, koje su primjerene na nacionalnim razinama i koje su u skladu s ciljem ograničavanja porasta srednje površinske temperature na globalnoj razini na 2 °C u usporedbi s predindustrijskim razinama, u zemljama u razvoju koje su ratificirale sporazum.
- (22) Nakon što međunarodni sporazum o klimatskim promjenama za razdoblje nakon 2012. bude odobren, Zajednica i njezine države članice trebaju, na način na koji to navedenim sporazumom bude predviđeno, sudjelovati u financiranju pomoći zemljama u razvoju koje su ratificirale sporazum, posebno zemljama koje su izložene najvećem riziku od klimatskih promjena, s ciljem da im se pruži pomoć u njihovim strategijama za prilagodbu i smanjivanje rizika.

- (23) U slučaju da Zajednica do 31. prosinca 2010. ne odobri ni jedan sporazum o klimatskim promjenama, Komisija će predložiti da se u obveze Zajednice u pogledu smanjivanja emisija isto tako uključe emisije i uklanjanja vezani za korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo, prema usklađenim modalitetima koji se temelje na radu obavljenom u kontekstu Unfccc-a, te da se osigura trajnost i ekološki integritet doprinosa vezanih uz korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo kao i točno praćenje i izračunavanje, s ciljem da predloženi akt stupi na snagu počevši od 2013. Komisija treba ocijeniti treba li u skladu s time prilagoditi raspodjelu aktivnosti po pojedinim državama članicama.
- (24) Napredak u ispunjavanju obveza utvrđenih ovom Odlukom svake godine treba ocjenjivati na temelju izvješća podnesenih u skladu s Odlukom br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola ⁽¹⁾. Svake dvije godine treba ocjenjivati predviđeni napredak, a 2016. godine treba dati potpunu ocjenu provedbe ove Odluke.
- (25) Svaku promjenu u području primjene Direktive 2003/87/EZ treba popratiti sukladnom promjenom maksimalne količine emisija stakleničkih plinova na koje se odnosi ova Odluka.
- (26) Nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama, emisijska ograničenja za države članice treba prilagoditi tako da Zajednica može ispuniti svoje obveze smanjenja emisija stakleničkih plinova utvrđene tim sporazumom, uzimajući u obzir načelo solidarnosti među državama članicama i potrebu za održivim razvojem u cijeloj Zajednici. Količinu jedinica iz projekata smanjenja emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama koju svaka država članica može iskoristiti treba povećati najviše do polovice količine smanjenja ostvarenih kroz dodatne aktivnosti u skladu s ovom Odlukom.
- (27) Registri uspostavljeni u skladu s Odlukom br. 280/2004/EZ i središnji administrator imenovan u skladu s Direktivom 2003/87/EZ trebaju osigurati točnost obrade i obračunavanja svih transakcija u okviru provedbe ove Odluke.
- (28) Budući da obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija nameće zadatke ne samo središnjim vladama država članica već i njihovim lokalnim i regionalnim upravama i drugim lokalnim ili regionalnim forumima i organizacijama koje zagovaraju smanjenja emisija, države članice trebaju osigurati suradnju između njihovih središnjih i lokalnih tijela na različitim razinama.
- (29) Pored pojedinačnih država članica, u ispunjavanju obveze smanjenja emisija Zajednice trebaju svojim doprinosom sudjelovati središnje vlade, lokalne i regionalne organizacije i tijela, tržišni akteri, kao i domaćinstva i pojedinačni potrošači, bez obzira na razinu emisija stakleničkih plinova koja im se može pripisati.
- (30) Države članice trebaju osigurati financiranje primjene novih inovativnih tehnika kako bi industrijskim operatorima omogućile stvaranje novih radnih mjesta, čime će povećati konkurentnost i potaknuti postizanje ciljeva postavljenih u okviru Lisabonske strategije.
- (31) Budući da je povećanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora posebno važan način smanjivanja emisija stakleničkih plinova, države članice ga trebaju nastojati postići u kontekstu Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora ⁽²⁾.
- (32) Mjere potrebne za provođenje ove Direktive donose se u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽³⁾.
- (33) Komisiju treba ovlastiti za utvrđivanje godišnjih količina emisijskih kvota koje će se dodjeljivati u razdoblju od 2013. do 2020., izraženih u tonama ekvivalenta ugljikovog dioksida, za utvrđivanje modaliteta koji će državama članicama olakšati prijenos dijelova njihovih emisijskih kvota i povećati transparentnost tih prijenosa, kao i za donošenje mjera i provođenje odredaba koje se odnose na registre i središnjeg administratora. Budući da su te mjere općenitog karaktera, namijenjene za izmjenu elemenata ove Odluke koji nisu ključni, dopunjujući je novim elementima koji nisu ključni, one moraju biti donesene u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom, predviđenim u članku 5.a Odluke 1999/468/EZ.
- (34) Budući da ciljeve ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se zbog opsega i učinaka ove Odluke može na bolji način ostvarivati na razini Zajednice, Zajednica može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenom u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

⁽¹⁾ SL L 49, 19.2.2004., str. 1.

⁽²⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 16.

⁽³⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Ovom Odlukom utvrđuje se minimalni doprinos država članica u ispunjavanju obveze Zajednice u pogledu smanjivanja emisija stakleničkih plinova za razdoblje od 2013. do 2020., za emisije stakleničkih plinova obuhvaćene ovom Odlukom te pravila o ostvarivanju tih doprinosa i njihovom ocjenjivanju.

Ova Odluka također utvrđuje i odredbe za procjenjivanje i provođenje strožih obveza Zajednice u pogledu smanjenja emisija, za više od 20 %, koje stupaju na snagu nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama i koje će dovesti do većih smanjenja emisija od onih koja se zahtijevaju člankom 3., na što ukazuje i obveza smanjenja za 30 % koja je potvrđena na zasjedanju Europskog vijeća u ožujku 2007.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „Emisije stakleničkih plinova” znači emisije ugljikovog dioksida (CO₂), metana (CH₄), dušikovog oksida (N₂O), fluoriranih ugljikovodika (HFC), perfluoriranih ugljikovodika (PFC) i sumporovog haksafloorida (SF₆) iz kategorija navedenih u Prilogu I, izražene u tonama ekvivalenta ugljikovog dioksida, kako je utvrđeno u skladu s Odlukom br. 280/2004/EZ, isključujući emisije stakleničkih plinova na koje se odnosi Direktiva 2003/87/EZ.
2. „Godišnja emisijska kvota” znači maksimalna godišnja količina dopuštenih emisija stakleničkih plinova u godinama od 2013. do 2020., kako je navedeno u članku 3. stavku 2.

Članak 3.

Razine emisija za razdoblje od 2013. do 2020.

1. Svaka država članica mora do 2020. godine ograničiti svoje emisije stakleničkih plinova najmanje za postotak utvrđen za tu državu članicu u Prilogu II. ovoj Odluci u odnosu na njezine emisije 2005. godine.
2. Podložno stavcima 3., 4. i 5. ovog članka i članku 5., svaka država članica s negativnim ograničenjem u skladu s Prilogom II. osigurava, između ostalog koristeći fleksibilne mogućnosti predviđene ovom Odlukom, da njezine emisije stakleničkih plinova 2013. godine ne budu iznad prosječnih godišnjih emisija stakleničkih plinova tijekom 2008., 2009. i 2010. godine, o kojima su dostavljena verificirana izvješća u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Odlukom br. 280/2004/EZ.

Podložno stavcima 3., 4. i 5. ovog članka i članku 5., svaka država članica s pozitivnim ograničenjem u skladu s Prilogom II. osigurava, koristeći između ostalog fleksibilne mogućnosti predviđene ovom Odlukom, da njezine emisije stakleničkih plinova 2013. godine ne prekorače razine definirane linearnom putanjom koja započinje 2009. godine, na temelju njezinih prosječnih emisija stakleničkih plinova tijekom 2008., 2009. i 2010., o kojima je dostavljeno verificirano izvješće u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Odlukom br. 280/2004/EZ, i završava 2020. godine na graničnoj vrijednosti koja je za tu državu članicu navedena u Prilogu II.

Podložno stavcima 3., 4. i 5. ovog članka i članku 5., svaka država članica svake godine linearno smanjuje svoje emisije stakleničkih plinova, koristeći između ostalog fleksibilne mogućnosti predviđene ovom Odlukom, kako bi osigurala da njezine emisije ne prekorače graničnu vrijednost u 2020. godini, koja je za nju navedena u Prilogu II.

Kada relevantni revidirani i verificirani podaci o emisijama budu dostupni, u roku od šest mjeseci treba donijeti mjere za utvrđivanje godišnjih emisijskih kvota za razdoblje od 2013. do 2020., izraženih u tonama ekvivalenta ugljikovog dioksida.

Te mjere, namijenjene izmjeni nebitnih elemenata ove Odluke njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 13. stavku 2.

3. Tijekom razdoblja od 2013. do 2019. države članice mogu iz sljedeće godine prenijeti količinu koja ne prelazi 5 % njihovih godišnjih emisijskih kvota. Ako emisije stakleničkih plinova neke države članice budu ispod razine njezinih godišnjih emisijskih kvota, uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti u skladu s ovim stavkom i stavcima 4. i 5., ona dio svojih godišnjih emisijskih kvota koje su joj dodijeljene za određenu godinu i koje premašuju razinu njezinih emisija stakleničkih plinova u toj godini može prenositi u sljedeće godine, sve do 2020. godine.

Država članica može zatražiti povećanu stopu prijenosa koja prelazi 5 % emisija 2013. i 2014. godine u slučaju da tijekom tih godina ekstremni meteorološki uvjeti dovedu do bitno povećanih emisija stakleničkih plinova u usporedbi s godinama tijekom kojih vladaju normalni meteorološki uvjeti. U tu svrhu država članica Komisiji podnosi izvješće kojim će potkrijepiti svoj zahtjev. U roku od tri mjeseca Komisija odlučuju može li se odobriti povećani prijenos.

4. Država članica može na druge države članice prenijeti do 5 % svojih godišnjih emisijskih kvota za određenu godinu. Tu količinu država članica koja ju je preuzela može koristiti za ispunjavanje svojih obveza u skladu s ovim člankom za tu godinu ili za bilo koju godinu nakon toga sve do 2020. Država članica ne može prenijeti bilo koji dio svojih godišnjih emisijskih kvota ako u vrijeme prijenosa ne ispunjava zahtjeve ove Odluke.

5. Država članica može na druge države članice prenijeti onaj dio svojih godišnjih emisijskih kvota koji premašuje njezine emisije stakleničkih plinova u danoj godini, uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti u skladu s člancima 3. i 4. Tu količinu kvota država članica koja ih je preuzela može koristiti za ispunjavanje svojih obveza u skladu s ovim člankom za tu godinu ili za bilo koju godinu nakon toga sve do 2020. Država članica ne može prenijeti bilo koji dio svojih godišnjih emisijskih kvota ako u vrijeme prijenosa ne ispunjava zahtjeve ove Odluke.

6. Da bi se prijenosi koji se spominju u stavcima 4. i 5. olakšali i da bi se povećala njihova transparentnost, treba donijeti mjere kojima se utvrđuju modaliteti takvih prijenosa.

Te mjere, namijenjene izmjeni nebitnih elemenata ove Odluke njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 13. stavku 2.

Članak 4.

Energetska učinkovitost

1. Do 2012. Komisija ocjenjuje i podnosi izvješće o napretku Zajednice i njezinih država članica u ispunjenju cilja smanjenja potrošnje energije za 20 % do 2020. godine, u usporedbi s projekcijama za 2020., kako je navedeno u Akcijskom planu za energetska učinkovitost koji je predstavljen u Komunikaciji Komisije od 19. listopada 2006.

2. Prema potrebi, posebno da bi se pomoglo državama članicama u ostvarivanju njihovog doprinosa ispunjavanju obveze Zajednice u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, Komisija do 31. prosinca 2012. predlaže pojačane ili nove mjere za brža poboljšanja energetske učinkovitosti.

Članak 5.

Korištenje jedinica iz projektnih aktivnosti

1. Države članice mogu za ispunjavanje svojih obveza u skladu s člankom 3. koristiti sljedeće emisijske jedinice za smanjenje emisija stakleničkih plinova:

- (a) jedinice ovjerenih smanjenja emisija (CER) i jedinice smanjenja emisija (ERU), izdane za smanjenja emisija do 31. prosinca 2012., koje se mogu koristiti u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine;
- (b) jedinice CER i ERU izdane do 1. siječnja 2013. za smanjenja emisija iz projekata registriranih prije 2013. godine, koje se mogu koristiti u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine;
- (c) jedinice CER izdane za smanjenja emisija ostvarena iz projekata provedenih u najnerazvijenijim zemljama u razvoju (LDC), koje se mogu koristiti u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine, dok te zemlje ne ratificiraju relevantni sporazum sa Zajednicom ili do 2020., ovisno o tome što bude ranije;

- (d) privremene jedinice CER (tCER) ili dugoročne jedinice CER (lCER) iz projekata pošumljavanja i ponovnog pošumljavanja, pod uvjetom da se u slučajevima kad država članica iskoristi jedinice tCER ili lCER za ispunjavanje svojih obveza u skladu s Odlukom Vijeća 2002/358/EZ⁽¹⁾ za razdoblje 2008. do 2012. ta država članica obveže da će te jedinice kontinuirano zamjenjivati jedinicama tCER, lCER, ili drugim jedinicama koje važe u skladu s Kyotskim protokolom, prije datuma isteka jedinica tCER ili lCER, te da se isto tako obveže da će jedinice tCER ili lCER iskoristiti u skladu s ovom Odlukom kontinuirano zamjenjivati jedinicama tCER, lCER ili drugim jedinicama koje se mogu upotrijebiti za ispunjavanje tih obveza prije datuma isteka jedinica tCER ili lCER. Kada se za zamjenu koriste jedinice tCER ili lCER, država članica isto tako mora kontinuirano zamjenjivati te jedinice tCER ili lCER prije nego prestanu važiti, sve dok ne budu zamijenjene jedinicama koje važe neograničeno.

Države članice trebaju osigurati da njihove politike za kupovinu tih jedinica potiču nepristranu geografsku raspodjelu projekata i postizanje međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.

2. Dodatno uz stavak 1. i u slučaju da pregovori o međunarodnom sporazumu o klimatskim promjenama ne budu zaključeni do 31. prosinca 2009., za provedbu svojih obveza u skladu s člankom 3. države članice mogu koristiti dodatne jedinice za smanjenje emisija stakleničkih plinova koje proizlaze iz projekata ili drugih aktivnosti za smanjivanje emisija u skladu sa sporazumima navedenim u članku 11.a stavku 5. Direktive 2003/87/EZ.

3. Pod uvjetom da se zaključi međunarodni sporazum o klimatskim promjenama naveden u članku 1., od 1. siječnja 2013. godine države članice mogu koristiti jedinice iz projekata u trećim zemljama samo ako su te zemlje ratificirale sporazum.

4. Godišnja količina jedinica koju svaka država članica može iskoristiti u skladu s člancima 1., 2. i 3. ne smije biti veća od 3 % količine emisija stakleničkih plinova te države članice 2005. godine, uvećano za svaku količinu prenesenu u skladu sa stavkom 6.

5. Državama članicama s negativnim ograničenjem, ili s pozitivnim ograničenjem od najviše 5 %, kako je utvrđeno u Prilogu II., koje su navedene u popisu u Prilogu III., pored jedinica korištenih u skladu s člankom 4. odobrava se korištenje dodatnih jedinica u iznosu od 1 % njihovih verificiranih emisija iz 2005. iz projekata u najnerazvijenijim zemljama u razvoju (LDC) i malim otočnim državama u razvoju (SIDS), pod uvjetom da ispunjavaju jedan od četiri sljedeća uvjeta:

- (a) da izravni troškovi cjelokupnog paketa mjera iznose preko 0,70 % BDP-a, prema Procjeni utjecaja koju Komisija prilaže uz paket provedbenih mjera za ostvarenje ciljeva Europske unije vezanih za klimatske promjene i obnovljivu energiju za godinu 2020.;

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2002/358/EZ od 25. travnja 2002. o odobravanju, u ime Europske zajednice, Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime, i zajedničkom ispunjavanju obveza koje iz njega proizlaze (SL L 130, 15.5.2002., str. 1.).

- (b) da porast BDP-a, odnosno razlika između ciljne vrijednosti koja je stvarno utvrđena za predmetnu državu članicu i vrijednosti isplativog scenarija, prema procjeni utjecaja koju daje Komisija i koja je navedena u točki (a), bude najmanje 0,1 %;
- (c) da više od 50 % ukupnih emisija predmetne države članice obuhvaćenih ovom Odlukom čine emisije vezane za promet; ili
- (d) da je ciljna vrijednost predmetne države članice u pogledu obnovljive energije za 2020. godinu 30 % viša od vrijednosti utvrđene u Direktivi 2009/28/EZ.

6. Svake godine država članica može na drugu državu članicu prenijeti neiskorišteni dio svoje godišnje količine koji je jednak iznosu od 3 % utvrđenom u stavku 4. Ako država članica u godini dana ne iskoristi ukupnu količinu jedinica iz stavka 4., neiskorišteni dio te količine može prenijeti na sljedeće godine.

7. Osim toga, za ispunjavanje svojih obveza u pogledu smanjenja emisija država članica bez ikakvih količinskih ograničenja može koristiti jedinice iz projekata na razini Zajednice, izdane u skladu s člankom 24.a Direktive 2003/87/EZ.

Članak 6.

Izvrješćivanje, ocjenjivanje napretka, izmjene i revizija

1. Izvrješća koja države članice podnose u skladu s člankom 3. Odluke br. 280/2004/EZ uključuju sljedeće:
 - (a) njihove godišnje emisije stakleničkih plinova koje proizlaze iz primjene članka 3.;
 - (b) korištenje, geografsku raspodjelu i vrste jedinica, kao i kvalitativne kriterije koji se na njih primjenjuju u skladu s člankom 5.;
 - (c) predviđeni napredak u ispunjavanju njihovih obveza u skladu s ovom Odlukom, uključujući informacije o nacionalnim politikama i mjerama, te nacionalne projekcije;
 - (d) informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i mjerama predviđenim s ciljem ograničavanja emisija stakleničkih plinova u većoj mjeri od one koja je obvezna temeljem ove Odluke i s obzirom na provođenje međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama, kako je navedeno u članku 8.

2. U slučaju da država članica koristi jedinice koje operatori zbog vrste projekata iz kojih potječu ne mogu koristiti u okviru sustava Zajednice, ta država članica mora dati detaljno obrazloženje za korištenje takvih jedinica.

3. U izvrješćima koja podnosi u skladu s člankom 5. stavcima 1. i 2., Komisija ocjenjuje je li napredak koji su ostvarile države članice dovoljan za ispunjenje njihovih obveza utvrđenih ovom Odlukom.

Pri tom ocjenjivanju uzima se u obzir napredak u politikama i mjerama Zajednice, te informacije dobivene od država članica u skladu s člankom 3. i člankom 5. Odluke br. 280/2004/EZ.

Svake dvije godine, počevši od izvrješća o emisijama stakleničkih plinova za 2013. godinu, ta ocjena isto tako obuhvaća planirani napredak Zajednice u ispunjavanju njezine obveze smanjenja emisija i napredak država članica u ispunjenju njihovih obveza u skladu s ovom Odlukom.

4. U izvrješću navedenom u stavku 3., Komisija ocjenjuje ukupnu provedbu ove Odluke, uključujući korištenje i kvalitetu CDM jedinica i potrebu za daljnjim zajedničkim, koordiniranim politikama i mjerama na razini Zajednice u sektorima obuhvaćenima ovom Odlukom, kako bi pomogla državama članicama u ispunjavanju njihovih obveza u skladu s ovom Odlukom, te prema potrebi daje i prijedloge.

5. U svrhu provođenja ove Odluke, Komisija prema potrebi predlaže izmjene Odluke 280/2004/EZ i donosi izmjene Odluke Komisije 2005/166/EZ ⁽¹⁾ u skladu s aktima o izmjeni koji se primjenjuju od 1. siječnja 2013., posebno da bi se osiguralo sljedeće:

- (a) brže, učinkovito, transparentno i isplativo praćenje, izvrješćivanje i verificiranje emisija stakleničkih plinova;
- (b) izrada nacionalnih projekcija emisija stakleničkih plinova iza 2020. godine.

Članak 7.

Korektivne mjere

1. Ako emisije stakleničkih plinova neke države članice prekorače godišnje emisijske kvote utvrđene u skladu s člankom 3. stavkom 2., uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti u skladu s člancima 3. i 5., primjenjuju se sljedeće mjere:
 - (a) umanjenje količine emisijskih kvota dodijeljenih toj državi članici za sljedeću godinu za količinu tih prekomjernih emisija, izraženu u tonama ekvivalenta ugljikovog dioksida i pomnoženu s koeficijentom umanjenja 1,08;
 - (b) izrada korektivnog akcijskog plana u skladu sa stavkom 2. ovog članka; i
 - (c) privremena suspenzija prava na prijenos dijela emisijskih kvota države članice i prava iz JI/CDM projekata na drugu državu članicu, dok predmetna država članica ne ispuni odredbe iz članka 3. stavka 2.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2005/166/EZ od 10. veljače 2005. o utvrđivanju pravila za provedbu Odluke br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola (SL L 55, 1.3.2005., str. 57.).

2. Država članica na koju se odnosi stavak 1. mora u roku od tri mjeseca Komisiji dostaviti ocjenu i korektivni akcijski plan koji uključuje:

- (a) mjere koje će ta država članica primijeniti da bi ispunila posebne obveze u skladu s člankom 3. stavkom 2., dajući prednost domaćim politikama i mjerama i provedbi mjera na razini Zajednice;
- (b) vremenski plan provođenja tih mjera koji omogućuje ocjenjivanje napretka u provedbi na godišnjoj razini.

Komisija može izdati mišljenje o korektivnom akcijskom planu predmetne države članice.

Prije izdavanja tog mišljenja, Komisija može taj korektivni akcijski plan dati na uvid Odboru za klimatske promjene navedenom u članku 13. stavku 1., koji daje svoj komentar.

Članak 8.

Prilagodbe primjenjive nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama

1. U roku od tri mjeseca nakon što Zajednica potpiše međunarodni sporazum o klimatskim promjenama, koji će do 2020. dovesti do obveznih smanjenja emisija stakleničkih plinova za više od 20 % u odnosu na razine iz 1990. godine, što se odražava i u obvezi smanjenja od 30 % koju je Europsko Vijeće potvrdilo na zasjedanju 2007., Komisija će podnijeti izvješće u kojem će posebno ocijeniti sljedeće elemente:

- (a) vrstu mjera dogovorenih u okviru međunarodnih pregovora kao i obveze koje su preuzele druge razvijene zemlje u pogledu smanjenja emisija koja se mogu usporediti sa smanjenjima na razini Zajednice i obveze koje su preuzele gospodarski razvijene zemlje u razvoju u pogledu odgovarajućeg doprinosa smanjenjima u skladu sa svojim odgovornostima i mogućnostima;
- (b) implikacije međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama i, posljedično, opcije koje su potrebne na razini Zajednice da bi se ostvario pomak na ciljno smanjenje od 30 % na uravnotežen, transparentan i pravedan način, uzimajući u obzir aktivnosti provedene u prvom obvezujućem razdoblju prema Kyotskom protokolu;
- (c) konkurentnost industrija Zajednice s obzirom na rizike od istjecanja ugljika;
- (d) utjecaj međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama na druge gospodarske sektore unutar Zajednice;
- (e) utjecaj poljoprivrednog sektora Zajednice, uključujući rizik od istjecanja ugljika;

(f) odgovarajuće modalitete za uključivanje emisija i uklanjanja vezanih uz korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo u Zajednici;

(g) pošumljavanje, ponovno pošumljavanje, sprečavanje deforestacije i degradacije šuma u trećim zemljama u slučaju uspostavljanja bilo kakvog međunarodno priznatog sustava u ovom kontekstu;

(h) potrebu za dodatnim politikama i mjerama na razini Zajednice s obzirom na obveze Zajednice i pojedinačnih država članica u pogledu smanjivanja emisija stakleničkih plinova.

2. Na temelju izvješća navedenog u stavku 1. Komisija, prema potrebi, Europskom parlamentu i Vijeću upućuje zakonodavni prijedlog o izmjeni ove Odluke u skladu sa stavkom 1., s ciljem da akt o izmjeni u pogledu ispunjavanja obveza smanjivanja emisija u okviru toga sporazuma stupi na snagu nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama.

Takav se prijedlog mora temeljiti na načelima transparentnosti, gospodarske učinkovitosti i isplativosti, kao i pravednosti i solidarnosti pri raspodjeli mjera koje treba poduzeti svaka država članica.

3. Taj prijedlog prema potrebi omogućuje operaterima da pored emisijskih jedinica predviđenih ovom Direktivom koriste jedinice CER i ERU ili neke druge odobrene jedinice iz trećih zemalja koje su ratificirale međunarodni sporazum o klimatskim promjenama.

4. Prijedlog prema potrebi uključuje mjere koje će tijekom sljedećih godina državama članicama omogućiti korištenje neiskorištenog dijela dodatne količine koja se može iskoristiti i koja je navedena u stavku 3., ili prijenos neiskorištenog dijela te količine na drugu državu članicu.

5. Prijedlog prema potrebi isto tako uključuje sve druge mjere potrebne za postizanje obveznih smanjenja u skladu sa stavkom 1. na transparentan, uravnotežen i pravedan način, kao i provedbene mjere putem kojih će se državama članicama omogućiti korištenje dodatnih vrsta projektnih jedinica ili, prema potrebi, drugih mehanizama uspostavljenih u okviru međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.

6. Na temelju pravila dogovorenih u sklopu međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama, Komisija predlaže da se u obveze Zajednice u pogledu smanjivanja emisija isto tako uključe emisije i uklanjanja vezani za korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo, prema usklađenim modalitetima koji osiguravaju trajnost i ekološki integritet doprinosa vezanih za korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo kao i točno praćenje i izračunavanje. Komisija ocjenjuje treba li u skladu s time prilagoditi raspodjelu aktivnosti koje obavljaju pojedine države članice.

7. Taj prijedlog uključuje i odgovarajuće prijelazne i suspenzivne mjere za razdoblje do stupanja na snagu međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.

Članak 9.

Postupak u vezi s korištenjem zemljišta, prenamjenom korištenja zemljišta i šumarstvom u slučaju da se međunarodni sporazum o klimatskim promjenama ne zaključi

U slučaju da Zajednica do 31. prosinca 2010. ne odobri ni jedan međunarodni sporazum o klimatskim promjenama, države članice mogu navesti svoje namjere u pogledu uključivanja korištenja zemljišta, prenamjene korištenja zemljišta i šumarstva u obvezu smanjenja emisija na razini Zajednice, uzimajući u obzir metodologije u okviru rada koji se obavlja u kontekstu UNFCCC-a. Uzimajući u obzir te namjere država članica, Komisija do 30. lipnja 2011. ocjenjuje modalitete za uključivanje emisija i uklanjanja emisija iz aktivnosti povezanih s korištenjem zemljišta, prenamjenom korištenja zemljišta i šumarstvom u obvezi Zajednice u pogledu smanjenja emisija, osiguravajući trajnost i ekološki integritet doprinosa vezanih uz korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo kao i točno praćenje i izračunavanje, te prema potrebi dati prijedlog s ciljem da predloženi akt stupi na snagu počevši od 2013. godine. U svojoj ocjeni Komisija razmatra treba li u skladu s time prilagoditi raspodjelu aktivnosti koje obavljaju pojedine države članice.

Članak 10.

Promjene područja primjene Direktive 2003/87/EZ i primjena njezinog članka 24.a

Maksimalna količina emisija za svaku državu članicu u skladu s člankom 3. ove Odluke prilagođava se u skladu s količinom:

- (a) emisijskih jedinica za emisije stakleničkih plinova izdanih u skladu s člankom 11. Direktive 2003/87/EZ, koja proizlazi iz promjene u opsegu izvora u skladu s tom Direktivom, nakon što Komisija konačno odobri nacionalne planove raspodjele kvota za razdoblje od 2008. do 2012. u skladu s Direktivom 2003/87/EZ;
- (b) emisijskih jedinica ili jedinica izdanih državama članicama u skladu s člancima 24. i 24.a Direktive 2003/87/EZ za smanjenja emisija obuhvaćenih ovom Odlukom;
- (c) emisijskih jedinica za emisije stakleničkih plinova iz postrojenja koja su isključena iz sustava Zajednice u skladu s člankom 27. Direktive 2003/87/EZ za vrijeme dok su isključena.

Komisija objavljuje podatke proizašle iz te prilagodbe.

Članak 11.

Registri i središnji administrator

1. Registri Zajednice i njezinih država članica, uspostavljeni u skladu s Odlukom br. 280/2004/EZ, osiguravaju točan obračun transakcija u skladu s ovom Odlukom. Te informacije moraju biti dostupne javnosti.

2. Središnji administrator, imenovan u skladu s člankom 20. Direktive 2003/87/EZ, preko nezavisnog dnevnika transakcija obavlja automatsku provjeru svake transakcije u skladu s ovom Odlukom i, prema potrebi, blokira transakcije u svrhu sprečavanja nepravilnosti. Te informacije moraju biti dostupne javnosti.

3. Mjere potrebne za provedbu stavaka 1. i 2. donosi Komisija.

Te mjere, namijenjene izmjeni nebitnih elemenata ove Odluke njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 13. stavku 2.

Članak 12.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 994/2008

U svrhu provedbe ove Odluke Komisija donosi izmjene Uredbe Komisije (EZ) br. 994/2008 od 8. listopada 2008. o standardiziranom i zaštićenom sustavu registara u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te Odlukom br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Članak 13.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene uspostavljen temeljem članka 9. Odluke br. 280/2004/EZ.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

Članak 14.

Izvjешće

Komisija sastavlja izvješće u kojem ocjenjuje provedbu ove Odluke. U tom izvješću također ocjenjuje utjecaje ove Odluke na tržišno natjecanje na nacionalnoj razini, na razini Zajednice i na međunarodnoj razini. Komisija svoje izvješće predaje Europskom parlamentu i Vijeću do 31. listopada 2016., ako je potrebno zajedno s prijedlozima, posebno o tome je li primjereno diferencirati nacionalne ciljeve za razdoblje nakon 2020. godine.

⁽¹⁾ SL L 271, 11.10.2008., str. 3.

*Članak 15.***Stupanje na snagu**

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 16.***Adresati**

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 23. travnja 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće
Predsjednik
P. NEČAS

*PRILOG I.***KATEGORIJE NAVEDENE U ČLANKU 2. STAVKU 1. OVE ODLUKE, KAKO SU DETALJNIJE NAVEDENE U
PRILOGU I. KATEGORIJE 1. DO 4. I 6., ODLUKE 2005/166/EZ**

Energija

— sagorijevanje goriva,

— fugitivne emisije iz goriva,

Industrijski procesi

Korištenje otapala i drugih proizvoda

Poljoprivreda

Otpad

PRILOG II.

OGRANIČENJA EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA DRŽAVA ČLANICA U SKLADU S ČLANKOM 3.

	Ograničenja emisija stakleničkih plinova država članica za 2020. godinu u odnosu na razine emisija stakleničkih plinova 2005. godine
Belgija	– 15 %
Bugarska	20 %
Češka	9 %
Danska	– 20 %
Njemačka	– 14 %
Estonija	11 %
Irska	– 20 %
Grčka	– 4 %
Španjolska	– 10 %
Francuska	– 14 %
Italija	– 13 %
Cipar	– 5 %
Latvija	17 %
Litva	15 %
Luksemburg	– 20 %
Mađarska	10 %
Malta	5 %
Nizozemska	– 16 %
Austrija	– 16 %
Poljska	14 %
Portugal	1 %
Rumunjska	19 %
Slovenija	4 %
Slovačka	13 %
Finska	– 16 %
Švedska	– 17 %
Ujedinjena Kraljevina	– 16 %

*PRILOG III.***DRŽAVE ČLANICE NAVEDENE U ČLANKU 5. STAVKU 5.**

Belgija

Danska

Irska

Španjolska

Italija

Cipar

Luksemburg

Austrija

Portugal

Slovenija

Slovačka

Finska

Švedska

32009D0547

14.7.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 181/57

ODLUKA KOMISIJE

od 10. srpnja 2009.

**o izmjeni Odluke 2000/57/EZ o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu
zaraznih bolesti na temelju Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća**

(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 5515)

(Tekst značajan za EGP)

(2009/547/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Odluku br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 1998. o uspostavi mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti u Zajednici ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 5.,

nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka,

budući da:

- (1) Odlukom Komisije 2000/57/EZ od 22. prosinca 1990. o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti na temelju Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ definiraju se događaji u vezi sa zaraznim bolestima koje tijela nadležna za javno zdravlje tijela država članica trebaju prijavljivati u sustav ranog upozorenja i odgovora kao komponente mreže Zajednice, i uspostavljaju opći postupci za razmjenu informacija o tim događajima, radi savjetovanja i koordinacije mjera među državama članicama, u suradnji s Komisijom.
- (2) Odlukom 2000/57/EZ utvrđuje se i obveza tijela nadležnih za javno zdravlje svake države članice da prikupljaju i razmjenjuju sve potrebne informacije o događajima u vezi zaraznih bolesti, npr. primjenom nacionalnog sustava nadzora, epidemiološke komponente mreže Zajednice ili bilo kojim drugim sustavom prikupljanja Zajednice.
- (3) Sprečavanje i kontrola zaraznih bolesti definirana je u Odluci br. 2119/98/EZ kao niz mjera, uključujući epidemiološku istragu koju tijela nadležna za javno zdravlje u svakoj državi članici provode radi sprečavanja i zaustavljanja širenja zaraznih bolesti. Te mjere obuhvaćaju aktivnosti traženja kontakata koje se zajedno sa svim relevantnim informacijama koje nacionalno tijelo nadležno

za javno zdravlje ima o događaju u vezi sa zaraznim bolestima bez odlaganja proslijeđuju svim drugim državama članicama i Komisiji. Nadalje, država članica koja namjerava poduzeti mjere u načelu unaprijed obavješćuje mrežu Zajednice o prirodi i opsegu tih mjera, te se o tim djelovanjima savjetuje i koordinira ih s drugim državama članicama, u suradnji s Komisijom.

- (4) Odluka 2000/57/EZ trebala bi jasno odražavati odredbe Odluke br. 2119/98/EZ u vezi s mjerama koje se poduzimaju ili se planiraju usvojiti radi sprečavanja i zaustavljanja širenja zaraznih bolesti.
- (5) Nadalje, stupanjem na snagu Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.) međunarodna zajednica obvezala se da osigura javnozdravstveni odgovor na međunarodno širenje bolesti na načine razmjerne javnozdravstvenim rizicima i ograničene na javnozdravstvene rizike, te tako da se izbjegava nepotrebno zadiranje u međunarodni promet i trgovinu.
- (6) Kada dođe do događaja u vezi sa zaraznom bolešću s potencijalom da se proširi na EU, kod čega se javlja potreba za mjerama traženja kontakata, države članice međusobno surađuju u suradnji s Komisijom putem sustava ranog upozorenja i odgovora kako bi identificirale zaražene osobe i pojedince koji su potencijalno u opasnosti. Takva suradnja može uključivati razmjenu osjetljivih osobnih podataka o potvrđenim ili suspektim slučajevima oboljelih, između država članica na koje se odnosi postupak traženja kontakata.
- (7) Obrada osobnih podataka u vezi sa zdravljem u načelu je zabranjena odredbama Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka ⁽³⁾ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti osoba u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽⁴⁾. Osim toga, i u članku 11. Odluke br. 2119/98/EZ navodi se, među ostalim, da se njezine odredbe primjenjuju ne dovodeći u pitanje Direktivu 95/46/EZ.

⁽¹⁾ SL L 268, 3.10.1998., str. 1.⁽²⁾ SL L 21, 26.1.2000., str. 32.⁽³⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.⁽⁴⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

- (8) Obrada takvih podataka iz razloga javnog zdravlja obuhvaćena je izuzećem odobrenim člankom 8. stavkom 3. Direktive 95/46/EZ i člankom 10. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 45/2001 u mjeri u kojoj je to potrebno u svrhe preventivne medicine, medicinske dijagnoze, zdravstvene skrbi ili liječenja ili upravljanja zdravstvenim službama, te kada te podatke obrađuje zdravstveni radnik koji na temelju nacionalnog zakonodavstva ili pravila koje donesu nacionalna nadležna tijela podliježe obvezi čuvanja profesionalne tajne ili druga osoba koja također podliježe istoj obvezi čuvanja tajne. Nadalje, članak 23. stavak 1. Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.) koji su stupili na snagu 15. lipnja 2007. predviđa da države koje su članke Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), iz razloga javnog zdravlja, uključujući i za potrebe traženja kontakata, kod dolazaka ili odlazaka putnika mogu zahtijevati određene podatke o putnicima.
- (9) Osim toga, obradu osobnih podataka za potrebe traženja kontakata trebalo bi smatrati zakonitom u mjeri u kojoj je potrebna za zaštitu životnih interesa osoba čiji se podaci obrađuju, u skladu s člankom 7. točkom (d) Direktive 95/46/EZ i člankom 5. točkom (e) Uredbe (EZ) br. 45/2001, i za izvršenje zadaće koja se obavlja u javnom interesu, u skladu s člankom 7. točkom (e) odnosno člankom 5. točkom (a) tih akata Zajednice.
- (10) Komisija, Europski centar za prevenciju i kontrolu bolesti i države članice trebali bi uvesti odgovarajuće zaštitne mjere u odnosu na obradu osobnih podataka u svrhu traženja kontakata, posebno što se tiče korištenja odstupanja od odredaba Direktive 95/45/EZ i Uredbe (EZ) br. 45/2001, osiguravajući da se osobni podaci u sustavu ranog upozorenja i odgovora obrađuju u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001 odnosno Direktivom 95/46/EZ.
- (11) Posebno kada u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora osobne podatke javljaju s ciljem sprečavanja i zaustavljanja širenja zaraznih bolesti, tijela država članica nadležna za javno zdravlje i Komisija trebali bi osigurati da su osobni podaci odgovarajući, relevantni i da nisu prekomjerni u odnosu na tu svrhu kao i to da se ne obrađuju za druge potrebe, te da su točni, da se prema potrebi ažuriraju i da se ne drže dulje nego što je to potrebno u tu svrhu; trebali bi osigurati i da osobe podvrgnute postupku traženja kontakata budu propisno obaviještene o prirodi obrade, o podacima koji se obrađuju, o pravu na pristup podacima i ispravljanje podataka koji se odnose na njih, osim ako se dokaže da to nije moguće ili da zahtijeva nerazmjern napor, i da odgovarajuće razine povjerljivosti i zaštite postoje u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora kako bi se zaštitila obrada takvih podataka.
- (12) U svojem izvješću iz 2007. ⁽¹⁾ o funkcioniranju sustava ranog upozorenja i odgovora Komisija je naglasila potrebu da se u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora uvede funkcija selektivnog slanja poruka kako bi se zajamčio isključiv komunikacijski kanal samo između država članica na koje se odnose posebni događaji u vezi s, između ostalog, aktivnostima traženja kontakata. Uporaba te selektivne funkcije predviđa odgovarajuće zaštite kad god se osobni podaci dostavljaju putem sustava ranog upozorenja i odgovora i trebala bi osigurati, radi provedbe ove Direktive, da u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora u opticaju budu samo odgovarajući, relevantni, a ne prekomjerni osobni podaci, u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EZ) br. 45/2001 i člankom 6. stavkom 1. točkom (c) Direktive 95/46/EZ. Zbog toga bi uporabu funkcije selektivnog slanja poruka trebalo ograničiti na obavijesti koje uključuju dostavljanje relevantnih osobnih podataka, kako bi bila spojiva s obvezama država članica na temelju članaka 4., 5. i 6. Odluke br. 2119/98/EZ.
- (13) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 7. Odluke br. 2119/98/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2000/57/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U članku 1. stavku 2., riječi „informacije koje imaju o takvim događajima” zamjenjuju se riječima „informacije koje imaju o takvim događajima i mjerama koje su planirane ili usvojene kao odgovor na te događaje ili indikacije na takve događaje”.

2. Sljedeći članak 2.a umeće se:

„Članak 2.a

1. Ovaj se članak primjenjuje na mjere provedene radi traženja osoba koje su izložene izvoru infektivnih agensa i koje su potencijalno u opasnosti da se kod njih razvije ili se već razvila zarazna bolest koja je prema kriterijima utvrđenima u Prilogu I. (dalje u tekstu „traženje kontakata”) od značaja za Zajednicu.

⁽¹⁾ Izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o funkcioniranju Sustava ranog upozorenja i odgovora u okviru mreže Zajednice za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti tijekom 2004. i 2005. (Odluka 2000/57/EZ) od 20. ožujka 2007. (COM(2007) 121 konačno).

2. Ako se relevantni osobni podaci za potrebe traženja kontakata dostavljaju putem sustava ranog upozorenja i odgovora, pod uvjetom da su ti podaci potrebni i dostupni, tijela država članica nadležna za javno zdravlje koriste funkciju selektivnog slanja poruka koja jamči odgovarajuće mjere zaštite podataka. Taj je komunikacijski kanal ograničen na države članice na koje se odnosi traženje kontakata.

3. Ako te informacije stavljaju u opticaj putem funkcije selektivnog slanja poruka, tijela nadležna za javno zdravlje te države članice pozivaju se na događaj ili mjeru koji su prethodno dostavljeni mreži Zajednice.

4. Za potrebe stavka 2., u Prilogu III. predviđen je indikativan popis osobnih podataka.

5. Ako osobne podatke dostavljaju i stavljaju ih u opticaj putem funkcije selektivnog slanja poruka, tijela država članica nadležna za javno zdravlje i Komisija poštuju odredbe Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

(*) SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

(**) SL L 8, 12.1.2001., str. 1."

3. U članku 3., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nadležna tijela u državama članicama svake godine najkasnije do 31. ožujka Komisiji dostavljaju analitičko izvješće o događajima, planiranim ili usvojenim mjerama u vezi s tim događajima i postupcima primijenjenim u okviru sustava ranog upozorenja i odgovora. Osim toga, nadležna tijela u državama članicama mogu pravovremeno izvješćivati o određenim događajima od posebnog značaja.”

4. Tekst u Prilogu ovoj Odluci dodaje se kao Prilog III.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2009.

Za Komisiju
Androulla VASSILIOU
Članica Komisije

PRILOG

Sljedeći Prilog III. dodaje se Odluci 2000/57/EZ:

„PRILOG III.

Indikativan popis osobnih podataka za potrebe traženja kontakata

1. OSOBNI PODACI

- Prezime i ime(-na),
- Državljanstvo, datum rođenja, spol,
- Vrsta identifikacijske isprave, broj i tijelo izdavatelj,
- Trenutačna kućna adresa (ulica i kućni br., grad, zemlja, poštanski broj),
- Brojevi telefona (mobilni, kućni, na poslu),
- E-pošta (privatna, poslovna).

2. SPECIFIKACIJE PUTOVANJA

- Podaci o prijevozu (npr. broj leta, datum leta, ime broda, registarska tablica),
- Broj(evi) sjedala,
- Broj(evi) kabine(kabina).

3. KONTAKT PODACI

- Prezimena posjećenih osoba/mjesta boravka,
- Datumi i adrese mjesta boravka (ulica i kućni br., grad, zemlja, poštanski broj),
- Brojevi telefona (mobilni, kućni, na poslu),
- E-pošta (privatna, poslovna).

4. INFORMACIJE O OSOBAMA U PRATNJI

- Prezime i ime(-na),
- Državljanstvo,
- Osobni podaci kako su utvrđeni u točki 1. alinejama 3. do 6.

5. KONTAKT PODACI U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA

- Prezime osobe kojoj se treba obratiti,
 - Adresa (ulica i kućni br., grad, zemlja, poštanski broj),
 - Brojevi telefona (mobilni, kućni, na poslu),
 - E-pošta (privatna, poslovna).”
-

32009R0967

L 271/12

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

16.10.2009.

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 967/2009**od 15. listopada 2009.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1418/2007 o izvozu određenog otpada namijenjenog za uporabu u određene zemlje koje nisu članice OECD-a****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

Članak 1.a Uredbe (EZ) br. 1418/2007 zamjenjuje se sljedećim:

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 37. stavak 2. treći podstavak,

„Članak 1.a

Odgovori dobiveni nakon pisanog zahtjeva Komisije u skladu s člankom 37. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe (EZ) br. 1013/2006 navedeni su u Prilogu.

nakon savjetovanja sa predmetnim zemljama,

Kada je u Prilogu navedeno da neka zemlja, u pogledu određenih pošiljaka otpada, te pošiljke ne zabranjuje niti na njih primjenjuje postupak prethodne pisane prijave i pristanka kako je opisan u članku 35. te Uredbe, na takve se pošiljke primjenjuje *mutatis mutandis* članak 18. te Uredbe.”

budući da:

Članak 2.

Komisija je dobila odgovore od Crne Gore, Nepala, Srbije i Singapura na svoj pisani zahtjev u kojem je tražila pisanu potvrdu da se otpad naveden u prilogima III. ili III.A Uredbi (EZ) br. 1013/2006, čiji izvoz nije zabranjen u skladu s člankom 36., smije izvoziti iz Zajednice u te zemlje na uporabu, kao i informacije o eventualnom postupku kontrole koji pritom treba slijediti. Komisija je također dobila daljnje informacije vezane za Hong Kong, Indoneziju i Ukrajinu. Stoga je potrebno izmijeniti Prilog Uredbi Komisije (EZ) br. 1418/2007 ⁽²⁾ kako bi se to uzelo u obzir,

Prilog Uredbi (EZ) br. 1418/2007 izmjenjuje se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ona se primjenjuje od dana stupanja na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. listopada 2009.

Za Komisiju

Catherine ASHTON

Članica Komisije

⁽¹⁾ SL L 190, 12.7.2006., str. 1.

⁽²⁾ SL L 316, 4.12.2007., str. 6.

PRILOG

Prilog Uredbi (EZ) br. 1418/2007 mijenja se kako slijedi:

1. Unos za Hong Kong u vezi s oznakom otpada B3010 zamjenjuje se sljedećim:

„Hong Kong

(a)	(b)	(c)	(d)
		iz B3010: — etilen — stiren — polipropilen — polietilen tereftalat — akrilonitril — butadien — poliamidi — polibutilen tereftalat — polikarbonati — polifenilen sulfidi — akrilni polimeri — poliuretan (koji ne sadrži CFC-e) — polisiloksani — polimetil metakrilat — polivinil alkohol — polivinil butiral — polivinil acetat Vulkanizirane otpadne smole ili kondenzacijski proizvodi uključujući sljedeće: — urea-formaldehid smole — fenol-formaldehid smole — melamin-formaldehid smole — epoksi smole — alkidne smole — poliamidi	Iz B3010: — poliacetali — polieteri — alkani C10–C13 (plastifikatori) — perfluoroetilen/propilen (FEP) — perfluoroalkoksialkan — tetrafluorotilen/perfluorovinil eter (PFA) — tetrafluoroetilen/perfluorometilvinil eter (MFA) — polivinilfluorid (PVF) — polivinilidenfluorid (PVDF)“

2. Unos za Indoneziju mijenja se s obzirom na sljedeći otpad:

„Indonezija

(a)	(b)	(c)	(d)
			B3010
			B3030
			B3035
			B3130
			kruti plastični otpad GH013 391530 polimeri vinil klorida ex 3904 10-40”

3. Iza unosa za Republiku Moldovu, umeće se sljedeći unos:

„Crna Gora

(a)	(b)	(c)	(d)
B3140			
GC010			
GC020			
	sav ostali otpad naveden u Prilogu III. Uredbi (EZ) br. 1013/2006"		

4. Iza unosa za Maroko, umeće se sljedeći unos:

„Nepal

(a)	(b)	(c)	(d)
			B3020"

5. Iza unosa za Rusku Federaciju, umeće se sljedeći unos:

„Srbija

(a)	(b)	(c)	(d)
	B1010-B3020		
iz B3030: — istrošena odjeća i drugi istrošeni tekstilni pred- meti	iz B3030: sav ostali otpad		
	B3035		
B3040			
	B3050-B3070		
B3080			
	B3090-B4030		
	GB040		
GC010			
GC020			
B3040	GC030-GN030"		

6. Iza unosa za Sejšele, umeće se sljedeći unos:

„Singapur

(a)	(b)	(c)	(d)
			B1010
			B1020
			B1150
			B1200
			Iz B2040: Troska iz proizvodnje bakra, kemijski stabilizirana, s visokim sadržajem željeza (preko 20 %), prerađena u skladu s industrijskim specifikacijama (npr. DIN 4301 i DIN 8201) koja se uglavnom koristi za gradnju i kao abraziv
			Iz B3010: Krući plastični otpad, pod uvjetom da nije pomiješan s drugim otpadom i da je pripremljen prema određenoj specifikaciji
			Iz B3020: Sljedeći materijali, pod uvjetom da nisu pomiješani s opasnim otpadom: papirnati ili kartonski otpaci i ostaci koji se sastoje od: — neizbijeljenog papira ili kartona ili od valovitog papira ili kartona — drugih vrsta papira ili kartona izrađenih uglavnom od izbije- ljene kemijske celuloze, neobo- jene u masi — papira ili kartona izrađenog uglavnom od mehaničke celu- loze (na primjer, novine, časopisi i slični tiskani materijali) — ostaloga, što uključuje ali se ne ograničava na slojeviti karton”

7. Unos za Ukrajinu zamjenjuje se sljedećim:

„Ukrajina

(a)	(b)	(c)	(d)
		B1010 osim za: otpaci kroma	
		B1020-B1030	
		B1040-B1090	
		B1100 osim za: Troska od prerade bakra za daljnju preradu ili rafiniranje koja ne sadrži arsen, olovo ili kadmij u takvoj mjeri da pokazuje opasna svojstva iz Priloga III	
		B1120-B1130	
		B1150-B1240	
		B2010-B2040	
		B2060-B2120	
		B3010 osim za: — tetrafluorotilen/perfluorovinil eter (PFA) — tetrafluoroetilen/perfluorome- tilvinil eter (MFA)	
		B3020-B3030	
		B3040-B3060	
		B3070-B3130	
	B3140		
		B4010-B4030”	

32009D0770

21.10.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 275/9

ODLUKA KOMISIJE**od 13. listopada 2009.**

o utvrđivanju standardnih obrazaca za izvješćivanje o rezultatima praćenja namjernog uvođenja genetski modificiranih organizama u okoliš, kao proizvoda ili u sastavu proizvoda, za potrebe stavljanja na tržište, u skladu s Direktivom 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

*(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 7680)***(Tekst značajan za EGP)****(2009/770/EZ)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

dobije pismenu suglasnost nadležnog tijela i u skladu s eventualnim uvjetima utvrđenima u toj suglasnosti.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

- (3) U pismenoj suglasnosti za stavljanje GMO-a na tržište izričito se utvrđuju uvjeti praćenja, uključujući obveze izvješćivanja Komisije i nadležnih tijela, u skladu s Prilogom VII. Direktivi 2001/18/EZ.

uzimajući u obzir Direktivu 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/220/EEZ ⁽¹⁾, a posebno drugu rečenicu prvog stavka njezinog Priloga VII.,

- (4) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje ⁽²⁾, kada se radi o GMO-u ili hrani i hrani za životinje koja sadrži GMO ili se od njih sastoji, uz zahtjev za odobrenje dostavlja se i plan praćenja učinaka na okoliš u skladu s Prilogom VII. Direktivi 2001/18/EZ.

budući da:

- (1) U skladu s Direktivom 2001/18/EZ, prije stavljanja genetski modificiranog organizma (GMO-a) na tržište podnosi se prijava nadležnom tijelu države članice u kojoj će se taj GMO staviti na tržište prvi put. Ta prijava sadrži plan praćenja u skladu s Prilogom VII. toj Direktivi.

- (5) Prilog VII. Direktivi 2001/18/EZ općenito opisuje ciljeve koje treba postići i opća načela koja treba poštovati prilikom izrade plana praćenja.

- (2) U skladu s Direktivom 2001/18/EZ, podnositelj prijave može nastaviti s postupkom stavljanja na tržište tek kada

- (6) U skladu s tim Prilogom mogu se izraditi tehničke smjernice u skladu s regulatornim postupkom utvrđenim u članku 30. stavku 2. Direktive 2001/18/EZ, kako bi se osigurala pojašnjenja vezana uz Prilog VII. i tako olakšala provedba tog Priloga.

⁽¹⁾ SL L 106, 17.4.2001., str. 1.

⁽²⁾ SL L 268, 18.10.2003., str. 1.

- (7) Odlukom Vijeća 2002/811/EZ ⁽¹⁾ određuju se smjernice koje nadopunjuju informacije navedene u Prilogu VII. Direktivi 2001/18/EZ. Kako bi se osiguralo ispunjavanje ciljeva iz Priloga VII. Direktivi 2001/18/EZ na najdosljedniji, najtransparentniji i najtemeljitiji način, primjereno je daljnje nadopunjavanje tog Priloga usvajanjem obrazaca za prikaz rezultata praćenja stavljanja GMO-a na tržište, s osobitim naglaskom na genetski modificirane više biljne vrste.
- (8) S obzirom da su zahtjevi u pogledu praćenja uzgoja GMO-a i praćenja uvoza, prerade i korištenja GMO-a u hrani i hrani za životinje različiti, treba utvrditi zasebne obrasce.
- (9) Budući da štetne učinke treba razmatrati s obzirom na biljne kulture, njihove nove značajke, prijamni okoliš, kao i na zaključke procjene rizika za okoliš, u izvješćima bi trebalo uzeti u obzir netaksativni popis učinaka, posljedica i ishoda koji bi mogli rezultirati štetnim učincima na okoliš kako su navedeni u napomenama s objašnjenjem.
- (10) Možda će biti potrebno prilagoditi postojeće obrasce izvješća ili izraditi nove, kako bi se u obzir uzela odobrenja za nove vrste GMO-a ili novi pristupi u praćenju i nadziranju.

- (11) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog u skladu s člankom 30. stavka 2. Direktive 2001/18/EZ,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Obrasci za izvješćivanje utvrđeni u prilogima I. i II. koriste se kao tehničke smjernice radi lakše provedbe i pojašnjenja Priloga VII. Direktivi 2001/18/EZ.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. listopada 2009.

Za Komisiju
Stavros DIMAS
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 280, 18.10.2002., str. 27.

PRILOG I.

IZVJEŠĆE O PRAĆENJU UZGOJA

Obrazac za prikaz rezultata praćenja uzgoja genetski modificiranih organizama u skladu s: člankom 19. stavkom 3., člankom 20. stavkom 1. i Prilogom VII. Direktivi 2001/18/EZ te člankom 9. stavkom 1. i člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1829/2003

1. Opće informacije

- 1.1. Biljna kultura/značajka(-e):
- 1.2. Broj odluke o odobrenju u skladu s Direktivom 2001/18/EZ te broj i datum suglasnosti u skladu s Direktivom 2001/18/EZ:
- 1.3. Broj odluke o odobrenju i datum odobrenja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003:
- 1.4. Jedinstvena identifikacijska oznaka:
- 1.5. Razdoblje izvješćivanja od xx/xx/xx do xx/xx/xx
- 1.6. Dostavljena su ostala izvješća o praćenju koja se odnose na:

Uvoz i preradu: Da ☐ Ne ☐

Hranu/hranu za životinje: Da ☐ Ne ☐

2. Sažetak

--

3. Rezultati praćenja

Sljedeći odjeljci popunjavaju se u skladu s Dodatkom 2.

3.1. Opći nadzor**3.1.1. Opis općeg nadzora**

--

3.1.2. Detalji o mrežama nadzora korištenima za praćenje učinaka na okoliš u okviru općeg nadzora i opis ostalih metodologija

--

3.1.3. Detalji o informacijama i/ili obuci za gospodarske subjekte i korisnike itd.

--

3.1.4. Rezultati općeg nadzora

--

3.1.5. Dodatne informacije

--

3.1.6. Pregled stručno recenziranih publikacija — Dodatak

--

3.2. Praćenje pojedinačnih slučajeva

3.2.1. Opis i rezultati praćenja pojedinačnih slučajeva (prema potrebi)

--

3.2.2. Praćenje i izvješćivanje o štetnim učincima nastalima zbog nenamjernog rasipanja (prema potrebi)

--

3.3. Zaključne napomene

--

4. **Sažetak rezultata i zaključci**

--

5. **Prilagođavanje plana praćenja i s njime povezane metodologije za buduće godine**

--

Potpis:

Datum:

PREGLED STRUČNO RECENZIRANIH PUBLIKACIJA

Neke publikacije mogu sadržavati materijal koji se odnosi na više od jednog područja procjene rizika za okoliš (vidjeti odjeljak 3.1.6. Dodatka 2.). U tom slučaju taj se materijal opisuje zasebno u svakoj relevantnoj tablici.

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Dodatak 2.

NAPOMENE S OBJAŠNJENJEM**A. Opće napomene**

Praćenje pojedinačnih slučajeva trebalo bi provoditi u skladu s uvjetima utvrđenima u suglasnosti/odobrenju i u skladu s planom praćenja navedenim u prijavi.

Opći nadzor za neočekivane ili nepredvidive štetne učinke isto tako treba smatrati obaveznim sastavnim dijelom plana praćenja.

Štetne učinke trebalo bi razmatrati s obzirom na biljne kulture, njihove nove značajke, prijamni okoliš, kao i na zaključke procjene rizika za okoliš koja se provodi za svaki pojedini slučaj. Sljedeći popis predstavlja netaksativni popis učinaka i posljedica ili ishoda koji bi mogli rezultirati štetnim učincima na okoliš:

(a) postojanost i invazivnost, selektivna prednost ili nedostatak, uključujući:

- povećanu učestalost pojave samoniklih biljaka,
- povećanu učestalost nastanjivanja genetski modificiranih (GM) biljaka izvan polja,
- povećano širenje, postojanost i akumulaciju GM biljaka u okolišu (uključujući križanje sa srodnim divljim vrstama),
- povećano širenje proizvoda GM biljaka u okoliš;

(b) prijenos izmijenjenih gena:

- potencijalno smanjivanje oprašivanja,
- povećana učestalost horizontalnog prijenosa gena s biljke na mikrobne populacije;

(c) interakcija između GM biljke i ciljnih organizama:

- smanjena raširenost i raznolikost korova,
- razvoj otpornosti populacija štetočina,
- razvoj otpornosti biljaka,
- razvoj sekundarnih štetočina;

(d) interakcija između GM biljke i neciljnih organizama:

- izravni/neizravni utjecaj na neciljne organizme,
- promjene u osjetljivosti na neciljne štetočine i bolesti,
- utjecaj na raznolikost staništa i biološku raznolikost;

(e) promjene u biogeokemijskim procesima;

(f) promjene u uzgojnoj praksi;

(g) utjecaj na zdravlje ljudi i životinja nastao zbog izloženosti okoliša.

B. Upute za popunjavanje obrasca

Izvješće mora popuniti nositelj suglasnosti u skladu s Direktivom 2001/18/EZ ili nositelj odobrenja na skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003.

Izvješće se mora popuniti u skladu s obrascem, s odredbama suglasnosti ili odobrenja izdanih u skladu s Direktivom 2001/18/EZ, odnosno Uredbe (EZ) br. 1829/2003 i s odgovarajućim planom praćenja.

Podaci navedeni u izvješću moraju, koliko god je to moguće, biti ilustrirani dijagramima, slikama i tablicama. Isto tako treba navesti statističke podatke, ako su relevantni.

Prostor predviđen nakon svake stavke nije indikativan za opseg informacija koje se zahtijevaju za potrebe izvješća. Odgovarajuću prateću dokumentaciju treba dati u obliku privitaka koji trebaju sadržavati jasne upute na odgovarajuće odjeljke u izvješću.

U slučajevima kada nije moguće dostaviti informacije koje se zahtijevaju u okviru određene suglasnosti ili odobrenja ili plana praćenja, prema potrebi, treba navesti detaljno obrazloženje.

C. Povjerljivost

Povjerljive dijelove izvješća treba dostavljati kao zasebne dokumente.

C.1. Zahtjevi dostavljeni u skladu s Direktivom 2001/18/EZ

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 25. Direktive 2001/18/EZ, informacije navedene u ovom izvješću ne smatraju se povjerljivima.

To ne sprečava nadležno tijelo koje je izdalo suglasnost u skladu s člankom 19. Direktive 2001/18/EZ ni Komisiju da od podnositelja prijave zatraže dodatne informacije, kako povjerljive tako i one koji nisu povjerljive prirode.

Koliko god je to moguće, izvješće ne bi smjelo sadržavati povjerljive podatke. U slučaju postojanja povjerljivih podataka, iste bi trebalo dostaviti u Prilogu izvješću, uz sažetak koji nije povjerljive prirode ili opći opis tih podataka, koji će biti dostupan javnosti.

C.2. Zahtjevi dostavljeni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003

Koliko god je to moguće, izvješće ne bi smjelo sadržavati povjerljive podatke. U izvješću treba jasno navesti koji se dijelovi informacija smatraju povjerljivima, zajedno s obrazloženjem povjerljivosti koje se može verificirati u skladu s člankom 30. Uredbe (EZ) br. 1829/2003. Sažetak koji nije povjerljive prirode ili opći opis tih podataka trebao bi se navesti u Prilogu izvješću koji će biti dostupan javnosti.

1. OPĆE INFORMACIJE

U slučajevima kada se neka biljna kultura uzgaja i prerađuje ili koristi unutar EU-a za hranu/hranu za životinje, mora se popuniti i izvješće o praćenju korištenja GMO-a za druge uporabe osim za uzgoj.

2. SAŽETAK

Treba dostaviti sažetak dobivenih rezultata praćenja i izvedenih općih zaključaka. Treba opisati sve prilagodbe plana praćenja i s njime povezane metodologije, predložene na temelju tih rezultata i zaključaka.

3. REZULTATI PRAĆENJA

3.1. Opći nadzor

3.1.1. Opis općeg nadzora

Treba dostaviti opis općeg nadzora, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- (a) detalje o svim korištenim metodologijama, uključujući promatrane parametre, istraživačke metode, lokaciju i učestalost;
- (b) korištenje vrućih telefonskih linija;
- (c) predstavnike trgovačkih društava u svakoj državi članici;
- (d) internetske stranice;
- (e) korištenje upitnikâ za poljoprivrednike ili drugih metoda nadzora;
- (f) broj poljoprivrednika koji su popunili upitnike, lokaciju uzgoja i kriterije korištene za odabir tih poljoprivrednika;
- (g) uključene treće strane i kriterije korištene za odabir tih strana.

Područje uzgoja koje se prati treba biti razmjerno i reprezentativno za ukupno regionalno područje na kojemu se uzgajaju GMO kulture. Treba navesti opis i detalje o razmjernosti i reprezentativnosti okoliša koji se prati i kriterije prema kojima se ta područja smatraju reprezentativnima te su stoga odabrana za praćenje.

3.1.2. Detalji o mrežama nadzora korištenima za praćenje učinaka na okoliš tijekom općeg nadzora

Treba navesti detalje o svim mrežama nadzora korištenima za praćenje učinaka na okoliš tijekom trajanja općeg nadzora. Za svaku identificiranu mrežu nadzora treba navesti sljedeće informacije:

- (a) naziv;
- (b) države članice u kojima je mreža nadzora aktivna te je li aktivna na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini;
- (c) internetsku adresu;

- (d) cilj zaštite;
- (e) kako mreža prikuplja informacije relevantne za opći nadzor;
- (f) postupak prijavljivanja štetnih učinaka nositelju odobrenja/suglasnosti;
- (g) detalji o svim važećim sporazumima između nositelja odobrenja/suglasnosti, mreže i/ili ostalih trećih strana, ovisno o slučaju;
- (h) kriterije korištene za odabir mreže nadzora.

3.1.3. Detalji o informacijama i/ili obuci za subjekte i korisnike itd.

Treba navesti detalje o informacijama koje su dostupne subjektima i korisnicima a odnose se na uvođenje predmetne GM kulture u Zajednicu, na sigurnost i opće karakteristike proizvoda te na uvjete u pogledu praćenja. Također treba navesti detalje o tome kada i kako su te informacije postale dostupne subjektima i korisnicima, kao i o mjerama za ažurno obavješćivanje subjekata/korisnika o svim promjenama postojećih informacija ili o novim informacijama.

Vezano uz proizvode od kukuruza Bt, te ako je to navedeno u procjeni rizika za okoliš (ERA), treba navesti detalje o obrazovanju i obuci poljoprivrednika te o informacijama o proizvodu koje su im osigurane kako bi saznali koje su njihove obveze s ciljem sprečavanja razvoja otpornosti kod insekata. Jedan primjerak informacija o proizvodu treba priložiti izvješću.

3.1.4. Rezultati općeg nadzora

Treba navesti rezultate provedenog općeg nadzora uključujući uočene izravne, neizravne, odgođene i/ili kumulativne učinke te posebno prirodu svih uočenih štetnih učinaka i izvedene zaključke. Treba detaljno analizirati, protumačiti i raspraviti parametre svih metodologija praćenja, uključujući ali ne ograničavajući se na lokaciju praćenja, te istodobno pojasniti na koji način ti rezultati potvrđuju opće zaključke do kojih je došao nositelj odobrenja/suglasnosti.

U slučajevima kada se koriste upitnici za poljoprivrednike, u Prilogu izvješću treba navesti analizu dobivenih rezultata. Tom analizom treba obuhvatiti opće informacije o poljoprivrednom gospodarstvu, kao što su podaci o korištenju gnojiva, plodoredu/radnoj učinkovitosti/prinosima, štetočinama i bolestima, korištenju pesticida, raširenosti korova i prisutnosti divljih biljnih i životinjskih vrsta, u slučajevima kada upitnici osiguravaju ovu vrstu informacija, kao i posebne informacije koje se odnose na određeno polje, uz posebnu uputu na eventualne informacije koje bi upućivale na neočekivane učinke. Treba utvrditi korelacije na temelju usporedbe upitnika dostavljenih iz različitih regija ili povezivanjem odgovora s opažanjima zabilježenima u okviru mreža nadzora ili primjenom drugih nadzornih metoda.

Nositelj suglasnosti ili odobrenja treba posebno ocijeniti primjerenost informacija dobivenih općim nadzorom i njihovu relevantnost za praćenje/otkrivanje izravnih, neizravnih, odgođenih i/ili kumulativnih učinaka. U okviru te ocjene isto tako treba identificirati područja (npr., rubove polja, neciljne skupine vrsta) za koja su možda potrebni dodatni ili bolji podaci.

Ovaj odjeljak izvješća treba biti što detaljniji kako bi omogućio pravilno tumačenje podataka.

3.1.5. Dodatne informacije

U slučajevima kada se uoče štetni ili neočekivani učinci treba navesti dodatne informacije kao što su relevantna regija ili lokacija, faza sezone rasta, korektivne mjere ili mjere za smanjivanje rizika koje su bile primijenjene ili će ih trebati primijeniti s obzirom na štetne učinke, naknadne implikacije za procjenu rizika za okoliš (ERA) i bilo kakve druge izvedene zaključke. Ovaj odjeljak izvješća trebao bi biti što detaljniji kako bi omogućio pravilno tumačenje podataka.

3.1.6. Pregled stručno recenziranih publikacija

Stručno recenzirane publikacije, uključujući recenzirane članke u časopisima, zbornike radova s konferencija, recenzijske radove i sve dodatne studije i druge izvore informacija koje se odnose na uzgoj kultura/kombinaciju značajki za koje se sastavlja izvješće, treba razmatrati i analizirati s obzirom na rezultate praćenja i plan praćenja. Te publikacije treba popisati, sažeti i detaljno opisati u Dodatku. U pregledu literature treba navesti sve relevantne publikacije koje su se pojavile tijekom razdoblja izvješćivanja. Ako se smatraju relevantnima, mogu se dostaviti zbornici radova s konferencija, recenzijski radovi i dodatne studije koje je proveo nositelj suglasnosti, koji nisu prošli stručnu recenziju.

3.2. Praćenje pojedinačnih slučajeva

3.2.1. Rezultati praćenja pojedinačnih slučajeva (prema potrebi)

Ukratko treba navesti zahtjeve u pogledu praćenja pojedinačnih slučajeva utvrđene u procjeni rizika za okoliš (ERA) i odgovarajućoj odluci, te rezultate provedenog praćenja pojedinačnih slučajeva, uključujući detaljne informacije o metodologiji, učestalosti, trajanju, rezultatima praćenja, analizi i zaključcima. U ovom odjeljku nositelj odobrenja/suglasnosti treba prikazati na koji su način informacije prikupljene i analizirane kako bi potkrijepio izvedene zaključke. Osim toga, ovaj odjeljak izvješća treba biti što detaljniji kako bi omogućio pravilno tumačenje podataka.

3.2.2. Praćenje/izvješćivanje o štetnim učincima nastalima zbog nenamjernog rasipanja (prema potrebi)

Mjere poduzete za praćenje štetnih učinaka nakon nenamjernog rasipanja treba dostaviti u slučajevima kada se u odobrenju ili važećem planu praćenja zahtijeva takvo praćenje, pri čemu treba navesti učestalost kojom se provodi takvo praćenje, korištene metodologije praćenja, mjere primijenjene za smanjivanje rasipanja na najmanju moguću mjeru, te uvedene postupke čišćenja u slučajevima kada je došlo do nenamjernog rasipanja. Sve uočene neobične i štetne učinke ili učinke vezane uz GMO-e treba zabilježiti.

3.3. Zaključne napomene

Treba navesti sažetak rezultata praćenja dobivenih putem upitnika, mreža ili drugih metoda nadzora i od zainteresiranih strana, te pregled literature, kao i izvedene opće zaključke.

Izvješću treba priložiti dokumentaciju koja potkrepljuje sve aspekte provedenog praćenja dobivenu primjenom mreža nadzora ili drugih nadzornih metoda, i sveobuhvatno izvješće o odgovorima dobivenima putem upitnika za poljoprivrednike, uključujući primjerak priručnika koji služi kao pomoć poljoprivrednicima pri popunjavanju upitnika, a u izvješću prema potrebi navesti upute na priloženu dokumentaciju.

4. SAŽETAK REZULTATA I ZAKLJUČCI

Potrebno je dati sažetak dobivenih rezultata praćenja i izvedene opće zaključke. U sažetku treba jasno dokazati kako nalazi provedenog praćenja i tumačenje podataka potvrđuju te zaključke.

U ovom odjeljku izvješća nositelj odobrenja/suglasnosti treba ponovo proučiti glavne nalaze dobivene na temelju aktivnosti praćenja provedenih tijekom prethodnih godina, radi analize i procjene mogućnosti ili vjerojatnosti pojave interaktivnih ili kumulativnih učinaka koje bi moglo biti teško u potpunosti procijeniti tijekom samo jedne godine praćenja.

5. PRILAGOĐAVANJE PLANA PRAĆENJA I S NJIME POVEZANE METODOLOGIJE ZA BUDUĆE GODINE

Treba dati procjenu plana praćenja i s njime povezane metodologije korištene za potrebe izvješća. Treba razmotriti učinkovitost i ograničenja metodologija korištenih za otkrivanje štetnih učinaka i navesti treba li plan praćenja i s njime povezanu metodologiju modificirati ili prilagoditi s obzirom na informacije dobivene praćenjem, odnosno na relevantnost i kvalitetu prikupljenih podataka i nesigurnost rezultata predloženih u izvješću.

PRILOG II.

IZVJEŠĆE O PRAĆENJU KORIŠTENJA GMO-a, OSIM ZA UZGOJ

Obrazac za prikaz rezultata praćenja korištenja GMO-a, osim za uzgoj, u skladu s: člankom 19. stavkom 3., člankom 20. stavkom 1. i Prilogom VII. Direktivi 2001/18/EZ te člankom 9. stavkom 1. i člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1829/2003

1. Opće informacije

1.1. Biljna kultura/značajka(-e):

1.2. Broj odluke o odobrenju u skladu s Direktivom 2001/18/EZ te broj i datum suglasnosti u skladu s Direktivom 2001/18/EZ:

1.3. Broj odluke o odobrenju i datum odobrenja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003:

1.4. Jedinstvena identifikacijska oznaka:

1.5. Razdoblje izvješćivanja od xx/xx/xx do xx/xx/xx

1.6. Dostavljena su ostala izvješća o praćenju koja se odnose na:

Uzgoj: Da ☐ Ne ☐

2. Sažetak

--

Sljedeći odjeljci popunjavaju se u skladu s Dodatkom 2.

3. Korištenje GMO-a, osim za uzgoj

Molimo vodite računa da se ovaj odjeljak odnosi na praćenje učinaka koje na okoliš ima korištenje GMO-a kada se ne koristi za uzgoj. Takvo korištenje uključuje korištenje hrane i hrane za životinje koja sadrži ili se sastoji od GMO-a (živi organizmi).

3.1. Uvoz proizvoda u Zajednicu

3.1.1. Uvoz poljoprivrednih proizvoda (GM + ne-GM) u Zajednicu prema zemlji podrijetla

Zemlja podrijetla	Količina (u tonama)	Procijenjeni podaci o udjelu GMO-a u uvozu (u slučaju kada to nije moguće, približni udio u uzgoju u zemlji podrijetla)

3.1.2. Uvoz poljoprivrednih proizvoda (GM + ne-GM) u Zajednicu prema zemlji odredišta

Zemlja odredišta	Količina (u tonama)

3.1.3. Analiza podataka navedenih u tablicama 3.1.1. i 3.1.2.

--

3.2. Opći nadzor

3.2.1. Opis općeg nadzora

--

3.2.2. Detalji o mrežama nadzora vezanima uz industriju, okoliš, hranu i/ili hranu za životinje, korištenima tijekom općeg nadzora

--

3.2.3. Detalji o informacijama i/ili obuci za uvoznike, trgovce, rukovatelje, prerađivače itd.

--

3.2.4. Rezultati općeg nadzora

--

3.2.5. Dodatne informacije

--

3.2.6. Pregled stručno recenziranih publikacija — Dodatak

--

3.3. Praćenje pojedinačnih slučajeva

3.3.1. Opis i rezultati praćenja pojedinačnih slučajeva (prema potrebi)

--

3.3.2. Prerada (prema potrebi)

Država članica EU-a	Ulazni granični prijelaz/lokacija uzgoja	Mjesto prerade	Udaljenost od ulaznoga graničnog prijelaza/lokacije uzgoja	Korištena vrsta prijevoza

3.3.3. Praćenje i izvješćivanje o štetnim učincima nastalima zbog nenamjernog rasipanja (prema potrebi)

--

3.4. Zaključne napomene

--

4. Sažetak rezultata i zaključci

--

5. **Prilagođavanje plana praćenja i s njime povezane metodologije za buduće godine**

--

Potpis:

Datum:

PREGLED STRUČNO RECENZIRANIH PUBLIKACIJA

Neke publikacije mogu sadržavati materijal koji se odnosi na više od jednog područja procjene rizika za okoliš (vidjeti odjeljak 3.2.6. Dodatka 2.). U tom se slučaju taj materijal opisuje zasebno u svakoj relevantnoj tablici.

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Područje procjene rizika za okoliš

Publikacija	Sažetak istraživanja i rezultata	Cilj zaštite	Promatrani parametar	Štetni učinci	Povratne informacije o prvobitnoj procjeni rizika za okoliš

Dodatak 2.

NAPOMENE S OBJAŠNENJEM**A. Opće napomene**

Praćenje pojedinačnih slučajeva provodi se u skladu s uvjetima utvrđenima u suglasnosti/odobrenju i u skladu s planom praćenja navedenim u prijavi.

Opći nadzor za neočekivane ili nepredvidive štetne učinke isto tako treba smatrati obaveznim sastavnim dijelom plana praćenja.

Štetne učinke treba razmatrati s obzirom na biljne kulture, njihove nove značajke, prijamni okoliš, kao i na zaključke procjene rizika za okoliš koja se provodi za svaki pojedini slučaj. Sljedeći popis predstavlja netaksativni popis učinaka i posljedica ili ishoda koji bi mogli rezultirati štetnim učincima na okoliš:

(a) postojanost i invazivnost, selektivna prednost ili nedostatak uključujući:

- povećanu učestalost pojave samoniklih biljaka,
- povećanu učestalost rasta genetski modificiranih (GM) biljaka izvan polja,
- povećano širenje, postojanost i akumulaciju GM biljaka u okoliš (uključujući križanje sa srodnim divljim vrstama);

(b) prijenos izmijenjenih gena:

- potencijalno smanjivanje oprašivanja,
- povećana učestalost horizontalnog prijenosa gena s biljke na mikrobne populacije;

(c) interakcija između GM biljke i neciljnih organizama:

- izravni/neizravni utjecaj na neciljne organizme,
- promjene u osjetljivosti na neciljne štetočine i bolesti,
- utjecaj na raznolikost staništa i biološku raznolikost;

(d) promjene u biogeokemijskim procesima;

(e) utjecaj na zdravlje ljudi i životinja nastao zbog izloženosti okoliša.

B. Upute za popunjavanje obrasca

Izvješće mora popuniti nositelj suglasnosti u skladu s Direktivom 2001/18/EZ ili nositelj odobrenja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003.

Izvješće se mora popuniti u skladu s obrascem, s odredbama suglasnosti ili odobrenja izdanih u skladu s Direktivom 2001/18/EZ odnosno Uredbom (EZ) br. 1829/2003 i s odgovarajućim planom praćenja.

Podaci navedeni u izvješću moraju, koliko god je to moguće, biti ilustrirani dijagramima, slikama i tablicama. Isto tako treba navesti statističke podatke, ako su relevantni.

Prostor predviđen nakon svake stavke nije indikativan za opseg informacija koje se zahtijevaju za potrebe izvješća. Odgovarajuću prateću dokumentaciju treba dati u obliku privitaka koji trebaju sadržati jasne upute na odgovarajuće odjeljke u izvješću.

U slučajevima kada nije moguće dostaviti informacije koje se zahtijevaju u okviru određene suglasnosti ili odobrenja ili plana praćenja, prema potrebi, treba navesti detaljno obrazloženje.

C. Povjerljivost

Povjerljive dijelove izvješća treba dostavljati kao zasebne dokumente.

C.1. Zahtjevi dostavljeni u skladu s Direktivom 2001/18/EZ

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 25. Direktive 2001/18/EZ, informacije navedene u ovom izvješću ne smatraju se povjerljivima.

To ne sprečava nadležno tijelo koje je izdalo suglasnost u skladu s člankom 19. Direktive 2001/18/EZ ni Komisiju da zatraže od podnositelja prijave dodatne informacije, kako povjerljive tako i one koji nisu povjerljive prirode.

Koliko god je to moguće, izvješće ne bi smjelo sadržavati povjerljive podatke. U slučaju postojanja povjerljivih podataka, iste bi trebalo dostaviti u Prilogu izvješću, uz sažetak koji nije povjerljive prirode ili opći opis tih podataka koji će biti dostupan javnosti.

C.2. Zahtjevi dostavljeni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003

Koliko god je to moguće, izvješće ne bi smjelo sadržavati povjerljive podatke. U izvješću treba jasno navesti koji se dijelovi informacija smatraju povjerljivima, zajedno s obrazloženjem povjerljivosti koje se može verificirati u skladu s člankom 30. Uredbe (EZ) br. 1829/2003. Sažetak koji nije povjerljive prirode ili opći opis tih podataka treba navesti u Prilogu izvješću koji će biti dostupan javnosti.

1. OPĆE INFORMACIJE

U slučajevima kada se neka biljna kultura uzgaja i prerađuje ili koristi unutar EU-a za hranu/hranu za životinje, mora se popuniti i izvješće o praćenju uzgoja.

Odluke vezane uz kukuruz 1507 (SL L 291, 5.11.2005.), kukuruz MON 863 (SL L 207, 10.8.2005.) i kukuruz NK603 (SL L 295, 18.9.2004.) donesene su u skladu s Direktivom 2001/18/EZ za uvoz i korištenje bilo kojeg drugog kukuruza, osim kukuruza za uzgoj.

2. SAŽETAK

Treba dostaviti sažetak dobivenih rezultata praćenja i izvedenih općih zaključaka. Potrebno je opisati sve prilagodbe plana praćenja i s njime povezane metodologije, predložene na temelju tih rezultata i zaključaka.

3. KORIŠTENJE GMO-a OSIM ZA UZGOJ

3.1. Uvoz proizvoda u Zajednicu

3.1.1. Uvoz poljoprivrednih proizvoda (GM + ne-GM) u Zajednicu prema zemlji podrijetla

3.1.2. Uvoz poljoprivrednih proizvoda (GM + ne-GM) u Zajednicu prema zemlji odredišta

Sljedeće podatke treba navesti u tablicama 3.1.1. i 3.1.2. Umjesto procijenjenih podataka treba navesti stvarne podatke (uz izuzetak udjela GMO-a u uvozu u Zajednicu):

(a) zemlja izvoznica u kojoj se GM kultura uzgaja;

(b) količina, u tonama, poljoprivrednog proizvoda (GM + ne-GM) koji se izvozi;

(c) države članice Zajednice u koje se poljoprivredni proizvod (GM + ne-GM) uvozi;

(d) količina, u tonama, poljoprivrednog proizvoda (GM + ne-GM) koji se uvozi.

3.1.3. Analiza podataka navedenih u tablicama 3.1.1. i 3.1.2.

U analizi treba ukratko opisati izvor navedenih podataka, utvrditi je li uvoz povećan ili smanjen u usporedbi s prethodnim godinama, te navesti razloge eventualnih promjena, najveće dobavljače poljoprivrednih kultura koji opskrbljuju Zajednicu s područja izvan Zajednice, kao i glavne uvoznike koji uvoze poljoprivredne kulture u Zajednicu s područja izvan Zajednice, svaku promjenu u trendovima u vezi sa značajnim uvoznim tržištima u usporedbi s prethodnim godinama i obrazloženja za to.

3.2. Opći nadzor

3.2.1. Opis općeg nadzora

Opis provedenog općeg nadzora, uključujući, ali ne ograničavajući se na detalje o svim korištenim metodologijama, uključujući promatrane parametre, metodologije prikupljanja podataka, vrste lokacija.

3.2.2. Detalji o mrežama nadzora vezanima uz industriju, okoliš, hranu i/ili hranu za životinje

Treba navesti detalje o mrežama nadzora vezanima uz industriju, okoliš, hranu i/ili hranu za životinje, korištenima tijekom provedenog općeg nadzora. Za svaku identificiranu mrežu nadzora treba navesti sljedeće informacije:

- (a) naziv, pri čemu treba navesti radi li se o mreži vezanoj uz industriju, okoliš, hranu i/ili hranu za životinje;
- (b) države članice u kojima je ta mreža nadzora aktivna i je li aktivna na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini;
- (c) internetsku adresu;
- (d) cilj zaštite;
- (e) kako mreža prikuplja informacije relevantne za opći nadzor;
- (f) postupak prijavljivanja štetnih učinaka nositelju odobrenja/suglasnosti;
- (g) kriterije korištene za odabir mreže nadzora.

3.2.3. Detalji o informacijama i/ili obuci za uvoznike, trgovce, rukovatelje, prerađivače itd.

Treba navesti detalje o informacijama koje su dostupne uvoznicima, trgovcima, rukovateljima, prerađivačima itd., kada i kako su te informacije dane na raspolaganje te odredbe za ažurno obavješćivanje gore navedenih skupina o svim promjenama postojećih informacija ili o novim informacijama.

3.2.4. Rezultati općeg nadzora

Treba navesti rezultate provedenog općeg nadzora uključujući uočene izravne, neizravne, odgođene i/ili kumulativne učinke te posebno prirodu svih uočenih štetnih učinaka i izvedene zaključke. Treba detaljno analizirati, protumačiti i raspraviti uočene parametre svih metodologija praćenja, te istodobno pojasniti na koji način ti rezultati potvrđuju opće zaključke do kojih je došao nositelj odobrenja/suglasnosti. Ovaj odjeljak izvješća treba biti što detaljniji kako bi bilo moguće pravilno tumačenje podataka.

3.2.5. Dodatne informacije

U slučajevima kada se uoče štetni ili neočekivan učinci treba navesti dodatne informacije, kao što su relevantna regija ili lokacija, koraci poduzeti za potvrđivanje štetnog učinka, korektivne mjere ili mjere za smanjivanje rizika koje su bile primijenjene ili će ih trebati primijeniti s obzirom na štetne učinke, naknadne implikacije za procjenu rizika za okoliš i sve druge izvedene zaključke. Ovaj odjeljak izvješća treba biti što detaljniji kako bi omogućio pravilno tumačenje podataka.

3.2.6. Pregled stručno recenziranih publikacija - Dodatak

Stručno recenzirane publikacije, uključujući recenzirane članke u časopisima, zbornike radova s konferencija, recenzijske radove i sve dodatne studije ili druge izvore informacija koje se odnose na uvoz, preradu i korištenje kultura za hranu i/ili hranu za životinje/kombinaciju značajki kultura za koje se izvješće sastavlja, treba razmatrati i analizirati s obzirom na rezultate praćenja i plan praćenja. Te publikacije treba popisati, sažeti i detaljno opisati u Dodatku. U pregledu literature treba navesti sve relevantne publikacije koje su se pojavile tijekom razdoblja izvješćivanja. Ako se smatraju relevantnima, mogu se dostaviti zbornici radova s konferencija, recenzijski radovi i dodatne studije koje je proveo nositelj suglasnosti, koji nisu prošli stručnu recenziju.

3.3. Praćenje pojedinačnih slučajeva

3.3.1. Rezultati praćenja pojedinačnih slučajeva (prema potrebi)

Ukratko treba navesti zahtjeve u pogledu praćenja pojedinačnih slučajeva utvrđene u procjeni rizika za okoliš (ERA) i odgovarajućoj odluci, te rezultate provedenog praćenja pojedinačnih slučajeva, uključujući detaljne informacije o metodologiji, učestalosti, trajanju, rezultatima praćenja, analizi i zaključcima. U ovom odjeljku nositelj odobrenja/suglasnosti treba prikazati na koji su način informacije prikupljene i analizirane kako bi potkrijepio izvedene zaključke. Ovaj odjeljak izvješća treba biti što detaljniji kako bi omogućio pravilno tumačenje podataka.

3.3.2. Prerada (prema potrebi)

Informacije predviđene u ovom odjeljku treba navesti samo u slučajevima kada se u odobrenju ili planu praćenja zahtijeva praćenje nenamjernog rasipanja i:

(a) u slučajevima kada se prerada odvija na lokacijama izvan granica luke uvoza; ili

(b) u vezi s lokacijama prerade GM kultura uzgojenih unutar države članice/Zajednice.

3.3.3. Praćenje i izvješćivanje o štetnim učincima nastalima zbog nenamjernog rasipanja (prema potrebi)

Mjere poduzete za praćenje nenamjernog rasipanja treba navesti ako se u odobrenju/suglasnosti ili važećem planu praćenja zahtijeva takvo praćenje, npr. učestalost kojom se praćenje provodi, metodologije praćenja koje se koriste, mjere koje se primjenjuju za smanjivanje rasipanja na najmanju moguću mjeru te utvrđeni postupci čišćenja. Osim toga, treba zabilježiti sve uočene neobične i štetne učinke ili učinke vezane uz GMO-e. Te informacije treba navesti s obzirom na:

(a) luke preko kojih se GM usjevi uvoze i u kojima se prerada odvija unutar granica luke;

(b) lokacije prerade navedene u odjeljku 3.3.2.

3.4. Zaključne napomene

Izvješću treba priložiti dokumentaciju dobivenu primjenom mreža nadzora ili drugih nadzornih metoda, koja potkrepljuje sve aspekte provedenog praćenja, a kada je to relevantno, u izvješću treba navesti upute na priloženu dokumentaciju. Treba navesti sažetak rezultata praćenja dobivenih putem mreža, pregled literature i izvedene opće zaključke.

4. SAŽETAK REZULTATA I ZAKLJUČCI

Treba dati sažetak dobivenih rezultata praćenja i izvedene opće zaključke. U sažetku treba jasno dokazati kako nalazi provedenog praćenja i tumačenje podataka potvrđuju te zaključke.

5. PRILAGODAVANJE PLANA PRAĆENJA I S NJIME POVEZANE METODOLOGIJE ZA BUDUĆE GODINE

Treba dati procjenu plana praćenja i s njime povezane metodologije, korištene za potrebe izvješća. Treba razmotriti učinkovitost i ograničenja metodologija korištenih za otkrivanje štetnih učinaka i navesti treba li plan praćenja i s njime povezanu metodologiju modificirati ili prilagoditi s obzirom na informacije dobivene praćenjem, odnosno na relevantnost i kvalitetu prikupljenih podataka i nesigurnost rezultata predloženih u izvješću.

32010D0018

L 8/32

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

13.1.2010.

ODLUKA KOMISIJE**od 26. studenoga 2009.****o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za drvene podne obloge***(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 9427)***(Tekst značajan za EGP)***(2010/18/EZ)*

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1980/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o revidiranom programu dodjele znaka za okoliš Zajednice ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1. drugi podstavak,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1980/2000 predviđa se da posebna mjerila za dodjelu znaka za okoliš sastavljeni na temelju mjerila koje je izradio Odbor Europske unije za znak za okoliš budu utvrđeni po skupinama proizvoda.
- (2) Ekološka mjerila, kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije, trebaju vrijediti četiri godine od dana donošenja ove Odluke.
- (3) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 17. Uredbe (EZ) br. 1980/2000,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Skupina proizvoda „drvene podne obloge” obuhvaća obloge na osnovi drva i obloge na osnovi bilja: uključujući obloge od drva i drvene građe, laminatne podove, obloge od pluta i podove od bambusa, izrađene od drva, drvnog praha i/ili materijala na osnovi drva/bilja koji (u krajnjem proizvodu) čine više od 90 % mase. Skupina ne obuhvaća zidne obloge kad je to jasno navedeno ili na obloge za vanjsku uporabu ili na obloge konstrukcijske funkcije.

Ova skupina proizvoda neće obuhvaćati obloge koje su u bilo kojoj fazi procesa proizvodnje tretirane biocidnim proizvodima, osim kad su ti biocidni proizvodi uključeni u Prilog I.A Direktivi 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i kad je aktivna tvar autorizirana za dotičnu uporabu u skladu s Prilogom V. Direktivi 98/8/EZ.

Članak 2.

Da bi im se dodijelio znak za okoliš Zajednice prema Uredbi (EZ) br. 1980/2000, drvene podne obloge moraju pripadati skupini proizvoda „drvene podne obloge” kako je definirano u članku 1. i moraju zadovoljavati ekološka mjerila utvrđena u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „drvene podne obloge” kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije vrijede četiri godine od dana objave ove Odluke.

Članak 4.

U administrativne svrhe skupini proizvoda „drvene podne obloge” dodjeljuje se kodni broj „35”.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 26. studenoga 2009.

Za Komisiju

Stavros DIMAS

Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 237, 21.9.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 123, 24.4.1998., str. 1.

PRILOG

OKVIR

Ciljevi kriterija

Ovi su kriteriji usmjereni posebno na promicanje:

- smanjenja negativnog utjecaja na staništa i povezane resurse,
- smanjenja potrošnje energije,
- smanjenja ispuštanja toksičnih i na drugi način onečišćujućih tvari u okoliš,
- smanjenja uporabe opasnih tvari u materijalima i gotovim proizvodima,
- sigurnosti i nepostojanja rizika za zdravlje u životnom okolišu,
- širenja informacija koje će potrošaču omogućiti da proizvod koristi na učinkovit način kojim se maksimalno umanjuje opći utjecaj na okoliš.

Kriteriji se utvrđuju na razinama kojima se promiče označivanje obloga čija proizvodnja ima mali utjecaj na okoliš.

Zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije navedeni su u okviru svakoga kriterija.

Ova skupina proizvoda obuhvaća „obloge od drva i drvene građe”, „laminatne podove”, „obloge od pluta” i „podove od bambusa”.

Obloge od drva i drvene građe su „drveni podovi ili zidne obloge izrađeni od jednog masivnog komada drva s jednom stranom na pero i jednom na utor ili sastavljeni od nekoliko slojeva drva koji su zalijepljeni jedan na drugi tako da tvore višeslojnu ploču. Obloga od drva može biti neobrađena pa se nakon ugradnje pjeskari i zatim završno obrađuje na mjestu ugradnje ili predobrađena u tvornici”.

Kriteriji za obloge od drva i drvene građe mogu se primjenjivati i na zidne i na podne obloge ako proizvodni procesi ostaju nepromijenjeni, koriste se isti materijali i ista tehnologija proizvodnje. Kriteriji su utvrđeni samo za unutarnju uporabu.

Industrijski proizvođači drvenih podnih obloga svoje tehničko stajalište utvrđuju u Europskom odboru za normizaciju CEN/TC 112.

Laminatni podovi su „krute podne obloge s površinskim slojem koji se sastoji od jednog ili više listova vlaknastog materijala (obično papira) impregniranih aminoplastičnim termoreaktivnim smolama (obično melaminom), prešanih ili spojenih na podlozi obično sa završnim uravnotežujućim slojem”.

Kriteriji za laminatne obloge mogu se primjenjivati samo na podne obloge i za unutarnju primjenu.

Industrijski proizvođači laminatnih podnih obloga svoje tehničko stajalište utvrđuju u Europskom odboru za normizaciju CEN/TC 134.

Obloge od pluta su podne ili zidne obloge čija glavna komponenta je pluto. Granulirano pluto miješa se s vezivom i zatim otvrdnjuje ili se nekoliko slojeva pluta lijepi i preša (aglomerirano pluto/furnir).

Obloge od pluta mogu se dijeliti na pločice od prirodnog pluta (čija glavna komponenta je aglomerirano pluto, predviđene za uporabu sa završnim slojem) i ploče od tehničkog pluta (koje se sastoje od nekoliko slojeva uključujući vlaknaticu i čija glavna komponenta je aglomerirano pluto ili koje sadrže pluto kao tehničko rješenje, za koje je predviđena uporaba sa završnim habajućim slojem).

Mjerila za obloge od pluta mogu se primjenjivati na zidne i podne obloge ako proizvodni procesi ostaju nepromijenjeni, koriste se isti materijali i ista tehnologija proizvodnje. Mjerila su utvrđena samo za unutarnju uporabu.

Europski industrijski proizvođači „plutenih“ podnih obloga svoje tehničko stajalište utvrđuju u Europskom odboru za normizaciju CEN/TC134.

Podne obloge od bambusa izrađene su uglavnom od masivnog ili aglomeriranog bambusa.

Mjerila za obloge od bambusa mogu se primjenjivati samo na podne obloge i za unutarnju primjenu.

Funkcionalna jedinica na koju se trebaju odnositi ulazni i izlazni podaci je 1 m² gotovog proizvoda.

Prema potrebi, osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo, mogu se koristiti i druge ispitne metode ako ih nadležno tijelo koje provodi procjenu zahtjeva prihvatiti kao ekvivalentne.

Kad je to moguće, ispitivanje trebaju provoditi odgovarajuće akreditirani laboratoriji ili laboratoriji koji ispunjavaju opće zahtjeve norme EN ISO 17025.

Prema potrebi, nadležna tijela mogu zahtijevati popratnu dokumentaciju i provoditi neovisne verifikacije.

MJERILA ZA DRVENE PODNE OBLOGE

1. SIROVINE

Pluto, bambus i netaknuto drvo mora potjecati iz šuma kojima se gospodari tako da se provode načela i mjere usmjerene na certificiranje održivoga gospodarenja šumama.

1.1. Održivo gospodarenje šumama

Proizvođač mora provoditi politiku održive nabave drva i sustav praćenja i verifikacije podrijetla drva od šume do prve prihvatne točke.

Podrijetlo drva mora biti dokumentirano. Proizvođač mora osigurati da ukupna količina drveta potječe iz zakonski reguliranog područja. Drvo ne smije dolaziti iz zaštićenih područja ili područja u službenom postupku stjecanja statusa zaštićenog područja, prašuma i rezervata, osim ako je njegova nabava u skladu s nacionalnim planom očuvanja.

— Do 30. lipnja 2011. za drvene proizvode koji su na tržište stavljeni sa znakom za okoliš, najmanje 50 % masivnog drva bilo koje vrste i 20 % materijala na osnovi drva mora potjecati bilo iz šuma kojima se gospodari na održivi način i koje su certificirane od strane sustava neovisnih trećih strana koji ispunjavaju mjerila navedena u stavku 15. Rezolucije Vijeća od 15. prosinca 1998. o šumarskoj strategiji za Europsku uniju ⁽¹⁾ i daljnjeg razvoja tih mjerila ili od recikliranih materijala.

— Od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2012. za drvene proizvode koji su na tržište stavljeni sa znakom za okoliš, najmanje 60 % masivnog drva bilo koje vrste i 30 % materijala na osnovi drva mora potjecati bilo iz šuma kojima se gospodari na održivi način i koje su certificirane od strane sustava neovisnih trećih strana koji ispunjavaju mjerila navedena u stavku 15. Rezolucije Vijeća od 15. prosinca 1998. o šumarskoj strategiji za Europsku uniju i daljnjeg razvoja tih mjerila ili od recikliranih materijala.

— Od 1. srpnja 2013. za drvene proizvode koji su na tržište stavljeni sa znakom za okoliš, najmanje 70 % masivnog drva bilo koje vrste i 40 % materijala na osnovi drva mora potjecati bilo iz šuma kojima se gospodari na održivi način i koje su certificirane od strane sustava neovisnih trećih strana koji ispunjavaju mjerila navedena u stavku 15. Rezolucije Vijeća od 15. prosinca 1998. o šumarskoj strategiji za Europsku uniju i daljnjeg razvoja tih mjerila ili od recikliranih materijala.

Procjena i verifikacija: kako bi ispunio ove uvjete, podnositelj zahtjeva mora dokazati da će svi njegovi drveni proizvodi sa znakom za okoliš, kad budu stavljeni na tržište prvi put nakon rokova navedenih u mjerilu, zadovoljavati primjerenu razinu korištenja certificiranog drva. Ako to nije moguće dokazati, nadležno tijelo će dozvolu za znak za okoliš izdati samo za razdoblje za koje se može dokazati usklađenost. Podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuću dokumentaciju dobavljača drva s navedenim vrstama, količinama i točnim podrijetlom drva koje je upotrijebljeno u proizvodnji podnih obloga. Podnositelj zahtjeva mora osigurati odgovarajuće certifikate iz kojih je vidljivo da certifikacijski sustav uredno ispunjava zahtjeve kako su utvrđeni u stavku 15. Rezolucije Vijeća od 15. prosinca 1998. o šumarskoj strategiji za Europsku uniju.

⁽¹⁾ SL C 56, 26.2.1999., str. 1.

Definicija: Izraz „materijali na osnovi drva” označava materijal koji je izrađen spajanjem adhezivima i/ili ljepilom jednog ili više sljedećih materijala: drvnih vlakana i/ili guljenog ili rezanog furnira i/ili drvnih ostataka iz šuma i nasada, piljevine, ostataka u industriji celuloze/papira i/ili recikliranog drva. Materijali na osnovi drva obuhvaćaju: tvrdi ploču vlaknaticu, ploču vlaknaticu, srednje gustu ploču vlaknaticu, ploču iverice, OSB ploču, uslojeno drvo i ploče masivnog drva. Izraz „materijali na osnovi drva” odnosi se i na kompozitne materijale izrađene od ploča na osnovi drva prevučenih plastikom ili laminiranom plastikom ili metalima ili drugim materijalima za prevlačenje i gotove/polugotove ploče na osnovi drva.

1.2. Reciklirani materijali od drva i bilja (za laminatne podne obloge i višeslojne drvene obloge)

Već upotrebljavano drvo, sječka ili vlakna koji se primjenjuju u proizvodnji materijala na osnovi drva (ulazna sirovina) moraju zadovoljavati barem odredbe industrijske norme Europskih proizvođača drvnih ploča (EPF), kako je navedeno u stavku 6. dokumenta „EPF Standard for delivery conditions of recycled wood” od 24. listopada 2002.

Ukupna količina recikliranog materijala mora zadovoljavati granične vrijednosti navedene u donjoj tablici:

Elementi i spojevi	Granične vrijednosti (mg/kg ukupne mase suhe ploče)
Arsen	25
Kadmij	50
Krom	25
Bakar	40
Olovo	90
Živa	25
Fluor	100
Klor	1 000
Pentaklorofenol (PCP)	5
Katranska ulja (benzo(a)piren)	0,5

Procjena i verifikacija: treba dostaviti izjavu da reciklirano drvo ili materijali od bilja zadovoljavaju granične vrijednosti utvrđene u tekstu. Ako se može dokazati da navedene tvari nisu ranije upotrijebljene ni u kojem pripravku niti podvrgnute obradi, ispitivanje radi dokazivanja ispunjavanja ovog zahtjeva nije neophodno.

1.3. Tvari za impregnaciju i sredstva za zaštitu drva

Drvene podne obloge ne smiju se impregnirati.

Masivno drvo nakon sječe ne smije se tretirati tvarima ili pripravcima koji sadrže tvari sa sljedećih popisa:

- popis pesticida koji su prema preporuci WHO-a po opasnosti razvrstani u kategoriju 1.a (izuzetno opasni),
- popis pesticida koji su prema preporuci WHO-a po opasnosti razvrstani u kategoriju 1.b (vrlo opasni).

Nadalje, obrada drva mora biti u skladu s odredbama Direktive Vijeća 79/117/EEZ⁽¹⁾ i Direktive Vijeća 76/769/EEZ⁽²⁾.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu kojom potvrđuje da je ovo mjerilo ispunjeno, popis tvari koje su upotrijebljene i list podataka za svaku od njih.

⁽¹⁾ SL L 33, 8.2.1979., str. 36.

⁽²⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 201.

1.4. Genetski modificirano drvo

Proizvod ne smije sadržavati GMO drvo.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti dokaz da GMO drvo nije upotrijebljeno.

2. UPORABA OPASNIH TVARI

2.1. Opasne tvari za tretiranje sirovog drva i bilja

- (a) Drvenom proizvodu ne smije se dodati nijedna tvar ili pripravak kojima je u trenutku podnošenja zahtjeva dodijeljena ili se može dodijeliti bilo koja oznaka opasnosti (ili njihova kombinacija):

R23: (otrovno ako se udiše)

R24: (otrovno u dodiru s kožom)

R25: (otrovno ako se proguta)

R26: (vrlo otrovno ako se udiše)

R27: (vrlo otrovno u dodiru s kožom)

R28: (vrlo otrovno ako se proguta)

R39 (opasnost od vrlo teških neprolaznih oštećenja)

R40 (ograničena saznanja o karcinogenom učinku)

R42 (udisanje može izazvati preosjetljivost)

R43 (u dodiru s kožom može izazvati preosjetljivost)

R45 (može izazvati rak)

R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja)

R48 (opasnost od teških oštećenja zdravlja pri duljem izlaganju)

R49 (može izazvati rak ako se udiše)

R50 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi)

R51 (otrovno za organizme koji žive u vodi)

R52 (štetno za organizme koji žive u vodi)

R53 (može dugotrajno štetno djelovati u vodenom okolišu)

R60 (može smanjiti plodnost)

R61 (može štetno djelovati na plod)

R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti)

R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod)

R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako je utvrđeno u Direktivi Vijeća 67/548/EEZ od 27. lipnja 1967. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na razvrstavanje, pakiranje i označivanje opasnih tvari ⁽¹⁾ (Direktiva o opasnim tvarima) i njezinim naknadnim izmjenama te uzimajući u obzir Direktivu 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ (Direktiva o opasnim pripravcima).

⁽¹⁾ SL 196, 16.8.1967., str. 1.

⁽²⁾ SL L 200, 30.7.1999., str. 1.

Alternativno se može razmotriti razvrstavanje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ⁽¹⁾. U tom slučaju sirovinama se ne smije dodati nijedna tvar ili pripravak kojima je u trenutku podnošenja zahtjeva dodijeljena ili se može dodijeliti bilo koja od sljedećih oznaka opasnosti (ili njihova kombinacija): H300, H301, H310, H311, H317 H330, H331, H334, H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Df, H341, H370, H372.

- (b) Proizvod ne smije sadržavati halogenirana organska veziva, aziridin i poliaziridine kao ni pigmente i aditive na osnovi:

- olova, kadmija, kroma(VI), žive i njihovih spojeva,
- arsena, bora i bakra,
- organskog kositra.

2.2. Opasne tvari u premazima i sredstvima za površinsku obradu

Opći zahtjevi

- (a) Zahtjevi iz dijela 2.1. koji se odnose na opasne tvari za sredstva za tretiranje sirovog drva i bilja vrijede i za sredstva za prevlačenje i sredstva za površinsku obradu.

- (b) Kemijske tvari koje je u skladu sa sustavom razvrstavanja EU-a (28. izmjena Direktive 67/548/EEZ) proizvođač/dobavljač kemikalije razvrstao kao štetne za okoliš moraju zadovoljavati sljedeća dva ograničenja:

- kemijske tvari koje su u skladu s Direktivom 1999/45/EZ razvrstane kao štetne za okoliš ne smiju se dodavati tvarima i pripravcima za obradu površine.

Ti pripravci ipak mogu sadržavati do 5 % hlapivih organskih spojeva (VOC) kako je definirano u Direktivi Vijeća 1999/13/EZ ⁽²⁾ (VOC označava hlapivi organski spoj koji na 293,15 K ima tlak pare od 0,01 kPa ili više, ili koji pod određenim uvjetima uporabe ima odgovarajuću hlapljivost). Ako pripravak treba razrijediti, sadržaj razrijeđenog pripravka ne smije prijeći gore spomenute granične vrijednosti:

- nanesena količina (mokra boja/lak) tvari opasnih za okoliš ne smije prelaziti 14 g/m² površine, a nanesena količina (mokra boja/lak) spojeva VOC ne smije prelaziti 35 g/m².

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu o ispunjavanju ovog mjerila, kao i dokumente koji je potkrepljuju, uključujući:

- cjelovitu recepturu u kojoj su za sastavne tvari navedene količine i CAS brojevi,
- ispitnu metodu i rezultate ispitivanja za sve tvari prisutne u proizvodu, u skladu s Direktivom 67/548/EEZ,
- izjavu u kojoj je navedeno da su objavljene sve sastavne tvari,
- broj premaza i količinu nanesenu po premazu, po četvornom metru površine.

Za izračun potrošnje pripravka za površinsku obradu i nanesene količine primjenjuju se sljedeći standardni stupnjevi učinkovitosti: uređaj za raspršivanje bez recikliranja 50 %, uređaj za raspršivanje s recikliranjem 70 %, elektrostatičko raspršivanje 65 %, raspršivanje zvonom/diskom 80 %, nanošenje valjkom 95 %, punoplošno nanošenje 95 %, nanošenje pod vakuumom 95 %, umakanje 95 %, ispiranje 95 %.

- (c) Sadržaj slobodnog formaldehida u proizvodima ili pripravcima upotrijebljenim u pločama ne smije prijeći 0,3 % masenog udjela.

⁽¹⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL L 85, 29.3.1999., str. 1.

Sadržaj slobodnog formaldehida u vezivnim sredstvima, adhezivima i ljepilima za uslojene drvene ploče ili laminirane drvene ploče ne smije prijeći 0,5 % masenog udjela.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuće izjave kojima potvrđuje da su gornji zahtjevi zadovoljeni. Za kemijske pripravke upotrijebljene u proizvodnji dostavlja se sigurnosni list ili ekvivalentna dokumentacija koja sadrži informacije o razvrstavanju s obzirom na opasnost za zdravlje.

Adhezivi

- (a) Zahtjevi iz dijela 2.1. koji se odnose na opasne tvari za sredstva za tretiranje sirovog drva i bilja vrijede i za adhezive.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuće izjave kojima potvrđuje da su gornji zahtjevi zadovoljeni. Za svaki kemijski pripravak upotrijebljen u montaži proizvoda dostavlja se sigurnosni list ili ekvivalentna dokumentacija koja sadrži informacije o razvrstavanju s obzirom na opasnost za zdravlje. Za sadržaj slobodnog formaldehida dostavljaju se izvješća o ispitivanju ili izjava dobavljača.

- (b) Sadržaj spojeva VOC u adhezivima upotrijebljenim u montaži proizvoda ne smije prelaziti 10 % masenog udjela (m/m).

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu u kojoj navodi sve adhezive koji su upotrijebljeni u montaži proizvoda kao i da je ovo mjerilo ispunjeno.

Formaldehid

Emisije formaldehida iz tvari i pripravaka za površinsku obradu koji oslobađaju formaldehid moraju biti manje od 0,05 ppm.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva i/ili njegov dobavljač moraju dostaviti sigurnosni list za materijal ili ekvivalentnu izjavu da je ovaj zahtjev ispunjen te informacije o formulaciji za površinsku obradu.

Plastifikatori

Zahtjevi iz dijela 2.1. koji se odnose na opasne tvari za sredstva za tretiranje sirovog drva i bilja vrijede i za ftalate upotrijebljene u proizvodnom procesu.

Uz to u proizvodu nisu dozvoljeni DNOP (di-n-oktil ftalat), DINP (di-izononil ftalat) i DIDP (di-izodecil ftalat).

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu o ispunjavanju ovog mjerila.

Biocidi

Dozvoljava se uporaba samo onih biocidnih proizvoda koji sadrže biocidne aktivne tvari uključene u Prilog I.A Direktivi 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i autorizirane su za uporabu u proizvodnji podnih obloga.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjavu da su ispunjeni zahtjevi ovog mjerila kao i popis upotrijebljenih biocidnih proizvoda.

3. PROIZVODNI PROCES

3.1. Potrošnja energije

Potrošnja energije izračunava se na temelju procesne energije upotrijebljene za proizvodnju obloga.

Procesna energija, izračunana kako je navedeno u Tehničkom dodatku, mora biti viša od sljedećih graničnih vrijednosti (P = točka evaluacije):

Podskupina proizvoda	Granična vrijednost (P)
Drvene podne obloge i obloge od bambusa	10,5
Laminatne podne obloge	12,5
Obloge od pluta	9

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva izračunava energiju potrošenu u proizvodnom procesu u skladu s uputama iz Tehničkog dodatka i dostavlja odgovarajuće rezultate i popratnu dokumentaciju.

3.2. Gospodarenje otpadom

Podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuću dokumentaciju o postupcima usvojenim za uporabu nusproizvoda nastalih u procesu. Podnositelj zahtjeva mora dostaviti izvješće koje sadržava sljedeće informacije:

- vrstu i količinu oporabljene otpada,
- vrstu odlaganja,
- informacije o ponovnoj uporabi (u i izvan proizvodnog procesa) otpada i sekundarnih materijala u proizvodnji novih proizvoda.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuću dokumentaciju koja se temelji, primjerice, na listama bilance mase i/ili sustavima izvješćivanja o zaštiti okoliša u kojima su navedene stope uporabe ostvarene u i izvan proizvodnog procesa, primjerice recikliranjem, ponovnom uporabom ili obnavljanjem/regeneracijom otpada.

4. FAZA UPORABE

4.1. Ispuštanje opasnih tvari

Ispuštanje formaldehida iz ploča od pluta, bambusa ili drvnih vlakana u oblogama ne smije prelaziti 0,05 mg/m³.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti odgovarajuću dokumentaciju na temelju ispitivanja metodom komore u skladu s metodom iz norme EN 717-1.

Hlapivi organski spojevi (VOC)

Emisije gotovih proizvoda ne smiju prelaziti sljedeće vrijednosti:

Tvar	Zahtjev (nakon 3 dana)
Ukupni sadržaj organskih spojeva unutar područja retencije C6 — C16 (ukupno hlapivi organski spojevi – TVOC)	0,25 mg/m ³ zraka
Ukupni sadržaj organskih spojeva unutar područja retencije > C16 — C22 (ukupno poluhlapivi organski spojevi – TSVOC)	0,03 mg/m ³ zraka
Ukupni sadržaj VOC bez LCI (*)	0,05 mg/m ³ zraka

(*) LCI = najniža koncentracija od interesa; vidjeti „Postupak procjene rizika za zdravlje za emisije hlapivih organskih spojeva (VOC) iz građevinskih proizvoda” (Savezna agencija za okoliš).

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti certifikat o ispitivanju u skladu s ispitivanjima emisija prema normi prEN 15052 ili EN ISO 16000-9.

5. AMBALAŽA

Ambalaža mora biti izrađena od jednog od sljedećih materijala:

- materijala koji se može lako reciklirati,

- materijala uzetih iz obnovljivih izvora,
- materijala namijenjenih ponovnoj uporabi.

Procjena i verifikacija: kod podnošenja zahtjeva mora se dostaviti opis ambalaže proizvoda kao i odgovarajuća izjava o ispunjavanju ovog mjerila.

6. POGODNOST ZA UPORABU

Proizvod mora biti pogodan za uporabu. To se može dokazati i podacima iz odgovarajućih ispitnih metoda u skladu s normama ISO, CEN ili ekvivalentnih metoda, primjerice nacionalnih procedura.

Procjena i verifikacija: treba dostaviti detaljne podatke o ispitnim procedurama i rezultatima kao i izjavu da je proizvod pogodan za uporabu na temelju svih drugih informacija o najboljoj uporabi za krajnjeg korisnika. U skladu s Direktivom 89/106/EEZ ⁽¹⁾ proizvod se smatra pogodnim za uporabu ako je u skladu s harmoniziranom normom, europskom tehničkom homologacijom ili neharmoniziranom tehničkom specifikacijom priznatom na razini Zajednice. Znak usklađenosti Europske zajednice „CE” za građevinske proizvode osigurava proizvođačima lako prepoznatljivu potvrdu o sukladnosti i u ovom se kontekstu može smatrati dostatnim.

7. INFORMACIJE ZA POTROŠAČA

Proizvod se prodaje s relevantnim informacijama za korisnika, čime se osiguravaju upute o pravilnoj i najboljoj općoj i tehničkoj uporabi proizvoda kao i njegovom održavanju. Na ambalaži proizvoda i/ili u popratnoj dokumentaciji navedene su sljedeće informacije:

- (a) informacija da je proizvodu dodijeljen znak za okoliš EU-a kao i kratko, ali konkretno objašnjenje o tome što to znači, te opće informacije iz rubrike 2. logotipa;
- (b) preporuke za uporabu i održavanje proizvoda. U tim informacijama treba naglasiti sve relevantne upute posebno u odnosu na održavanje i uporabu proizvoda. Prema potrebi treba spomenuti karakteristike proizvoda u teškim uvjetima uporabe, primjerice upijanje vode, otpornost na naprezanje, otpornost na kemikalije, potrebnu pripremu podloge, upute za čišćenje i preporučene vrste sredstava za čišćenje te intervale čišćenja. U te informacije treba uključivati i eventualni podatak o potencijalnom očekivanom vijeku trajanja proizvoda u tehničkom smislu, izražen kao prosjek ili raspon;
- (c) podatak o krugu recikliranja ili odlaganja (objašnjenje kojim potrošač dobiva informacije o velikom potencijalu takvog proizvoda);
- (d) informacije o znaku za okoliš EU-a i dotičnim skupinama proizvoda, kao i sljedeći (ili ekvivalentan) tekst: „više informacija potražite na internetskoj stranici znaka za okoliš EU-a: <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>”.

Procjena i verifikacija: podnositelj zahtjeva mora dostaviti uzorak ambalaže i/ili priloženih tekstova.

8. INFORMACIJE NA ZNAKU ZAŠTITE OKLIŠA

Rubrika 2. znaka za okoliš sadrži sljedeći tekst:

- šume kojima se održivo gospodari i smanjeni utjecaj na staništa,
- ograničena uporaba opasnih tvari,
- proizvodni proces koji štedi energiju,
- manji rizik za zdravlje u životnom okolišu.

⁽¹⁾ SL L 40, 11.2.1989., str. 12.

Tehnički dodatak za obloge na osnovi drva i obloge na osnovi bilja

IZRAČUN POTROŠNJE ENERGIJE

Potrošnja energije izračunava se kao godišnji prosjek energije potrošene tijekom proizvodnog procesa (isključujući grijanje objekata) od sirovina u rasutom stanju do gotovih obloga. To znači, na primjer, da se za proizvode na osnovi drva i na osnovi bilja energija izračunava od ulaska sirovine u tvornicu do operacija završne obrade, uključujući pakiranje.

U izračun ne ulazi energija sadržana u sirovini (tj. energija sirovine).

U izračun ne ulazi energija potrebna za proizvodnju adheziva i laka ili premaza.

Jedinica potrošnja energije u izračunu je MJ/m².

Potrošnja električne energije odnosi se na električnu energiju kupljenu od vanjskog dobavljača.

Ako proizvođač ima višak energije koji prodaje kao električnu energiju, paru ili toplinu, potrošnja goriva može se umanjiti za tu prodanu količinu. U izračun ulazi samo ono gorivo koje je zaista upotrijebljeno u proizvodnji podnih obloga.

Podne obloge od masivnog drva i bambusa

Ekološki parametar
A = Drvo iz certificirane, održive šume (%)
B = Udjel obnovljivih goriva (%)
C = Potrošnja električne energije (MJ/m ²)
D = Potrošnja goriva (MJ/m ²)

$$P = \frac{A}{25} + \frac{B}{25} + (4 - 0,055 \times C) + (4 - 0,022 \times D)$$

Laminatne podne obloge

Ekološki parametar
A = Pluto, bambus ili drvo iz certificirane, održive šume (%)
B = Udjel recikliranih drvnih sirovina (%)
C = Udjel obnovljivih goriva (%)
D = Potrošnja električne energije (MJ/m ²)
E = Potrošnja goriva (MJ/m ²)

$$P = \frac{A}{25} + \frac{B}{25} + \frac{C}{25} + (4 - 0,055 \times D) + (4 - 0,022 \times E)$$

Obloge od pluta

Ekološki parametar
A = Udjel recikliranog pluta (%)
B = Udjel obnovljivih goriva (%)
C = Potrošnja električne energije (MJ/m ²)
D = Potrošnja goriva (MJ/m ²)

$$P = \frac{A}{25} + \frac{B}{25} + (4 - 0,055 \times C) + (4 - 0,022 \times D)$$

Energetski sadržaj različitih goriva naveden je u sljedećoj tablici:

Tablica za izračun potrošnje goriva

Razdoblje proizvodnje – 1 godina:

Dani:

Od:

Do:

Gorivo	Količina	Jedinica	Faktor pretvorbe	Energija (MJ)
Slama (15 % W)		kg	14,5	
Peleti (7 % W)		kg	17,5	
Otpadno drvo (20 % W)		kg	14,7	
Sječka (45 % W)		kg	9,4	
Treset		kg	20	
Prirodni plin		kg	54,1	
Prirodni plin		Nm ³	38,8	
Butan		kg	49,3	
Kerozin		kg	46,5	
Benzin		kg	52,7	
Dizel gorivo		kg	44,6	
Plinsko ulje		kg	45,2	
Teško loživo ulje		kg	42,7	
Suhi ugljen za loženje parnih kotlova		kg	30,6	
Antracit		kg	29,7	
Drveni ugljen		kg	33,7	
Industrijski koks		kg	27,9	
Električna energija (iz mreže)		kWh	3,6	
Ukupno energija (MJ)				

32010D0151

19.3.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 70/1

ODLUKA VIJEĆA**od 16. studenoga 2009.****o potpisivanju i zaključivanju dobrovoljnog sporazuma o partnerstvu između Europske zajednice i Republike Gane o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šuma i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu**

(2010/151/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

(5) Stoga je u interesu Zajednice da odobri Sporazum,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 133. u vezi s prvim podstavkom članka 300. stavka 2. i člankom 300. stavkom 4.,

ODLUČILO JE:

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

Članak 1.

1. Sporazum između Europske zajednice i Republike Gane o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šumarstva i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu ovime se odobrava u ime Zajednice.

budući da:

(1) U svibnju 2003., Europska komisija je objavila Akcijski plan EU-a o provedbi zakona, gospodarenju i trgovini u području šuma (FLEGT), koji je zahtijevao mjere za rješavanje ilegalne sječe drveta kroz razvoj dobrovoljnih sporazuma o partnerstvu s državama koje proizvode drvo. Zaključci Vijeća o Akcijskom planu doneseni su u listopadu 2003.⁽¹⁾, a Parlament je donio rezoluciju u siječnju 2004.

2. Tekst Sporazuma priložen je ovoj odluci.

(2) Vijeće je 5. prosinca 2005. ovlastilo Komisiju da započne pregovore o sporazumima o partnerstvu za provedbu Akcijskog plana EU-a za FLEGT.

Članak 2.

Zajednicu zastupaju predstavnici Komisije u mehanizmu zajedničkog praćenja i nadzora, koji je uspostavljen člankom 19. Sporazuma. Države članice mogu sudjelovati na sastancima mehanizma zajedničkog praćenja i nadzora kao dio delegacije Zajednice.

(3) Vijeće je 20. prosinca 2005. donijelo Uredbu (EZ) br. 2173/2005⁽²⁾ o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu iz država s kojima je Zajednica zaključila dobrovoljne sporazume o partnerstvu.

Članak 3.

U svrhu izmjene priloga Sporazumu na temelju njegovog članka 26., Komisija je ovlaštena, u skladu s postupkom iz članka 11. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 2173/2005, odobriti takve izmjene u ime Zajednice.

(4) Pregovori s Republikom Ganom su zaključeni, a dobrovoljni sporazum o partnerstvu između Republike Gane i Europske zajednice o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šumarstva i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu (dalje u tekstu Sporazum) započeo je 3. rujna 2008.

Članak 4.

Predsjednik Vijeća ovime je ovlašten imenovati osobu/osobe ovlaštene za potpisivanje Sporazuma koji obvezuje Zajednicu⁽³⁾.

⁽¹⁾ SL C 268, 7.11.2003., str. 1.

⁽²⁾ SL L 347, 30.12.2005., str. 1.

⁽³⁾ Glavni tajnik Vijeća objavit će dan stupanja na snagu Sporazuma u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Ova se odluka objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. studenoga 2009.

Za Vijeće
Predsjednica
C. MALMSTRÖM

22010A0319(01)

19.3.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 70/3

DOBROVOLJNI SPORAZUM O PARTNERSTVU**između Europske zajednice i Republike Gane o izvršenju zakona, upravljanju i trgovini u području šumarstva i uvozu drvnih proizvoda u Zajednicu**

EUROPSKA ZAJEDNICA,

dalje u tekstu „Zajednica” i

REPUBLIKA GANA,

dalje u tekstu „Gana”,

dalje u tekstu zajedno „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR bliske radne odnose između Zajednice i Gane, posebno u kontekstu Sporazuma o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisanog u Cotonouu (Benin), dana 23. lipnja 2000. ⁽¹⁾, dalje u tekstu „Sporazum iz Cotonoua”,

PRIMJEĆUJUĆI Komunikaciju Komisije Vijeću i Europskom parlamentu o Akcijskom planu EU-a za izvršenje zakona, upravljanje i trgovinu u području šumarstva (FLEGT), koje je prvi korak prema rješavanju hitnog pitanja nezakonite sječe i pripadajuće trgovine,

UZIMAJUĆI U OBZIR pravno neobvezujuću vjerodostojnu izjavu o načelnim gledištima za globalni konsenzus o upravljanju, očuvanju i održivom razvoju svih vrsta šuma iz 1992. te nedavno usvajanje pravno neobvezujućeg instrumenta o svim vrstama šuma ⁽²⁾ pri Općoj skupštini Ujedinjenih naroda,

SVJESNE važnosti načela predviđenih u Deklaraciji iz Rija iz 1992. u kontekstu osiguravanja održivoga gospodarenja šumama, a posebno načela 10. o važnosti svijesti i sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša i načela 22. o ključnoj ulozi domorodaca i drugih lokalnih zajednica u gospodarenju okolišem i njegovom razvoju,

UZIMAJUĆI U OBZIR politiku Gane o šumama te divljim životinjama i biljkama iz 1994., koja ima za cilj očuvanje i održivi razvoj šumskih resursa te divljih životinja i biljaka u zemlji radi održavanja kakvoće okoliša i stalnog širenja optimalnih koristi prema svim segmentima društva ⁽³⁾,

PODSJEĆAJUĆI na izjavu ministra Yaoundéa od 16. listopada 2003. o izvršavanju zakona i upravljanju u području šumarstva,

UZIMAJUĆI U OBZIR Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES), a posebno zahtjev da se izvozne dozvole koje države potpisnice Konvencije CITES izdaju za primjerke vrsta navedenih u njezinim dodacima I., II. ili III. daju samo pod određenim uvjetima, uključujući da ti primjerci nisu dobiveni kršenjem zakona te države o zaštiti faune i flore,

ODLUČNE u tome da stranke nastoje svesti na najmanju mjeru eventualne štetne učinke na domorodačke i lokalne zajednice te na siromašne, koji bi mogli nastati kao neposredna posljedica provedbe ovog Sporazuma,

⁽¹⁾ SL L 317, 15.12.2000., str. 3.

⁽²⁾ A/RES 62/98 od 31. siječnja 2008.

⁽³⁾ Politika Gane o šumama te divljim životinjama i biljkama iz 1994.

UZIMAJUĆI U OBZIR važnost koju stranke daju razvojnim ciljevima koji su dogovoreni na međunarodnoj razini i Milenijskim razvojnim ciljevima Ujedinjenih naroda,

UZIMAJUĆI U OBZIR važnost koju stranke daju načelima i pravilima koja uređuju višestrane trgovinske sustave, posebno prava i obveze u GATT-u iz 1994. i drugim višestranim sporazumima o uspostavljanju Svjetske trgovinske organizacije i potrebi da ih se primjenjuje na transparentan način i bez diskriminacije,

UZIMAJUĆI U OBZIR Uredbu Vijeća (EZ) br. 2173/2005 od 20. prosinca 2005. o uspostavljanju FLEGT sustava za izdavanje dozvola za uvoz drvene sirovine u Europsku zajednicu ⁽¹⁾,

PREPOZNAJUĆI da je sustav Gane za osiguranje zakonitosti namijenjen osiguranju zakonitosti cjelokupnog izvoza drvene građe,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Cilj

Cilj je ovog Sporazuma, u skladu sa zajedničkom opredijeljenošću stranaka za održivo upravljanje svim vrstama šuma, predvidjeti pravni okvir kojemu je cilj osigurati da su svi drveni proizvodi obuhvaćeni ovim Sporazumom, koji se iz Gane uvoze u Zajednicu, proizvedeni zakonito i na taj način potaći trgovinu drvnim proizvodima. Nadalje, ovaj Sporazum predstavlja osnovu za dijalog i suradnju između stranaka, kako bi se olakšala i potakla cjelovita provedba ovog Sporazuma i pospjelo izvršenje zakona i upravljanje u području šumarstva.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „uvoz u Zajednicu” znači puštanje u slobodni promet u Zajednici drvnih proizvoda u smislu članka 79. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice ⁽²⁾, koji se ne mogu opisati kao „roba nekomercijalne prirode” iz članka 1. točke 6. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice ⁽³⁾;

(b) „izvoz” znači fizičko napuštanje ili iznošenje drvnih proizvoda iz bilo kojeg dijela zemljopisnog područja Gane;

(c) „drveni proizvodi” znači proizvodi navedeni u Prilogu I;

(d) „HS kod” znači šestoznamenkasti kod, kako je utvrđen u Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja robe, koji je uspostavljen Međunarodnom konvencijom o

harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja robe Svjetske carinske organizacije;

(e) „FLEGT dozvola” znači dozvola koja se odnosi na zakonito proizvedenu pošiljku. FLEGT dozvola može biti u papirnatom ili elektroničkom obliku;

(f) „izdavalac dozvola” znači tijelo koje je Gana odredila za izdavanje i potvrđivanje FLEGT dozvola;

(g) „nadležna tijela” znači tijela koja su države članice EU-a odredile za prijam, prihvaćanje i provjeru FLEGT dozvola;

(h) „pošiljka” znači količina drvnih proizvoda koja je obuhvaćena FLEGT dozvolom i koju je pošiljatelj ili prijevoznik otpremio iz Gane i predao carinarnici u Zajednici radi puštanja u slobodni promet;

(i) „zakonito proizvedena drvena građa” znači drvene proizvode koji su posječeni ili uvezeni i proizvedeni u skladu sa zakonodavstvom iz Priloga II.

SUSTAV IZDAVANJA FLEGT DOZVOLA

Članak 3.

Sustav izdavanja FLEGT dozvola

1. Ovim se uspostavlja „sustav izdavanja dozvola za izvršenje zakona, upravljanje i trgovinu u području šumarstva” (dalje u tekstu: „FLEGT sustav za izdavanje dozvola”) između stranaka ovog Sporazuma. Njime se utvrđuje niz postupaka i zahtjeva čiji je cilj provjeriti i potvrditi, u obliku FLEGT dozvola, da su drveni proizvodi koji su poslani u Zajednicu zakonito proizvedeni. U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2173/2005 Zajednica prihvaća pošiljke iz Gane za uvoz u Zajednicu samo ako su obuhvaćene FLEGT dozvolama.

⁽¹⁾ SL L 347, 30.12.2005., str. 1.

⁽²⁾ SL L 302, 19.10.1992., str. 1.

⁽³⁾ SL L 253, 11.10.1993., str. 1.

2. FLEGT sustav za izdavanje dozvola primjenjuje se na drvene proizvode navedene u Prilogu I.A. Drvni proizvodi iz Priloga I.B ne smiju se izvoziti iz Gane.

3. Stranke su suglasne poduzeti sve potrebne mjere, kako bi provele sustav izdavanja FLEGT dozvola u skladu s člankom 12.

Članak 4.

Izdavatelj dozvola

1. Gana određuje svojeg izdavatelja dozvola. Gana prijavljuje podatke za kontakt svojeg izdavatelja dozvola Europskoj komisiji. Obje stranke stavljaju te podatke na raspolaganje javnosti.

2. Izdavatelj dozvola provjerava da su drvni proizvodi zakonito proizvedeni u skladu sa zakonodavstvom koje je navedeno u Prilogu II. Izdavatelj će dozvola izdati FLEGT dozvole koje obuhvaćaju pošiljke zakonito proizvedenih drvnih proizvoda za izvoz u Zajednicu.

3. Izdavatelj dozvola ne izdaje FLEGT dozvole za drvene proizvode koji se sastoje od drvnih proizvoda ili uključuju drvene proizvode uvezene u Ganu iz treće zemlje u obliku za koji je zakonima te treće zemlje zabranjen izvoz ili za koji postoje dokazi da su ti drvni proizvodi proizvedeni kršenjem zakona zemlje u kojoj su stabla posječena.

4. Izdavatelj dozvola će voditi svoje postupke izdavanja FLEGT dozvola i stavljati ih na raspolaganje javnosti. Izdavatelj će dozvola voditi evidenciju svih pošiljki koje su obuhvaćene FLEGT dozvolama i u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti podataka tu će evidenciju staviti na raspolaganje za potrebe nezavisnog nadzora uz poštovanje povjerljivosti zaštićenih podataka izvoznika.

Članak 5.

Nadležna tijela EU-a

1. Europska Komisija obavješćuje Ganu o podacima za kontakt nadležnih tijela država članica EU-a.

2. Nadležna tijela provjeravaju da je svaka pošiljka obuhvaćena važećom FLEGT dozvolom prije puštanja te pošiljke u slobodni promet u Zajednici. Puštanje pošiljke u slobodni promet može se obustaviti, a pošiljka zadržati, ako postoje sumnje u vezi s valjanosti FLEGT dozvole. Postupci kojima se uređuje puštanje u slobodni promet u Zajednici za pošiljke obuhvaćene FLEGT dozvolom opisani su u Prilogu III.

3. Nadležna tijela ne dozvoljavaju puštanje u slobodni promet drvnih proizvoda koji su navedeni u Prilogu I.B.

4. Nadležna tijela vode i svake godine objavljuju evidenciju primljenih FLEGT dozvola.

5. U skladu s nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti podataka nadležna tijela odobravaju osobama ili tijelima koja je Gana odredila kao nezavisne promatrače pristup bitnim dokumentima i podacima.

6. Nadležna tijela Zajednice neće izvršiti radnju opisanu u stavku 2. za pošiljke drvnih proizvoda dobivenih od vrsta koje su navedene u dodacima Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES) jer su one obuhvaćene odredbama za provjeru iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima⁽¹⁾. Međutim, sustav izdavanja FLEGT dozvola osigurat će zakonitost sječe tih proizvoda.

Članak 6.

FLEGT dozvole

1. FLEGT dozvole izdaje izdavatelj dozvola kao sredstvo koje potvrđuje da su drvni proizvodi zakonito proizvedeni.

2. FLEGT dozvole izrađuju se i ispunjavaju na engleskom jeziku.

3. Stranke mogu dogovorno uspostaviti elektroničke sustave za izdavanje, prijenos i primitak FLEGT potvrda.

4. Postupak izdavanja FLEGT dozvola i tehničke specifikacije navedene su u Prilogu IV.

Članak 7.

Definicija zakonito proizvedene drvene građe

Za potrebe ovog Sporazuma definicija „zakonito proizvedene drvene građe” navedena je u Prilogu II. U definiciji je navedeno nacionalno i pokrajinsko zakonodavstvo Gane koje se mora poštovati, kako bi drvni proizvodi bili obuhvaćeni FLEGT dozvolama. Također je navedena dokumentacija, uključujući kriterije i pokazatelje, koja služi kao dokaz o poštovanju tog zakonodavstva.

⁽¹⁾ SL L 61, 3.3.1997., str. 1.

Članak 8.**Provjera zakonito proizvedene drvene građe**

1. Gana provodi sustav ili sustave, kako bi provjerila da su drvni proizvodi za otpremu zakonito proizvedeni te da se u Zajednicu izvoze samo pošiljke koje su provjereno takve. Sustav za provjeru treba obuhvaćati kontrolu sukladnosti, kako bi se osiguralo da su drvni proizvodi namijenjeni izvozu u Zajednicu zakonito proizvedeni i da se FLEGT dozvole ne izdaju za pošiljke drvene građe koje nisu zakonito proizvedene ili im je izvor nepoznat. Sustav uključuje i postupke koji jamče da drvena građa nezakonitog ili nepoznatog porijekla ne ulazi u lanac opskrbe.

2. Sustav kojim se provjerava da su pošiljke drvnih proizvoda zakonito proizvedene izložen je u Prilogu V.

Članak 9.**Konzultacije o valjanosti dozvola**

1. Ako nastanu sumnje o valjanosti neke od dozvola, dotično nadležno tijelo može zatražiti dodatne informacije i daljnja objašnjenja od izdavatelja dozvola. Ako nadležno tijelo ne primi odgovor u roku od 21 kalendarskog dana, nadležno tijelo postupa u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom i ne prihvaća dozvolu. Ako se nakon pribavljanja dodatnih informacija i daljnjih izvoda utvrdi da informacije na dozvoli ne odgovaraju pošiljci, nadležno tijelo postupa u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom i ne prihvaća dozvolu.

2. Ako u konzultacijama o FLEGT dozvolama dođe do dugotrajnih neslaganja ili teškoća, pitanje se može uputiti zajedničkom mehanizmu za nadzor i kontrolu.

Članak 10.**Nezavisni nadzor**

1. Gana u suradnji sa Zajednicom koristi usluge nezavisnog promatrača za potrebe funkcija koje su navedene u Prilogu VI.

2. Nezavisni promatrač je subjekt koji nema sukoba interesa što proizlazi iz organizacijskog ili trgovinskog odnosa sa Zajednicom ili regulatornim tijelima šumarskog sektora Gane, njezinim izdavateljem dozvola, tijelima koja njezin izdavatelj dozvola koristi radi provjere zakonitosti proizvodnje drvene građe ili gospodarskim subjektima u njezinom šumarskom sektoru.

3. Nezavisni promatrač postupa u skladu s dokumentiranom upravljačkom strukturom i objavljenim politikama i postupcima koji udovoljavaju međunarodno priznatim najboljim praksama,

utvrđenim u normama ISO 17021 (zahtjevi vezani uz tijela za ocjenu sukladnosti) i ISO 19011 (smjernice za revizorske postupke) ili jednakovrijednim normama.

4. Nezavisni promatrač upućuje pritužbe koje proizađu iz njegova rada zajedničkom mehanizmu za nadzor i kontrolu.

5. Nezavisni promatrač redovito priprema potpuna i skraćena izvješća, kako je utvrđeno u Prilogu VI.

6. Stranke će olakšati rad nezavisnog promatrača, između ostalog i tako da mu osiguraju pristup traženim informacijama na državnim područjima obiju stranaka, kako bi obavljao svoje funkcije. Međutim, stranke u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti podataka mogu uskratiti informacije koje ne smiju priopćiti.

Članak 11.**Nepravilnosti**

Stranke se međusobno obavješćuju, ako sumnjaju ili su pronašle dokaze o izbjegavanju ili nepravilnoj primjeni sustava izdavanja FLEGT dozvola, uključujući sljedeće slučajeve:

(a) izbjegavanje trgovinskih propisa, uključujući preusmjerenje trgovine iz Gane u Zajednicu preko treće zemlje, ako postoji razlog za vjerovanje da se to čini s namjerom da se izbjegne izdavanje dozvole;

(b) FLEGT dozvole izdaju se za drvene proizvode koji uključuju uvoz sumnjivih izvora iz trećih zemalja; ili

(c) prijevare pri dobivanju ili upotrebi FLEGT dozvola.

Članak 12.**Datum stupanja na snagu sustava izdavanja FLEGT dozvola**

1. Stranke obavješćuju jedna drugu preko zajedničkog mehanizma za nadzor i kontrolu, kad smatraju da su izvršile potrebne pripreme, kako bi sustav izdavanja FLEGT dozvola u potpunosti stupio na snagu.

2. Stranke preko zajedničkog mehanizma za nadzor i kontrolu naručuju nezavisnu procjenu sustava, koristeći kriterije koji su navedeni u Prilogu VII. Procjenom će se utvrditi da osiguranje zakonitosti, koje čini temelj sustava izdavanja FLEGT dozvola iz Priloga V., vrši svoju funkciju na odgovarajući način i da su u Zajednici uvedeni sustavi za prijam, provjeru i prihvaćanje FLEGT dozvola, kako je utvrđeno u članku 5. i Prilogu III.

3. Na temelju preporuka zajedničkog mehanizma za nadzor i kontrolu stranke dogovaraju datum od kojeg sustav izdavanja FLEGT dozvola treba u potpunosti započeti s radom.

4. Stranke uzimaju u obzir preporuku i pisanim putem obavješćuju jedna drugu o svojem slaganju s preporukom.

OPĆE ODREDBE

Članak 13.

Primjena sustava izdavanja FLEGT dozvola na drvene proizvode koji se ne izvoze u Zajednicu

1. Gana nastoji provjeriti zakonitost drvene građe koja se prodaje na domaćim tržištima i uvezene drvene građe, po mogućnosti koristeći sustave koji su razvijeni za provedbu ovog Sporazuma.

2. S ciljem pružanja potpore takvim nastojanjima Zajednica potiče, prema potrebi i u dijalogu sa zainteresiranim stranama, korištenje sustava koji su razvijeni za provedbu ovog Sporazuma.

Članak 14.

Raspored provedbe Sporazuma

1. Stranke se slažu s rasporedom provedbe koji je naveden u Prilogu VIII.

2. Stranke će preko zajedničkog mehanizma za nadzor i kontrolu ocjenjivati napredak ostvaren kod provedbe s obzirom na raspored koji je naveden u Prilogu VIII.

Članak 15.

Mjere potpore

1. Stranke su suglasne da su radi rješavanja izvornih uzroka i pokretača nezakonite sječe potrebne dodatne mjere, kako bi se ojačalo upravljanje sektorom i pravni okvir. Osobito s obzirom na suočavanje s izazovima rastuće domaće potražnje i potrebe za reorganizacijom pogona, kako bi industrija ostala konkurentna, Gana nastoji poduzeti mjere utvrđene u prilogima IX. i II.

2. Stranke su područja iz Priloga IX. označile kao područja u kojima su potrebna tehnička i financijska sredstva radi provedbe ovog Sporazuma.

3. Osiguravanje tih sredstava podliježe postupcima kojima se uređuje pomoć Zajednice, kako je predviđeno Sporazumom iz

Cotonoua i sporazumima kojima se uređuje bilateralna pomoć država članica EU-a Gani.

4. Stranke jamče da su aktivnosti koje se provode u sklopu ovog Sporazuma usklađene s odgovarajućim, postojećim i budućim, razvojnim programima i inicijativama.

Članak 16.

Uključivanje dionika u provedbu Sporazuma

1. Gdje je god moguće, Gana nastoji poticati konzultacije s dionicima u provedbi ovog Sporazuma.

2. Gana će u skladu sa svojim načelom sudjelovanja u upravljanju i zaštite šumskih resursa te divljih životinja i biljaka poticati primjerene strategije, načine i programe u suradnji s interesnim skupinama u provedbi ovog Sporazuma.

3. Zajednica će redovito održavati konzultacije s dionicima o provedbi ovog Sporazuma, vodeći računa o svojim obvezama u okviru Konvencije iz Aarhusa iz 1998. o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša.

Članak 17.

Socijalna jamstva

1. Kako bi se mogli štetni učinci sveli na najmanju mjeru, stranke su suglasne poboljšati svoje razumijevanje izvora zarade domorodačkih i lokalnih zajednica koje bi mogle biti pogođene, kao i drvene industrije, uključujući one koji se bave nezakonitom sječom.

2. Stranke će nadzirati učinke ovog Sporazuma na zajednice i druge aktere iz stavka 1., poduzimajući razumne korake radi ublažavanja eventualnih štetnih učinaka. Stranke se mogu sporazumjeti o dodatnim mjerama za rješavanje štetnih učinaka.

Članak 18.

Tržišni poticaji

Vodeći računa o svojim međunarodnim obvezama Zajednica teži promicanju povoljnog pristupa svojem tržištu za drvene proizvode obuhvaćene ovim Sporazumom. Ta će nastojanja obuhvaćati:

(a) poticanje politika javne i privatne nabave s kojima se priznaju nastojanja da se zajamči opskrba zakonito posjećenim šumskim proizvodima; i

- (b) promidžbu proizvoda s FLEGT dozvolom na europskom tržištu drvene građe.

Članak 19.

Zajednički mehanizam za nadzor i kontrolu

1. Radi olakšavanja nadzora i kontrole ovog Sporazuma stranke uspostavljaju zajednički mehanizam (u ovom Sporazumu: „zajednički mehanizam za nadzor i kontrolu” (Joint Monitoring and Review Mechanism – JMRM)). JMRM čine periodične misije koje stranke poduzimaju zajedno.

2. Svaka stranka imenuje svoje predstavnike. Pri sastavljanju JMRM-a poštuju se načela ravnopravnosti i jednakosti.

3. JMRM razmatra sva pitanja vezana uz djelotvornu provedbu Sporazuma kroz dijalog i razmjenu informacija između Stranaka. JMRM ponajprije:

- (a) preporuča datum na koji sustav izdavanja FLEGT dozvola u potpunosti treba stupiti na snagu;
- (b) pregledava izvješća koja izdaje nezavisni promatrač i eventualne pritužbe na funkcioniranje sustava izdavanja FLEGT dozvola na državnom području bilo koje od stranaka;
- (c) nadzire, kad je potrebno, mjere poduzete za rješavanje problema koje je zapazio nezavisni promatrač;
- (d) procjenjuje društvene, gospodarske i ekološke učinke ovog Sporazuma, u skladu s odgovarajućom dobrom praksom i kriterijima koje trebaju dogovoriti Stranke, te rješava eventualna pitanja koja su proizašla iz procjene;
- (e) rješava pitanja od važnosti za bilo koju od stranaka i nastoji riješiti eventualne sukobe koji mogu nastati, u mjeri u kojoj je to moguće;
- (f) izdaje odgovarajuće preporuke o potrebama za jačanjem kapaciteta radi uspješne provedbe Sporazuma;
- (g) analizira kretanja u politikama javne nabave;
- (h) nadzire tržišnu situaciju i izvješćuje o njoj u redovitim razmacima, prema potrebi naručujući studije i preporučujući mjere koje treba poduzeti na temelju obavještajnih izvješća o tržištu;

- (i) pregledava i prihvata godišnja izvješća o napretku provedbe; i

(j) redovito izdaje javna sažeta izvješća koja se temelje na nalazima međunarodnog promatrača, kako je objašnjeno u Prilogu VI.

4. JMRM:

- (a) se sastaje najmanje jednom godišnje na datum koji dogovore stranke;
- (b) zajednički izrađuje plan rada i opis poslova za zajedničke aktivnosti;
- (c) donosi svoj poslovnik;
- (d) predsjedava svojim sastancima, tako da se predstavnici svake stranke izmjenjuju ili supredsjedaju; i
- (e) prema potrebi uspostavlja radne skupine ili druga pomoćna tijela za područja rada u kojima je potrebna posebna stručnost.

Članak 20.

Izvješćivanje i javno objavljivanje

1. Stranke će zajamčiti da je funkcioniranje JMRM-a što transparentnije te da se izvješća i zapisnici, koji proizlaze iz misija, zajednički pripremaju, dostavljaju strankama i objavljuju.

2. JMRM provodi redovite zajedničke misije radi provjere djelotvornosti Sporazuma i njegova učinka na temelju raspoloživih informacija. JMRM vodi evidenciju o nastojanjima Gane da bude transparentna, između ostalog tako da javnosti omogući pristup informacijama o pravima na sječu, područjima određenim za sječu, rasporedima sječe, pristojbama za pravo na drvenu građu, plaćanjima vezanim uz sječu i informacijama o sporazumima o društvenoj odgovornosti i dodijeljenim naknadama za štete na usjevima.

3. Na temelju informacija dobivenih od stranaka JMRM objavljuje godišnje izvješće. Izvješće između ostalog treba sadržavati pojedinosti o:

- (a) količinama drvnih proizvoda izvezenih u Zajednicu u okviru FLEGT sustava za izdavanje dozvola, u skladu s odgovarajućim HS tarifnim brojevima;

- (b) broju FLEGT dozvola koje je izdala Gana;
- (c) napretku pri ostvarenju ciljeva i vremenski ograničenih mjera iz Sporazuma te pitanjima koja se odnose na provedbu Sporazuma;
- (d) mjerama za sprečavanje izvoza nezakonito proizvedenih drvnih proizvoda na tržišta izvan Zajednice ili prodaje istih na domaćem tržištu;
- (e) mjerama koje su poduzete radi sprečavanja izvoza nezakonito proizvedenih drvnih proizvoda i održavanja cjelovitosti FLEGT sustava za izdavanje dozvola;
- (f) količinama drvnih proizvoda uvezenih u Zajednicu u okviru FLEGT sustava za izdavanje dozvola, u skladu s odgovarajućim HS tarifnim brojevima, i državi članici EU u kojoj je došlo do uvoza u Zajednicu;
- (g) broju FLEGT dozvola koje je primila Zajednica;
- (h) broju slučajeva i količinama drvnih proizvoda pri kojima je primijenjen članak 9. stavak 1.

Članak 21.

Priopćenja o provedbi Sporazuma

1. Predstavnici stranaka odgovorni za službena priopćenja o provedbi ovog Sporazuma, su:

za Ganu:	ministar zemljišta, šumarstva i rudnika
za Zajednicu:	voditelj delegacije EZ-a u Gani

2. Stranke si pravodobno priopćavaju informacije potrebne za provedbu ovog Sporazuma.

Članak 22.

Povjerljivi podaci

1. Svaka je stranka suglasna čuvati, u mjeri traženoj sukladno sa svojim zakonima, povjerljivost povjerljivih podataka koji si razmijenjeni u okviru ovog Sporazuma. Niti jedna stranka ne smije javno objaviti, niti dozvoliti svojim tijelima objavljivanje podataka razmijenjenih u okviru ovog Sporazuma, koji su poslovna tajna ili povjerljivi poslovni podaci.

2. U skladu sa stavkom 1., sljedeći se podaci ne smatraju povjerljivima:

- (a) broj i vrsta FLEGT dozvola koje je izdala Gana, a primila Zajednica, i obujam drvnih proizvoda koje je Gana izvezla, a Zajednica primila u okviru tih dozvola;

- (b) ime i adresa nositelja dozvole i uvoznika.

Članak 23.

Područje primjene

Ovaj se Sporazum s jedne strane primjenjuje na državnom području na kojem se primjenjuje Ugovor o osnivanju Europske zajednice, pod uvjetima koji su utvrđeni u tom Ugovoru i, s druge strane, na državnom području Gane.

Članak 24.

Rješavanje sporova

1. Stranke nastoje odmah riješiti eventualne sporove u vezi s primjenom ili tumačenjem ovog Sporazuma putem konzultacija.

2. Ako se spor ne riješi putem konzultacija u roku od dva mjeseca od datuma prvotnog zahtjeva za konzultacijama, svaka stranka može uputiti spor JMRM-u, koji nastoji riješiti spor. JMRM-u se daju svi odgovarajući podaci za dubinsko razmatranje situacije radi pronalaženja prihvatljivog rješenja. U tom smislu JMRM mora razmotriti sve mogućnosti za održavanje dobrog funkcioniranja ovog Sporazuma.

3. U slučaju da JMRM ne uspije riješiti spor u roku od dva mjeseca, stranke zajedno mogu zatražiti dobre usluge ili posredovanje treće strane.

4. U slučaju da nije moguće riješiti spor u skladu sa stavkom 3., svaka stranka može obavijestiti drugu o imenovanju arbitra; druga stranka zatim mora imenovati drugog arbitra u roku od 30 kalendarskih dana od imenovanja prvog arbitra. Stranke zajedno imenuju trećeg arbitra u roku od dva mjeseca od imenovanja drugog arbitra.

5. Odluke arbitara donose se većinom glasova u roku od šest mjeseci od imenovanja trećeg arbitra.

6. Pravorijek je obvezujući za stranke i na njega se nije moguće žaliti.

7. JMRM utvrđuje radne postupke za arbitražu.

Članak 25.**Odgoda primjene**

1. Svaka stranka može odgoditi primjenu ovog Sporazuma. Druga se stranka pisanim putem obavješćuje o odluci o odgodi i razlozima te odluke.
2. Uvjeti ovog Sporazuma prestat će vrijediti 30 kalendarskih dana nakon te obavijesti.
3. Primjena ovog Sporazuma nastavlja se 30 kalendarskih dana nakon što stranka koja je odgodila primjenu istog obavijesti drugu stranku da razloži odgode više ne vrijede.

Članak 26.**Izmjene**

1. Stranka koja želi izmijeniti ovaj Sporazum to predlaže najmanje tri mjeseca prije sljedećeg sastanka JMRM-a. JMRM će raspraviti prijedlog i ako je ostvaren konsenzus izdaje preporuku. Svaka stranka razmatra preporuku i ako je suglasna odobrava je u skladu sa svojim postupcima.
2. Svaka izmjena koju su tako odobrile obje stranke stupa na snagu prvoga dana mjeseca nakon datuma na koji stranke obavješćuju jedna drugu o okončanju postupaka potrebnih u tu svrhu.
3. JMRM može usvojiti izmjene Priloga ovom Sporazumu.
4. Sve obavijesti o eventualnim izmjenama upućuju se zajedničkim depozitarima ovog Sporazuma.

Članak 27.**Trajanje i produljenje**

Ovaj Sporazum ostaje na snazi 10 godina i produljuje se za uzastopna razdoblja od pet godina, osim ako neka od stranaka

najmanje godinu dana prije isteka Sporazuma pisanim putem obavijesti drugu stranku da odustaje od produljenja.

Članak 28.**Raskid**

Neovisno o članku 27. svaka stranka može raskinuti ovaj Sporazum, tako što će obavijestiti drugu stranku. Ovaj Sporazum prestaje se primjenjivati 12 mjeseci nakon datuma takve obavijesti.

Članak 29.**Prilozi**

Prilozi ovog Sporazuma čine njegov sastavni dio.

Članak 30.**Vjerodostojni tekstovi**

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, s tim da je svaki tekst vjerodostojan. U slučaju različitog tumačenja engleski tekst ima prevagu nad tekstovima na drugim jezicima.

Članak 31.**Stupanje na snagu**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvoga dana mjeseca nakon datuma na koji stranke obavješćuju jedna drugu pisanim putem o okončanju postupaka potrebnih u tu svrhu.
2. Obavijest se upućuje glavnom tajniku Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Gane, koji su zajednički depozitari Sporazuma.

Съставено в Брюксел на двадесети ноември две хиляди и девета година

Hecho en Bruselas, el veinte de noviembre de dos mil nueve.

V Bruselu dne dvacátého listopadu dva tisíce devět.

Udfærdiget i Bruxelles den tyvende november to tusind og ni.

Geschehen zu Brüssel am zwanzigsten November zweitausendneun.

Kahe tuhande üheksanda aasta novembrikuu kahekümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι Νοεμβρίου δύο χιλιάδες εννιά.

Done at Brussels on the twentieth day of November in the year two thousand and nine.

Fait à Bruxelles, le vingt novembre deux mille neuf.

Fatto a Bruxelles, addì venti novembre duemilanove.

Briselē, divi tūkstoši devītā gada divdesmitajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai devintų metų lapkričio dvidešimtą dieną Briuselyje

Kelt Brüsszelben, a kétezer-kilencedik év november havának huszadik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-ghoxrin jum ta' Novembru tas-sena elfejn u disgħa.

Gedaan te Brussel, de twintigste november tweeduizend negen.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego listopada roku dwa tysiące dziewiątego.

Feito em Bruxelas, em vinte de Novembro de dois mil e nove.

Încheiat la Bruxelles, la douăzeci noiembrie două mii nouă.

V Bruseli dňa dvadsiateho novembra dvetisícdeväť.

V Bruslju, dne dvajsetega novembra leta dva tisoč devet.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayhdeksän.

Som skedde i Bryssel den tjugonde november tjugohundranio.

За Европейската общност
Por la Comunidad Europea
Za Evropské společenství
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Euroopa Ühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Eiropas Kopienas vārdā
Europos bendrijos vardu
Az Európai Közösség részéről
Għall-Komunità Ewropea
Voor de Europese Gemeenschap
W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Pela Comunidade Europeia
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvo
Za Evropsko skupnost
Euroopan yhteisön puolesta
För Europeiska gemenskapen

За Република Гана
Por la República de Ghana
Za Ghanskou republiku
For Republikken Ghana
Für die Republik Ghana
Ghana Vabariigi nimel
Για τη Δημοκρατία της Γκάνας
For the Republic of Ghana
Pour la République du Ghana
Per la Repubblica del Ghana
Ganas Republikas vārdā
Ganos Respublikos vardu
A Ghánai Köztársaság részéről
Għar-Repubblika tal-Ghana
Voor de Republiek Ghana
W imieniu Republiki Ghany
Pela República do Gana
Pentru Republica Ghana
Za Ghanskú republiku
Za Republiko Gano
Ghanaa tasavallan puolesta
För Republiken Ghanas vägnar

POPIS PRILOGA

- Prilog I.* I.A Proizvodi koji su obuhvaćeni FLEGT sustavom za izdavanje dozvola
I.B Proizvodi koji nisu obuhvaćeni FLEGT sustavom za izdavanje dozvola
- Prilog II.* Zakonodavstvo koje treba uzeti u obzir pri utvrđivanju zakonitosti pošiljke drvene građe, dokumentacija koju treba koristiti kao dokaz poštovanja zakonitosti te šumarska politika i težnja zakonodavnoj reformi
- Prilog III.* Uvozni postupci Zajednice, uključujući provjeravanje dozvola
- Prilog IV.* Specifikacije FLEGT dozvola
- Prilog V.* Sustav osiguranja zakonitosti, uključujući postupak izdavanja FLEGT dozvola (sustav praćenja drva, provjeravanje, izdavanje dozvola i nezavisni nadzor)
- Prilog VI.* Postavljeni uvjeti za nezavisni nadzor
- Prilog VII.* Kriteriji za procjenu sustava osiguranja zakonitosti
- Prilog VIII.* Raspored provedbe Sporazuma
- Prilog IX.* Mjere potpore za provedbu Dobrovoljnog sporazuma o partnerstvu (Voluntary Partnership Agreement – VPA).
-

PRILOG I.

PRILOG I.A

**HARMONIZIRANI ROBNİ KODOVI ZA DRVNU GRAĐU I DRVNE PROIZVODE OBUHVAĆENE
DOBROVOLJNIM SPORAZUMOM O PARTNERSTVU**

HS KODOVI	OPIS
440349	Neobrađeno drvo, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učtvoreno ili ne (neobrađena tikovina)
440610 440690	Drveni željeznički ili tramvajski pragovi
440710 440725 440726 440727 440728 440729 440799	Drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne
440810 440831 440839 440890	Listovi za furniranje i šperploče (neovisno jesu li rezani ili ne)
440921 440929	Drvo (uključujući lamele i daščice za parket, nesastavljene) kontinuirano oblikovano (s perom i utorom, rubno zarezano, oborenih bridova, v-spojeno, profilirano, oblikovano ili slično) duž bilo kojeg ruba, kraja ili strane, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne
441210 441231 441232 441239 441294 441299	Šperploče, furnirane ploče i slično laminirano drvo
441810 441820 441850 441860 441871 441872 441879 441900	Građevinska stolarija i proizvodi za građevinarstvo, od drva, uključujući celularne drvene ploče, sastavljene podne ploče, piljena šindra i cijepana šindra
442010	Marketerija i intarzija, od drva; kovčežići i kutije za draguljarske predmete ili pribor za jelo i slični proizvodi, od drva; statue i ostali ukrasni predmeti, od drva; drveni proizvodi za unutarnje opremanje koji ne potpadaju pod poglavlje 94.
940151 940159	Sjedala, osim onih iz tarifnog broja 94.02.

PRILOG I.B

HARMONIZIRANI ROBNI KODOVI ZA DRVNU GRAĐU KOJA SE NE SMIJE IZVOZITI

HS KODOVI	OPIS
440349	Neobrađeno drvo, neovisno ima li skinutu koru ili bjeliku ili je grubo učetvoreno ili ne (ne smiju se izvoziti trupci, osim tikovine)

PRILOG II.

DEFINICIJA ZAKONITOSTI ZA IZDAVANJE FLEGT IZVOZNE DOZVOLE I POSTUPAK PRAVNE REFORME

1. Preambula

Gana je kao preduvjet Dobrovoljnog sporazuma o partnerstvu razvila pravni standard putem savjetovanja s dionicima, kako bi poduprla provedbu ovog Sporazuma. Pravni je standard povezan sa sustavom osiguranja zakonitosti putem matrice zakonitosti. U ovom je dokumentu predstavljena pravna definicija, matrica zakonitosti, pregled odgovarajućih zakona i propisa kojima se uređuje šumarski sektor, kao i opis postupaka putem kojih će Gana reformirati i pročititi zakone u šumarskom sektoru.

2. Pravna definicija s komentarom

Proizvod koji sadrži drvo iz Gane može dobiti dozvolu za prodaju u Gani ili za izvoz iz Gane:

(a) ako se porijeklo i vlasništvo temelje na dozvoli za obaranje:

- i. drvena građa potječe iz propisanih izvora ⁽¹⁾ te su dotični pojedinac, skupina i vlasnici dali svoj pristanak na sječu resursa ⁽²⁾;
- ii. šumar je u trenutku obaranja imao važeći ugovor o korištenju drvene građe (Timber Utilisation Contract – TUC), koji je izdalo Ministarstvo zemljišta, šumarstva i rudnika i ratificirao parlament, zbog propisanog natječajnog postupka ⁽³⁾;
- iii. šumar je u trenutku obaranja imao važeću dozvolu za prikupljanje (Salvaging Permit – SP) koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo ⁽⁴⁾; ili
- iv. šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost ⁽⁵⁾;
- v. šumaru je u trenutku obaranja odobrena zamjena ⁽⁶⁾ prava na drvenu građu;

(b) ako se porijeklo i vlasništvo temelje na potvrdi o kupnji (Certificate of Purchase – COP):

- i. COP je izdana na temelju sudskog naloga za pljenidbu drvene građe ⁽⁷⁾;
- ii. drvo je bilo napušteno te ga je Povjerenstvo za šumarstvo prodalo u skladu sa zakonskim postupcima ⁽⁸⁾;

(c) prijevoz je drva u svakom trenutku bio sukladan sa zakonom propisanim normama ⁽⁹⁾;

(d) drvo je prerađeno u skladu sa zakonom propisanim normama ⁽¹⁰⁾; i

(e) svi prodavatelji/izvoznici imaju važeću licenciju ili dozvole za prodaju drvene građe ⁽¹¹⁾;

(f) u trenutku prodaje ili izvoza nije bilo dugovanja u odnosu na državu u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza ⁽¹²⁾; i

(g) u trenutku prodaje ili izvoza šumar je u cijelosti bio ispunio obveze iz sporazuma o društvenoj odgovornosti ⁽¹³⁾.

3. Matrica zakonitosti

Kako bi se utvrdilo ispunjava li drvo porijeklom iz Gane standarde koji su izloženi u prethodno navedenoj definiciji „zakonite drvene građe”, primjenjuju se načela i kriteriji iz tablice 1. u nastavku.

⁽¹⁾ Zakon 547., odjeljak 4. i LI 1649, pravila 1. i 2.

⁽²⁾ LI 1649, pravila 2. – 8.

⁽³⁾ Zakon 547., odjeljci 1., 7., 8., 9. i LI 1721, pravila 9. – 13.

⁽⁴⁾ LI 1649, odjeljak 38.

⁽⁵⁾ Zakon 547., odjeljak 18. točka (d) i LI 1649, pravila 16. – 20.

⁽⁶⁾ Zakon 547., odjeljak 15. stavak 1. točke (c), (d), (e)

⁽⁷⁾ Zakon 547., odjeljak 17. stavak 3. i LI 1649, odjeljak 37.

⁽⁸⁾ LI 1649, odjeljak 37.

⁽⁹⁾ LI 1649, pravilo 18.

⁽¹⁰⁾ Zakon o tvornicama, uredima i trgovinama (Zakon 328.) i Zakon o radu (Zakon 651.).

⁽¹¹⁾ Zakon 571., odjeljak 2. alineje i. i ii.

⁽¹²⁾ Zakon 547., odjeljak 8. točke (e) i (f) te LI 1649, odjeljci 21., 27.

⁽¹³⁾ LI 1721, odjeljak 14.

Tablica 1.: Načela i kriteriji za utvrđivanje zakonitosti

NAČELO 1.	Porijeklo drvene građe: drvena građa potječe iz propisanih izvora te su dotični pojedinac, skupina i vlasnici dali svoj pisani pristanak za dodjelu prava na drvenu građu u odnosu na dotično zemljište.
KRITERIJ 1.1.	Za ugovore o korištenju drvene građe (TUC) u rezervatima izrada plana gospodarenja šumama obuhvaća strateški plan; Razgraničenje područja obuhvaćenih TUC-om; Izrada popisa zaliha prije sječe (u rezervatima, izvan rezervata i na plantažama); Pisani pristanak dotičnog pojedinca, skupine ili vlasnika.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	LI 1649, DIO 1.: postupak dodjele prava na drvenu građu; poddio 1. – utvrđivanje zemljišta koja su pogodna za dodjelu prava na drvenu građu; Priručnik za postupanje (Manual of Procedures – MOP), odjeljak A – strateško planiranje (šumski rezervati); MOP, odjeljak B – operativno planiranje (šumski rezervati); list s uputama B2 – metodologija operativnog planiranja (razgraničenje područja u rezervatima); MOP, odjeljak C – proizvodnja drvene građe u šumskim rezervatima; MOP, odjeljak F – kontrolirana proizvodnja drvene građe izvan rezervata, 2.1. ii. Utvrđivanje područja obuhvaćenih TUC-om i 3.7. (C) (razgraničenje područja izvan rezervata); F3.2. Savjetodavni postupak (pisani pristanak); Priručnik za postupanje (MOP) ⁽¹⁾ – održiva proizvodnja drvene građe u rezervatima (odjeljak C); pregled stanja zaliha i raspodjela prinosa (odjeljak D) te kontrolirana proizvodnja drvene građe izvan rezervata (odjeljak F).
NAČELO 1.	Porijeklo drvene građe: drvena građa potječe iz propisanih izvora te su dotični pojedinac, skupina i vlasnici dali svoj pisani pristanak za dodjelu prava na drvenu građu u odnosu na dotično zemljište.
KRITERIJ 1.2.	Pisani pristanak vlasnika zemljišta, pojedinca ili skupine.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Zakon 547.: Zakon o gospodarenju drvnim resursima, odjeljak 4. pododjeljak 2. točka (d); LI 1649: dio 1. – postupak za dodjelu prava na drvenu građu, poddio 1.: terenska inspekcija, stavak 2. točka (d); pod-dio II. – postupak u vezi sa zemljištima koja nisu javna i postojećim šumskim rezervatima; MOP, odjeljak F (kontrolirana proizvodnja drvene građe izvan rezervata) – F3.2 – savjetodavni postupak; MOP, odjeljak F, F5.0: finalizacija (odobrenja).
NAČELO 2.	Dodjela prava na drvenu građu Šumar je imao ugovor o korištenju drvene građe (TUC), koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao dozvolu za prikupljanje koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.
KRITERIJ 2.1.	TUC koji se odnose na prirodne šume i plantaže; Šumari se kvalificiraju, kako bi im TREC dodijelio TUC.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	LI 1721: dio II.: natječajni postupak za dodjelu prava na drvenu građu, Q; LI 1649: odredbe i uvjeti TUC-a (odjeljak 14., Zakon 547.: ratifikacija u parlamentu – odjeljak 9.).
NAČELO 2.	Dodjela prava na drvenu građu Šumar je imao ugovor o korištenju drvene građe (TUC), koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao dozvolu za prikupljanje koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.
KRITERIJ 2.2.	Dozvola za prikupljanje ⁽²⁾ Izdavanje dozvole za prikupljanje
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Propis o postupku prikupljanja drvene građe (Zakon 547., odjeljak 18.g); prikupljanje drvnih proizvoda LI 1649, odjeljak 38.
NAČELO 2.	Dodjela prava na drvenu građu Šumar je imao ugovor o korištenju drvene građe (TUC), koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao dozvolu za prikupljanje koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.

KRITERIJ 2.3.	Zaplijenjena drvena građa Izdana dozvola za zaplijenjenu drvenu građu koja je propisno prodana na aukciji.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Kaznena djela – Zakon 547., odjeljak 17. stavak 3.; te prikupljanje i odlaganje napuštenih drvnih proizvoda (LI 1649, odjeljak 37.).
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.1.	Pregledi stanja zaliha (uključujući inspekcije područja izvan rezervata prije obaranja) provedeni su u skladu s priručnikom za sječu. Plan sječe
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Priručnik za sječu (odjeljak 10. Zakona 547.). „Priručnik za sječu” označava niz pravila namijenjenih usmjeravanju aktivnosti osoba koje se bave sječom drva u šumi, kao što je navedeno u Zakonu 547. (odjeljak 20.). MOP, odjeljak D (pregled stanja zaliha i raspodjela prinosa)
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost (LI 1649).
KRITERIJ 3.2.	Sječa je provedena u skladu sa zahtjevom za sječu na područjima određenim za proizvodnju drvene građe.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Postupak koji se odnosi na poslove sječe (tj. plan sječe) – LI 1649, odjeljak 17.; MOP, odjeljak E – izrada rasporeda sječe drva za šumske rezervate; MOP, odjeljak F – kontrolirana proizvodnja drvene građe izvan rezervata (list s uputama F4.3 – godišnji plan sječe); drugi izvori proizvodnje drvene građe (npr. plantaže, podvodna sječa), kao što je utvrđeno uvjetima ugovora, priručnik za sječu, odjeljak 3. (norme i specifikacija za sječu drva).
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.3.	Trupci su precizno izmjereni i evidentirani.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	MOP, odjeljak C, postupci vođenja evidencije, izvješćivanja i revizije C5.0. MOP, odjeljak F, postupci vođenja evidencije i izvješćivanja F5.0.
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.4.	Posječena drvena građa odgovarala je vrstama i obujmu ili brojkama koje su odobrene u TUC-u ili dozvoli za prikupljanje.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	LI 1649, odjeljak 23. – mjerenje drvene građe; označivanje, priručnik za sječu, dodatak 5.: obrasci za kontrolu sječe (TIF i LIF).
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.5.	Panjevi i trupci označeni su i numerirani u skladu s priručnikom za sječu.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	LI 1649, odjeljak 20.; označivanje i numeriranje stabala, trupaca i drvnih proizvoda; priručnik za sječu, odjeljak 3.: norma i specifikacije za sječu drva (obilježavanje trupaca).
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.6.	Šumar je primijenio i poštovao dotični sporazum o društvenoj odgovornosti.

Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	LI 1721, odjeljak 14.; priručnik za sječu, odjeljak 3. – kodeks dobre prakse (u rezervatima) u kojem se priznaju prava drugih korisnika i poštuju kulturne norme, kao što su zabranjeni dani itd.; i kodeks ponašanja – (izvan rezervata) u kojem se priznaju prava drugih korisnika i poštuju poljoprivredni radovi itd.; odjeljak 4.1. – nadzor nad postupcima sječe drva (procjena društvene odgovornosti); 4.2. – kazne.
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.7.	Pogođenim je poljoprivrednicima plaćena naknada za eventualnu štetu na usjevima.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Priručnik za sječu, odjeljak 4.2. (kazne).
NAČELO 4.	Prijevoz Prijevoz je drva u svakom trenutku bio sukladan sa zakonom propisanim normama.
KRITERIJ 4.1.	Drvena je građa prevezena sa službenom dokumentacijom u kojoj je detaljno navedeno njezino porijeklo i koja odgovara njezinoj fizičkoj identifikaciji.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Priručnik za sječu, odjeljak 3.: norme i kontrola sječe drva, dodatak 5.
NAČELO 4.	Prijevoz Prijevoz je drva u svakom trenutku bio sukladan sa zakonom propisanim normama.
KRITERIJ 4.2.	Drvena je građa prevezena u zakonom dozvoljenim razdobljima.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Postupak vezan uz korištenje drvne građe (dozvoljena razdoblja za korištenje drvne građe i prijevoz šumskih proizvoda): LI 1649, odjeljak 18.
NAČELO 5.	Prerada
KRITERIJ 5.1.	Pogoni za preradu drva imaju važeće dozvole, registrirani su pri FC te su ispunili sve pravne zahtjeve.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Zakon 571, odjeljak 2.
NAČELO 5.	Prerada
KRITERIJ 5.2.	Prakse u industrijskom sektoru sukladne su sa zakonom propisanim normama.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša na radu: Zakon 651., Zakon o radu, odjelci 118. – 124.; LI 1833: zdravlje i zapošljavanje (odjelci 18. – 20.) i Zakon o uredima i tvornicama.
NAČELO 6.	Trgovina Svi prodavatelji/izvoznici imaju važeću licenciju ili dozvole za prodaju drvne građe.
KRITERIJ 6.1.	Izvoznici su pribavili dozvolu FC-a.
PROVJERAVANJE	Važeća izvozna dozvola
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Zakon 571., odjeljak 2. alineja i., provjera i registracija ugovora za prodaju drvnih proizvoda te onih šumskih proizvoda i proizvoda od divljih životinja i biljaka, koje je utvrdilo povjerenstvo.
NAČELO 6.	Trgovina Svi prodavatelji/izvoznici imaju važeću licenciju ili dozvole za prodaju drvne građe.
KRITERIJ 6.2.	Domaći su prodavatelji registrirani pri FC-u.

Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Zakon 571., odjeljak 2. alineja ii., uspostavljanje postupaka za praćenje kretanja drvene građe, drva i proizvoda od divljih životinja i biljaka. Revizijska izvješća TVD-a o opskrbi domaćeg tržišta drvnim proizvodima.
NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.1.	Šumar nije imao neplaćenih pristojbi za pravo na sječu ili drugih pristojbi koje u Gani plaćaju šumarska poduzeća.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Postupak vezan uz korištenje drvene građe (plaćanje prava na sječu), LI 1649, odjeljak 25. Revizijska izvješća TVD-a o usklađivanju financijskih tokova.
NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.2.	Šumar nije kasnio s plaćanjem zakupa zemljišta.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Pristojbe za pravo na sječu i zakupnina za ugovorno zemljište – LI 1649, DIO V., odjeljak 27.
NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.3.	Izvoznik nije kasnio s plaćanjem izvoznih pristojbi.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Izvozne pristojbe: Zakon 493. o izmjeni Zakona o drveću i drvnoj građi, odjeljak 4.
NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.4.	Ni šumar ni izvoznik nisu kasnili s plaćanjem poreza na dobit poduzeća.
Napuci o odgovarajućem zakonodavstvu/propisima	Uvođenje poreza na dobit (dobit od poslovanja): Zakon 592., odjeljak 7.

(¹) Pravni status MOP-ova: MOP-ovi su rezultat zahtjeva iz odjeljka 18. Zakona o gospodarenju drvnim resursima br. 547. i pratećeg Pravilnika o gospodarenju drvnim resursima, LI 1649, odjeljka 14., koji je opozvan Pravilnikom o gospodarenju drvnim resursima (izmjenom), LI 1721, odjeljkom 14., u kojem su propisane odredbe i uvjeti TUC-a.

(²) Povjerenstvo za šumarstvo izdaje dozvolu koja podliježe u njoj utvrđenim odredbama i uvjetima za prikupljanje stabala iz dijelova zemlje koji su povrgnuti radovima, kao što je gradnja cesta, širenje naseljenih zona ili obrađivanje poljoprivrednih imanja.

4. Zakoni i propisi na snazi u Gani

Definicija „zakonite drvene građe” predstavlja podskup zakona sadržanih u pravnom okviru za sječu, preradu i izvoz drvene građe iz Gane. Nakon savjetovanja s više dionika dogovoreno je da će se radi izdavanja FLEGT dozvola zahtijevati provjeravanje sukladnosti s tim zakonima. Zakoni i propisi na snazi u Gani, iz kojih je uzeta ova definicija, uključuju:

USTAVNE ODREDBE, 1992.

1. Člankom 258. uspostavlja se Povjerenstvo za zemljišta i propisane su funkcije Povjerenstva.
2. Člankom 267. stavkom 1. plemenska zemljišta („stool lands”) povjeravaju se nadležnim poglavicama u ime njihovih podanika u skladu s običajnim pravom i praksom.
3. Člankom 266. nameću se ograničenja prava i interesa za zemljišta koja bi se mogla dodijeliti osobama koje nisu državljani Gane.
4. Člankom 267. stavkom 2. uspostavlja se Ured upravitelja plemenskih zemljišta i propisuju se njegove funkcije.
5. Člankom 267. stavkom 6. utvrđuje se formula za isplatu prihoda od plemenskih zemljišta.

6. Člankom 268. uvodi se zahtjev da parlament ratificira sporazume o dodjeli prava ili koncesije za iskorištavanje bilo kojeg prirodnog resursa.
7. Člankom 269. uspostavljaju se povjerenstva za prirodne resurse [Povjerenstvo za šumarstvo] koja „su odgovorna za uređivanje i upravljanje korištenjem dotičnih prirodnih resursa i usklađivanje politika u vezi s njima”.
8. Člankom 295. utvrđuje se definicija plemenskih zemljišta.

PRIMARNI ZAKONSKI PROPISI

9. Ukaz o zaštiti šuma, 1974. (N.R.C.D. 234) – Ovim su aktom utvrđena kaznena djela protiv šuma te su propisane sankcije i/ili kazne za ta djela.
10. Zakon o izmjeni Zakona o zaštiti šuma, 1986. (P.N.D.C.L. 142) – Ovim su zakonom povišene kazne/globe za kaznena djela protiv šuma.
11. Pravilnik o šumama (Cap 157) – Ovim su aktom utvrđene smjernice za uspostavljanje šumskih rezervata i zaštitu šuma te za druga povezana pitanja.
12. Ukaz o drveću i drvu, 1974. (N.R.C.D. 273) – Ovim su zakonom propisane smjernice za sudjelovanje u sječi/drvenoj industriji te je predviđeno plaćanje pristojbi i sankcija za nepoštovanje smjernica za sudjelovanje i izvoz neprerađenog drva.
13. Zakon o izmjeni Ukaza o drveću i drvu, 1994. (Zakon 493.) – Ovim su aktom povišene pristojbe i globe te je uvedena i izvozna pristojba za drvenu građu i trupce sušene na zraku.
14. Zakon o gospodarenju drvnim resursima, 1997. (Zakon 547.) – Ovim je zakonom opozvan Zakon o koncesijama, 1962. (Zakon 124.) te je predviđena dodjela prava na drvenu građu na način koji jamči održivo gospodarenje i korištenje drvnih resursa.
15. Zakon o Povjerenstvu za šumarstvo, 1999. (Zakon 571.) – Ovim je zakonom opozvan Zakon 453. te je ponovno uspostavljeno Povjerenstvo za šumarstvo kao polunezavisna pravna osoba u čijoj su nadležnosti i agencije u šumarskom sektoru koje vrše funkcije zaštite, razvoja, gospodarenja i uređivanja resursa šuma te divljih životinja i biljaka.
16. Zakon o fondu za razvoj šumskih plantaža, 2000. (Zakon 583.) – Ovim je zakonom konsolidiran fond za poboljšanje šuma te je predviđeno uspostavljanje fonda za pružanje financijske pomoći i upravljanje tim fondovima za razvoj privatnih komercijalnih šumskih plantaža u zemlji.
17. Zakon o izmjeni Zakona o zaštiti šuma, 2002. (Zakon 624.) – Ovim je zakonom opozvan Zakon o izmjeni Zakona o zaštiti šuma, 1986. (PNDCL. 142), povišene su globe za kaznena djela protiv šuma te je uvedena zajednička odgovornost u vođenju postupka i progonu kaznenih djela protiv šuma.
18. Zakon o izmjeni Zakona o fondu za razvoj šumskih plantaža, 2002. (Zakon 623.) – Ovim je zakonom izmijenjen Zakon 583., kako bi se uzgajivačima plantaža u javnom i privatnom sektoru omogućilo sudjelovanje u razvoju šumskih plantaža.
19. Zakon o izmjeni Zakona o gospodarenju drvnim resursima, 2002. (Zakon 617.) – Ovim je aktom izmijenjen Zakon 547., kako bi se iz njegovog područja primjene isključila zemljišta s privatnim šumskim plantažama, kako bi se utvrdilo najdulje trajanje i najveće područje prava na drvenu građu te kako bi se uveli poticaji i povlastice za investitore u sektoru šumarstva te divljih životinja i biljaka.
20. Zakon o tvornicama, uredima i trgovinama, 1970. (Zakon 238.) – Ovim je aktom uređena registracija tvornica, dobrobit i sigurnost zaposlenika u tvornicama i na drugim radnim mjestima.
21. Zakon o socijalnoj sigurnosti, 1991. (PNDCL. 247) – Ovim je zakonom uspostavljen fond radi pružanja socijalne zaštite radnom stanovništvu.

22. Zakon o unutrašnjim prihodima, 2000. (Zakon 592.) – Ovim je zakonom uređeno oporezivanje pojedinaca i drugih subjekata te druga povezana pitanja.
23. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, 1998. (Zakon 546.) – Ovim je zakonom predviđeno uvođenje PDV-a za određene transakcije i djelatnosti.
24. Ukaz o zaštiti industrijskih biljaka, 1979. (AFRCD. 47) – Ovim se aktom zabranjuje dodjela prava na sječu drva na farmama kakaovca.

DOPUNSKI ZAKONI

25. LI 1649 – Pravilnik o gospodarenju drvnim resursima, 1988. – Ovim su Pravilnikom utvrđene smjernice za raspodjelu i gospodarenje drvnim resursima.
26. LI 1721 – Pravilnik o izmjeni pravilnika o gospodarenju drvnim resursima, 2003. Ovim je Pravilnikom uspostavljena osnova za javno nadmetanje pri raspodjeli drvnih resursa.

5. Šumarska politika i težnja zakonodavnoj reformi

Gana priznaje da se odredbe postojećeg zakonodavstva, koje predstavljaju osnovu prethodnog okvira definicije zakonitosti, trebaju podvrći značajnim reformama, kako bi mogle riješiti postojeće manjkavosti i odgovoriti na pitanja koja se javljaju u sektoru, a smetaju načelima dobrog upravljanja. Zbog toga Gana želi pokazati svoju namjeru da provede reforme zakonodavstva i politika u duhu dobrog gospodarenja šumama. Dovođenje tih pravnih reformi očekuje se u sljedećih pet godina.

Područja u kojima su potrebne reforme politika i zakonodavstva uključuju:

- pokretanje postupka izmjene sigurnosnih i prijelaznih odredaba Zakona 547. u odnosu na pretvorbu postojećih zakupa/koncesija u ugovore o korištenju drvene građe i povezano pitanje plaćanja pristojbe za prava na drvenu građu,
- razvoj plantaža i sječa u njima,
- prerada drva i normiziranje drvene industrije,
- uvoz sirovina (drva),
- razvoj domaćeg tržišta:
 - (a) (malo i srednje poduzetništvo);
 - (b) raspodjela resursa;
 - (c) normizacija drvnih sastavnica u građevinarstvu i građevinskoj industriji;
 - (d) uvođenje politika javne nabave,
- institucionalni dogovori i postupci kontrole šuma:
 - (a) subjekt za potvrđivanje drvene građe;
 - (b) upravno vijeće;
 - (c) nezavisni nadzor;
 - (d) barkodovi,
- raspodjela potopljenih drvnih resursa (jezero Volta),
- zahtjevi vezani uz zdravlje i sigurnost radnika za šumarsku djelatnost,
- jasno očitovanje o ciljevima upravljanja resursima – javni interes za uzdržavanje biološke raznovrsnosti, ruralnih izvora zarade, održive industrijalizacije i kulturnog razvoja; prepoznavanje i ispravljanje nedosljednosti u postojećim zakonima o šumarstvu koji se odnose na definiciju zakonite drvene građe (npr. izdavanje dozvola za prikupljanje u odnosu na zemljišta obuhvaćena ugovorom o korištenju drvene građe),

- prihvaćanje lokalnog posjeda šuma i prava različitih dionika, posebno poljoprivrednika u raznim vrstama šuma, i razjašnjenje dotičnih područja rada lokalnih (uključujući običajne) i nacionalnih ustanova u gospodarenju šumama radi:
 - (a) održavanja šuma;
 - (b) razvijanja i iskorištavanja šuma (za drvo i druge resurse),
- reguliranje ulaganja:
 - (a) poticaji, reguliranje, podjela poreza i povlastica za šumarske proizvode različite od drvne građe (uključujući turizam i okolišne usluge);
 - (b) poticaji, reguliranje, mjere podjele poreza i povlastica za ulaganja radi ekstrakcije;
 - (c) poticaji, reguliranje, mjere podjele poreza i povlastica za ponovno pošumljavanje;
 - (d) poticaji, reguliranje, mjere podjele poreza i povlastica za plantaže; i
 - (e) poticaji, reguliranje, mjere podjele poreza i povlastica za preradu.

6. Provedba

Kako bi se pomakla od postojećih prema budućim pravnim standardima, Gana predviđa dvodijelni pristup reformi, kako bi uredila zastarjele, nepovezane i nedosljedne zakone, ali i uvela nove zakone radi provedbe politika koje se razvijaju:

- promjene unutar područja koja ne iziskuju sveobuhvatan postupak pravne reforme bit će ostvarene na temelju dopunskih zakona u roku od godine dana od dogovora o dobrovoljnom sporazumu o partnerstvu,
- očekuje se da će za promjene koje iziskuju opsežna savjetovanja, uključivanje stručnjaka i znatna politička razmatranja, npr. u vezi s pitanjima dobrog upravljanja, sudjelovanjem dionika, podjelom povlastica itd., biti potrebno oko 3-5 godina.

PRILOG III.

UVJETI KOJIMA SE UREĐUJE PUŠTANJE U SLOBODNI PROMET U ZAJEDNICI DRVNIH PROIZVODA KOJI SU IZVEZENI IZ ZEMLJE PARTNERA I OBUHVAĆENI FLEGT DOZVOLOM

Članak 1.

1. FLEGT dozvola, dalje u tekstu: „dozvola”, podnosi se nadležnom tijelu države članice u kojoj je pošiljka, koja je obuhvaćena tom dozvolom, prijavljena za puštanje u slobodni promet.
2. Nadležno tijelo iz stavka 1. u skladu s važećim nacionalnim postupcima obavješćuje carinska tijela da je dozvola prihvaćena.
3. Dozvola se smatra ništavnom, ako je podnesena nakon datuma isteka koji je naveden na dozvoli.
4. Dozvola podnesena prije prispjeća pošiljke koju obuhvaća može se priznati ako ispunjava sve zahtjeve koji su navedeni u Prilogu IV. ovom Sporazumu te se dodatna provjera u skladu s člankom 3. stavkom 1. smatra nepotrebnom.
5. Ako su u skladu s člancima 3. i 4. potrebne dodatne informacije o dozvoli ili pošiljci, dozvola se prihvaća tek nakon dostave informacija o valjanosti dozvole.
6. Nastale troškove pri okončanju provjere snosi uvoznik, osim ako je nacionalnim zakonodavstvom dotičnih država članica drukčije određeno.

Članak 2.

1. Eventualna brisanja ili izmjene dozvole priznaju se samo ako je takva brisanja ili izmjene potvrdio izdavatelj dozvola.
2. Produljenje valjanosti dozvole priznaje se samo ako je takvo produljenje potvrdio izdavatelj dozvola.
3. Duplikati ili zamjenske dozvole priznaju se samo ako ih je izdao i potvrdio izdavatelj dozvola.
4. Dozvola se ne priznaje ako se nakon eventualne dostave dodatnih informacija u skladu s člankom 3. ili daljnjih izvida u skladu s člankom 4. utvrdi da dozvola ne odgovara pošiljci.

Članak 3.

1. Ako postoje sumnje u odnosu na dozvolu, duplikat ili zamjensku dozvolu, nadležna tijela mogu zatražiti dodatne informacije od izdavatelja dozvola zemlje partnera.
2. Primjerak dotične dozvole, duplikata ili zamjenske dozvole može se dostaviti zajedno sa zahtjevom.

Članak 4.

1. Ako se dodatna provjera pošiljke smatra potrebnom prije no što nadležna tijela mogu donijeti odluku o priznavanju dozvole, mogu se izvršiti pregledi, kako bi se utvrdilo odgovara li dotična pošiljka informacijama navedenim u dozvoli i evidenciji u vezi s dotičnom dozvolom, koju vodi izdavatelj dozvola.

2. Ako obujam ili težina drvnih proizvoda u pošiljci koja je prijavljena za puštanje u slobodni promet ne odstupa za više od 10 % od obujma ili težine navedene u odgovarajućoj dozvoli, smatra se da pošiljka odgovara informacijama navedenim u dozvoli, što se tiče obujma ili težine.

Članak 5.

1. U polju 44. jedinstvene carinske deklaracije, koja se koristi za prijavu radi puštanja slobodni promet, navodi se broj dozvole koja obuhvaća drvene proizvode koji podliježu deklaraciji.

Ako je carinska deklaracija izrađena uz pomoć tehnike za obradu podataka, to se navodi u odgovarajućem polju.

2. Drvni se proizvodi puštaju u slobodni promet samo, ako je dovršen postupak koji je opisan u članku 1. stavku 2.

PRILOG IV.

UVJETI KOJIMA SE UREĐUJE IZDAVANJE I SPECIFIKACIJE FLEGT DOZVOLA

Zahtjevi vezani uz FLEGT dozvole

Članak 1.

1. FLEGT dozvola može biti u papirnatom ili elektroničkom obliku.
2. Dozvole i u papirnatom i u elektroničkom obliku sadrže informacije koje su naznačene u Dodatku 1., u skladu s napucima koji su navedeni u Dodatku 2.

Članak 2.

1. FLEGT dozvola postaje važeća na stvarni dan izdavanja.
2. Razdoblje valjanosti FLEGT dozvole nije dulje od tri mjeseca. Datum isteka naveden je na dozvoli.
3. Dozvola se nakon isteka smatra ništavnom. Izdavalatelj dozvola može odlučiti produljiti razdoblje valjanosti za jedan mjesec. U tu svrhu izdavalatelj dozvola ispravlja i potvrđuje novi datum isteka.
4. FLEGT dozvola prestaje važiti i vraća se izdavalatelju dozvola, ako su drvni proizvodi obuhvaćeni dozvolom uništeni.

Zahtjevi vezani uz FLEGT dozvole u papirnatom obliku

Članak 3.

Papirnatе dozvole odgovaraju obliku utvrđenom u Dodatku 1.

Članak 4.

1. Papir je standardnog A4 formata. Papir ima vodene žigove na kojima je prikazan logotip Povjerenstva za šumarstvo, utisnut na papir povrh pečata.
2. Boja papira koji se koristi za obrazac je sljedeća:
 - (a) bijela za obrazac broj 1, „izvornik”;
 - (b) žuta za obrazac broj 2, „primjerak za carinsku službu EU-a”;
 - (c) zelena za obrazac broj 3, „primjerak za Odjel za razvoj drvne industrije”;
 - (d) ružičasta za obrazac broj 4, „primjerak za carinsku službu Gane (CEPS)”;
 - (e) plava za obrazac broj 5, „primjerak za nadležno tijelo Europske zajednice”.

Članak 5.

1. Dozvole se ispunjavaju pisaćim strojem ili uz pomoć računala. Prema potrebi se mogu ispuniti i rukom.
2. Pečati izdavalatelja dozvola nanose se uz pomoć metalnog pečata, po mogućnosti od čelika. Međutim, pečat izdavalatelja dozvola može se zamijeniti suhim žigom kombiniranim sa slovima ili brojkama dobivenim perforacijom. Izdavalatelj dozvola koristi bilo koji način zaštite od neovlaštenih manipulacija, kako bi evidentirao dodijeljene količine, tako da se onemoguću umetanje brojeva ili napomena.

3. Obrazac ne smije sadržavati nikakva brisana mjesta ni izmjene, osim ako su takva brisana mjesta i izmjene potvrđene pečatom i potpisom izdavatelja dozvola.

4. Dozvole se tiskaju i ispunjavaju na engleskom jeziku.

Članak 6.

1. Dozvola se sastavlja u 5 primjeraka i izdaje podnositelju zahtjeva.

2. Nakon što izdavatelj dozvola ispuni, potpiše i udari pečat na prvom primjerku, označenom kao „izvornik”, isti se predaje podnositelju zahtjeva, kako bi ga dostavio nadležnom tijelu države članice EU-a u kojoj je pošiljka obuhvaćena tom dozvolom prijavljena za puštanje u slobodni promet.

3. Nakon što izdavatelj dozvola ispuni, potpiše i udari pečat na drugom primjerku, označenom kao „primjerak za carinsku službu”, isti se predaje podnositelju zahtjeva, kako bi ga dostavio carinskoj službi države članice u kojoj je pošiljka obuhvaćena tom dozvolom prijavljena za puštanje u slobodni promet.

4. Nakon što izdavatelj dozvola ispuni, potpiše i udari pečat na trećem primjerku, označenom kao „primjerak za Odjel za razvoj drvne industrije”, zadržava ga za svoju evidenciju i buduće provjere izdanih dozvola.

5. Nakon što izdavatelj dozvola ispuni, potpiše i udari pečat na četvrtom primjerku, označenom kao „primjerak za carinsku službu Gane (CEPS)”, isti se predaje podnositelju zahtjeva, kako bi ga dostavio carinskoj službi Gane pri kojoj je pošiljka obuhvaćena tom dozvolom prijavljena za puštanje radi utovara na plovilo.

6. Nakon što izdavatelj dozvola ispuni, potpiše i udari pečat na petom primjerku, označenom kao „primjerak za nadležno tijelo EU-a”, isti se predaje podnositelju zahtjeva, kako bi ga dostavio nadležnom tijelu države članice u kojoj je pošiljka obuhvaćena tom dozvolom prijavljena za puštanje u slobodni promet (ovaj je primjerak potreban ako nadležno tijelo u državi članici nije carinsko tijelo).

Izgubljena, ukradena ili uništena FLEGT dozvola

Članak 7.

1. U slučaju gubitka, krađe ili uništenja „izvornika” ili „primjerka za carinsku službu” uvoznik ili njegov ovlašten predstavnik može od izdavatelja dozvola zatražiti zamjenu na temelju dokumenta koji posjeduje.

2. U slučaju gubitka, krađe ili uništenja „izvornika” i „primjerka za carinsku službu” uvoznik ili njegov ovlašten predstavnik može od izdavatelja dozvola zatražiti zamjenu obaju dokumenata.

3. Izdavatelj dozvola izdaje zamjenski dokument (zamjenske dokumente) u roku od jednog mjeseca nakon primitka zahtjeva uvoznika.

4. Zamjenski dokumenti sadrže informacije i stavke iz dozvole koju zamjenjuju, uključujući broj dozvole.

Zamjenska dozvola ima na sebi napomenu „zamjenska dozvola”.

5. U slučaju gubitka, krađe, uništenja ili isteka zamjenske dozvole, dodatna se zamjenska dozvola ne izdaje.

6. U slučaju ponovnog pronalaženja izgubljene ili ukradene dozvole pronađena se dozvola ne koristi te mora biti vraćena izdavatelju dozvola.

Postupanje u slučaju sumnje u valjanost dozvole*Članak 8.*

1. U slučaju sumnje u valjanost dozvole ili zamjenskog dokumenta nadležna tijela trebaju zatražiti dodatne informacije od izdavatelja dozvola.
2. Izdavatelj dozvola prema potrebi može zatražiti od nadležnih tijela da pošalju primjerak dotične dozvole ili zamjenskog dokumenta.
3. Ako smatra da je potrebno, izdavatelj dozvola povlači dozvolu i izdaje ispravljeni primjerak koji sadrži pečatom ovjerenu napomenu „duplikat” te ga dostavlja nadležnom tijelu.
4. Ako je valjanost dozvole potvrđena, izdavatelj dozvola odmah obavješćuje nadležno tijelo, po mogućnosti elektroničkim putem.

Vraćeni primjerci imaju na sebi pečatom potvrđenu/ovjerenu napomenu „potvrđeno dana”.

5. Ako dotična dozvola nije važeća, izdavatelj dozvola odmah obavješćuje nadležno tijelo, po mogućnosti elektroničkim putem.

Tehničke specifikacije u vezi s FLEGT dozvolom u elektroničkom obliku*Članak 9.*

1. FLEGT dozvola može se izdati i obraditi uz pomoć računalnih sustava.
 2. U državama članicama EU-a koje nisu povezane s računalnim sustavom stavlja se na raspolaganje dozvola u papirnatom obliku.
-

DODACI

1. Obrazac dozvole
2. Napuci

Dodatak 1.

Oblik FLEGT dozvole

Grb Gane

IZVORNIK	1	1 Izdavalatelj dozvole		2 Uvoznik	
		Naziv			
		Adresa			
		3 Broj FLEGT dozvole		4 Datum isteka	
		5 Država izvoznica		7 Prijevozno sredstvo	
	6 ISO oznaka				
	8 Korisnik dozvole (naziv i adresa)				
1	9 Komercijalno ime drvnih proizvoda			10 HS tarifni broj	
11 Uobičajeni ili znanstveni nazivi		12 Države sječe		13 ISO oznake	
14 Obujam (m ³)		15 Neto težina (kg)		16 Broj jedinica	
17 Osobiti znaci					
18 Potpis i pečat izdavalatelja dozvole					
Mjesto i datum					

Grb Gane

PRIMJERAK ZA CARINU	2	1 Izdavalatelj dozvole		2 Uvoznik	
		Naziv			
		Adresa			
		3 Broj FLEGT dozvole		4 Datum isteka	
		5 Država izvoznica		7 Prijevozno sredstvo	
		6 ISO oznaka			
		8 Korisnik dozvole (naziv i adresa)			
2	9 Komercijalno ime drvnih proizvoda			10 HS tarifni broj	
	11 Uobičajeni ili znanstveni nazivi		12 Države sječe		13 ISO oznake
	14 Obujam (m ³)		15 Neto težina (kg)		16 Broj jedinica
	17 Osobiti znaci				
	18 Potpis i pečat izdavalatelja dozvole				
	Mjesto i datum				

Dodatak 2.

Napuci

Opće napomene:

- ispunite velikim tiskanim slovima,
- ISO oznake, kad su navedene, odnose se na međunarodnu standardnu oznaku od dva slova za svaku državu.

Polje 1	Izdavatelj dozvole	Navedite naziv i adresu izdavatelja dozvole.
Polje 2	Uvoznik	Naziv i adresa uvoznika.
Polje 3	Broj FLEGT dozvole	Navedite broj izdanja.
Polje 4	Datum isteka	Razdoblje valjanosti dozvole.
Polje 5	Država izvoznica	To se odnosi na zemlju partnera iz koje su drveni proizvodi izvezeni u EU-u.
Polje 6	ISO oznaka	Navedite oznaku od dva slova za zemlju partnera iz polja 5.
Polje 7	Prijevozno sredstvo	Navedite prijevozno sredstvo u točki izvoza.
Polje 8	Korisnik dozvole	Navedite naziv i adresu izvoznika.
Polje 9	Komercijalno ime	Navedite komercijalno ime drvnog proizvoda (drvnih proizvoda).
Polje 10	HS tarifni broj i opis	Šesteroznamenasti robni kod koji je utvrđen u skladu s Harmoniziranim sustavom naziva i brojčanog označavanja robe.
Polje 11	Uobičajeni ili znanstveni nazivi	Navedite uobičajene ili znanstvene nazive vrsta drva koje se koristi u proizvodnji. Ako je u složeni proizvod uključeno više od jedne vrste, koristite zasebni redak. Može se izostaviti za složeni proizvod ili sastavnicu koja sadrži više vrsta čiji je identitet izgubljen (npr. ploče iverice).
Polje 12	Države sječe	Navedite zemlje u kojima su posječene vrste drva iz polja 10. U slučaju složenog proizvoda navedite sve izvore korištenog drva. Može se izostaviti za složeni proizvod ili sastavnicu koja sadrži više vrsta čiji je identitet izgubljen (npr. ploče iverice).
Polje 13	ISO oznake	Navedite ISO oznaku država iz polja 12. Može se izostaviti za složeni proizvod ili sastavnicu koja sadrži više vrsta čiji je identitet izgubljen (npr. ploče iverice).
Polje 14	Obujam (m ³)	Navedite ukupni obujam u m ³ . Može se izostaviti, samo ako su navedene informacije u polju 15.
Polje 15	Neto težina	Navedite ukupnu težinu u kg. Definirana je kao neto masa drvnih proizvoda bez pripadajućih spremnika ili ambalaže, osim nosača, držača razmaka, naljepnica itd. Može se izostaviti, samo ako su navedene informacije u polju 15.
Polje 16	Broj jedinica	Navedite broj jedinica, ako se na taj način najbolje određuje količina polugotovih proizvoda. Može se izostaviti.
Polje 17	Osobiti znaci	Prema potrebi navedite osobite znakove, npr. broj serije, broj teretnice. Može se izostaviti.
Polje 18	Potpis i pečat izdavatelja dozvole	U polje se unosi potpis ovlaštenog službenika i službeni pečat izdavatelja dozvole. Navodi se i mjesto i datum.

PRILOG V.

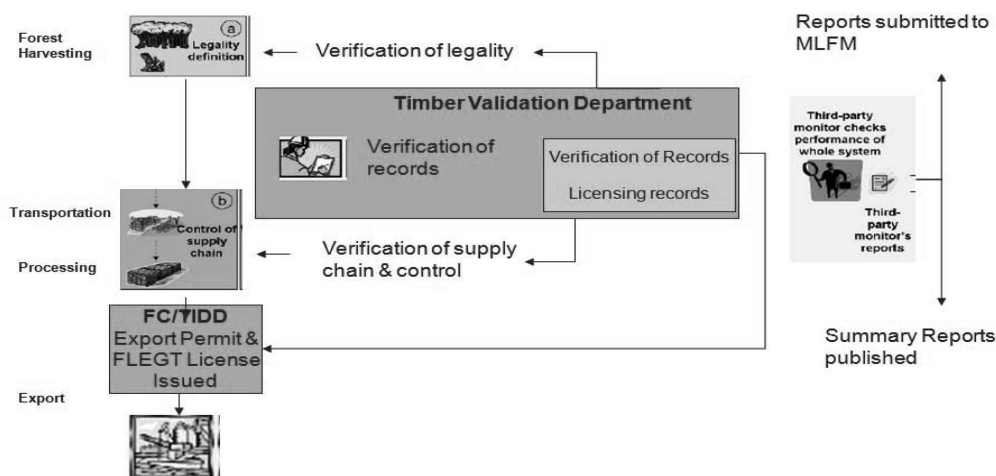
SUSTAV OSIGURANJA ZAKONITOSTI (LAS)

1. Uvod

Gana će u skladu sa Sporazumom provesti sustav osiguranja zakonitosti (LAS), koji će se temeljiti poštovanju pravne definicije (Prilog II. Sporazumu). U pravnoj su definiciji izneseni uvjeti pod kojima je za proizvod koji sadrži drvo pridobiveno i/ili prerađeno u Gani moguće izdati dozvolu za prodaju u Gani ili izvoz iz Gane. Za potrebe Sporazuma dozvole obuhvaćaju sve proizvode izvezen u EU-u. Uključeni su proizvodi opisani u Prilogu I. Sporazumu. Sustav praćenja drva (Wood Tracking System – WTS) omogućit će uspostavljanje sustava čuvanja pravne valjanosti, kao i nadzor te izvješćivanje o sukladnosti s pravnom definicijom. Sustav praćenja drva opisan je u dodacima 1. do 10. Radi procjene sukladnosti s pravnim standardom u sklopu postupaka provjere je na raspolaganju tablica u kojoj je definicija zakonitosti stavljena nasuprot provedbi načela i kriterija.

U sklopu LAS-a treba uspostaviti subjekt za provjeru. Naziv subjekta je Odjel za potvrđivanje drvne građe (Timber Validation Department – TVD). TVD će vršiti funkcije vezane uz provjeru. To će se odnositi na uspoređivanje podataka dobivenih duž cijelog proizvodnog lanca drvnih proizvoda namijenjenih izvozu i domaćem tržištu. TVD će također mjeriti sukladnost pošiljki drva s pravnim standardom. Svrha je provjere i nadzora sukladnosti omogućiti TVD-u da provjeri jesu li poštovani postupci predviđeni pravnim standardom. Radi vršenja funkcije provjere TVD će koristiti podatke koji se temelje na podnescima i odobrenjima odgovornog regulatornog odjela/jedinice u okviru FC-a. TVD će u najvećoj mjeri provjeravati i potvrđivati postupke na kritičnim kontrolnim točkama (sječa, prijevoz, prerada i izvoz). TVD će nadalje provjeravati i potvrđivati postupke i rezultate u Odjelima. TVD je opisan u dokumentu. Slika u nastavku shematično je prikaz odnosa aktera u LAS-u.

The LAS – Ghana

Odjel za šumarske usluge će u novom sustavu nastaviti uređivati i upravljati kontrolnim intervencijama lanca opskrbe od točke pregleda stanja zaliha i sječe do točke početka prijevoza trupaca. Odjel za razvoj drvne industrije (Timber Industry Development Division – TIDD) Povjerenstva za šumarstvo imenovani je izdavatelj dozvola u sklopu LAS-a. TIDD će izdavati FLEGT dozvole zajedno s izvoznim dozvolama, nakon što uspoređi zahtjeve za izvoznim dozvolama, koje su podnijeli izvoznici, sa nizovima podataka TVD-a. FLEGT dozvole izdavat će se za tržište EU, a izvozne dozvole za tržišta izvan EU-a. Međutim, obje će se izdavati preko LAS-a te će stoga po definiciji predstavljati dokaz zakonitosti drvne građe.

Detaljni postupci i sustavi upravljanja razvijat će se tijekom oblikovanja i pilot faze LAS-a. Novi će se LAS temeljiti na postojećim strukturama i sustavima u nastojanju da ukloni prepoznate slabosti sustava koji se temelji na papirnatom obliku. U ovom su dokumentu opisani ciljevi i načela kojima će se usmjeravati razvoj novih struktura i sustava ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ U kolovozu 2008. provedena je nezavisna revizija radi procjene ovog prijedloga. Prepoznata su određena područja koja izazivaju zabrinutost, za koja su obje stranke bile suglasne da ih je bolje razmotriti kod procjene sustava, nakon što sustav stupi na snagu. O toj će se zabrinutosti voditi računa i tijekom oblikovanja i pilot faze LAS-a.

Nezavisni nadzor i izvješćivanje u sklopu LAS-a

Cijeli će LAS biti otvoren za vanjski nadzor nezavisnog promatrača (Independent Monitor – IM). Svrha je intervencije IM-a prepoznati slabosti i preporučiti sustavne reforme LAS-a (postavljeni uvjeti za nezavisni nadzor pridodani su kao Prilog VI. Sporazumu).

2. Sustav praćenja drva

U sklopu Sporazuma održavat će se sljedivost drvnih proizvoda od izvoza do šume. U slučaju proizvoda dobivenih od drva posječenog u stranoj zemlji, sustav će pružati mogućnost održavanja sljedivosti od točke ulaza do prerade, nakon čega će za njega vrijediti isti protokoli, kao i za drvo posječeno u Gani.

Za nadzor tokova drvene građe potrebno je utvrditi kritične kontrolne točke na različitim lokacijama u lancu opskrbe te nadzirati faze i postupke koji utječu na stanje resursa dok se kreće duž lanca. Prva će kontrolna točka biti prikupljanje podataka o zalihama prije sječe. To se u biti odnosi na unošenje neposječenih stabala u kartu uz pomoć GPS tehnologije i prikupljanje posebnih metričkih podataka, poput vrsta, te lasersko mjerenje neposječenih stabala odabranih za sječu, kako bi se točno odredio obujam neposječenih stabala. Treba postojati mogućnost da se informacije prikupljene u okviru pregleda šumskih zaliha stave na raspolaganje putem Interneta i da se mogu koristiti kao povod za izdavanje godišnjih dozvola za sječu drva. Ove informacije čine prvu kontrolnu točku u okviru sustava čuvanja pravne valjanosti, od koje će se pratiti tokovi drvene građe.

Sljedeća je kontrolna točka (tj. u slučaju događaja koji utječe na stanje resursa) obaranje stabla. Pri ovoj bi se točki ponovno evidentirali podaci. Taj bi se postupak nastavljao kroz sve šumarske i preradačke postupke, nadzirući pretvorbu drvene građe i njezino kretanje duž lanca opskrbe i uspoređujući podatke koji su prikupljeni na svakoj pojedinoj kontrolnoj točki. WTS će prikupljati podatke na svim kontrolnim točkama lanca opskrbe, obrađivati prikupljene podatke i automatski ih uspoređivati s podacima prikupljenim na prethodnim kontrolnim točkama, prepoznajući pritom eventualne greške ili nepravilnosti koje su pronađene u podacima.

Kritične kontrolne točke

Radi praćenja i kontrole tokova drvene građe utvrđene su i opisane sljedeće kritične kontrolne točke u lancu opskrbe:

- i. porijeklo drvene građe;
- ii. dodjela prava na drvenu građu;
- iii. popis zaliha;
- iv. obaranje stabala i proizvodnja trupaca;
- v. revizija nakon sječe;
- vi. prijevoz i inspekcije trupaca;
- vii. zaplijenjena drvena građa;
- viii. uvoz drva;
- ix. pristizanje trupaca u pogon za preradu;
- x. prerada trupaca;
- xi. prerađeno drvo;
- xii. izvoz prerađenog drva.

1. Porijeklo drvene građe i dodjela prava

Drvni proizvodi porijeklom iz Gane pridobivat će se iz zakonom određenih područja te će se dodjeljivati u skladu sa zakonskim propisima. Takvi će proizvodi dolaziti iz utvrđenih područja unutar šumskih rezervata, plantaža, područja izvan rezervata ili potopljenih šuma. Prava na drvenu građu prema tome će se stjecati u obliku ugovora o korištenju drvene građe (Timber Utilisation Contracts – TUCs), dozvola za prikupljanje i dozvola za obaranje na plantažama, sukladno s odredbama pravnog standarda, posebno s načelima 1. i 2. Kontrole će stoga kretati od stabla koje je stavljeno na popis u tim utvrđenim područjima. Dodjela prava na korištenje (TUC) odvija se u skladu s postupcima, a pozivi za podnošenje ponuda su javni. Evidencija najpovoljnijih ponuđača je javna. Postupci za dodjelu TUC-ova dostupni su na internetskoj stranici FC-a. Ujedno će kao rezultat postupka provjere radi veće transparentnosti biti navedena javna sažeta izvješća o svim drugim nositeljima prava (dozvole za prikupljanje i prava na korištenje pod vodom).

Kontrola tokova drvne građe provodi Odjel za razvoj drvne industrije (TIDD) i Odjel za šumarske usluge (Forest Service Division – FSD) s određenim stupnjem kontrole kvalitete u području odobravanja prinosa i revizije nakon sječe koju provodi Centar za pomoć pri upravljanju resursima (Resource Management Support Centre – RMSC) Povjerenstva za šumarstvo. Kako bi omogućio uspostavljanje sljedivosti, TVD će uspoređivati podatke na svakoj kontrolnoj točki s prethodnim nizom podataka.

Kritične se kontrolne točke odnose na odredbe u pravnoj definiciji iz Priloga II. Sporazumu. One su stoga vezane uz načela i mjerila (kao što je naznačeno u zagrada). U radu elektroničkog sustava koristit će se sustav u papirnatom obliku kao podrška za slučaj da elektronički sustav postane nedostupan.

2. *Popis zaliha (odnosi se na načelo 3., kriterij 3.1.)*

Popis zaliha prvenstveno provodi Odjel za šumarske usluge. Prinos odobrava Centar za pomoć pri upravljanju resursima. Rezultat postupka popisa zaliha u prvom je redu karta zaliha. Popis/karta prinosa proizlazi iz karte zaliha. Odobreni/prihvaćeni prinos je konačni rezultat koji se koristi za sječu u šumi. Svi dokumenti koji rezultiraju iz ovog postupka proslijeđuju se Odjelu za potvrđivanje drvne građe (Timber Validation Department – TVD) radi provjere. Za prikupljanje podataka na terenu koristit će se džepni podatkovni uređaji. Podaci će se na kraju dana učitavati na računala okružnog ureda FSD-a. Iz okružnog se ureda podaci zatim proslijeđuju u središnju bazu podataka. Središnja baza podataka TVD-a sadržavat će evidenciju odobrenih prinosa, koja će se uspoređivati s informacijama o stablima (podaci o oborenim stablima) i informacijama o trupcima (podaci o poprečno rezanim stablima). Detaljna skica postupka popisivanja priložena je u Dodatku 1.

Sječa se dozvoljava izdavanjem dozvola za sječu u obliku upravne odluke Povjerenstva za šumarstvo (FSD), koja će biti priložena uz odobreni prinos. U odobrenom se prinosu navodi popis i lokacija svih stabala namijenjenih sječi. Evidencija dozvola za sječu stoga će se sastojati od odobrenog prinosa i prateće upravne odluke FSD-a.

3. *Obaranje stabala i proizvodnja trupaca (odnosi se na načelo 3., kriterij 3.3.)*

Odjel za šumarske usluge (Forest Service Division – FSD) provodi najveći dio kontrolnih intervencija u točki obaranja i proizvodnje trupaca. Na temelju baze podataka o zalihama i odobrenom prinosu FSD proizvođaču dodjeljuje oznake koje se trebaju upotrijebiti na panjevima i trupcima stabala. Te oznake upotrebljava proizvođač na panju oborenog stabla, kao i na proizvedenim trupcima. FSD unosi podatke o oborenom stablu u odgovarajući obrazac (Tree Information Form – TIF). Kao potpora ovoj funkciji koristit će se džepni podatkovni uređaji. Dozvola za odvoz trupaca s mjesta sječe daje se nakon što je FSD izdao potvrdu o mjerenju i prijenosu trupaca (Log Measurement and Conveyance Certificate – LMCC) za svaki utovareni kamion. LMCC se temelji na usporedbi i odobrenju informacija o trupcima (LIF) koje je evidentirao proizvođač. Kopije podataka o stablima i trupcima te informacija o prijenosu proslijeđuju se TVD-u radi uspoređivanja. Detaljan opis postupka naveden je u shemi u priloženom Dodatku 2.

FSD izdaje potvrde o mjerenju i prijenosu trupaca s plantaža (Plantation Log Measurement Conveyance Certificates – PLMCC). U slučaju potopljenih šume trupce treba obilježiti bojom i uz pomoć etiketa prepoznatljive boje s barkodovima, kako bi se vidio redni broj trupca izvođača. Osoblje FSD-a na iskrcajnom će mjestu popunjavati informativne obrasce o trupcima iz kojih će se vidjeti mjesto porijekla ili broj bloka, plemensko zemljište, okrug i oznaka vlasništva.

4. *Revizija nakon sječe (odnosi se na načelo 3., kriterij 3.2.)*

Reviziju nakon sječe provest će RMSC u skladu s planom sječe, kako bi zajamčio da je sječa u sektoru dovršena. Službeni datum otvaranja i zatvaranja sektora bit će pohranjen u središnjoj bazi podataka za potrebe uspoređivanja. Svrha je revizije nakon sječe zajamčiti da se subjekt držao plana sječe i ostavio sektor u dobrom radnom stanju. To je ujedno i mogućnost da se provjeri kvaliteta pregleda stanja zaliha. Točnije, provjeravat će se sljedeće:

- je li popis bio potpun i jesu li promjeri stabala ispravno izmjereni,
- je li proizvođač posjekao samo ona stabla, koja su bila na popisu prinosa,
- odgovaraju li broj, vrste i veličine prijavljenih trupaca stablima koja su oborena,
- sječa nije prouzročila prekomjernu štetu.

Izvešće proizašlo iz revizije nakon sječe bit će dostupno okružnom, regionalnom uredu i središnjici FSD-a te središnjici FC-a. TVD će primiti primjerak radi uspoređivanja podataka. TVD će nakon sječe provesti inspekcije na slučajnom uzorku. U Dodatku III. prikazan je dijagram postupka za inspekcije nakon sječe.

5. *Prijevoz i inspekcija trupaca (odnosi se na načelo 4., kriterij 4.1.)*

Odjel za razvoj drvne industrije (TIDD) provodit će nenajavljene preglede utovarenih kamiona duž ceste. Nenajavljeni pregledi provodit će se pored intervencija na fiksnim kontrolnim točkama. Pri prijevozu i inspekciji trupaca provjeravat će se odgovaraju li podaci sadržani u LMCC teretu kamiona. Posebnim će se pregledima zajamčiti i da svi trupci imaju oznake, da se obrasci ne koriste više puta, da porijeklo trupaca odgovara pravcu kretanja kamiona, identifikacijska oznaka kamiona i određište pošiljke/kamiona. Izvješća o TIDD-ovim rutinskim pregledima izrađivat će se na džepnim računalima i prosljeđivati u bazu podataka TVD-a radi uspoređivanja. U Dodatku IV. prikazan je dijagram postupka za prijevoz i inspekciju trupaca.

6. *Zaplijenjena drvna građa (odnosi se na načelo 2., kriterij 2.3.)*

Drvena građa koju zaplijeni FC prodavat će se samo na temelju sudskog naloga na javnoj dražbi. Nakon dražbe najpovoljniji će ponuđač od FSD-a primiti potvrdu o kupnji. Potvrda će biti unesena u središnju bazu podataka. Svi šumski proizvodi na dražbi bit će označeni. Cjelokupni rezultat dražbe bit će dokumentiran u izvješću FC-a o prodaji, zajedno s dospjelim plaćanjima, i unesen u središnju bazu podataka. Dijagram postupka prikazan je u Dodatku V.

7. *Uvezeno drvo (odnosi se na načelo 4., kriterij 4.1.)*

CEPS mora prijaviti TIDD-u preko GCNet platforme trupce i druge oblike drva uvezenog radi prerade. Shodno tome će se svaka ulazna pošiljka prijavljivati TIDD-u i TVD-u. Izvozna dokumentacija koristit će se radi provjere trupaca čije je porijeklo izvan zemlje. TIDD mjeri trupce i na svaki od njih stavlja oznaku u luci. Drugi će proizvodi, poput drvne građe namijenjene ponovnoj preradi, biti označeni na sličan način. TIDD izdaje i uvozne LMCC (ILMCC) za trupce, ako su oni namijenjeni lokalnim pogonima za preradu. Trupci se zatim utovaraju na kamione i prevoze, praćeni ILMCC-ima, do lokalnih pogona za preradu. Prijavljeni podaci slični su onima koji su prijavljeni za trupce rezane u šumi i koji su prosljeđeni TVD-u. Za svaki uvezeni trupac ili drveni proizvod vodi se evidencija o broju oznake, vrsti, duljini i dvama promjerima na svakom kraju. Za svaki utovareni kamion evidentira se LMCC, identifikacijska oznaka uvoznika, zemlja porijekla, određište, identifikacijska oznaka prerađivača, identifikacijska oznaka kamiona, vozač i vlasnik kamiona. Nakon toga drvo slijedi sličan postupak upravljanja lancem opskrbe, kao i drvo posječeno u Gani. Dijagram postupka prikazan je u Dodatku VI.

8. *Pristizanje trupaca u pogon za preradu (odnosi se na načelo 5.)*

Dnevne će deklaracije proizvođača biti potrebne po pristizanju trupaca u pogon za preradu. Te će deklaracije sadržavati lokaciju, datum/vrijeme, broj LMCC obrasca i identifikacijsku oznaku kamiona svih pristiglih pošiljki. Velika poduzeća (Large Scale Enterprises – LSEs) sa stovarištem znatnih dimenzija morat će navesti lokaciju svakog trupca u stovarištu nakon utovara. Ta će se evidencija mijenjati svaki put kad se promijeni lokacija trupca. Svojim će provjerama TIDD zajamčiti da svi trupci imaju oznake i da informacije na oznakama odgovaraju prijavljenoj evidenciji. Također se mora se voditi i prijavljivati evidencija o ponovno proizvedenim trupcima. Podaci koji su prikupljeni po pristizanju trupaca u pogon za preradu stavljat će se na raspolaganje TVD-u. Ti će se podaci o pristizanju trupaca uspoređivati s informativnim obrascima o trupcima (Log Information Forms – LIF) i LMCC-ovima. U Dodatku VII. naveden je dijagram postupka za pristizanje trupaca u pogon za preradu.

9. *Prerada trupaca – evidencija o smjenama – (odnosi se na načelo 5.)*

Na kraju smjene pilana/prerađivačko poduzeće izradit će deklaraciju o popisu trupaca i dijelova trupaca koji su prerađeni tijekom smjene. Evidencija će sadržavati sljedeće: datum, identifikacijsku oznaku pogona za preradu, brojeve oznaka trupaca, količine prerađenog drva i odgovarajuću identifikacijsku oznaku prerađivačkog ugovora. Mora postojati mogućnost da sustav bilježi dijelove drva koji su dobiveni od svakog trupca ili dijela trupca, tako da se za svaki snop prerađenog drva mogu identificirati sastavni trupci. Konverzijski faktori ovisit će o promjeru, vrsti, kakvoći itd. ulaznih trupaca i taj će kritični element WTS-a, koji će omogućiti stvarno uspoređivanje, dodatno biti razrađen u pilot fazi. Inspektori TIDD-a nadzirat će postupak prikupljanja podataka, kako bi zajamčili da se evidencija vodi na pravilan i precizan način. Vodit će se evidencija o slučajnim inspekcijama i danima/smjenama inspekcija, tako da se rezultati mogu usporediti s danima kad nisu prisutni inspektori. Evidencija proizvodnje po smjenama, koju podnese proizvođač, stavljat će se na raspolaganje središnjoj bazi podataka radi uspoređivanja. Ona sadrži mjesečne zalihe prerađenih trupaca i prerađenih drvnih proizvoda. U Dodatku VIII. prikazani su poslovni procesi prerade trupaca.

10. *Prerađeno drvo (odnosi se na načelo 5.)*

Snopovi prerađenog drva, jednom dovršeni, obilježavaju se oznakom za prerađeno drvo. Inspektori TIDD-a izvršit će provjere prije no što se pošiljke utovare u kontejnere/kamione. Svaki će kamion imati numerirani tovarni list. Podaci o svakom snopu prerađenog drva sastoje se od broja oznake, tipa, vrste, obujma, broja komada, broja

ugovora, odredišta i broja tovarnog lista te popisa trupaca koji su korišteni za izradu snopa. Provjere koje vrši TIDD zajamčit će da pruženi podaci odgovaraju fizičkim pošiljkama na kamionu. Evidencija će biti stavljena na raspolaganje TVD-u, kako bi se omogućilo uspoređivanje inspekcija prerađenog drva s deklaracijama. Tako će se utvrditi prijavljuju li proizvođači na ispravan način svoju proizvodnju. Mjesečna izvješća bit će dostupna FC-u i središnjici TIDD-a. U Dodatku IX. prikazan je dijagram poslovnih procesa za prerađeno drvo.

11. Izvoz snopova prerađenog drva (odnosi se na načelo 5.)

Kako bi omogućili izvoz snopova prerađenog drva, izvoznici će podnijeti zahtjev (koristeći internetski obrazac) za izvoz prerađenog drva s identifikacijskom oznakom ugovora, podacima o identifikacijskoj oznaci kupca, identifikacijskoj oznaci odredišta, datumu otpreme i nazivu broda. Postojat će mogućnost dostave podataka u papirnatom obliku, kao podrška elektroničkom sustavu. Oni će sadržavati popis brojeva oznaka snopova prerađenog drva na kojima će biti naveden tip proizvoda, obujam, vrsta, stupanj itd. zajedno s informacijama o ugovoru o kupnji, kupcu itd. Središnja će baza podataka primiti popis brojeva oznaka snopova i izdati izvješće u kojem će biti navedena povijest drva u tim snopovima, iz koje će se vidjeti vrijeme i mjesto prerade, identifikacijske oznake trupaca te identifikacijske oznake i lokacije dotičnih izvornih stabala, vrijeme i mjesto sječe izvornih stabala (digitalna karta izvornih stabala trebala bi biti dostupna putem Interneta) i rezultati FC/TVD-ovih inspekcija na slučajnom uzorku (odstupanja obujma i vrste). Slučajne inspekcije pozivaju se na TVD-ove inspekcije na slučajnom uzorku revizije nakon sječe. Ako se ne pronađu odstupanja iznad dogovorenog praga, TIDD-u se daje konačni pristanak za izdavanje FLEGT dozvola.

Detalji o izdanim izvoznim potvrđama proizvoda pohranjene su u bazi podataka (ime tijela koje je odobrilo potvrdu, broj potvrde, obujam, vrsta, tip proizvoda, datum izdavanja, izvoznik, kupac itd.). U trenutku odobranja ugovora TIDD unosi u sustav odgovarajuće podatke: broj ugovora, identifikacijsku oznaku kupca (inozemstvo), identifikacijsku oznaku prerađivačkog poduzeća, obujme/dimenzije koje treba dostaviti (po vrstama i identifikacijskim oznakama proizvoda). Detalji o transakcijama u sklopu izvoza snopova drva prikazane su u Dodatku X.

U Tablici 1. na sljedećoj stranici sažeto su opisani postupci za praćenje drva od popisivanja zaliha preko obaranja, poprečnog rezanja trupaca, pretvorbe u primarne i sekundarne proizvode do izvoza.

Tablica 1.: Uspoređivanje podataka duž procesnog lanca

Djelatnost	Rezultat	Izvor podataka	Uspoređivanje	Ključni podaci
Popisivanje	Popis/karta zaliha	FC/Privatni sektor		Br. zalihe, vrsta, oznaka mjesta, oznaka vlasništva
↓				
Odabir prinosa	Popis/karta prinosa	FC		Br. zalihe, vrsta, oznaka mjesta, oznaka vlasništva
↓				
Odobrenje prinosa	Popis/karta prinosa	RMSC	Popis zaliha, popis prinosa	Br. zalihe, vrsta, oznaka mjesta, oznaka vlasništva.
↓				
Inspekcija nakon obaranja	Popis oborenih stabala (TIF)	RMSC/TVD	Popis prinosa, TIF-i	Broj zalihe, broj oznake stabla
Proizvedeni i prevezeni trupci	Podaci o trupcu (LIF) (deklaracija), LMCC	FSD/proizvođač trupaca	TIF, LIF, LMCC	Broj oznake trupca, LMCC-i
↓				

Djelatnost	Rezultat	Izvor podataka	Uspoređivanje	Ključni podaci
Inspekcija trupaca na cesti	Podaci o trupcima (inspekcija)	TIDD (HHC)	LMCC-i i utovareni kamioni	Broj oznake trupca, broj LMCC, identifikacijska oznaka kamiona
↓				
Stovarište trupaca	Pristizanje trupaca	Primarni prerađivač TIDD	S deklaracijom trupaca, LMCC, identifikacijskom oznakom kamiona	Broj oznake trupca, LMCC, identifikacijska oznaka kamiona
↓				
Pretvoreni trupci	Pretvorba trupaca	Primarni prerađivač	Prerađeni trupci, obujam proizvodnje/vrste	Broj oznake trupca, broj ugovora
↓				
Prevezeno primarno prerađeno drvo	Podaci o prerađenom drvu (deklaracija)	Primarni prerađivač	S pretvorenim trupcima	Broj oznake trupca, broj oznake primarnog prerađenog drva, broj ugovora
↓				
Inspekcija primarnog prerađenog drva	Podaci o prerađenom drvu (inspekcija)	TIDD (HHC)	S deklaracijom o primarnom prerađenom drvu	Broj oznake primarnog prerađenog drva
↓				
Izvoz primarnog prerađenog drva	Pristizanje prerađenog drva (u luku)	Izvoznik	S deklariranim brojem tovarnog lista	Broj oznake primarnog prerađenog drva Broj izvozne dokumentacije
Ili ... pristizanje u pogon za sekundarnu prerađu	Pristizanje prerađenog drva	Sekundarni prerađivač	S deklaracijom o primarnom prerađenom drvu	Broj oznake primarnog prerađenog drva Broj ugovora
↓				
Prijevoz sekundarnog prerađenog drva	Podaci o prerađenom drvu (deklaracija)	Sekundarni prerađivač	S pretvorenim primarnim prerađenim drvom	Broj oznake sekundarnog prerađenog drva
↓				
Inspekcija sekundarnog prerađenog drva	Podaci o prerađenom drvu (inspekcija)	TIDD (HHC)	S deklaracijom o sekundarnom prerađenom drvu	Broj oznake sekundarnog prerađenog drva
↓				
Izvoz sekundarnog prerađenog drva	Pristizanje prerađenog drva (u luku)	Izvoznik TIDD/TVD	Cjelokupna povijest	Broj oznake sekundarnog prerađenog drva Broj izvozne dokumentacije

3. Postupak provjere

U ovom je odjeljku definicija zakonitosti stavljena nasuprot provedbi načela i kriterija. Opisani su postupci koje će provoditi dotične agencije. U Tablici 2. zbog toga su prikazani kontrolni postupci, podijeljeni po odgovornim odjelima FC-a. Rezultati kontrolnih postupaka provjeravat će se na temelju protokola koji se trebaju razraditi tijekom pilot faze LAS-a. Mehanizmi za postupanje s nesukladnostima koje su prepoznate tijekom provjere detaljno će biti razrađeni u pilot fazi na temelju postupaka i pravila za provedbu važećih zakona.

Metodologija provjeravanja kojom će se odrediti učestalost, načini uzorkovanja, postupci na terenu i prikupljanje objektivnih dokaza bit će obrađena u TVD-ovom priručniku za postupanje. Ova se tablica temelji na definiciji zakonite drvene građe iz Priloga II. Sporazumu.

Tablica 2.: Kontrolni postupci u odnosu na načela i kriterije

NAČELO 1.	Porijeklo drvene građe: drvena građa potječe iz propisanih izvora te su dotični pojedinac, skupina i vlasnici dali svoj pisani pristanak za dodjelu prava na drvenu građu u odnosu na dotično zemljište
KRITERIJ 1.1.	Za ugovore o korištenju drvene građe (TUC) u rezervatima izrada plana gospodarenja šumama obuhvaća strateški plan; Razgraničenje područja obuhvaćenih TUC-om; FSD izrađuje popis zaliha prije sječe (u rezervatima, izvan rezervata i na plantažama); Pisani pristanak dotičnog pojedinca, skupine ili vlasnika.
ODGOVORNOST	— FSD odgovoran za strateško i operativno planiranje TUC-ova u rezervatima. RMSC – kontrola kvalitete popisivanja; odobravanje prinosa; — TIDD provjerava uvoznu dokumentaciju za uvezene drvene proizvode i izrađuje izvješća o tome.
POSTUPAK	U rezervatu Planovi strateškog upravljanja — oblikovanje skupine za planiranje; — pregled trenutačne situacije na temelju postojećih informacija; — privremeno zoniranje; — izvidi na terenu; — privremeno planiranje gospodarenja za svaku zonu; — izrada prvog nacrtu plana gospodarenja; — formalni pregled radnog nacrtu koji vrše vlasnici resursa; — revizija radnog nacrtu; — odobrenje nacrtu plana na lokalnoj razini; — prosljeđivanje nacrtu plana na reviziju i odobrenje na nacionalnoj razini; — objavljivanje i podjela primjeraka konačnog plana; — priprema sažete brošure plana. Razgraničenje područja obuhvaćenih TUC-om — FSD postavlja granične stupove; — FSD provodi čišćenje granica. Pisani pristanak Isticanje obavijesti u trajanju 21 dana pri uredima okružne skupštine, tradicijskog vijeća i okružne jedinice na čijem se području nadležnosti nalazi utvrđeno zemljište. Dotični pojedinac, skupina ili vlasnik prijavljuje svoj interes i daje svoj pisani pristanak FC-u za dodjelu prava na drvenu građu u odnosu na dotično zemljište. Popis — FC provodi popisivanje zaliha za malo i srednje poduzetništvo. LSE trebaju provesti popisivanje u svojim područjima obuhvaćenim TUC-om; — FC (RMSC) je odgovoran za provjeru kvalitete popisa i odobravanje; — digitalizacija popisa prinosa i karte prinosa zajednička je odgovornost FC-a/poduzeća; — provjeru i odobravanje predloženog prinosa temeljito provodi FC (RMSC);

	— RMSC podnosi primjerke odobrenog prinosa FSD-u, TIDD-u i TVD-u. U slučaju poduzeća primjerak prinosa upućuje se preko FSD-a s popratnim pismom u kojem su navedena najvažnija pravila FC-a za sječu; — RMSC potvrđuje prinos i unosi ga (ključni element WTS-a) u središnju bazu podataka; — FSD odobrava prinos i unosi ga u bazu podataka.
	Izvan rezervata Operativni plan i popis — odobravanje i izmjena, prema potrebi, nacrtu operativnog plana TUC-a (FC-FSD); — početni odabir stabala vrši izvođač (poduzeće); — provođenje inspekcije prije obaranja određivanjem GPS položaja svih stabala koje treba posjeći u OFR (FC-FSD); — evidentiranje parametara (FC-FSD); — odabir i odobrenje prinosa (FC-FSD); — priprema godišnjeg plana sječe; — FSD izdaje primjerak odobrenog prinosa poduzeću i TVD-u; — FSD unosi odobreni prinos u središnju bazu podataka. Razgraničenje područja — FSD provodi terenske provjere zemljišta koja nisu dodijeljena; — granice po mogućnosti prate neosporene granice vlasništva i prepoznatljive prirodne značajke (rijeke, ceste itd.); — FSD utvrđuje područja koja treba isključiti i određuje granice; — razgraničenje na karti i kao potpora opis granica FSD-a. Pisani pristanak — savjetovanje sa zajednicama, okružnim glavnim direktorom (District Chief Executive – DCE) ili njihovim ovlaštenim predstavnikom; — terenska inspekcija potencijalnog područja sječe uz pristanak vlasnika zemljišta.
	Plantaža — popisivanje svih stabala koja se mogu posjeći (FC-FSD); — procjena obujma neposječenih stabala (FC-FSD); — plaćanje unaprijed prema ugovoru (PODUZEĆE); — izdavanje ulazne dozvole (FC-FSD); — FSD izdaje primjerak ulazne dozvole poduzeću i TVD-u; — FSD unosi podatke iz ulazne dozvole, u kojoj je naveden procijenjeni obujam neposječenih stabala, u svoju središnju bazu podataka. Razgraničenje FC unosi u kartu granice sektora svih plantaža u šumskim rezervatima. Jedinica za okružne plantaže FSD-a označava granice (npr. čišćenjem, uljenim bojama), Pod vodom Unaprijed utvrđen broj bloka pod vodom (FC-FSD/PODUZEĆE). Uvezeno drvo — poduzeće jamči da je uvezeno drvo prijavljeno TIDD-u preko GCNet platforme CEPS-a; — svaka se ulazna pošiljka mora prijaviti TIDD-u; — FC-TIDD jamči da uvezeno drvo u cijelosti zakonito potječe iz zemlje porijekla te da ima odgovarajuću dokumentaciju. To će omogućiti pregledi uvozne dokumentacije.
REZULTAT	U rezervatima — dokumentacija o gospodarenju šumama; — karte šuma; — izvješća o pregledu stanja šuma, popis zaliha i podaci o prinosu; — karte vrsta šuma (područja koja su ključna za staništa, genetski ugrožena područja, svjetski značajna područja biološke raznovrsnosti, područja zaštite drva grube teksture); — plan upravljanja rezervatom.

	Izvan rezervata — operativni plan; — karta TUC-a; — izvješće o zalihama izvan rezervata; — CO₂ obrazac za inspekciju obaranja; — CO₃ obrazac dozvole za obaranje/pismo odobrenja. Plantaža — karta plantaže; — izvješće o popisivanju; — potvrda plaćanja; — ulazna dozvola. Pod vodom — izvješće o podjeli na blokove. Uvezeno drvo Prijava uvezenog drva carini (izvješće GCNet); identifikacijska oznaka uvoznika, zemlja porijekla itd.
NAČELO 1.	Porijeklo drvne građe: Drvna građa potječe iz propisanih izvora te su dotični pojedinac, skupina i vlasnici dali svoj pisani pristanak za dodjelu prava na drvnu građu u odnosu na dotično zemljište.
KRITERIJ 1.2.	Pristanak vlasnika zemljišta/pojedinca/skupine.
ODGOVORNOST	— FC-FSD provjerava javne obavijesti putem okružnih tromjesečnih izvješća.
POSTUPAK	U rezervatima — pristanak je sadržan u planu upravljanja rezervatom (FC-FSD). Izvan rezervata — vlasnik zemljišta i pogođeni poljoprivrednik ili poljoprivrednici utvrđuju se putem okružne skupštine, tradicijskog vijeća, okružne jedinice, okružnog ureda za šumarstvo u sklopu savjetodavnog postupka; — skupina za terensku inspekciju osnovana, kao što je navedeno u zakonu (FC-FSD); — eventualni se sporovi u pogledu posjeda rješavaju arbitražom (FC-FSD); — lokalni dionici (npr. vlasnici zemljišta, pogođeni poljoprivrednici) dali su pisani pristanak za sječu resursa.
REZULTAT	— okružne obavijesti; — pisani pristanak; — zapisnik savjetovanja; — evidencija arbitražnih postupaka.
NAČELO 2.	Dodjela prava na drvnu građu; Šumar je imao TUC, koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao SP koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.
KRITERIJ 2.1.	TUC koji se odnose na prirodne šume i plantaže TREC kvalificira šumare.
ODGOVORNOST	MLFM, TREC i FC.
POSTUPAK	— šumar sudjeluje u natječajnom postupku; — povjerenstvo za šumarstvo preporučuje MLFM-u da dodijeli TUC šumaru; — šumar ispunjava sve uvjete koji su navedeni u obavijesti ministra o dodjeli na temelju Zakona, što uključuje zajamčeni pristanak dotičnog pojedinca, skupine ili vlasnika zemljišta;

	— ministar potpisuje TUC u propisanom obliku; — parlament ratificira TUC-eve (osim TUC-eve koji se odnose na plantaže).
REZULTAT	— izvješće TREC-a o postupku prije kvalifikacije; — pismo pristanka; — izvješće TREC-a o podnošenju ponuda; — izvješće FC-a o sukladnosti, namijenjeno MLFM-u; — TUC; — TUC i zapisnik parlamentarne rasprave (osim TUC-a koji se odnosi na plantaže).
NAČELO 2.	Dodjela prava na drvenu građu Šumar je imao TUC, koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao SP koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.
KRITERIJ 2.2.	Dozvola za prikupljanje ⁽¹⁾ Izdavanje dozvole za prikupljanje
ODGOVORNOST	Središnjica FC-a
POSTUPAK	— poduzeće upućuje zahtjev FC-u; — FSD provodi inspekciju i podnosi izvješće glavnom direktoru FC-a o opravdanju da se komercijalna stabla prikupe na određenoj lokaciji; — FC izdaje dozvolu za prikupljanje; — FSD unosi detalje o dozvoli za prikupljanje u središnju bazu podataka.
REZULTAT	— zahtjev podnositelja zahtjeva; — izvješće o inspekciji FSD-a; — dozvola za prikupljanje.

⁽¹⁾ Povjerenstvo za šumarstvo izdaje dozvolu koja podliježe u njoj utvrđenim odredbama i uvjetima za prikupljanje stabala iz dijelova zemlje koji su povrgnuti radovima, kao što je gradnja cesta, širenje naseljenih zona ili obrađivanje poljoprivrednih imanja.

NAČELO 2.	Dodjela prava na drvenu građu Šumar je imao TUC, koji je nakon propisanog natječajnog postupka izdao ministar i ratificirao parlament, ili je šumar imao SP koju je izdalo Povjerenstvo za šumarstvo.
KRITERIJ 2.3.	Zaplijenjena drvena građa
ODGOVORNOST	FC-FSD
POSTUPAK	— FC utvrđuje kazneno djelo i sud odobrava prodaju zaplijenjenog drvnog proizvoda; — kupcu se izdaje COP u skladu sa zakonom; slijedi se odgovarajući postupak za prodaju zaplijenjene drvene građe na aukciji.
REZULTAT	— sudski nalog; — potvrda o kupnji; — izvješće FC-a o prodaji.

NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.1.	Pregledi stanja zaliha (uključujući inspekcije prije obaranja za područja izvan rezervata) provedeni su u skladu s priručnikom za sječu. Izrada plana sječe.
ODGOVORNOST	— FC-FSD (potvrđuje plan sječe koji je predložila industrija); — RMSC (provjerava ispunjava li dodijeljeni prinos zahtjeve MOP-a).

POSTUPAK	Pregled stanja zaliha Vidjeti postupak pod kriterijem 1.1. Plan sječe (šumski rezervat) Ispunite obrazac plana sječe koji je odobren za sektor, koji uključuje: — opći opis sektora, — prijedlog početnog i završnog datuma sječe, — gradnju ceste/tračnica, — ukupnu duljinu potrebnih kliznih tračnica, — kartu u razmjeru ($\geq 1:10\ 000$) na kojoj se može vidjeti sljedeće: — zaštićena područja koja treba isključiti iz proizvodnje drva, — svi vođeni tokovi, — položaj postojećih i novih tračnica, koje treba izgraditi, — stovarišta trupaca.
	Plan sječe (izvan rezervata) — detaljan opis područja sječe, uključujući prikaz granica područja; — pregled broja stabala za koje je dogovoreno obaranje u skladu s CO₂ obrascem inspekcije prije obaranja; — gradnja ceste/tračnica; — ukupna duljina potrebnih kliznih tračnica; — karta u razmjeru ($\geq 1:25\ 000$) na kojoj se može vidjeti sljedeće: — zaštićena područja koja treba isključiti iz proizvodnje drva, — svi vođeni tokovi, — položaj postojećih i novih tračnica, koje treba izgraditi, — planovi o dogovoru s pogođenim poljoprivrednicima/zajednicama tijekom gradnje tračnica.
	Sječa — u šumskim rezervatima šumski nadzornik evidentira parametre stabala; — izvan šumskih rezervata izvođač radova evidentira parametre stabala; — evidentira podatke o stablima u TIF-u; — skenira broj (barkod) oznake; — obilježava/označava panjeve stabala; — poprečno reže stabla na trupce.
REZULTAT	— raspored sječe; — izvješće o pregledu stanja zaliha; — izvješće o inspekciji prije obaranja; — karte zaliha; — popisi prinosa; — karte prinosa.
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost (LI 1649).
KRITERIJ 3.2.	Sječa je izvršena u skladu sa zahtjevima vezanim uz sječu na područjima koja su namijenjena proizvodnji drvine građe.
ODGOVORNOST	— FC-FSD (provjerava sječu koju provode poduzeća; provjerava numeriranje i označavanje panjeva; provjerava utjecaje na okoliš u skladu s priručnikom za sječu (tj. tampon pojaseve itd.)); — RMSC (vrši preglede stanja zaliha).
POSTUPAK	Šumar obavješćuje okružni ured o dovršenju sječe u određenom sektoru. FSD provodi detaljnu, stopostotnu inspekciju poslije obaranja u sektoru u kojem je provedena sječa. FSD provjerava pridržava li se poduzeće normi/specifikacija sječe, kao što su izražene u priručniku za sječu.

	Ako je poduzeće provelo pregled stanja zaliha, RMSC provjerava točnost pregleda stanja zaliha. Šumar (poduzeće) provjerava imaju li svi panjevi na sebi numeriranu oznaku stabla. FSD i poduzeće jamče da su posječena sva stabla koja su odobrena na popisu prinosa i da su plaćene sve pristojbe, licencijske naknade i odštete: — poduzeće jamči da je tlo u stovarištima trupaca rahljeno, kako bi se smanjila njegova zbijenost; — poduzeće jamči da su svi otpaci/krhotine uklonjeni s lokacije; — svi potoci i vodeni tokovi očišćeni su od krhotina; — jamči da sve pristupne i klizne tračnice slijede dogovorenu trasu i da je predviđena dostatna odvodnja; — poštuje se dobra praksa obaranja; — FSD jamči da se svi dotični podaci bilježe uz pomoć džepnih računala za daljnji prijenos TVD-u.
	Norme vezane uz zaštitu okoliša Poduzeće jamči sljedeće: — izbjegava se zamuljenje vodenih tokova, kako bi se spriječilo onečišćenje vode; — niti jedna radnja vezana uz sječu nije dozvoljena unutar tampon pojasa, 25 metara od svake obale potoka i 50 metara od svake obale rijeke; — pušenje nije dozvoljeno tijekom razdoblja velike opasnosti od požara izvan cesta koje su očišćene od zapaljivog materijala; — niti jedna radnja vezana uz sječu, uključujući obaranje, gradnju kliznih tračnica, cesta i stovarišta trupaca, nije dozvoljena unutar zaštićenih područja; — stabla koja su zaštićena kao „Black Star” (vrste od značajnog međunarodnog interesa i vrijednosti očuvanja) ne smiju se obarati ni u kojem slučaju; za vrste koje podliježu posebnoj dozvoli potrebno je ovlaštenje RMSC-a.
REZULTAT	— revizijsko izvješće RMSC-a nakon sječe; — potvrda o zatvaranju sektora.
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.3.	Trupci su precizno izmjereni i evidentirani.
ODGOVORNOST	— FC-FSD (provjerava evidenciju LIF-a i oznake na trupcima i panjevima); — TIDD (nasumice mjeri trupce na kontrolnim točkama).
POSTUPAK	— šumski nadzornik FSD-a provodi opsežno mjerenje oborenih stabala; — bilježi parametre stabala na informativnom obrascu o stablu (TIF); — šumar (poduzeće) bilježi parametre stabala, uključujući broj oznake trupca, na informativnom obrascu o trupcu (LIF); — FC-TVD izdaje oznake FC-FSD-u i poduzeću u skladu s dozvoljenim prinosom; — FSD uspoređuje podatke u TIF-u s LIF-om poduzeća; — FSD provjerava podatke o trupcu i broj oznake.
REZULTAT	Ispunjeni TIF i LIF.
NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.4.	Posječena drvena građa odgovarala je vrstama i obujmu ili brojkama koje su odobrene u TUC-u ili dozvoli za prikupljanje.
ODGOVORNOST	— FC-FSD (provjerava deklaraciju vrsta i obujma na TIF-u i LIF-u; uspoređuje posječenu količinu s prinosom).

POSTUPAK	— proizvođač bilježi na obrascu LIF podatke o trupcima, uključujući broj oznake trupca, broj trupca(-aca) dobivenih od stabla, dimenzije (duljinu i dva promjera, po jedan na svakom kraju), vrstu, broj oznake stabla (panja), broj zalihe; — FC i poduzeće provjeravaju da su svi panjevi označeni i numerirani te da imaju na sebi primjerenu boju oznake; — FSD uspoređuje podatke u TIF-u s LIF-om poduzeća; — FSD provjerava podatke o trupcu i broj oznake.
REZULTAT	— prinos; — ispunjeni TIF i LIF.

NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.5.	Panjevi i trupci označeni su i numerirani u skladu s priručnikom za sječu.
ODGOVORNOST	— FC-FSD (provjerava obilježavanje i označivanje); — TIDD (provjerava obilježavanje trupaca na kontrolnim točkama).
POSTUPAK	FC i poduzeće jamče sljedeće: — svi su panjevi obilježeni i numerirani; — svaki trupac mora biti obilježen s: — kodom vrste, oznakom lokacije, brojem stabla izvođača, u nizu koji počinje s 1 (tj. brojem oborenih stabala od registracije oznake vlasništva poduzeća), — brojem trupca, odnosno brojem trupaca dobivenih rezanjem iz stabla; broj trupca 1 je deblji kraj trupca, — oznakom vlasništva poduzeća, — trupci iz šumskih rezervata moraju biti obilježeni s: — oznakom rezervata, sektora i brojem pregleda stanja zaliha, — trupci koji nisu iz šumskih rezervata moraju imati oznaku „OFR”; — panjevi/trupci na sebi imaju odgovarajuću boju oznake.
REZULTAT	Obilježeni i označeni panjevi, obilježeni i označeni trupci.

NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.6.	Šumar je izvršio i poštovao dotični sporazum o društvenoj odgovornosti.
ODGOVORNOST	FC-FSD provjerava sukladnost sa SRA-om.
POSTUPAK	— FC-FSD jamči da šumar sklapa SRA sa zajednicama koje su vlasnice zemljišta, da taj sporazum čini sastavni dio TUC-a i da njegove odredbe i uvjeti postanu obvezujuće za obje strane; — poduzeće polaže dokument SRA pri FC-u; — FC-FSD izvještava o sukladnosti sa SRA-om; — zajednice koje su vlasnice zemljišta poštuju pravo šumara da vrši svoju djelatnost na području koje je obuhvaćeno TUC-om.
REZULTAT	Dokument SRA; izvješće FSD-a o sukladnosti.

NAČELO 3.	Postupci sječe drva Šumar je poštovao zakonom propisane postupke i norme za šumarsku djelatnost.
KRITERIJ 3.7.	Pogođenim je poljoprivrednicima plaćena naknada za eventualnu štetu na usjevima.
ODGOVORNOST	FC-FSD provjerava razinu naknade i plaćanje.
POSTUPAK	— FSD vrši procjenu štete, kao što je navedeno u priručniku za sječu; — FSD jamči da šumar (poduzeće) plaća odgovarajuću naknadu za oštećene usjeve.
REZULTAT	Procjena štete i izvješće o naknadi te potvrda plaćanja.

NAČELO 4.	Prijevoz Prijevoz drva je u svakom trenutku bio sukladan sa zakonom propisanim normama.
KRITERIJ 4.1.	Drvena je građa prevezena sa službenom dokumentacijom u kojoj je detaljno navedeno njezino porijeklo i koja odgovara njezinoj fizičkoj identifikaciji.
ODGOVORNOST	TIDD (provjerava LMCC/PLMCC/ILMCC i prosljeđuje podatke TVD-u).
POSTUPAK	— poduzeće podnosi zahtjev za LMCC-om/PLMCC-om pri FC-u-FSD-u; — FC-FSD uspoređuje podatke u TIF-u s deklaracijama na trupcima (LIF i broj oznake trupca); — FC-FSD izdaje LMCC/PLMCC za prijevoz kamionom do odredišta (pilana); — FC-TIDD vrši preglede duž ceste na utvrđenim kontrolnim točkama i inspektori TIDD-a vrše nenajavljene preglede utovarenih kamiona na slučajnom uzorku, tj. LMCC/PLMCC se uspoređuju s trupcima na kamionu (detalji pregleda uključuju oznaku vlasništva, oznaku lokacije, broj pregleda stanja zaliha, identifikacijsku oznaku kamiona, odredište itd.); — FC-TIDD provjerava i bilježi podatke LMCC-a/PLMCC-a na utvrđenim kontrolnim točkama uz pomoć džepnih računala i prosljeđuje podatke u središnju bazu podataka TVD-a; — po pristizanju u pilane podaci o trupcima unose se u dnevnik pilane. Prijevoz (uvezena drvena građa) — TIDD mjeri drvo i stavlja oznaku na svaki trupac/snop u luci; — trupci namijenjeni lokalnim pogonima za preradu utovaraju se na kamione te TIDD izdaje ILMCC; — deklarirani su podaci slični podacima koji su deklarirani za trupce rezane u šumi i koji su proslijeđeni TVD-u. Oni uključuju broj oznake, vrstu, duljinu i dva promjera, po jedan na svakom kraju. Za svaki utovareni kamion bilježi se broj LIF-a, identifikacijska oznaka uvoznika, zemlja porijekla, odredište, identifikacijska oznaka prerađivačkog poduzeća, identifikacijska oznaka kamiona, vozač i vlasnik kamiona.
REZULTAT	LMCC/PLMCC, ILMCC, tovarni list, podaci o trupcima koji su evidentirani u dnevniku pilane.

NAČELO 4.	Prijevoz Prijevoz drva je u svakom trenutku bio sukladan sa zakonom propisanim normama.
KRITERIJ 4.2.	Drvena je građa prevezena u zakonom dozvoljenim razdobljima.
ODGOVORNOST	FC-TIDD (provjerava kretanja kamiona).

POSTUPAK	FC-TIDD i FC-FSD jamče da se drvna građa prevozi radnim danom od 6:00 do 18:00 sati, osim ako glavni direktor nije odobrio iznimku na temelju zahtjeva koji mu je upućen posebno u tu svrhu.
REZULTAT	LMCC/PLMCC/ILMCC.

NAČELO 5.	Prerada
KRITERIJ 5.1.	Pogoni za preradu drva imaju važeće dozvole, registrirani su pri FC-u te su ispunili sve pravne zahtjeve.
ODGOVORNOST	FC-TIDD (provjerava dokumente koje je podnijelo poduzeće; provjerava porijeklo sirovina poduzeća).
POSTUPAK	Nova poduzeća: — poduzeće podnosi zahtjev FC-u u kojem navodi namjeru da pokrene drvoprerađivačko poduzeće; — FC-TIDD provjerava tražene dokumente (plan poslovanja i izvješće o izvedivosti, uključujući porijeklo sirovina); — FC-TIDD registrira poduzeće i izdaje potvrdu, ako su ispunjeni svi zahtjevi. Postojeća poduzeća — poduzeće svake godine podnosi zahtjev FC-u za obnovu dozvole; — FC-TIDD provjerava tražene dokumente (oznaku poduzeća i potvrdu o početku poslovanja, koje se može dobiti u uredu glavnog matičara; potvrdu o podmirenju poreza koju izdaje Služba unutrašnjih prihoda; obnovu oznake vlasništva od FC-FSD); — FC-TIDD obnavlja potvrdu, ako su ispunjeni svi zahtjevi.
REZULTAT	Važeća potvrda/dozvola.

NAČELO 5.	Prerada
KRITERIJ 5.2.	Prakse u industrijskom sektoru sukladne su sa zakonom propisanim normama.
ODGOVORNOST	— TIDD (provjerava zahtjeve vezane uz rad, zdravlje i sigurnost); — jedinica tvorničkog inspektorata (odjel za rad).
POSTUPAK	Poduzeće jamči da: — svi zaposleni radnici rade u zadovoljavajućim sigurnosnim i zdravstvenim uvjetima; — radnicima se daju potrebne informacije, upute i izobrazba o zdravlju i sigurnosti na njihovom radnom mjestu; — uvedene su odgovarajuće mjere predostrožnosti, kako bi se zajamčila sigurnost radnika u slučaju požara; — sprečavaju se nezgode i ozljede koje proizlaze iz rada, povezane su s radom ili do njih dolazi tijekom rada, na način na se svedu na najmanju mjeru uzroci opasnosti koji su svojstveni radnom okruženju; — svi su radnici osigurani za slučaj ozljede na radu; — odjel za rad provodi inspekciju i/ili navodi poslodavca da uvede potrebne popravne mjere, kako bi zajamčio zdravlje i sigurnost na radnom mjestu.
REZULTAT	Upute za rad, izobrazba, osiguranje i evidencija o nezgodama.

NAČELO 6.	Trgovina Svi prodavatelji/izvoznici imaju važeću licenciju ili dozvole za prodaju drvne građe.
KRITERIJ 6.1.	Izvoznici su pribavili dozvolu FC-a.
ODGOVORNOST	FC-TIDD

POSTUPAK	— kupac podnosi zahtjev za inspekciju; — izvoznik predočava potvrdu o podmirenju poreza; — TIDD izdaje izvješće o inspekciji; — TIDD uspoređuje podatke; — FC-TIDD uspoređuje podatke o sirovinama i proizvodnji; — prije izvoza izvoznik podnosi zahtjev preko internetske stranice ili u papirnatom obliku za izvoz prerađenog drva koje je obuhvaćeno određenim ugovorom. Nakon toga slijedi postupak odobravanja ugovora: — u trenutku izvoza TIDD će u bazu podataka TVD-a unijeti podatke poput identifikacijske oznake prerađivačkog poduzeća, broja ugovora, identifikacijske oznake kupca, obujma i dimenzija koje treba dostaviti po vrstama, identifikacijske oznake proizvoda itd.; — TIDD će izdati izvješća o mjesečnom izvozu prerađenih drvnih proizvoda za svakog proizvođača ili izvoznika; — središnja će baza podataka pri TVD-u primiti popis brojeva oznaka snopova i izraditi izvješće u kojem će biti navedena povijest drva u nekim uzorkovanim snopovima, iz kojeg će se vidjeti vrijeme i mjesto prerade, identifikacijski brojevi trupaca te identifikacijske oznake i lokacije dotičnih izvornih stabala, vrijeme i mjesto sječe izvornih stabala itd.; — nakon uspješnog uspoređivanja prihvatljivih nizova podataka, TVD će izdati evidenciju provjeravanja TIDD-u. TIDD izdaje izvoznu/FLEGT dozvolu; — TIDD proslijeđuje podatke CEPS-u, kako bi se odobrio utovar tereta na plovilo. — CEPS odobrava izvoz.
REZULTAT	— potvrda o registraciji kupca; — potvrde/dozvola FC-a za rad; — ugovor o prodaji koji je odobrio FC-TIDD; — CLC; — potvrda o podmirenju poreza, izvješće o inspekciji proizvoda, CLC i carinjenje.
NAČELO 6.	Trgovina Svi prodavatelji/izvoznici imaju važeću licenciju ili dozvole za prodaju drvene građe.
KRITERIJ 6.2.	Domaći su prodavatelji registrirani pri FC-u.
ODGOVORNOST	FC-TIDD (provjerava zahtjeve za registraciju domaćih prodavatelja; provjerava lokacije prodavatelja; provjerava nabavu prodavatelja od pilana).
POSTUPAK	— prodavatelj podnosi zahtjev za inspekciju; — prodavatelj predočava potvrdu o podmirenju poreza; — FC-TIDD izdaje izvješće o inspekciji; — FC-TIDD uspoređuje podatke; — FC-TIDD uspoređuje podatke o sirovinama i proizvodnji; — TIDD će u budućnosti izdavati izvješća o mjesečnoj opskrbi domaćeg tržišta prerađenim drvnim proizvodima za svakog proizvođača.
REZULTAT	— važeća licencija prodavatelja o registraciji pri FC-u; — potvrde/dozvola FC-a za rad; — izvješće o inspekciji proizvoda; — potvrda o registraciji za potrebe PDV-a; — potvrda o podmirenju poreza na dobit.
NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.1.	Šumar nije imao neplaćenih pristojbi za pravo na sječu ili drugih pristojbi koje u Gani plaćaju šumarska poduzeća.
ODGOVORNOST	— TIDD (provjerava plaćanje pristojbi za pravo na sječu i drugih pristojbi prije izdavanja FLEGT dozvole); — FC-FSD (provjerava plaćanje pristojbi za pravo na sječu prije obnove oznake vlasništva);

	— TREC (provjerava plaćanje pristojbi za pravo na sječu prije postupka koji prethodi kvalifikaciji ponuđača za natječajni postupak);
POSTUPAK	Šumski nadzornici izrađuju tjedna izvješća o izdavanju računa na temelju TIF-a. Računovodstvo šumskog okruga izrađuje račun izvođača. Svaki se tjedan dostavlja račun/izvod iz računa u odnosu na ugovor. FC-FSD će izdavati izvješća o analizi računa za licencijske naknade na temelju proizvodnje drvene građe za svakog proizvođača. TIDD uspoređuje financijske tokove. Za izvoznike će to obuhvaćati: — pristojbe za pravo na sječu; — odobreni obrazac devizne kontrole A2 Banke Gane; — dokaz plaćanja akreditiva.
REZULTAT	Račun izvođača, potvrde plaćanja, obrazac devizne kontrole A2, akreditivi.

NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.2.	Šumar nije kasnio s plaćanjem zakupa zemljišta.
ODGOVORNOST	FC-FSD (provjerava plaćanje zakupa zemljišta).
POSTUPAK	FC-FSD šalje izvođačima mjesečne izvode iz računa.
REZULTAT	Mjesečni izvodi iz računa izvođača koje izrađuje FSD, potvrde plaćanja.

NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.3.	Izvoznik nije kasnio s plaćanjem izvoznih pristojbi.
ODGOVORNOST	TIDD (provjerava plaćanje izvoznih pristojbi prije registracije i izdavanja FLEGT dozvola).
POSTUPAK	— izvoznik predočava izvoznu dokumentaciju; — TIDD utvrđuje koje vrste podliježu plaćanju pristojbe; — izvoznik plaća; — FC-TIDD izdaje dozvolu; — FC-TIDD upućuje tromjesečna izvješća MLFM, MFEP, glavnom računovodstvu.
REZULTAT	Potvrde plaćanja i tromjesečna izvješća FC-TIDD-a.

NAČELO 7.	Porezne obveze U trenutku prodaje ili izvoza ni šumar ni prodavatelj nisu imali dugovanja u obliku dospjelih, zakonom propisanih naknada, najamnina ili poreza.
KRITERIJ 7.4.	Ni šumar ni izvoznik nisu kasnili s plaćanjem poreza na dobit poduzeća.
ODGOVORNOST	— FSD (provjerava plaćanja poreza na dobit prije registracije oznake vlasništva i raspodjele resursa); — TIDD (provjerava plaćanje poreza na dobit prije registracije izvoznika/domaćih prodavatelja drvnih proizvoda).

POSTUPAK	Izvoznik ili prodavatelj podnosi potvrde o podmirenju poreza na dobit tijekom registracije oznake vlasništva ili obnove i registracije pri TIDD-u ili obnove potvrde.
REZULTAT	Potvrda o podmirenju poreza, potvrde plaćanja.

4. Postupak izdavanja dozvola

U svojstvu imenovanog izdavatelja dozvola TIDD će biti odgovoran za izdavanje dozvola za sve pošiljke. TIDD će se oslanjati na informacije TVD-a, kojima se potvrđuje da je dotična pošiljka sukladna sa zakonom. Detaljni postupci upravljanja i izdavanja dozvola bit će razvijeni tijekom pilot faze i temeljit će se na postojećim TIDD-ovim postupcima za izdavanje dozvola. Sustav će tako omogućiti TIDD-u da izdaje dozvole na temelju pošiljki drvnih proizvoda izvezenih u skladu s definicijom zakonitosti. Podaci koje treba usporediti duž procesnog lanca navedeni su u Tablici 1., a provjera postupaka u Tablici 2.

Na operativnoj će razini TIDD uspoređivati sljedeće: provjera dokumentacije, uključujući deklaracije o proizvodnji i dozvole; terenske inspekcije za osiguravanje sukladnosti s dokumentiranom evidencijom; praćenje trupaca i drvnih proizvoda od izvora do točke izvoza; provjera licencijskih naknada i drugih plaćanja; i slučajne provjere područja sječe, utovarenih kamiona i pogona za preradu. Te će provjere biti popraćene TVD-ovim odobrenjem, kako bi se omogućilo izdavanje FLEGT dozvola. Ovaj će aspekt biti dodatno razrađen u pilot fazi.

Izdavatelj FLEGT dozvola imat će pristup uspoređenim podacima na raznim kontrolnim točkama, kako bi mu se omogućilo izdavanje dozvola. Dozvole koje je izdalo to tijelo slučajno provjerava TVD, kako bi jamčio da se izvoze samo pošiljke koje ispunjavaju pravne zahtjeve vezane uz izvore sječe, prijevoz, preradu, trgovinu i financijske/porezne obveze.

5. Odjel za potvrđivanje drvene građe (Timber Validation Department - TVD)

1. Uvod

Pri provedbi LAS-a važno je da se poštuju načela nezavisnosti, transparentnosti i vjerodostojnosti. U tom će smislu biti ustanovljen Odjel za potvrđivanje drvene građe (TVD), koji će obnašati sljedeće funkcije:

- i. revizija postupaka aktera u šumarskom sektoru. U tom će smislu TVD provjeravati stanje provedbe regulatorne zadaće, koja je propisana zakonom i sadržana u definiciji okvira zakonitosti. TVD će koristiti postupke provjere iz Tablice 2. kao revizijski okvir koji usmjerava obavljanje njegovih funkcija provjere;
- ii. uspoređivanje nizova podataka proizašlih iz terenskih radova u sektoru, kako bi se omogućilo izdavanje dozvola na temelju sustava.

Tražiti će se tehnička podrška, kako bi se uspostavili sustavi upravljanja i protokoli provjere TVD-a te kako bi se osigurala osnova za uspostavljanje vjerodostojnosti LAS-a. Ta će podrška služiti i kao osnova za jačanje kapaciteta.

2. Institucionalni ustroj i osiguravanje potrebnog osoblja

TVD će biti uspostavljen kao odjel FC-a te će mu sjedište biti pri središnjici FC-a. Tajništvo VPA činit će jezgru novog TVD-a te će ga voditi direktor koji će biti imenovan preko natječajnog postupka zapošljavanja. Kako bi se potaklo uvođenje nove kulture rada, TVD će u velikoj mjeri zapošljavati osoblje za popunjavanje slobodnih radnih mjesta tijekom pilot faze. Sličan će se pristup koristiti i nakon pilot faze, kad sustav u cijelosti bude funkcionalan. Ključno će osoblje TVD-a morati imati sveučilišnu diplomu i značajno iskustvo iz područja IKT-a, šumarstva, drvene tehnologije i upravljanja lancem opskrbe. Ključne funkcije TVD-a uključuju – izvješćivanje o prijestupima i izdavanje preporuka za poboljšanje LAS-a i regulatornog okvira Ministarstvu zemljišta, šumarstva i rudnika putem glavnog direktora. Kako bi se jamčilo ovlaštenje TVD-a, MLFM će uvesti zakonodavni instrument u prvoj fazi reforme u sklopu pregleda zakonodavstva.

Kako bi jamčio zadržavanje visokokvalificiranog osoblja, direktor će morati razviti program za edukaciju osoblja TVD-a. Time će se jamčiti stalno unapređivanje vještina osoblja TVD-a i njihovo usklađivanje sa zahtjevima sustava.

Kako bi se zajamčila nezavisnost i vjerodostojnost, bit će uspostavljeno Vijeće za potvrđivanje drvne građe (Timber Validation Council – TVC) koje će nadzirati funkcioniranje TVD-a. Vijeće će zajamčiti da TVD funkcionira na transparentan i neovisan način. Vijeće će činiti različiti dionici, koji uključuju, ali nisu ograničeni na, sljedeće:

- i. pravosuđe;
- ii. Ministarstvo zemljišta, šumarstva i rudnika;
- iii. carina;
- iv. policija;
- v. civilno društvo;
- vi. glavni direktor FC-a;
- vii. industrija;
- viii. direktor TVD-a kao član po službenoj dužnosti.

Vijećem predsjedava glavni direktor FC-a. Voditelji agencija FC-a mogu biti pozvani na sastanke na kojima se obrađuje predmet s njihovog područja.

3. Odnos s postojećim ustanovama

Detaljna interakcija TVD-a kao revizora s postojećim odjelima/jedinicama unutar FC-a opisana je u dijagramima postupanja među funkcijama, u dodacima 1. - 10. Postojeći odjeli i jedinice nastaviti će vršiti funkcije za koje su opunomoćeni, dok će se TVD držati izvan utjecaja, u svojstvu ovjervitelja. TVD i TVC izvještavat će MLFM preko Povjerenstva za šumarstvo.

4. Financiranje

Vlada Gane zatražit će vanjsku podršku pri uspostavljanju TVD-a, usmjerenu tehničkom projektiranju i pokrivanju investicijskih troškova uspostavljanja TVD-a i njegovih ključnih funkcija. Vlada Gane dugoročno očekuje da će pristojbe/najamnine ubrane u sektoru šumarstva pokriti troškove vođenja TVD-a i regulatornih kontrola kojima se uređuje pridobivanje drvne građe.

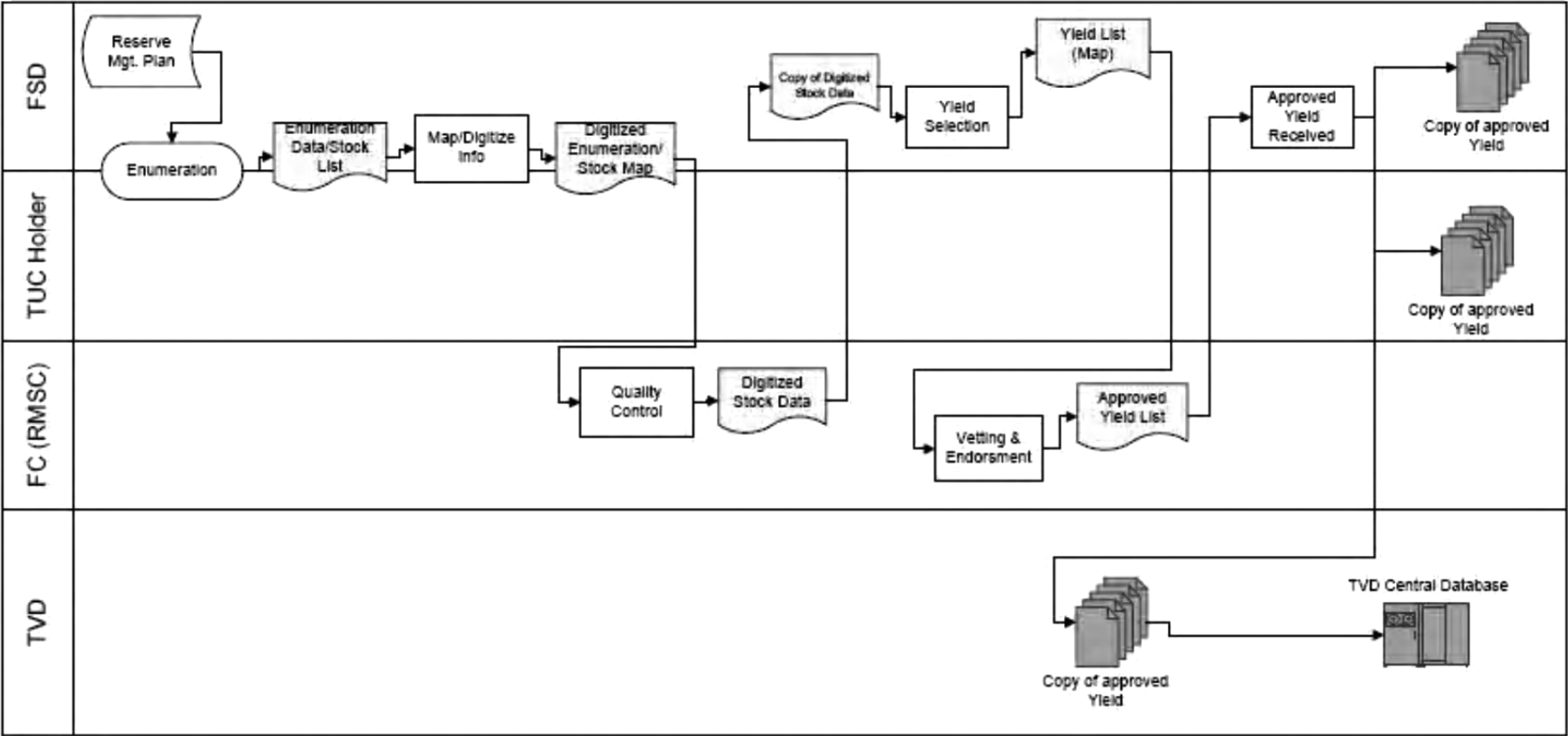
Sveukupni proračun za provedbu TVD-a obuhvaćat će sljedeća područja:

- trošak pružanja sustava praćenja,
- trošak pridobivanja tehničke podrške preko ovlaštenog ovjervitelja,
- logistika i opremanje za uvođenje TVD-a i zahtjevi drugih odjela za provedbu LAS-a,
- trošak edukacije osoblja TVD-a i osoblja FC-a, čije su usluge ključne za provedbu sustava,
- početni trošak podrške industriji radi omogućavanja osnovne tehnološke spremnosti (IT) za rad sustava.

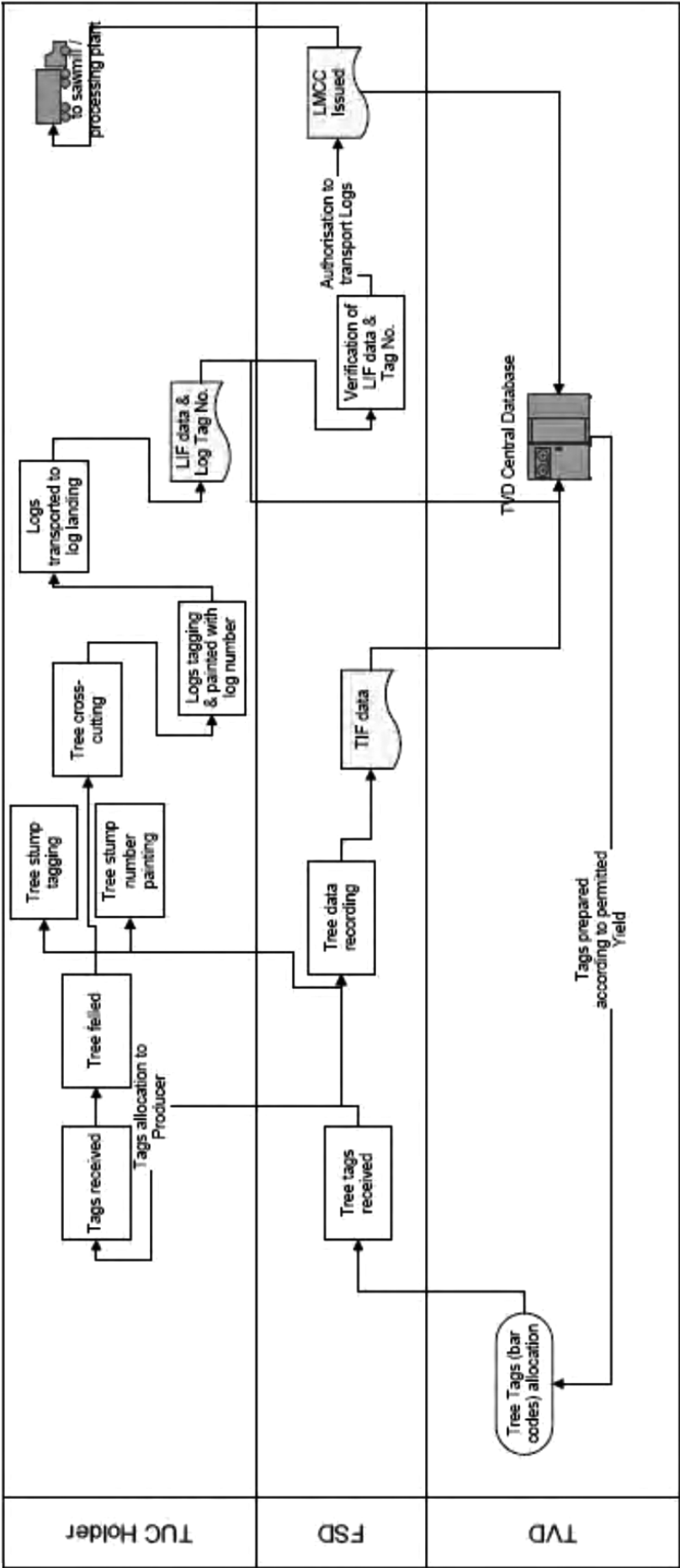
5. Postupak podnošenja pritužbi

Pritužbe na rad TVD-a pri izdavanju nizova podataka o provjeravanju (tj. potvrda okončanja postupka uspoređivanja i provjeravanja kojim se omogućuje izdavanje FLEGT dozvola) zaprimat će TVC. Svrha postupka podnošenja pritužbi bit će pružanje pravnog puta kojim oštećene strane traže naknadu štete i poticanje povjerenja javnosti u rad sustava provjeravanja. TVC će stoga imenovati skupinu porotnika kojima će na čelu biti odvjetnik osposobljen da bude sudac Visokog suda.

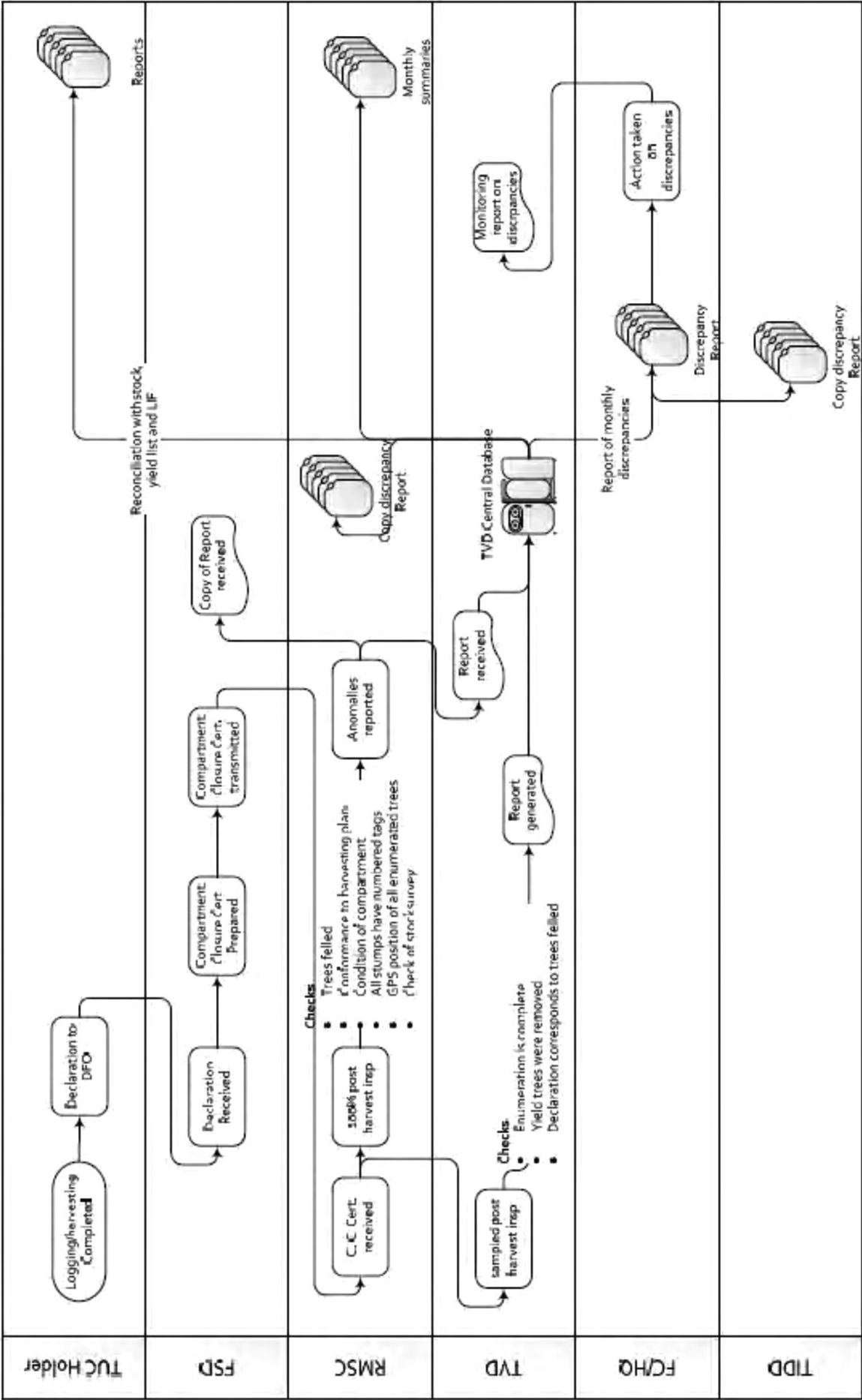
Appendix I: Stock Enumeration — On-Reserve

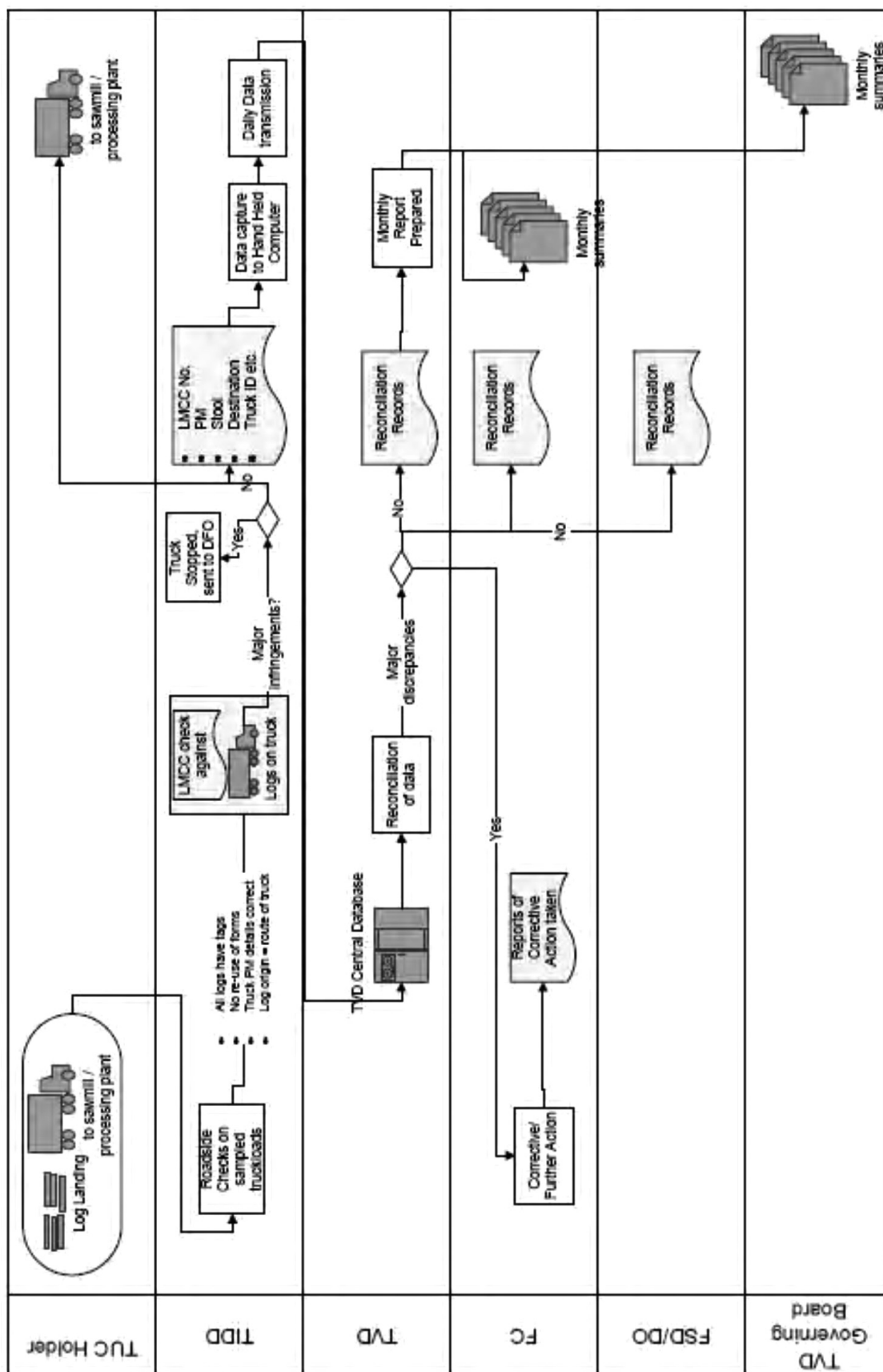
Appendix II: Tree Felling & Log Production

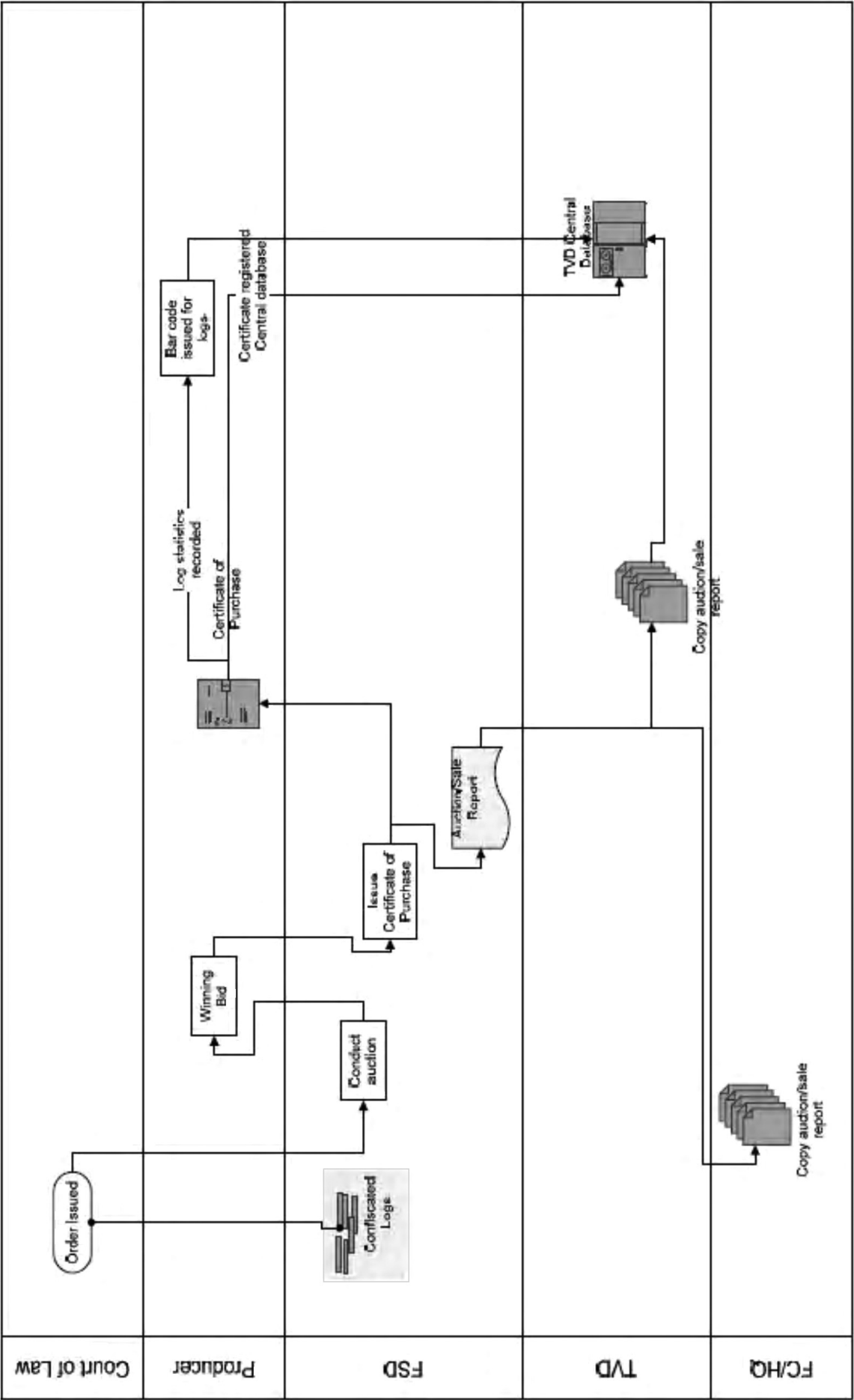
Appendix III: Post Harvest Audit

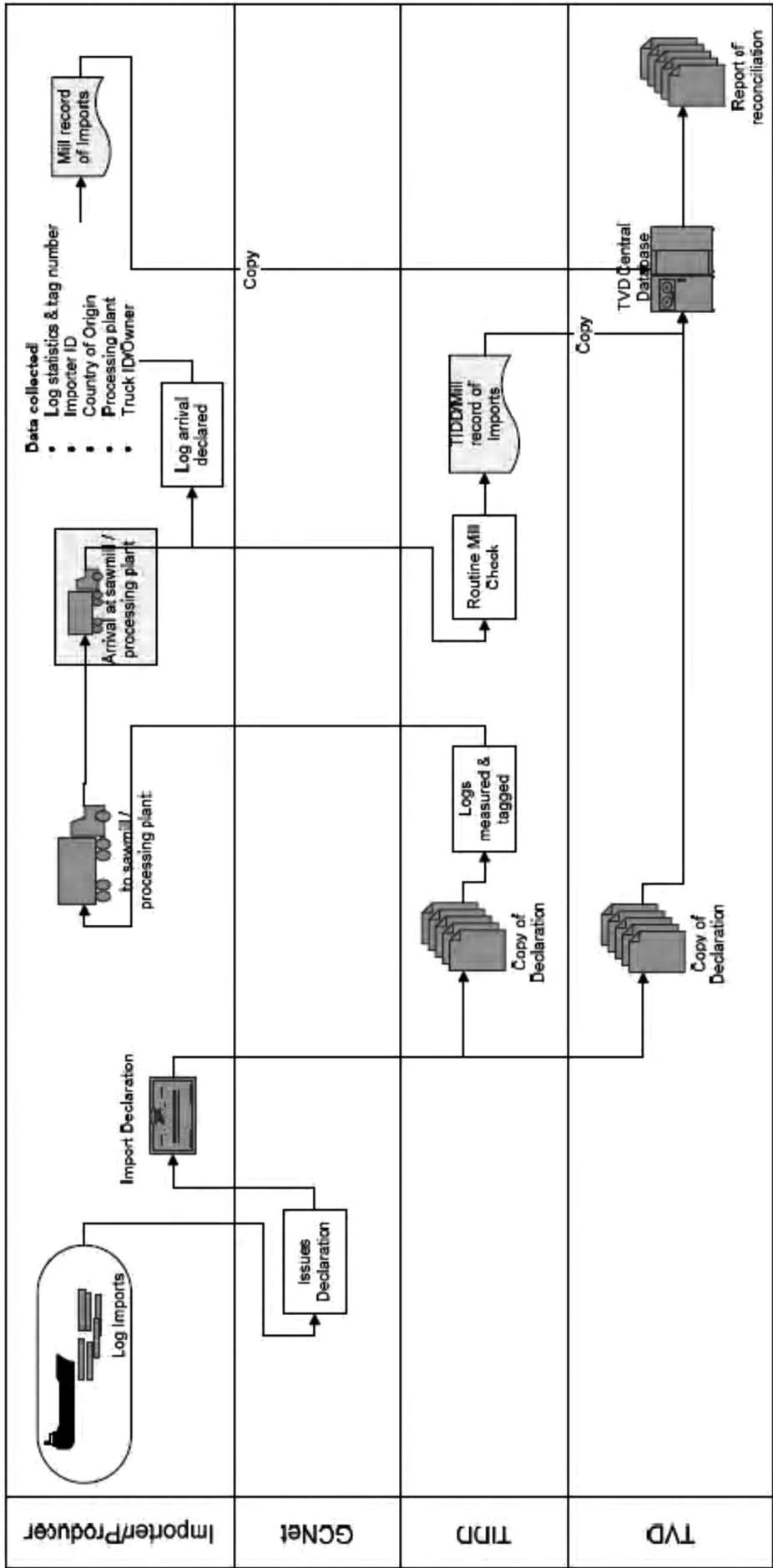
Appendix IV: Log Transport & Inspections

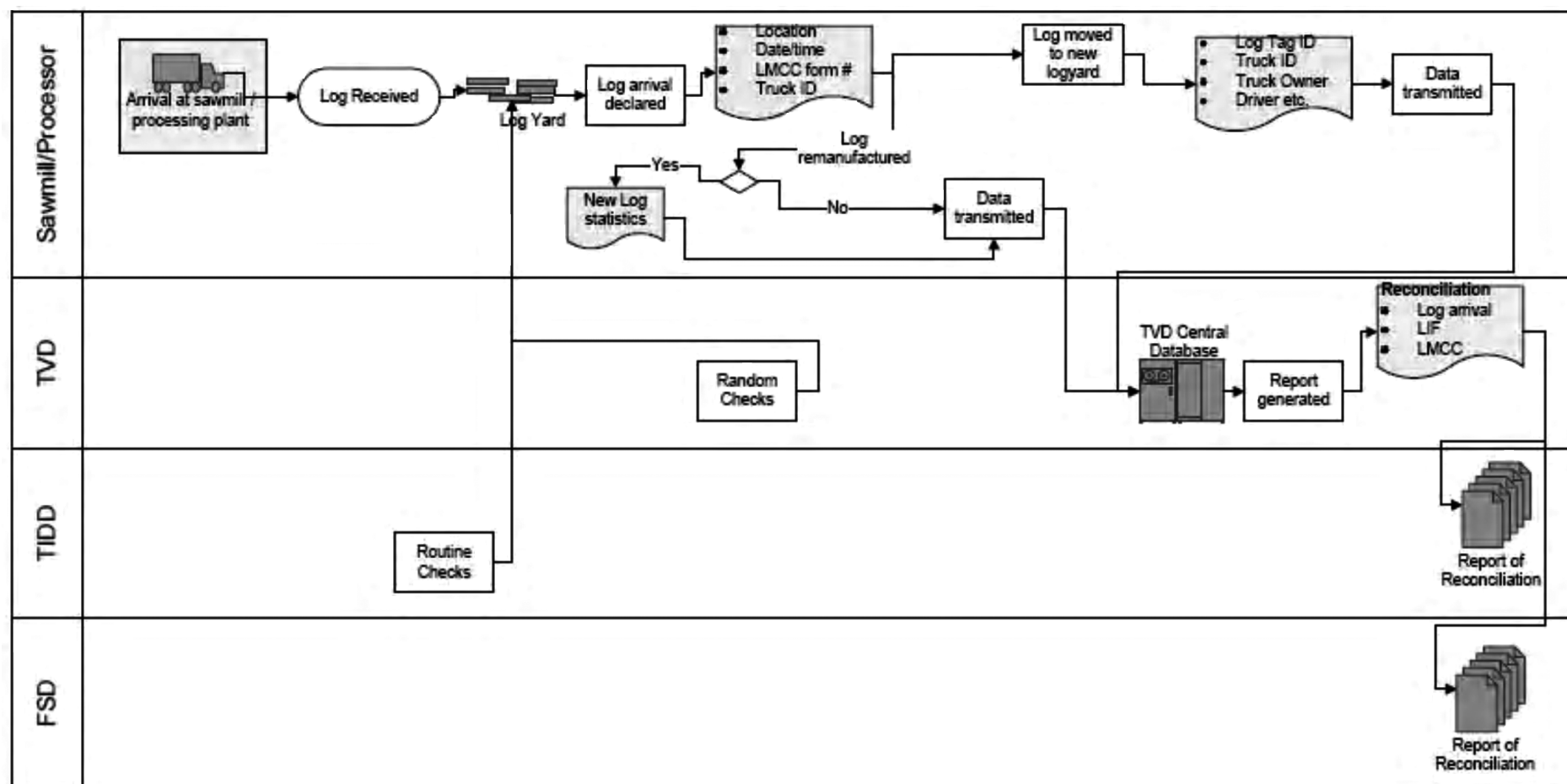

Appendix V: Confiscated Timber

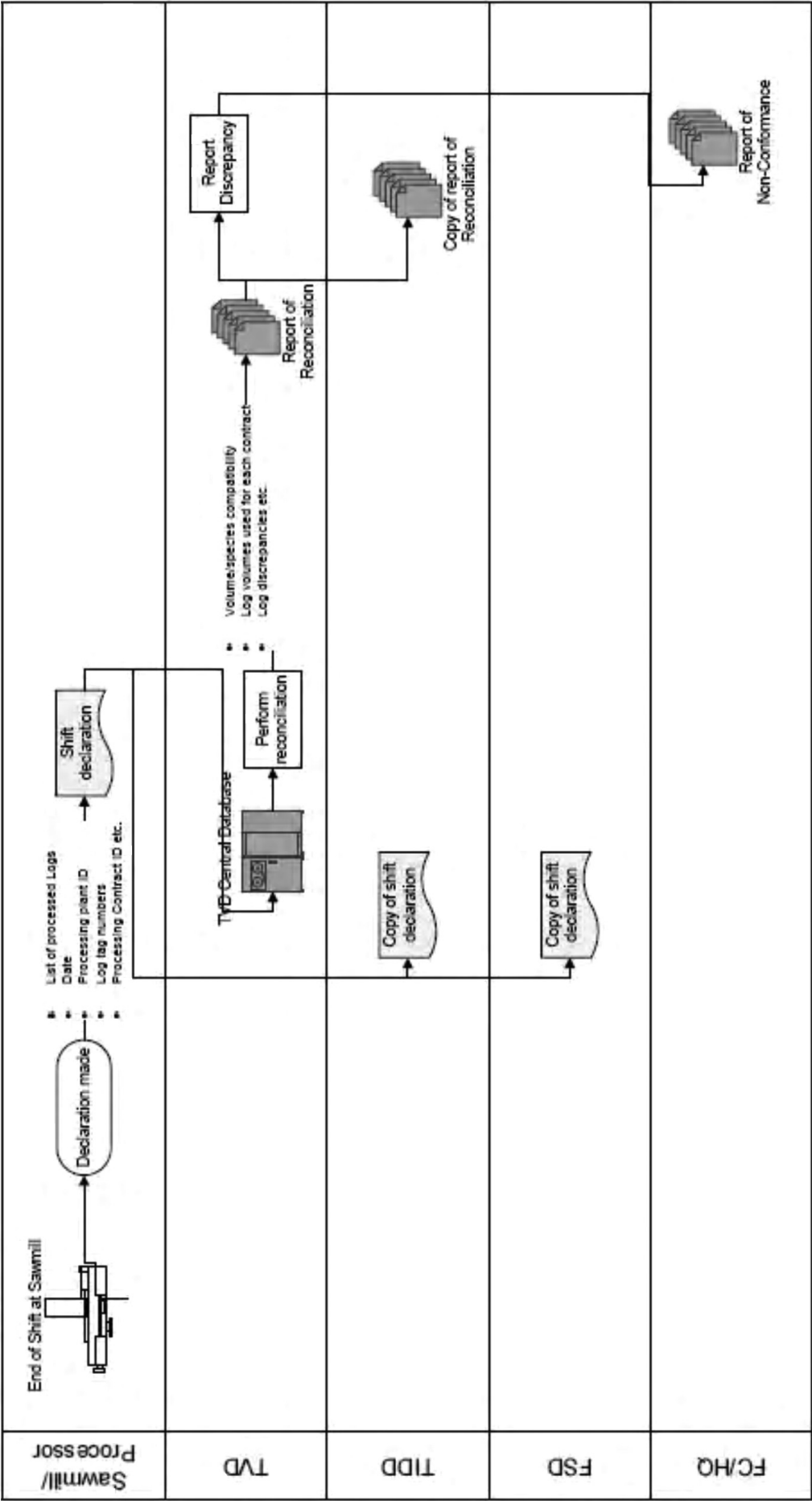

Appendix VI: Log Imports

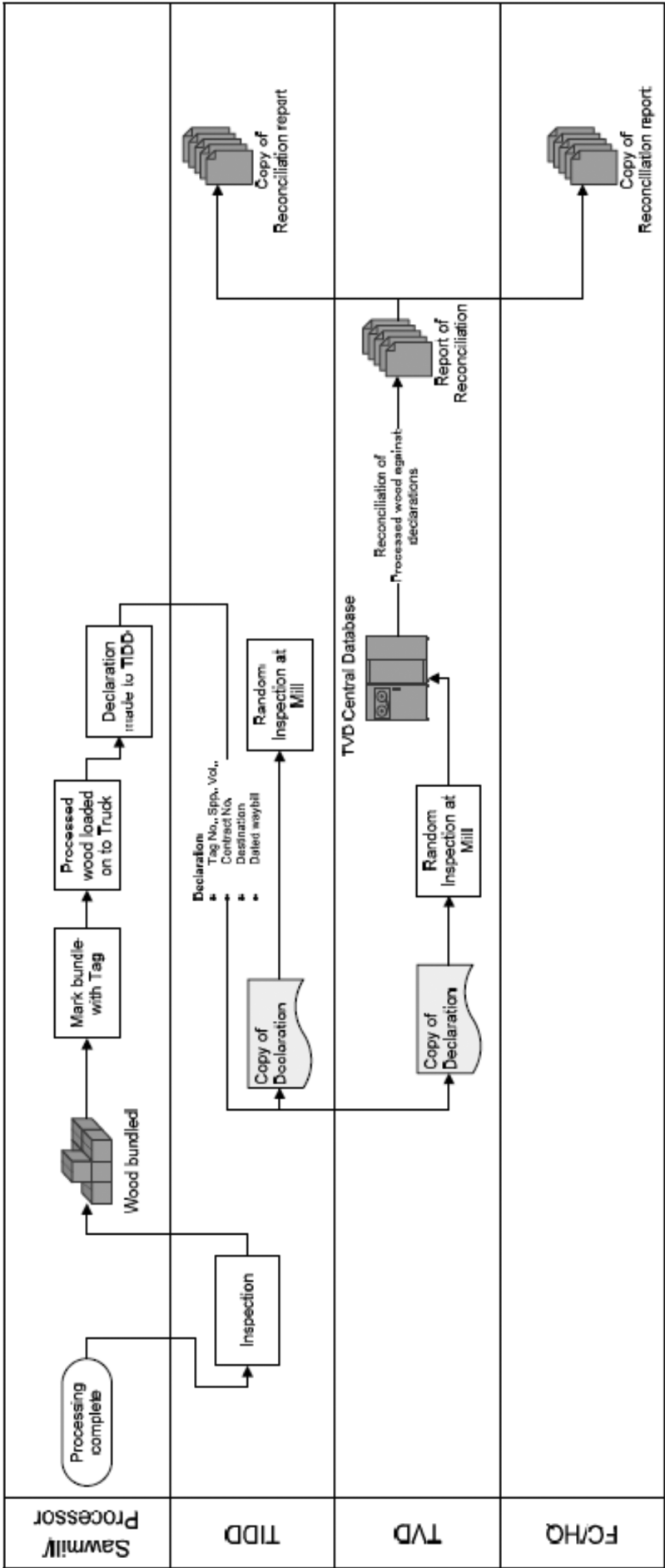

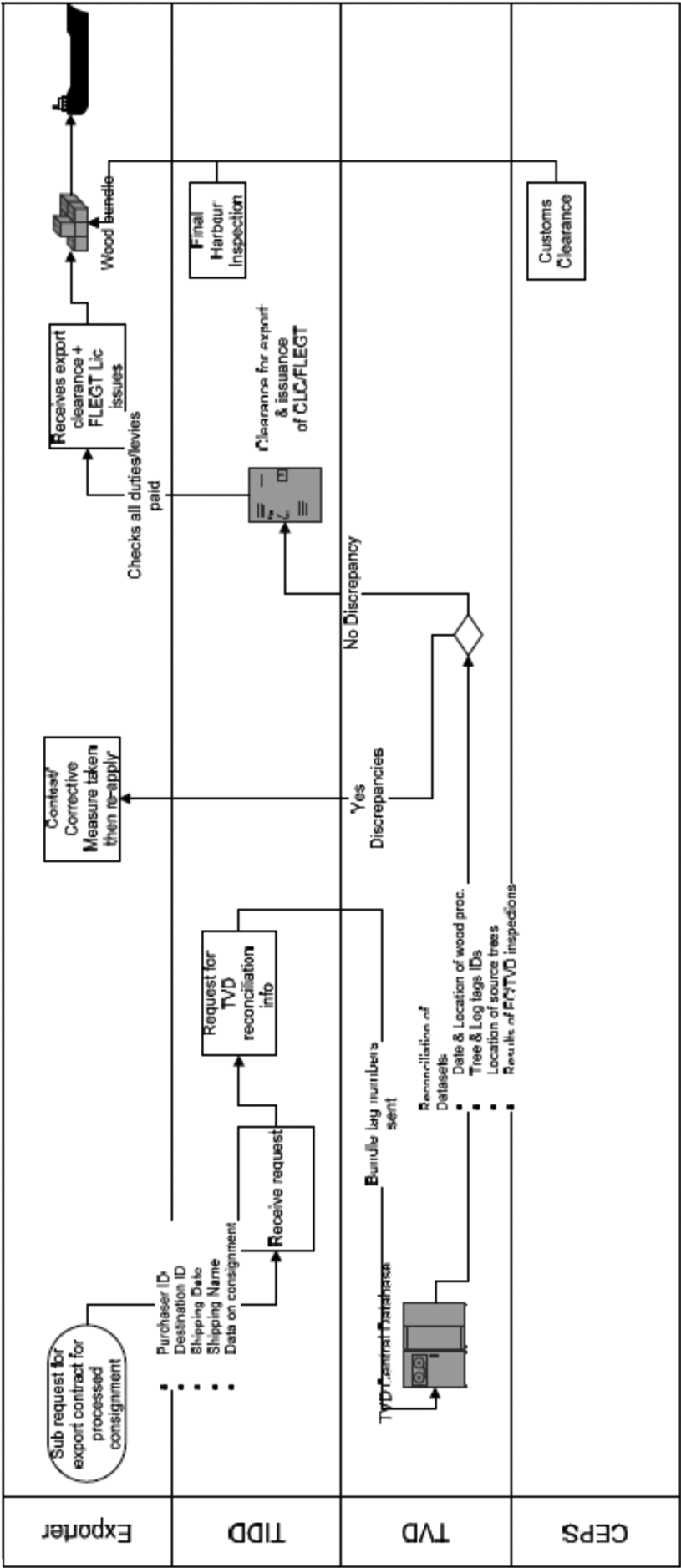
Appendix VIII: Log Processing

Appendix IX: Processed Wood

Appendix X: Export of Processed Wood Bundles

SKRAĆENICE

CEO	Glavni direktor
CEPS	Carinska, trošarinska i preventivna služba
CLC	Potvrda o poštovanju propisa
CoC	Čuvanje pravne valjanosti
CoP	Potvrda o kupnji
DCE	Okružni glavni direktor
DfID	Odjel za međunarodni razvoj
DFO	Okružni ured za šume
EU	Europska unija
FC	Povjerenstvo za šumarstvo
FLEGT	Izvršenje zakona, upravljanje i trgovina u području šumarstva
FMP	Plan gospodarenja šumama
FMU	Jedinica za gospodarenje šumama
Form CO ₂	Obrazac CO ₂
Form CO ₃	Obrazac CO ₃
FR	Šumski rezervat
FSC	Vijeće za upravljanje šumama
FSD	Odjel za šumarske usluge
GCNet	Ghana Community Network Services Ltd
GFTN	Globalna mreža za šume i trgovinu
GIS	Geografsko-informacijski sustav
GPS	Satelitski navigacijski sustav
GSBA	Svjetski značajno područje biološke raznovrsnosti
HHC	Džepno računalo
HQ	Središnjica
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
ID	Identifikacijska oznaka/Identitet (koristi se u informacijskim sustavima)
ILMCC	Potvrda o mjerenju i prijenosu uvezenih trupaca
IM	Nezavisni promatrač
LAS	Sustav osiguranja zakonitosti
LI	Zakonodavni instrument
LIC	Potvrda o inspekciji drvne građe
LIF	Informativni obrazac o trupcu

LMCC	Potvrda o mjerenju i prijenosu trupaca
LSE	Veliko poduzeće
MoFEP	Ministarstvo financija i gospodarskog planiranja
MLFM	Ministarstvo zemljišta, šumarstva i rudnika
NGO	Nevladina organizacija
NTFP	Šumski proizvod koji nije drvna građa
OASL	Ured upravitelja plemenskih zemljišta
OFR	Izvan šumskog rezervata
PC	Osobno računalo
PEFC	Program za odobravanje certifikacije šuma
PLMCC	Potvrda o mjerenju i prijenosu plantažnih trupaca
PPC	Potvrda o plantažnoj proizvodnji
PW	Prerađeno drvo
RFID	Uređaj za radiofrekvencijsku identifikaciju
RFO	Regionalni ured za šume
RMSC	Centar za pomoć pri upravljanju resursima
RS	Šumski nadzornik
SME	Malo i srednje poduzeće
SP	Dozvola za prikupljanje
SRA	Analiza zahtjeva sustava
TIDD	Odjel za razvoj drvne industrije
TIF	Informativni obrazac o stablu
TO	Tehnički referent
TREC	Odbor za procjenu prava na drvnu građu
TSP	Privremena probna parcela
TUC	Ugovor o korištenju drvne građe
TUP	Dozvola za korištenje drvne građe
TVD	Odjel za potvrđivanje drvne građe
VAT	Porez na dodanu vrijednost
VIC	Potvrda o inspekciji furnira
VLC	Provjera poštovanja propisa
VLTP	Program potvrđivanja zakonite drvne građe
VPA	Dobrovoljni sporazum o partnerstvu
WTS	Sustav praćenja drva

PRILOG VI.

POSTAVLJENI UVJETI ZA NEZAVISNI NADZOR

U okviru provedbe Sporazuma o partnerstvu između Gane i EU-a, Gana u suradnji s EU-om imenuje nezavisnog promatrača (Independent Monitor – IM) radi nadziranja provedbe odgovarajućih postupaka i kontrolnih mjera, posebno onih koji se odnose na sustav osiguranja zakonitosti (Legal Assurance Scheme – LAS). Cilj je nezavisnog nadzora zajamčiti svim zainteresiranim stranama, uključujući JMRRM, da LAS stvarno funkcionira, čime se osigurava vjerodostojnost dozvola izdanih na temelju ovog Sporazuma.

1. Ključne zadaće nezavisnog promatrača

Glavne zadaće IM-a su sljedeće:

- procijeniti provedbu i djelotvornost LAS-a,
- izvidjeti na terenu dotični rad regulatornih tijela za šume na svim razinama (šuma, industrija i lanac opskrbe), uključujući unakrsne provjere s informacijama u vlasništvu nadležnih tijela EU-a,
- prepoznati i dokumentirati greške u sustavu i procijeniti jesu li regulatorna tijela preporučila i poduzela popravne radnje radi uklanjanja nesukladnosti i grešaka u sustavu,
- procijeniti djelotvornost poduzetih popravnih radnji,
- procijeniti primjerenost sustava za upravljanje podacima, koji podržavaju LAS i izdavanje FLEGT dozvola,
- procijeniti potpunost i točnost objavljenih statističkih podataka o proizvodnji i trgovini, koji imaju veze s FLEGT. Procijeniti djelotvornost postupaka provjeravanja dozvola na ulasku u EU-u,
- izvještavati o rezultatima.

2. Metodologija

IM ima javno dostupne, dokumentirane postupke za provođenje nadzora, procjenu opažanja koja su proizašla iz nadzora i pripremu izvješća:

- nadzorni postupci udovoljavaju međunarodno prihvaćenim najboljim praksama, poput onih koje su navedene u normama ISO 17021 i ISO 19011 ili istovjetnim normama,
- IM priprema raspored nadzora za ugovorno razdoblje, uključujući datume dostave nacrtu izvješća,
- metodologija IM temelji se na dokazima,
- revizija će se prve godine vršiti približno svakih 6 mjeseci, a nakon toga jednom godišnje,
- dokumentirani postupci uključuju smjernice za provjeru na slučajnom uzorku dokumenata, evidencije i poslova koji su predmet dogovora s ugovornim tijelom,
- dokumentirani postupci uključuju odredbe za korištenje informacija primljenih od dionika koji nisu nužno na neposredan način uključeni u provedbu LAS-a,
- sva zapažanja koja proizađu iz nadzora dokumentiraju se,

- nadzorom se utvrđuje da svi aspekti LAS-a funkcioniraju u skladu s predviđanjima, a posebno se prepoznaju eventualne greške u sustavu, koje su utvrđene na temelju opaženih nesukladnosti (*nepoštovanja?*), i procjenjuju se zahtjevi regulatornih tijela za popravnim radnjama i odgovarajuća sukladnost s njima,
- izvješća o nadzoru sadrže sve odgovarajuće informacije o programu i rezultatima nadzora. Dokumentirani postupci sadrže glavne crte izvješća o nadzoru i sažetih izvješća,
- stranke jamče da IM ima slobodan pristup dotičnim informacijama, osim ako su klasificirane kao ograničene, kao i osoblju uključenom u provedbu LAS-a, njihovim aktivnostima provjeravanja, odgovarajućim aktivnostima u šumi, duž lanca opskrbe drvnom građom, u pogonima za prerađu te na mjestima izvoza i uvoza drvne građe.

3. Kvalifikacije

IM je nepristrana i nezavisna organizacija koja je dokazano osposobljena za postupke revizije i šumarski sektor. Iskustvo u šumarskom sektoru Gane ili drugim tropskim zemljama koje proizvode drvenu građu smatrala bi se prednošću:

- IM nije neposredno uključen u gospodarenje šumama, prerađu drva, trgovinu drvnom građom ili kontrolu šumarskog sektora u Gani ili EU-u,
- pružatelji komercijalnih usluga, koji imaju ugovor s Vladom Gane o pružanju drugih usluga, kojima se unapređuje upravljanje i uređivanje šumarskog sektora, ne ispunjavaju uvjete za odabir,
- IM ima unutarnji sustav kvalitete koji ispunjava uvjete norme ISO 17021 ili istovjetne norme,
- IM i njegovi zaposlenici, koji su imenovani za vršenje zadaća nadzora, imaju dokazana postignuća u području revizije gospodarenja šumama, drvoprerađivačke industrije i povezanih kontrola lanca opskrbe,
- ako IM nije organizacija registrirana u Gani, morat će uključiti takvu organizaciju kao lokalnog partnera, i
- ojačati kapacitet te organizacije za provedbu nezavisnog nadzora tijekom dogovorenog razdoblja, koje treba navesti u odgovarajućem ugovoru.

4. Izvješćivanje IM-a

Izvješća IM-a uključivat će: i. cjelovito izvješće za razmatranje stranaka, koje sadrži sve odgovarajuće informacije o programu nadzora i stvarnom funkcioniranju LAS-a te FLEGT dozvola; i ii. javno sažeto izvješće koje se temelji na cjelovitom izvješću te sažima ključne rezultate i prepoznate greške u sustavu.

IM će prije svega izvještavati ugovorno tijelo (Ministarstvo zemljišta, šumarstva i rudnika), a nakon 30 dana, tijekom kojih ugovorno tijelo iznosi primjedbe u vezi s točnosti, primjerci izvješća bit će prosljeđeni objema strankama preko JMRM-a.

Ako JMRM zatraži dodatna pojašnjenja, IM će morati dostaviti informacije.

IM će pripremiti konačna izvješća, u kojima se vodi računa i izvještava o svim pojašnjenjima koja je bilo koja od stranaka dostavila o nacrtima izvješća.

5. Institucionalni dogovori

Gana će u suradnji s EU-om sklopiti ugovor s IM-om na temelju dokumentiranih i transparentnih postupaka odabira.

Zajednički mehanizam za nadzor i kontrolu raspravljat će o izvješćima IM-a i potrebnim popravnim radnjama.

JMRM će pripremati i objavljivati javna sažeta izvješća o nalazima IM-a.

IM će izvještavati Vladu Gane, koja će biti odgovorna za sljedeće:

- pregledati nacрте izvješća i dostaviti potrebne komentare, kako bi se zajamčila njihova točnost i jasnoća, te zatražiti preko JMRM-a da EU pregleda nacрте izvješća i dostavi potrebne komentare,
 - odlučiti koje mjere treba poduzeti na temelju nalaza izvješća o nadzoru, posebno one koje su potrebne za rješavanje sustavnih problema u LAS-u i problema u provedbi popravniх radnji koje su zatražila različita regulatorna tijela,
 - obavijestiti IM-a i zainteresirane dionike o eventualnim popravniх radnjama koje su poduzete na temelju izvješća o nadzoru.
-

PRILOG VII.

KRITERIJI ZA PROCJENU OPERATIVNOG SUSTAVA OSIGURANJA ZAKONITOSTI GANE

Sporazumom o partnerstvu FLEGT između EU-a i Gane (FLEGT EU-Ghana Partnership Agreement – FLEGT-PA), propisan je razvoj i provedba sustava osiguranja zakonitosti (LAS), kako bi se zajamčilo da su svi drveni proizvodi, koji su navedeni u sporazumu i izvezeni iz Gane u EU-u, zakonito proizvedeni. LAS bi trebao sadržavati: definiciju zakonito proizvedene drvne građe u kojoj se navode zakoni koji se moraju poštovati radi izdavanja dozvole; kontrole lanca opskrbe radi praćenja drvne građe od šumarskih poslova do točke izvoza; postupke provjeravanja radi osiguravanja i dokumentiranja sukladnosti sa svim elementima definicije zakonitosti i kontrole lanca opskrbe; postupke izdavanja dozvola i izdavanje FLEGT dozvola; te neovisni nadzor, kako bi se zajamčilo da sustav funkcionira u skladu s predviđanjima.

Očekivanja Zajednice u vezi s LAS-om navedena su u nizu informativnih bilješki koje je pripremila skupina stručnjaka koje je sazvala Europska komisija (EK) ⁽¹⁾.

Kriteriji procjene

LAS će biti podvrgnut nezavisnoj tehničkoj ocjeni prije no što sustav izdavanja dozvola u cijelosti stupi na snagu, za što će postavljeni uvjeti biti predmetom sporazuma između stranaka i Zajedničkog mehanizma za nadzor i kontrolu. Ti kriteriji procjene opisuju ono što se očekuje od LAS sustava i činit će osnovu za postavljene uvjete ocjene. Svrha je ocjene:

- i. pregledati opis sustava s posebnim naglaskom na eventualne izmjene koje su uvedene nakon potpisivanja FLEGT-PA; i
- ii. ispitati funkcioniranje sustava u praksi.

Odjeljak 1.: Definicija zakonitosti

Potrebno je definirati zakonito proizvedenu drvenu građu na temelju postojećih zakona Gane. Korištena definicija mora biti nedvosmislena, objektivno provjerljiva i operativno izvediva te uključivati najmanje one zakone koji obuhvaćaju:

prava na sječu: dodjela zakonskih prava na sječu drva unutar granica koje su zakonito objavljene u službenim novinama;

šumarski poslovi: ispunjavanje pravnih zahtjeva u pogledu gospodarenja šumama, uključujući poštovanje odgovarajućeg okolišnog i radnog zakonodavstva;

pristojbe i porezi: ispunjavanje pravnih zahtjeva u vezi s porezima, uvoza, licencijskih naknada i pristojba izravno vezanih uz sječu drva i prava na sječu;

drugi korisnici: poštovanje zakonitog posjeda drugih stranaka ili njihovih prava na korištenje zemlje i drugih resursa na koje mogu utjecati prava na sječu drva, ako postoje takva druga prava;

trgovina i carina: ispunjavanje pravnih zahtjeva vezanih uz trgovinske i carinske postupke.

Je li jasno koji zakonski instrument čini temelj svakog elementa definicije?

Jesu li navedeni kriteriji i pokazatelji koji se mogu koristiti za provjeru sukladnosti sa svakim elementom navedene definicije?

Jesu li kriteriji/pokazatelji jasni, objektivni i operativno izvedivi?

Ukazuju li pokazatelji i kriteriji jasno na uloge i odgovornosti raznih aktera i procjenjuju li se rezultati svih dotičnih aktera u okviru provjeravanja?

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/development/policies/9interventionareas/environment/forest/flegt_briefing_notes_en.cfm.

Uključuje li definicija zakonitosti glavna područja važećeg zakonodavstva koja su prethodno navedena? Ako ne, zašto su određena područja zakonodavstva izuzeta iz definicije?

Jesu li pri uključivanju dionika u razvoj definicije razmotrena sva glavna područja mjerodavnog prava?

Uključuje li sustav provjeravanja zakonitosti glavne zakonske odredbe koje su prepoznate pri raspravi dionika?

Jesu li definicija zakonitosti i provedbena matrica izmijenjene od sklapanja FLEGT-PA? Jesu li razvijeni pokazatelji i kriteriji, kako bi se zajamčilo provjeravanje tih izmjena?

Odjeljak 2.: Kontrola lanca opskrbe

Sustavi za kontrolu lanca opskrbe moraju pružiti vjerodostojno jamstvo da se drveni proizvodi mogu slijediti duž lanca opskrbe od točke sječe ili zakonitog uvoza to točke izvoza. Neće uvijek biti potrebno održati fizičku sljedivost za trupac, tovar trupaca ili drveni proizvod od točke izvoza natrag do šume porijekla, ali to je uvijek potrebno između šume i prve točke miješanja (npr. terminala za drvenu građu ili pogona za preradu).

- 2.1. Prava na korištenje: Područja na kojima su dodijeljena prava na šumske resurse jasno su razgraničena i utvrđeni su nositelji tih prava.

Jamči li kontrolni sustav da u lanac opskrbe ulazi samo drvena građa koja potječe iz šumskog područja s važećim i dozvoljenim pravima na korištenje?

Jamči li kontrolni sustav da su poduzećima koja obavljaju poslove sječe dodijeljena odgovarajuća prava korištenja za dotična šumska područja?

Jesu li postupci za dodjelu prava korištenja i informacije o dodijeljenim pravima korištenja i njihovim nositeljima javno dostupni?

- 2.2. Sustavi za kontrolu lanca opskrbe: Postoje djelotvorni mehanizmi za praćenje drvene građe duž lanca opskrbe od točke sječe do točke izvoza.

Pristup utvrđivanju materijala može se razlikovati i vjerojatno seže od korištenja oznaka za pojedinačne proizvode do oslanjanja na dokumentaciju koja prati tovar ili seriju. Odaabrana bi metoda trebala odražavati vrstu i vrijednost materijala te rizik kontaminacije s nezakonitim ili neprovjerenim materijalom.

Jesu li u kontrolnom sustavu prepoznate i opisane sve alternative lanca opskrbe?

Jesu li u kontrolnom sustavu prepoznate i opisane sve faze u lancu opskrbe?

Jesu li definirani i dokumentirani načini (a) prepoznavanja porijekla proizvoda i (b) sprečavanja miješanja s materijalom iz nepoznatih izvora u sljedećim fazama lanca opskrbe:

— drvena građa u šumi,

— prijevoz,

— privremeno skladištenje,

— pristizanje u pogone za primarnu preradu,

- pogoni za preradu,
- privremeno skladištenje,
- prijevoz,
- pristizanje na točku izvoza?

Koje su organizacije odgovorne za kontrolu tokova drvene građe? Imaju li dostatne ljudske i druge resurse za vršenje kontrolnih aktivnosti?

- 2.3. Količine: Postoje čvrsti i djelotvorni mehanizmi za mjerenje i evidentiranje količina drvene građe ili drvnih proizvoda u svakoj fazi lanca opskrbe, uključujući pouzdane i dostatno točne procjene obujma neposječenih stabala prije sječe na svakoj lokaciji sječe.

Proizvodi li kontrolni sustav kvantitativne podatke o sirovinama i proizvodnji u sljedećim fazama lanca opskrbe:

- neposječena stabla,
- trupci u šumi,
- prevezena i uskladištena drvena građa,
- drvena građa koja pristiže u pogon za primarnu preradu,
- u pogonima za preradu,
- materijal koji pristiže na izvoznu točku?

Koje su organizacije odgovorne za unos kvantitativnih podataka u kontrolni sustav? Kako se kontrolira kakvoća podataka?

- 2.4. Uspoređivanje: Svi su podaci evidentirani na način koji omogućava njihovo pravodobno uspoređivanje s prethodnim i naknadnim karikama u lancu. Vrš se pouzdano uspoređivanje za cjelokupni lanac opskrbe.

Jesu li svi kvantitativni podaci evidentirani na način koji omogućava pravodobno uspoređivanje količina s prethodnim i naknadnim fazama u lancu opskrbe?

Jesu li razvijene metode za procjenu dosljednosti između unosa sirovina i proizvodnje prerađenih proizvoda u pilanama i drugim pogonima?

Je li moguće pouzdano uspoređivanje pojedinih proizvoda ili serija drvnih proizvoda duž cijelog lanca opskrbe?

Koji su informacijski sustavi i tehnologije korišteni za pohranjivanje i uspoređivanje podataka te za izvješćivanje? Jesu li uvedeni pouzdani sustavi za zaštitu podataka?

Koja je organizacija odgovorna za uspoređivanje podataka? Raspolaže li primjerenim ljudskim i drugim resursima za vršenje aktivnosti upravljanja podacima?

Koje se informacije o kontroli lanca opskrbe stavljaju na raspolaganje javnosti? Na koji način zainteresirane strane mogu pristupiti tim informacijama?

- 2.5. Miješanje zakonito provjerene drvene građe s drugom odobrenom drvnom građom: ako je dozvoljeno miješanje trupaca ili drvene građe iz provjerenih zakonitih izvora s trupcima ili drvnom građom iz drugih izvora, uspostavljene su dostatne kontrole, kako bi se isključio materijal iz nepoznatih izvora ili koji je posječen bez zakonitih prava na sječu.

Dozvoljava li kontrolni sustav miješanje provjerene drvene građe s drugom odobrenom drvnom građom (npr. s uvezenom drvnom građom ili drvnom građom koja potječe iz šumskog područja s jasnim, zakonitim pravima na sječu, ali koje još nije obuhvaćeno cjelovitim postupkom provjere)?

Koje se kontrolne mjere primjenjuju u tim slučajevima? Na primjer, jamče li kontrole da proizvodna količina koja je provjerena i prijavljena ni u kojoj fazi ne prekoračuje provjereni unos sirovina?

- 2.6. Uvezeni drvni proizvodi: postoje primjerene kontrole, kako bi se zajamčilo da su uvezeni drvni proizvodi zakonito uvezeni.

Kako se dokazuje zakonitost uvoza drvene građe i drvnih proizvoda?

Koji su dokazi potrebni, kako bi se dokazalo da uvezeni proizvodi potječu od stabala koja su zakonito posječena u trećoj zemlji?

Prepoznaje li LAS uvezenu drvenu građu i drvene proizvode duž cijelog lanca opskrbe?

Ako se koristi uvezena drvena građa, je li moguće iščitati zemlju prvotne sječe iz FLEGT dozvole, uključujući zemlju prvotne sječe sastavnica složenih proizvoda?

Odjeljak 3.: Provjeravanje

Provjeravanje obuhvaća primjerene preglede i kontrole radi osiguranja zakonitosti drvene građe. Provjeravanje mora biti dostatno solidno i djelotvorno, kako bi zajamčilo prepoznavanje svakog neispunjavanja zahtjeva, bilo u šumi ili duž lanca opskrbe, te pravodobno poduzimanje mjera za rješavanje istih.

- 3.1. Organizacija: provjeravanje provodi vladina organizacija, organizacija treće strane ili kombinacija objiju, koja raspolaže dostatnim sredstvima, sustavima upravljanja te kvalificiranim i osposobljenim kadrom, kao i čvrstim i djelotvornim mehanizmima za kontrolu sukoba interesa.

Je li vlada imenovala tijelo/tijela za vršenje zadaća provjeravanja? Je li mandat (i s njim povezane odgovornosti) jasan i poznat javnosti?

Ima li tijelo za provjeravanje dostatna sredstva za provjeravanje definicije zakonitosti i sustave za kontrolu lanca opskrbe drvnom građom?

Ima li tijelo za provjeravanje dokumentirani sustav upravljanja koji:

— jamči odgovarajuću stručnost/iskustvo osoblja tijela za provjeravanje?

— provodi unutarnju kontrolu/nadzor?

— uključuje mehanizme za kontrolu sukoba interesa?

— jamči transparentnost sustava?

— definira i primjenjuje metodologiju provjeravanja?

- 3.2. Provjeravanje u odnosu na definiciju zakonitosti: postoji jasna definicija u kojoj je navedeno što se treba provjeravati. Metodologija provjeravanja dokumentirana je i jamči da je postupak sustavan, transparentan, da se temelji na dokazima, da se provodi u redovitim razmacima i da obuhvaća sve što je uključeno u definiciju.

Obuhvaća li metodologija provjeravanja sve elemente definicije zakonitosti i uključuje li ispitivanje sukladnosti sa svim navedenim pokazateljima?

Uključuje li provjeravanje:

- preglede dokumentacije, operativne evidencije i terenskih radova (i bez najave)?
- prikupljanje informacija od vanjskih zainteresiranih strana?
- vođenje evidencije o provjeravanju, koja unutarnjim revizorima i IM-u omogućava kontrolu?

Jesu li institucionalne uloge i odgovornosti jasno definirane i primjenjuju li se?

Stavljaju li se rezultati provjeravanja u odnosu na definiciju zakonitosti na raspolaganje javnosti? Kako zainteresirane strane mogu pristupiti tim informacijama?

- 3.3. Provjeravanje sustava za kontrolu lanca opskrbe: postoji jasan opseg, unutar kojeg je navedeno što treba provjeravati, a obuhvaća cijeli lanac opskrbe od sječe do izvoza. Metodologija provjeravanja dokumentirana je i jamči da je postupak sustavan, da se temelji na dokazima, da se provodi u redovitim razmacima, da obuhvaća sve što je uključeno u opseg i da uključuje redovito i pravodobno uspoređivanje podataka između svih faza u lancu.

Obuhvaća li metodologija provjeravanja u cijelosti provjere kontrola lanca opskrbe? Je li to jasno izraženo u metodologiji provjeravanja?

Koji dokazi potvrđuju da se provjeravaju kontrole lanca opskrbe?

Jesu li institucionalne uloge i odgovornosti jasno definirane i primjenjuju li se?

Stavljaju li se rezultati provjeravanja u odnosu na definiciju zakonitosti na raspolaganje javnosti? Kako zainteresirane strane mogu pristupiti tim informacijama?

- 3.4. Nesukladnosti: postoji djelotvoran i funkcionalan mehanizam za zahtijevanje i provođenje primjerenih popravnih radnji, ako su prepoznate nesukladnosti?

Je li u sustavu provjeravanja definiran gore spomenuti zahtjev?

Jesu li razvijeni mehanizmi za postupanje s nesukladnostima i primjenjuju li se u praksi?

Je li dostupna odgovarajuća evidencija o prepoznatim nesukladnostima i poduzetim popravnim radnjama? Je li ocijenjena djelotvornost popravnih radnji?

Koje su informacije o prepoznatim nesukladnostima javno dostupne?

Odjeljak 4.: Izdavanje dozvola

Gana je imenovala izdavatelja dozvola koji je u cijelosti odgovoran za izdavanje FLEGT dozvola. FLEGT dozvole izdaju se na temelju pojedinačnih pošiljki ili odobrenih sudionika na tržištu.

4.1. Organizacija

Koje je tijelo odgovorno za izdavanje FLEGT dozvola?

Jesu li uloge izdavatelja dozvola i njegovog osoblja u odnosu na izdavanje FLEGT dozvola jasno definirane i dostupne javnosti?

Jesu li definirani zahtjevi vezani uz stručnost i jesu li uspostavljene unutarnje kontrole za osoblje izdavatelja dozvola?

Ima li izdavatelj dozvola dostatne resurse za obavljanje svojih zadaća?

4.2. Izdavanje dozvola

Ima li izdavatelj dozvola dokumentirane postupke za izdavanje dozvola? Jesu li oni, uključujući eventualne pristojbe koje se plaćaju, dostupni javnosti?

Kakvi dokazi postoje o tome da se ti postupci ispravno primjenjuju u praksi?

Postoji li odgovarajuća evidencija o izdanim i odbijenim dozvolama? Jesu li u evidenciji jasno navedeni dokazi na temelju kojih se izdaju dozvole?

4.3. Dozvole koje se temelje na pošiljkama

Temelji li se izdavanje dozvola na pojedinačnoj pošiljci (pošiljkama)?

Dokazuje li se zakonitost izvozne pošiljke uz pomoć vladinih sustava provjeravanja i sljedivosti?

Jesu li zahtjevi za izdavanje dozvola jasno navedeni i dostupni izvozniku?

Koje su informacije o izdanim dozvolama javno dostupne?

Odjeljak 5.: Načela koja se odnose na postupke nezavisnog nadzora

Nezavisni je promatrač (IM) funkcija koja ne ovisi o regulatornim tijelima šumarskog sektora Gane. Cilj mu je zajamčiti vjerodostojnost sustava izdavanja FLEGT dozvola, tako što provjerava da svi vidovi LAS-a Gane funkcioniraju u skladu s namjerama.

5.1. Institucionalni dogovori

5.1.1. Imenovanje tijela: Gana je formalno ovlastila nezavisnog promatrača, koji svoju funkciju obavlja na djelotvoran i transparentan način.

5.1.2. Neovisnost o drugim elementima LAS-a: organizacije i pojedinci koji su uključeni u upravljanje ili uređivanje šumskih resursa jasno su odvojeni od onih koji su uključeni u nezavisni nadzor.

Je li vlada dokumentirala zahtjeve vezane uz neovisnost promatrača treće strane (third-party monitor – TPM)? Postoji li zahtjev da organizacije ili pojedinci koji imaju poslovni interes ili institucionalnu ulogu u šumarskom sektoru Gane nemaju pravo vršiti funkciju nadzora treće strane?

5.1.3. Imenovanje promatrača treće strane: TPM je imenovan uz pomoć transparentnog mehanizma te postoje jasna i javno dostupna pravila u vezi s njegovim djelovanjem.

Je li vlada stavila na raspolaganje javnosti postavljene uvjete TPM-a?

Je li vlada dokumentirala postupke za imenovanje TPM-a i stavila ih na raspolaganje javnosti?

5.1.4. Uspostavljanje mehanizma za pritužbe: postoji mehanizam za rješavanje pritužbi i sporova koji proizlaze iz nezavisnog nadzora. Taj je mehanizam dostatan za rješavanje svih pritužbi na rad sustava izdavanja dozvola.

Je li uspostavljen dokumentirani mehanizam za pritužbe, koji je dostupan svim zainteresiranim stranama?

Je li jasno kako se pritužbe zaprimaju, dokumentiraju, stupnjuju (prema potrebi) i kako se na njih odgovara?

5.2. Promatrač treće strane

- 5.2.1. Organizacijski i tehnički zahtjevi: TPM ne ovisi o drugim sastavnicama sustava osiguranja zakonitosti i djeluje u skladu s dokumentiranom strukturom, politikama i postupcima upravljanja koji odgovaraju međunarodno prihvaćenoj najboljoj praksi.

Djeluje li TPM u skladu s dokumentiranim sustavom upravljanja koji ispunjava zahtjeve Smjernica ISO 62, 65 ili sličnih normi?

- 5.2.2. Metodologija nadzora: metodologija TPM-a temelji se na dokazima i provodi se u utvrđenim najmanjim vremenskim razmacima.

Je li u metodologiji TPM-a navedeno da se svi nalazi temelje na objektivnim dokazima o funkcioniranju LAS-a?

Jesu li u metodologiji TPM-a navedeni najveći vremenski razmaci u kojima će se provjeravati svaki element LAS-a?

- 5.2.3. Opseg nadzora: TPM djeluje u skladu s postavljenim uvjetima u kojima je jasno navedeno što treba nadzirati i koji obuhvaćaju sve dogovorene zahtjeve za izdavanje FLEGT dozvola.

Obuhvaća li metodologija TPM-a sve elemente LAS-a i jesu li u njoj navedeni glavni testovi djelotvornosti?

- 5.2.4. Zahtjevi vezani uz izvješćivanje: TPM redovito izvještava Zajednički mehanizam za nadzor i kontrolu o cjelovitosti sustava osiguranja zakonitosti, uključujući nesukladnosti, kao i o svojoj ocjeni popravnih radnji koje su poduzete radi njihova uklanjanja?

Jesu li u postavljenim uvjetima TPM-a navedeni zahtjevi vezani uz izvješćivanje i razdoblja za koja se podnose izvješća?

PRILOG VIII.

RASPORED ZA PROVEDBU SPORAZUMA

Br.	Ključne točke	Godina (1) 1.				Godina 2.				Godina 3.			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9	Q10	Q11	Q12
1.	Jačanje kapaciteta												
2.	Kampanja podizanja svijesti o VPA												
3.	Odabir dobavljača WTS-a												
4.	Uvođenje dopunskih zakona												
5.	Uspostavljanje TVD-a												
6.	Početak pilot faze LAS-a												
7.	Pregled pilot faze LAS-a												
8.	Provedba LAS-a na nacionalnoj razini												
9.	Početak promidžbe proizvoda s FLEGT dozvolom												
10.	Izvoz proizvoda s FLEGT dozvolom												
11.	EU spremna za uvoz proizvoda s FLEGT dozvolom												
12.	Imenovanje nezavisnog promatrača												
13.	Uvođenje politika javne nabave												
14.	Promidžba provjerenih zakonitih proizvoda na domaćem tržištu												
15.	Pregled i konsolidacija pravnih propisa o šumarstvu												Mjesec 48.

(1) Godina 1. počinje s potpisivanjem Sporazuma.

PRILOG IX.

MJERE POTPORE ZA PROVEDBU DOBROVOLJNOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU

Restrukturiranje i širenje plantaža imat će važnu ulogu u ostvarenju vizije Gane o održivom sektoru šumarstva. Za restrukturiranje industrije bit će potrebno jačanje kapaciteta trgovinskih udruženja i centra za edukaciju drvne industrije, dokapitalizacija i reorganizacija pogona drvoprerađivačke industrije, kako bi se podržala prerada u donjem dijelu lanca. Za razvoj plantaža, koji će pored rastuće opskrbe domaćim drvom stvarati prilike za aktivnosti vezane uz CDM, bit će potrebne zemljišne reforme, razvoj mehanizma za podjelu povlastica i značajna ulaganja.

Za provedbu VPA-a, koji će stvoriti pogodnu klimu za ta ulaganja, bit će potrebne mjere potpore za razvoj sustava osiguranja zakonitosti, pravne reforme, unapređenje trgovine i s tim povezano jačanje kapaciteta, kao i mjere usredotočene na domaće tržište. Mjere potpore, koje su potrebne za provedbu VPA-a, sažete su u nastavku.

1. Razvoj LAS-a**1.1. Jačanje kapaciteta:**

1.1.1. Odjela za šumarske usluge

1.1.2. Odjela za razvoj drvne industrije

1.1.3. Centra za upravljanje šumskim resursima

1.1.4. IKT infrastrukture kao podrške povezivanju drvne industrije s WTS-om

1.2. Nezavisni nadzor**1.3. Uspostavljanje TVD-a/TVC-a****1.4. MLFM (JMRM)****2. Drugi zahtjevi vezani uz jačanje kapaciteta**

2.1. Druga tijela vezana uz VPA (CEPS, Državno odvjetništvo, MoFEP)

2.2. Civilno društvo

2.3. Trgovinska udruženja

3. Pravne reforme

3.1. Uvođenje dopunskih zakona

3.2. Pregled i konsolidacija pravnih propisa o šumarstvu

4. Unapređenje trgovine

4.1. Promidžba FLEGT dozvola

4.2. Promidžba provjerenih zakonitih proizvoda

4.3. Promidžba politike javne nabave u Gani

5. Domaće tržište

5.1. Promidžba uređenja domaćeg tržišta

5.2. Promidžba alternativnih izvora zarade

5.3. Razvoj prerade kaučuka i bambusa

5.4. Promidžba prerade i uporabe manje korištenih vrsta drva (lesser-used species – LUS).

32010D0655

30.10.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 285/1

ODLUKA VIJEĆA**od 19. listopada 2010.****o sklapanju, u ime Europske unije, Dodatnog protokola uz Sporazum o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja**

(2010/655/EU)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

(4) Dodatni protokol uz Lisabonski sporazum otvoren je strankama za ratifikaciju, prihvatanje ili odobrenje.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 196. stavak 2. i članak 218. stavak 6. točku (a),

(5) Stoga je prikladno da Unija sklopi Dodatni protokol uz Lisabonski sporazum.

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

(6) Europska unija i države članice kao potpisnice Lisabonskog sporazuma trebaju nastojati da istodobno, u mjeri u kojoj je to moguće, polože svoje instrumente ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja Dodatnog protokola.

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da:

(7) Po stupanju na snagu Ugovora iz Lisabona 1. prosinca 2009. Europska unija obavijestila je Vladu Portugala da je Europska unija zamijenila i naslijedila Europsku zajednicu,

(1) Europska unija jedna je od stranaka Sporazuma o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja, koji je odobren Odlukom Vijeća 93/550/EEZ ⁽²⁾ (dalje u tekstu Lisabonski sporazum).

(2) Zbog političkog spora oko granica zapadne Sahare Španjolska i Maroko nisu ratificirali Lisabonski sporazum. Taj je spor sada riješen Dodatnim protokolom uz Lisabonski sporazum o izmjeni njegova članka 3. točke (c).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

(3) Nakon što je 12. prosinca 2008. donesena Odluka Vijeća o potpisivanju, u ime Europske zajednice, Dodatnog protokola uz Sporazum o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja, Dodatni protokol potpisan je u ime Zajednice 25. ožujka 2009.

Ovime se u ime Europske unije odobrava Dodatni protokol uz Sporazum o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja.

⁽¹⁾ Suglasnost od 9. ožujka 2010. (još nije objavljena u Službenom listu).

⁽²⁾ SL L 267, 28.10.1993., str. 20.

Tekst Dodatnog protokola priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

1. Predsjednik Vijeća određuje osobu(-e) ovlaštenu(-e) da u ime Unije položi(-e) instrument odobrenja kod Vlade Portugala koja preuzima ulogu depozitara, u skladu s člankom 3. stavkom 1. Dodatnog protokola, kako bi Unija izrazila da je suglasna da taj Protokol bude za nju obvezujući.

2. Unija i države članice kao potpisnice Lisabonskog sporazuma nastoje istodobno, u mjeri u kojoj je to moguće, položiti svoje instrumente ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja Dodatnog protokola.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Dan stupanja na snagu Dodatnog protokola objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Luxembourg 19. listopada 2010.

Za Vijeće
Predsjednik
D. REYNERS

PRIJEVOD

DODATNI PROTOKOL

uz Sporazum o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja

Portugalska Republika, Kraljevina Španjolska, Francuska Republika, Kraljevina Maroko i Europska zajednica, dalje u tekstu „stranke”;

SVJESNE potrebe zaštite okoliša općenito, a posebno morskog okoliša,

PREPOZNAJUĆI da onečišćenje sjeveroistočnog Atlantskog oceana ugljikovodicima i drugim štetnim tvarima može ugroziti morski okoliš i interese obalnih država,

UZIMAJUĆI u obzir potrebu da se olakša brzo stupanje na snagu Sporazuma o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja, sastavljenog u Lisabonu 17. listopada 2009., dalje u tekstu „Lisabonski sporazum”,

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak 1.**Izmjena Lisabonskog sporazuma**

Članak 3. točka (c) Sporazuma o suradnji za zaštitu obala i voda sjeveroistočnog Atlantika od onečišćenja, sastavljenog u Lisabonu 17. listopada 2009. (Lisabonski sporazum) mijenja se kako slijedi:

„(c) na jugu do južne granice voda u suverenosti ili nadležnosti bilo koje od stranaka.”

Članak 2.**Veza između Lisabonskog sporazuma i Dodatnog protokola**

Ovim se Protokolom Lisabonski sporazum mijenja u skladu s odredbama prethodnog članka, a u odnosu na stranke Protokola, taj se Sporazum i Dodatni protokol moraju tumačiti i primjenjivati kao jedan instrument.

Članak 3.**Suglasnost o obvezujućoj naravi i stupanje na snagu**

1. Ovaj se Protokol dostavlja strankama na ratifikaciju, prihvatanje ili odobrenje, a pripadajući instrumenti polažu se kod Vlade Portugalske Republike.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu na dan kada Vlada Portugalske Republike primi konačni instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

3. Nijedna stranka ne može navesti da je suglasna da ovaj Protokol bude za nju obvezujući, a da prethodno ili istodobno nije navela da je suglasna da je za nju obvezujući Lisabonski sporazum u skladu s odredbama iz članka 22.

4. Po stupanju na snagu ovog Protokola, eventualno pristupanje Lisabonskom sporazumu u skladu s postupkom utvrđenim u člancima 23. i 24. također podrazumijeva i da je stranka suglasna da ovaj Protokol bude za nju obvezujući, s tim da je za stranke obvezujući Lisabonski sporazum kako je izmijenjen člankom 1. ovog Protokola.

U potvrdu toga niže potpisani punomoćnici potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u Lisabonu dana dvadesetog svibnja godine dvije tisuće i osme na arapskom, francuskom, portugalskom i španjolskom jeziku, pri čemu je u slučaju razlika vjerodostojan tekst na francuskom jeziku.

ZA PORTUGALSKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU ŠPANJOLSKU

ZA FRANCUSKU REPUBLIKU

ZA KRALJEVINU MAROKO

ZA EUROPSKU ZAJEDNICU

32011D0381

L 169/28

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.6.2011.

ODLUKA KOMISIJE**od 24. lipnja 2011.****o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Europske unije za maziva***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 4447)***(Tekst značajan za EGP)****(2011/381/EU)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, znak za okoliš EU-a može se dodijeliti onim proizvodima koji tijekom čitavog životnog ciklusa imaju smanjeno štetno djelovanje na okoliš.
- (2) Uredbom (EZ) br. 66/2010 propisuje se da se posebna mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a utvrđuju prema skupinama proizvoda.
- (3) Odlukom Komisije 2005/360/EZ ⁽²⁾ utvrđena su ekološka mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere za maziva koji važe do 30. lipnja 2011.
- (4) Ta su mjerila ponovno pregledana s obzirom na tehnološki napredak. Nova mjerila te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere trebali bi vrijediti četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.
- (5) Odluku 2005/360/EZ bi radi jasnoće trebalo zamijeniti.
- (6) Proizvođačima čijim je proizvodima dodijeljen znak za okoliš EU-a za maziva prema mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/360/EZ trebalo bi omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih proizvoda revidiranim mjerilima i zahtjevima. Proizvođačima bi također trebalo odobriti podnošenje zahtjeva prema mjerilima utvrđenima u Odluci 2005/360/EZ ili prema mjerilima utvrđenima u ovoj Odluci, do prestanka važenja te Odluke.

- (7) Mjere predviđene ovom odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Skupina proizvoda „maziva” obuhvaća sljedeće kategorije:

Kategorija 1: hidraulične tekućine i ulja za prijenos snage

Kategorija 2: masti i masti za statvene cijevi,

Kategorija 3: ulja za motorne pile, sredstva za odvajanje betona od kalupa, maziva za žičanu užad, ulja za statvene cijevi i druga protočna maziva

Kategorija 4: ulja za dvotaktne motore

Kategorija 5: ulja za industrijsku i brodsku opremu.

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke vrijede sljedeće definicije:

- (1) „mazivo” znači preparat koji se sastoji od baznog ulja i aditiva;
- (2) „bazno ulje” znači maziva tekućina čija svojstva protočnosti, otpornosti na starenje, podmazivosti i protuhabanja, kao i njezina svojstva vezana uz suspendiranje onečišćujućih tvari, nisu poboljšana dodavanjem jednog ili više aditiva;
- (3) „tvar” znači kemijski element i njegovi spojevi u prirodnom stanju ili dobiveni bilo kojim proizvodnim procesom, uključujući i svaki dodatak potreban za očuvanje stabilnosti proizvoda kao i svako onečišćenje koje nastaje tijekom procesa, osim otapala koje se može odijeliti, a da ne utječe na stabilnost tvari niti mijenja njezin sastav;
- (4) „ugušćivač” znači jedna ili više tvari u baznom ulju koje se koriste za ugušćivanje ili promjenu reoloških svojstava mazivog ulja ili masti;

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.⁽²⁾ SL L 118, 5.5.2005., str. 26.

- (5) „glavna komponenta” znači svaka tvar koja čini više od 5 % masenog udjela maziva;
- (6) „aditiv” znači tvar ili smjesa čije su glavne funkcije poboljšavanje svojstava protočnosti, otpornosti na starenje, podmazivosti i protuhabanja ili poboljšavanje suspendiranja onečišćujućih tvari;
- (7) „mast” znači kruta ili polukruta mješavina koji se sastoji od „ugušćivača” u tekućem mazivu, a može uključivati i druge sastojke koji daju posebna svojstva.

Članak 3.

Kako bi mu se dodijelio znak za okoliš EU-a za proizvode u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, proizvod mora pripadati skupini proizvoda „maziva” prema definiciji iz članka 1. ove Odluke i ispunjavati mjerila i s njima povezane zahtjeve u pogledu procjene i provjere koji su utvrđeni u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „maziva” te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede četiri godine od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 5.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „maziva” dodjeljuje se brojana oznaka „027”.

Članak 6.

Odluka 2005/360/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Odstupajući od članka 6., zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „maziva”, koji su podneseni prije datuma donošenja ove Odluke, ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2005/360/EZ.

2. Zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „maziva”, koji su podneseni od datuma donošenja ove Odluke, ali najkasnije do 30. lipnja 2011., mogu se temeljiti na mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/360/EZ ili na mjerilima koja su utvrđena ovom Odlukom. Ti zahtjevi ocjenjuju se u skladu s mjerilima na kojima su temeljeni.

3. Ako se znak za okoliš dodjeljuje na temelju zahtjeva ocijenjenog u skladu s mjerilima utvrđenima u Odluci 2005/360/EZ, taj znak za okoliš može se koristiti dvanaest mjeseci od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. lipnja 2011.

Za Komisiju
Janez POTOČNIK
Član Komisije

PRILOG

OKVIR

Ciljevi mjerila

Cilj ovih mjerila je posebno promicanje proizvoda koji imaju smanjeno štetno djelovanje na vodu i tlo tijekom uporabe te sadrže veliki udio materijala biološkog porijekla.

MJERILA

1. Isključene ili ograničene tvari i smjese
2. Isključene određene tvari
3. Dodatni zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodene organizme
4. Biorazgradivost i bioakumulacijski potencijal
5. Obnovljive sirovine
6. Minimalna tehnička svojstva
7. Informacije na znaku za okoliš EU-a

Zahtjevi u pogledu procjene i provjere**(a) Zahtjevi**

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i provjere navedeni su u svakom mjerilu.

Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjave, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju mjerila, podrazumijeva se da oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih i/ili njihovih dobavljača itd., ovisno o slučaju.

Dobavljač aditiva, ugušćivača ili baznog ulja može nadležnom tijelu izravno dostaviti odgovarajuće podatke.

Ako je moguće, ispitivanja trebaju provesti laboratoriji koji zadovoljavaju opće zahtjeve norme EN ISO 17025 ili druge istovrijedne norme.

Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu koristiti i druge metode i norme, ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti prateću dokumentaciju te mogu izvršiti neovisne provjere.

Opća shema za ocjenjivanje bilo koje sastavne tvari u mazivnom proizvodu prikazana je u tablici 1.

(b) Pragovi mjerenja

Sve sastavne tvari koje su prisutne u masenom udjelu većem od 0,010 % i koje se namjerno dodaju i/ili stvaraju nakon bilo koje kemijske reakcije u mazivu za koje se podnosi zahtjev moraju biti nedvosmisleno navedene, pri čemu se navode njihovi nazivi i masene koncentracije te, prema potrebi, njihovi CAS i EC registarski brojevi.

Mjerila se primjenjuju kako slijedi:

- mjerila 1. točke (a), 6. i 7. za mazivo za koje se podnosi zahtjev,
- mjerila 1. točke (b) i 2. za svaku navedenu tvar prisutnu u masenom udjelu većem od 0,010 % i koje se namjerno dodaju ili stvaraju,
- mjerila 3., 4. i 5. za svaku navedenu tvar prisutnu u masenom udjelu većem od 0,10 % i koje se namjerno dodaju ili stvaraju.

Nadalje, ukupni maseni udio navedenih tvari na koje se ne primjenjuju mjerila 3. i 4. mora biti manji od 0,5 %.

MJERILA ZA DODJELU ZNAKA ZA OKOLIŠ EU-a**Mjerilo 1. – Isključene ili ograničene tvari i smjese**

(a) Opasne tvari i smjese

U skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 o znaku za okoliš EU-a, proizvod ili njegovi dijelovi ne smiju sadržavati tvari (u bilo kojem obliku, uključujući nano oblike) koje ispunjavaju mjerila za razvrstavanje u razrede opasnosti s niže navedenim oznakama upozorenja ili R-oznakama u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Direktivom Vijeća 67/548/EEZ ⁽²⁾, niti tvari iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Niže navedene oznake upozorenja općenito se odnose na tvari. U slučaju nano oblika koji se namjerno dodaju proizvodu, usklađenost s ovim mjerilom mora se dokazati za bilo koju koncentraciju.

Popis oznaka upozorenja i R-oznaka:

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H300 Smrtonosno ako se proguta	R28
H301 Otrovno ako se proguta	R25
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i unese u dišni sustav	R65
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom	R27
H311 Otrovno u dodiru s kožom	R24
H330 Smrtonosno ako se udiše	R26
H331 Otrovno ako se udiše	R23
H340 Može izazvati genetska oštećenja	R46
H341 Sumnja na moguće izazivanje genetskih oštećenja	R68
H350 Može uzrokovati rak	R45
H350i Može uzrokovati rak ako se udiše	R49
H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka	R40
H360F Može štetno djelovati na plodnost	R60
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu	R61
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu	R60; R61; R60-61
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R60-R63
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R61-R62
H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R62
H361d Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R63
H361fd Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R62-63
H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom	R64
H370 Uzrokuje oštećenje organa	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Može uzrokovati oštećenje organa	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL 196, 16.8.1967., str. 1.

⁽³⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H372 Uzrokuje oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	R50
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš, s dugotrajnim učincima	R50-53
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R51-53
H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R52-53
H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš	R53
EUH059 Opasno za ozonski sloj	R59
EUH029 U dodiru s vodom oslobađa otrovni plin	R29
EUH031 U dodiru s kiselinama oslobađa otrovni plin	R31
EUH032 U dodiru s kiselinama oslobađa vrlo otrovni plin	R32
EUH070 Otrovno u dodiru s očima	R39-41

⁽¹⁾ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

⁽²⁾ U skladu s Direktivom 67/548/EEZ.

Ovo se mjerilo primjenjuje i na sljedeće oznake upozorenja i R-oznake:

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	R42
H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	R43
H314 Uzrokuje teške opekline kože i ozljede oka	R34; R35
H319 Uzrokuje jako nadraživanje oka	R36
H315 Nadražuje kožu	R38
EUH066 Ponavljano izlaganje može prouzročiti sušenje ili pucanje kože	R66
H336 Može izazvati pospanost ili vrtoglavicu	R67

⁽¹⁾ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

⁽²⁾ U skladu s Direktivom 67/548/EEZ.

Gornji se zahtjev ne primjenjuje na tvari ili smjese čija se svojstva mijenjaju nakon obrade (npr. više nisu biološki dostupne ili im se mijenja kemijski sastav) zbog čega uočena opasnost prestaje postojati.

Granične vrijednosti koncentracija tvari koje ispunjavaju mjerila iz članka 57. točaka (a), (b) ili (c) Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ne smiju prekoračiti 0,010 % masenog udjela. Ako je riječ o specifičnim graničnim vrijednostima za tvari koje ispunjavaju mjerila iz članka 57. točaka (a), (b) ili (c), one ne smiju prekoračiti jednu desetinu (1/10) najniže navedene specifične vrijednosti koncentracije, osim ako je ta vrijednost manja od 0,010 % masenog udjela.

Odstupanja od mjerila 1. točke (a) navedena su u tablici 1.

Procjena i provjera mjerila: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja točnu formulaciju proizvoda. Podnositelj zahtjeva dokazuje usklađenost s ovim mjerilom za tvari u proizvodu na temelju informacija koje minimalno sadrže podatke utvrđene u Prilogu VII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006. Te informacije moraju biti specifične za onaj oblik tvari, uključujući nano oblike, koja se koristi u proizvodu. Za tu namjenu podnositelj dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz koju dostavlja popis sastojaka i povezanih sigurnosnih listova u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 za proizvod kao i za sve tvari navedene u formulaciji ili formulacijama. U sigurnosnim listovima navode se granične vrijednosti koncentracija u skladu s člankom 31. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

Potrebno je osigurati dovoljno podataka za procjenu opasnosti proizvoda za okoliš (prema oznakama upozorenja H400 – H413 ili R-oznakama R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivom 67/548/EEZ i Direktivom 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Procjena opasnosti proizvoda za okoliš izvodi se standardnom metodom kako je navedeno u Prilogu III. Direktivi 1999/45/EZ ili zbrojnom metodom iz odjeljka 4.1.3.5.2. Uredbe (EZ) br. 1272/2008. Međutim, kako je utvrđeno u dijelu C Priloga III. Direktivi 1999/45/EZ ili u odjeljku 4.1.3.3. Uredbe (EZ) br. 1272/2008, rezultati ispitivanja priprema (priprema proizvoda ili paketa aditiva) mogu se upotrijebiti za izmjenu razvrstavanja u pogledu otrovnosti za vodeni okoliš koja bi se dobila primjenom standardne ili zbrojne metode.

(b) Tvari s popisa u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006

Nisu moguća odstupanja od isključenja iz članka 6. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 u pogledu tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis koji je predviđen člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 kada su prisutne u smjesama u koncentracijama većim od 0,010 % masenog udjela.

Procjena i provjera: popis tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis kandidata u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 dostupan je na sljedećoj adresi:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Na popis se upućuje na datum podnošenja zahtjeva.

Granične vrijednosti koncentracija navode se u sigurnosnim listovima u skladu s Prilogom II., stavkom 3.2.1. točkom (c) Uredbe Komisije (EU) 453/2010 ⁽²⁾.

Mjerilo 2. – Isključene određene tvari

Sljedeće navedene tvari ne smiju biti prisutne u konačnom proizvodu u koncentracijama koje prekoračuju 0,010 % masenog udjela:

- tvari uključene u Popis prioritetnih tvari na području vodne politike Europske unije iz Priloga X. Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, kako je izmijenjena utvrđenim u Odluci br. 2455/2001/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, i Popis kemikalija određenih za prioritetno djelovanje prema OSPAR-u (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00950304450000_000000_000000),
- halogeni organski spojevi i nitritni spojevi,
- metali ili spojevi metala osim natrija, kalija, magnezija i kalcija. U slučaju ugušivača smiju se koristiti i spojevi litija i/ili aluminija u koncentracijama čije su vrijednosti dozvoljene u skladu s drugim mjerilima iz Priloga ovoj Odluci.

Procjena i provjera: dostavlja se pisana izjava o sukladnosti s ovim zahtjevima uz potpis podnositelja zahtjeva.

Mjerilo 3. – Dodatni zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodene organizme

Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost ispunjavanjem zahtjeva iz mjerila 3.1. ili iz mjerila 3.2.

Mjerilo 3.1. – Zahtjevi za maziva i njihove glavne sastojke

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš dostavljaju se za glavne sastojke i smjesu.

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš svakog od glavnih sastojaka navode se za sljedeće dvije trofičke razine: alge i dafnije ⁽⁵⁾. Kritična koncentracija za akutnu toksičnost za vodeni okoliš svakog od glavnih sastojaka iznosi najmanje 100 mg/L.

Podaci o akutnoj toksičnosti za vodeni okoliš maziva za koje se podnosi zahtjev navode se za sljedeće tri trofičke razine: alge, dafnije i ribe. Kritična koncentracija za akutnu toksičnost iznosi najmanje 100 mg/L za maziva kategorije 1 i 5 odnosno najmanje 1 000 mg/L za maziva kategorija 2, 3 i 4.

Zahtjevi u pogledu mjerila 3.1. za različite kategorije maziva sažeti su u tablici 2.

⁽¹⁾ SL L 200, 30.7.1999., str. 1.

⁽²⁾ SL L 133, 31.5.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 331, 15.12.2001., str. 1.

⁽⁵⁾ Za dostavljanje podataka o morskom okolišu u skladu s ovom Odlukom dafnije se mogu zamijeniti rakovima.

Procjena i provjera: prihvaćaju se podaci o toksičnosti za morski ili za slatkovodni okoliš. Ispitivanja se izvode u skladu sa i na odgovarajućoj vrsti iz sljedećih smjernica: ISO/DIS 10253 ili OECD 201 ili dio C.3 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ⁽¹⁾ za alge, ISO TC 147/SC5/WG2 ili OECD 202 ili dio C.2 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za dafnije i OECD 203 ili dio C.1 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za ribe. Dozvoljena je i primjena istovrijednih metoda uz odobrenje nadležnog tijela. Prihvaćaju se samo (72-satni) E_pC50 za alge, (48-satni) EC50 za dafnije i (96-satni) LC50 za ribe.

Mjerilo 3.2. – Zahtjevi za svaku navedenu tvar prisutnu u koncentraciji većoj od 0,10 % masenog udjela

Navode se rezultati ispitivanja kronične toksičnosti u obliku podataka o koncentraciji bez učinka (NOEC) za sljedeće dvije trofičke razine: dafnije i ribe.

Ako nisu dostupni rezultati ispitivanja kronične toksičnosti, dostavljaju se rezultati ispitivanja akutne toksičnosti za sljedeće dvije trofičke razine: alge i dafnije. U svakoj od 5 kategorija maziva dozvoljena je prisutnost jedne ili više tvari koje pokazuju određeni stupanj toksičnosti za vodeni okoliš do kumulativne masene koncentracije navedene u tablici 1.

Procjena i provjera: podaci o koncentraciji bez učinka (NOEC) za dvije trofičke razine, dafnije i ribe, utvrđuju se primjenom sljedećih metoda ispitivanja: dio C.20 i dio C.14 Priloga Uredbi Vijeća (EZ) br. 440/2008 za dafnije odnosno za ribe, ili istovrijednih metoda ispitivanja uz odobrenje nadležnog tijela.

Za alge i dafnije prihvaćaju se podaci o akutnoj toksičnosti za morski ili za slatkovodni okoliš. Ispitivanja morske vode izvode se u skladu sa i na odgovarajućoj vrsti iz sljedećih smjernica: ISO/DIS 10253 ili OECD 201 ili dio C.3 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za alge, ISO TC 147/SC5/WG2 ili OECD 202 ili dio C.2 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za dafnije i OECD 203 ili dio C.1 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 za ribe. Dozvoljena je i primjena istovrijednih metoda uz odobrenje nadležnog tijela. Prihvaćaju se samo (72-satni) E_pC50 za alge, (48-satni) EC50 za dafnije i (96-satni) LC50 za ribe.

Procjena i provjera za mjerila 3.1. i 3.2.: nadležnom se tijelu dostavljaju izvješća o ispitivanju visoke kvalitete ili podaci iz literature (ispitivanja u skladu s prihvaćenim protokolima i dobrom laboratorijskom praksom) uključujući reference, čime se dokazuje usklađenost sa zahtjevima u pogledu toksičnosti za vodeni okoliš iz tablice 1.

Ako su u pitanju slabo topljive tvari ili pripravci (< 10 mg/l) za određivanje toksičnosti za vodeni okoliš može se koristiti metoda WAF (*Water Accommodated Fraction*). Utvrđena razina opterećenja okoliša, koja se ponekad navodi kao LL50 i odnosi se na smrtonosnu razinu, može se izravno koristiti u klasifikacijskim mjerilima. Priprema WAF-a obavlja se u skladu s preporukama navedenima u jednim od sljedećih smjernica: Tehničko izvješće ECOTEC-a br. 20 (1986.), Prilog III. Smjernicama OECD-a 1992 301 ili ISO Smjernice ISO 10634, ili ASTM D6081-98 (Standardna praksa za ispitivanje toksičnosti maziva za vodeni okoliš: Priprema uzoraka i tumačenje rezultata ili istovrijedne metode). Pored toga, smatra se da dokaz o netoksičnosti tvari na njezinoj graničnoj vrijednosti topljivosti u vodi ispunjava zahtjeve ovog mjerila.

Ispitivanje akutne toksičnosti za vodeni okoliš nije potrebno u slučajevima:

- kad je klasifikacija tvari, baznog ulja ili aditiva već navedena na Klasifikacijskom popisu mazivnih tvari, ili
- kad se može dostaviti važeća izjava nadležnog tijela o sukladnosti, ili
- kad nije vjerojatno da će tvar proći kroz biološke membrane MM > 800 g/mol ili molekularnog promjera > 1,5 nm (> 15Å), ili
- ako je tvar polimer i njen udio molekularne mase ispod 1 000 g/mol manji je od 1%, ili
- ako tvar ima visoki stupanj netopljivosti u vodi (topljivost u vodi < 10 µg/l),

budući da se takve tvari ne smatraju toksičnima za alge i dafnije u vodenom sustavu.

Topljivost tvari u vodi određuje se prema potrebi prema metodi OECD 105 ili istovrijednim ispitnim metodama.

Udio molekularne mase polimera manji od 1 000 g/mol utvrđuje se u skladu s dijelom A.19 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim ispitnim metodama.

Mjerilo 4. – Biorazgradivost i bioakumulacijski potencijal

Zahtjeve u pogledu biorazgradivosti i bioakumulacijskog potencijala mora ispunjavati svaka navedena tvar prisutna u koncentraciji većoj od 0,10 % masenog udjela.

Mazivo ne smije sadržavati tvari koje su istodobno: biološki nerazgradive i (potencijalno) bioakumulativne.

⁽¹⁾ SL L 142, 31.5.2008., str. 1.

Međutim, mazivo smije sadržavati jednu ili više tvari određenoga stupnja razgradivosti i potencijalne ili stvarne bioakumulacije do kumulativne masene koncentracije navedene u tablici 1.

Procjena i provjera: sukladnost se dokazuje dostavljanjem sljedećih informacija:

Izvjешća o ispitivanju visoke kvalitete ili podaci iz literature (ispitivanja u skladu s prihvaćenim protokolima i dobrom laboratorijskom praksom), uključujući reference o biorazgradivosti te prema potrebi o (potencijalnoj) bioakumulaciji svakog sastojka.

4.1. Biorazgradivost

Tvar se smatra konačno biorazgradivom (aerobno) ako:

1. Tijekom 28-dnevnog ispitivanja biorazgradnje u skladu s dijelom C.4 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008, OECD 306, OECD 310 postignu se sljedeće razine biorazgradnje:

- pri ispitivanjima konačne biorazgradivosti koja se temelji na otopljenom organskom ugljiku $\geq 70\%$,
- pri ispitivanjima koja se temelje na iscrpljivanju kisika ili stvaranju ugljičnog dioksida $\geq 60\%$ od teoretskih maksimuma.

U ovim ispitivanjima konačne biorazgradivosti ne mora se primjenjivati načelo desetodnevnog okna. Ako tvar dosegne razinu praga biorazgradnje u roku 28 dana, ali ne unutar desetodnevnog vremenskog okna, pretpostavlja se sporiji stupanj razgradnje.

2. Omjer BOD₅/ThOD ili BOD₅/COD je veći od 0,5. Omjer BOD₅/(ThOD ili COD) može se koristiti samo ako ne postoje podaci na temelju dijela C.4 Priloga Uredbi Vijeća (EZ) br. 440/2008, OECD 306, OECD 310 ili neke druge istovrijedne metode ispitivanja. BOD₅ se ocjenjuje u skladu s dijelom C.5 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama, dok se COD ocjenjuje u skladu sa dijelom C.6 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama.

Tvar se smatra *inherentno biorazgradivom* ako pokazuje:

- biorazgradnju $> 70\%$ pri ispitivanju inherentne biorazgradnje prema dijelu C.9 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili OECD 302 C ili drugim istovrijednim metodama, ili
- biorazgradnju $> 20\%$, ali $< 60\%$ nakon 28 dana pri ispitivanjima prema dijelu C.4 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008, OECD 306 ili OECD 310 koja se temelje na iscrpljivanju kisika ili stvaranju ugljičnog dioksida, ili drugim istovrijednim metodama.

Ispitivanje biorazgradnje nije potrebno u slučajevima:

- kad je klasifikacija tvari, baznog ulja ili aditiva već navedena na Klasifikacijskom popisu mazivnih tvari, ili se može dostaviti važeća izjava nadležnog tijela o usklađenosti,
- kad tvar nije biorazgradiva ako ne ispunjava mjerila za potpunu i inherentnu biorazgradivost.

Za procjenu biorazgradivosti neke tvari podnositelj zahtjeva može koristiti i referentne podatke. Reference za ocjenu biorazgradivosti neke tvari prihvatljive su ako se referentna tvar razlikuje samo za jednu funkcionalnu grupu ili fragment od tvari upotrijebljene u proizvodu. Ako je referentna tvar lako ili inherentno biorazgradiva i ako ta funkcionalna grupa ima pozitivan učinak na aerobnu biorazgradnju, upotrijebljena tvar se također može smatrati lako ili inherentno biorazgradivom. Funkcionalne grupe ili fragmenti koji imaju pozitivan učinak na biorazgradnju su: alifatski i aromatski alkoholi [-OH], alifatske i aromatske kiseline [-C(=O)-OH], aldehidi [-CHO], esteri [-C(=O)-O-C], amidi [-C(=O)-N ili C(=S)-N]. Treba osigurati primjerenu i pouzdanu dokumentaciju o ispitivanju referentne tvari. U slučaju uspoređivanja s fragmentom koji nije obuhvaćeno gornjim tekstom, treba osigurati primjerenu i pouzdanu dokumentaciju o ispitivanju pozitivnih učinaka funkcionalne grupe na biorazgradnju strukturalno sličnih tvari.

4.2. Bioakumulacija

Ispitivanje (potencijalne) bioakumulacije potrebno ako tvar:

- ima MM > 800 g/mol, ili
- ima molekularni promjer $> 1,5$ nm (> 15 Å), ili
- ima koeficijent raspodjele oktanol/voda $\log K_{ow} < 3$ ili > 7 , ili
- ima izmjeren BCF od ≤ 100 L/kg, ili
- je polimer i ima udio molekularne mase ispod 1 000 g/mol manji od 1 %.

Budući da je većina tvari koje se koriste u mazivima vrlo hidrofobna, vrijednost BCF treba se temeljiti na masenom sadržaju lipida i mora se paziti da se osigura dovoljno dugo vrijeme izlaganja.

Faktor biokoncentracije (BCF) ocjenjuje se u skladu s dijelom C.13 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili istovrijednim metodama ispitivanja.

Koeficijent raspodjele log oktanol/voda ($\log K_{ow}$) ocjenjuje se u skladu s dijelom A.8 Priloga Uredbi (EZ) br. 440/2008 ili OECD 123 ili istovrijednim metodama ispitivanja. Kod organskih tvari, osim površinski aktivnih tvari, za koje nisu dostupne eksperimentalne vrijednosti, smije se koristiti računska metoda. Dozvoljene su sljedeće računske metode: CLOGP, LOGKOW (KOWWIN) i SPARC. Ako su procijenjene $\log K_{ow}$ vrijednosti dobivene bilo kojom od ovih računskih metoda < 3 ili > 7 , bioakumulacija tvari se ne očekuje.

Vrijednosti $\log K_{ow}$ primjenjuju se samo na organske kemikalije. Za ocjenjivanje bioakumulacijskog potencijala anorganskih spojeva, nekih površinski aktivnih tvari i nekih organo-metalnih spojeva, mjeri se BCF.

Mjerilo 5. – Obnovljive sirovine

Formulirani proizvod mora imati sadržaj ugljika koji potječe od obnovljivih sirovina kako slijedi:

- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 1,
- ≥ 45 % (m/m) za kategoriju 2,
- ≥ 70 % (m/m) za kategoriju 3,
- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 4,
- ≥ 50 % (m/m) za kategoriju 5.

Sadržaj ugljika koji potječe od obnovljivih sirovina znači da maseni postotak sastojka A $\times$ [broj atoma ugljika (C) u sastojku A, koji su derivati (biljnih) ulja ili (životinjskih) masti, podijeljen s ukupnim brojem atoma ugljika (C) u komponenti A] plus maseni postotak sastojka B $\times$ [broj atoma ugljika (C) u sastojku B, koji su derivati (biljnih) ulja ili (životinjskih) masti, podijeljen s ukupnim brojem atoma ugljika (C) u sastojku B] plus maseni postotak sastojka C $\times$ [broj atoma ugljika (C) u sastojku C] i tako dalje.

Podnositelj zahtjeva na obrascu zahtjeva naznačuje vrstu(-e), izvor(e) i porijeklo obnovljivog materijala ili više njih koji čine glavne sastojke.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Mjerilo 6. – Minimalna tehnička svojstva

- (a) Za hidrauličke tekućine: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u normi ISO 15380, tablicama od 2. do 5. Dobavljač na informacijskom listu proizvoda navodi koja su 2 elastomera ispitana.
- (b) Za ulja za industrijsku i brodsku opremu: barem zahtjevi za tehnička svojstva utvrđeni u DIN 51517. Dobavljač na informacijskom listu proizvoda navodi koji je odjeljak odabran (I., II. ili III.).
- (c) Za ulja za motorne pile: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u Kriterijima RAL UZ 48 *Blue Angel* (Plavi anđeo).
- (d) Za ulja za dvotaktne brodske motore: barem mjerila za tehnička svojstva utvrđena u „Certifikatu NMMA za maziva za dvotaktne benzinske motore” u okviru NMMA TC-W3.
- (e) Za ulja za dvotaktne motore kopnene primjene: barem razina EGD prema mjerilima za tehnička svojstva utvrđenima u normi ISO 13738:2000.
- (f) Za sva ostala maziva: prikladno za predviđenu namjenu.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja izjavu o usklađenosti s ovim mjerilom, uz odgovarajuću dokumentaciju.

Mjerilo 7. – Informacije na znaku zaštite okoliša Europske unije

Po želji se može postaviti znak s tekstualnim okvirom koji sadrži sljedeći tekst:

- „— Pri upotrebi smanjeno štetno djelovanje na vodu i tlo
- Sadrži visok udio materijala biološkog porijekla”.

Smjernice za moguće korištenje znaka s tekstualnim okvirom dostupne su u „Smjernicama za korištenje logotipa znaka zaštite okoliša EU-a” na internetskoj adresi http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja uzorak ambalaže na kojoj je vidljiv znak, uz izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Tablica 1.

Mjerila za mazivo i svaku navedenu tvar

	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Kategorija	Hidraulične tekućine, ulja za prijenos snage	Masti, masti za statvene cijevi	Ulja za motorne pile, sredstva za odvajanje betona od kalupa, maziva za žičanu užad i druga protočna maziva	Ulja za kopnene i brodске dvotaktne motore	Ulja za industrijsku i brodsku opremu
Mjerila					
Oznake upozorenja i R-oznake opasnosti za okoliš i ljudsko zdravlje (Odstupanja od mjerila 1. točke (a))	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Oznaka opasnosti za okoliš i ljudsko zdravlje ili R-oznaka maziva u trenutku podnošenja zahtjeva	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)	Nema (Najniža granica razvrstavanja u Uredbi (EZ) br. 1272/2008 ili Direktivi 1999/45/EZ)
Isključene određene tvari (mjerilo 1. točka (b) i 2.)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Navedene u OSPAR-u; navedene u Popisu prioritetnih tvari na području vodne politike Europske unije; organski halogeni; nitriti; metali ili spojevi metala osim Na, K, Mg, Ca i u slučaju ugušćivača Li, Al; CMR kategorija 1, 2 (R45, R46, R49, R60 or R61); popis kandidata za Prilog XIV. Uredbi (EZ) br. 1907/2006	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %
Toksičnost za vodeni okoliš (Samo mjerilo 3.2.)	Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Nije toksično (D)	Akutna toksičnost > 100 mg/L ili NOEC > 10 mg/L	Nije ograničeno			
Štetno (E)	10 mg/L < akutna toksičnost ≤ 100 mg/L ili 1 mg/L < NOEC ≤ 10 mg/L	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25
					≤ 20

Toksičnost za vodeni okoliš (Samo mjerilo 3.2.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Toksično (F)	1 mg/L < akutna toksičnost ≤ 10 mg/L ili 0,1 mg/L < NOEC ≤ 1 mg/L	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Vrlo toksično (G)	akutna toksičnost ≤ 1 mg/L ili NOEC ≤ 0,1 mg/L	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Biorazgradnja i bioakumulacija (mjerilo 4.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Potpuno aerobno biorazgradivo (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Inherentno aerobno biorazgradivo (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Biološki nerazgradivo I biološki neakumulativno (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Biološki nerazgradivo I biološki akumulativno (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Udio za koji nije ocijenjena toksičnost za vodeni okoliš (mjerilo 3.2.) ili biorazgradnja/bioakumulacija (mjerilo 4.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Obnovljivost (mjerilo 5.)		Kumulativni maseni postoci (% masenog udjela) prisutnih tvari				
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Na temelju ugljika		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
		Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Minimalna tehnička svojstva (mjerilo 6.)	Hidrauličke tekućine: ISO 15380, tablice od 2. do 5. Ulja za prijenos snage: prikladno za predviđenu namjenu	Prikladno za predviđenu namjenu	Ulja za motorne pile: prema RAL UZ 48 Ostalo: prikladno za predviđenu namjenu	Ulja za 2t brodске motore: prema NMMA TC-W3. Ulja za 2t kopnene motore: EGD razina u ISO 13738:2000	Ulja za industrijsku i brodsku opremu: DIN 51517	

(*) M je faktor množenja 10 za tvari koje su vrlo toksične za vodeni okoliš iz tablice 1.b u Direktivi Komisije 2006/8/EC (SL L 19, 24.1.2006., str. 12.).

faktor množenja (M)	LC50 ili EC50 vrijednost („L(E)C50“) tvari
1	$0,1 < L(E)C50 \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C50 \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C50 \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C50 \leq 0,001$

Za tvari čija je LC50 ili EC50 vrijednost niža od 0,0001 mg/L, odgovarajuće granične vrijednosti koncentracije računaju se u skladu s time (u intervalima faktora 10).

Tablica 2.

Zahtjevi u pogledu toksičnosti za vodeni okoliš za različite kategorije maziva — Zahtjevi u pogledu podataka o mazivu i glavnim sastojcima

Mjerilo 3.1.	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Akutna toksičnost za vodeni okoliš svježe pripremljenog maziva za tri trofične razine: alge, dafnije i ribe	> 100 mg/L	> 1 000 mg/L	> 1 000 mg/L	> 1 000 mg/L	> 100 mg/L
Akutna toksičnost za vodeni okoliš svakoga glavnog sastojka za dvije trofične razine: alge i dafnije	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L	> 100 mg/L

32011D0382

L 169/40

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.6.2011.

ODLUKA KOMISIJE**od 24. lipnja 2011.****o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za deterdžente za ručno pranje posuđa***(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 4448)***(Tekst značajan za EGP)****(2011/382/EU)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, znak za okoliš EU-a može se dodijeliti onim proizvodima koji tijekom čitavog životnog ciklusa imaju smanjeno štetno djelovanje na okoliš.
- (2) Uredbom (EZ) br. 66/2010 propisuje se da se posebna mjerila za dodjelu znaka za okoliš Europske unije utvrđuju prema skupinama proizvoda.
- (3) Odlukom Komisije 2005/342/EZ ⁽²⁾ utvrđena su ekološka mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere za deterdžente za ručno pranje posuđa, koji važe do 30. lipnja 2011.
- (4) Ta su mjerila ponovno pregledana s obzirom na tehnološki napredak. Nova mjerila te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere trebaju vrijediti četiri godine od datuma donošenja ove odluke.
- (5) Odluku 2005/342/EZ radi jasnoće treba zamijeniti.
- (6) Proizvođačima čijim je proizvodima dodijeljen znak za okoliš EU-a za deterdžente za ručno pranje posuđa prema mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/342/EZ, treba omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih

proizvoda revidiranim mjerilima i zahtjevima. Proizvođačima također treba biti odobreno podnošenje zahtjeva prema mjerilima utvrđenima u Odluci 2005/342/EZ ili prema mjerilima utvrđenima u ovoj odluci, do prestanka važenja te odluke.

- (7) Mjere predviđene ovom odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Skupina proizvoda „deterdženti za ručno pranje posuđa” obuhvaća sve deterdžente namijenjene za ručno pranje posuđa, kuhinjskog porculana, jedaćeg pribora, lonaca, tava, kuhinjskog pribora i tako dalje.

Ova skupina proizvoda obuhvaća proizvode namijenjene i za kućnu i za profesionalnu upotrebu. Proizvodi su smjesa kemijskih tvari i ne smiju sadržavati mikroorganizme koje namjerno dodaje proizvođač.

Članak 2.

Za potrebe ove odluke vrijede sljedeće definicije:

1. „tvar” znači kemijski element i njegovi spojevi u prirodnom stanju ili dobiveni bilo kojim proizvodnim procesom, uključujući i svaki dodatak potreban za očuvanje stabilnosti proizvoda kao i svako onečišćenje koje nastaje tijekom procesa, osim otapala koje se može odijeliti, a da ne utječe na stabilnost tvari niti mijenja njezin sastav;
2. „proizvod” (ili smjesa) znači smjesa ili otopina sastavljena od dviju ili više tvari koje ne reagiraju.

Članak 3.

Da bi mu bio dodijeljen znak za okoliš EU-a za proizvode u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, proizvod mora pripadati skupini proizvoda „deterdženti za ručno pranje posuđa” prema definiciji iz članka 1. ove odluke i ispunjavati mjerila i s njima povezane zahtjeve u pogledu procjene i provjere koji su utvrđeni u Prilogu ovoj Odluci.

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.

⁽²⁾ SL L 115, 4.5.2005., str. 9.

Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda „deterdženti za ručno pranje posuđa” te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede četiri godine od datuma donošenja ove odluke.

Članak 5.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „deterdženti za ručno pranje posuđa” dodjeljuje se brojčana oznaka „019”.

Članak 6.

Odluka 2005/342/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Odstupajući od članka 6., zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „deterdženti za ručno pranje posuđa”, koji su podneseni prije datuma donošenja ove odluke, ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima Odlukom 2005/342/EZ.

2. Zahtjevi za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „deterdženti za ručno pranje

posuđa”, koji su podneseni od datuma donošenja ove odluke, ali najkasnije do 30. lipnja 2011., mogu se temeljiti na mjerilima koja su utvrđena Odlukom 2005/342/EZ ili na mjerilima koja su utvrđena ovom odlukom. Ti zahtjevi ocjenjuju se u skladu s mjerilima na kojima su temeljeni.

3. Ako se znak za okoliš dodjeljuje na temelju zahtjeva ocijenjenog u skladu s mjerilima utvrđenima Odlukom 2005/360/EZ, taj znak za okoliš može se koristiti dvanaest mjeseci od datuma donošenja ove odluke.

Članak 8.

Ova je odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. lipnja 2011.

Za Komisiju
Janez POTOČNIK
Član Komisije

PRILOG

OKVIR

Ciljevi mjerila

Cilj ovih mjerila je posebno promicanje proizvoda koji ispuštaju manje toksičnih i drugih onečišćujućih tvari u vodeni okoliš, smanjivanje ili sprečavanje rizika za zdravlje ili okoliš povezanih s upotrebom opasnih tvari, smanjivanje ambalažnog otpada na najmanju moguću mjeru, informiranje koje će kupcu omogućiti da upotrebljava proizvod na djelotvoran način, te smanjivanje opterećenja okoliša na najmanju moguću mjeru.

MJERILA

1. Toksičnost za vodene organizme
2. Biorazgradivost površinski aktivnih tvari
3. Isključene ili ograničene tvari i smjese
4. Mirisi
5. Nagrizajuća svojstva
6. Zahtjevi u pogledu ambalaže
7. Prikkladnost za predviđenu namjenu
8. Upute korisnicima
9. Informacije na znaku za okoliš EU-a

Zahtjevi u pogledu procjene i provjere**(a) Zahtjevi**

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i provjere navedeni su u svakom mjerilu.

Ako podnositelj zahtjeva mora dostaviti izjave, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju mjerila, podrazumijeva se da oni mogu potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih i/ili njihovih dobavljača itd., ovisno o slučaju.

Ako je moguće, ispitivanja trebaju provesti laboratoriji koji zadovoljavaju opće zahtjeve norme EN ISO 17025 ili druge istovrijedne norme.

Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu koristiti i druge metode i norme, ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Dodatak I. upućuje na Bazu podataka o sastojcima deterdženata (popis DID), u kojoj su navedeni sastojci koji se u najčešće koriste u formulacijama deterdženata. Iz tog se popisa izvode podaci za izračun kritičnog dilucijskog volumena (CDV) i za ocjenjivanje biorazgradivosti sastojaka. Za tvari koje nisu na popisu DID dane su smjernice za izračun ili ekstrapoliranje odgovarajućih podataka. Najnovija inačica popisa DID dostupna je na internetskoj stranici znaka za okoliš Europske unije ili putem internetskih stranica pojedinačnih nadležnih tijela.

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti prateću dokumentaciju i mogu izvršiti neovisne provjere.

(b) Pragovi mjerenja

Sve tvari u proizvodu, uključujući aditive (tj. konzervanse ili stabilizatore), čija koncentracija prekoračuje 0,010 % masenog udjela konačne formulacije moraju ispunjavati mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a, osim mjerila 1. koje se primjenjuje na sve namjerno dodane tvari neovisno o njihovoj masi. Onečišćenja koja nastaju u procesu proizvodnje sastojaka, a koja su prisutna u koncentracijama većim od 0,010 % masenog udjela, također moraju ispunjavati mjerila.

(c) Referentna doza

Kod izračuna u svrhu dokaza usklađenosti s mjerilima za dodjelu znaka za okoliš EU-a i ispitivanja sposobnosti čišćenja deterdženata za ručno pranje posuđa kao referentna se doza uzima doza u gramima proizvoda koju proizvođač preporučuje za pranje normalno prljavog posuđa u 1 litri vode.

MJERILA ZA DODJELU ZNAKA ZA OKOLIŠ EU-a**Mjerilo 1. — Toksičnost za vodene organizme**

Kritični dilucijski volumen ($CDV_{kronični}$) svakog sastojka i. računa se pomoću sljedeće jednadžbe:

$$CDV_{kronični} = \sum CDV_{(i)} = \sum \frac{masa_{(i)} \times DF_{(i)}}{TF_{kronični(i)}} \times 1\,000$$

pri čemu je $masa_{(i)}$ masa tvari (u gramima) sadržana u dozi koju proizvođač preporučuje za 1 litru vode za pranje posuđa. $DF_{(i)}$ je faktor razgradnje tvari, a $TF_{kronični(i)}$ je faktor kronične toksičnosti tvari (u miligramima po litri).

Kao vrijednosti DF i TF kronični upotrebljavaju se vrijednosti navedene u dijelu A baze podataka o sastojcima deterdženata (dio A popisa DID) (Dodatak I.). Ako predmetna tvar nije sadržana u dijelu A popisa DID, podnositelj zahtjeva mora te vrijednosti procijeniti slijedeći pristup opisan u dijelu B popisa DID (Dodatak I.). Zbroj vrijednosti $CDV_{kronični}$ svih sastojaka čini vrijednost $CDV_{kronični}$ proizvoda.

$CDV_{kronični}$ se računa za dozu u gramima proizvoda koju proizvođač preporučuje za pranje normalno prljavog posuđa u 1 litri vode. $CDV_{kronični}$ po preporučenoj dozi za 1 litru vode za pranje posuđa ne smije prekoračiti 3 800 litara.

Procjena i provjera: nadležnom tijelu se dostavlja točna formulacija proizvoda uz detalje o izračunu $CDV_{kroničnog}$ kojim se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom.

Mjerilo 2. — Biorazgradivost površinski aktivnih tvari

(a) Laka biorazgradivost (aerobna)

Svaka površinski aktivna tvar upotrijebljena u proizvodu mora biti lako biorazgradiva.

Procjena i provjera: nadležnom se tijelu dostavlja točna formulacija proizvoda kao i opis djelovanja svake tvari. U dijelu A popisa DID (Dodatak I.) navedeno je li određena površinski aktivna tvar aerobno biorazgradiva ili nije (površinski aktivne tvari za koje je u stupcu za aerobnu razgradivost unesena oznaka „R” su lako biorazgradive). Za površinski aktivne tvari koji nisu uključene u dio A popisa DID treba osigurati relevantne informacije iz literature ili drugih izvora ili odgovarajuće rezultate ispitivanja koji pokazuju da su aerobno biorazgradive. Ispitivanja lake biorazgradivosti moraju biti u skladu s onima iz Uredbe (EZ) br. 648/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o deterdžentima ⁽¹⁾. Površinski aktivne tvari se smatraju biorazgradivima ako razina biorazgradivosti (mineralizacije) izmjerena prema jednom od sljedećih pet testova iznosi najmanje 60 % u 28 dana: ispitivanje prisustva CO₂ headspace tehnikom (OECD 310), modificirani Sturmov test kojim se ispituje stvaranje ugljičnog dioksida (CO₂) (OECD 301B; Uredba Vijeća (EZ) br. 440/2008 ⁽²⁾, metoda C.4-C), test u zatvorenoj boci (OECD 301D; Uredba (EZ) br. 440/2008, metoda C.4-E), manometrijska respirometrija (OECD 301F; Uredba (EZ) br. 440/2008, metoda C.4-D), ili test MITI (I) (OECD 301C; Uredba (EZ) br. 440/2008, metoda C.4-F), ili istovrijedni testovi u skladu s ISO normama. Ovisno o fizikalnim svojstvima površinski aktivne tvari, za potvrđivanje lake biorazgradivosti može se koristiti jedan od sljedećih testova, ako je razina biorazgradnje najmanje 70 % u 28 dana: test opadanja otopljenoga organskog ugljika (DOC) (OECD 301A; Uredba (EZ) br. 440/2008, metoda C.4-A) ili modificirano OECD-ovo ispitivanje opadanja organskog ugljika (DOC) (OECD 301E; Uredba (EZ) br. 440/2008, metoda C.4-B), ili istovrijedni testovi u skladu s ISO normama. Primjenjivost ispitnih metoda koje se temelje na mjerenju otopljenoga organskog ugljika moraju biti opravdane na odgovarajući način, budući da te metode mogu proizvesti rezultate koji se odnose na odstranjivanje, a ne na biorazgradivost. U testiranju lake biorazgradivosti prethodno prilagođavanje se ne primjenjuje. Načelo desetodnevnog okna se ne primjenjuje.

(b) Anaerobna biorazgradivost

U proizvodu se unutar dolje navedene granice smiju koristiti površinski aktivne tvari koje nisu biorazgradive u anaerobnim uvjetima pod uvjetom da nisu razvrstane u razred opasnosti H400/R50 (Vrlo otrovno za vodeni okoliš).

Ukupna masa takvih površinski aktivnih tvari koje nisu biorazgradive u anaerobnim uvjetima ne smije prekoračiti 0,20 grama po preporučenoj dozi za 1 litru vode za pranje posuđa.

⁽¹⁾ SL L 104, 8.4.2004., str. 1.

⁽²⁾ SL L 142, 31.5.2008., str. 1.

Procjena i provjera: nadležnom se tijelu dostavlja točna formulacija proizvoda kao i opis djelovanja svake tvari. U dijelu A popisa DID (Dodatak I.) navedeno je li određena površinski aktivna tvar anaerobno biorazgradiva ili nije (površinski aktivne tvari za koje je u stupcu za anaerobnu razgradivost unesena oznaka „Y” su biorazgradive u anaerobnim uvjetima). Za površinski aktivne tvari koji nisu uključene u popis DID (SL L 115, 4.5.2005., str. 18. dio A) treba osigurati relevantne informacije iz literature ili drugih izvora ili odgovarajuće rezultate ispitivanja koji pokazuju da su anaerobno biorazgradive. Referentni testovi za anaerobnu biorazgradivost su OECD 311, ISO 11734, ECETOC br. 28 (lipanj 1988.) ili neka druga istovrijedna ispitna metoda kod koje se zahtijeva konačna biorazgradivost od najmanje 60 % u anaerobnim uvjetima. Metode ispitivanja kod kojih se simuliraju uvjeti u relevantnoj anaerobnoj sredini također se mogu koristiti za dokazivanje da je u anaerobnim uvjetima postignuta konačna razgradivost od 60 % (vidjeti Dodatak II.).

Mjerilo 3. — Isključene ili ograničene tvari i smjese

Zahtjevi navedeni dalje u tekstu pod (a), (b) i (c) primjenjuju se na svaku tvar ili smjesu, uključujući biocide, bojila i mirise, čiji maseni udio u konačnom proizvodu prekoračuje 0,010 %. To uključuje i svaku tvar u bilo kojoj smjesi korištenoj u formulaciji čiji maseni udio u konačnom proizvodu prekoračuje 0,010 %. U slučaju nano oblika koji se namjerno dodaju proizvodu, usklađenost s mjerilom 3.(c) mora se dokazati za bilo koju koncentraciju.

(a) Isključene određene tvari

Sljedeće tvari ne smiju biti sadržane u proizvodu, bilo kao dio formulacije ili kao dio bilo koje smjese sadržane u formulaciji:

- alkilfenoletoksilati (APEO) i njihovi derivati
- EDTA (etilendiamintetraoctena kiselina) i njezine soli
- 5-bromo-5-nitro-1,3-dioksan
- 2-bromo-2-nitropropan-1,3-diol
- diazolinidilurea
- formaldehid
- natrijev hidroksimetilglicinat
- nitromošus i policiklični mošusi, uključujući primjerice:

mošus ksilen: 5-terc-butil-2,4,6-trinitro-m-ksilen

mošus ambret: 4-terc-butil-3-metoksi-2,6-dinitrotoluen

mosken: 1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitroindan

mošus tibetin: 1-terc-butil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitrobenzen

mošus keton: 4'-terc-butil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitroacetafenon

HHCB (1,3,4,6,7,8-heksahidro-4,6,6,7,8-heksametilciklopenta(g)-2-benzopiran)

AHTN (6-acetil-1,1,2,4,4,7-heksametiltetralin).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu, prema potrebi popraćenu izjavama proizvođača, kojom potvrđuje da navedene tvari nisu sadržane u proizvodu.

(b) Kvartarne soli amonijaka koje nisu lako biorazgradive ne smiju se koristiti, bilo kao dio formulacije ili kao dio bilo koje smjese sadržane u formulaciji.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju kojom se dokazuje biorazgradivost svake kvartarne soli amonijaka koja je upotrijebljena.

(c) Opasne tvari i smjese

U skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 o znaku za okoliš EU-a, proizvod ili njegovi dijelovi ne smiju sadržavati tvari (u bilo kojem obliku, uključujući nano oblike) koje ispunjavaju mjerila za razvrstavanje u razrede opasnosti s niže navedenim oznakama upozorenja ili R-oznakama u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Direktivom Vijeća 67/548/EEZ ⁽²⁾, niti tvari iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Niže navedene oznake upozorenja općenito se odnose na tvari. Međutim, za smjese enzima i mirisa za koje nisu dostupne informacije o sastojcima primjenjuju se pravila razvrstavanja za smjese.

Popis oznaka upozorenja i R-oznaka:

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H300 Smrtonosno ako se proguta	R28
H301 Otrovno ako se proguta	R25
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i unese u dišni sustav	R65
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom	R27
H311 Otrovno u dodiru s kožom	R24
H330 Smrtonosno ako se udiše	R23; R26
H331 Otrovno ako se udiše	R23
H340 Može izazvati genetska oštećenja	R46
H341 Sumnja na moguće izazivanje genetskih oštećenja	R68
H350 Može uzrokovati rak	R45
H350i Može uzrokovati rak ako se udiše	R49
H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka	R40
H360F Može štetno djelovati na plodnost	R60
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu	R61
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu	R60-61
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R60-63
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R61-62
H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	R62
H361d Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R63
H361fd Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	R62-63
H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom	R64

⁽¹⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL 196, 16.8.1967., str. 1.

⁽³⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

Oznaka upozorenja ⁽¹⁾	R-oznaka ⁽²⁾
H370 Uzrokuje oštećenje organa	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Može uzrokovati oštećenje organa	R68/20; R68/21; R68/22
H372 Uzrokuje oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	R50
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R50-53
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R51-53
H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R52-53
H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš	R53
EUH059 Opasno za ozonski sloj	R59
EUH029 U dodiru s vodom oslobađa otrovni plin	R29
EUH031 U dodiru s kiselinama oslobađa otrovni plin	R31
EUH032 U dodiru s kiselinama oslobađa vrlo otrovni plin	R32
EUH070 Otrovno u dodiru s očima	R39-41
Tvari koje izazivaju preosjetljivost	
H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	R42
H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	R43

⁽¹⁾ U skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

⁽²⁾ U skladu s Direktivom 67/548/EEZ.

Gornji se zahtjev ne primjenjuje na tvari ili smjese čija se svojstva mijenjaju nakon obrade (npr. više nisu biološki dostupne ili im se mijenja kemijski sastav) zbog čega uočena opasnost prestaje postojati.

Odstupanja: na sljedeće tvari ili smjese izričito se ne primjenjuje ovaj zahtjev:

Površinski aktivne tvari U koncentracijama < 25 % u proizvodu (*)	H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	R 50
Mirisi	H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	R52-53
Enzimi (**)	H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	R42
Enzimi (**)	H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	R43
NTA (nitriltriacetat) kao nečistoća u MGDA i GLDA (***)	H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka	R40

(*) Postotak se mora podijeliti faktorom M koji je utvrđen u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

(**) Uključujući stabilizatore i druge pomoćne tvari u pripravcima.

(***) U koncentracijama manjim od 1,0 % sirovine pod uvjetom da je ukupna koncentracija u konačnom proizvodu manja od 0,10 %.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja točnu formulaciju proizvoda. Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost s ovim mjerilom za tvari u proizvodu na temelju informacija koje minimalno sadrže podatke utvrđene u Prilogu VII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006. Te informacije moraju biti specifične za onaj oblik tvari, uključujući nano oblike, koja se koristi u proizvodu. Za tu namjenu podnositelj dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom, uz koju dostavlja popis sastojaka i povezanih sigurnosnih listova u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 za proizvod kao i za sve tvari navedene u formulaciji ili formulacijama. U sigurnosnim listovima navode se granične vrijednosti koncentracija u skladu s člankom 31. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

(d) Tvari s popisa u skladu s člankom 59. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006

Nisu moguća odstupanja od isključenja iz članka 6. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 66/2010 u pogledu tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis koji je predviđen člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006, a koje su prisutne u smjesama u koncentracijama većim od 0,010 %.

Procjena i provjera: popis tvari koje su identificirane kao tvari vrlo visokog rizika i uključene u popis kandidata u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 dostupan je na sljedećoj adresi:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Na popis se upućuje na datum podnošenja zahtjeva.

U sigurnosnim listovima navode se granične vrijednosti koncentracija u skladu s člankom 31. Uredbe (EZ) br. 1907/2006.

(e) Biocidi

- i. Proizvod smije sadržavati biocide samo u svrhu konzerviranja proizvoda i to u dozi koja odgovara isključivo toj namjeni. To se ne odnosi na površinski aktivne tvari koje također mogu imati biocidna svojstva.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja primjerke sigurnosnih listova za sve dodane konzervanse, zajedno s podacima o njihovoj točnoj koncentraciji u konačnom proizvodu. Proizvođač ili dobavljač konzervansa daje podatke o dozama koje su potrebne za konzerviranje proizvoda.

- ii. Na ambalaži je zabranjeno navoditi tvrdnje ili davati naznake, ili na bilo koji drugi način poručivati da proizvod ima antimikrobno djelovanje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja nadležnom tijelu tekstove i prijelome koji se koriste na svakoj vrsti ambalaže i/ili uzorak svake vrste ambalaže.

- iii. Dozvoljeni su biocidi koji se koriste za konzerviranje proizvoda, bilo kao dio formulacije ili kao dio bilo koje smjese uključene u formulaciju, i koji su razvrstani u razrede opasnosti H410/R50-53 ili H411/R51-53 u skladu s Direktivom 67/548/EEZ, Direktivom 1999/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ ili Uredbom (EZ) br. 1272/2008, ali samo ako njihov potencijal bioakumulacije pokazuje svojstvo log Pow (log koeficijenta raspodjele oktanol/voda) < 3,0 ili eksperimentalno utvrđeni faktor biokoncentracije BCF ≤ 100.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja primjerke sigurnosnih listova za sve biocide, zajedno s dokumentacijom o koncentracijama biocida u konačnom proizvodu.

Mjerilo 4. — Mirisi

- (a) Proizvod ne smije sadržavati mirise koji sadržavaju nitromošuse ili policiklične mošuse (kako je navedeno u mjerilu 3.(a)).
- (b) Svi sastojci koji se proizvodu dodaju kao mirisi moraju biti izrađeni i/ili se njima mora rukovati u skladu s kodeksom prakse Međunarodnog udruženja za mirise. Kodeks je dostupan na internetskoj stranici Međunarodnog udruženja za mirise: <http://www.ifraorg.org>.
- (c) Mirisne tvari na koje se primjenjuje obveza navođenja predviđena Uredbom (EZ) br. 648/2004 o deterdžentima (Prilog VII.), a koje već nisu isključene u skladu s mjerilom 3.(c) i (ostale) mirisne tvari koje su razvrstane u razrede opasnosti H317/R43 (Može izazvati alergijsku reakciju na koži) i/ili H334/R42 (Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem) ne smiju biti prisutne u količinama ≥ 0,010 % (≥ 100 ppm) po pojedinoj tvari.
- (d) U deterdžentima za ručno pranje posuđa namijenjenima za profesionalnu upotrebu ne smiju se koristiti mirisi.

⁽¹⁾ SL L 200, 30.7.1999., str. 1.

Procjena i provjera: nadležnom se tijelu dostavlja izjava o sukladnosti sa svakim dijelom mjerila (a), (b) i (d). Za mjerilo (c) podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti u kojoj navodi količinu mirisa u proizvodu. Podnositelj zahtjeva također dostavlja izjavu proizvođača mirisa u kojoj se navodi sadržaj svake tvari u mirisu koja je uključena u Prilog III. dio I. Direktive 76/768/EEZ ⁽¹⁾, kao i sadržaj (ostalih) tvari koje su razvrstane u razrede opasnosti H317/R43 i/ili R42/H334.

Mjerilo 5. — Nagrizajuća svojstva

Proizvod ne smije biti razvrstan u „nagrizajuće” (C) smjese razreda opasnosti R34 ili R35 u skladu s Direktivom 1999/45/EZ ili u smjese „kategorije za kožu 1” u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja podatke o točnim koncentracijama svih tvari upotrijebljenih u proizvodu, bilo kao dio formulacije ili kao dio bilo koje smjese sadržane u formulaciji, koje su razvrstane kao „nagrizajuće” (C) smjese razreda opasnosti R34 ili R35 u skladu s Direktivom 1999/45/EZ ili kao smjese „kategorije za kožu 1” u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008, zajedno s primjercima sigurnosnih listova.

Mjerilo 6. — Zahtjevi u pogledu ambalaže

- (a) Plastika koja je upotrijebljena za primarnu ambalažu mora biti označena u skladu s Direktivom 94/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu ⁽²⁾ ili normom DIN 6120, dijelom 1. i 2. u vezi s normom DIN 7728 dijelom 1.
- (b) Ako je primarna ambalaža izrađena od recikliranog materijala, svaki navod s tim u vezi na ambalaži mora biti u skladu s normom ISO 14021 „Oznake i deklaracije o zaštiti okoliša – samodeklariranje o zaštiti okoliša (oznake za okoliš tipa II)”.
- (c) U plastičnoj se ambalaži smiju koristiti samo oni fitalati koji su u trenutku podnošenja ocijenjeni u pogledu rizika i nisu razvrstani u skladu s mjerilom 3.(c).
- (d) Omjer mase i učinkovitosti (WUR) primarne ambalaže ne smije prekoračiti sljedeće vrijednosti:

Vrsta proizvoda	WUR
Deterdženti za ručno pranje posuđa (koncentrat)	1,20 grama ambalaže po litri korištene tekućine (vode za pranje posuđa)

Omjer mase i učinkovitosti računa se samo za primarnu ambalažu (uključujući poklopce, čepove i ručne pumpice/raspršilice) pomoću sljedeće formule:

$$WUR = \Sigma((W_i + U_i)/(D_i * r_i))$$

pri čemu je

W_i = masa (u gramima) primarne ambalaže i. uključujući etiketu, ako postoji.

U_i = masa (u gramima) ne-recikliranog materijala u primarnoj ambalaži i. Ako je udio recikliranog materijala u primarnoj ambalaži 0 %, tada je $U_i = W_i$.

D_i = broj funkcionalnih doza (= broj količina koje proizvođač preporučuje za 1 litru vode za pranje) sadržanih u primarnoj ambalaži i.

r_i = broj recikliranja, tj. broj korištenja primarne ambalaže i. za istu namjenu kroz sustav povrata ambalaže ili ponovnog punjenja ($r_i = 1$ ako se ambalaža ne koristi ponovno za istu namjenu. Ako se ambalaža koristi ponovno, r_i je postavljen na 1 osim ako podnositelj zahtjeva ne dokaže veći broj).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja izračun omjera mase i učinkovitosti proizvoda uz izjavu o sukladnosti sa svakim dijelom ovog mjerila. Za mjerilo (c) podnositelj zahtjeva dostavlja ispunjenu i potpisanu izjavu o sukladnosti.

Mjerilo 7. — Prikladnost za predviđenu namjenu

Proizvod mora biti prikladan za predviđenu namjenu i udovoljavati potrebama potrošača.

Učinkovitosti i kapacitet pranja moraju biti jednaki ili bolji od svojstava generičkog referentnog proizvoda koji je definiran dalje u tekstu.

⁽¹⁾ SL L 262, 27.9.1976., str. 169.

⁽²⁾ SL L 365, 31.12.1994., str. 10.

Procjena i provjera: učinkovitosti i kapacitet pranja ispituju se pomoću prikladnog i opravdanog laboratorijskog testa radnih karakteristika, koji se izvodi i o kojem se izvješćuje u okviru utvrđenih parametara navedenih u „Okviru za ispitivanje radnih karakteristika deterdženata za ručno pranje posuđa” koji je dostupan na adresi:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/hand_dishwashing_detergents_en.htm

Generički referentni deterdžent je onaj propisan u IKW testu radnih karakteristika „Preporuke za ocjenjivanje kvalitete učinkovitosti pranja deterdženata za ručno pranje posuđa” (*SÖFW-Journal*, 128, 5, str. 11.-15., 2002.) koji je prilagođen tako da doza u testu radnih karakteristika iznosi 2,5 mililitra referentnog deterdženta na 5 litara vode.

Metoda iz IKW testa radnih karakteristika „Preporuke za ocjenjivanje kvalitete učinkovitosti pranja deterdženata za ručno pranje posuđa” (*SÖFW-Journal*, 128, 5, str. 11.-15., 2002.) može se primijeniti uz navedenu prilagodbu, a dostupna je na adresi: http://www.ikw.org/pdf/broschueren/EQ_Handgeschirr_e.pdf

Mjerilo 8. — Upute korisnicima

Na ambalaži proizvoda navode se sljedeće informacije:

- (a) „Ne koristite tekuću vodu, već potopite posuđe i koristite preporučene doze” (ili istovrijedan tekst);
- (b) informacije o preporučenoj dozi naznačuju se na ambalaži u primjerenoj veličini i na vidljivoj pozadini. Informacije se izražavaju u mililitrima (i čajnim žličicama) proizvoda na 5 litara vode za pranje posuđa za „prljava” i „manje prljava” posuđe;
- (c) navođenje približnoga broja pranja koja potrošač može obaviti s jednom bocom proizvoda se preporučuje, ali nije obvezno.

Taj se broj izračunava dijeljenjem volumena proizvoda s dozom potrebnom za 5 litara vode za pranje prljavoga posuđa.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja nadležnom tijelu uzorak ambalaže, uključujući etiketu, uz izjavu o sukladnosti sa svakim dijelom ovog mjerila.

Mjerilo 9. — Informacije na znaku za okoliš Europske unije

Po želji se može postaviti znak s tekstualnim okvirom koji sadržava sljedeći tekst:

- „— smanjeno štetno djelovanje na vodene organizme,
- smanjena upotreba opasnih tvari,
- smanjen ambalažni otpad,
- jasne upute korisnicima.”

Smjernice za moguće korištenje znaka s tekstualnim okvirom dostupne su u „Smjernicama za korištenje logotipa znaka za okoliš Europske unije” na adresi: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva nadležnom tijelu dostavlja uzorak znaka, uz izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom.

Dodatak I.

Baza podataka o sastojcima deterdženata (popis DID)

Popis DID (dio A) je popis koji sadrži informacije o toksičnosti za vodeni okoliš i biorazgradivosti sastojaka koji se u najčešće koriste u formulacijama deterdženata. Popis sadrži informacije o toksičnosti za vodeni okoliš i biorazgradivosti niza tvari koje se koriste u proizvodima za pranje i čišćenje. Popis nije sveobuhvatan, ali se u dijelu B popisa DID navode smjernice za utvrđivanje odgovarajućih parametara za tvari koje nisu na popisu DID (npr. faktora toksičnosti TF i faktora razgradnje DF, koji se koriste za izračun kritičnog dilucijskog volumena). Popis predstavlja generički izvor informacija i prisutnost tvari na popisu DID ne znači da je ona automatski odobrena za uporabu u proizvodima sa znakom za okoliš EU-a. Popis DID (dio A i B) dostupan je na internetskoj stranici znaka za okoliš EU-a: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/did_list_en.htm.

Za tvari za koje nisu dostupni podaci o toksičnosti za vodeni okoliš i biorazgradivosti faktor toksičnosti i faktor razgradnje može se procijeniti strukturnim analogijama sa sličnim tvarima. Te strukturne analogije odobrava nadležno tijelo koje dodjeljuje znak za okoliš EU-a. Također se može primijeniti pristup najgoreg scenarija koristeći sljedeće parametre:

Pristup najgoreg scenarija:

Sastojak	Akutna toksičnost			Kronična toksičnost			Razgradnja		
	LC ₅₀ /EC ₅₀	SF _(akutni)	TF _(akutni)	NOEC (*)	SF _(kronični) (*)	TF _(kronični)	DF	Aerobno	Anaerobno
„Naziv”	1 mg/l	10 000	0,0001			0,0001	1	P	N

(*) Ako nema podataka o akutnoj toksičnosti, ovi su stupci prazni. U tom je slučaju TF(kronični) jednak TF(akutnom).

Dokazivanje lake biorazgradivosti

Za ispitivanje lake biorazgradivosti koriste se sljedeće metode:

1. do 1. prosinca 2010. i tijekom prijelaznog razdoblja od 1. prosinca 2010. do 1. prosinca 2015.:

Metode ispitivanja lake biorazgradivosti predviđene Direktivom 67/548/EEZ, posebno metode pobliže opisane u Prilogu V.C4 toj Direktivi, ili njima istovrijedne ispitne metode prema OECD 301 A-F, ili njima istovrijedne metode u skladu s ISO normama.

Za površinski aktivne tvari ne primjenjuje se načelo desetodnevnog okna. Razina prolaznosti iznosi 70 % za testove iz Uredbe (EZ) br. 440/2008, metode C.4-A Priloga C.4-B (i istovrijedne testove prema OECD 301 A i E, te istovrijedne testove u skladu s ISO normama), odnosno 60 % za metode C.4-C, D, E i F (i istovrijedne testove prema OECD B, C, D i F, te istovrijedne testove u skladu s ISO normama);

2. nakon 1. prosinca 2010. i tijekom prijelaznog razdoblja od 1. prosinca 2010. do 1. prosinca 2015.:

Metode ispitivanja predviđene Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Dokazivanje anaerobne biorazgradivosti

Referentni testovi za anaerobnu biorazgradivost su EN ISO 11734, ECETOC br. 28 (lipanj 1988.), OECD 311 ili neka druga istovrijedna ispitna metoda kod koje se zahtijeva konačna biorazgradivost od najmanje 60 % u anaerobnim uvjetima. Ispitne metode kod kojih se simuliraju uvjeti u relevantnoj anaerobnoj sredini također se mogu koristiti za dokazivanje da je u anaerobnim uvjetima postignuta konačna razgradivost od 60 %.

Ekstrapolacija za tvari koje nisu navedene u popisu DID

Da bi se osigurala potrebna dokumentacija o anaerobnoj biorazgradivosti sastojaka koji nisu navedeni u popisu DID, može se primijeniti sljedeći pristup:

1. primjena prihvatljive ekstrapolacije. Za ekstrapolaciju anaerobne razgradivosti strukturno srodnih površinski aktivnih tvari koriste se rezultati dobiveni ispitivanjem jedne sirovine. Ako je anaerobna biorazgradivost potvrđena za neku površinski aktivnu tvar (ili grupu homologa) u skladu s popisom DID, može se pretpostaviti da je slična vrsta površinski aktivne tvari također anaerobno biorazgradiva (na primjer, C12-15 A 1-3 EO sulfat (DID br. 8) je anaerobno biorazgradiv, pa se slična anaerobna biorazgradivost također može pretpostaviti i za C12-15 A 6 EO sulfat). Ako je anaerobna biorazgradivost neke površinski aktivne tvari potvrđena pomoću odgovarajuće ispitne metode, može se pretpostaviti da je slična vrsta površinski aktivne tvari također anaerobno biorazgradiva (na primjer, podaci

iz literature koji potvrđuju anaerobnu biorazgradivost površinski aktivnih tvari koji pripadaju grupi alkilester soli amonijaka mogu se upotrijebiti kao dokazi za sličnu anaerobnu biorazgradivost drugih kvartarnih soli amonijaka koje sadrže esterne veze u alkilnom(-im) lancu(-ima));

2. izvođenje *screening* testa anaerobne razgradivosti. Ako je potrebno novo ispitivanje, izvodi se *screening* test koristeći EN ISO 11734, ECETOC br. 28 (lipanj 1988.), OECD 311 ili neku drugu istovrijednu metodu;
 3. ispitivanje razgradnje kod male doze. Ako je potrebno novo ispitivanje, i u slučaju eksperimentalnih problema pri *screening* testu (na primjer, inhibicija zbog toksičnosti tvari koja se testira), ponavlja se ispitivanje koristeći malu dozu površinski aktivne tvari i prati se razgradnja mjerenjem ^{14}C ili kemijskim analizama. Ispitivanje kod malih doza može se obavljati pomoću OECD 308 (kolovoz 2000.) ili neke druge istovrijedne metode.
-

32011D0740

L 297/64

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

16.11.2011.

ODLUKA KOMISIJE

od 14. studenoga 2011.

o izmjeni odluka 2006/799/EZ, 2007/64/EZ, 2007/506/EZ, 2007/742/EZ, 2009/543/EZ i 2009/544/EZ radi produljenja važenja ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za određene proizvode

(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 8041)

(Tekst značajan za EGP)

(2011/740/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 3. točku (c),

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

(1) Odluka Komisije 2006/799/EZ od 3. studenoga 2006. o uspostavljanju revidiranih ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere za dodjelu znaka za okoliš Zajednice sredstvima za poboljšavanje tla ⁽²⁾ prestaje važiti 31. prosinca 2011.

(2) Odluka Komisije 2007/64/EZ od 15. prosinca 2006. o uspostavljanju revidiranih ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere za dodjelu znaka za okoliš Zajednice uzgojnim supstratima ⁽³⁾ prestaje važiti 31. prosinca 2011.

(3) Odluka Komisije 2007/506/EZ od 21. lipnja 2007. o uspostavljanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za sapune, šampone i regeneratore za kosu ⁽⁴⁾ prestaje važiti 31. prosinca 2011.

(4) Odluka Komisije 2007/742/EZ od 9. studenoga 2007. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za električne, plinske ili apsorpcijske plinske toplinske crpke ⁽⁵⁾ prestaje važiti 31. prosinca 2011.

(5) Odluka Komisije 2009/543/EZ od 13. kolovoza 2008. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za vanjske boje i lakove ⁽⁶⁾ prestaje važiti 18. kolovoza 2012.

(6) Odluka Komisije 2009/544/EZ od 13. kolovoza 2008. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za unutarnje boje i lakove ⁽⁷⁾ prestaje važiti 18. kolovoza 2012.

(7) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010, pravovremeno je izvršena revizija ekoloških mjerila kao i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere utvrđenih tim odlukama.

(8) S obzirom na različite faze u kojima se nalaze postupci revizije tih odluka, primjereno je produljiti razdoblja važenja ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere koja su utvrđena tim odlukama. Razdoblje važenja ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere utvrđenih odlukama 2006/799/EZ i 2007/64/EZ potrebno je produljiti do 31. prosinca 2013. Razdoblje važenja ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere koja su utvrđena Odlukom 2007/506/EZ potrebno je produljiti do 31. ožujka 2013. Razdoblje važenja ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere koja su utvrđena Odlukom 2007/742/EZ potrebno je produljiti do 31. ožujka 2013., dok je razdoblje važenja ekoloških mjerila i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere koja su utvrđena odlukama 2009/543/EZ i 2009/544/EZ potrebno produljiti do 30. lipnja 2013.

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.

⁽²⁾ SL L 325, 24.11.2006., str. 28.

⁽³⁾ SL L 32, 6.2.2007., str. 137.

⁽⁴⁾ SL L 186, 18.7.2007., str. 36.

⁽⁵⁾ SL L 301, 20.11.2007., str. 14.

⁽⁶⁾ SL L 181, 14.7.2009., str. 27.

⁽⁷⁾ SL L 181, 14.7.2009., str. 39.

- (9) Odluke 2006/799/EZ, 2007/64/EZ, 2007/506/EZ, 2007/742/EZ, 2009/543/EZ i 2009/544/EZ trebalo bi, stoga, na odgovarajući način izmijeniti.
- (10) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Članak 6. Odluke 2006/799/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚sredstva za poboljšavanje tla‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 31. prosinca 2013.”

Članak 2.

Članak 5. Odluke 2007/64/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 5.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚uzgojni supstrati‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 31. prosinca 2013.”

Članak 3.

Članak 4. Odluke 2007/506/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚sapuni, šamponi i regeneratori za kosu‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 31. ožujka 2013.”

Članak 4.

Članak 4. Odluke 2007/742/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚električne, plinske ili apsorpcijske plinske toplinske crpke‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 31. ožujka 2013.”

Članak 5.

Članak 3. Odluke 2009/543/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚vanjske boje i lakovi‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 30. lipnja 2013.”

Članak 6.

Članak 3. Odluke 2009/544/EZ zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Ekološka mjerila za skupinu proizvoda ‚unutarnje boje i lakovi‘ te s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere vrijede do 30. lipnja 2013.”

Članak 7.

Ova je odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. studenoga 2011.

Za Komisiju
Janez POTOČNIK
Član Komisije

32011R1208

23.11.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 305/53

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1208/2011**od 22. studenoga 2011.**

o izmjeni i ispravku Uredbe (EZ) br. 288/2009 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EU) br. 1234/2007 u pogledu potpore Zajednice za isporuku voća i povrća, prerađenog voća i povrća i proizvoda od banana za djecu u obrazovnim ustanovama, u okviru Programa distribucije voća u školama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavi zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u)⁽¹⁾, a posebno njezin članak 103.h točku (f) u vezi s člankom 4.,

budući da:

- (1) S obzirom na iskustvo stečeno u upravljanju Programom distribucije voća u školama uspostavljenog člankom 103.ga Uredbe (EZ) br. 1234/2007 i radi olakšavanja njegove provedbe, potrebno je pojasniti i pojednostavniti niz odredaba Uredbe Komisije (EZ) br. 288/2009⁽²⁾.
- (2) Člankom 103.ga stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1234/2007 od država članica zahtijeva se da usvoje popratne mjere potrebne da bi njihove mjere bile učinkovite. Za popratne mjere ne koristi se potpora Unije iz Programa distribucije voća u školama. Stoga je te mjere potrebno preciznije razlikovati od mjera informiranja, koje ispunjavaju uvjete za potporu Unije.
- (3) Člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 288/2009 utvrđuje se popis troškova koji ispunjavaju uvjete za potporu Unije. Stoga je radi osiguravanja pravilnog financijskog upravljanja i kontrole izdataka potrebno jasnije navesti koji troškovi ispunjavaju uvjete za potporu Unije. Kako bi se osigurala učinkovitost programa, primjereno je predvidjeti da troškovi osoblja ne bi smjeli biti prihvatljivi za potporu Unije, uz izuzetak određenih troškova za osoblje koji su izravno vezani uz provedbu programa.
- (4) Dosadašnje iskustvo pokazuje da je detaljna pravila o primjenama potpore i plaćanju potpore predviđena u Uredbi (EZ) br. 288/2009 teško primijeniti u pogledu tijela koja bi u okviru Programa distribucije voća u školama mogla provoditi zadaće praćenja, vrednovanja i informiranja ako ta tijela nisu uključena u isporuku

proizvoda. Stoga je potrebno pojasniti uvjete pod kojima bi se trebala odobravati potpora u pogledu aktivnosti praćenja, vrednovanja i informiranja.

- (5) Radi ograničavanja zahtjeva za kontrolu u odnosu na podnositelje zahtjeva za potporu koji su odgovorni isključivo za obavljanje zadaća praćenja, vrednovanja i informiranja, pravila o kontrolama i provjerama treba pojasniti. Te je zadaće zbog njihove specifične naravi primjereno izuzeti iz provjera i inspekcija na licu mjesta i podvrgnuti ih samo potpunim administrativnim provjerama.
- (6) U drugoj rečenici članka 3. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 288/2009 različite jezične verzije nisu usklađene u pogledu provedbe Programa distribucije voća u školama od strane država članica. U nekim jezičnim verzijama treba pojasniti da ako države članice odluče provoditi više od jednog programa, za svaki program moraju izraditi strategiju.
- (7) Uredbu (EZ) br. 288/2009 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti i ispraviti.
- (8) Za potrebe programa i radi osiguravanja da se pravila ne mijenjaju tijekom razdoblja primjene, izmjene uvedene ovom Uredbom potrebno je primijeniti od početka tekućeg razdoblja provedbe Programa distribucije voća u školama tj. 1. kolovoza 2011.
- (9) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Upravnog odbora za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 288/2009

Uredba (EZ) br. 288/2009 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 3. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice u svojoj strategiji opisuju koje popratne mjere usvajaju za osiguravanje uspješne provedbe

⁽¹⁾ SL L 299, 16.11.2007., str. 1.

⁽²⁾ SL L 94, 8.4.2009., str. 38.

programa. Te su mjere obrazovne i usmjerene su na poboljšanje znanja ciljne skupine o sektoru voća i povrća ili zdravim navikama u prehrani, i mogu uključivati učitelje i roditelje.”

2. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Uvjete za potporu Zajednice iz članka 103.ga Uredbe (EZ) br. 1234/2007 ispunjavaju sljedeći troškovi:

(a) troškovi za voće i povrće, prerađeno voće i povrće i proizvode od banana koji su obuhvaćeni Programom distribucije voća u školama i isporučeni obrazovnoj ustanovi;

(b) povezani troškovi, a to su troškovi izravno povezani s provedbom Programa distribucije voća u školama, koji uključuju samo:

i. troškove nabave, iznajmljivanja, najma ili zakupa opreme, ako su predviđeni u strategiji;

ii. troškove postupaka praćenja i vrednovanja iz članka 12., koji su izravno povezani s Programom distribucije voća u školama;

iii. troškove za informiranje, koji su izravno vezani za informiranje šire javnosti o Programu distribucije voća u školama i koji uključuju troškove za plakate iz članka 14. stavka 1.; ti troškovi mogu uključivati i jednu ili više sljedećih mjera i aktivnosti informiranja:

— informativne kampanje putem radiodifuzije, sredstava elektroničke komunikacije, tiska i sličnih sredstava informiranja;

— informativna druženja, konferencije, seminare i radionice posvećene informiranju šire javnosti o programu i slične događaje;

— informativni i promidžbeni materijal, npr. pisma, letke, brošure, gadžete i slično;”

ii. dodaje se sljedeći novi podstavak:

„Porez na dodanu vrijednost (PDV) i rashodi u vezi s troškovima osoblja ne ispunjavaju uvjete za potporu Unije predviđenu u članku 103.ga Uredbe (EZ) br. 1237/2007, uz izuzetak troškova za osoblje koji čine dio troškova u vezi s aktivnostima iz prvog podstavka ovog stavka, u slučaju kada su te aktivnosti povjerene vanjskim izvršiteljima.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ukupan iznos troškova prema točki (b) podtočki iii. prvog podstavka stavka 1. predstavlja fiksni iznos i podliježe gornjoj granici koja ne prelazi 5 % godišnjeg iznosa potpore Unije dodijeljene dotičnoj državi članici nakon konačne raspodjele iz članka 4. stavka 4.

Ukupan iznos troškova prema točki (b) podtočkama i. i iii. prvog podstavka stavka 1. ne prelazi 10 % godišnjeg iznosa potpore Unije dodijeljene dotičnoj državi članici nakon konačne raspodjele iz članka 4. stavka 4.”

3. Članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Uvjeti za odobravanje podnositelja zahtjeva za potporu

1. Izdavanje odobrenja podnositeljima zahtjeva za potporu nadležno tijelo uvjetuje obvezom podnositelja zahtjeva u pisanom obliku da će:

(a) proizvode koji se financiraju u okviru Programa distribucije voća u školama u skladu s ovom Uredbom koristiti za prehranu djece u svojoj obrazovnoj ustanovi ili u ustanovama za koje podnosi zahtjev za potporu;

(b) potporu za praćenje i vrednovanje Programa distribucije voća u školama i za informiranje koristiti u skladu s ciljevima Programa;

(c) neopravdano primljenu potporu za predmetne količine vratiti ako se ustanovi da ti proizvodi nisu distribuirani djeci iz članka 2. ili da su iznosi plaćeni za proizvode koji ne ispunjavaju uvjete za potporu na temelju ove Uredbe;

(d) u slučaju prijevare ili ozbiljne nepažnje platiti iznos u visini razlike između prvobitno uplaćenog iznosa i iznosa na koji podnositelj zahtjeva ima pravo;

(e) popratnu dokumentaciju dati na uvid nadležnim tijelima na zahtjev;

(f) podvrgnuti se svakoj provjeri koju odredi nadležno tijelo države članice, a posebno kontroli evidencija i fizičkoj inspekciji.

2. U slučaju podnositelja zahtjeva za potporu, iz točke (e) podtočke ii. članka 6. stavka 2., primjenjuju se samo točke (b), (d) i (e) stavka 1. ovog članka.

3. Podnositelji zahtjeva za potporu, iz točaka (c) i (d) i točke (e) podtočke i. članka 6. stavka 2., u pisanom se obliku dodatno obvezuju da će voditi evidencije o imenima i adresama obrazovnih ustanova ili, prema potrebi, tijela iz sustava obrazovanja, te o proizvodima i količinama prodanim ili isporučenih tim ustanovama ili tijelima.

4. Države članice mogu zahtijevati od podnositelja zahtjeva da preuzme dodatne obveze u pisanom obliku.”

4. Članak 8. briše se.

5. Članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) Stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zahtjevi za potporu podnose se na način kako to odredi nadležno tijelo države članice.

Zahtjevi za potporu koje podnose podnositelji zahtjeva iz točaka od (a) do (d) i točke (e) podtočke i. članka 6. stavka 2. sadrže barem sljedeće podatke:

(a) distribuirane količine;

(b) naziv i adresu ili identifikacijski broj obrazovne ustanove ili tijela iz sustava obrazovanja na koje se odnose podaci iz točke (a) ovog stavka;

(c) broj djece u predmetnoj obrazovnoj ustanovi iz ciljne skupine kako je određena u strategiji države članice;

(d) popratnu dokumentaciju koju odrede države članice.”;

(b) u stavku 3. dodaje se sljedeća rečenica:

„U slučaju zahtjeva za potporu za izvješće o vrednovanju izvršeno u skladu s člankom 12., krajnji rok je posljednji dan prvog mjeseca nakon isteka roka predviđenog za vrednovanje iz članka 12. stavka 2.”;

(c) u stavku 4. prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Iznosi navedeni u zahtjevu moraju se potkrijepiti dokumentiranim dokazima koji se stavljaju na raspolaganje nadležnim tijelima.”

6. Članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) U stavku 1. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„U pogledu podnositelja iz točaka od (a) do (d) i točke (e) podtočke i. članka 6. stavka 2. potpora se isplaćuje samo.”;

(b) Umeće se sljedeći novi stavak 1.a:

„1.a U pogledu podnositelja zahtjeva za potporu iz točke (e) podtočke ii. članka 6. stavka 2. potpora se isplaćuje samo po isporuci dotične robe ili dotičnih usluga i uz predočenje povezanih dokumentiranih dokaza koje zahtijevaju nadležna tijela država članica.”;

(c) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nakon što se rok iz članka 10. stavka 3. prekorači za dva mjeseca, potpora se dodatno smanjuje za 1 % za svaki dodatni dan.”

7. U članku 12. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice vrednuju provedbu svojeg Programa distribucije voća u školama i procjenjuju njegovu učinkovitost. Za razdoblje provedbe od 1. kolovoza 2010. do 31. srpnja 2011. države članice obavješćuju Komisiju o rezultatima svojeg postupka vrednovanja do 29. veljače 2012. Za kasnija razdoblja provedbe, države članice do kraja veljače svake pete godine nakon 29. veljače 2012. dostavljaju Komisiji izvješće o vrednovanju koje se odnosi na prethodno petogodišnje razdoblje provedbe.”

8. Članak 13. mijenja se kako slijedi:

(a) Stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Države članice usvajaju mjere potrebne za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom. Te mjere uključuju punu administrativnu provjeru svih primjena potpore.

2. U slučajevima kada zahtjev za potporu daje podnositelj iz točaka od (a) do (d) i točke (e) podtočke i. članka 6. stavka 2., administrativne provjere uključuju provjeru popratne dokumentacije o isporuci proizvoda kako je određuju države članice. Administrativne provjere dopunjuju se provjerama na licu mjesta koje se provode posebno u odnosu na:

(a) evidencije iz članka 7., uključujući financijsku dokumentaciju, npr. ulazne i izlazne račune i bankovne izvratke;

(b) uporabu subvencioniranih proizvoda u skladu s ovom Uredbom, posebno ako ima osnove za sumnju da su počinjene nepravilnosti.”;

(b) umeće se sljedeći novi stavak 2.a:

„2.a U slučajevima kada zahtjev za potporu daje podnositelj iz točke (e) podtočke ii. članka 6. stavka 2., administrativne provjere uključuju provjeru isporuke robe i usluga i istinitost navedenog rashoda.”;

(c) u stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ukupan broj provjera na licu mjesta provedenih za svako razdoblje od 1. kolovoza do 31. srpnja obuhvaća najmanje 5 % potpora distribuiranih na nacionalnoj razini i najmanje 5 % svih podnositelja iz točaka od (a) do (d) i točke (e) podtočke i. članka 6. stavka 2.”;

(d) u prvoj rečenici stavka 6. upućivanje na točku (e) zamjenjuje se upućivanjem na točku (e) podtočku i. članka 6. stavka 2.

9. Članak 14. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. U slučaju kada države članice odluče da neće koristiti plakat iz stavka 1., one u svojoj strategiji jasno obrazlažu način na koji će informirati javnost o financijskom doprinosu Europske unije tom programu.”;

(b) umeće se sljedeći novi stavak 2.a:

„2.a U svakom slučaju, na internetskim stranicama ili drugim instrumentima informiranja iz točke (b) podtočke iii. članka 5. stavka 1. o Programu distribucije voća u školama u državi članici pokazuje se europska zastava i spominje europski „Program distribucije voća u školama” i financijska potpora Europske unije.”

10. U drugom podstavku članka 15. stavka 1. točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) o rezultatima aktivnosti praćenja, kako je predviđeno u članku 12. stavku 1. na e-adresu AGRI-HORT-SCHOOLFRUIT@ec.europa.eu;

(b) o detaljima i nalazima provjera na licu mjesta provedenih prema člancima 13. i 16. na e-adresu AGRI-J2@ec.europa.eu.”

Članak 2.

Ispravak Uredbe (EZ) br. 288/2009

U članku 3. stavku 5. druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Ako odluče provoditi više od jednog programa, one izrađuju strategiju za svaki od programa.”

Članak 3.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sedmog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. kolovoza 2011.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. studenoga 2011.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

32011D0832

14.12.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 330/25

ODLUKA KOMISIJE**od 7. prosinca 2011.**

o smjernicama za skupnu registraciju na razini EU-a i trećih zemalja te globalnu registraciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS)

*(priopćena pod brojem dokumenta C(2011) 8896)***(Tekst značajan za EGP)****(2011/832/EU)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. i članak 46. stavak 4.,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 1221/2009 predviđa se mogućnost registracije organizacija s više lokacija u jednoj ili više država članica ili trećim zemljama u okviru sustava EMAS.
- (2) Tvrtkama i ostalim organizacijama s lokacijama u različitim državama članicama ili trećim zemljama potrebno je pružiti dodatne informacije i smjernice o mogućnosti registracije u okviru sustava EMAS.

- (3) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 49. Uredbe (EZ) br. 1221/2009,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Za potrebe članka 46. stavka 4. i radi pružanja dodatnih pojašnjenja o članku 3. Uredbe (EZ) br. 1221/2009, Komisija donosi ove smjernice za skupnu registraciju na razini EU-a i trećih zemalja i globalnu registraciju u okviru sustava EMAS.

Članak 2.

Ova je odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. prosinca 2011.

Za Komisiju
Janez POTOČNIK
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 342, 22.12.2009., str. 1.

PRILOG

Smjernice za skupnu registraciju na razini EU-a i trećih zemalja te globalnu registraciju u okviru sustava EMAS (Uredba (EZ) br. 1221/2009)**1. UVOD**

Svrha ovog dokumenta je dati smjernice o funkcioniranju Europskog sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (EMAS) za organizacije s podružnicama i lokacijama u više država članica Europske unije i/ili u trećim zemljama, te dati specifične smjernice za države članice, procjenitelje i organizacije u svrhu registracije. Ove smjernice proizlaze iz članka 46. stavka 4. Uredbe EMAS ⁽¹⁾, u kojem se navodi da „Komisija u suradnji s forumom nadležnih tijela priprema smjernice o registraciji organizacija izvan Zajednice”, te članka 16. stavka 3. u kojem se navodi da „forum nadležnih tijela priprema smjernice kako bi se osigurala dosljednost postupaka povezanih s registracijom organizacija u skladu s ovom uredbom, uključujući produženje registracije i suspenziju i brisanje organizacija iz registra u Zajednici i izvan nje.”

Kad je 1993. godine uveden sustav EMAS, namjena mu je bila obuhvatiti pojedinačne lokacije organizacija iz sektora industrije i proizvodnje. Nakon prve revizije 2001. godine, EMAS II otvoren je za sve organizacije s više lokacija (u državama članicama EU-a i EGP-a). EMAS III je dodatno proširen i sada se koristi za organizacije u Europskoj uniji i izvan nje.

Otvaranjem sustava EMAS prema trećim zemljama organizacije iz svih sektora dobile su sredstvo za postizanje visokog stupnja okolišne učinkovitosti, koji zainteresirane strane iz Europske zajednice mogu javno prepoznati.

Države članice mogu slobodno odlučiti da li će njihovo nadležno tijelo ili više njih osiguravati registraciju organizacija na razini trećih zemalja u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe EMAS.

Registracija

Zbog međuodnosa između registracije organizacija s više lokacija unutar EU-a i registracije organizacija izvan EU-a, u praksi se može pojaviti više različitih situacija. Ovaj dokument donosi smjernice za slučajeve s kojima se suočavaju nadležna tijela, procjenitelji i organizacije koje se prijavljuju u sustav EMAS. Analizirana su sljedeća tri specifična slučaja:

- Slučaj 1.: Registracije organizacija s lokacijama u više od jedne države članice EU-a (skupna registracija na razini EU-a),
- Slučaj 2.: Registracije pojedinačnih ili skupnih organizacija s lokacijama u trećim zemljama (registracija na razini trećih zemalja), i
- Slučaj 3.: Registracije organizacija s lokacijama u državama članicama EU-a i trećim zemljama (globalna registracija).

U sva se tri postupka organizacija može prijaviti za jednu skupnu registraciju svih ili samo nekih lokacija. Lokacije koje će biti obuhvaćene registracijom odabire organizacija koja se prijavljuje.

Napomena:

Ove smjernice ne obuhvaćaju jednostavan slučaj skupne nacionalne registracije u EU-u.

Smjernice obuhvaćaju pitanja kao što su:

- identifikacija nadležnog tijela,
- akreditacija ili licenciranje okolišnih procjenitelja koji djeluju izvan EU-a,
- usklađivanje među državama članicama u pogledu ovih postupaka,
- ispunjavanje zakonskih zahtjeva u trećim zemljama,
- produženje, brisanje i suspenzija skupnih registracija.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1221/2009.

Zahtjevi u ova tri slučaja često su vrlo slični, međutim, unakrsno upućivanje između poglavlja ograničeno je na najmanju moguću mjeru radi lakše čitljivosti teksta. Stoga su moguća ponavljanja.

Radi vjerodostojnosti sustava EMAS bitno je da se uredba primjenjuje na sličan način u EU-u i izvan njega. Za tu se namjenu moraju uzeti u obzir razlike i poteškoće u primjenjivanju nekih pojedinih elemenata EMAS-a, kao što je ispunjavanje zakonskih zahtjeva. Nadležna tijela u državama članicama koje dopuštaju registracije na razini trećih zemalja moraju donijeti posebne postupke kako bi se osiguralo da primjenom EMAS-a u EU-u i izvan njega nastaju istovrijedni sustavi. Povijesni, gospodarski i kulturni odnosi među državama članicama EU-a i trećim zemljama mogu poticati registracije u sustavu EMAS na razini trećih zemalja i globalne registracije te mogu olakšati širenje sustava EMAS u cijelom svijetu.

2. TERMINOLOGIJA

U smislu ovih smjernica koristi se sljedeća terminologija:

Sjedište znači upravljačko tijelo na vrhu organizacije s više lokacija koje nadzire i koordinira glavne funkcije organizacije, kao što su strateško planiranje, komunikacije, porezi, pravni poslovi, marketing, financije i ostalo.

Upravljačko središte znači lokaciju, koja nije sjedište organizacije s više lokacija, koja je posebno odabrana za namjenu registracije u okviru Uredbe EMAS, i koja osigurava nadzor i koordinaciju sustava upravljanja okolišem.

Vodeće nadležno tijelo je nadležno tijelo koje je odgovorno za postupak skupne registracije na razini EU-a, registracije na razini trećih zemalja i globalne registracije.

Napomena:

Definiciju (vodećeg) nadležnog tijela uređuje članak 3. stavak 3. Uredbe EMAS.

Definicija vodećeg nadležnog tijela može se razlikovati ovisno o gore opisanim slučajevima, kako slijedi:

— U slučaju 1. (skupna registracija na razini EU-a) vodeće nadležno tijelo je nadležno tijelo države članice u kojoj se nalazi sjedište ili upravljačko središte organizacije koja se prijavljuje.

— U slučaju registracije na razini trećih zemalja i globalne registracije, vodeće nadležno tijelo je nadležno tijelo države članice koja osigurava registraciju organizacija iz država izvan EU-a i u kojima je procjenitelj akreditiran. Drugim riječima, država članica mora kao prvo omogućavati registraciju na razini trećih zemalja, a zatim u trećim zemljama u kojima se nalaze lokacije obuhvaćene postupkom registracije moraju biti dostupni procjenitelji koji su akreditirani ili licencirani za procjenu.

3. SKUPNA REGISTRACIJA NA RAZINI EU-a — REGISTRACIJA ORGANIZACIJA S VIŠE LOKACIJA U NEKOLIKO DRŽAVA ČLANICA

3.1. Mjerodavno zakonodavstvo i ispunjavanje zakonskih zahtjeva u državama članicama EU-a

3.1.1. Organizacije moraju uvijek ispunjavati zakonske zahtjeve EU-a i nacionalne zakonske zahtjeve koji se primjenjuju na lokacije obuhvaćene EMAS registracijom.

3.1.2. U skladu s dijelom B. točkom (g) Priloga IV. Uredbi EMAS, u izjavi o okolišu koju priprema organizacija mora biti sadržana uputa na važeće zakonske zahtjeve u pogledu okoliša.

3.1.3. U svrhu pružanja „materijalnih dokaza ili dokumentacije o ispunjavanju zakonskih zahtjeva” iz članka 4. stavka 4. Uredbe EMAS, organizacija može dostaviti izjave nadležnih tijela za izvršavanje, koje osiguravaju da nema dokaza o neispunjavanju zakonskih zahtjeva i/ili da poduzeće ne sudjeluje u pravosudnom postupku, sudskoj tužbi ili žalbenom postupku. Procjenitelji kao dio postupka procjene provjeravaju sve licence ili dozvole vezane za okoliš koje se primjenjuju na organizaciju i bilo koje druge dokaze u skladu s pravnim sustavom države članice u kojoj se lokacija nalazi.

3.2. Zadaci nadležnih tijela

3.2.1. U slučaju skupne registracije na razini EU-a, odluka o vodećem nadležnom tijelu ovisi o lokaciji sjedišta ili upravljačkog središta organizacije (tim redoslijedom).

3.2.2. U slučaju skupne registracije na razini EU-a, vodeće nadležno tijelo surađuje sa svim nadležnim tijelima u državama članicama gdje se nalaze lokacije obuhvaćene postupkom skupne registracije.

3.2.3. Vodeće nadležno tijelo odgovorno je za registraciju i usklađuje postupak s drugim relevantnim nadležnim tijelima.

Vodeće nadležno tijelo ne registrira, suspendira, briše niti obnavlja registraciju organizacije ako se nadležno tijelo iz druge države članice u kojoj se nalaze lokacije obuhvaćene postupkom skupne registracije ne slaže s registracijom, suspenzijom, brisanjem ili produženjem registracije (vidjeti odjeljke 3.4. i 3.6. ovih smjernica). Kako je navedeno u odjeljku 3.4., vodeće nadležno tijelo se također može odlučiti za nastavak postupka skupne registracije u manjem opsegu (npr. bez sporne lokacije).

3.2.4. Nadležna tijela moraju usklađivati svoje aktivnosti s tijelima za akreditaciju i licenciranje u svojim državama članicama kako bi osigurala da i nadležno tijelo i tijelo za akreditaciju ili licenciranje mogu usklađeno izvršavati svoje zadatke

3.2.5. Forum nadležnih tijela u roku od šest mjeseci od donošenja ovih smjernica utvrđuje i odobrava opća načela i specifične postupke usklađivanja između nadležnih tijela. Nakon toga ih upućuje na usvajanje u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 48. stavka 2. i članka 49. stavka 3. Uredbe EMAS.

3.2.6. Forum nadležnih tijela će razviti standardizirane obrasce za provedbu gore spomenutih „postupaka usklađivanja” na svim službenim jezicima Europske unije. S ciljem učinkovite komunikacije i smanjenja nesporazuma zbog jezičnih poteškoća, standardizirani će se obrasci sastojati većinom od polja za označavanje i ograničenog broja polja za komentiranje u koja se upisuje tekst po volji. Pisani dokazi o toj komunikaciji koja se odvija preko pošte, e-pošte ili faksa moraju se čuvati za slučaj spora među nadležnim tijelima.

Gore spomenuti obrasci moraju uključivati popis pristojbi koje se primjenjuju u svim državama članicama, u obliku priloga koji se može ažurirati.

3.3. **Zadaci akreditiranih ili licenciranih procjenitelja**

3.3.1. Opća pravila koja se primjenjuju na okolišne procjenitelje sustava EMAS, njihovu akreditaciju ili licenciranje i na postupak procjene utvrđena su u poglavljima V. i VI. Uredbe EMAS.

3.3.2. Procjenu sustava za upravljanje okolišem i potvrdu izjave o okolišu sustava EMAS izvodi okolišni procjenitelj koji je akreditiran ili licenciran za taj opseg posla u skladu s NACE oznakama ⁽¹⁾.

3.3.3. U slučaju registracije organizacije s više lokacija i djelatnosti, akreditacija procjenitelja mora obuhvaćati sve NACE oznake lokacija i djelatnosti organizacije. Ako procjenitelj nije akreditiran ili licenciran za sve potrebne NACE oznake, prema potrebi se u suradnju na slučaju uključuju drugi akreditirani okolišni procjenitelji. Organizacija koja se prijavljuje za registraciju odlučuje da li želi uključiti više akreditiranih procjenitelja uzimajući u obzir članak 4. Uredbe EMAS. Pored razloga kao što je nedostatak procjenitelja koji su akreditirani za odgovarajuće NACE oznake, organizacije mogu imati i druge motive za korištenje više procjenitelja (npr. lokalno iskustvo, poznavanje jezika, ili želja da se EMAS procjena kombinira s certifikacijom prema drugim normama). Svi procjenitelji koji surađuju u procjeni moraju potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS i izjavu o okolišu sustava EMAS. Svaki je procjenitelj odgovoran za ishod onog dijela ili dijelova procjene koji proizlazi iz njegovog ili njezinog područja stručnosti (većinom u pogledu specifičnih NACE oznaka). Praksa da svi procjenitelji moraju potpisati istu deklaraciju omogućuje nadležnom tijelu da identificira sve uključene procjenitelje. Slijedom toga vodeće nadležno tijelo može preko nadležnih tijela s kojima surađuje (a koja svoje aktivnosti moraju usklađivati s tijelima za akreditaciju i licenciranje) provjeriti da li su svi uključeni procjenitelji ispunili obvezu prethodne obavijesti iz članka 23. stavka 2. Uredbe EMAS. To također omogućuje vodećem nadležnom tijelu da provjeri da li NACE oznake uključenih procjenitelja obuhvaćaju šifre predmetne organizacije.

3.3.4. Procjenitelji koji su akreditirani ili licencirani u jednoj državi članici smiju obavljati svoje aktivnosti u drugim državama članicama. Procjenitelji moraju obavijestiti tijelo za akreditaciju ili licenciranje u državi članici u kojoj namjeravaju obavljati svoje aktivnosti najmanje četiri tjedna prije početka tih aktivnosti.

⁽¹⁾ Kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.).

- 3.3.5. Tijelo za akreditaciju ili licenciranje koje nadzire procjenitelja ili više njih koji obavljaju aktivnosti u državi članici u slučaju problema ili negativnih rezultata, šalje izvješće o nadzoru nadležnom tijelu te države članice. To nadležno tijelo zatim proslijeđuje izvješće o nadzoru vodećem nadležnom tijelu koje je zaduženo za skupnu registraciju na razini EU-a.
- 3.3.6. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti pri procjeni za prvu registraciju, on/ona ne potpisuje deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS niti izjavu o okolišu sustava EMAS.
- 3.3.7. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti tijekom razdoblja važenja registracije ili pri produženju registracije, on/ona može izvijestiti (vodeće) nadležno tijelo da predmetna organizacija više ne ispunjava zahtjeve sustava EMAS. Pri produženju registracije on/ona smije potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. i ažuriranu izjavu o okolišu sustava EMAS samo ako organizacija dokaže da je poduzela mjere (tj. u suradnji s tijelima za izvršavanje) kako bi osigurala ponovno ispunjavanje zakonskih zahtjeva. Ako organizacija ne osigura dostatne mjere za rješenje problema usklađenosti sa zakonom, procjenitelj ne potvrđuje ažuriranu izjavu i ne potpisuje deklaraciju niti izjavu o okolišu sustava EMAS. Drugim riječima, okolišni procjenitelj sustava EMAS potpisuje deklaraciju i potvrđuje izjavu o okolišu sustava EMAS samo ako su zahtjevi u potpunosti ispunjeni.
- 3.4. **Postupak registracije**
- 3.4.1. Opća pravila koja se primjenjuju na registraciju utvrđena su u poglavljima II., III. i IV. Uredbe EMAS.
- 3.4.2. Organizacija mora pravodobno stupiti u kontakt s procjeniteljem ili više njih i vodećim nadležnim tijelom kako bi razjasnila jezična pitanja u pogledu dokumenata koji su potrebni za registraciju, uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 5. stavka 3. i Priloga IV. dijela D. Uredbe EMAS.
- 3.4.3. Vodeće nadležno tijelo provjerava informacije u prijavi i o tome komunicira s drugim uključenim nadležnim tijelima. To znači da uključena nadležna tijela obavješćuju vodeće nadležno tijelo o valjanosti informacija o uključenim nacionalnim lokacijama.
- 3.4.4. Uključena nadležna tijela preko svojih tijela za akreditaciju i licenciranje za svoje države članice provjeravaju da li procjenitelj(i) uključen(i) u postupak registracije ima(ju) akreditaciju ili licencu za sve NACE kodove obuhvaćene postupkom registracije. To podrazumijeva da nadležno tijelo provjerava jesu li procjenitelji pravilno i na vrijeme (najmanje četiri tjedna prije svake procjene u državi članici) poslali obavijest u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe EMAS. Stoga nadležno tijelo mora u svakom slučaju tijelu za akreditaciju ili licenciranje u svojoj državi članici poslati jednostavnu obavijest da postoje lokacije koje treba registrirati na temelju aktivnosti procjene/provjere koje obavljaju procjenitelji iz drugih država članica. Ako tijelo za akreditaciju ili licenciranje ne odobri sposobnost procjenitelja, ono može zahtijevati od procjenitelja da ispuni odgovarajuće zahtjeve ili obavijestiti nadležno tijelo o problemu. Bez te minimalne komunikacije između nadležnih tijela i tijela za akreditaciju ili licenciranje kao i između nadležnih tijela i vodećeg nadležnog tijela, aktivnosti nadzora mogle bi doći u pitanje.
- 3.4.5. Sva nadležna tijela uključena u postupak registracije koriste svoje nacionalne postupke za provjeru da li lokacije u njihovih državama članicama ispunjavaju zahtjeve iz Uredbe EMAS. O svojoj odluci (može/ne može se registrirati) obavješćuju vodeće nadležno tijelo. U slučaju negativne odluke nadležno tijelo u obliku izjave obavješćuje vodeće nadležno tijelo o motivaciji za tu odluku. S obzirom da je ta izjava obvezujuća, vodeće nadležno tijelo se može odlučiti za zaustavljanje postupka skupne registracije dok se ne ispune zahtjevi iz Uredbe (u tom slučaju niti jedna lokacija neće biti registrirana u sustavu EMAS), ili obavijestiti organizaciju da može nastaviti postupak registracije bez sporne lokacije.
- 3.4.6. Nakon odluke o registraciji vodeće nadležno tijelo obavješćuje sva uključena nacionalna nadležna tijela, koja zatim obavješćuju svoja tijela za izvršavanje.

Napomena:

Europska komisija potiče uključena nadležna tijela da razmjenjuju kontaktne podatke svojih tijela za izvršavanje kako bi olakšali razmjenu informacija između nadležnih tijela i tijela za izvršavanje u slučaju kada tijela za izvršavanje nemaju saznanja o mogućim neusklađenostima.

- 3.4.7. Praćenje ispunjavanja zakonskih zahtjeva na nacionalnoj razini osiguravaju nacionalna tijela za izvršavanje i procjenitelji tijelom postupka procjene. Ako ta tijela otkriju neusklađenost, moraju o tome obavijestiti nacionalno nadležno tijelo, koje zatim o tome obavješćuje vodeće nadležno tijelo.

- 3.4.8. Ako nadležno tijelo u državi članici gdje se nalazi lokacija organizacije koja se prijavljuje za registraciju otkrije dokaze o kršenju važećih zakonskih zahtjeva, pritužbe ili bilo koje druge bitne informacije u vezi ispunjavanja zahtjeva za registraciju, produženje, suspenziju ili brisanje registracije, bez odgode šalje vodećem nadležnom tijelu izvješće o nadzoru u kojem opisuje taj problem.
- 3.4.9. Neke države članice moraju zaračunavati pristojbe u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Stoga vodeće nadležno tijelo nije u mogućnosti odlučivati o pristojbama koje su utvrđene u skladu sa zakonodavstvom drugih država članica. Uloga vodećeg nadležnog tijela u pogledu pristojbi sastoji se od obavješćivanja organizacije o ukupnom iznosu i pojedinačnim pristojbama koje se plaćaju nacionalnim nadležnim tijelima uključenima u postupak registracije. Vodeće nadležno tijelo također obavješćuje organizaciju da sva uključena nadležna tijela naplaćuju pristojbe za registraciju nacionalnih lokacija obuhvaćenih postupkom skupne registracije izravno odgovarajućim nacionalnim lokacijama organizacije koja se prijavljuje.

Sva uključena nadležna tijela obavješćuju vodeće nadležno tijelo da su pristojbe uplaćene prije registracije u skladu sa zahtjevom iz članka 5. stavka 2. točke (d) Uredbe EMAS.

Napomena:

Europska komisija snažno potiče sve države članice da prouče mogućnosti sniženja važećih pristojbi za organizacije koje se prijavljuju za skupnu registraciju. U slučajevima skupne registracije samo će vodeće nadležno tijelo snositi administrativne troškove usporedive s troškovima redovne registracije, dok će uključena nadležna tijela sudjelovati u manjem opsegu i stoga imati manje troškove. Niže će pristojbe povećati atraktivnost sustava EMAS i skupne registracije.

- 3.4.10. Sva uključena nadležna tijela moraju zaračunavati pristojbe za registraciju nacionalnih lokacija obuhvaćenih postupkom skupne registracije izravno odgovarajućim nacionalnim lokacijama organizacije koja se prijavljuje.

3.5. Prethodno registrirane organizacije

- 3.5.1. Ako se organizacija koja je već registrirana odluči za skupnu registraciju na razini EU-a, vodeće nadležno tijelo može na zahtjev organizacije proširiti opseg postojeće registracije pri čemu se zadržava isti broj u nacionalnom registru. Upis se treba u nacionalnom registru također zabilježiti pod novim registracijskim brojem. U tom se slučaju sva druga uključena nadležna tijela iz država članica gdje organizacija ima prethodno registrirane lokacije osiguravaju da se postojeće registracije registriraju u odgovarajućim registrima pod novim registracijskim brojem.

3.6. Brisanje i suspenzija registracija

- 3.6.1. U ovom se postupku primjenjuju opća pravila za suspenziju i brisanje utvrđena u članku 15. Uredbe EMAS.
- 3.6.2. Sve pritužbe u vezi registriranih organizacija upućuju se vodećem nadležnom tijelu.
- 3.6.3. Svako je nadležno tijelo odgovorno za postupke u vezi lokacija organizacije u svojoj državi članici. Ako se pojavi slučaj kada se organizaciju treba suspendirati ili izbrisati iz registra EMAS, uključeno nadležno tijelo putem izjave obavješćuje vodeće nadležno tijelo o svom mišljenju. To znači da nacionalna nadležna tijela o svojim nacionalnim lokacijama samo izdaju izjave. Ako jedna od tih izjava potvrđuje da se nacionalna izjava ne može registrirati, vodeće nadležno tijelo pokreće postupak brisanja ili suspenzije, uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 15. Uredbe EMAS. Prije donošenja konačne odluke o brisanju ili suspenziji organizacije, vodeće nadležno tijelo mora obavijestiti ostala uključena nadležna tijela o razlozima za suspenziju/brisanje od strane jednog ili više nadležnih tijela. Vodeće nadležno tijelo također obavješćuje sjedište ili administrativno središte organizacije o donesenoj odluci i razlozima za predloženo brisanje ili suspenziju. Vodeće nadležno tijelo zatim organizaciji daje mogućnost da odluči da li će cijela organizacija biti izbrisana iz EMAS registra ili će sporne lokacije biti odstranjene iz opsega skupne registracije.
- 3.6.4. Sporovi između pojedinačnih nacionalnih nadležnih tijela koja su uključena u postupak skupne registracije razrješavaju se unutar foruma nadležnih tijela. Sporovi između vodećih nadležnih tijela i organizacije razrješavaju se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države u kojoj se nalazi vodeće nadležno tijelo. Sporovi između organizacije i pojedinačnih nadležnih tijela, npr. o stanju ispunjavanja zakonskih zahtjeva pojedinačnih nacionalnih lokacija koje su obuhvaćene postupkom skupne registracije, razrješavaju se u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom predmetne države članice. Sporovi se razrješavaju u skladu sa zahtjevima iz članka 15. Uredbe EMAS.

- 3.6.5. Ako se između uključenih nadležnih tijela ne može postići dogovor unutar foruma nadležnih tijela, postupak registracije se može nastaviti bez spornih lokacija.

3.7. Jezična pitanja

- 3.7.1. Izjava o okolišu sustava EMAS i ostali dokumenti dostavljaju se na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) države članice u kojoj se nalazi vodeće nadležno tijelo (članak 5. stavak 3.). Ako organizacija dostavlja skupnu izjavu o okolišu s informacijama o pojedinačnim lokacijama, te informacije moraju dodatno biti na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) država članica gdje se te lokacije nalaze.

4. REGISTRACIJA NA RAZINI TREĆIH ZEMALJA — REGISTRACIJA ORGANIZACIJA S JEDNOM ILI VIŠE LOKACIJA U TREĆIM ZEMLJAMA (SLUČAJ 2.)

Registracija na razini trećih zemalja u sustavu EMAS znači registraciju organizacije koja djeluje u jednoj ili više trećih zemalja. Prema Uredbi EMAS, države članice mogu slobodno odlučiti o tome da li će nacionalno nadležno tijelo ili više njih osiguravati registraciju organizacija na razini trećih zemalja u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe EMAS.

4.1. Mjerodavno zakonodavstvo i ispunjavanje zakonskih zahtjeva u trećim zemljama

- 4.1.1. Organizacije moraju uvijek ispunjavati nacionalne zakonske zahtjeve trećih zemalja u kojima se nalaze lokacije obuhvaćene EMAS registracijom.

- 4.1.2. Kako bi sustav EMAS sačuvao visoku razinu ambicioznosti i vjerodostojnosti, bilo bi poželjno da okolišna učinkovitost organizacije u trećoj zemlji dostiže razinu što bližu onoj koju organizacije u EU-u moraju dostizati u skladu s odgovarajućim Europskim i nacionalnim zakonodavstvom. Stoga je poželjno da organizacije izvan Zajednice, pored uputa na važeće nacionalne zakonske zahtjeve u pogledu okoliša, u izjavi o okolišu navode i upute na zakonske zahtjeve u pogledu okoliša koji se primjenjuju na slične organizacije u državi članici u kojoj se organizacija namjerava prijaviti za registraciju (članak 4. stavak 4. Uredbe EMAS). Zahtjevi u pogledu okoliša na tom popisu trebaju se koristiti kao referenca pri utvrđivanju eventualnih viših ciljeva učinkovitosti, ali nisu obvezujući kod procjene usklađenosti organizacije sa zakonskim zahtjevima.

- 4.1.3. U skladu s dijelom B. točkom (g) Priloga IV. Uredbi EMAS, u izjavi o okolišu koju priprema organizacija mora biti sadržana uputa na važeće nacionalne zakonske zahtjeve u pogledu okoliša.

- 4.1.4. Za lokacije u trećim zemljama, dokumentacija iz članka 4. stavka 4. Uredbe EMAS mora se po mogućnosti sastojati od:

- izjava tijela za izvršavanje treće zemlje koje uključuju informacije o okolišnim dozvolama koje se primjenjuju na organizaciju i u kojima se navodi da nema dokaza o neispunjavanju zakonskih zahtjeva i/ili da poduzeće ne sudjeluje u pravosudnom postupku, sudskoj tužbi ili žalbenom postupku,
- pored toga, izjava o okolišu mora po mogućnosti sadržavati tablice unakrsnih uputa između nacionalnog zakonodavstva treće zemlje i zakonodavstva države u kojoj se organizacija prijavljuje za registraciju kako je navedeno u odjeljku 4.1.2.

4.2. Akreditiranje i licenciranje za EMAS na razini trećih zemalja

- 4.2.1. Države članice odlučuju o tome da li će osiguravati registraciju na razini trećih zemalja, u skladu sa svojim sredstvima i operativnim postupcima. U ovom slučaju države članice osiguravaju da njihova nacionalna tijela za akreditaciju ili licenciranje omogućavaju akreditiranje ili licenciranje okolišnih procjenitelja za EMAS na razini trećih zemalja. Samo one države članice koje prihvate načelo „registracije na razini trećih zemalja” smiju registrirati organizacije koje djeluju u trećim zemljama.

- 4.2.2. Ako država članica odluči da će osiguravati registraciju na razini trećih zemalja, u skladu s člankom 3. stavkom 3. Uredbe EMAS, mogućnost dobivanja registracije od te države članice u praksi ovisi o dostupnosti akreditiranih procjenitelja. Potencijalni procjenitelj mora biti akreditiran u onoj državi članici koja osigurava registraciju na razini trećih zemalja, za tu pojedinu treću zemlju i za specifični gospodarski sektor ili više njih (utvrđeno na temelju NACE oznaka), koji su obuhvaćeni predmetnim postupkom registracije.

Pojašnjenje:

To znači da procjenitelj koji će izvoditi procjenu u određenoj trećoj zemlji mora biti akreditiran za tu treću zemlju od strane tijela za akreditaciju i licenciranje države članice koja osigurava registraciju na razini trećih zemalja i u kojoj se organizacija namjerava registrirati.

- 4.2.3. U akreditaciji ili licenci koje procjenitelji mogu dobiti za treće zemlje mora biti navedeno za koje države vrijedi, tako da je odobrenje registracije u skladu s odredbama članka 22. stavka 2. Uredbe EMAS. Na državi je članici odluka želi li izdati zasebne certifikate za svaku treću zemlju ili zajednički certifikat akreditacije sa zemljopisnim dodatkom u kojem su navedene države u kojima tijela za procjenu mogu djelovati na temelju akreditacije.

Pojašnjenje:

Uzimajući u obzir članak 22., „dodatni zahtjevi za okolišne procjenitelje aktivne u trećim zemljama”, jasno je da akreditiranje/licenciranje za treće zemlje može biti samo dodatno akreditiranje/licenciranje osnovnom akreditiranju/licenciranju za Europu. To podrazumijeva da se akreditiranje/licenciranje za treće zemlje odobrava kao dodatan zahtjev općem akreditiranju/licenciranju u određenom opsegu i zahtjevima. Slijedom toga akreditiranje/licenciranje za treće zemlje mora uključivati akreditiranje/licenciranje za jednu od država članica i u određenom opsegu.

Kada je procjenitelj akreditiran ili licenciran u jednoj državi članici, može izvoditi aktivnosti procjene u drugim državama članicama u skladu s člankom 24. Uredbe.

4.3. Zadaci nadležnih tijela

- 4.3.1. Država članica koja ima više od jednog nadležnog tijela mora utvrditi kojem se nadležnom tijelu podnose prijave za registraciju na razini trećih zemalja, koje mora biti isto tijelo kao ono utvrđeno u skladu s odjeljkom 5.3.1.

- 4.3.2. Organizacije s lokacijama samo u trećim zemljama podnose prijavu za registraciju na razini trećih zemalja bilo kojem nadležnom tijelu imenovanom za tu namjenu u onim državama članicama gdje su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) država članica omogućava registraciju organizacija iz trećih zemalja;

(b) akreditirani ili licencirani procjenitelji su dostupni za procjene u trećim zemljama gdje se nalaze lokacije obuhvaćene registracijom i pokrivaju odgovarajuće NACE šifre (drugim riječima, odluka o odabiru procjenitelja određuje državu članicu registracije i obrnuto).

- 4.3.3. Nadležna tijela moraju usklađivati svoje aktivnosti s tijelima za akreditaciju i licenciranje u svojim državama članicama kako bi osigurala da i nadležno tijelo i tijelo za akreditaciju ili licenciranje mogu usklađeno izvršavati svoje zadatke kad god države članice omogućuju registraciju organizacija iz trećih zemalja.

4.4. Zadaci akreditiranih ili licenciranih procjenitelja

- 4.4.1. Opća pravila koja se primjenjuju na okolišne procjenitelje sustava EMAS, njihovu akreditaciju ili licenciranje i na postupak procjene utvrđena su u poglavljima V. i VI. Uredbe EMAS.

- 4.4.2. One države članice koje dopuštaju registraciju na razini trećih zemalja moraju uspostaviti poseban sustav za akreditiranje ili licenciranje procjenitelja za treće zemlje. Akreditacija ili licenca procjenitelja dodjeljuje se za pojedine države i kao dodatak općoj akreditaciji ili licenci u skladu sa specifikacijama iz ovog odjeljka.

- 4.4.3. Akreditacija ili licenca procjenitelja mora obuhvaćati sve NACE oznake djelatnosti organizacije povezane s lokacijama te organizacije koje će biti uključene u postupak registracije. Zbog mogućeg širokog opsega djelatnosti, organizacije mogu koristiti više procjenitelja ako to smatraju primjerenim. U praksi bi moglo biti teško, ako ne i nemoguće, imenovati jednog procjenitelja za sve djelatnosti velikih organizacija. Ako procjenitelj nije akreditiran ili licenciran za sve potrebne NACE oznake, prema potrebi se u suradnju na slučaju uključuju drugi akreditirani okolišni procjenitelji. Organizacija koja se prijavljuje za registraciju odlučuje da li želi uključiti više akreditiranih procjenitelja uzimajući u obzir članak 4. Uredbe EMAS. Pored razloga kao što je nedostatak procjenitelja koji su akreditirani za odgovarajuće NACE oznake, organizacije mogu imati i druge motive za korištenje više procjenitelja (npr. lokalno iskustvo, poznavanje jezika, ili želja da se EMAS procjena kombinira s certifikacijom prema drugim normama).

- 4.4.4. Svi procjenitelji koji surađuju u procjeni moraju potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS i izjavu o okolišu sustava EMAS. Svaki je procjenitelj odgovoran za ishod onog dijela ili dijelova procjene koji proizlazi iz njegovog ili njezinog područja stručnosti (većinom u pogledu specifičnih NACE oznaka). Praksa da svi procjenitelji moraju potpisati istu deklaraciju omogućuje nadležnom tijelu da identificira sve uključene procjenitelje. Slijedom toga vodeće nadležno tijelo može preko nadležnih tijela s kojima surađuje (a koja svoje aktivnosti moraju usklađivati s tijelima za akreditaciju i licenciranje) provjeriti da li su svi uključeni procjenitelji ispunili obvezu prethodne obavijesti iz članka 23. stavka 2. Uredbe EMAS. To također omogućuje vodećem nadležnom tijelu da provjeri da li NACE oznake uključenih procjenitelja obuhvaćaju šifre predmetne organizacije.

- 4.4.5. Procjenitelji koji žele djelovati u trećim zemljama moraju dobiti posebnu akreditaciju ili licencu za predmetnu državu kao dodatak općoj akreditaciji ili licenci, u skladu sa specifikacijama iz Uredbe EMAS. To znači da moraju imati:
- (a) posebnu akreditaciju ili licencu za NACE šifre koje se primjenjuju na organizaciju;
 - (b) znanje i razumijevanje zakonskih, regulativnih i administrativnih zahtjeva koji se odnose na okoliš u trećoj zemlji za koju se traži akreditacija ili licenca;
 - (c) znanje i razumijevanje službenog jezika treće zemlje za koju se traži akreditacija ili licenca.
- 4.4.6. Procjenitelji kao dio postupka procjene provjeravaju sve licence ili dozvole vezane za okoliš koje se primjenjuju na organizaciju i bilo koje druge dokaze u skladu s pravnim sustavom država koje su obuhvaćene prijavom.
- 4.4.7. Pored svojih redovnih zadataka, procjenitelji u trećim zemljama izvode posebno detaljan pregled ispunjavanja zakonskih zahtjeva od strane organizacije i njezinih lokacija koje su obuhvaćene postupkom registracije. U okviru toga, a posebno uzimajući u obzir sadržaj članka 13. stavka 2. točke (c) Uredbe EMAS, procjenitelji provjeravaju da nema dokaza o neispunjavanju zahtjeva vezanih za okoliš. Procjenitelji moraju koristiti nalaze tijela nadležna za izvršavanje, te stoga moraju stupiti s njima u kontakt kako bi dobili detaljne informacije o ispunjavanju zakonskih zahtjeva. Procjenitelji moraju provjeriti jesu li primljeni materijalni dokazi zadovoljavajući, primjerice, pisano izvješće nadležnog tijela za izvršavanje. Ako se ne nađu dokazi o neispunjavanju zahtjeva, to se navodi u deklaraciji okolišnog procjenitelja o aktivnostima procjene i potvrde (Prilog VII. Uredbi EMAS). Procjenitelj mora potpisati tu deklaraciju. Procjenitelj je dužan provjeriti da li su ispunjeni zahtjevi iz Uredbe EMAS kroz uobičajene metode neovisnog ocjenjivanja koje se izvode u skladu s Uredbom EMAS. Kako bi se osigurala jednaka razina kvalitete registracije lokacija u trećim zemljama u usporedbi sa sličnim lokacijama u EU-u, procjenitelj može izvesti procjenu rizika.
- 4.4.8. U skladu s člankom 13. stavkom 2. točkom (d) Uredbe EMAS, procjenitelj mora provjeriti da zainteresirane strane nisu uložile pritužbe i da su eventualne pritužbe bile pozitivno riješene.
- 4.4.9. One države članice koje omogućavaju registraciju na razini trećih zemalja moraju razmotriti mogućnost uspostave mjera za jačanje postupka akreditacije kako bi osigurale da procjenitelji koji su akreditirani za pojedine treće zemlje imaju dovoljno znanja za provjeru usklađenosti organizacije s mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom u trećoj zemlji.
- 4.4.10. Države članice koje omogućavaju registraciju na razini trećih zemalja mogu razmotriti mogućnost uvođenja neobveznih odredbi za jačanje provjere usklađenosti sa zakonskim zahtjevima i osiguranje postupka registracije sličnog onome u EU-u. Države članice posebno mogu razmotriti mogućnost sklapanja ugovora (bilateralnih ugovora, memoranduma o razumijevanju itd.). Takvi sporazumi mogu uključivati postupak obavješćivanja o ispunjavanju zakonskih zahtjeva između tijela za izvršavanje u trećoj zemlji i u državi članici, te postupak obavješćivanja nadležnog tijela države članice o kršenju važećih zakonskih zahtjeva u vremenu između prve registracije ili produženja i sljedećeg produženja.
- 4.4.11. Najmanje šest tjedana prije procjene ili potvrde u trećoj zemlji, okolišni procjenitelj mora poslati detalje o svojoj akreditaciji ili licenci te vrijeme i mjesto procjene ili potvrde tijelu za akreditiranje ili licenciranje države članice u kojoj se predmetna organizacija namjerava prijaviti za registraciju ili je registrirana. Isto tako može obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj se predmetna organizacija namjerava prijaviti za registraciju ili je registrirana.
- 4.4.12. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti u trenutku registracije, on/ona ne potpisuje izjavu o okolišu sustava EMAS niti deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS.
- 4.4.13. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti tijekom razdoblja važenja registracije ili pri produženju registracije, on/ona može izvijestiti nadležno tijelo da predmetna organizacija više ne ispunjava zahtjeve sustava EMAS. Pri produženju registracije on/ona smije potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. i ažuriranu izjavu o okolišu sustava EMAS, samo ako organizacija dokaže da je poduzela mjere (tj. u suradnji s tijelima za izvršavanje) kako bi osigurala ponovno ispunjavanje zakonskih zahtjeva. Ako organizacija ne dokaže procjenitelju da je poduzela dostatne mjere za ispunjavanje zakonskih zahtjeva, procjenitelj ne potvrđuje ažuriranu izjavu i ne potpisuje deklaraciju niti izjavu o okolišu sustava EMAS.

4.5. Postupak registracije

- 4.5.1. Organizacija mora pravodobno stupiti u kontakt s procjeniteljem ili više njih i nadležnim tijelom kako bi razjasnila jezična pitanja u pogledu dokumenata koji su potrebni za registraciju, uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 5. stavka 3. i Priloga IV. dijela D Uredbe EMAS.
- 4.5.2. Prije nego se prijava za registraciju šalje nadležnom tijelu, organizacija mora procjenitelju dostaviti materijalne dokaze ili dokumentaciju o tome da nema dokaza o neispunjavanju zakonskih zahtjeva u pogledu okoliša kako je opisano u odjeljku 4.1.4. ovih smjernica.
- 4.5.3. Nakon što je ispunila zahtjeve sustava EMAS, posebno one koji se odnose na postupak registracije navedene u Prilogu II. Uredbi, i nakon što je izjavu o okolišu sustava EMAS potvrdio akreditirani ili licencirani procjenitelj, organizacija šalje nadležnom tijelu obrazac prijave i odgovarajuće dokumente za registraciju uključujući priloge VI. i VII.
- 4.5.4. Nadležno tijelo provjerava informacije u prijavi i za tu namjenu komunicira s nacionalnim tijelom za akreditaciju ili licenciranje.
- 4.5.5. Tijelo za akreditaciju ili licenciranje ocjenjuje osposobljenost okolišnog procjenitelja u skladu s elementima iz članaka 20., 21. i 22. Uredbe EMAS. Ako tijelo za akreditaciju ili licenciranje ne odobri osposobljenost procjenitelja, ono može zahtijevati od procjenitelja da ispuni odgovarajuće zahtjeve i obavijestiti nadležno tijelo o problemu. Isto tako nadležno tijelo mora u svakom slučaju tijelu za akreditaciju ili licenciranje poslati jednostavnu obavijest da je primljena prijava za registraciju i da postoje lokacije u trećim zemljama koje treba registrirati. Nakon što primi takvu obavijest, tijelo za akreditaciju ili licenciranje mora nadležnom tijelu dostaviti svoje zaključke u vezi s uključenim procjeniteljem ili više njih. To olakšava konačnu provjeru nadležnog tijela da li procjenitelj(i) uključen(i) u postupak registracije ima(ju) akreditaciju ili licencu za sve NACE oznake obuhvaćene postupkom registracije. Bez te minimalne komunikacije između nadležnog tijela i tijela za akreditaciju ili licenciranje, aktivnosti nadzora mogle bi doći u pitanje.
- 4.5.6. Nadležno tijelo koje je odgovorno za registraciju usklađuje provjeru ispunjavanja zakonskih zahtjeva na temelju informacija koje je organizacija dostavila procjenitelju. Država članica može provjeriti ispunjavanje zakonskih zahtjeva izravno preko tijela za izvršavanje u trećim zemljama samo ako je sklopila posebne sporazume s trećim zemljama, koji uključuju odredbe koje dopuštaju državi članici da stupi u kontakt s tijelima za izvršavanje u trećim zemljama. U suprotnom se nadležno tijelo mora osloniti na procjenitelja i/ili na organizaciju kako bi nabavilo materijalne dokaze ili dokumentaciju o ispunjavanju važećih zakonskih zahtjeva.

4.6. Brisanje i suspenzija registracija

- 4.6.1. Nadležno tijelo poštuje opća pravila za suspenziju i brisanje utvrđena u Uredbi EMAS.
- 4.6.2. Sve pritužbe u vezi registriranih organizacija upućuju se nadležnom tijelu.
- 4.6.3. Organizacije iz trećih zemalja koje se žele registrirati u sustavu EMAS i voljne su započeti postupak registracije moraju prihvatiti činjenicu da nadležno tijelo može zahtijevati od procjenitelja da provjeri moguće uzroke brisanja ili suspenzije do kojih može doći u trećoj zemlji u kojoj se nalaze lokacije, prije nego donese bilo kakvu odluku. Organizacija mora surađivati i odgovoriti na sva pitanja procjenitelja ili nadležnog tijela u vezi mogućih razloga za brisanje ili suspenziju. Organizacija također mora biti voljna snositi troškove rada procjenitelja na razjašnjavanju situacije.
- 4.6.4. Sporazumi koje potpisuju država članica odgovorna za registraciju i treća zemlja mogu uključivati posebne odredbe za osiguranje pravnog nadzora i aktivno izvršavanje nadležnog tijela od strane tijela za izvršavanje u trećoj zemlji o kršenjima zakonskih zahtjeva.
- 4.6.5. U svim slučajevima, čak i kada takvi sporazumi postoje, procjenitelj je odgovoran za provjeru ispunjavanja zakonskih zahtjeva. Provjera ispunjavanja zahtjeva mora obuhvaćati moguće pritužbe i neusklađenosti koje mogu dovesti do brisanja ili suspenzije registracije.
- 4.6.6. Može se zatražiti mišljenje nevladinih organizacija koje djeluju u trećoj zemlji te ih iskoristiti kao izvor informacija. U svakom slučaju, procjenitelj dostavlja nadležnom tijelu sve bitne informacije do kojih dođe tijekom postupka provjere.

4.7. Jezična pitanja

- 4.7.1. Izjava o okolišu sustava EMAS i ostali dokumenti za registraciju dostavljaju se na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) države članice u kojoj se nalazi nadležno tijelo (članak 5. stavak 3.). Ako organizacija dostavlja skupnu izjavu o okolišu s informacijama o pojedinačnim lokacijama koje se nalaze u različitim trećim zemljama, te informacije moraju dodatno biti na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) trećih zemalja gdje se te lokacije nalaze.

5. GLOBALNA REGISTRACIJA — ORGANIZACIJE S VIŠE LOKACIJA U DRŽAVAMA ČLANICAMA I TREĆIM ZEMLJAMA (SLUČAJ 3.)

Globalna registracija u sustavu EMAS znači registraciju organizacije s više lokacija u EU-u i izvan njega, koja se prijavljuje za jednu registraciju svih lokacija ili dijela lokacija u državi članici koja omogućuje registraciju na razini trećih zemalja.

Registracija organizacije s više lokacija u državama članicama i u trećim zemljama je složen postupak koji predstavlja kombinaciju već opisanih postupaka: skupne registracije na razini EU-a i registracije na razini trećih zemalja. U ovom se odjeljku pojašnjavaju oni aspekti koji se razlikuju od postupka opisanog u odjeljcima 3. i 4. ovih smjernica.

5.1. Mjerodavno zakonodavstvo i ispunjavanje zakonskih zahtjeva u državama članicama i trećim zemljama

- 5.1.1. Organizacije moraju uvijek ispunjavati zakonske zahtjeve EU-a i nacionalne zakonske zahtjeve koji se primjenjuju na lokacije obuhvaćene EMAS registracijom.

- 5.1.2. Kako bi sustav EMAS sačuvao visoku razinu ambicioznosti i vjerodostojnosti, bilo bi poželjno da okolišna učinkovitost organizacije u trećoj zemlji dostiže razinu što bližu onoj koju organizacije u EU-u moraju dostizati u skladu s odgovarajućim Europskim i nacionalnim zakonodavstvom. Stoga je poželjno da organizacije s lokacijama izvan Zajednice, pored uputa na važeće nacionalne zakonske zahtjeve u pogledu okoliša, u izjavi o okolišu navode i upute na zakonske zahtjeve u pogledu okoliša koji se primjenjuju na slične organizacije u državi članici u kojoj se organizacija namjerava prijaviti za registraciju (članak 4. stavak 4. Uredbe EMAS). Zahtjevi u pogledu okoliša na tom popisu trebaju se koristiti kao referenca pri utvrđivanju eventualnih viših ciljeva učinkovitosti, ali nisu nužni kod procjene usklađenosti organizacije sa zakonskim zahtjevima.

- 5.1.3. Za lokacije u trećim zemljama, dokumentacija iz članka 4. stavka 4. Uredbe EMAS mora se sastojati od:

- izjave tijela za izvršavanje treće zemlje koje uključuju informacije o okolišnim dozvolama koje se primjenjuju na organizaciju i u kojima se navodi da nema dokaza o neispunjavanju zakonskih zahtjeva i/ili da poduzeće ne sudjeluje u pravosudnom postupku, sudskoj tužbi ili žalbenom postupku,
- pored toga, izjava o okolišu mora po mogućnosti sadržavati tablice unakrsnih uputa između nacionalnog zakonodavstva treće zemlje i zakonodavstva države u kojoj se organizacija prijavljuje za registraciju kako je navedeno u odjeljku 5.1.2.

5.2. Akreditiranje i licenciranje

- 5.2.1. Primjenjuju se odredbe u vezi akreditiranja i licenciranja u sustavu EMAS, opisane u odjeljku 4.2.

5.3. Zadaci nadležnih tijela

- 5.3.1. Država članica koja ima više od jednog nadležnog tijela mora utvrditi kojem se nadležnom tijelu podnose prijave za globalnu registraciju, koje mora biti isto tijelo kao ono utvrđeno u skladu s odjeljkom 4.3.1.

- 5.3.2. Organizacije s lokacijama u državama članicama i u trećim zemljama podnose prijavu za globalnu registraciju bilo kojem nadležnom tijelu imenovanom za tu namjenu u jednoj od država članica gdje su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) država članica omogućava registraciju organizacija sa sjedištem izvan EU-a;

- (b) akreditirani ili licencirani procjenitelji su dostupni za procjene u trećim zemljama gdje se nalaze lokacije obuhvaćene registracijom i njihove akreditacije ili licence pokrivaju odgovarajuće NACE oznake.

5.3.3. Određivanje države članice u kojoj će se nalaziti nadležno tijelo odgovorno za ovaj postupak temelji se na uvjetima prema sljedećem redoslijedu važnosti:

- (1) ako organizacija ima sjedište u jednoj državi članici koja omogućuje registraciju na razini trećih zemalja, prijava se podnosi nadležnom tijelu u toj državi članici;
- (2) ako se sjedište organizacije ne nalazi u državi članici koja omogućuje registraciju na razini trećih zemalja, ali se u njoj nalazi administrativno središte organizacije, prijava se podnosi nadležnom tijelu u toj državi članici;
- (3) ako organizacija koja se prijavljuje za globalnu registraciju nema ni sjedište niti administrativno središte u bilo kojoj državi članici koja omogućuje registraciju na razini trećih zemalja, organizacija mora uspostaviti *ad hoc* administrativno središte u nekoj državi članici koja omogućuje registraciju na razini trećih zemalja, a prijava se podnosi nadležnom tijelu u toj državi članici.

5.3.4. Ako je prijavom obuhvaćeno više država članica, mora se poštovati postupak usklađivanja između uključenih nadležnih tijela utvrđen u odjeljku 3.2. U tom slučaju nadležno tijelo preuzima ulogu vodećeg nadležnog tijela sa stajališta postupka skupne registracije na razini EU-a.

5.4. Zadaci akreditiranih ili licenciranih procjenitelja

5.4.1. Opća pravila koja se primjenjuju na okolišne procjenitelje sustava EMAS, njihovu akreditaciju ili licenciranje i na postupak procjene utvrđena su u poglavljima V. i VI. Uredbe EMAS.

5.4.2. One države članice koje dopuštaju registraciju na razini trećih zemalja moraju uspostaviti poseban sustav za akreditiranje ili licenciranje procjenitelja za treće zemlje. Akreditacija ili licenca procjenitelja dodjeljuje se za pojedine države i kao dodatak općoj akreditaciji ili licenci u skladu sa specifikacijama iz ovog odjeljka.

5.4.3. U slučaju globalne registracije organizacija s više lokacija i djelatnosti, akreditacija procjenitelja mora obuhvaćati sve NACE oznake lokacija i djelatnosti organizacije. Za lokacije u trećim zemljama, procjenitelj(i) mora(ju) imati akreditaciju ili licencu za sve treće zemlje i za sve NACE oznake svih lokacija koje su obuhvaćene globalnom registracijom u državi članici gdje se organizacija namjerava prijaviti za registraciju. Zbog mogućeg širokog opsega djelatnosti, organizacije mogu koristiti više procjenitelja ako to smatraju primjerenim. U praksi bi moglo biti teško, ako ne i nemoguće, imenovati jednog procjenitelja za sve djelatnosti velikih organizacija. Ako procjenitelj nije akreditiran ili licenciran za sve potrebne NACE kodove ili države, prema potrebi se u suradnju na slučaju uključuju drugi akreditirani okolišni procjenitelji. Organizacija koja se prijavljuje za registraciju odlučuje da li želi uključiti više akreditiranih procjenitelja uzimajući u obzir članak 4. Uredbe EMAS. Pored razloga kao što je nedostatak procjenitelja koji su akreditirani za odgovarajuće NACE oznake, organizacije mogu imati i druge motive za korištenje više procjenitelja (npr. lokalno iskustvo, poznavanje jezika, ili želja da se EMAS procjena kombinira s certifikacijom prema drugim normama).

5.4.4. Svi procjenitelji koji surađuju u procjeni moraju potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS i izjavu o okolišu sustava EMAS. Svaki je procjenitelj odgovoran za ishod onog dijela ili dijelova procjene koji proizlazi iz njegovog ili njezinog područja stručnosti (većinom u pogledu specifičnih NACE oznaka). Praksa da svi procjenitelji moraju potpisati istu deklaraciju omogućuje nadležnom tijelu da identificira sve uključene procjenitelje. Slijedom toga vodeće nadležno tijelo može preko nadležnih tijela s kojima surađuje (a koja svoje aktivnosti moraju usklađivati s tijelima za akreditaciju i licenciranje) provjeriti da li su svi uključeni procjenitelji ispunili obvezu prethodne obavijesti iz članka 23. stavka 2. Uredbe EMAS. To također omogućuje vodećem nadležnom tijelu da provjeri da li NACE oznake uključenih procjenitelja obuhvaćaju oznake predmetne organizacije.

5.4.5. Procjenitelji koji žele djelovati u trećim zemljama moraju dobiti posebnu akreditaciju ili licencu za predmetnu državu kao dodatak općoj akreditaciji ili licenci, u skladu sa specifikacijama iz Uredbe EMAS. To znači da moraju imati:

- (a) posebnu akreditaciju ili licencu za NACE oznake koje se primjenjuju na organizaciju;
- (b) znanje i razumijevanje zakonskih, regulativnih i administrativnih zahtjeva koji se odnose na okoliš u trećoj zemlji za koju se traži akreditacija ili licenca;
- (c) znanje i razumijevanje službenog jezika treće zemlje za koju se traži akreditacija ili licenca.

- 5.4.6. Procjenitelji kao dio postupka procjene provjeravaju sve licence ili dozvole vezane za okoliš koje se primjenjuju na organizaciju i bilo koje druge dokaze u skladu s pravnim sustavom država koje su obuhvaćene prijavom.
- 5.4.7. Pored svojih redovnih zadataka, procjenitelji u trećim zemljama izvode posebno detaljan pregled ispunjavanja zakonskih zahtjeva od strane organizacije i njezinih lokacija koje su obuhvaćene postupkom registracije. U okviru toga, a posebno uzimajući u obzir sadržaj članka 13. stavka 2. točke (c) Uredbe EMAS, procjenitelji provjeravaju da nema dokaza o neispunjavanju zahtjeva vezanih za okoliš. Procjenitelji moraju koristiti nalaze tijela za izvršavanje, te stoga moraju stupiti s njima u kontakt kako bi dobili detaljne informacije o ispunjavanju zakonskih zahtjeva. Procjenitelji moraju provjeriti jesu li primljeni materijalni dokazi zadovoljavajući, primjerice, pisano izvješće nadležnog tijela za izvršavanje. Ako se ne nađu dokazi o neispunjavanju zahtjeva, to se navodi u deklaraciji okolišnog procjenitelja o aktivnostima procjene i potvrde (Prilog VII. Uredbi EMAS). Procjenitelj mora potpisati tu deklaraciju. Procjenitelj je dužan provjeriti da li su ispunjeni zahtjevi iz Uredbe EMAS kroz uobičajene metode neovisnog ocjenjivanja. Kako bi se osigurala jednaka razina kvalitete registracije lokacija u trećim zemljama i lokacija u EU-u, procjenitelj može izvesti procjenu rizika.
- 5.4.8. U skladu s člankom 13. stavkom 2. točkom (d) Uredbe EMAS, procjenitelj mora provjeriti da zainteresirane strane nisu uložile pritužbe i da su eventualne pritužbe bile pozitivno riješene.
- 5.4.9. One države članice koje omogućavaju registraciju na razini trećih zemalja (a time i globalnu registraciju) moraju razmotriti mogućnost uspostave mjera za jačanje postupka akreditacije kako bi osigurala da procjenitelji koji su akreditirani za pojedine treće zemlje imaju dovoljno znanja za provjeru usklađenosti organizacije s mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom u trećoj zemlji.
- 5.4.10. Države članice koje omogućavaju registraciju na razini trećih zemalja mogu razmotriti mogućnost uvođenja neobveznih odredbi za jačanje provjere usklađenosti sa zakonskim zahtjevima i osiguranje postupka registracije sličnog onome u EU-u. Države članice posebno mogu razmotriti mogućnost sklapanja ugovora (bilateralnih ugovora, memoranduma o razumijevanju itd.). Takvi sporazumi mogu uključivati postupak obavješćivanja o ispunjavanju zakonskih zahtjeva između tijela za izvršavanje u trećoj zemlji i u državi članici, te postupak obavješćivanja nadležnog tijela države članice o kršenju važećih zakonskih zahtjeva u vremenu između prve registracije ili produženja i sljedećeg produženja.
- 5.4.11. Najmanje šest tjedana prije procjene ili potvrde u trećoj zemlji, okolišni procjenitelj mora poslati detalje o svojoj akreditaciji ili licenci te vrijeme i mjesto procjene ili potvrde tijelu za akreditiranje ili licenciranje države članice u kojoj se predmetna organizacija namjerava prijaviti za registraciju ili je registrirana. Pored toga procjenitelj(i) mora(ju) poslati detalje o svojoj akreditaciji ili licenci svim tijelima za akreditiranje ili licenciranje onih država članica u kojima se nalaze lokacije obuhvaćene registracijom.
- 5.4.12. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti u trenutku registracije, on/ona ne potpisuje izjavu o okolišu sustava EMAS niti deklaraciju iz članka 25. stavka 9. Uredbe EMAS.
- 5.4.13. Ako procjenitelj otkrije postojanje neusklađenosti tijekom razdoblja važenja registracije ili pri produženju registracije, on/ona može izvijestiti nadležno tijelo da predmetna organizacija više ne ispunjava zahtjeve sustava EMAS. Pri produženju registracije on/ona smije potpisati deklaraciju iz članka 25. stavka 9. i ažuriranu izjavu o okolišu sustava EMAS samo ako organizacija dokaže da je poduzela mjere (tj. u suradnji s tijelima za izvršavanje) kako bi osigurala ponovno ispunjavanje zakonskih zahtjeva. Ako organizacija ne dokaže procjenitelju da je poduzela dostatne mjere za ispunjavanje zakonskih zahtjeva, procjenitelj ne potvrđuje ažuriranu izjavu i ne potpisuje deklaraciju niti izjavu o okolišu sustava EMAS.
- 5.5. **Postupak registracije**
- 5.5.1. Organizacija mora pravodobno stupiti u kontakt s procjeniteljem ili više njih i nadležnim tijelom kako bi razjasnila jezična pitanja u pogledu dokumenata koji su potrebni za registraciju, uzimajući u obzir zahtjeve iz članka 5. stavka 3. i Priloga IV. dijela D Uredbe EMAS.
- 5.5.2. Organizacija mora osigurati materijalne dokaze o ispunjavanju zakonskih zahtjeva kako je opisano u odjeljku 5.1.3.
- 5.5.3. Nakon što je ispunila zahtjeve sustava EMAS, posebno one koji se odnose na postupak registracije navedene u Prilogu II. Uredbi, i nakon što je izjavu o okolišu sustava EMAS potvrdio akreditirani ili licencirani procjenitelj, organizacija šalje (vođećem) nadležnom tijelu obrazac prijave i odgovarajuće dokumente za registraciju uključujući priloge VI. i VII.

- 5.5.4. Nadležno tijelo provjerava informacije u prijavi i za tu namjenu komunicira s nacionalnim tijelom za akreditaciju ili licenciranje, te s drugim uključenim nadležnim tijelima ako postoje. Prema potrebi se u tu komunikaciju može uključiti i procjenitelj odgovoran za procjenu. Komunikacija se može odvijati preko pošte, e-pošte ili faksa, pri čemu se moraju čuvati pisani dokazi.
- 5.5.5. Tijela za akreditaciju ili licenciranje u svim uključenim državama članicama ocjenjuju osposobljenost okolišnog procjenitelja u skladu s elementima iz članaka 20., 21. i 22. Uredbe EMAS. Ako tijelo za akreditaciju ili licenciranje ne odobri osposobljenost procjenitelja, ono može zahtijevati od procjenitelja da ispuni odgovarajuće zahtjeve i obavijestiti nadležno tijelo o problemu. Isto tako nadležno tijelo mora u svakom slučaju tijelu za akreditaciju ili licenciranje poslati jednostavnu obavijest da je primljena prijava za registraciju i da postoje lokacije koje treba registrirati. Nakon što primi takvu obavijest, tijelo za akreditaciju ili licenciranje mora nadležnom tijelu dostaviti svoje zaključke u vezi s uključenim procjeniteljem ili više njih. Sva uključena nacionalna nadležna tijela moraju o tome obavijestiti vodeće nadležno tijelo. To olakšava konačnu provjeru uključenih nadležnih tijela i vodećeg nadležnog tijela da li procjenitelj(i) uključen(i) u postupak registracije ima(ju) akreditaciju ili licencu za sve NACE oznake obuhvaćene postupkom registracije. Bez te minimalne komunikacije između nadležnih tijela i tijela za akreditaciju ili licenciranje, aktivnosti nadzora mogle bi doći u pitanje.
- 5.5.6. Nadležno tijelo koje je odgovorno za registraciju usklađuje provjeru ispunjavanja zakonskih zahtjeva na temelju informacija koje je organizacija dostavila procjenitelju. Država članica može provjeriti ispunjavanje zakonskih zahtjeva izravno preko tijela za izvršavanje u trećim zemljama samo ako je sklopila posebne sporazume s trećim zemljama, koji uključuju odredbe koje dopuštaju državi članici da stupi u kontakt s tijelima za izvršavanje u trećim zemljama. U suprotnom se nadležno tijelo mora osloniti na procjenitelja i/ili na organizaciju kako bi nabavilo materijalne dokaze ili dokumentaciju o ispunjavanju važećih zakonskih zahtjeva.
- 5.5.7. Nakon odluke o registraciji, vodeće nadležno tijelo prema potrebi obavješćuje sva uključena nacionalna nadležna tijela, koja obavješćuju svoja tijela za izvršavanje.
- 5.5.8. Ako je u postupak registracije uključeno više nadležnih tijela, primjenjuju se uvjeti u vezi s pristojbama opisani u odjeljku 3.4.
- 5.6. **Brisanje i suspenzija registracija**
- 5.6.1. Nadležno tijelo poštuje opća pravila za suspenziju i brisanje utvrđena u Uredbi EMAS.
- 5.6.2. Sve pritužbe u vezi registriranih organizacija upućuju se nadležnom tijelu.
- 5.6.3. Organizacije iz trećih zemalja koje se žele registrirati u sustavu EMAS i voljne su započeti postupak registracije, moraju prihvatiti činjenicu da nadležno tijelo može zahtijevati od procjenitelja da provjeri moguće uzroke brisanja ili suspenzije do kojih može doći u trećoj zemlji u kojoj se nalaze lokacije, prije nego donese bilo kakvu odluku. Organizacija mora surađivati i odgovoriti na sva pitanja procjenitelja ili nadležnog tijela u vezi mogućih razloga za brisanje ili suspenziju. Organizacija također mora biti voljna snositi troškove rada procjenitelja na razjašnjavanju situacije.
- 5.6.4. U svim slučajevima, čak i kada takvi sporazumi postoje, procjenitelj je odgovoran za provjeru ispunjavanja zakonskih zahtjeva. Provjera ispunjavanja zahtjeva mora obuhvaćati moguće pritužbe i neusklađenosti koje mogu dovesti do brisanja ili suspenzije registracije.
- 5.6.5. Može se zatražiti mišljenje nevladinih organizacija koje djeluju u trećoj zemlji te ih iskoristiti kao izvor informacija. U svakom slučaju, procjenitelj dostavlja nadležnom tijelu sve bitne informacije do kojih dođe tijekom postupka provjere.
- 5.7. **Jezična pitanja**
- 5.7.1. Izjava o okolišu sustava EMAS i ostali dokumenti za registraciju dostavljaju se na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) države članice u kojoj se nalazi vodeće nadležno tijelo (članak 5. stavak 3.). Nadalje, ako organizacija dostavlja skupnu izjavu o okolišu s informacijama o pojedinačnim lokacijama, informacije o lokacijama unutar EU-a moraju biti na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) država članica gdje se te lokacije nalaze, a informacije o lokacijama u trećim zemljama moraju po mogućnosti biti na službenom jeziku (jednom od službenih jezika) tih trećih zemalja.

32012D0115

L 52/12

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

24.2.2012.

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 10. veljače 2012.

o utvrđivanju pravila o prijelaznim nacionalnim planovima iz Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama

(priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 612)

(Tekst značajan za EGP)

(2012/115/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

uzimajući u obzir ugovor o funkcioniranju Europske unije,

Članak 1.

Uređaji za loženje koji se uključuju u prijelazne nacionalne planove

uzimajući u obzir Direktivu 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 41. stavak (b),

U skladu s detaljnim odredbama navedenima u odjeljku 1. Priloga ovoj Odluci, prijelazni nacionalni plan uključuje samo cijele uređaje za loženje na koje se odnosi poglavlje III. Direktive 2010/75/EU, uzimajući u obzir odredbe iz članka 32. stavka 1. i pravila zbrajanja iz članka 29. Direktive 2010/75/EU.

budući da:

Članak 2.

Sadržaj prijelaznih nacionalnih planova

- (1) Člankom 32. Direktive 2010/75/EU predviđeno je da tijekom razdoblja od 1. siječnja 2016. do 30. lipnja 2020. države članice mogu sastavljati i provoditi prijelazne nacionalne planove koji obuhvaćaju određena postrojenja za izgaranje i emisije jedne ili više sljedećih onečišćujućih tvari iz tih postrojenja: dušikovih oksida, sumpornog dioksida i prašine. Za plinske turbine planovi obuhvaćaju samo emisije dušikovih oksida.
- (2) Postrojenja za izgaranje obuhvaćena prijelaznim nacionalnim planom mogu biti izuzeta od obveze poštovanja graničnih vrijednosti emisija iz članka 30. stavka 2. Direktive 2010/75/EU za onečišćujuće tvari na koje se plan primjenjuje ili, prema potrebi, od obveze poštovanja stupnjeva odsumporavanja iz članka 31. Direktive 2010/75/EU.
- (3) Da bi se osigurala ujednačena provedba članka 32. Direktive 2010/75/EU, treba donijeti provedbena pravila.
- (4) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanoga u skladu s člankom 75. stavkom 1. Direktive 2010/75/EU,

1. Svaki prijelazni nacionalni plan sadrži sljedeće informacije u skladu s odjeljkom 2. Priloga ovoj Odluci:

- (a) popis svih uređaja za loženje obuhvaćenih planom, uključujući sve relevantne informacije o njihovim radnim karakteristikama;
- (b) izračunani doprinosi svakog pojedinog uređaja za loženje nacionalnim emisijskim kvotama za 2016. i 2019.;
- (c) tablica s utvrđenim nacionalnim emisijskim kvotama za svaku od onečišćujućih tvari obuhvaćenih planom za godine 2016., 2017., 2018. i 2019. i za prvo polugodište 2020. godine;
- (d) detalji izračuna tih nacionalnih emisijskih kvota.

Osim toga, prijelazni nacionalni plan sadrži sljedeće informacije:

- (a) opis načina praćenja provedbe plana i izvješćivanja Komisije o njegovoj provedbi;

⁽¹⁾ SL L 334, 17.12.2010., str. 17.

(b) popis mjera koje se primjenjuju kako bi se osiguralo da sva postrojenja za izgaranje koja su uključena u plan najkasnije 1. srpnja 2020. ispunjavaju obvezu poštivanja primjenjivih emisijskih kvota iz Priloga V. Direktivi 2010/75/EU.

2. Za potrebe stavka 1. prvoga podstavka točke (a) države članice koriste obrazac predviđen u tablici A.1 u Dodatku A Prilogu ovoj Odluci.

Za potrebe stavka 1. prvoga podstavka točke (c) države članice koriste obrazac predviđen u tablici B.3 u Dodatku B Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Utvrđivanje emisijskih kvota u prijelaznim nacionalnim planovima

1. Za potrebe članka 32. stavka 3. Direktive 2010/75/EU emisijske kvote izračunavaju se u skladu s metodama utvrđenima u odjeljku 3. Priloga ovoj Odluci.

2. Države članice koriste obrazac utvrđen u tablici B.1 u Dodatku B Prilogu ovoj Odluci za prikaz relevantnih emisijskih kvota i minimalnih stupnjeva odsumporavanja, izračunanih doprinosa svakog uređaja za loženje emisijskim kvotama za 2016. i ukupnih emisijskih kvota za 2016.

U sljedećim slučajevima države članice u stupcu obrasca pod nazivom „Komentari” navode dodatne informacije o emisijskim kvotama korištenim za izračun:

(a) ako su primijenjene emisijske kvote navedene u napomenama uz tablice C.1 i C.2 u Dodatku C Prilogu ovoj Odluci;

(b) ako uređaji koriste više vrsta goriva ili se sastoje od kombinacije više vrsta uređaja.

3. Države članice za prikaz relevantnih emisijskih kvota i minimalnih stupnjeva odsumporavanja, izračunanih doprinosa svakog uređaja za loženje emisijskim kvotama za 2019. i ukupnih emisijskih kvota za 2019. koriste obrazac iz Tablice B.2 u Dodatku B Prilogu ovoj Odluci.

U sljedećim slučajevima države članice u stupcu obrasca pod nazivom „komentari” navode dodatne informacije o emisijskim kvotama korištenim za izračun:

(a) ako su primijenjene emisijske kvote navedene u napomenama uz tablice D.1 i D.2 u Dodatku C Prilogu ovoj Odluci;

(b) ako uređaji koriste više vrsta goriva ili se sastoje od kombinacije više vrsta postrojenja.

Članak 4.

Provedba prijelaznog nacionalnog plana

U skladu s člankom 32. stavkom 5. drugim i trećim podstavkom Direktive 2010/75/EU, država članica može provoditi svoj prijelazni nacionalni plan samo ako ga prihvati Komisija.

Članak 5.

Naknadne izmjene prijelaznog nacionalnog plana

1. Države članice uspostavljaju mehanizam koji omogućuje utvrđivanje svih relevantnih izmjena u uređaju za loženje, koje su obuhvaćene prijelaznim nacionalnim planom koji može utjecati na primjenjive emisijske kvote.

2. U smislu članka 32. stavka 6. Direktive 2010/75/EU, države članice izvješćuju Komisiju o svim naknadnim promjenama plana koje utječu na primjenjive gornje granice emisija, u skladu s odjeljkom 4. Priloga ovoj Odluci.

Članak 6.

Praćenje sukladnosti, korektivne radnje i izvješćivanje Komisije

1. U smislu članka 32. stavka 4. Direktive 2010/75/EU, nadležna tijela prate emisije dušikovih oksida, sumpornog dioksida i prašine iz svakoga uređaja za loženje obuhvaćenog prijelaznim nacionalnim planom, provjeravajući podatke koje operatori uređaja za loženje navedu na temelju praćenja ili izračuna.

2. Države članice osiguravaju da emisije dušikovih oksida, sumpornog dioksida i prašine iz uređaja za loženje obuhvaćenih prijelaznim nacionalnim planom budu ograničene na razinu koja omogućuje sukladnost s emisijskim kvotama. U slučajevima kad postoji rizik od nesukladnosti s emisijskim kvotama, države članice poduzimaju potrebne mjere za sprečavanje emisija koje prelaze te gornje granice.

3. Države članice koje provode prijelazni nacionalni plan svake godine unutar razdoblja od 12 mjeseci, dostavljaju Komisiji podatke o pojedinačnim uređajima za loženje iz članka 72. stavka 3. Direktive 2010/75/EU za uređaje za loženje obuhvaćene planom.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. veljače 2012.

Za Komisiju

Janez POTOČNIK

Član Komisije

PRILOG

1. Uređaji za loženje koji se uključuju u prijelazni nacionalni plan

Dijelovi uređaja za loženje (npr. jedan ili više jedinica za loženje koje su priključene na zajednički dimnjak s drugim jedinicama ili koji su u situaciji kako je prikazana u članku 29. stavku 2. Direktive 2010/75/EU) nisu obuhvaćena prijelaznim nacionalnim planom ⁽¹⁾.

Za potrebe druge alineje u točki (b) članku 32. stavku 1. Direktive 2010/75/EU, uređaji za loženje koja podliježu toj odredbi uključuju i uređaje kojima ne upravlja operator rafinerije, ali su smještena unutar rafinerije i koriste goriva navedena u toj točki.

Uređaji za loženje na koje će se bilo kada tijekom primjene prijelaznog nacionalnog plana odnositi odredbe poglavlja IV. Direktive 2010/75/EU, o uređajima za spaljivanje otpada i uređajima za suspaljivanje otpada, ne uključuju se u prijelazni nacionalni plan.

2. Podaci o uređaju za loženje koji se uključuju u prijelazni nacionalni plan

Prijelazni nacionalni plan uključuje popis svih uređaja za loženje na koje se odnosi i sve podatke o tim uređajima korištene za izračunavanje emisijskih kvota.

Za svaki uređaj treba navesti podatke koji se odnose na ukupnu nazivnu ulaznu toplinsku snagu, korištena goriva i radne karakteristike svakog uređaja za izgaranje tijekom razdoblja provedbe prijelaznog nacionalnog plana.

U prijelaznom nacionalnom planu za svaki uređaj za loženje koji je njime obuhvaćeno minimalno treba navesti sljedeće podatke:

1. Naziv i lokaciju uređaja za loženje ⁽²⁾;
2. Datum izdavanja prve dozvole za dotični uređaj za loženje;
3. Datum podnošenja zahtjeva za prvu dozvolu za uređaj za loženje, zajedno s datumom kad je uređaj za loženje prvi put pušten u rad.

Napomena: Ove se informacije traže samo u slučaju ako je uređaj za loženje prvu dozvolu dobio nakon 27. studenoga 2002. i da je pušten u rad najkasnije do 27. studenoga 2003.;

4. Svako povećanje od najmanje 50 MW ukupne nazivne ulazne toplinske snage izvršeno između 27. studenoga 2002. i 31. prosinca 2010. (navesti dodani kapacitet u MW) ⁽³⁾;
5. Ukupnu nazivnu ulaznu toplinsku snagu (MW) svakog uređaja za loženje na dan 31. prosinca 2010.;
6. Prosječni godišnji broj radnih sati ⁽⁴⁾ svakog uređaja za loženje tijekom razdoblja 2001.-2010.

Napomena: Ove se informacije traže samo u slučajevima kad se za izračun doprinosa predmetnog uređaja za loženje emisijskim kvotama koriste granične vrijednosti specifičnih emisija za uređaje za loženje koji rade manje od 1 500 sati godišnje;

7. Onečišćujuće tvari (ako ih ima) za koje predmetni uređaj za loženje nije obuhvaćen prijelaznim nacionalnim planom (ako postoji) ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ Isto se pravilo primjenjuje u vezi s člancima 33., 34. i 35. Direktive 2010/75/EU. Iz toga proizlazi da jedan dio nekog uređaja za loženje ne može biti obuhvaćen odredbama članaka 33., 34. i 35., dok bi drugi dio (ili dijelovi) tog uređaja bio uključen u prijelazni nacionalni plan.

⁽²⁾ Kako je navedeno u katastrima emisija pripremljenima u skladu s Direktivom 2001/80/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o ograničenju emisija određenih onečišćujućih tvari u zrak iz velikih uređaja za loženje (SL L 309, 27.11.2001., str. 1.).

⁽³⁾ Te su informacije potrebne za određivanje relevantnih graničnih vrijednosti emisija na dan 1. siječnja 2016., kako je utvrđeno u članku 10. Direktive 2001/80/EZ.

⁽⁴⁾ „Radni sati” znače vrijeme, izraženo u satima, tijekom kojega uređaj za loženje u cijelosti ili djelomično radi i ispušta emisije u zrak, osim vremena uključivanja i isključivanja.

⁽⁵⁾ Na primjer, plinske turbine mogu prijelaznim nacionalnim planom biti obuhvaćene samo s obzirom na emisije NO_x. Drugi uređaji mogu biti obuhvaćeni prijelaznim nacionalnim planom za neke onečišćujuće tvari, dok za druge onečišćujuće tvari moraju poštovati granične vrijednosti emisija iz Priloga V. Direktivi 2010/75/EU.

8. Prosječna godišnja količina utrošenoga goriva (TJ/godina) tijekom razdoblja 2001.-2010., raščlanjena na 6 vrsta goriva: kameni ugljen, lignit, biomasa, druga kruta goriva, tekuća goriva, plinska goriva ⁽¹⁾;

9. Prosječni godišnji protok otpadnih plinova (Nm³/godina) tijekom razdoblja 2001.-2010. ⁽²⁾

Napomena 1.: Kad se radi o uređajima za loženje u kojima se koriste različite vrste goriva i/ili koji se sastoje od različitih vrsta uređaja, treba navesti protok otpadnih plinova za svaku vrstu goriva i/ili svaku vrstu uređaja za loženje zasebno ⁽³⁾.

Napomena 2.: Ako se protok otpadnih plinova izračunava iz količine potrošenoga goriva (a ne na temelju stvarnog praćenog protoka otpadnih plinova), treba navesti faktor (ili faktore ako se radi o različitim gorivima ili različitim vrstama uređaja za loženje) koji je bio korišten za izračun (Nm³/GJ);

10. Prosječna količina sumpora unesenog preko korištenih domaćih krutih goriva ⁽⁴⁾ (tona S/godina) tijekom razdoblja 2001.-2010.;

Napomena: Te se informacije traže samo u slučajevima kad uređaj za loženje koristi domaća kruta goriva i kad se za izračunavanje doprinosa uređaja za loženje emisijskoj kvoti za sumporni dioksid (za 2016. i/ili 2019.) primjenjuje minimalna stopa odsumporavanja.

U slučajevima kad su plinske turbine ili plinski motori postrojenja za izgaranje na koja se odnosi prijelazni nacionalni plan, u njemu to treba posebno navesti.

3. Određivanje emisijskih kvota

3.1. *Metoda izračunavanja doprinosa pojedinačnih uređaja emisijskim kvotama za 2016. i 2019.*

3.1.1. Općeniti primjer

Za utvrđivanje primjenjivih emisijskih kvota za neku onečišćujuću tvar za godine 2016. i 2019., doprinos svakog uređaja za loženje izražen u tonama na godinu (tpa) računa se pomoću sljedeće formule:

$$\text{Doprinos gornjoj granici (tpa)} = \text{protok otpadnih plinova (Nm}^3\text{pa)} \times \text{GVE (mg/Nm}^3\text{)} \times 1,0 \times 10^{-9}$$

gdje je:

— „Protok otpadnih plinova” je prosječni volumetrijski protok otpadnih plinova za razdoblje 2001.-2010., izražen u kubičnim metrima na godinu (Nm³pa). Izražen je pri standardnoj temperaturi (273 K) i tlaku (101,3 kPa), pri relevantnom referentnom sadržaju kisika (tj. istom onom koji je korišten za graničnu vrijednost emisija (GVE)) i nakon korekcije za sadržaj vodene pare,

— „GVE” je relevantna emisijska kvota za predmetnu onečišćujuću tvar, izražena u mg/Nm³, pod pretpostavkom da je volumni sadržaj u otpadnom plinu 6 % kad se radi o krutim gorivima, 3 % kad se radi o tekućim i plinskim gorivima (za postrojenja za izgaranje koja nisu plinske turbine ili plinski motori) i 15 % kad se radi o plinskim turbinama i plinskim motorima.

Pojedinosti o načinu utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija za izračun emisijskih kvota za 2016. i 2019. navedene su u odjeljcima 3.2. i 3.3.

3.1.2. Poseban slučaj uređaja koji sagorijevaju različite vrste goriva i/ili se sastoje od različitih vrsta uređaja

Jednadžba iz odjeljka 3.1.1. ne može se koristiti za uređaje za loženje koji su u razdoblju 2001.-2010. sagorijevali različite vrste goriva (istodobno ili ne) ili se sastoje od različitih vrsta uređaja.

⁽¹⁾ Za uređaje za loženje koji su u bilo kojem trenutku tijekom razdoblja 2001.-2010. bili korišteni za suspaljivanje otpada (osim otpada koji prema definiciji iz članka 3. stavka 31. točke (b) Direktive 2010/75/EU spada u „biomasu” i zbog toga je obuhvaćen Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća od 4. prosinca 2000. o spaljivanju otpada (SL L 332, 28.12.2000., str. 91.)), količina otpada spaljenog tijekom tog razdoblja ne uključuje se u tu točku.

⁽²⁾ Vidjeti odjeljak 3.1.1. ovog Priloga o primjenjivim referentnim uvjetima.

⁽³⁾ Vidjeti odjeljak 3.1.2. ovog Priloga.

⁽⁴⁾ „Domaće kruto gorivo” znači prirodno nastalo kruto gorivo koje se koristi u uređaju za loženje posebno namijenjenom za to gorivo i koje se vadi lokalno.

Za izračun doprinosa tih uređaja za loženje emisijskim kvotama treba primjenjivati različite granične vrijednosti emisija i/ili referentnih uvjeta. Zato se koristi sljedeća metoda.

$$\text{Doprinos gornjoj granici (tpa)} = \Sigma [\text{protok otpadnih plinova (Nm}^3\text{pa)} \times \text{GVE (mg/Nm}^3\text{)} \times 1,0 \times 10^{-9}]$$

Ova jednadžba podrazumijeva da se za svaku vrstu goriva korištenog u razdoblju 2001.-2010. prosječna godišnja količina otpadnog plina (Nm³ na godinu) množi s relevantnom graničnom vrijednošću emisija (koja odgovara ukupnoj nazivnoj ulaznoj toplinskoj snazi cijelog uređaja za loženje). Dobiveni se umnoški zatim zbrajaju za sve korištene vrste goriva.

Za svaku vrstu goriva treba osigurati da pomnožena količina otpadnog plina i granična vrijednost emisija budu izražene pri jednakom referentnom sadržaju kisika.

Isti se pristup primjenjuje ako se u razdoblju 2001.-2010., uzimajući u obzir članak 29. stavke 1. i 2. Direktive 2010/75/EU, jedan uređaj za loženje sastojao od kombinacije različitih vrsta uređaja. Ilustrativni primjeri su:

- jedna ili više plinskih turbina u kombinaciji s jednom ili više vrsta uređaja za loženje,
- jedan ili više plinskih motora u kombinaciji s jednom ili više vrsta uređaja za loženje.

3.1.3. Minimalni stupanj odsumporavanja (MSO)

Jednadžba iz odjeljka 3.1.1. ne može se koristiti za uređaje za loženje koji sagorijevaju domaća kruta goriva ⁽¹⁾ i koji zbog karakteristika tih goriva ne mogu ispuniti uvjete u pogledu relevantnih graničnih vrijednosti emisija koje su za sumporni dioksid utvrđene u Direktivi 2010/75/EU.

Za takve se uređaje pri izračunu njihovog doprinosa emisijskoj kvoti primjenjivoj za sumporni dioksid umjesto graničnih vrijednosti emisija mogu koristiti odgovarajući minimalni stupnjevi odsumporavanja ⁽²⁾.

U tom se slučaju doprinos uređaja za loženje emisijskoj kvoti sumpornog dioksida izražen u tonama na godinu (tpa) izračunava pomoću sljedeće jednadžbe:

$$\text{Doprinos gornjoj granici SO}_2 \text{ (tpa)} = \text{unos sumpora (tpa)} \times (1 - (\text{MSO}/100)) \times 2$$

gdje je:

- „Unos sumpora” je prosječna godišnja količina sumpora (S), izražena u tonama na godinu, sadržana u domaćem krutom gorivu koje je korišteno u uređaju za loženje u razdoblju 2001.-2010.,
- „MSO” je odgovarajući minimalni stupanj odsumporavanja, izražen u postotku.

Pojedinosti o načinu utvrđivanja relevantnog minimalnog stupnja odsumporavanja za izračun emisijskih kvota za 2016. i 2019. za sumporni dioksid navedene su u odjeljcima 3.2 i 3.3.

3.2. Relevantne granične vrijednosti emisija i minimalni stupnjevi odsumporavanja za izračunavanje emisijskih kvota za 2016.

U skladu s člankom 32. stavkom 3. Direktive 2010/75/EU, emisijska(-e) kvota(-e) za godinu 2016. izračunava(ju) se na temelju relevantnih graničnih vrijednosti emisija iz priloga III. do VII. Direktivi 2001/80/EZ ili, prema potrebi, na temelju minimalnog stupnja odsumporavanja iz Priloga III. Direktivi 2001/80/EZ. Tako se izračun emisijskih kvota za 2016. temelji na relevantnim graničnim vrijednostima emisija i MSO-u, koji bi u skladu s Direktivom 2001/80/EZ za predmetni uređaj za loženje bili primjenjivi 1. siječnja 2016., uzimajući u obzir sljedeće odredbe ⁽³⁾.

⁽¹⁾ To vrijedi za uređaje za loženje koji su u razdoblju 2001.-2010. sagorijevali domaća kruta goriva.

⁽²⁾ „Stupanj odsumporavanja” znači omjer količine sumpora koju uređaj za loženje u zadanom vremenskom razdoblju ne emitira u zrak u odnosu na količinu sumpora koja je sadržana u krutom gorivu koje se unosi u uređaj za loženje i koje se koristi u uređaju u istom vremenskom razdoblju.

⁽³⁾ Uključivanje postrojenja u nacionalni plan smanjivanja emisija u skladu s člankom 4. stavkom 6. Direktive 2001/80/EZ ne utječe na relevantne granične vrijednosti emisija za izračunavanje emisijskih kvota.

Granične vrijednosti emisija i MSO utvrđuju se na temelju ukupne nazivne ulazne toplinske snage cijelog uređaja za loženje na dan 31. prosinca 2010., vrste(-a) korištenoga goriva i prosječnoga godišnjeg broja radnih sati u razdoblju 2001.-2010. Ako je u razdoblju između 27. studenoga 2002. i 31. prosinca 2010. snaga uređaja za loženje bila povećana za najmanje 50 MW, primjenjuju se pravila za izračunavanje relevantnih graničnih vrijednosti emisija iz članka 10. Direktive 2001/80/EZ.

Za sve plinske turbine obuhvaćene prijelaznim nacionalnim planom primjenjuje se relevantna granična vrijednost emisija za dušikove okside iz dijela B Priloga VI. Direktivi 2001/80/EZ, bez obzira na članak 2. stavak 7. točku (j) Direktive 2001/80/EZ.

Budući da Direktivom 2001/80/EZ nisu utvrđene granične vrijednosti emisija za plinske motore, primjenjuje se relevantna granična vrijednost emisija za dušikove okside iz dijela 1. Priloga V. Direktivi 2010/75/EU.

Za uređaje za loženje koji su u razdoblju 2001.-2010. koristili različite vrste goriva, relevantne granične vrijednosti emisija navode se za svako pojedino gorivo. U odjeljku 3.1.2. navedene su pojedinosti o metodi koja se koristi za izračun doprinosa svakog od tih uređaja emisijskim kvotama.

Direktivom 2001/80/EZ dopušta se da se u određenim uređajima za loženje koji rade manje od 1 500 sati (kao pomični prosjek tijekom razdoblja od 5 godina) poštuju manje stroge granične vrijednosti emisija. Njih se može koristiti samo za izračunavanje doprinosa pojedinačnih uređaja emisijskoj kvoti za 2016. ako prosječni broj radnih sati dotičnog postrojenja u razdoblju 2001.-2010. iznosi manje od 1 500 sati godišnje.

Pregled relevantnih graničnih vrijednosti emisija kako su utvrđene u prilogima III. do VII. Direktivi 2001/80/EZ i relevantnih MSO-a utvrđenih u Prilogu III. Direktivi 2001/80/EZ dan je u tablicama C.1, C.2 i C.3 u Dodatku C ovom Prilogu ⁽¹⁾.

3.3. Relevantne granične vrijednosti emisija i minimalni stupnjevi odsumporavanja za izračunavanje emisijskih kvota za 2019.

U skladu s člankom 32. stavkom 3. Direktive 2010/75/EU, emisijske kvote za godinu 2019. izračunavaju se na temelju relevantnih graničnih vrijednosti emisija iz dijela 1. Priloga V. Direktivi 2010/75/EU ili, prema potrebi, na temelju relativnih stupnjeva odsumporavanja iz dijela 5. Priloga V. Direktivi 2010/75/EU. Tako se izračun gornjih granica emisija za 2019. temelji na relevantnim graničnim vrijednostima emisija i MSO-u, koji bi u skladu s Direktivom 2010/75/EU za predmetni uređaj za loženje bili primjenjivi 1. siječnja 2019.

Granične vrijednosti emisija i MSO utvrđuju se na temelju ukupne nazivne ulazne toplinske snage cijelog uređaja za loženje na dan 31. prosinca 2010., vrste(-a) korištenoga goriva i prosječnoga godišnjeg broja radnih sati u razdoblju 2001.-2010.

Pregled relevantnih graničnih vrijednosti emisija kako su utvrđene u dijelu 1. Priloga V. Direktivi 2010/75/EU i relevantnih MSO-a utvrđenih u dijelu 5. Priloga V. Direktivi 2010/75/EU dan je u tablicama D.1, D.2 i D.3 u Dodatku D ovom Prilogu.

Za uređaje za loženje koji su u razdoblju 2001.-2010. koristili različite vrste goriva, relevantne granične vrijednosti emisija navode se za svako pojedino gorivo. U odjeljku 3.1.2. navedene su pojedinosti o metodi koja se koristi za izračun doprinosa svakoga od tih uređaja emisijskim kvotama.

Direktivom 2010/75/EU dopušta se da se u određenim uređajima za loženje koji rade manje od 1 500 sati (kao pomični prosjek u razdoblju od 5 godina) poštuju manje stroge granične vrijednosti emisija. Njih se može koristiti samo za izračunavanje doprinosa pojedinačnih uređaja emisijskim kvotama za 2019. ako prosječni broj radnih sati dotičnog postrojenja u razdoblju 2001.-2010. iznosi manje od 1 500 sati godišnje.

3.4. Izračunavanje emisijskih kvota

3.4.1. Izračunavanje emisijskih kvota za godine 2016. i 2019.

Za godine 2016. i 2019., ukupne emisijske kvote po onečišćujućoj tvari utvrđuju se zbrajanjem doprinosa svakog pojedinačnog postrojenja odgovarajućim emisijskim kvotama:

$$\text{gornja granica 2016. (tpa)} = \Sigma [\text{doprinosi pojedinačnog postrojenja gornjoj granici za 2016.}]$$

$$\text{gornja granica 2019. (tpa)} = \Sigma [\text{doprinosi pojedinačnog postrojenja gornjoj granici za 2016.}]$$

⁽¹⁾ Ovaj pregled nije potpun. Ponajprije on ne obuhvaća situacije kad je između 27. studenoga 2002. i 31. prosinca 2010. snaga uređaja za loženje bila povećana za najmanje 50 MW, u kojem su slučaju isto tako relevantne granične vrijednosti emisija koje su navedene u dijelovima B priloga III. do VII. Direktivi 2001/80/EZ (primjena članka 10. Direktive 2001/80/EZ).

3.4.2. Izračunavanje gornjih granica emisija za godine 2017., 2018. i 2020.

Gornje granice za godinu 2017. (gornja granica 2017.) računa se pomoću sljedeće formule:

$$gornja\ granica_{2017} = gornja\ granica_{2016} - \frac{(gornja\ granica_{2016} - gornja\ granica_{2019})}{3}$$

Gornje granice za godinu 2018. (gornja granica 2018.) računa se pomoću sljedeće formule:

$$gornja\ granica_{2018} = gornja\ granica_{2016} - \frac{2 * (gornja\ granica_{2016} - gornja\ granica_{2019})}{3}$$

Gornje granice za prvo polugodište 2020. (gornja granica 2020.) jednake su polovini gornjih granica za 2019.

$$gornja\ granica_{2020} = \frac{gornja\ granica_{2019}}{2}$$

4. Naknadne izmjene prijelaznih nacionalnih planova

Države članice obavješćuju Komisiju najmanje o sljedećem:

- (a) uređajima za loženje za koje je odabrana mogućnost odstupanja s ograničenim trajanjem u skladu s člankom 33. Direktive 2010/75/EU;

Napomena: Dok su države članice dužne svoje prijelazne planove dostaviti Komisiji najkasnije 1. siječnja 2013., operatori trebaju do 1. siječnja 2014. obavijestiti nadležno tijelo žele li iskoristiti mogućnost odstupanja s ograničenim trajanjem. Tako neki uređaj za loženje može u početku biti uključeno u prijelazni nacionalni plan koji je Komisiji podnesen prije nego se na njega počne primjenjivati odstupanje s ograničenim trajanjem. Kad operator uređaja za loženje obavijesti nadležno tijelo o svojoj odluci da iskoristi mogućnost odstupanja s ograničenim trajanjem, predmetni uređaj za loženje mora biti isključen iz prijelaznog nacionalnog plana. Doprinosi primjenjivim emisijskim kvotama svakog uređaja za loženje na koji bi se odnosio članak 33. Direktive 2010/75/EU moraju se zatim odbiti od emisijskih kvota kako su izračunane u posljednjoj prihvaćenoj verziji prijelaznog nacionalnog plana (ili ako takav plan nije bio prihvaćen, kako su izračunane u posljednjoj verziji prijelaznog nacionalnog plana dostavljenog Komisiji);

- (b) uređaji za loženje koji su zatvoreni (tj. oni uređaji koji su definitivno prestali s radom) ili čija je ukupna nazivna toplinska snaga smanjena na manje od 50 MW;
- (c) uređaji za loženje u kojima se nakon 31. prosinca 2015. započne suspaljivati otpad i na koje se stoga primjenjuje poglavlje IV. Direktive 2010/75/EU.

Napomena: Kako je spomenuto u članku 32. stavku 3. Direktive 2010/75/EU, ako se neki uređaj koji je uključen u prijelazni nacionalni plan zatvori ili više ne spada u područje primjene poglavlja III. Direktive 2010/75/EU, to ne smije rezultirati u povećanju ukupnih godišnjih emisija iz ostalih uređaja obuhvaćenih prijelaznim nacionalnim planom.

Za potrebe članka 32. stavka 6. Direktive 2010/75/EU, države članice nisu obvezne Komisiji dostavljati sljedeće informacije, budući da naknadne promjene na koje se one odnose ne bi smjele utjecati na primjenjive emisijske kvote:

- smanjenje ili povećanje ukupne nazivne ulazne toplinske snage nakon 31. prosinca 2010. (osim smanjenja na manje od 50 MW),
- smanjenje ili povećanje broja godišnjih radnih sati nakon 2010.,
- promjena vezana za korišteno gorivo (vrsta, količina) nakon 2010. godine (osim prelaska na sagorijevanje otpada, što bi taj uređaj okvalificiralo kao uređaj za suspaljivanje otpada i uzrokovalo njegovo isključenje iz prijelaznog nacionalnog plana).

Promjene koje utječu na naziv uređaja (npr. radi promjene operatora) prijavljuju se putem katastarskih emisija koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 6. stavkom 3. ove Odluke i člankom 72. stavkom 3. Direktive 2010/75/EU.

Dodatak A

Tablica A.1

Obrazac za popis uređaja za loženje koji se uključuju u prijelazni nacionalni plan

A	B	C	D		E	F	G	H
Broj	Naziv uređaja	Lokacija uređaja (adresa)	Datum podnošenja zahtjeva za prvu dozvolu za uređaj i datum na koji je uređaj prvi put pušten u rad	III Datum izdavanja prve dozvole za uređaj	Svako povećanje za najmanje 50 MW ukupne nazivne ulazne toplinske snage uređaja za loženje izvršeno između 27. studenoga i 31. prosinca 2010. (ukupno povećanje u MW)	Ukupna nazivna ulazna toplinska snaga na dan 31. prosinca 2010. (MW)	Godišnji broj radnih sati (prosjeak 2001.-2010.)	Onečišćujuća(-e) tvar(i) (SO ₂ , NO _x , prašina) za koju(-e) predmetni uređaj NIJE obuhvaćen prijelaznim nacionalnim planom

A	I	J						K	L	M
Broj	Navedi je li uređaj plinska turbina ili plinski motor	Godišnja količina korištenoga goriva (prosjeak 2001.-2010.) (TJ/godina)						Prosječni godišnji protok otpadnih plinova (prosjeak 2001.-2010.) (Nm ³ /godina)	Godišnja količina S unesenoga u uređaj za loženje preko korištenih domaćih krutih goriva (prosjeak 2001.-2010.) (tpa)	Faktor(i) konverzije korišten(i) u slučajevima kad je protok otpadnih plinova izračunan iz unosa goriva (po vrsti goriva) (Nm ³ /GJ)
		kameni ugljen	lignit	biomasa	druga kruta goriva	tekuća goriva	plinska goriva			

Dodatak B

Tablica B.1

Obrazac za izračunavanje emisijskih kvota za 2016.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Broj	Naziv	Referentni sadržaj kisika (%)	Relevantni GVE za SO ₂ (mg/Nm ³)	Relevantni stupanj odsumporavanja (gdje je primjereno)	Doprinos uređaja gornjoj granici za SO ₂ za 2016. (tpa)	Relevantni GVE za NO _x (mg/Nm ³)	Doprinos uređaja gornjoj granici za NO _x za 2016. (tpa)	Relevantni GVE za prašinu (mg/Nm ³)	Doprinos uređaja gornjoj granici za prašinu za 2016. (tpa)	Primjedbe
(Podaci za pojedinačne uređaje)										
ZBROJ					UKUPNA GORNJA GRANICA ZA SO ₂		UKUPNA GORNJA GRANICA ZA NO _x		UKUPNA GORNJA GRANICA ZA PRAŠINU	

Tablica B.2

Obrazac za izračunavanje emisijskih kvota za 2019.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Broj	Naziv	Referentni sadržaj kisika (%)	Relevantni GVE za SO ₂ (mg/Nm ³)	Relevantni stupanj odsumporavanja (gdje je primjenjivo)	Doprinos uređaja gornjoj granici za SO ₂ za 2019. (tpa)	Relevantni GVE za NO _x (mg/Nm ³)	Doprinos uređaja gornjoj granici za NO _x za 2019. (tpa)	Relevantni GVE za prašinu (mg/Nm ³)	Doprinos uređaja gornjoj granici za prašinu za 2019. (tpa)	Primjedbe
(Podaci za pojedinačne uređaje)										
ZBROJ					UKUPNA GORNJA GRANICA ZA SO ₂		UKUPNA GORNJA GRANICA ZA NO _x		UKUPNA GORNJA GRANICA ZA PRAŠINU	

Tablica B.3

Pregled emisijskih kvota*(tona godišnje)*

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020. (1. siječnja -30. lipnja)
SO ₂					
NO _x					
Prašina					

Dodatak C

Tablica C.1

Grafične vrijednosti emisija za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za 2016. za uređaje za loženje koji nisu plinske turbine i plinski motori

Onečišćujuća tvar	Vrsta goriva	GVE (mg/Nm ³)			
		50-100 MW	> 100-300 MW	> 300-500 MW	> 500 MW
SO ₂	Kruta	2 000	2 000 do 400 (linearna skala) (napomena 1.)		400
	Tekuća	1 700		1 700 do 400 (linearna skala)	400
	Plinska	35 općenito 5 za ukapljeni plin 800 za plin iz koksnihi peći i plin iz visokih peći			
NO _x (napomena 6.)	Kruta (napomena 2.)	600			200 (napomena 3.)
	Tekuća	450			400
	Plinska	300			200
Prašina	Kruta	100			50 (napomena 4.)
	Tekuća	50 (napomena 5.)			
	Plinska	5 općenito 10 plin iz visokih peći 50 za plinove iz industrije čelika koji se mogu koristiti drugdje			

Referentni sadržaj kisika je 6 % za kruta goriva i 3 % za tekuća i plinska goriva.

Napomene:

- 800 mg/Nm³ za uređaje nazivne ulazne toplinske snage veće od ili jednake 400 MW, koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
- 1 200 mg/Nm³ za uređaje koji su tijekom 12-mjesečnog razdoblja koje je završilo 1. siječnja 2001. radili i još uvijek rade na kruta goriva s udjelom hlapivih spojeva < 10 %.
- 450 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
- 100 mg/Nm³ za uređaje za koje je originalna građevinska dozvola ili, u nedostatku takvog postupka, originalna dozvola za rad izdana prije 1. srpnja 1987. i koji sagorijevaju kruta goriva čija je toplinska vrijednost manja od 5 800 kJ/kg, maseni udio vlage > 45 %, kombinirani maseni udio vlage i pepela > 60 % i udio kalcijevog oksida > 10 %.
- 100 mg/Nm³ za uređaje nazivne ulazne toplinske snage manje od 500 MW koji sagorijevaju tekuće gorivo s udjelom pepela > 0,06 %.
- Za uređaje koji se nalaze u francuskim prekomorskim departmanima, na Azorima, Madeiri ili Kanarskim otocima, primjenjuju se sljedeći GVE-i: kruta goriva općenito: 650 mg/Nm³; kruta goriva s < 10 % hlapivih spojeva: 1 300 mg/Nm³; tekuća goriva: 450 mg/Nm³; plinska goriva: 350 mg/Nm³.

Tablica C.2

Granične vrijednosti emisija relevantne za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za godinu 2016. za NO_x za plinske turbine i plinske motore

	GVE za NO _x (mg/Nm ³)
Plinski motori (koji sagorijevaju plinska goriva)	100
Plinske turbine (uključujući plinske turbine s kombiniranim ciklusom (CCGT)) koje sagorijevaju sljedeća goriva:	
Zemni plin (napomena 1.)	50 (napomene 2. i 3.)
Plinska goriva osim zemnog plina	120
Laki i srednji destilati	120

Referentni sadržaj kisika je 15 %.

Napomene:

- Prirodni metan s (volumnim) udjelom inertnih tvari i ostalih sastojaka ne većim od 20 %.
- 75 mg/Nm³ u sljedećim slučajevima (kad se učinkovitost plinske turbine utvrđuje u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u):
 - plinske turbine koje se koriste u kombiniranim sustavima za proizvodnju toplinske i električne energije, čija je ukupna učinkovitost veća od 75 %,
 - plinske turbine koje se koriste u postrojenjima s kombiniranim ciklusom, čija je ukupna prosječna godišnja električna učinkovitost veća od 55 %,
 - plinske turbine za mehaničke pogone.
- Za plinske turbine s jednim ciklusom, koje ne spadaju ni u jednu od kategorija navedenih u napomeni 2., ali imaju učinkovitost veću od 35 % (u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u) GVE je $50 \times \eta/35$, gdje je η stupanj učinkovitosti plinske turbine (u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u) izražen kao postotak.

Tablica C.3

Minimalni stupnjevi odsumporavanja relevantni za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za godinu 2016. za SO₂ u slučaju uređaja za loženje koji sagorijevaju domaća kruta goriva koja zbog svojih karakteristika ne mogu ispuniti uvjete u pogledu graničnih vrijednosti emisija za SO₂ iz članka 30. stavaka 2. i 3. Direktive 2010/75/EU

Ukupna nazivna ulazna toplinska snaga	Minimalni stupanj odsumporavanja
50-100 MW	60 %
> 100-300 MW	75 %
> 300-500 MW	90 %
> 500 MW	94 % općenito 92 % za uređaje za koje je sklopljen ugovor o ugradnji opreme za odsumporavanje dimnih plinova ili ubrizgavanje vapna i ako su radovi na njezinoj ugradnji započeli prije 1. siječnja 2001.

Dodatak D

Tablica D.1

Granične vrijednosti emisija relevantne za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za godinu 2019. za uređaje za loženje koji nisu plinske turbine i plinski motori

Onečišćujuća tvar	Vrsta goriva	GVE (mg/Nm ³)			
		50-100 MW	> 100-300 MW	> 300-500 MW	> 500 MW
SO ₂	Ugljen, lignit i druga kruta goriva (napomena 1.)	400	250	200	
	Biomasa (napomena 1.)	200			
	Treset (napomena 1.)	300		200	
	Tekuća	350 (napomena 2.)	250 (napomena 2.)	200 (napomena 3.)	
	Plinska	35 općenito 5 za ukapljeni plin 400 za niskokalorične plinove iz koksnihi peći 200 za niskokalorične plinove iz visokih peći			
NO _x	Ugljen, lignit i druga kruta goriva	300 (napomene 4. i 5.)	200 (napomena 5.)		200 (napomena 6.)
	Biomasa i treset	300 (napomena 5.)	250 (napomena 5.)	200 (napomena 5.)	200 (napomena 5.)
	Tekuća	450	200 (napomene 5. i 7.)	150 (napomene 5. i 7.)	150 (napomena 3.)
	Zemni plin (napomena 8.)	100			
	Drugi plinovi	300			200
Prašina	Ugljen, lignit i druga kruta goriva	30	25	20	
	Biomasa i treset	30	20		
	Tekuća	30	25	20	
	Plinska	5 općenito 10 plin iz visokih peći 30 za plinove iz industrije čelika koji se mogu koristiti drugdje			

Referentni sadržaj kisika je 6 % za kruta goriva i 3 % za tekuća i plinska goriva.

Napomene:

1. 800 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
2. 850 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
3. 400 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
4. 450 mg/Nm³ u slučaju sagorijevanja lignitnog praha.
5. 450 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.

6. 450 mg/Nm³ za uređaje kojima je dozvola izdana prije 1. srpnja 1987. i koja ne rade više od 1 500 sati godišnje.
7. 450 mg/Nm³ za uređaje za loženje u kemijskim postrojenjima koji tekuće ostatke proizvodnje koriste kao nekomercijalno gorivo za vlastitu potrošnju.
8. Prirodni metan s volumnim udjelom inertnih tvari i ostalih sastojaka ne većim od 20 %.

Tablica D.2.

Granične vrijednosti emisija relevantne za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za godinu 2019. za NO_x za plinske turbine i plinske motore

	GVE za NO _x (mg/Nm ³)
Plinski motori (koji sagorijevaju plinska goriva)	100
Plinske turbine (uključujući plinske turbine s kombiniranim ciklusom (CCGT)) koje sagorijevaju sljedeća goriva:	
Zemni plin (napomena 1.)	50 (napomene 2., 3. i 4.)
Plinska goriva osim zemnog plina	120 (napomena 5.)
Laki i srednji destilati	90 (napomena 5.)

Referentni sadržaj kisika je 15 %.

Napomene:

1. Zemni plin je prirodni metan s volumnim udjelom inertnih tvari i ostalih sastojaka ne većim od 20 %.
2. 75 mg/Nm³ u sljedećim slučajevima (kad se učinkovitost plinske turbine utvrđuje u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u):
 - plinske turbine koje se koriste u kombiniranim sustavima za proizvodnju toplinske i električne energije, čija je ukupna učinkovitost veća od 75 %,
 - plinske turbine koje se koriste u postrojenjima s kombiniranim ciklusom, čija je prosječna godišnja ukupna električna učinkovitost veća od 55 %,
 - plinske turbine za mehaničke pogone.
3. Za plinske turbine s jednim ciklusom koje ne spadaju ni u jednu od kategorija navedenih u napomeni 2., ali imaju učinkovitost veću od 35 % (u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u) GVE je $50 \times \eta/35$, gdje je η stupanj učinkovitosti plinske turbine (u uvjetima baznog opterećenja prema ISO-u) izražen kao postotak.
4. 150 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.
5. 200 mg/Nm³ za uređaje koji ne rade više od 1 500 sati godišnje.

Tablica D.3.

Minimalni stupnjevi odsumporavanja relevantni za izračun pojedinačnih doprinosa emisijskim kvotama za godinu 2019. za SO₂ u slučaju uređaja za loženje koji sagorijevaju domaća kruta goriva koja zbog svojih karakteristika ne mogu ispuniti uvjete u pogledu graničnih vrijednosti emisija za SO₂ iz članka 30. stavaka 2. i 3. Direktive 2010/75/EU

Ukupna nazivna ulazna toplinska snaga	Minimalni stupanj odsumporavanja
50-100 MW	80 %
> 100-300 MW	90 %
> 300 MW	96 % općenito 95 % za uređaje koji sagorijevaju naftonosni škriljavec

32012R0493

12.6.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 151/9

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 493/2012**od 11. lipnja 2012.****o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, detaljnih pravila za izračunavanje učinkovitosti recikliranja u procesima recikliranja otpadnih baterija i akumulatora****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te o stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 12. stavak 6. točku (a),

budući da:

- (1) Procesi recikliranja u kojima se, kao dio niza ili samostalnih procesa, recikliraju otpadne olovne, nikal-kadmij i ostale baterije i akumulatori trebali bi ostvariti minimalnu učinkovitost recikliranja kako je utvrđena u dijelu B Priloga III. Direktivi 2006/66/EZ.
- (2) Trebalo bi odrediti detaljna pravila koja dopunjuju dio B Priloga III. Direktivi 2006/66/EZ za izračunavanje učinkovitosti recikliranja.
- (3) Potrebno je definirati proces recikliranja kao postupak koji počinje nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja i/ili pripreme za recikliranje otpadnih baterija i akumulatora zaprimljenih u postrojenju za recikliranje, a završava proizvodnjom izlaznih frakcija koje se koriste za prvotnu namjenu ili u neku drugu svrhu, a da pritom ne prolaze daljnju obradu i prestale su biti otpadom. Kako bi se potaknulo poboljšanje postojećih i razvoj novih tehnologija recikliranja i obrade, učinkovitost recikliranja trebala bi se postići u svakom pojedinom procesu recikliranja.
- (4) Potrebno je definirati pripremu za recikliranje kao pripremnu radnju koja se obavlja prije recikliranja radi razlikovanja od samog procesa recikliranja otpadnih baterija i akumulatora.
- (5) Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja otpadnih baterija i akumulatora trebalo bi izračunati s obzirom na kemijski sastav ulaznih i izlaznih frakcija i uzimajući u obzir najnovija tehnička i znanstvena postignuća te ih učiniti javno dostupnima.
- (6) Potrebno je uskladiti informacije koje dostavljaju subjekti koji se bave recikliranjem u svrhu praćenja poštuju li se zahtjevi za učinkovitost recikliranja u cijeloj Europskoj uniji.

(7) Subjektima koji se bave recikliranjem otpadnih baterija i akumulatora potrebno je barem 18 mjeseci za prilagođavanje tehnoloških procesa novim zahtjevima za izračunavanje učinkovitosti recikliranja.

(8) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog u skladu s člankom 39. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.**Područje primjene**

Ova se Uredba primjenjuje na procese recikliranja otpadnih baterija i akumulatora od 1. siječnja 2014.

Članak 2.**Definicije**

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „proces recikliranja” znači svaka prerada iz članka 3. stavka 8. Direktive 2006/66/EZ koja se izvodi na otpadnim olovnim, nikal-kadmij i ostalim baterijama i akumulatorima, čiji je rezultat proizvodnja izlaznih frakcija kako je utvrđeno u točki 5. ovog članka. Proces recikliranja ne uključuje razvrstavanje i/ili pripremu za recikliranje/zbrinjavanje i može se obavljati u jednom postrojenju ili više postrojenja;
2. „priprema za recikliranje” znači obrada otpadnih baterija i/ili akumulatora prije svakog procesa recikliranja koja, među ostalim, uključuje skladištenje, rukovanje, rastavljanje baterijskih sklopova ili razdvajanje frakcija koje nisu dio baterije ili akumulatora;
3. „učinkovitost recikliranja” procesa recikliranja znači omjer koji se dobiva dijeljenjem mase izlaznih frakcija dobivenih recikliranjem s masom ulazne frakcije otpadnih baterija i akumulatora izraženo u postotku;
4. „ulazna frakcija” znači masa sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora koji ulaze u proces recikliranja kako je utvrđeno u Prilogu I.;

⁽¹⁾ SL L 266, 26.9.2006., str. 1.

⁽²⁾ SL L 312, 22.11.2008., str. 3.

5. „izlazna frakcija” znači masa materijala koji se proizvedu od ulaznih frakcija kao rezultat procesa recikliranja, kako je utvrđeno u Prilogu I., a da pritom ne prolaze daljnju obradu, koji su prestali biti otpadom ili će se koristiti za prvotnu namjenu ili u druge svrhe, ali isključujući oporabu energije.

Članak 3.

Izračunavanje učinkovitosti recikliranja

1. Metoda utvrđena u Prilogu I. koristi se za izračunavanje učinkovitosti recikliranja procesa za recikliranje otpadnih olovnih, nikal-kadmij i ostalih baterija i akumulatora.

2. Metoda utvrđena u Prilogu II. koristi se za izračunavanje udjela recikliranog olova koje je sadržano u svakom procesu recikliranja.

3. Metoda utvrđena u Prilogu III. koristi se za izračunavanje udjela recikliranog kadmija koji je sadržan u svakom procesu recikliranja.

4. Subjekti koji se bave recikliranjem dostavljaju informacije navedene u Prilogu IV., Prilogu V. i Prilogu VI, prema potrebi, na godišnjoj osnovi i šalju ih nadležnim tijelima države članice najkasnije četiri mjeseca nakon završetka predmetne kalendarske godine. Subjekti koji se bave recikliranjem moraju dostaviti prvo godišnje izvješće najkasnije do 30. travnja 2015.

5. Izvješćivanje o učinkovitosti recikliranja obuhvaća sve pojedinačne faze u recikliranju i sve odgovarajuće izlazne frakcije.

6. Kada se proces recikliranja izvodi u više od jednog postrojenja, prvi subjekt koji se bavi recikliranjem odgovoran je za dostavu potrebnih informacija nadležnim tijelima države članice sukladno točki 4.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. lipnja 2012.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

Metoda izračunavanja učinkovitosti recikliranja procesa recikliranja otpadnih baterija i akumulatora

1. Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja izračunava se na sljedeći način:

$$R_E = \frac{\sum m_{\text{izlazna količina}}}{m_{\text{ulazna količina}}} \times 100, [\text{mass \%}]$$

gdje je:

R_E = izračunana učinkovitost recikliranja procesa recikliranja u smislu članka 12. stavka 4. Direktive 2006/66/EZ (izraženo kao masa %);

$m_{\text{izlazna količina}}$ = masa izlaznih frakcija dobivenih recikliranjem u kalendarskoj godini;

$m_{\text{ulazna količina}}$ = masa ulaznih frakcija koje ulaze u proces recikliranja baterija u kalendarskoj godini.

2. Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja izračunava se odvojeno za sljedeće vrste otpadnih baterija:
- olovne baterije i akumulate, i
 - nikal-kadmij baterije i akumulate, i
 - ostale baterije i akumulate.
3. Učinkovitost recikliranja izračunava se na osnovu sveukupnog kemijskog sastava (na razini elemenata/spojeva) ulaznih i izlaznih frakcija. Sljedeće se primjenjuje u odnosu na ulazne frakcije:
- subjekti koji se bave recikliranjem utvrđuju udio različitih vrsta otpadnih baterija i akumulatora koji su prisutni u ulaznoj frakciji kroz analizu prilikom sortiranja frakcije (koristeći kontinuirano ili reprezentativno uzorkovanje),
 - kemijski sastav svake vrste otpadnih baterija ili akumulatora koji se nalaze u ulaznoj frakciji određuje se na osnovu kemijskog sastava novih baterija i akumulatora koji se stavljaju na tržište ili na osnovu raspoloživih podataka koje daju subjekti koji se bave recikliranjem ili na osnovu informacija koje osiguravaju proizvođači baterija,
 - subjekti koji se bave recikliranjem utvrđuju cjelokupni kemijski sastav ulazne frakcije primjenom analize kemijskog sastava na vrste baterija i akumulatora koji se nalaze u ulaznoj frakciji.
4. Emisije u zrak ne uzimaju se u obzir prilikom izračunavanja učinkovitosti recikliranja.
5. Masa izlaznih frakcija koja predstavlja recikliranje je masa, na osnovu suhe mase, elemenata ili spojeva koji su sadržani u frakcijama koje su dobivene recikliranjem otpadnih baterija i akumulatora u kalendarskoj godini (u tonama). Sljedeće, među ostalim, može obuhvaćati izlazne frakcije:
- ugljik koji se koristi kao redukcijsko sredstvo ili koji je dio izlazne frakcije procesa recikliranja, ako potječe od ulaznih otpadnih baterija i akumulatora, pod uvjetom da je to potvrdilo neovisno znanstveno tijelo i da su podaci javno dostupni. Ugljik koji se koristi za oporabu energije ne uzima se u obzir za izračunavanje učinkovitosti recikliranja,
 - kisik, koji se koristi kao oksidacijsko sredstvo, ako potječe od ulaznih otpadnih baterija i akumulatora i ako je dio izlazne frakcije procesa recikliranja. Kisik iz atmosfere ne uzima se u obzir za izračunavanje učinkovitosti recikliranja,
 - materijali od kojih se sastoje baterije i akumulatori koji su sadržani u troski a pogodni su i koriste se u svrhu recikliranja kako je utvrđeno u članku 3. stavku 8. Direktive 2006/66/EZ osim za izgradnju odlagališta ili ispunjavanje, pod uvjetom da je to u skladu s nacionalnim zahtjevima.
6. Masa ulaznih frakcija koje ulaze u proces recikliranja baterija označava masu sakupljenih otpadnih baterija i akumulatora na osnovu suhe mase koja ulazi u proces recikliranja u određenoj kalendarskoj godini (izraženo u tonama), uključujući:
- tekućine i kiseline,
 - masu vanjskog omotača otpadnih baterija i akumulatora,
- i isključujući:
- masu vanjskih kućišta baterijskih sklopova.

PRILOG II.

Metoda izračunavanja udjela recikliranog olova

1. Udio recikliranog olova izračunava se na sljedeći način:

$$R_{Pb} = \frac{\sum m_{Pb} \text{ izlazna količina}}{m_{Pb} \text{ ulazna količina}} \times 100, [\text{mass \%}]$$

gdje je:

R_{Pb} = izračunani udio recikliranog olova (Pb) dobiven u procesu recikliranja u smislu članka 12. stavka 4. Direktive 2006/66/EZ (izraženo kao masa u %);

m_{Pb} izlazna količina = masa Pb u izlaznim frakcijama koje su dobivene recikliranjem predstavlja udio Pb koji je sadržan u tim frakcijama i koji je dobiven recikliranjem olovni baterija i akumulatora u određenoj kalendarskoj godini (u tonama);

m_{Pb} ulazna količina = masa Pb u ulaznoj frakciji koja ulazi u proces recikliranja definirana je kao prosječni godišnji sadržaj Pb u olovni baterijama i akumulatorima pomnožen s ulaznom masom olovni baterija i akumulatora u određenoj kalendarskoj godini (u tonama).

2. U izlaznoj frakciji olovo (Pb) sadržano u troski na završetku procesa recikliranja ne uzima se u obzir prilikom određivanja udjela recikliranog olova.

PRILOG III.

Metoda izračunavanja udjela recikliranog kadmija

1. Udio recikliranog kadmija izračunava se na sljedeći način:

$$R_{Cd} = \frac{\sum m_{Cd} \text{ izlazna količina}}{m_{Cd} \text{ ulazna količina}} \times 100, [\text{masa procentuala}]$$

gdje je:

R_{Cd} = izračunani udio recikliranog kadmija (Cd) dobiven u procesu recikliranja u smislu članka 12. stavka 4. Direktive 2006/66/EZ (izražen kao masa u %);

m_{Cd} izlazna količina = masa Cd u izlaznim frakcijama koje su dobivene recikliranjem predstavlja udio Cd koji je sadržan u tim frakcijama i koji je dobiven recikliranjem nikal-kadmij baterija i akumulatora u određenoj kalendarskoj godini (u tonama);

m_{Cd} ulazna količina = masa Cd u ulaznoj frakciji koja ulazi u proces recikliranja definirana je kao prosječni godišnji sadržaj Cd u nikal-kadmij baterijama i akumulatorima pomnožen s ulaznom masom nikal-kadmij baterija i akumulatora u određenoj kalendarskoj godini (u tonama).

2. U izlaznoj frakciji kadmij (Cd) sadržan u troski na završetku procesa recikliranja ne uzima se u obzir prilikom određivanja udjela recikliranog kadmija.

PRILOG IV.

Izješćivanje o učinkovitosti recikliranja za olovne baterije i akumulatore

1. Za olovne baterije i akumulatore koji ulaze u proces recikliranja dostavljaju se sljedeće informacije:

Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja baterija (olovne baterije)						
Kalendarska godina						
Građevina/postrojenje ⁽¹⁾						
Naziv						
Ulica						
Grad						
Država						
Osoba za kontakt:						
Elektronička pošta						
Telefon:						
Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija ⁽²⁾ :						
Ulazna količina u cjelokupni proces recikliranja baterija ⁽³⁾						
Opis otpadnih baterija i akumulatora	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa ⁽⁴⁾	Sveukupni sastav ulaznog materijala		mulazna količina	
		t/god	Element ili spoj	masa %	[t/god]	
			<i>Elementi ili dijelovi, koji nisu dio ulaznih frakcija</i>			
			Nečistoće ⁽⁸⁾			
			Vanjsko kućište baterijskog sklopa			
			Voda (H ₂ O)			
			Ostalo			
			<i>Elementi ili dijelovi, koji su dio ulaznih frakcija</i>			
			Olovo (Pb)			
			Sumporna kiselina (H ₂ SO ₄)			
			Plastika			
			Ostalo			
			m_{ulazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾			
			m_{izlazna} količina, Pb ⁽⁵⁾			
			m_{izlazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾			
			Učinkovitost recikliranja (RE) ⁽⁶⁾ :	$\frac{m_{izlazna} \text{ količina}}{m_{ulazna} \text{ količina}}$		masa %
Udio recikliranog Pb (RPb) ⁽⁷⁾ :	$\frac{m_{Pb} \text{ izlazna količina}}{m_{Pb} \text{ ulazna količina}}$		masa %			

Napomene:

- ⁽¹⁾ Građevina/postrojenje za obradu otpadnih baterija i akumulatora nakon sakupljanja, mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje.
- ⁽²⁾ Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija, bez obzira na to izvodi li se u jednom ili više postrojenja (uključujući opis svake pojedine faze recikliranja i njihovih izlaznih frakcija).
- ⁽³⁾ Opis otpadnih baterija i akumulatora u stanju u kakvom su zaprimljeni nakon sakupljanja, mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje.
- ⁽⁴⁾ Mokra masa otpadnih baterija i akumulatora u stanju u kakvom su zaprimljeni nakon sakupljanja, mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje (masa odvojenih nečistoća i vanjsko kućište baterijskih sklopova kao i udio vode kako je navedeno u polju „sveukupni sastav“ oduzima se prilikom izračunavanja učinkovitosti recikliranja).

(⁵) Podaci preneseni iz Priloga IV. točke 2.

(⁶) Izračunano u skladu s formulom za RE na osnovu dostavljenih podataka sukladno Prilogu IV. točki 2.

(⁷) Izračunano u skladu s formulom za R_{pb} na osnovu dostavljenih podataka sukladno Prilogu IV. točki 2.

(⁸) Primjeri nečistoća uključuju plastiku, strugotine ebonita, predmete od/komadiće željeza, vlakna iz elektroničkog otpada, aluminijске slitine.

2. Za pojedine faze u procesu recikliranja olovnih baterija i akumulatora dostavljaju se sljedeće informacije:

Faza procesa	1
Kalendarska godina	
Građevina/postrojenje (¹)	
Naziv	
Ulica	
Grad	
Država	
Osoba za kontakt:	
Elektronička pošta	
Telefon:	
Opis svake pojedine faze procesa:	

Ulazni materijal (otpadne baterije ili frakcije otpadnih baterija) (²)

Opis ulaznog materijala	EWC oznaka (nije obavezno)	Masa
		t/god

Izlazni materijal

(1) Međufrakcije (³)

Opis frakcije	EWC oznaka (nije obavezno)	Masa (⁴)	Daljnja obrada	Primatelj (⁵)	Daljnje faze procesa
		t/god		Naziv	
					1_1
					1_2
					1_3
					1_4
					1_5
					1_6
					1_7
					1_8
					1_9
					1_10

(2) Završne izlazne frakcije dobivene recikliranjem (⁶)

Element ili spoj (⁷)	Frakcija (nije-otpad) koja sadrži taj element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven od ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	

Element ili spoj ⁽⁷⁾	Frakcija (nije-otpad) koja sadrži taj element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven od ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	
		m izlazna količina ¹ Pb		
		m izlazna količina ¹ ukupno		

Napomene:

- (¹) Građevina/postrojenje gdje se izvodi pojedina faza procesa.
- (²) Za fazu 1 = isto kao ulazna količina u cjelokupni proces recikliranja baterija.
Za naredne faze = međufrakcije iz prethodnih faza procesa.
- (³) Međufrakcije = frakcije koje su namijenjene za naknadnu/e fazu/e u procesu recikliranja.
- (⁴) Dobiveno od ulazne količine baterija (suha masa).
- (⁵) Građevina/postrojenje koje preuzima međufrakciju ili ako se sljedeća faza procesa izvodi u postrojenju - isto kao pod 1.
- (⁶) Završne izlazne frakcije dobivene recikliranje = koje su prestale biti otpadom i koje će se koristiti za prvotnu namjenu ili u druge svrhe bez podvrgavanja daljnjoj obradi, ali isključujući uporabu energije. Vidjeti također primjere u Prilogu I. točki 5.
- (⁷) Elementi i spojevi ako su bili sastavni dio ulazne količine baterija (otpadne baterije). Vidjeti posebne odredbe i primjere u Prilogu I. točki 5. Za olovo (Pb) u troski vidjeti odredbu u Prilogu II. točki 2. Olovo se obvezano navodi kao „Pb“.

PRILOG V.

Izvrješćivanje o učinkovitosti recikliranja za nikal-kadmij baterije i akumulatore

1. Za nikal-kadmij baterije i akumulatore koji ulaze u proces recikliranja dostavljaju se sljedeće informacije:

Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja baterija (nikal-kadmij baterije)					
Kalendarska godina					
Građevina/postrojenje ⁽¹⁾					
Naziv					
Ulica					
Grad					
Država					
Osoba za kontakt:					
Elektronička pošta:					
Telefon:					
Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija ⁽²⁾ :					
Ulazni materijal u cjelokupni proces recikliranja baterija ⁽³⁾					
Opis otpadnih baterija i akumulatora	EWC oznaka (nije obvezno)	masa ⁽⁴⁾	Sveukupni sastav ulaznog materijala		mulazna količina
		t/god	Element ili spoj	masa %	[t/god]
			Elementi ili dijelovi, koji nisu dio ulaznih frakcija		
			Nečistoće ⁽⁸⁾		
			Vanjsko kućište baterijskog sklopa		
			Voda (H ₂ O)		
			Ostalo		
			Elementi ili dijelovi, koji su dio ulaznih frakcija		
			Kadmij (Cd)		
			Nikal (Ni)		
			Željezo (Fe)		
			Plastika		
			Elektrolit		
			m_{ulazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾		
			m_{izlazna} količina, Cd ⁽⁵⁾		
			m_{izlazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾		
Učinkovitost recikliranja (RE) ⁽⁶⁾ :	m _{izlazna} količina / m _{ulazna} količina		masa %		
Udio recikliranog Cd (RCd) ⁽⁷⁾ :	mCd _{izlazna} količina / mCd _{ulazna} količina		masa %		

Napomene:

- ⁽¹⁾ Građevina/postrojenje za preradu baterija i akumulatora nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja.
- ⁽²⁾ Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija, bez obzira na to izvodi li se u jednom ili više postrojenja (uključujući opis svake pojedine faze recikliranja i njihove izlazne frakcije).
- ⁽³⁾ Opis otpadnih baterija i akumulatora u stanju u kakvom su zaprimljeni nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje.
- ⁽⁴⁾ Mokra masa otpadnih baterija i akumulatora kakvi su zaprimljeni nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja (masa odvojenih nečistoća i vanjskog kućišta baterijskog sklopa kao i udio vode kako je navedeno u polju „sveukupni sastav“ oduzima se prilikom izračunavanja učinkovitosti recikliranja).

(5) Podaci preneseni iz Priloga V. točke 2.

(6) Izračunano u skladu s formulom za RE na osnovu dostavljenih podataka sukladno Prilogu V. točki 2.

(7) Izračunano u skladu s formulom za R Cd na osnovu dostavljenih podataka sukladno Prilogu V. točki 2.

(8) Primjeri nečistoća uključuju plastiku, strugotine ebonita, predmete od/komadiće željeza, vlakna iz elektroničkog otpada, aluminijске slitine.

2. Za pojedine faze u procesu recikliranja olovnih baterija i akumulatora dostavljaju se sljedeće informacije:

Faza procesa	1
Kalendarska godina	
Građevina/postrojenje ⁽¹⁾	
Naziv	
Ulica	
Grad	
Država	
Osoba za kontakt:	
Elektronička pošta	
Telefon:	
Opis svake pojedine faze procesa:	

Ulazni materijal (otpadne baterije ili frakcije otpadnih baterija) ⁽²⁾

Opis ulaznog materijala	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa
		t/god

Izlazni materijal

(1) Međufrakcije ⁽³⁾

Opis frakcije	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa ⁽⁴⁾	Daljnja obrada	Primatelj ⁽⁵⁾	Daljnja faza procesa
		t/god		Naziv	
					1_1
					1_2
					1_3
					1_4
					1_5
					1_6
					1_7
					1_8
					1_9
					1_10

(2) Konačne izlazne frakcije dobivene recikliranjem ⁽⁶⁾

Element ili spoj ⁽⁷⁾	Frakcija (nije otpad) koja sadrži element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven iz ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	

Element ili spoj ⁽⁷⁾	Frakcija (nije otpad) koja sadrži element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven iz ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	
		m izlazna količina Cd		
		m izlazna količina ukupno		

Napomene:

- (¹) Građevina/postrojenje gdje se izvodi pojedina faza procesa.
- (²) Za fazu 1 = isto kao ulazna količina u cjelokupni proces recikliranja baterija.
Za sljedeće faze = međufrakcije iz prethodnih faza procesa.
- (³) Međufrakcije = frakcije koje su namijenjene za naknadnu/e fazu/e u procesu recikliranja.
- (⁴) Dobiveno od ulazne količine baterija (suha masa).
- (⁵) Građevina/postrojenje koje preuzima međufrakciju ili - ako se sljedeća faza procesa izvodi u postrojenju - isto kao pod 1.
- (⁶) Završne izlazne frakcije dobivene recikliranjem = koje će se koristiti za prvotnu namjenu ili u druge svrhe bez podvrgavanja daljnjoj obradi, vidjeti također Prilog I. točku 5.
- (⁷) Elementi i spojevi ako su bili sastavni dio ulazne količine baterija (otpadne baterije). Vidjeti posebne odredbe i primjere u Prilogu I. točki 5. Za kadmij (Cd) u troski vidjeti odredbe iz Priloga III. točke 2. Kadmij se mora navesti kao „Cd”.

PRILOG VI.

Izvrješćivanje o učinkovitosti recikliranja za ostale baterije i akumulatore

1. Za ostale baterije i akumulatore koji ulaze u proces recikliranja dostavljaju se sljedeće informacije:

Učinkovitost recikliranja procesa recikliranja baterija (ostale baterije)							
Kalendarska godina							
Građevina/postrojenje ⁽¹⁾							
Naziv							
Ulica							
Grad							
Država							
Osoba za kontakt:							
Elektronička pošta							
Telefon:							
Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija ⁽²⁾ :							
Ulazni materijal u cjelokupni proces recikliranja baterija ⁽³⁾							
Opis otpadnih baterija i akumulatora	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa ⁽⁴⁾	Sveukupni sastav ulaznog materijala		m _{ulazna} količina		
		t/god	Element ili spoj	masa %	[t/god]		
			<i>Elementi ili dijelovi, koji nisu dio ulaznih frakcija</i>				
			Nečistoće ⁽⁷⁾				
			Vanjsko kućište baterijskog sklopa				
			Voda (H ₂ O)				
			Ostalo				
			<i>Elementi ili dijelovi, koji su dio ulaznih frakcija</i>				
			Metali (na primjer Fe, Mn, Zn, Ni, Co, Li, Ag, Cu, Al)				
			Živa (Hg)				
			Ugljik				
			Plastika				
			Elektrolit				
			m_{ulazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾				
			m_{izlazna} količina, ukupno ⁽⁵⁾				
			Učinkovitost recikliranja (RE) ⁽⁶⁾ :	m _{izlazna} količina / m _{ulazna} količina		masa %	

Napomene:

- (1) Građevina/postrojenje u kojem se obrađuju otpadne baterije i akumulatori nakon sakupljanja, mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje.
- (2) Opis cjelokupnog procesa recikliranja baterija, bez obzira na to izvodi li se u jednom ili više postrojenja (uključujući opis svake pojedine faze recikliranja i njihove izlazne frakcije).
- (3) Opis otpadnih baterija i akumulatora u stanju u kakvom su zaprimljeni nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja i pripreme za recikliranje.
- (4) Mokra masa otpadnih baterija i akumulatora u stanju u kakvom su zaprimljeni nakon sakupljanja i mogućeg sortiranja (masa odvojenih nečistoća i vanjskog kućišta baterijskog sklopa kao i udio vode kako je navedeno u polju „sveukupni sastav“ oduzima se prilikom izračunavanja učinkovitosti recikliranja).

(⁵) Podaci preneseni iz Priloga VI. točke 2.

(⁶) Izračunano u skladu s formulom za RE na osnovu dostavljenih podataka sukladno Prilogu VI. točki 2.

(⁷) Primjeri nečistoća uključuju plastiku, strugotine ebonita, predmete od/komadiće željeza, vlakna iz elektroničkog otpada, aluminijske slitine.

2. Za pojedine faze u procesu recikliranja ostalih baterija i akumulatora dostavljaju se sljedeće informacije:

Faza procesa	1
Kalendarska godina	
Gradjevina/postrojenje (¹)	
Naziv	
Ulica	
Grad	
Država	
Osoba za kontakt:	
Elektronička pošta:	
Telefon:	
Opis svake pojedine faze procesa:	

Ulazni materijal (otpadne baterije ili frakcije otpadnih baterija) (²)

Opis ulaznog materijala	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa
		t/god

Izlazni materijal

(1) Međufrakcije (³)

Opis frakcije	EWC oznaka (nije obvezno)	Masa (⁴)	Daljnja obrada	Primatelj (⁵)	Daljnja faza procesa
		t/god		Naziv	
					1_1
					1_2
					1_3
					1_4
					1_5
					1_6
					1_7
					1_8
					1_9
					1_10

(2) Konačne izlazne frakcije dobivene recikliranjem (⁶)

Element ili spoj (⁷)	Frakcija (nije otpad) koja sadrži element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven iz ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	

Element ili spoj ⁽⁷⁾	Frakcija (nije otpad) koja sadrži element ili spoj	Koncentracija elementa ili spoja u frakciji	Masa elementa ili spoja, koji je dobiven iz ulazne količine baterija	Daljnja uporaba frakcije
		masa %	t/god	
		m_{izlazna} količina⁶ ukupno		

Napomene:

- (¹) Građevina/postrojenje gdje se izvodi pojedina faza procesa.
- (²) Za fazu 1 = isto kao ulazna količina u cjelokupni proces recikliranja baterija.
Za naredne faze = međufrakcije iz prethodnih faza procesa.
- (³) Međufrakcije = frakcije koje su namijenjene za naknadnu(-e) fazu(-e) u procesu recikliranja.
- (⁴) Dobiveno od ulazne količine baterija (suha masa).
- (⁵) Građevina/postrojenje koje preuzima međufrakciju ili - ako se sljedeća faza procesa izvodi u postrojenju - isto kao pod 1.
- (⁶) Završne izlazne frakcije dobivene recikliranjem = koje su prestale biti otpadom i koje će se koristiti za prvotnu namjenu ili u druge svrhe bez podvrgavanja daljnjoj obradi, vidjeti također Prilog I. točku 5.
- (⁷) Elementi i spojevi ako su bili sastavni dio ulaznih baterija (ispražnjene baterije). Vidjeti posebne odredbe i primjere u Prilogu I. točki 5.

32012D0482

22.8.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 226/5

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE

od 20. kolovoza 2012.

o izmjeni Odluke 2002/994/EZ o određenim zaštitnim mjerama u vezi s proizvodima životinjskog podrijetla uvezenim iz Kine

(priopćena pod brojem dokumenta C(2012) 5753)

(Tekst značajan za EGP)

(2012/482/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 97/78/EZ od 18. prosinca 1997. o utvrđivanju načela organizacije veterinarskih pregleda proizvoda koji ulaze u Zajednicu iz trećih zemalja ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 22. stavak 6.,

budući da:

(1) Odluka Komisije 2002/994/EZ od 20. prosinca 2002. o određenim zaštitnim mjerama u vezi s proizvodima životinjskog podrijetla uvezenim iz Kine ⁽²⁾ primjenjuje se na sve proizvode životinjskog podrijetla uvezene iz Kine, a namijenjeni su prehrani ljudi ili prehrani životinja.

(2) Prema članku 3. te Odluke, države članice trebaju odobriti uvoz proizvoda navedenih u dijelu II. Priloga toj Odluci, uz koje je priložena deklaracija kineskog nadležnog tijela u kojoj se navodi da je svaka pošiljka prije slanja podvrgnuta kemijskoj pretrazi kako bi se osiguralo da predmetni proizvodi ne predstavljaju opasnost za ljudsko zdravlje. Tu pretragu treba provesti ponajprije kako bi se otkrila prisutnost kloramfenikola i nitrofurana i njegovih metabolita.

(3) Kinesko nadležno tijelo predvidjelo je prikladan plan praćenja ostataka za med namijenjen izvozu u Uniju. Taj je plan odobren Odlukom Komisije 2011/163/EU od 16. ožujka 2011. o odobravanju planova koje su podnijele treće zemlje u skladu s člankom 29. Direktive Vijeća 96/23/EZ ⁽³⁾.

(4) Popis iz dijela II. Priloga Odluci 2002/994/EZ trenutačno obuhvaća med i matičnu mliječ. Propolis i pčelinje saće su proizvodi koji također potječu iz pčelarstva i s obzirom na specifikacije vezane uz proizvodni proces tih životinjskih proizvoda, oni predstavljaju najmanju moguću opasnost za zdravlje životinja i ljudi. Osim toga, plan praćenja ostataka za med namijenjen izvozu koji podnosi Kina i koji je odobren Odlukom 2011/163/EU daje prikladna sigurnosna jamstva za te proizvode. Zbog toga bi propolis i pčelinje saće trebalo uključiti u popis proizvoda koji su navedeni u dijelu II. Priloga Odluci 2002/994/EZ i tu bi Odluku trebalo izmijeniti na odgovarajući način.

(5) Mjere predviđene ovom Odlukom su u skladu s mišljenjem Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

U dijelu II. Priloga Odluci 2002/994/EZ dodaje se sljedeća alineja:

„— propolis i pčelinje saće”.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. kolovoza 2012.

Za Komisiju
John DALLI
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 24, 30.1.1998., str. 9.

⁽²⁾ SL L 348, 21.12.2002., str. 154.

⁽³⁾ SL L 70, 17.3.2011., str. 40.

32012R0836

L 252/4

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

19.9.2012.

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 836/2012

od 18. rujna 2012.

o izmjeni Priloga XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) u pogledu olova

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH), osnivanju Europske agencije za kemikalije, izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 68. stavak 1.,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006, ako država članica smatra da proizvodnja, stavljanje na tržište ili uporaba tvari pojedinačno, u smjesi ili proizvodu predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili okoliš koji se ne nadzire na odgovarajući način i da to pitanje treba rješavati, izrađuje dokumentaciju nakon što o toj namjeri obavijesti Europsku agenciju za kemikalije (dalje u tekstu „Agencija”).
- (2) 15. travnja 2010. Francuska je dostavila Agenciji dokumentaciju na temelju članka 69. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 kako bi se pokrenuo postupak ograničavanja u skladu s člancima od 69. do 73. te Uredbe. U tom je dosjeu dokazano da djeca, a posebno djeca mlađa od 36 mjeseci, zbog tendencije stavljanja stvari u usta, mogu biti ponavljano izlagana olovu koje se oslobađa iz proizvoda nakita. Takvo ponavljano izlaganje olovu može rezultirati jakim i nepopravljivim posljedicama na neurološko ponašanje i neurološki razvoj, na što su djeca posebno osjetljiva s obzirom na to da je njihov središnji živčani sustav još u razvoju. U dokumentaciji se dokazuje da je potrebno djelovanje na razini cijele Unije, koje prelazi sve već uvedene mjere, kako bi se izloženost olovu i njegovim spojevima u proizvodima nakita izbjegla u najvećoj mogućoj mjeri. U skladu s tim, u dokumentaciji se predlaže zabrana stavljanja na tržište olova i njegovih spojeva u proizvodima nakita ako migracija olova prelazi 0,09 µg/cm²/h.
- (3) U svojem mišljenju od 10. ožujka 2011. Odbor za procjenu rizika (dalje u tekstu „RAC”) smatrao je da je

za rješavanje utvrđenih rizika u smislu učinkovitosti smanjenja rizika najprimjerenija mjera na razini cijele Unije zabrana stavljanja na tržište i uporabe olova i njegovih spojeva u metalnim i nemetalnim dijelovima proizvoda nakita ako je koncentracija olova jednaka ili veća od 0,05 % masenog udjela pojedinačnog dijela, osim ako se može dokazati da brzina otpuštanja olova ne prelazi granicu od 0,05 µg/cm²/h (0,05 µg/g/h).

- (4) U svojem mišljenju od 15. rujna 2011. Odbor za društveno-ekonomsku analizu (dalje u tekstu „SEAC”) razmotrio je zabranu stavljanja na tržište i uporabe olova i njegovih spojeva u proizvodima nakita ako je koncentracija olova jednaka ili veća od 0,05 % masenog udjela bilo kojeg pojedinačnog dijela tih proizvoda. Ta je mjera smatrana najprimjerenijom mjerom na razini cijele Unije za rješavanje pitanja utvrđenih rizika u smislu proporcionalnosti njezinih društveno-ekonomskih koristi i njezinih društveno-ekonomskih troškova. S obzirom da trenutačno nisu dostupne metode za testiranje migracije koje oponašaju uvjete u ustima, SEAC je smatrao da bi ograničenje trebalo temeljiti na sadržaju olova u svakom pojedinačnom dijelu proizvoda nakita, a ne na brzini migracije olova koje is otpušta iz takvih proizvoda. Osim toga SEAC je preporučio da treba predvidjeti izuzeća za kristalno staklo, staklaste emajle, unutarnje komponente satnih mehanizama u ručnim satovima kao i nesintetski ili rekonstruirani dragulji i poludragulji.
- (5) 23. rujna 2011. Agencija je Komisiji dostavila mišljenje RAC-a i SEAC-a.
- (6) S obzirom da o otpuštanju olova u uvjetima koji prevladavaju u ustima nema podataka i budući da nema odgovarajućih alternativa za uporabe kristalnog stakla i staklastih emajla, oni se izuzimaju iz postojeće mjere. Štoviše, SEAC je preporučio izuzeće samo za kategorije 1. i 2. kristalnog stakla („puni olovni kristal” odnosno „olovni kristal” kako su definirani u Prilogu I. Direktivi Vijeća 69/493/EEZ od 15. prosinca 1969. o usklađivanju zakona država članica o kristalnom staklu ⁽²⁾). Međutim kategorije 3. i 4. kristalnog stakla („kristalno staklo, kristalin”) kako su definirane u toj Direktivi također bi trebalo izuzeti iz ograničenja, kako bi se osigurala usklađenost s izuzećem utvrđenim u Prilogu Direktivi 2002/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o ograničavanju uporabe određenih opasnih

⁽¹⁾ SL L 396, 30.12.2006., str. 1.

⁽²⁾ SL L 326, 29.12.1969., str. 36.

- tvari u električnoj i elektroničkoj opremi ⁽¹⁾, kako je izmijenjena Odlukom Komisije 2010/571/EU ⁽²⁾, budući da one imaju niži sadržaj olova u odnosu na kategorije 1. i 2.
- (7) Iz istih razloga koji vrijede za kristalno staklo i staklasti emajl, trebalo bi izuzeti i nesintetske ili rekonstruirane dragulje i poludragulje u kojima je olovo prisutno kao prirodni sastojak.
- (8) Unutarnje komponente satnih mehanizama u ručnim satovima kojima potrošači nemaju pristup trebalo bi izuzeti iz ograničenja, budući da se izloženost olovu iz tih komponenata može isključiti.
- (9) Ograničenje stavljanja na tržište polovnog i antiknog nakita imalo bi znatan društveno-ekonomski učinak budući da bi ti artikli izgubili svoju tržišnu vrijednost u Uniji, a predstavljao bi poteškoće u izvršavanju. Stoga bi proizvode nakita koji se na tržište stavljaju prvi put u razdoblju do 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ograničenja kao i uvezene proizvode antiknog nakita trebalo izuzeti iz ograničenja.
- (10) Komisija bi trebala provesti preispitivanje izuzeća kristala, staklastog emajla i dragulja i poludragulja s obzirom na nove dostupne znanstvene informacije, uključujući i migraciju olova iz tih izuzetih uporaba, dostupnost odgovarajućih alternativa kao i razvoj metoda ispitivanja migracije.
- (11) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog na temelju članka 133. Uredbe (EZ) br. 1907/2006,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. rujna 2012.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ SL L 37, 13.2.2003., str. 19.

⁽²⁾ SL L 251, 25.9.2010., str. 28.

PRILOG

U Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 dodaje se sljedeći unos 63.:

„63. Olovo CAS br. 7439-92-1 EC br. 231-100-4 i njegovi spojevi	1. Ne smije se stavljati na tržište niti koristiti u pojedinačnim dijelovima proizvoda nakita ako je koncentracija olova (izraženog kao metal) u takvom dijelu jednaka ili veća od 0,05 % masenog udjela. 2. Za potrebe stavka 1.: i. „proizvodi nakita” obuhvaća nakit i imitacije proizvoda od nakita i pribor za kosu, uključujući: (a) narukvice, ogrlice i prstene; (b) nakit za „piercing”; (c) ručni satovi i nakit koji se nosi na ručnom zglobu; (d) broševi i dugmad za manžete; ii. „bilo koji pojedinačni dio” uključuje materijale od kojih se nakit izrađuje, kao i pojedinačne komponente proizvoda nakita. 3. Stavak 1. primjenjuje se i na pojedinačne dijelove ako se stavljaju na tržište ili koriste za izradu nakita. 4. Iznimno, stavak 1. ne primjenjuje se na: (a) kristalno staklo kako je definirano u Prilogu I. (kategorije 1., 2., 3. i 4.) Direktivi Vijeća 69/493/EEZ (*); (b) unutarnje komponente satnih mehanizama u ručnim satovima, kojima potrošači nemaju pristup; (c) nesintetske ili rekonstruirane dragulje i poludragulje (oznaka KN 7103, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 2658/87), osim ako su obrađeni olovom ili njegovim spojevima ili smjesama koje sadrže te tvari; (d) emajli, definirani kao staklaste mješavine dobivene fuzijom, vitrifikacijom ili sinteriranjem minerala koji se tale na temperaturi od najmanje 500 °C. 5. Iznimno, stavak 1. ne primjenjuje se na proizvode nakita stavljene na tržište prvi put prije 9. listopada 2013. i proizvode nakita proizvedene prije 10. prosinca 1961. 6. do 9. listopada 2017. Komisija ponovno procjenjuje ovaj unos s obzirom na nove znanstvene informacije, uključujući i dostupnost alternativa i migraciju olova iz proizvoda iz stavka 1. i, prema potrebi, mijenja ovaj unos na odgovarajući način.
--	--

(*) SL L 326, 29.12.1969., str. 36.”

CIJENA PRETPLATE ZA 2013. g. (bez PDV-a, uključujući uobičajene troškove otpreme)

Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	1 300 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje + godišnje izdanje na DVD-u	na 22 službena jezika EU	1 420 EUR godišnje
Službeni list EU, serija L, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	910 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, mjesečno izdanje na DVD-u (zbirno izdanje)	na 22 službena jezika EU	100 EUR godišnje
Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu), DVD, jedno izdanje tjedno	višejezično: na 23 službena jezika EU	200 EUR godišnje
Službeni list EU, serija C – natječaji	na jeziku/jezicima ovisno o natječaju/natječajima	50 EUR godišnje
Pravna stečevina EU, posebno tiskano izdanje	na hrvatskom jeziku	4 000 EUR

Pretplata na *Službeni list Europske unije*, koji se objavljuje na službenim jezicima Europske unije, dostupna je u 22 jezične inačice. Službeni list sastoji se od dviju serija: L (Zakonodavstvo) i C (Informacije i objave).

Na svaku se jezičnu inačicu pretplaćuje posebno.

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 920/2005, objavljenom u Službenom listu L 156 od 18. lipnja 2005., institucije Europske unije nisu privremeno dužne sastaviti sve akte na irskome i objaviti ih na tom jeziku. Izdanja Službenog lista na irskom jeziku stoga se prodaju odvojeno.

Pretplatom na Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu) obuhvaćena su sva 23 službena jezika na jednome višejezičnom DVD-u.

Pretplatnici *Službenog lista Europske unije* mogu na zahtjev primati različite priloge uz Službeni list. Pretplatnici se obavješćuju o objavljivanju priloga putem obavijesti umetnute u *Službeni list Europske unije*.

Prodaja i pretplata

Pretplatnici se na zasebno plative periodične publikacije, kao što je pretplata na *Službeni list Europske unije*, pretplaćuju preko naših prodajnih zastupnika. Popis prodajnih zastupnika nalazi se na stranici:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hr.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) omogućuje izravan i besplatan pristup zakonodavstvu Europske unije. Ta stranica omogućuje pregled *Službenog lista Europske unije*, kao i Ugovora, zakonodavstva, sudske prakse i pripremnih akata.

Više obavijesti o Europskoj uniji može se pronaći na stranici: <http://europa.eu>

FX-AZ-13-289-HR-C

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HR